48.

DÖNEMDE SÖYLEDİKLERİMİZ

Haziran 2024 - Mayıs 2026

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

Kocatepe Mah. Selanik Cad. No: 19/1
06420 Çankaya/Ankara
T: 0312 418 12 75

www.tmmob.org.tr
tmmob@tmmob.org.tr

facebook.com/tmmob1954
x.com/tmmob1954
instagram.com/tmmob1954

İÇİNDEKİLER

BASIN AÇIKLAMALARI

YAŞAYABİLECEĞİMİZ BİR ÜLKE YAŞAYABİLECEĞİMİZ BİR DÜNYA İSTİYORUZ 9
NORMALLEŞME KAYYUMLA SAĞLANAMAZ! 11
15-16 HAZİRAN DİRENİŞİ'Nİ YARATANLARA SELAM OLSUN! 12
ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI UYGULANMALIDIR 14
MESEM VE ÇOCUK İŞÇİ ÖLÜMLERİ HAKKINDA TMMOB İSİG Ç.G DEĞERLENDİRMELERİ ... 16
MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARINI GÖZDEN ÇIKARAN BİR İKTİDAR,
ÜLKENİN GELECEĞİNİ DE GÖZDEN ÇIKARMIŞ DEMEKTİR 20
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ ANA YÖNETMELİĞİNDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK HAKKINDA KAMUOYU DUYURUSU 24
ÜLKEMİZİ ENKAZ ALTINDA BIRAKMAMAK İÇİN BİLİMİN TEKNİĞİN VE DOĞANIN
SESİNE KULAK VERİN 26
TBMM'DE MUHALEFET MİLLETVEKİLLERİNE YÖNELİK SALDIRIYI KINIYOR,
ŞİDDETSİZ BİR YAŞAM VE DEMOKRATİK BİR ÜLKE İÇİN MÜCADELE
KARARLILIĞIMIZI VURGULUYORUZ 28
YALNIZCA ORMANLARIMIZ DEĞİL, ÜLKEMİZİN GELECEĞİ YANIYOR! 29
SAVAŞSIZ, SÖMÜRÜSÜZ, BARIŞ İÇİNDE BİR DÜNYA ELLERİMİZDE,
DAYANIŞMAMIZLA KURULACAKTIR 32
CANKURTARAN 34
12 EYLÜL'ÜN KARANLIĞINA KARŞI EŞİT, ÖZGÜR, ADİL BİR ÜLKE KURALIM! 35
"BİLİRKİŞİLİĞİN ŞİRKETLEŞEMEZ, ADALETİN REKABETE
KONU EDİLEMEZ OLDUĞUNUN" TEKRAR ALTINI ÇİZİYORUZ 37
ÜLKEMİZİN İŞÇİ MEZARLIĞINA DÖNÜŞMESİNİ KABUL ETMİYORUZ! 39
ORMANLARIMIZI YOK EDEN KEYFİ ANLAYIŞI REDDEDİYORUZ! 42
TMMOB KADIN ÇALIŞMA GRUBU: BURADAYIZ!
BU GİDİŞATI KABUL ETMİYORUZ! 45
AMASRA FACİASININ YIL DÖNÜMÜNDE
BİR KEZ DAHA VURGULUYORUZ: UNUTMAK YOK! 46
TMMOB 70 YAŞINDA! ŞİMDİ EN GENÇ ZAMANIMIZDA
AYNI İNANÇLA MÜCADELEYE DEVAM! 48
GELECEK GÜZEL GÜNLER UMUDUYLA...
CUMHURİYETİN 101. YILINI KUTLUYORUZ 51
KAYYUMLA DEMOKRASİ OLMAZ HALKIN İRADESİNİ ENGELLEYEMEZSİNİZ 52
HALK İRADESİNİN ÇİĞNENDİĞİ ANTİDEMOKRATİK BASKICI BİR ÜLKE DEĞİL,
İNSANCA BİR DÜZENDE BİR ARADA EŞİT VE ÖZGÜR BİR YAŞAM İSTİYORUZ! 53
KAYYUM POLİTİKASINDAN VAZGEÇİN! HALKIN İRADESİNE SAYGI GÖSTERİN! 54
TMMOB 48. DÖNEM KADIN ÇALIŞMA GRUBU: ŞİDDETİNHER ŞEKLİNİ LANETLİYORUZ! ... 55
TMMOB VE BAĞLI ODALARI 70 YILDIR SUSMADI, SUSMAYACAK! 57
ENGELLİ YURTTAŞLARIMIZ İÇİN EŞİTLİKÇİ, ÖZGÜRLÜKÇÜ, ADİL,
DEMOKRATİK VE YAŞANILABİLİR BİR DÜNYA İSTİYORUZ 61
GREV HAKTIR, YASAKLANAMAZ! 63
İŞÇİLERE YİNE ÖLÜM DÜŞTÜ 65
MUĞLA'DA DOĞA KATLİAMINA, HUKUKSUZ ÇİMENTO
FABRİKASINA HAYIR! 68
BU ASGARİ ÜCRETLE YAŞANMAZ! AÇLIK VE SEFALET
DÜZENİNİ KABUL ETMİYORUZ! 71
BU ZAMLARLA YAŞANMAZ
AÇLIK VE SEFALET DÜZENİNİ KABUL ETMİYORUZ! 72
İSTANBUL BAROSUNA YÖNELİK
BU HUKUKSUZLUĞU KABUL ETMİYORUZ! 75
HEDEF ALINAN SADECE GAZETECİLER DEĞİL HALKIN
HABER ALMA HAKKIDIR, HAKİKATTİR, İFADE ÖZGÜRLÜĞÜDÜR! 76
İKTİDAR AFETLERE, YANGINLARA, YIKIMLARA RAĞMEN BİLİMDEN
UZAKLAŞMAYA DEVAM EDİYOR 77
HALKIN İRADESİNİ YOK SAYAMAZSINIZ 79
BU BASKI POLİTİKALARIYLA TOPLUMU SUSTURAMAZSINIZ 80
EMEKÇİLERİN KADERİ ÖLÜM DEĞİLDİR!
İŞ KAZALARI VE İŞ CİNAYETLERİ SON BULSUN! 83
EMEĞİ, EŞİTLİĞİ VE YAŞAM HAKKINI SAVUNUYORUZ! 86
SURİYE'DE YAŞANAN KATLİAMI LANETLİYORUZ! 88
HALKIN DEMOKRATİK İRADESİNE İPOTEK KONULAMAZ!
KURTULUŞ YOK TEK BAŞINA YA HEP BERABER YA HİÇ BİRİMİZ! 90
BİZ KADINLAR, YAŞAMLARIMIZDAN, HAKLARIMIZDAN, ,
BAHARIN UMUDU, KARDEŞLİK NEVRUZ
ONURUMUZDAN VE ÖZGÜRLÜĞÜMÜZDEN ASLA VAZGEÇMEYECEĞİZ! 92
YURDUMUN MUTLU GÜNLERİ MUTLAK GELEN GÜNDEDİR... 93

SOMA FACİASI 11. YILINDA... BU FELAKETLER SON BULSUN! 95
GEZİ DİRENİŞİ 12. YILINDA! UMUDU VE DİRENİŞİ SAVUNUYORUZ! 97
RANT POLİTİKALARINA KARŞI DOĞAYI VE YAŞAMI SAVUNUYORUZ! 99
15-16 HAZİRAN İŞÇİ DİRENİŞİNİ SELAMLIYORUZ 101
TORBA YASA DEĞİL, TORBA TALAN
YAŞAMI HEDEF ALAN BU YASA DERHAL GERİ ÇEKİLMELİDİR! 102
ABD ELİNİ ORTADOĞUDAN ÇEK! İRAN'A YÖNELİK
SALDIRILARI ŞİDDETLE KINIYORUZ! 105
SİVAS KATLİAMINI UNUTMAYACAĞIZ! 106
HİÇ BİTMEYEN ACİL ÇAĞRI: ORMANLARIMIZ YANIYOR! 108
BU GİDİŞE DUR DİYELİM! İNSANCA BİR YAŞAM İSTİYORUZ! 111
CUMHURBAŞKANLIĞI GENELGESİYLE YENİDEN KURULAN İSG KONSEYİ:
UZMANSIZ, YETKİSİZ VE HÜKÜMSÜZ! 112
HUKUKSUZ BİR ŞEKİLDE, GÖZALTINA ALINAN, TUTUKLANAN TÜM SİYASİLER,
BELEDİYE BAŞKANLARI VE BÜROKRATLAR DERHAL
SERBEST BIRAKILMALIDIR 115
SORUMLULAR HESAP VERMELİDİR! 116
TOPLU SÖZLEŞME TARAFLARINA ÇAĞRIMIZDIR: KAMUDA ÇALIŞAN
MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI EKONOMİK,
SOSYAL VE ÖZLÜK SORUNLARINA ÇÖZÜM İSTİYOR! 117
TAYFUN KAHRAMAN'A VE TÜM GEZİ TUTSAKLARINA ÖZGÜRLÜK! 120
SADECE BİR SAHTECİLİK DEĞİL, BİR UTANÇ TABLOSU 121
KAMUDA ÇALIŞAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI
SEFALET ÜCRETİ DEĞİL HAKLARINI İSTİYOR! 123
BİR DAHA BENZER ACILARI YAŞAMAYALIM...
DEPREMİ UNUTMA! UNUTTURMA! 126
ŞERİAT HUKUKU ÇAĞRILARINA HAYIR! AKLIN VE BİLİMİN
EGEMEN OLDUĞU LAİK VE DEMOKRATİK BİR ÜLKE İSTİYORUZ! 128
BARIŞI, YAŞAMI VE HALKLARIN KARDEŞLİĞİNİ SAVUNUYORUZ 130
CHP İSTANBUL İL YÖNETİMİ'NE KAYYUM ATANMASINI KABUL ETMİYORUZ! 132
12 EYLÜL DARBESİ 45 YILDIR HÜKÜM SÜRÜYOR! 133
YEREL YÖNETİMLERDE MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI İÇİN
KALICI, GÜVENCELİ VE MESLEKİ NİTELİĞİNE UYUMLU İSTİHDAM YAPILMALIDIR 135
19 EYLÜL 1979 İŞ BIRAKMA EYLEMİNİ SELAMLIYORUZ!TMMOB MÜHENDİS,
MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜMÜZ KUTLU OLSUN! 138
48. DÖNEM TMMOB 48. DÖNEM KADIN ÇALIŞMA GRUBU:
11. YARGI PAKETİ KİMİN İÇİN ADALET SAĞLIYOR? 143
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNE YAPILAN
MENFUR SALDIRIYI KINIYORUZ! 145
ANAYASA MAHKEMESİ KARARINA UYULMALI VE
TAYFUN KAHRAMAN DERHAL SERBEST BIRAKILMALIDIR! 146
NEDENLER AYNI, ÖLENLER AYNI! 148
BU GERİCİ KARANLIĞI KABUL ETMİYORUZ! 152
SURİYE'DEKİ ALEVİ KATLİAMINI KINIYORUZ 154
ENGELLİ YURTTAŞLARIMIZIN VE MESLEKTAŞLARIMIZIN
HAK MÜCADELESİNİN YANINDAYIZ 156
KAMUDA ÇALIŞAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ
EMEĞİNİ VE TALEPLERİNİ YOK SAYAMAZSINIZ! 158
10 EKİM ANKARA GAR KATLİAMI DAVASINDA
ADALET VE HAKİKAT MÜCADELEMİZ DEVAM EDİYOR! 161
BU ÜCRETLE YAŞANMAZ! AÇLIK DÜZENİNE TESLİM OLMAYACAĞIZ! 163
YALOVA'DA YAŞANANLAR, SURUÇ VE 10 EKİM GAR KATLİAMLARINDAN
BUGÜNE UZANAN KARANLIK TABLONUN DEVAMIDIR 164
ABD'NİN VENEZUELA'YA YÖNELİK SALDIRILARINI KINIYORUZ! 165
EMEĞİMİZİ, GELECEĞİMİZİ VE YAŞAMLARIMIZI HİÇE SAYAN
ZAM ORANLARINI VE SEFALET DÜZENİNİ KABUL ETMİYORUZ! 166
ÜNİVERSİTE EĞİTİMİNİN SÜRESİ DEĞİL NİTELİĞİ TARTIŞILMALIDIR! 170
BOLU KARTALKAYA FACİASINI UNUTMADIK, UNUTTURMAYACAĞIZ! 173
ORTADOĞU HALKLARININ KADERİ EMPERYALİZME VE GERİCİ KARANLIĞA
TESLİM EDİLEMEZ! BARIŞ İÇİNDE
BİRLİKTE YAŞAMA İRADEMİZE YÖNELİK PROVOKASYONLARI KINIYORUZ! 175
BİLİMİ VE KAMUSAL DENETİMİ DIŞLAYAN DÜZENLEMELER
YAŞAM HAKKIMIZA SALDIRIDIR 177
SİVİLLERİN YAŞAM HAKKI İÇİN GÜVENLİ
İNSANİ YARDIM KORİDORLARIDERHAL AÇILMALIDIR 180
DİRENEN MİGROS EMEKÇİLERİNİN YANINDAYIZ! 181

HASTANELERİN TEHLİKE SINIFININ DÜŞÜRÜLMESİ ÖNERİSİNE KARŞI
ORTAK AÇIKLAMA: "ÇALIŞAN VE HASTA GÜVENLİĞİ AÇISINDAN
CİDDİ SONUÇLARA YOL AÇACAK ÖNERİDEN DERHAL VAZGEÇİLMELİDİR!" 182
LAİKLİK HAKLARIMIZIN GÜVENCESİDİR: LAİKLİĞİ SAVUNMAK SUÇ DEĞİL
TARİHSEL BİR GÖREVDİR! 187
ORTAK AÇIKLAMA: LAİK VE BİLİMSEL EĞİTİME SAHİP ÇIKIYORUZ! 189
İRAN'A YÖNELİK SALDIRILAR DERHAL SON BULMALIDIR! 191
İŞ CİNAYETLERİ KADER DEĞİLDİR 192
MİLLÎ PARKLAR KAMUSAL VARLIKTIR, SERMAYEYE TESLİM EDİLEMEZ 195
LAİK, EŞİT VE ÖZGÜR BİR YAŞAM İÇİN BURADAYIZ 198
KÜBA HALKIYLA DAYANIŞMAK ORTAK SORUMLULUĞUMUZDUR! 200
NEVRUZ KUTLU OLSUN! 202
GAZETECİLİK SUÇ DEĞİLDİR, İSMAİL ARI
DERHAL SERBEST BIRAKILMALIDIR 203
EMEĞİMİZ, GELECEĞİMİZ VE MESLEK ONURUMUZ İÇİN:
BİRLEŞELİM, DEĞİŞTİRELİM! 204
EMEĞİN HAKKI İÇİN, ADALET İÇİN, BARIŞ VE DEMOKRASİ İÇİN 1 MAYIS'A!
BİRLEŞELİM, DEĞİŞTİRELİM! 206
SOMA FACİASININ 12. YILINDA... 301 MADENCİMİZİ UNUTMADIK, UNUTMAYACAĞIZ 209

ETKİNLİKLER VE AÇILIŞ KONUŞMALARI

TMMOB 48. DÖNEM OLAĞAN GENEL KURULU 213
TMMOB 48. DÖNEM OLAĞAN GENEL KURULU CEVAP KONUŞMASI 224
TTB BÜYÜK KONGRESİ 231
'KURTULUŞ YOK TEK BAŞINA' 235
DİYARBAKIR BELEDİYESİ EŞ BAŞKANLARINA ZİYARET 238
TMMOB 48. DÖNEM YÖNETİM KURULU VE ODA BAŞKANLARI ORTAK TOPLANTISI 242
TMMOB MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI
DAYANIŞMA GÜNÜMÜZ KUTLU OLSUN! 247
10 EKİM KATLİAMI 9. YIL ANMASI 252
TMMOB DÜNYA GIDA GÜNÜ SEMPOZYUMU 254
TMMOB 70. YIL ETKİNLİĞİ 260
ESENYURT MEYDANI KAYYUM NÖBETİ 265
TMMOB 8. COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ KONGRESİ 267
4 ARALIK DÜNYA MADENCİLER GÜNÜ ETKİNLİĞİ 271
JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI 50. YIL ETKİNLİĞİ 273
TMMOB YK MARMARA ŞUBE VE TEMSİLCİLİKLER ORTAK TOPLANTISI 276
TMMOB GEMİ MÜHENDİSLERİ ODASI 70. KURULUŞ YIL DÖNÜMÜ 281
TMMOB MİMARLAR ODASI 70. YIL DÖNÜMÜ ETKİNLİĞİ 285
HALK İÇİN BÜTÇE, DEMOKRATİK TÜRKİYE 289
SGK GENEL KURULU 294
TÜRKİYE ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ X. TEKNİK KONGRESİ 298
KAMU EMEKÇİLERİNİN ÜLKE ÇAPINDA GERÇEKLEŞTİRDİĞİ İŞ BIRAKMA EYLEMİ 303
ÜLKEMİZİN AYDINLIK GELECEĞİNİ, MESLEKLERİMİZİ,
ARKADAŞLARIMIZI VE GEZİ'Yİ SAVUNMAKTAN VAZGEÇMEYECEĞİZ! 304
BOLU KARTALKAYA FACİASI ANMASI 306
MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI 50. DÖNEM 2. DANIŞMA KURULU 308
TMMOB İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ ÇALIŞTAYI 313
TTB'NİN BÜYÜK HEKİM BULUŞMASI FORUMU 316
MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI ÖĞRENCİ ÜYE KURULTAYI 318
ŞİŞLİ BELEDİYESİ'NE DAYANIŞMA ZİYARETİ 323
SARAÇHANE'YE DAYANIŞMA ZİYARETİ 326
TMMOB 6. KADIN SEMPOZYUMU 329
TMMOB 48. DÖNEM YÖNETİM KURULU VE İKK SEKRETERLERİ ORTAK TOPLANTISI 334
DİSK-KESK-TMMOB-TTB 1 MAYIS ÇAĞRISI YAPTI: BİZ KAZANACAĞIZ! 338
TMMOB DOĞAL KAYNAKLAR SEMPOZYUMU 340
TMMOB SANAYİ KONGRESİNE GİDERKEN ETKİNLİĞİ 345
TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI 70. YILI 350
TMMOB GELECEĞİN TEKNOLOJİLERİ VE TEKNOLOJİ POLİTİKALARI SEMPOZYUMU 355
EMEĞİMİZ, MESLEĞİMİZ VE ÜLKEMİZ İÇİN MÜCADELE EDECEĞİZ! 360
TMMOB 48. DÖNEM I. DANIŞMA KURULU 363
TMMOB 48. DÖNEM DANIŞMA KURULU KİTLESEL BASIN AÇIKLAMASI 371
TEOMAN ÖZTÜRK 31. YIL ANMASI 375
ZEYDAN KARALAR'IN TUTUKLANMASI ÜZERİNE DAYANIŞMA ZİYARETİ 379
TMMOB MMŞP GÜNCEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
ANKARA YEREL KURULTAYI 381
TMMOB AYDIN İLİNDE SU GERÇEĞİ SEMPOZYUMU 387
TMMOB SANAYİ KONGRESİ'NE GİDERKEN SAVUNMA SANAYİİ 391

TMMOB HKMO KIZILAY EK HİZMET BİNASI TEMEL ATMA TÖRENİ ... 395
5. BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ KURULTAYI ... 397
TMMOB KAMU YÖNETİMİNDE DEĞİŞİM VE ENERJİ SEMPOZYUMU ... 400
TMMOB BURDUR KENT SEMPOZYUMU ... 405
TMMOB MMŞP GÜNCEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ KURULTAYI ... 409
XII. ULUSAL İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ KONGRESİ ... 415
TMMOB SANAYİ KONGRESİ'NE GİDERKEN: AR-GE VE YATIRIM TEŞVİK SÜREÇLERİ ETKİNLİĞİ ... 420
TAKSAV 32. YIL KOKTEYLİ ... 424
13. İZMİR TİYATRO FESTİVALİ AÇILIŞ KONUŞMASI ... 428
TMMOB 9. KADIN KURULTAYI "EŞİTLİK İÇİN ÖRGÜTLEN, DİREN, DEĞİŞTİR" ... 430
TMMOB 9. KADIN KURULTAYI: EŞİTLİK İÇİN ÖRGÜTLEN,DİREN, DEĞİŞTİR KİTLESEL BASIN AÇIKLAMASI ... 439
TMMOB 15. ENERJİ SEMPOZYUMU ... 442
TMMOB ŞANLIURFA KENT SEMPOZYUMU ... 448
2. İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI ... 452
TMMOB SANAYİ KONGRESİ ... 458
BÜTÇEDE, VERGİDE ADALET, YAŞAMDA ADALET VE İNSANCA YAŞANABİLECEK ASGARİ ÜCRET MİTİNGİ ... 463
NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ; DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE MEVCUT DURUM VE GELECEK SENARYOLARI SEMPOZYUMU ... 466
TMMOB YEREL YÖNETİMLER VE DEMOKRASİ SEMPOZYUMU ... 471
TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI TARIM VE GELECEK SEMPOZYUMU ... 476
MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI 50. DÖNEM 3. DANIŞMA KURULU ... 481
6 ŞUBAT DEPREMLERDE SORUMLULUK ZİNCİRİ VE KENTSEL POLİTİKALAR PANELİ / ADANA ... 487
MAKİNE MÜHENDİZLERİ ODASI 50. DÖNEM 4. ÇALIŞMA GRUBU ... 492
1 MAYIS 1996'DA KADIKÖY'DE YİTİRDİKLERİMİZİ ANMA KONUŞMASI ... 498
1 MAYIS 2026 KADIKÖY MİTİNG KONUŞMASI ... 500

ETKİNLİKLERİN SONUÇ BİLDİRGELERİ

TMMOB 48. OLAĞAN GENEL KURULU SONUÇ BİLDİRGESİ: "CUMHURİYETİN İKİNCİ YÜZYILINDA, EMEĞİN VE BİLİMİN AYDINLATTIĞI BAŞKA BİR TÜRKİYE İÇİN AŞASIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELEMİZ! ... 505
GELECEĞİN TEKNOLOJİLERİ VE TEKNOLOJİ POLİTİKALARI SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ YAYIMLANDI ... 513
TMMOB 8. COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ YAYIMLANDI ... 517
TMMOB 48. DÖNEM MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ GÜNCEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ ... 528
TMMOB 9. KADIN KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ ... 567

GAZETE YAZILARI VE SÖYLEŞİLER

ŞİMDİ, BİZDEN ÇALINANLARI GERİ ALMA ZAMANIDIR ... 577
UNUTMADIK, UNUTTURMAYACAĞIZ! SORUMLULARI ASLA AFFETMEYECEĞİZ! ... 579
TMMOB EMEĞİ, BİLİMİ, KAMUSAL SORUMLULUĞU SAVUNUYOR: KRİZLER ÇAĞINDA EMEĞİN HAKKI İÇİN ORTAK İRADE ŞART ... 581
ANAYASA MAHKEMESİ KARARINA UYULMALI: TAYFUN KAHRAMAN DERHAL SERBEST BIRAKILMALI ... 584
EMEK VE MESLEK ÖRGÜTLERİNE GÖRE İŞÇİ BAYRAMI POLİTİK BİR DÖNÜŞÜM EŞİĞİ: EMEKÇİLER TEK SES OLACAK! ... 586
TÜRKİYE, ÖLÜMLÜ İŞ KAZALARINDA AVRUPA'DA BİRİNCİ, DÜNYADA ÜST SIRALARDA YER ALIYOR: GÜVENLİK DEĞİL YAS GÜNÜ ... 588
KURTULUŞUN TEK YOLU BİRLEŞİK BİR MÜCADELE: 1 MAYIS'TA KOL KOLA ALANLARA ... 590

TMMOB GÖRÜŞLERİ

2025 YILI CUMHURBAŞKANLIĞI YILLIK PROGRAMINDAKİ ENERJİ VE MADENCİLİK BÖLÜMLERİ ÜZERİNE TMMOB GÖRÜŞÜ ... 593
İKLİM KANUNU TEKLİFİ ÜZERİNE TMMOB GÖRÜŞÜ: HAZIRLANAN İKLİM KANUNU TEKLİFİNDE İKLİME YER YOK! ... 607
ÇEVRE, MADEN, MERA, YEKA VE ENERJİ PİYASASI KANUNLARINDA DEĞİŞİKLİK ÖNGÖREN TORBA KANUN HAKKINDA TMMOB GÖRÜŞÜ ... 616
KAMUDA ÇALIŞAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ ÖZLÜK HAKLARI VE EKONOMİK TALEPLERİ HAKKINDA YAZI SENDİKA KONFEDERASYONLARINA GÖNDERİLDİ ... 628

DÖRT YILLIK LİSANS EĞİTİMİNİN SÜRESİNİN
KISALTILMASINA İLİŞKİN TMMOB GÖRÜŞÜ 631
TBMM'NİN YAPAY ZEKÂ KOMİSYONU RAPORUNA İLİŞKİN TMMOB GÖRÜŞÜ 638

1 BASIN AÇIKLAMALARI

- 1 -

YAŞAYABİLECEĞİMİZ BİR ÜLKE YAŞAYABİLECEĞİMİZ BİR DÜNYA İSTİYORUZ

05.06.2024

5 Haziran 1972 tarihinde Stockholm'de toplanan Birleşmiş Milletler Stockholm Konferansı`nda insanların çevre ile ilişkisi üzerinde durularak, temiz ve sağlıklı bir çevrede yaşamanın temel bir insan hakkı olduğu kararıyla 5 Haziran tarihi "Dünya Çevre Günü" olarak kabul edilmiştir.

Doğayı ve insan yaşamını yok sayan kapitalist sömürü düzeninin yıkıcı etkilerinin artarak kendini hissettirdiği son yıllarda "Dünya Çevre Günü", kapitalizmin dünya çapında yarattığı tahribata karşı çevre mücadelesinin vurgulandığı bir gün olarak anlam kazanmıştır.

Bugün yaşadığımız çevre sorunları en başta kapitalist düzenin açığa çıkardığı sömürünün, rantın, kar hırsının sonucudur.

İnsan ile insan arasındaki ilişkiyi sömürü temelinde kuran, üçüncü dünya savaşı olarak nitelendirilen günümüzdeki koşulların sağlayıcısı olan kapitalizmin çevre ile ilişkisi de sömürü üzerine kuruludur. 5 Haziran Dünya Çevre Gününde sorgulanması gereken şey kapitalizmin kendisidir.

Kapitalist sömürünün, neoliberal yağmanın karşısında bilim ve teknik ile durarak; yaşanabilir bir ülke ve dünya mücadelesi vermek, bugün bizim en yaşamsal önceliğimiz olmalıdır.

Kâr hırsının ve gündelik çıkarların insanlığın, doğamızın ve gezegenimizin geleceğini tehdit etmesine izin veremeyiz.
Ne yazık ki bugün ülkemizin her yanında da çok büyük çevre sorunları yaşanmaktadır.

AKP iktidarı boyunca ülkemizdeki çevre sorunları da sistematik olarak artmakta ve dahası iktidarın rant politikaları ve alınmayan önemler nedeniyle sorunlar giderek büyümekte, ülkemizin geleceğini tehdit eder boyutlara ulaşmaktadır. Ormanların, kıyıların, nehirlerin, meraların birer rant alanına dönüştürülmesi, doğal varlıklarımızın yok olmasına neden olmakta ekolojik denge bozulmaktadır.

Yaşam alanlarımız ve gelceğimiz bir bir elimizden alınırken, bu yıkım ve yağma yetmezmiş gibi sermayedarların kar hırsı ile her yeni güne daha büyük facialarla ile uyanır hale getirilmekteyiz. En son Erzincan İliç altın madeninde liç sahasında yaşanan kayma ile yaşadığımız facia bu yıkımın en acı örneklerindendir. İliç faciası, 9 emekçinin hayatını kaybettiği bir cinayeti olmakla birlikte ülke tarihi-

mizde görülmüş en büyük çevre felaketlerinden birisidir. Fırat Nehrinin hemen yanı başındaki felaketin olası boyutlarını tahmin edebilmek hiç de zor değildir. Fırat Nehri, ülkemizde 11 şehri dolanmakta ve sınırlarımızı aşarak toplamda 3 ülkeyi katedip denize dökülmektedir. Uzun yıllar etkisinde kalacağımız felaketin sorumluları şirket ile birlikte izin ve denetim süreçlerinden sorumlu kamu kurum kuruluşlarındaki yetkililerdir.

Dünya Çevre Günü vesilesiyle yeniden hatırlatmak istiyoruz; madenlerimiz ulusal ve uluslararası sermaye gruplarının yağma alanı olmaktan çıkarılmak zorundadır. İliç altın madeni işletmesi kapatılmalı, tüm izin ve ruhsatlar iptal edilmeli, yeniden işletmeye alınmasına asla izin verilmemelidir.

Anayasamıza göre "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir". Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir. Gelecek nesillere yaşayabilecekleri bir dünya bırakabilmek için, ekolojik bir krize dönüşen çevre sorunlarının çözümünde, bütüncül politikaların, hukuksal ve kurumsal düzenlemelerin geliştirilmesi ve uygulanması gerekir.

TMMOB olarak, çevreyle uyumlu bir kalkınma ve sanayileşme için, derelerimizin, ormanlarımızın, tabiat varlıklarımızın korunması için, insanlarımızın sağlıklı bir çevrede huzur içinde yaşaması için mücadele etmeye, mesleki teknik bilgimizi bu doğrultuda seferber etmeye devam edeceğiz.

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu

- 2 -

NORMALLEŞME KAYYUMLA SAĞLANAMAZ!

06.06.2024

03.06.2024 tarihinde Hakkari Belediyesi Eşbaşkanı gözaltına alınmış ve yerine Hakkari İli Valisi kayyum atanmış ve Türkiye yakın siyaset tarihinde bir kara leke olarak geçecek biçimde demokrasi bir kez daha ayaklar altına alınmıştır. Seçilmiş belediye başkanının görevden alınmasında Cumhuriyet Savcılıklarınca açılmış olan soruşturmalar ve kovuşturmalar gerekçe gösterilmiştir. Yargı mercilerince hüküm kurulmaksızın gerçekleştirilen İçişleri Bakanlığı'nın masumiyet karinesini hiçe sayan ve seçmen iradesini gasp eden bu karar siyasi bir karardır!

Seçim ve onun tezahürü olan halk iradesinin, idari bir karar ile ortadan kaldırılması en hafif deyimiyle idari bir darbedir. Halk iradesine karşı gerçekleştirilen bu darbe, Türkiye'nin demokrasisine bir yarar sağlamayacaktır. Ayrıca görevden alınan belediye başkanı hüküm giyse bile yerine belediye meclis üyelerinden birinin başkan vekili olarak seçimine olanak vermeden doğrudan kayyum atanması, hukuka aykırılığı daha da katmerleştirmiştir.

Bölge halkının demokrasiye inancının yok edilmesi Türkiye'de barışa, kardeşliğe, eşit yurttaşlık anlayışına ters düşmektedir. Türkiye'nin bu dönemde en çok gereksinim duyduğu husus normalleşme ve demokratikleşmedir. Demokrasinin güçlenebilmesi ise eşitlikçi ve özgürlükçü, adil ve barışçıl bir yaşamın var edilebilmesiyle mümkündür. Hiç kimsenin ülkemizdeki asgari demokrasi işleyişini yok etmeye, insanların demokratik iradesine ipotek koymaya hakkı yoktur.

Bu çerçevede siyasi iktidarı kayyum uygulamalarından vazgeçmeye çağırıyor ve halkın iradesine saygı duymaya davet ediyoruz.

TMMOB ve İl/İlçe Koordinasyon Kurullarımız ile eşzamanlı olarak ülke çapında yapmış olduğumuz bu açıklama ile hangi ilin yurttaşlarına karşı uygulandığından bağımsız olarak kayyum yönetimini reddettiğimizi, demokrasiye ve demokratik işleyişe sahip çıkacağımızı kamuoyu ile paylaşıyoruz.

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu

- 3 -

15-16 HAZİRAN DİRENİŞİ'Nİ YARATANLARA SELAM OLSUN!

14.06.2024

Bundan tam 54 yıl önce 15-16 Haziran 1970 tarihinde Kocaeli ve İstanbul'daki yüzbinlerce işçinin sendikal hak ve özgürlüklerine sahip çıkmak için gerçekleştirdikleri büyük yürüyüş, ülkemizdeki emek ve demokrasi mücadelesinin en görkemli direnişi olarak tarihe geçmiştir.

15-16 Haziran Direnişi 54 yıldır ülkemizdeki tüm toplumsal hareketlere ve emek mücadelesine ilham ve cesaret vermeye devam etmektedir.

Bu direniş dosta düşmana işçi sınıfının örgütlü mücadelesi karşısında hiçbir siyasi iktidarın, gücün ve sermayenin duramayacağını bir kez daha göstermiştir. Fabrikalardaki üretimi durdurarak hakları için mücadele eden işçilerin, yan yana geldiklerinde neler yapabileceğinin ilanı olmuştur.

15-16 Haziran'da on binlerce işçiyi barikatlarla durdurmak isteyip bunda başarılı olamayanlar, bu toplumsal uyanışı 12 Mart ve 12 Eylül darbeleriyle boğmak istemiştir. Bu darbelerin öncelikli hedefi işçilerin örgütlenme özgürlüklerini ve sendikal yapılarını ortadan kaldırarak yükselen emek hareketini bastırmak olmuştur.

Aradan geçen 54 yıl boyunca neoliberal politikalar ve onların kadim uygulayıcıları siyasi iktidarlar eliyle emekçilerin her hakkı budanmış, sendikalar etkisiz hale getirilmiştir.

Özellikle AKP'nin 22 yıla varan iktidarında bu saldırılar iyice artmıştır.
Yandaş sendikalar aracılığıyla emek mücadelesinin talepleri görünmez hale getirilerek; esnek-güvencesiz çalışma biçimlerini dayatan, düşük ücret politikasıyla ekonomik kriz koşullarında emekçileri açlıkla terbiye etmeye çalışan, emekçilerin her türlü hak arama taleplerini zor yoluyla bastıran emek ve emekçi düşmanı bir düzen kurulmuştur.

54 yıl sonra bugün, 15-16 Haziran direnişi bizlere, kaybettiklerimizin değerini yeniden hatırlatmaktadır. Bizden alınan haklarımızı geri alabilmek, 15-16 Haziran ruhunu yeniden hatırlamak ve ayağa kaldırmakla mümkündür.
Hiçbir iktidar, emekçilerin hak ve özgürlerini, emeğin evrensel kazanımlarını ve emeğin çıkarlarını savunan örgütlü yapıları zorla ortadan kaldıramaz. İktidar gücüne sahip olmak, bu gücün keyfi ve antidemokratik bir toplumsal düzen inşa edilmesi için kullanılabileceği, toplumun örgütlü yapılarının ortadan kaldırılması için kullanılabileceği anlamına gelmemektedir.

Herkese iş, işçilere insanca yaşanabilecek bir ücret, sağlıklı-güvenli çalışma ortamı, güvenceli istihdam, örgütlenme özgürlüğü ve toplu sözleşme-grev hakkı tüm emekçilerin ortak talebidir.

Bu ülkenin üretim gücünün, emek mücadelesinin parçası olarak mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak bizler, emeğin taleplerine ve alın terimize sahip çıkmaya devam edeceğiz. Örgütlü yapılarımızı ve örgütlenme hakkımızı taviz vermeden koruyacağız.

Yaşasın 15-16 Haziran Direnişimiz,
Yaşasın Emek ve Örgütlenme Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 4 -

KAÇ YIL GEÇERSE GEÇSİN... SİVAS KATLİAMINI UNUTMAYACAĞIZ!

01.07.2024

Gericiliğin ülkemizde gerçekleştirdiği en büyük katliamlardan birisi olan 2 Temmuz Sivas Katliamı'nda katledilen, aralarında çok değerli aydın ve sanatçının da bulunduğu yurttaşlarımızı sevgi ve saygı ile anıyoruz.

Bundan 31 yıl önce gerçekleşen katliamda sadece 35 güzel insanımızı değil, sanatımızla, edebiyatımızla ve kültürümüzle olan değerli bağlarımızı yitirdik. O gün Madımak Otelinde ülkemizin aydınlık yarınları, bir arada yaşamanın güzelliği ve tüm ilerici değerlerimiz yok edilmek istendi.

Aradan geçen 31 yıla rağmen, Sivas Katliamıyla hala yüzleşmedik.

Dahası, geçtiğimiz Eylül ayında Ankara Adliyesi 1'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde davanın, zamanaşımı gerekçe gösterilerek düşmesi yönünde karar verildi. Bu kararı kabul etmiyoruz. Sivas Katliamıyla yüzleşmek, bugün yalnızca suçlularla hesaplaşmak değildir. Aynı zamanda ülkemizi adım adım teslim alan dinci-gerici karanlığa da meydan okumak demektir.

Tek tip yaşam tarzı, tek mezhebe indirgenmiş bir inanç sistemi, erkek egemenliğine dayalı toplumsal ilişkiler ve muhafazakâr kültürel değerler iktidar tarafından tüm topluma dayatılırken; aydınlanma, laiklik ve bir arada yaşam ısrarıyla mücadele etmek demektir.

Toplumumuzu içten içe çürüten, birbirimizle olan derin bağlarımızı sürekli kemiren bu yozlaşmayı durdurmamız gerekiyor. Bunun için de tarihimizle hesaplaşmamız, sorumlulardan hesap sormamız gerekiyor. Aradan geçen yıllar ne acımızı durdurabilir ne sorumluların ceza almasını engelleyebilir.

Dinci gericiliğin, faşizmiz ve ırkçılığın bizi sürüklediği bataklık karşısında, eşitlik, özgürlük, demokrasi ve barış üzerine inşa edilmiş ortak bir gelecek umudunu yeşertmemiz gerekiyor.

TMMOB olarak, 2 Temmuz 1993 tarihinde yaşadığımız katliamı lanetliyoruz. Kimsenin düşünceleri, inançları ve yaşam tarzları nedeniyle katledilmediği aydınlık ve laik bir Türkiye için mücadele kararlılığımızı bir kez daha dile getiriyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 5 -

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI UYGULANMALIDIR!

05.08.2024

Anayasa Mahkemesi, halkın oylarıyla seçilen Can Atalay'ın milletvekilliğinin TBMM'de tezkere okunarak düşürülmesine ilişkin kararın yok hükmünde olduğuna karar verdi.

İletişim Başkanlığı'nın kuruluş ve yetkilerine ilişkin daha önce iki ayrı iptal kararının ardından son olarak "her tür manipülasyon ve dezenformasyona karşı faaliyette bulunma" yetkisi Anayasa Mahkemesi tarafından ifade özgürlüğüne aykırı bulunarak iptal edildi.

Anayasa Mahkemesi'nin grev ertelemeleri, 1 Mayıs yasaklamaları, düşünce, ifade, basın ve örgütlenme özgürlüklerine ilişkin verdiği hak ihlali kararları sadece bireysel kayıpların giderilmesi için bir hukuki yol değildir. İhlallerin tekrarlanmaması için gereken idari ve yasal düzenlemelerin yapılması zorunludur. Aynı gereklilik yasa ve kararnameler için verilen iptal kararlarının gerekçelerine uygun düzenlemeler yapılmasını da gerektirir.

Ancak Anayasa Mahkemesi'nin anılan ve hak ihlallerine neden olduğu belirlenen düzenlemeler için verdiği kararları siyasi iktidar tarafından uygulanmamaktadır. Anayasal ve seçimle işbaşına gelen DİSK, KESK, TMMOB ve TTB olarak; bu hukuksuzlaştırma ve anayasasızlaştırma çabasına son verilmesi gerektiğini ve alınan kararlara uyulmasının hukuk devletine bağlılık gereği zorunlu olduğunu hatırlatıyoruz.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

- 6 -

MESEM VE ÇOCUK İŞÇİ ÖLÜMLERİ HAKKINDA TMMOB İSİG ÇALIŞMA GRUBU DEĞERLENDİRMELERİ

08.08.2024

Basına ve Kamuoyuna

Ülkemizde işçi ölümleri olağanmış gibi davranılıyor. Her gün en az 5 işçiyi işyerlerinde kaybediyoruz. Bu ölümlere 'kaza sonucu kayıp' diyemeyiz. Tüm ölümler bilinen, tekrar eden nedenlerle meydana geliyor. İşyerlerinde hemen her gün yüksekten düşme, elektrik akımına kapılma, iş ekipmanına sıkışma, iş ekipmanının altında kalma sonucu ölümler meydana geliyor. Bu ölümlerin her biri basit teknik tedbirlerle önlenebilir ancak önlenmiyor. Çünkü ölüm, yaralanma, sakat kalma öncesinde işyerleri denetlenmiyor, sonrasında da işyerlerine, işverenlere yaptırım uygulanmıyor. Bile bile gelen bu ölümlere kaza' demek mümkün değil. Bunlar iş cinayetidir, işveren cinayetidir.

İşyerlerindeki ölümleri 7'den- 70'e ölüm olarak ifade edebiliriz. Evet, her yaştan işçi, emekçi ölüyor. Mesleki Eğitim Merkezi (MESEM) adı altında işyerlerinde çalıştırılan çocuklar ölüyor.

Arda Tonbul, Ulaş Dumlu, Zekai Dikici, Ömer Çakar, Ömer Girgin, Murat Can Eryılmaz, Erol Can Yavuz, Alperen Enes Ural, Mesleki Eğitim Merkezi (MESEM) adı altında çalıştırılırken son 1 yılda ölüme gönderilen çocuklardı.
En son çocuk işçi ölüm haberi Konya'dan geldi; Konya Karapınar MESEM Öğrencisi Eren Dağ, çalıştığı sondaj firmasının Akören mevkisinde saat 20.00 sularında bir tarlada kuyu açmak için sondaj çalışması yapılırken elektrik akımına kapıldı Eren Dağ, doktorların müdahalesine rağmen kurtarılamadı, yaşamını yitirdi.

Ulusal mevzuatta ya da başka uluslararası sözleşmelerde farklı kabuller olsa da Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinde 18 yaşından küçük herkesin çocuk sayılacağı belirtilmektedir.

Sözleşmeye göre; Taraf Devletler, çocuğun, ekonomik sömürüye ve her türlü tehlikeli işte ya da eğitimine zarar verecek ya da sağlığı veya bedensel, zihinsel, ruhsal, ahlaksal ya da toplumsal gelişmesi için zararlı olabilecek nitelikte çalıştırılmasına karşı korunma hakkını kabul ederler.

MESEM kapsamı dışında da işyerlerinde çocuk işçi çalıştırılmakta, çocuk işçi ölümleri meydana gelmektedir. Ancak MESEM çocuk işçiliğe uydurulan bir yasal kılıftır. MESEM 4+4+4 olarak tanımlanan zorunlu eğitimin 9. Sınıftan itibaren sürdürülen parçasıdır. Haftada 1 gün okulda teorik eğitim olarak tanımlanan

müfredatta; haftada 2 ‘şer saat Türk Dili ve Edebiyatı, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Matematik dersleri zorunlu derstir. Sadece 9. Sınıfta ayrıca Kuranı Kerim, Peygamberimizin Hayatı, Seçmeli Beden Eğitimi ve Spor, Güzel Sanatlar dersleri de 2 saat seçmeli ders olarak alınmaktadır. Bu dersler, eğitim olarak değerlendirilemez, çocukları hayata hazırlayan dersler değildir.
3308 sayılı Meslek Eğitim Kanununda, İşletmelerde Mesleki Eğitim; “mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerinin beceri eğitimlerini işletmelerde, teorik eğitimlerini ise mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında veya işletme veya kurumlarca tesis edilen eğitim birimlerinde yaptıkları eğitim uygulamaları” olarak tanımlanmıştır.

Hemen hemen tüm İl Milli Eğitim Müdürlüklerinin WEB sayfalarında yer alan kamu spotları, bilgilendirme metinleri, videolar, afişler, broşürler, dokümanlarda, MESEM şöyle tanıtılmakta;

- Mesleki eğitim merkezleri, ülkemizin meslek sahibi insan ihtiyacını karşılayabilmek adına çalışmalarını sürdürmektedir.
- Çıraklık eğitiminin örgün ve zorunlu eğitim kapsamına alınması ile ekonomimizin temel yapı taşı olan işletmelerin çırak ihtiyacının karşılanması ve çırak öğrencilerimizin ahilik kültüründen gelen usta çırak ilişkisiyle mesleklerini işbaşında öğrenmeleri amaçlanmıştır.
- Mesleki eğitim merkezi öğrencileri haftada 1 gün okulda teorik eğitim, 4 gün işletmelerde pratik eğitim alır.
- Ortaokulu bitirenlere zorunlu lise eğitimini mesleki eğitim merkezlerinde tamamlayabilme fırsatı
- 9. sınıftan itibaren iş kazaları, meslek hastalıklarına karşı sigorta
- 9, 10 ve 11. sınıf öğrencilerine asgari ücretin en az %30’u,
- 12. sınıftaki kalfalara asgari ücretin en az yarısı kadar maaş imkânı
- Ustalık belgesi, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi diploması ve kendi iş yerini açma fırsatı

Çalışma yaşamına ilişkin bireysel ilişkileri düzenleyen 4857 sayılı İş Kanunu’nda; 14 yaşını bitirmiş 15 yaşını doldurmamış ve ilköğretimini tamamlamış kişi çocuk işçi, 15 yaşını tamamlamış ancak 18 yaşını tamamlamamış kişi de genç işçi olarak tanımlanmaktadır. 4857 sayılı İş Kanunu’na dayanılarak çıkartılan Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılmalarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte, çocuk ve genç işçilerin çalıştırılabilecekleri işler belirtilmiştir. Bu işlerin tamamı hafif işlerdir. Oysa çocuklar MESEM kapsamında çok tehlikeli işlerde çalıştırılmaktadırlar. MESEM çıraklık eğitimi değil, çocukların her türlü işte doğrudan çalıştırılmasıdır, çocuk işçiliğidir.

MESEM’de çocukları, gençleri hayata hazırlayan temel bilgiler, bilim, beceri, duyarlılık ve yeterliliklerin geliştirilmesi yoktur. Çocuk ve gençler bir makinenin dişlisi durumuna indirgenmekte, adına öğrenci denilse de işletmelerin işçisi olarak çalıştırılıp, ucuz işgücü olarak kullanılmaktadırlar. MESEM’deki uygulama eğitim değildir. Bu tam tersine, çocukları, gençleri daraltan bir durumdur.

MEB'in görevi bu olamaz. Çocuk ve gençlerin her tür temel bilgi, bilim, beceri, duyarlılık yeterliliklerinin kazandırılması olmak zorundadır.

14 yaşındaki çocukları bir işyerinde çalıştırmak eğitim değil, kendini geliştirme ve gerçekleştirme hakkının ihlalidir. Çocuklar, temel bilimlerdeki eğitimlerden yoksun kalmakta, yaşıtları ile oyun oynayamamakta, kültürel hiçbir etkinliğe katılamamaktadır.

MEB'in görevi çok genişleyen bilgi çağında çocuk ve gençlerin her tür temel bilgi, bilim, beceri, duyarlılık yeterliliklerinin kazandırılmasıdır. Çocuk ve gençlerimizi bir makinenin dişlisi durumuna indirgemek ve sıkıştırmak, işletmecilerin işçisi/hizmetçisi olarak tanımlayıp onlar için ucuz işgücü hazırlamak değildir.

MESEM, çırak kalfa yetiştirme adı altında çocuk işçi çalıştırmaktır. İşverenlere bedava işgücü sağlamaktır. Önceki Milli Eğitim Bakanı 24 Mayıs 2023 tarihinde yaptığı açıklamada Mesleki Eğitim Merkezlerindeki öğrenci sayısının 1.405.000 olduğunu belirtmişti. Bu da göstermektedir ki; mesleki eğitim adı altında çocuk işçi çalıştırılan işyerlerinin işverenleri adına işsizlik fonundan aylık 8 Milyar TL. den fazla kaynak aktarımı yapılmaktadır.

Çocuk işçiliği ya da MESEM'lere ısrarcı olma nedenleri arasında, yoksulluk önemli bir rol oynamaktadır. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Mesleki Eğitim Kanunu'nda gerçekleştirilen değişiklikle mesleki eğitim merkezlerine kayıtlı öğrenci sayısının yüzde 784'lük artış olduğunu söylemiştir.

Basın-yayın organlarında yer alan haberlere göre, çocuklara devlet tarafından ödenen ücretin bir kısmı, bazı işletmeler tarafından istenilmekte, usta ve işverenler tarafında mobbing uygulanmakta, yoğun mesai ve hatta tatil yapamadan cumartesi günü dahil çalışılmakta, işçi sağlığı güvenliği önlemleri olmadan, gözetimsiz bir şekilde her türlü tehlikeli işlerde çalıştırılmaktadırlar.

14 yaşındaki Arda Tonbul sac büküm makinasına sıkışarak, 17 yaşında Alperen Enes Ural inşaatta doğalgaz borusu döşerken yüksekten düşerek, 17 yaşındaki Muratcan Eryılmaz inşaatta yüksekten düşerek , 15 yaşındaki Erol Can Yavuz üzerine sunta bloklarının devrilmesi, 17 yaşındaki Ömer ÇAKAR klima tesisatı döşerken 2. Kattan aşağı düşerek, 16 yaşındaki Zekai Dikici inşaatta yüksekten düşerek, 17 yaşındaki Ulaş Dumlu, atık havuzuna düşerek, 15 yaşındaki Alperen Kocayavuz inşaatta yüksekten düşerek öldü. Bu ölümler çıraklık eğitimindeki ölüm olarak adlandırılamaz, Çocukların normalde çalıştırılmaları yasak olan işlerde çalıştırılırken meydana gelen ölümlerdir.

Yaşanan ölümler üzerine Millî Eğitim Bakanlığı 02.02.2024 tarihinde 81 İl Valiliğine, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına, İçişleri Bakanlığına, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonuna "Mesleki Eğitimde İş Sağlığı Güvenliği" başlıklı bir genelge gönderdi. Valiliklere, il ve İlçe Milli Eğitim müdürlüklerine, İşletmelere okullara görevler verildi.

Ancak ölümler bitmedi. Bitmez de. Farklı kültürlerde çocukluk gerek yaş gerekse işlevler açısından farklı şekillerde tanımlansa da çocukların fiziksel, sosyal, zihinsel ve psikolojik yönlerden yetişkinlerden farklı birer birey oldukları ve bu yönlerdeki gelişimlerinin sağlıklı biçimde gerçekleşmesi için yetişkinlerden daha farklı sağlık, bakım, koruma ve destek hizmetlerine ihtiyaç duydukları bir gerçektir. Ölümlerin önlenmesi için, çocukların fiziksel, sosyal, zihinsel ve psikolojik açıdan gelişebilmeleri için MESEM adı altında yürütülen çocuk işçiliğine son verilmelidir.

Uygulamaya son verilinceye kadar, MESEM uygulaması yapılan işyerleri Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müfettişlerince çalışma koşulları, işçi sağlığı ve güvenliği açısından özel bir program çerçevesinde denetlenmeli, sonuçları kamuoyu ile paylaşılmalıdır.

- Bugüne kadar MESEM kapsamındaki işyerlerinde meydana gelen iş cinayetleri ÇSGB müfettişlerince incelenmeli, kaza nedenleri kamuoyu ile paylaşılmalıdır.

- Çocuk işçiliği ile etkin mücadele konusunda ILO, sadece bakanlık ile değil sendikalar ve meslek örgütleri ile de işbirliği yapmalıdır.

- Okullarda En az 12 yıl Örgün Eğitim zorunlu olmalı, MESEM uygulaması tamamen kaldırılmalı, yoksul ailelerin çocuklarına eğitim bursu verilmelidir.

TMMOB İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Çalışma Grubu

- 7 -

MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARINI GÖZDEN ÇIKARAN BİR İKTİDAR, ÜLKENİN GELECEĞİNİ DE GÖZDEN ÇIKARMIŞ DEMEKTİR

13.08.2024

Meslektaşlarımızın Haklarının İyileştirilmesi Yalnızca Geçim Meselesi Değil Aynı Zamanda Ülkemizin Gelecek Meselesidir.

Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarını Gözden Çıkaran Bir İktidar, Ülkenin Geleceğini De Gözden Çıkarmış Demektir.

Ülke tarihinin en büyük ekonomik krizlerinden birisi yaşanıyor. Yıllardır uygulana gelen rant eksenli politika ve uygulamalar ülkemizi ve geleceğimizi adım adım yok ederken, emeğiyle geçinen tüm toplumsal kesimleri zorlu bir yaşam mücadelesine sürüklüyor.

Üzülerek görüyoruz ki, siyasi iktidarın tasarruf diye açıkladığı, özünde halka kemer sıkma reçetesi olmaktan öteye geçmeyen tedbirlerle daha da zor koşullara davetiye çıkartılıyor.

IMF reçetelerinden de beter bir programla bir kez daha ezilenlerin, yoksulların ceplerine göz dikiliyor.

“Mali disiplin”, “bütçe açığını azaltma”, “vergiyi tabana yayma” gibi adlar altında torba yasalarla vergi yükü işçilerin, emekçilerin, emeklilerin omuzlarına yıkılıyor. Bizler artan borçlarla mücadele ederken siyasi iktidar bir avuç patrona ve yandaş zümreye yeni ayrıcalıklar tanıyor, muafiyetler getiriyor.

Hayat pahalılığı ve artan fiyatlar emeğiyle geçinen tüm yurttaşlarımız gibi biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının hayatlarını da yaşanamaz bir noktaya sürüklemiş durumda.

Bir dönemin en gözdesi olarak görülen mesleklerimiz, bugün diplomalı işsizliğin, güvencesiz bir geleceğin, açlık ve yoksulluk sınırı altında ücretlerle çalışmanın sembolü haline getirildi.

Kamusal yatırımların ortadan kalkması, rant hırsının bilim ve tekniğin önüne geçmesi, sermayenin ihtiyaçlarının halkın ihtiyaçlarının önünde tutulması nedeniyle mesleğimiz sistematik olarak her geçen gün daha da değersizleştiriliyor. Kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımız ekonomik ve sosyal haklar açısından oldukça ciddi kayıplar yaşıyor.

Dahası, meslektaşlarımızın ekonomik koşulları, üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir düzeye geriletiliyor.

Güvencesiz-sözleşmeli istihdam modellerine yönelme, atamalarda liyakatin ortadan kalkması gibi nedenlerle kamudaki teknik personelin iş yükü artarken, iş riski de giderek büyüyor.

Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın ise tamamına yakını, yatırımların durması, projelerin iptal edilmesi, reel sektörün tıkanması gibi sorunlardan doğrudan etkileniyor. Mühendis, mimar ve şehir plancılarının büyük çoğunluğu asgari ücrete çalışıyor.

İş bulamayanlar, meslek dışı alanlarda garsonluk, tezgâhtarlık gibi işlerde çalışmaya mecbur kalıyor. Staj sorunu nedeniyle işe girişlerde ve tecrübe süreçlerinde daha yolun başında çalışma hayatı tıkanıyor. İşsizlik, esnek çalışma, güvencesizlik, sağlıksız çalışma koşulları ve reel ücret kaybı gibi sorunlar özel sektörde çalışan tüm meslektaşlarımızı tehdit ediyor.

Senelerini bin bir emek ile çalışarak geçiren meslektaşlarımız emekli olduklarında daha da büyüyen sorunlarla uğraşmak zorunda kalıyor.

Açlık sınırında yaşamaya mahkûm edilen tüm emekliler gibi emekli maaşlarımız açlık sınırı düzeyine geriletilmiş durumda.

Siyasi İktidarı bir kez daha uyarıyoruz.

Biz mühendis, mimar ve plancılar, tarımsal ve sanayi üretiminin itici gücüyüz. Ülkenin imarında, enerji üretim-iletim ve dağıtımının tüm aşamalarında, iletişim ve bilişimde, madenlerimizin bulunup işletilmesinde ciddi görevler üstleniyoruz.

Ülke sanayisinin, tarımının geliştirilmesi; doğal çevrenin, ormanlarımızın, tarihi ve kültürel varlıklarımızın korunması ve gelecek kuşaklara taşınması asli sorumluluğumuz.

Bu boyutuyla bakıldığında bilimi, tekniği, mühendisliği, mimarlığı, plancılığı, üretimi, yatırımı, insanı ve doğayı dışlayan, dışa bağımlı piyasacı politika ve uygulamaların yıkıcı sonuçları yalnızca biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşam koşullarını kötüleştirmekle sınırlı kalmıyor…
Kamuya ait varlıklarımızın haraç mezat satılmasının, ülkemizin teknik altyapısının bitirilmesinin bedeli tüm topluma işsizlik, pahalılık, yoksulluk ve yoksunluk olarak geri dönüyor.

Ülkemizin sanayileşme hedefinden uzaklaşmasından ve özelleştirme uygulamalarından dolayı ekonomik krizlere karşı savunmasız hale geliyoruz.
Rantiyeye dayalı kentleşme ve yapılaşma uygulamaları nedeniyle afetlere kaşı

savunmasız hale geliyoruz.

Kâr hırsından ötürü alınmayan tedbirler nedeniyle iş cinayetlerine, işyeri felaketlerine karşı savunmasız hale geliyoruz.

Tarım ve hayvancılık alanında izlenen dışa bağımlı politikalar nedeniyle gıda krizi, kıtlık ve açlık tehlikesiyle boğuşuyoruz.

Kısacası, mühendis, mimar ve şehir plancılarını gözden çıkaran bir iktidar, ülkenin geleceğini de gözden çıkarmış demektir...

TMMOB olarak siyasi iktidara bir kez daha sesleniyoruz:

- Ücretli kesimlerin omuzuna yıkılan vergi yükü hafifletilmeli, bütçe gelirleri büyük oranda kar, faiz ve servetin vergilendirilmesine dayanmalıdır. Gelir vergisi dilimine bağlı mağduriyet giderilmelidir.
- Kamuda Başmühendis, BaşMimar, Mühendis, Mimar, İç Mimar, Peyzaj Mimarı, Bölge Plancısı ve Şehir Plancılarının Ek Ödeme oranları %180 ile %200 seviyesine yükseltilmeli ve bu oranlar emekli keseneğine yansıtılmalıdır.
- Kamuoyunda 3600 ek gösterge düzenlemesi olarak bilinen çalışmada kamuda çalışan meslektaşlarımızın ek göstergeleri 4200'e çıkartılmış ancak yansıtma oranları %145'te sabit kaldığı için herhangi bir fayda sağlamamıştır. Ek gösterge oranlarının mühendis, mimar, şehir plancıları için yeniden düzenlenmesi, çarpan grubu değişen diğer çalışanlar gibi bu çalışanların da emeklilikte hak ettiklerini alabilmeleri için çarpan grubunu bir üste çıkaracak yeni ek gösterge rakamlarının belirlenmesi gereklidir. Ek gösterge oranı kıdem ile birlikte artarak 5400'ü geçmeli ve 1. derecenin 4. kademesindeki mühendis, mimar, şehir plancısı için ek gösterge 6400 olmalıdır.
- Kamuda çalışan toplam personel içerisinde teknik hizmetler sınıfına tabi kamu çalışanı sayısı oldukça yetersizdir. Mühendis, mimar, şehir plancılarının kamuda istihdam, atama ve güvenceli kadro konusunda ihtiyaca uygun alım talebi yaratılmalı ve buna uygun bütçe ayrılmalıdır.
- Kamuda taşerona devredilen tüm sözleşmeler iptal edilmeli, bu işler için güvenceli, kadrolu, kamu personeli istihdamı sağlanmalıdır.
- Teknik Hizmetler Sınıfı kapsamında ödenen Özel Hizmet Tazminatının tavan oranı arttırılarak en az %260 olmalıdır ve bu oran emekli aylık ücretlerine de yansıtılmalıdır.
- Meslektaşlarımızın aldıkları büyük sorumluluğun ve özverili çalışmaların karşılığı olarak risk ve sorumluluk tazminatı adı altında ödeme kalemi oluşturulmalıdır.
- Teknik Sorumluluk Ödemesi olarak her ay memur aylık katsayısının yirmi beş bin (25.000) ile çarpılması sonucunda bulunan tutarda ilave ödeme yapılmalıdır.
- Kamudan emekli olmuş mühendis, mimar ve şehir plancılarının emeklilik haklarında ve aylıklarında iyileştirme yapılmalıdır. Emekli Sandığı Kanununda yapılacak bir düzenlemeyle her ay aylıklarıyla birlikte, (20.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ek ola-

rak ilave ödeme yapılmalıdır. Benzer artış özel sektörden emekli üyelerimize de yansıtılmalıdır.

- Mühendis, mimar ve şehir plancısı istihdamında, almış olduğumuz eğitim, vermiş olduğumuz hizmet ve üstlenmiş olduğumuz sorumluluğun niteliğine uygun ve insanca yaşanacak bir asgari ücret belirlenmeli ve bu konuda TMMOB yetkili kılınmalıdır.
- Eğitim, üretim ve istihdam dengesi gözetilmeli, yeni mühendislik, mimarlık, planlama bölüm ve fakültelerinin açılması, program ve kontenjanlarının belirlenmesi süreçlerinde TMMOB ve bağlı odalarının olumlu görüşleri şart koşulmalı, mevcut bölüm ve fakülteler bu boyutuyla gözden geçirilmelidir.

Bizler, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları:
Yaşadığımız sorunların, ülkemizin ve halkımızın sorunlarından bağımsız olmadığının da bilincindeyiz.

Tüm toplum olarak el ele, dayanışma içerisinde mücadele etmezsek yaşadığımız sorunların daha da büyüyeceğini çok iyi biliyoruz.

Tüm toplum kesimlerini sesimizi büyütmeye, mücadelemize ve sorunlarımızın çözümüne katkı vermeye davet ediyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 8 -

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ ANA YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK HAKKINDA KAMUOYU DUYURUSU

15.08.2024

15/8/2024 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Ana Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile TMMOB ve Oda Genel Kurullarının duyurulmasına ilişkin değişiklik yürürlüğe girmiştir.

Yönetmeliğin yayımlanmasının akabinde birtakım haber mecralarında Birlik Yönetim Kurulumuzca TMMOB Ana Yönetmeliğinde değişiklik yapılarak genel kurul duyurularının gazetelerde yayımlanmasının engellenerek bağımsız gazeteciliğin zarara uğratıldığına ilişkin haberler yayımlanmıştır.

Öncelikle, TMMOB mevzuatı uyarınca Ana Yönetmelikte değişiklik yapılması ancak TMMOB Genel Kuruluna ait olup, Yönetim Kurulunun bu yönde bir yetkisi bulunmamaktadır.

Nitekim, 15/8/2024 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan değişiklik de Birliğimizin 31 Mayıs - 2 Haziran 2024 tarihlerinde gerçekleştirilen 48. Olağan Genel Kurulunda karar altına alınmıştır.

Birlik Genel Kurulumuzda yapılan görüşmelerde; mevcut mevzuatın kuruluş Yasamızla uyumlulaştırılması amacıyla Yasa hükümlerine paralel olarak; iki yılda bir gerçekleşen Genel Kurul süreçlerinin merkezi olarak takibinin sağlanması ve farklı mecralarda yayımlanan genel kurul duyurularının Yasada belirtildiği biçimde Birlik ve Odaların ilan yeri şeklinde belirlenerek, hem üyelerin itirazını da ortadan kaldıracak biçimde kolaylıkla erişebilecekleri yaygın bir ortamda gerçekleştirilmesi hem de merkezi biçimde takibinin sağlanarak ortaya çıkabilecek uyuşmazlıkların engellenmesi amacıyla Ana Yönetmelik hükümlerinde değişiklik yapılması gündeme gelmiştir. Anılan yönetmelik değişikliği belirtilen hususlar değerlendirilerek Birlik Genel Kurul kararı ile oluşmuştur.

Şu hususu da ifade etmek isteriz ki; Ana Yönetmelik değişikliğine ilişkin Genel Kurulda yapılan değerlendirmelerde; iki yılda bir yapılan genel kurul duyurularının yerel basın kuruluşları üzerinde olumsuz bir etki yaratabileceği, TMMOB Ana Yönetmeliğinde yapılacak değişikliğin diğer kuruluşların ilanlarına etki edebileceği ve benzeri hususların gözden kaçırıldığı anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte Birlik Yönetim Kurulumuz; artan basım maliyetlerinin ve ülke genelinde yaşatılan yoksullaştırmanın yarattığı etki ile basım ve yayım faaliyetlerinin gerek maliyet gerekse de ifa koşullarının zorluğunu, basın üzerindeki etkisiz kılma girişimlerini de gözetmekte olup; basın emekçilerinin ve bağımsız basın yayın kuruluşlarının konuya ilişkin hassasiyetlerini dikkatle izlemektedir.
TMMOB ve bağlı Odaları ile Şube ve Temsilciliklerinin bir sonraki Genel Kurulları Yasa uyarınca 2026 yılında yapılacak olup; bu kapsamda Birlik Yönetim Kurulumuz; konuyu yeniden TMMOB 49. Olağan Genel Kurulu gündemine taşıyacak; 2026 yılında gerçekleştirilecek genel kurul süreçlerinin duyurulmasında da Birliğimizin ve Odalarımızın kurumsal internet sitelerinde yapılacak duyuruların yanı sıra yerel gazetelerde ilan verilmesinin takipçisi olacaktır.
Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 9 -

ÜLKEMİZİ ENKAZ ALTINDA BIRAKMAMAK İÇİN BİLİMİN TEKNİĞİN VE DOĞANIN SESİNE KULAK VERİN

16.08.2024

Kar hırsıyla kentin değerli arazilerine, zeytinliklerine rezerv alan kararı çıkarılarak verilen imar izinleri, coğrafi riskler göz ardı edilerek kurulan şehirler, plansız-çarpık kentleşme ve mühendislik hizmeti almayan yapılar yurttaşlar için büyük bir tehdittir.

Her kent kendi doğal, kültürel, coğrafi ve tarihi mirasıyla korunmalıdır. Devletin asli sorumluluğu tüm yurttaşlarımızın güvenli ve sağlıklı bir kentte yaşamasını sağlamaktır.

Çok iyi biliyoruz ki bilimi, planlamayı ve denetimi dışlayarak, insan hayatının, doğanın ve çevrenin ranta kurban edilmesi, ısrarlı ve bilinçli bir politik tercihin ürünüdür.

Çeyrek asırlık bir yıkımın ve acının ortasında bir kez daha iktidara sesleniyoruz: Yapı denetimi sistemi TMMOB ve bağlı Odalar, üniversiteler ve ilgili kesimlerin katılımıyla kamusal bir anlayışla yeniden düzenlenmelidir. Yapılaşmadan kaynaklanan risklerin bertaraf edilmesi için çağdaş bir "risk yönetim" sistemi oluşturulmalıdır.

Güvenli yapılaşmanın sağlanması ve tüm bu süreçlerin sağlıklı işletilebilmesi için meslek odalarının sürece etkin katılımını sağlayacak yeni bir planlama, tasarım, üretim ve denetim süreci modeli benimsenmelidir.
Kentsel rant için değil, depreme hazırlıklı şehirler kurabilmek için imar planları oluşturulmalı, parsel bazında yapılan imar tadilatları ile ormanlık alanlar ve su havzaları dere yataklarıyla birlikte yapılaşmaya açılmamalıdır.

Deprem Şurası, Ulusal Deprem Konseyi gibi oluşumlar mutlaka devreye sokulmalıdır. Büyük beklentilerle hazırlanan Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planının gerekleri yerine getirilerek; başta okul ve hastaneler olmak üzere, Türkiye'deki bina envanteri çıkarılmalı, mevcut yapılar hasar görebilirlikleri ve riskleri esas alınarak gruplandırılmalıdır.

Depremlerde can kayıplarının önlenmesi için izlenmesi gereken tek yol, mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin bilimsel-teknik doğruların ışığında kamucu bir yaklaşımla uygulanmasıdır. Afetlerin zararlarının en aza indirilmesi için bilim-

sel ve teknik gereklilikler ikirciksiz olarak uygulanmalıdır.
Doğup büyüdüğümüz topraklar ve yurttaşlarımız bunca acıyı hak etmiyor.
Bilimin, tekniğin ve doğanın sesine kulak verin!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 10 -

TBMM'DE MUHALEFET MİLLETVEKİLLERİNE YÖNELİK SALDIRIYI KINIYOR, ŞİDDETSİZ BİR YAŞAM VE DEMOKRATİK BİR ÜLKE İÇİN MÜCADELE KARARLILIĞIMIZI VURGULUYORUZ

17.08.2024

Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşürülmesine ilişkin Anayasa Mahkemesi'nin "yok hükmünde" kararı vermesi üzerine olağanüstü toplanan TBMM'de; muhalefet partisi milletvekillerinin konuşma yaptığı kürsüde saldırıya uğramasını ve o saldırıyı engellemek isteyen muhalefet partisi milletvekillerinin de saldırıya maruz kalmalarını kınıyoruz.

Anayasa hükümlerinin alenen yok sayılması yetmezmiş gibi, yasama organında kürsü dokunulmazlığının da şiddet yoluyla çiğnenmesi, "demokratik hukuk devleti" tanımından her geçen gün uzaklaşıldığının açık göstergesidir.
Bizler, emek ve meslek örgütleri olarak, şiddetsiz bir yaşamı ve yasalarla yönetilen demokratik bir ülkeyi kurana kadar mücadele edeceğimizi kararlılıkla vurguluyoruz.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

- 11 -

YALNIZCA ORMANLARIMIZ DEĞİL, ÜLKEMİZİN GELECEĞİ YANIYOR!

20.08.2024

Ülkemizin dört bir yanında yaşanan orman yangınları nedeniyle büyük bir üzüntü içindeyiz. Yangında evlerini, tarım arazilerini, seralarını, hayvanlarını kaybeden tüm yurttaşlarımıza dayanışma duygularımızı iletiyoruz.

Biliyoruz ki günlerdir sadece ormanlarımızın yanmasını değil, ülkemizin ve dünyamızın geleceğinin de yok edilişini izliyoruz.

Özellikle batı ve güney kıyılarında mevsimsel sıcaklıklarının arttığı dönemlerde -neredeyse bir yaz rutinine dönen- insan kaynaklı orman yangınları hemen her yıl tekrarlanmaktadır.

Büyük kısmı İzmir`in yerleşim yerlerinin hemen yakınında olmak üzere Aydın, Muğla, Manisa, Tunceli, Bolu, Uşak, Mersin gibi ülkenin farklı bölgelerinde toplam 72 noktada birden gelen yangın haberleri can ve mal kaybına neden olduğu kadar, ülkemizin orman varlığını tüketerek, ortak geleceğimizi de tehdit etmektedir.

Orman yangınlarına engel olmak ortak sorumluluğumuz olmakla birlikte, yangınlarla mücadele etmek, önleyici çalışmalar yapmak başta Tarım ve Orman Bakanlığı olmak üzere kamu kurumlarının ve siyasi iktidarın görevidir.

Afet tehdidi altındaki bölgelerde risk analizlerinin yapılması, gerekli tedbirlerin alınması, acil durum eylem planlarının oluşturularak yürürlüğe konması en az acil kurtarma ve yardım seferberlikleri kadar önemli konulardır.

Ancak tüm uyarılara rağmen yaşadığımız tüm afetlerde olduğu gibi orman yangınlarında da bir kere daha gördük ki bütünlüklü bir afet ve risk yönetim planlaması, bunca kayıp ve acıya rağmen yapılmamıştır!

Bütün bu tedbirsizlikler sonucu bugün binlerce yurttaşımız evlerinden tahliye edilmiş, çoğunun dönecek bir evi dahi kalmamış, hayvanlar yangında can vermiştir.

Yangınların kontrol altına alınmasını ve kayıpların en alt seviyede tutulmasını engelleyen bu zafiyetin nedeni, hiç şüphesiz özelleştirme uygulamaları nedeniyle Orman Yangınlarıyla mücadele ekip, ekipmanlar ve kurumlarının tasfiye edilmesidir.

100 yıllık Cumhuriyet'in en eski kurumlarından biri olan Türk Hava Kurumu'nun tasfiyesi bu politikaların en bariz örneğidir. Kurum kayyum ataması ile tasfiye edilmiş, elindeki uçakların modernizasyonu yapılmak yerine bir bir ihalelerle satışa çıkarılmıştır.

Daha önce sıklıkla dile getirdiğimiz gibi ormanlarımızın yönetimi, geliştirilmesi ve orman yangınlarını önlemeye ilişkin kalıcı ve kamucu politikalar oluşturmaya ihtiyacımız bulunmaktadır.

Bu kapsamda:

- 150 yılı aşkın deneyimle kuruluşundan itibaren yangın önleme, mücadele ve koordinasyon görevini üstlenen Orman teşkilatı, orman mühendisi, orman muhafaza memuru, işçisi, orman köylüsü ile bir bütün olarak ve topyekûn mücadele edecek şekilde yeniden yapılandırılmalıdır.
- Yangın ile mücadele teknik olduğu kadar riskli bir alandır. Coğrafya hakimiyeti en önemli unsur olduğu için, bölgelerde görevli personelin devamlılığı kadar orman köylüsünün katkısı vazgeçilmezdir. Bu nedenle mükelleflik sistemi yeniden uygulamaya sokulmalıdır.
- Yangın önlemede sivil vatandaşların, gönüllülerin katkısı tek merkezden koordine edilen görevlilerin ihtiyacı ile sınırlandırılmalıdır.
- Her ne kadar ormanların korunması görevi yasalarla Orman Genel Müdürlüğü'ne verilmiş olsa da yangın sırasında yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri, diğer kamu kurum ve kuruluşları koordineli bir çalışma yürütmeli, gerekmesi durumunda yerel halk ve gönüllülerin çalışmalara hangi çalışmalara nasıl dahil edilebileceğini planlanmalıdır.
- Yangının ortaya çıkma koşullarının ortadan kaldırılabilmesi için orman köylerinde ve kasabalarında yaşayan halkın ve kamu görevlilerinin yangın çıkmaması için neler yapılması ya da yapılmaması gerektiği konusunda eğitimi kadar kasıtlı olarak çıkarılan yangınlar için ağır cezai yaptırımlar uygulanması da önem taşımaktadır.
- Yangınların önlenmesi çalışmalarında ormancılık sektörü dışındaki arazi kullanımları da (tarım ve mera) dikkate alınmalı, önlemler bütünlüklü olmalıdır.
- Türkiye'de yangınların çoğu anız yangınlarının ormana sıçraması nedeniyle gerçekleşmektedir. Tarım alanları ve orman kesitleri arasında en az 5 m genişliğinde boşluk bırakılmalı, çiftçiler bu konuda bilinçlendirilmelidir.
- Yangın emniyet yol ve şeritleri, su ikmal havuzları gibi tesislerin yapımı ve bakımı yangın sezonundan önce mutlaka yapılmalıdır.
- Bölgelere ve hassas lokal alanlara göre, coğrafi konum, topoğrafik yapı, ağaç yangın duyarlılığı, toprak yangın duyarlılığı ve meteorolojik parametreler dikkate alınarak yangın tehlike derecelendirmeleri yapılmalı, orman alanlarındaki her türlü yatırımda Çevresel Etki Değerlendirmesi sırasında öncelikli olarak meteorolojik koşullar dikkate alınmalıdır.
- Orman yangınları genellikle söndürme bakımından gündeme gelmektedir. Entegre yangın kontrolü çalışmaları, yani yangın önleme ve söndürme birlikte ele alınmalıdır. Yangın sadece söndürme olarak ele alındığında, ekonomik sosyal boyutları ile çok ağır sonuçlar yaşanmaktadır. Yanan alanlar ve müdahale şekilleri dikkate alındığında, önleme ve söndürme ile ilgili mevzuatın yeni-

den gözden geçirilmesi ve bu konudaki yapılanmanın güncellenmesi gerekliliği açıktır.

- Orman yangınları için duyarlı olunan zamanlarda orman alanları için etkin kısıtlamalar getirilmeli, orman alanlarındaki faaliyetler için yaptırımlar ortaklaştırılmalıdır. Bazı sektörlere kesin kısıtlama yapılan, hatta hayvan otlatmasına dahi izin verilmeyen orman alanlarının bazı sektörlere olduğu gibi açılması gibi uygulamalardan vazgeçilmelidir.
- Orman yangınları sonrasında yapılan raporlama çalışmalarında, yangının oluşma tarihi, yanan alanların coğrafi konumu, arazinin topoğrafik yapısı, çıkış nedeni, meteorolojik koşullar, yangın sonrasında yanan alanın hangi amaçla kullanıldığı gibi bilgilere yer verilmesi bundan sonra oluşabilecek yangınlar için kapsamlı önlemler almayı sağlayacaktır.
- Anayasa'nın 169. Maddesi kapsamında Bakanlığın ve Genel Müdürlüğün öncelikli görevi yanan ormanları ağaçlandırmaktır. Yangınlar sonucu ormansızlaşan ve zamanla ağaçlandırılamayan alanlar hiçbir şekilde başka bir kullanıma tahsis edilmemelidir. Yanan ormanların yeniden ormanlaştırılmasında bölgenin ekosistemi dikkate alınmalıdır.

TMMOB olarak yeniden ağaçlandırma çalışmalarına elimizden gelen her türlü desteği vermeye hazır olduğumuzun bilinmesini isteriz.
Bir kez daha tüm ülkemize geçmiş olsun.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 12 -

SAVAŞSIZ, SÖMÜRÜSÜZ, BARIŞ İÇİNDE BİR DÜNYA ELLERİMİZDE, DAYANIŞMAMIZLA KURULACAKTIR

31.08.2024

... Para hesap eder gibi hesaplıyorlar bizi,
*Savaş da bu hesabın ucunda…”**

Dünyanın farklı coğrafyalarında yalnızca yirmi gün arayla iki ayrı “Barış Günü” var. İki ayrı barış talebi, tam da iki kutuplu bir hayatın kendisidir. Bu kutuplaşmalar ve savaşlar ise bitmeyen paylaşımın ve Brecht’in dediği gibi tüm canlıları sermayeye tahvil eden egemenlerin eseridir. İkinci Paylaşım Savaşı’nın 1 Eylül gününde başlamadığını çok iyi biliyoruz. Üretim ilişkilerindeki krizler derinleştikçe egemenler ürettikleri bahanelerle en kolay harcayabileceklerini, canları sahaya sürüp, adına düşmanlık, vatanseverlik, hainlik deyip düşmanlıkları körüklemeye devam ediyorlar.

Şehirlerin, yaşam alanlarımızın ve doğanın tüketilmesi, yoksulluk, hastalık ve sakatlıklar, derinleşen sömürü ve zorla yerinden yurdundan edilenlerin göçleri çatışma ve savaşlarda artarak sürüyor. Bu savaş halinin getirdiği yıkımların son örneği Filistin’de yaşanıyor. Gazze ve Batı Şeria’da sadece son on ayda yaşamını yitirenlerin sayısı 41 bini geçti, yaralananların sayısı 100 bine yaklaştı, evsiz kalanların sayısı yüzbinler ile ifade ediliyor, 500’ün üzerinde sağlık kurumu doğrudan hedef alınıp zarar görmüş durumda.

Yüzbinlerce insanın ve milyonlarca canlının ölümü, temiz suya, güvenli gıdaya ve sağlık hizmetlerine erişimin neredeyse tükenmesi, on milyon insanın yeterli gıdaya erişiminin olmaması, milyonlarca çocuğun yarı açlıkla karşı karşıya kalması, savaştan etkilenenlerin %70’ten fazlasının çocuk olması, savaş boyunca haftada binlerce çocuğun önlenebilir hastalıklardan kaybedilmesi, insan kaçakçılığının çocukları ve kadınları hedef haline getirmesi, savaş alanlarında işkence, açlık ve susuzluktan insanların kırımı… Her biri savaşların birer halk sağlığı sorunu olduğunun kanıtı!

Türkiye’de yaşayan bizler, sadece bölgemizde değil, ülkemizde de çatışmaların yarattığı acıların en yakın tanıklarıyız. Barışa ve kardeşliğe olan inancımıza ve ihtiyacımıza rağmen, her geçen gün daha fazla şiddetin parçası haline getiriliyoruz. Siyasi çatışmalar, toplumsal çatışmaları derinleştiriyor.

İşte bu nedenle sürdürülebilir demokratik bir hayat için barışçıl bir ortam dışında seçeneğimiz yoktur. Ve bugün barışa yapılan her çağrı; aynı zamanda emperyalizme karşı eşit, özgür, adil ve sömürüsüz bir dünya çağrısıdır.

Biz bu ülkenin işçileri, kamu emekçileri, mühendis, mimar ve şehir plancıları, hekimleri, üretenleri olarak; çatışmaların ve silahların sustuğu, komşularıyla dostluk içinde olan, sınırları içindeki farklı inançların, kültürlerin, kimliklerin eşitlik, özgürlük ve adalet içinde yaşayabildiği bir ülke istiyoruz.

Savaşsız, sömürüsüz bir dünya bizlerin ellerinde, dayanışmayla kurulacaktır.

Tüm insanlığı bu umudu büyütmeye çağırıyoruz. Barış içinde kutlayacağımız o güne kadar;
1 Eylül Dünya Barış Günümüz kutlu olsun!

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

** Bertolt Brecht, Çağrı*

- 13 -

CANKURTARAN'DA YAPILAN SALDIRIYI LANETLİYORUZ!

03.09.2024

Bugün Hopa'da bir doğa ve yaşam savunucusu katledildi. Bugün yaşam alanını koruyan, kentini koruyan, doğayı koruyan Reşit Kibar adlı yurttaşımız gözünü hırs bürümüş sermaye temsilcileri tarafından öldürüldü. Hayatını kaybeden Reşit Kibar'ın ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyor, acılarını paylaşıyoruz. Yaralanan 2 yurttaşımızın da bir an evvel sağlıklarına kavuşmalarını temenni ediyoruz.
Reşit Kibar ve 2 yurttaşımız gelecek nesillere bırakmak için savundukları ağaçların altında saldırıya uğradı.

Rant ve çıkar çevreleri ve onların güdümündeki siyasi iktidarlar, sermayeye karşı doğayı ve yaşamı savunanların mücadelesini kendilerine engel olarak görüyor. Bu nedenle yıllardır hedef haline getiriliyor, şiddete uğruyor, öldürülüyorlar.

Halkımıza, ormanlarımıza, yaşam alanlarımıza yönelik bu saldırıyı kınıyoruz! Bu şiddet sarmalının nedenini çok iyi biliyoruz. Çünkü onlar, sömürüye, talana, yıkıma dayalı ekonomik düzenlerinin devamını insan ve çevre sağlığından çok daha önemli görüyorlar.

Çünkü onlar, ormanlarımıza baktığında, içinde yaşayan milyonlarca canlıya, havaya, suya, toprağa verilecek zararı değil, sadece ormanların altındaki madenleri, ormanlık alana yapacakları tesislerden elde edecekleri gelirleri görüyorlar. Bu yüzden dün Kuzey Ormanları'nı, Kaz Dağları'nı, Cerattepe'yi, ODTÜ Ormanları'nı yok ederken bugün de Hopa'yı yağmalıyorlar.

Ormanlarımıza, doğal hayata sahip çıkan Hopa Cankurtaran halkının direnişi hepimizin direnişidir.

Bilinmelidir ki:
TMMOB, doğayı katledenlerin değil, doğayla uyum içinde yaşayanların yanındadır.
TMMOB, yerli ve yabancı sermaye gruplarının değil, kamu yararının ve halkın ortak geleceğinin yanındadır.
TMMOB, sömürgenlerin değil Hopa'da direnen yöre halkının yanındadır.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 14 -

12 EYLÜL'ÜN KARANLIĞINA KARŞI EŞİT, ÖZGÜR, ADİL BİR ÜLKE KURALIM!

12.09.2024

Ülke tarihimizde 44 yıllık bir utanç olarak duran 12 Eylül darbesini bir kez daha lanetliyoruz.

Toplumsal barışa, dayanışmaya, eşit, özgür bir ülke ve dünya tahayyülü için hak mücadelesi veren insanlara yönelen şiddetin, baskının, ölümlerin adıdır 12 Eylül.

Toplumun büyük bir şiddete maruz bırakıldığı, insan onurunu ayaklar altına alan bir darbe olduğu gibi, aynı zamanda Cumhuriyet tarihimizde, demokratik hak ve özgürlüklerin tümüyle yok sayıldığı bir rejimin de temeli olmuştur.

Darbenin ve darbe sonrası kurulan rejimin toplum ve emek düşmanı, demokrasi karşıtı özü bugüne kadar tüm iktidarlar boyunca sürdürülmektedir. Bugün kurulan tek adam rejimi ve yaşadığımız her türlü hukuksuzluğun temeli de o günlerde atılmıştır. 12 Eylül darbesi özünde Cumhuriyet'in kamucu politikalarına, laiklik ilkesine ve her türlü ilerici birikimine darbe vurmuştur.

Yaşadığımız çoklu krizlerin ve dahası, toplumu neredeyse yaşayamaz hale getiren derin ekonomik krizin temelinde 12 Eylül darbesiyle uygulamaya konulan neoliberal politikalar vardır.

44 yıldan bu yana iktidarda bulunan siyasi partilerin birbiriyle yarışırcasına gerçekleştirdiği özelleştirme ve piyasalaştırma uygulamaları, ülkemizi bitmek bilmeyen bir kriz döngüsüne sokmuştur. Bir avuç zenginin daha da zengin olabilmesi için, emekçilerin hakları bir bir törpülenirken, sömürüye biat ederek çalışacağı bir düzen kurulmuştur.

Darbeyle temelleri atılan ekonomide neoliberal, toplumsal yaşamda muhafazakâr, siyasette otoriter yönetim anlayışı bugün geldiğimiz noktada tek adam rejimi altında kurumsal ve anayasal bir nitelik kazanmıştır.

Bir yandan da 12 Eylül Darbesi'yle birlikte bir devlet politikası haline getirilen Türk-İslam Sentezi anlayışının sonucu uygulanan gerici, mezhepçi, laiklik karşıtı ve şovenist politikalarla, toplumumuzu derin bir ayrışma ve çatışma ile yüz yüze bırakmıştır.

Çok açıktır ki 12 Eylül darbesinin etkileri hala devam etmektedir. Ülkesi ve geleceği için hakkını arayan, mücadele eden gençlerin, kadınların, emekçilerin

şiddetle bastırılması, ülkemizin tarikatların cemaatlerin kol gezdiği bir yer haline getirilmesi, toplumun her geçen daha da yoksullaştırılması, dinci gericilikle harmanlanmış bir sömürü düzeni kurulması 12 Eylül' ün mirasının hala devam ettiğini göstermektedir.

Bir asırlık Cumhuriyet tarihimizde kara bir leke olarak duran 12 Eylül Darbesi'nin yarattığı acıların ve toplumsal sonuçların ortadan kalkması ancak ve ancak 12 Eylül uygulamalarının tümüyle ortadan kaldırılmasıyla ve onun bir sureti olan tek adam rejiminin sona ermesiyle mümkündür.

44.yılda aynı kararlılıkla söylüyoruz;12 Eylül karanlığına ve onun sureti olan tek adam rejimine, gericiliğe, sömürüye, faşizme karşı mücadele etmekten vazgeçmeyeceğiz.

Doğup büyüdüğümüz toprakların darbelerle, katliamlarla, ölümlerle değil; eşitlik özgürlük ve bağımsızlık mücadeleleriyle anılması için mücadele edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 15 -

"BİLİRKİŞİLİĞİN ŞİRKETLEŞEMEZ, ADALETİN REKABETE KONU EDİLEMEZ OLDUĞUNUN" TEKRAR ALTINI ÇİZİYORUZ

12.09.2024

23.08.2024 tarihinde Adalet Bakanlığı Hukuk işleri Genel Müdürlüğü Bilirkişilik Daire Başkanlığı'na ait web sayfasından "*ÖZEL HUKUK TÜZEL KİŞİLERİNİN BİLİRKİŞİLİK HİZMETİ VERMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR*" başlıklı bir duyuru yapıldığı, duyuru ile bilirkişilik bölge kurullarının görevleri sayılarak bu görevler gereğince, Daire Başkanlığınca bilirkişilik hizmeti verecek özel hukuk tüzel kişilerinin ve bu tüzel kişilerin bünyesinde bilirkişi olarak çalışacak kişilerin taşıması gereken nitelikler, sicil ve listeye kaydına ilişkin usul ve esaslar belirlendiği görülmüştür.

Daha önce defalarca kamuoyu ile paylaştığımız ve son olarak 29.08.2023 tarihindeki basın açıklaması ile duyurduğumuz, Özel Hukuk Tüzel Kişiliğinin / Ticari şirketlerin bilirkişilik yapmasının önünün açılmasına ilişkin açıklamada; "Özel Hukuk Tüzel Kişilerine bu yetkinin verilmesi bilirkişiliğin ileride bu amaçla kurulacak şirketlere teslim edilmesi sonucunu doğuracaktır." demiştik. Ne yazık ki, Bilirkişilik Daire Başkanlığı tarafından yapılan son duyuru ile endişelerimizde ne denli haklı olduğumuz doğrulanmıştır.

Söz konusu duyuru ile ilan edilen usul ve esaslara ait metnin maddeleri incelendiğinde; tüzel kişi olarak bölge kurullarına kayıt olacak şirketlerin anonim şirket olması ve resmi ortaklarının tamamının yabancılardan oluşabileceği, tüzel kişi olarak listeye kayıt edilen ve bilirkişilik yetkisi alan şirketlerin şubeleri olmak şartı ile tüm bölge kurullarının yetki alanında iş yapabileceği, bünyelerinde çalışacak gerçek kişi bilirkişilerin ise tüzel kişiliğin listeye kayıt olması ile birlikte o bölge kurulu sınırlarında ama sadece tüzel kişinin üstlendiği işlerde bilirkişi olarak çalışabileceği, ferdi olarak tüzel kişi bünyesi dışında bilirkişilik yapamayacağı gibi kurallar getirilmiş olduğu görülmüştür.

Ayrıca tüzel kişilik bünyesinde görev alarak, ücretli çalışacak olan gerçek kişi bilirkişiler ile yürürlükteki mevzuata göre bilirkişilik temel eğitimi alarak, uzmanlık alanlarını belgelendirip müracaat eden ve ilgili bölge kurullarının incelemesi sonucu listeye kabul edilen mevcut bilirkişiler ve listelere kayıt olmayı bekleyen yeni bilirkişi adayları arasında, listeye kabul ve bilirkişi olarak kamusal hizmet verme açısından eşit olmayan durumlar yaratacak olması bakımından da Anayasadaki eşitlik ilkesine aykırı bir düzenleme olduğu görülmüştür.

Hatırlatmak gereklidir ki, özel hukuk tüzel kişilerinin bilirkişilik yapmasının

sakıncaları, hem teoride hem de pratikte doğuracağı sonuçları, Birliğimiz tarafından Yasa tartışmalarının başladığı günden bugüne kadar pek çok defa ifade edilmiştir. Yine Birliğimiz tarafından görevlendirilen temsilcilerimiz aracılığıyla da her zaman, bugüne kadar oluşturduğumuz ve paylaştığımız görüşlerimiz her ortamda dile getirilmiş, üyelerimiz ve kamuoyuyla paylaşılmıştır.

TMMOB olarak, bir kez daha tekrar ediyor ve diyoruz ki; Bilirkişilik, yalnızca uzman gerçek kişi eliyle yapılması gereken kamusal bir görevdir. Özel Hukuk Tüzel Kişilerine bu yetkinin verilmesi yasayla bir kamu hizmeti olarak belirlenen bağımsız bilirkişiliğin, amacı kâr olan ticari bir yapıya dönüştürülmesi sonucunda bilirkişilerin özgür, bağımsız ve tarafsız rapor yazma olanağını ortadan kaldıracaktır. Bilirkişiliğin ticari oluşumlar eliyle gerçekleştirilmesi sonucu bilirkişilerin siyasi baskı altına gireceği, yargılamanın bağımsızlığı ve tarafsızlığı ilkesine de gölge düşüreceği gerekçesiyle; "Adaletin rekabete konu edilemez" olduğunun tekrar altını çiziyoruz.

Daha önce olduğu gibi görüşlerimizin alınmasının yalnızca usulü bir işlemin yerine getirilmesi olarak değerlendirilmemesi gerektiğini ısrarla vurguluyoruz. Bilirkişilik alanının ağırlıklı öznelerinden olan mühendislik, mimarlık ve şehir planlama mesleği mensuplarının, Anayasal meslek kuruluşu olan Birliğimizin ve Odalarımızın görüşleri doğrultusunda; katılımcı, kamu yararı ve çözüm odaklı bir yöntem izlenmesinin gerekli olduğunu bir kez daha hatırlatmak istiyoruz.

Yapılan son uygulama acilen gözden geçirilmeli ve gerekli yasal düzenlemeler yapılarak bilirkişilik alanını ticarileştirecek yaklaşımlar sona erdirilmelidir.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı
Emin Koramaz

- 16 -

ÜLKEMİZİN İŞÇİ MEZARLIĞINA DÖNÜŞMESİNİ KABUL ETMİYORUZ!

12.09.2024

Sakarya Hendek'te bulunan bir makarna fabrikasında gerçekleşen patlamada ilk belirlemelere göre bir işçinin hayatını kaybettiği, içlerinde bir gıda mühendisinin de olduğu 6'sı ağır, biri henüz 12 yaşında 30 kişinin de yaralandığı belirtilmektedir. Hayatını kaybeden işçimizin ailesine başsağlığı diliyor, daha fazla can kaybı yaşamadan yaralanan işçilerin sağlıklarına kavuşmasını diliyoruz.

Ülkemiz her geçen gün işçi mezarlığına dönüşüyor.

Yalnızca geçtiğimiz birkaç gün içerisinde bile ülkenin farklı yerlerinde meydana gelen iş cinayetlerinde; Orhan Şahin, Şahin Çelik, Ahmet Çekener, Yusuf Demirtaş hayatını kaybetti. Önceki gün, evvelsi gün, daha önceki gün, geçen hafta, geçen ay, geçen yıl, işçiler için hep aynı son…Ölmek, bir iş kazasında yaralanmak işçiler, emekçiler için genel geçer bir hale gelirken, sağlıklı yaşamak, insani koşullarda çalışmak neredeyse istisnai olmuş durumda. Öyle bir ülke düşünün ki her gün en az 5 emekçi inşaattan düşüyor, elektrik akımına kapılıyor, forkliftin altında kalıyor, patlamada, yangında can veriyor. SGK'nın 10 gün önce açıkladığı 2023 yılı "iş kazası ve meslek hastalıkları" istatistiklerine göre; 2023 yılında 1966 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetti. Bu ülke tarihimizde ne yazık ki en yüksek rakamdır.

Defalarca söylediğimiz gibi, iş cinayetlerine neden olan her kazanın bir teknik nedeni vardır; asansör boşluğu, şaft boşluğu, yalıtımsız kablo, uygun şekilde kurulmayan sütunlu platform, kule vinç, periyodik kontrolü yapılmayan iş ekipmanı, koruyucusu olmayan pres, torna, freze ya da Hendek'te yaşanan patlamada olduğu gibi yüksek yanıcı özelliği bulunan ve gerekli güvenlik önlemleri alınmadan çalışma ortamına yayılmış un, hububat tozu, kömür tozu gibi nedenler olabilir. Ancak bu sebepler basit önlemlerle, çok kolay çözülebilecek durumlardır. Tüm iş kazalarında mümkün olduğu gibi Hendek'te yaşanan patlamanın da önüne geçilebilirdi.

2023 yılı Ağustos ayında Derince 'de Toprak Mahsulleri Ofisi silolarında meydana gelen patlamada olduğu gibi yine hububat tozu ve un tozunun patlayıcılığı göz ardı edilmiş ve ortama yayılması önlenmemiştir. Oysa yanıcı ve patlayıcı tozlar ile çalışılan işyerlerinin tehlike sınıfları yüksek riskli olarak belirlenmelidir. İçerisinde siloların ve değirmenlerin bulunduğu bir işletmenin az tehlikeli sınıfta gösterilmesine neden olan tüm analizler yetersizdir, kusurludur.

Risk analizi yapılması, patlamadan korunma dokümanı hazırlanması, kaynakta

alınacak önlemlerle ortama toz yayılmasının önlenmesi, havalandırma yapılması, ortamda toz miktarının ölçülmesi, tozun uygun değerlerde olmasının sağlanması, exproof ekipman kullanılması, kıvılcım çıkmasının, tutuşturucu kaynak oluşmasının engellenmesi patlamanın olmaması için teknik gerekliliklerdendir ama bu gereklilikler yerine getirilmemektedir. Ama Çünkü yaşanan ölümlerin ardından herhangi bir yaptırım uygulanmıyor, ölenler öldükleri ile kalıyor. Oysa, işyerlerinde sağlıklı bir ortamın olması, işçi sağlığı ve güvenliğinin sağlanması işveren yükümlülüğüdür.

TMMOB olarak her açıklamamızda ısrarla vurguladığımız üzere bir kere daha soruyoruz: İşletmede, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yapılan denetimlerin sonucunda bu patlamaya neden olabilecek eksiklikler tespit edilebilmiş midir, giderilmesi için işverene ne gibi yaptırımlar uygulanmıştır?
Her ne kadar 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ülkemizde işçi sağlığı ve güveliğini ilgilendiren tek yasa olarak bilinse de 4857 sayılı İş Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu çalışma yaşamının düzenlendiği önemli yasalardandır. Tüm bu düzenlemeler işçilerin/emekçilerin hak ve çıkarlarını yok sayan, esnek, uzun süreli çalışmayı esas alan, taşeron çalışmayı, ödünç işçiliği asıl çalışma haline getiren, örgütlenme özgürlüğü önüne engeller koyan düzenlemelerdir. AKP iktidarı, 22 yıldır neoliberal saldırılarıyla her alanda olduğu gibi, işçilerin teminatı olan tüm haklarını da törpülemeye devam ediyor.

4857 sayılı yasa daha da esnekleştirilerek bugün yeni ölümlere, katliamlara davetiye çıkartılmaktadır. 6331 sayılı yasa işçi sağlığı ve güvenliğinin sağlanması, Ortak Sağlık Güvenlik Birimi (OSGB) denilen alt işverenlere devredilerek piyasalaştırılmaktadır. Uzman ya da hekim çalıştırma yükümlülüğünü yerine getirmek isteyen işyerlerinin yaklaşık %90'ı işyeri bünyesinde uzman çalıştırma yerine OSGB'lerden hizmet alıyor. Böylece işverenler işçi sağlığı ve güvenliğine ilişkin hizmet alırken düşük fiyat veren OSGB'leri tercih etmektedir. Ancak OSGB'ler de iş kaybetmemek için, genellikle işyerlerinde gerekliliklerin yerine getirilmesinde ısrarcı olmamaktadır.

Öyle bir sistem düşünün ki, 2023 yılında Mayıs sonuna kadar, 2024 yılında Mart sonuna kadar tek bir işyeri bile işçi sağlığı ve güvenliği yönünden denetlenmemiştir.

Emeğe ve emekçiye düşman olan bu sistem sermayenin sınırsız sömürü düzenin bir sonucudur. Taşeronlaştırma, özelleştirme, sendikasızlaştırma, denetimsizlik, esnek istihdam politikaları, kayıt dışı çalışmaya izin veren politikalar ve bunun sonucu oluşturulan mevzuat ile sorunlu bir sistem üretmiştir. İş cinayetlerini seyrederek olan biteni kadere, fıtrata bağlayan açıklamalar yapan siyasi iktidar bu sistemi korumak üzere yoğun çaba sarf etmektedir.

Bunu özellikle AKP iktidarının çalışma yaşamına ilişkin politikasını Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı üzerinden hayata geçirmektedir. Çalışma ve sosyal Güvenlik Bakanlığı çalışma yaşamını kayıtsız ve şartsız biçimde düzenlemekte,

denetlemektedir. Ancak Bakanlık, işyerlerini denetleme görevini yerine getirmemekte, düzenlemelerde yer alan yaptırımları uygulamamaktadır. İdari yaptırımla karşılaşmayan, ölümlerden sonra bile hesap sorulmayan işverenler önlem almamaktadır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat IŞIKHAN, bakanlığı döneminde yaşanan iş cinayetleriyle tarihe geçecektir.

İşçi düşmanı, bu sömürü düzenini kabul etmiyoruz. Bu böyle gitmez. Yaşanan bu cinayetlerin, kazaların son bulması için bir kez daha hatırlatıyoruz.

- Öncelikle dünya örneklerinde olduğu gibi, Sendikaların, ilgili meslek örgütlerinin, üniversitelerin, bakanlıkların katılımı ile idari ve mali yönden bağımsız, "Ulusal İşçi Sağlığı Güvenliği Kurumu" oluşturulmalıdır. Kurumun taşra teşkilatı da olmalı, Tüm düzenlemeler ve denetim bu kurum tarafından yerine getirilmelidir.
- İşçi sağlığı ve güvenliğinin sağlanması işveren yükümlülüğüdür, işyerleri denetlenmelidir, uygunsuzluklara ağır yaptırım uygulanmalıdır.
- İşçi sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ticari alan olamaz bu nedenle mevcut OSGB sistemine son verilmelidir.
- Her ne kadar işverenler çoğunlukla iş güvenliği uzmanlarının tespit ve önerilerini umursamasa da 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun kabulünün üzerinden 12 yıl geçmiş olmasına rağmen, geçici maddeler eliyle C sınıfı uzmanların tehlikeli sınıftaki işyerlerine, B sınıfı uzmanların çok tehlikeli sınıftaki işe yerlerine hizmet vermesi uygulaması sürdürülüyor. Bunun yanında kamu işyerlerinde ve 50'den az çalışanı olan az tehlikeli sınıftaki işyerine İSİG hizmeti verilmesi zorunluluğu da bulunmuyor. Hendekteki makarna fabrikası patlamasında görüldüğü gibi, az tehlikeli sınıf diye belirlenmiş olan işyerlerinde de büyük ve ölümlü kazalar meydana gelebiliyor. Bu nedenle iş güvenliği uzmanlarını bir üst tehlike sınıfındaki işyerlerine hizmet vermesi uygulaması ile kamu işyerleri ve az tehlikeli iş yerlerinde iş güvenliği uzmanı ve hekim çalıştırma zorunluluğunun olmamasına ilişkin geçici maddeler kaldırılmalıdır.
- Her gün tekrar eden nedenlerle gelen ölümlere iş kazası denilemez, bunlar iş/işveren cinayetidir, sorumlular buna göre yargılanmalıdır. Bu yargılamaların muhatabı işverene sadece rehberlik- danışmanlık yapan, hiçbir yaptırım yetkisi olmayan iş güvenliği uzmanları değil, işyeri yetkilileri olmalıdır.
- Sendikalaşmanın önündeki engeller kaldırılmalı, sendikaların işyeri denetimlerinin önü açılmalı, işçi-çalışan temsilcilerinin iş güvencesi sağlanmalı ve katılım mekanizmaları genişletilmelidir.
- Tehlike sınıfları analizleri eksik ve kusurludur, tehlike sınıfları listeleri yaşananlar göz önüne alınarak güncellenmelidir.
- Ölümlerin olduğu işyerlerinde, iş hemen durdurulmalı, TMMOB'nin belirleyeceği uzman kişilerden oluşan heyet tarafından ölümlerin teknik nedeni belirleninceye, önlemler uygulanıncaya kadar işyerinde çalışma başlatılmamalıdır.

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu

- 17 -

ORMANLARIMIZI YOK EDEN KEYFİ ANLAYIŞI REDDEDİYORUZ!

20.09.2024

AKP iktidarı geldiği günden beri, ne zaman doğal çevrenin korunmasına ilişkin bir yasa veya yönetmelikte düzenleme yapsa, altından korunan alanlarda yapılaşma ve çevre tahribatı çıktı. Koruma amacıyla yapılan yasal düzenlemeler, korunması gereken alanlarda nasıl ve ne şekilde yapılar yapılabileceğini tarif eden metinlere dönüştürüldü. Kıyılar, yaylalar, meralar, ormanlar bu düzenlemelerin ardından turizme, sanayi alanlarına, enerji santrallerine, maden işletmelerine veya lüks konut projelerine açıldı.

İktidarın çevre tahribatı için yaptığı müdahalelerden en çok zararı orman alanlarımız görmüş, 6831 sayılı Orman Yasası 31 kez değiştirilmiştir. Bu değişikliklerin büyük bir çoğunluğu ormanların yapısını bozan, madenciliğe açan, HES ve RES projelerine sınırsız kolaylık sağlayan, her türlü altyapı, çöp atık tesisi, maden atığı depolaması dahil, ormanlarda her türlü yapılaşmaya olanak sağlayan değişiklikler olmuştur. Bu uygulamalar Anayasamızla kesin şekilde korunacağı taahhüt edilen ormanlarımızın parçalanmasına, bütünlüklerinin bozulmasına neden olmuştur.

Siyasal iktidar tarafından 2018 yılında 7139 sayılı torba yasayla 6831 sayılı yasaya ek madde olarak eklenmek üzere çıkarılan yasa ile "Ek-16" maddesi getirilmiştir. Bu ek madde ile, "2018 yılı itibariyle bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen, tarım ve hayvancılıkta da kullanılması mümkün olmayan yerleşime uygun görülen, orman vasfını kaybetmiş taşlık kayalık yerler Cumhurbaşkanı kararıyla orman alanı dışına çıkarılır" denilmiştir.
Ancak maalesef, Anayasa'nın 169. Maddesindeki "Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir. Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz. Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz." Şeklindeki kesin ifadelere rağmen, istisna ifadeler gerekçe gösterilerek, Anayasa Mahkemesi bu düzenlemeyi Anayasa'ya aykırı bulmamıştır.
Ormanlarımızın tahribatının önünü açan bu düzenlemeyi defalarca kullanan AKP iktidarı, son günlerde sıklaşan "Cumhurbaşkanı Kararı" Resmi Gazete ilamları ile bu düzenlemeyi adeta "monarşik yönetim" keyfiyetine dönüştürmüş;

- 20 Mayıs 2024 tarihinde Kastamonu ilinde,
- 28 Haziran 2024 tarihinde Artvin, Bitlis, İstanbul ve İzmir illerinde,
- 17 Temmuz 2024 tarihinde Amasya, Balıkesir, Kastamonu, Manisa, Muğla Samsun, Sinop ve Sivas illerinde,
- 2 Ağustos 2024 tarihinde Amasya, Bingöl, Kastamonu, Kütahya, Manisa, Niğde, Mersin, İstanbul ve Samsun illerinde,
- 31 Ağustos 2024 tarihinde ise İzmir ilinde bazı alanların orman sınırları dışına çıkartılması hakkındaki Cumhurbaşkanı kararları yayımlanmıştır.

Yani "Cumhurbaşkanı Kararları" ile sadece 4 aylık sürede, toplam 422 kadastral parselde, 8.654.160 m2 alan'ın, Resmî Gazetedeki ifadesi ile; "……. İlinde bulunan bazı alanların orman sınırları dışına çıkartılması hakkındaki ekli Kararın yürürlüğe konulmasına, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun ek 16'ncı maddesi gereğince karar verilmiştir."

Kısacık bir ön metin ile Büyükada ve Heybeliada toplam alanından daha büyük, 1212 futbol sahası büyüklüğündeki alan, hiçbir gerekçe, etüt, rapor veya kamusal yarar ekine ihtiyaç duyulmaksızın, orman sınırları dışına çıkartılmıştır. Yani ülkemizin ormanları Cumhurbaşkanı'nın imzası ile kamu varlığı olmaktan çıkarılmıştır.

Ormanlarımızı yok eden keyfiyeti kabul etmiyoruz.

Kamusal yararı yok sayan, ormanları özelleştiren anlayışı kabul etmiyoruz.

6831 Sayılı Orman Kanunu'nun Ek 16'ncı Maddesi Kapsamında Orman Sınırları Dışına Çıkarma İşlemlerine İlişkin Yönetmelik'te; "Orman sınırları dışına çıkartılan alanın iki katından az olmamak üzere Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya Hazinenin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar Orman Genel Müdürlüğüne orman tesis etmek üzere tahsis edilir." denilmektedir. Bu kapsamda Orman Genel Müdürlüğü'ne ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na Birliğimizin "Bilgi Edinme Kanunu" kapsamında sorduğu sorular cevapsız bırakılmıştır.

Orman sınırları dışına çıkarılan bu alanların "bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında hiçbir yarar görülmeyen ve tarım alanına dönüştürülmesi de mümkün olmayan yerlerden" oluştuğuna dair bir bilgi ve veri kamuoyu ile paylaşılmadan orman sınırı dışına çıkartılmasını kabul etmiyor ve soruyoruz;

- Yasa gereği, bugüne kadar orman alanı dışına ne kadar alan çıkartılmış, çıkarılan yerlerin karşılığında, orman tesis etmek üzere tahsis edilen ne kadar alan, hangi illerde, nerede tahsis edilmiştir?
- Bu alanlar üzerinde orman tesis edilmiş midir? Hangi yeni orman alanı açma çalışması veya projelendirilmesi yapılmıştır?
- Yasa gereği orman dışına çıkarılan alanlarda Hazine adına işlem yapılması gerekirken, bu alanların akıbeti ne olmuştur? Kimlere hangi ücret karşılığı satılmış ve üzerine hangi yapılar tesis edilmiştir?

- Çıkarılan yerler ve bunun karşılığında tahsis edilen yerler hakkında ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile kamuoyu bilgilendirilmiş midir?
- Bu alanların orman alanı dışına çıkartılması için herhangi bir rapor veya bilimsel çalışma var mıdır? Yoksa, mülkiyetin orman sınırı dışına çıkmasındaki bireysel çıkarda, Cumhurbaşkanına erişebilmek tek kriter midir?

TMMOB, ülkemizin ormansızlaştırılmasına, orman alanlarına yönelik keyfi uygulamalarla ülkemizin geleceğinin kuraklaştırılmasına izin vermeyecektir.

Yineliyoruz; ormanlarımızı yok eden keyfi uygulamaları kabul etmiyoruz, halkın ortak varlıklarının en önemlisi olan ormanlarımızı yok eden anlayışı reddediyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 18 -

TMMOB KADIN ÇALIŞMA GRUBU: BURADAYIZ! BU GİDİŞATI KABUL ETMİYORUZ!

08.10.2024

Bu hafta sonu göz göre göre katledilen kız kardeşlerimizin acısı ve öfkesiyle sesleniyoruz.

Çok iyi biliyoruz ki kadın cinayetleri yalnızca münferit olaylar toplamı değildir. Bu cinayetlerinin her biri politiktir ve arkasında gerici, kadın düşmanı, ataerkil bu düzen yatmaktadır.

Siyasi iktidar, toplumun içinden geçtiği çoklu krizleri gerici dinci politikalarıyla bastırmak istiyor. Ülkeyi yönetme kabiliyetini kaybettikçe sıkıştığı her alanda bu politikalar eliyle toplumun üzerine ama en çok da biz kadınların üzerine gelmeyi deniyor. Haklarımızı törpülüyor, bizleri çalışma yaşamından siliyor, emeğimizi sömürüyor, sesimizi, sözümüzü, neşemizi ve en önemlisi yaşamlarımızı elimizden alıyor. Yaptığı yasalarda "hafifletici sebeplerle" bizi katledenlere adeta ödül veriyor ve yeni katliamlara davetiye çıkarıyor.

Bu ülke 22 yıllık AKP iktidarı döneminde kelimenin tam anlamıyla kadın mezarlığına çevrilmiş durumda.

Bu gidişatı kabul etmiyoruz!

Bizi öldüren bu karanlık düzeni yakından tanıyoruz. Bu ülke bizi katledenlerin, emeğimizi sömürenlerin, onları koruyarak suça ortak olanların ülkesi değil. Bu ülke bizim ülkemiz.Adeta bir kadın mezarlığına çevrilen ülkemize de yaşamlarımıza da inatla sahip çıkıyoruz. Her bir kadının, her bir çocuğun korkmadan yaşayabileceği, eşit, özgür, sömürüsüz laik bir gelecek için biz kadınlar sesimizi sözümüzü birbirine katıp mücadele etmeye korkmadan devam edeceğiz.
Biliyoruz ki dünyayı döndüren ellerimizle kuracağımız bir hayat, bu karanlık düzene galip gelecek.

Bu nedenle;
Kadına yönelik sömürüye, tacize, tecavüze ve şiddete karşı kadın erkek omuz omuza, yaşamın her alanında mücadeleye devam edeceğiz.

Yasta Değil, İsyandayız, Kadın Cinayetlerinin Hesabını Soracağız!
Yaşasın Kadın Dayanışması!

TMMOB 48. Dönem Kadın Çalışma Grubu

- 19 -

AMASRA FACİASININ YIL DÖNÜMÜNDE BİR KEZ DAHA VURGULUYORUZ: UNUTMAK YOK!

14.10.2024

Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesine bağlı yeraltı kömür ocağında 14 Ekim 2022 tarihinde meydana gelen "grizu patlaması" nın 2. yılında, hayatını kaybeden 43 madencimizi saygıyla anıyoruz.

2 yıl önce yaşanan felaket, sömürü hırsının ve neoliberal politikaların maden işletmelerini getirdiği halde hiçbir değişim olmamıştır. Ülkemizde düzen eliyle emekçilerin adeta kaderi haline getirilen ölümler, biliyoruz ki yetkililerin sorumsuzluğu, patronların açgözlülüğü, siyasi iktidarın rant hırsı, insan hayatının umursanmaması nedeniyledir. Yakın zamanda İliç'te yaşanan felaket bunun doğrudan göstergesidir.

Yıllar boyunca uygulanan özelleştirmelerle kamu madenciliğinin yok edilmesinin, işçilerin sendikasızlaştırılmasının ve köleci çalışma sisteminin dayatılmasının madenleri işçiler için ne kadar güvensiz yerler haline getirdiğini defalarca gördük.

Uzun bir geçmişe dayanan madencilik bilgi ve birikimini yok sayılarak teknik bilgi ve alt yapı olarak yetersiz, deneyimsiz şirketlerin kar hırsıyla işlettikleri madenlerin taşıdıkları tehlikeleri acı biçimde deneyimledik.

Gerekli önlemleri almadan, güvenli koşulları oluşturmadan, madencileri yerin yüzlerce metre altına göndermek, denetim yapmamak, kaza değil, düpedüz cinayettir. Ve ne acıdır ki sorumluları, iktidar güdümündeki yargı eliyle hep korunmuştur.

Kozlu'da Dursunbey'de, Karadon'da, Ermenek'te, Soma'da, İliç'te, Amasra'da yaşadığımız katliamlar ve felaketler ülkemizin en çıplak gerçeğini ortaya koymuştur.

Bu ülkede emekçiler evlerine bir lokma götürebilmek için, uzun ve güvencesiz çalışma koşullarında, yerin yedi kat altında ölüme terk ediliyor. Bu ülkede insan hayatı sermaye lehine harcanabiliyor.

Madencileri, emekçileri yerin yedi kat altına göz göre göre ölüme yollayanlar bu cinayetlerin sorumlusudur. Madende güvenlik önlemlerini almayanlar bu cinayetlerin sorumlusudur. Madenlerin bu biçimde çalıştırılmasına izin verenler bu cinayetlerin sorumlusudur. Ve elbette madenleri vahşi bir sömürü ve rant kaynağı olarak kullanan siyasi iktidar bu cinayetlerin sorumlusudur.

Üzerinden kaç yıl geçerse geçsin, bizler 43 madencinin ölümünü, emekçilerin katledilmesini, siyasi iktidarın ve kamu kurumlarının sorumluluğunu, faciaya sebep olan kişileri unutmayacağız. Unutturmayacağız.

İnsanca yaşayabileceğimiz bir ülke ve insani koşullarda çalışabileceğimiz iş koşulları için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 20 -

TMMOB 70 YAŞINDA! ŞİMDİ EN GENÇ ZAMANIMIZDA AYNI İNANÇLA MÜCADELEYE DEVAM!

18.10.2024

Toplumun ortak çıkarlarının korunması, meslek alanlarımızın gelişimi ve meslektaşlarımız haklarının savunulması amacıyla 1954 yılında kabul edilen 6235 Sayılı Kanun'la kurulan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği bugün tam 70 yaşında!

Bir asır önce kurulan Cumhuriyet'in 70 yılına tanıklık eden, ülkesinin, mesleğinin ve meslektaşlarının hakkı için mücadele eden TMMOB'NİN 70. yaşı kutlu olsun!

Bu ülke kurulduğundan beri alın teri döken, kendi geleceğini ülkesinin geleceğinden ayrı görmeden çalışan, mücadele eden tüm meslektaşlarımızın "Mühendislik ve Mimarlık Haftası"nı kutluyoruz.

1954 yılında kabul edilen 6235 Sayılı Kanun uyarınca farklı mühendislik ve mimarlık disiplinlerinden temsilcilerin katılımıyla gerçekleştirilen ilk genel kurulumuzda, TMMOB tüzüğü kabul edilmiş ve birlik bünyesinde 10 meslek odası kurulmuştu. Bugün 121 farklı mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı disiplininden 700 binin üzerinde meslektaşımızın üye olduğu TMMOB, 24 Odası, bu Odalara bağlı 231 Şube ve 54 İl/İlçe Koordinasyon Kurulu ile ülkemizin en büyük mesleki demokratik kitle örgütlerinden birisidir.

Bundan tam 70 yıl önce genel kurul salonunda başlayan örgütlü mücadelemizin, yıllar içerisinde emek ve demokrasi mücadelesi ile kaynaşmasıyla birlikte, Birliğimizin bugün taşıdığı kurumsal kimliği ortaya çıkmıştır.

Bu kimlik, ülkemizin kalkınma ve sanayileşmesinde bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, kamu yararı ve hakça paylaşımdan yana, yurtsever, barıştan yana, devrimci, ilerici ve toplumcu geleneğimizdir.

Birliğimiz ve bağlı odalarımız, 70 yıldır, sanayiden planlamaya, kentleşmeden enerjiye, gıda güvenliğinden ormanlara, çevre politikalarından yapı denetime, işçi sağlığından madenciliğe, ulaşımdan iletişime kadar insana ve topluma dair her alanda mesleki bilgi ve birikimimizi emekten, halktan, ülkemizden, meslek-meslektaş çıkarlarından yana kullanmaktadır.

Çünkü TMMOB, mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının sorunlarının halkın sorunlarından ayrı tutulmayacağı, sorunlarımızın çözümünün büyük ölçüde emekçi sınıfların sorunlarının çözümünde yattığının bilincindedir. Bu yüz-

den mesleğin ve meslektaşlarının sorunlarını, ülke sorunlarıyla bütünlüklü olarak ele alır.

Bu TMMOB'nin mücadele diyalektiğidir.

Uzun yıllardır devam eden ve giderek derinleşen ekonomik kriz, tüm halkımızın olduğu gibi emeğiyle geçinen mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşamlarını da olumsuz etkilemektedir. Uygulanan neoliberal politikaların en saldırgan haline ulaştığı AKP iktidarında, kamusal yatırımların ortadan kalkması, sosyal devlet uygulamalarının sınırlandırılması, kamusal hizmetlerin ticarileştirilmesi ve sınırsız bir sömürü düzeninin yaratılması nedeniyle, ekonomik krizin toplumsal sonuçları her geçen gün ağırlaşmaktadır.

Bir grup sermayedar gün geçtikçe zenginleşirken, halk derin bir ekonomik krizin altında açlık ve yoksulluğa terk edilmektedir.

Ülkemizin içinden geçtiği bu çoklu kriz ortamında giderek güçleşen yaşam koşulları altında işsizlik, hayat pahalılığı, düşük ücretler, güvencesizlik, özlük hakları ve örgütlenme sorunları elbette mühendis, mimar ve şehir plancılarının da öncelikli sorunları olmaya devam etmektedir.

Kamusal yatırımların ortadan kalkması, kamu çıkarlarının göz ardı edilerek sermayenin çıkarlarının gözetilmesi, rant hırsının bilim ve tekniğin önüne geçmesi, zenginlerin ihtiyaçlarının yoksulların ihtiyaçlarının önünde tutulması ile halkımızın refahı, çıkarları; meslektaşlarımızın da mesleki yetki ve sorumlulukları giderek geriletilmektedir.

Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın tamamına yakını yatırımların durması, projelerin iptal edilmesi, reel sektörün tıkanması gibi sorunlardan etkilenmiştir. Kamuda çalışan meslektaşlarımız ise düşük ve eşitsiz ücret, sözleşmeli istihdam, özlük hakkı kayıpları ve teknik personel ataması yapılmaması gibi sorunlarla yüz yüzedir.

Birliğimiz ile SGK arasındaki yapılan asgari ücret protokolünün SGK tarafından tek taraflı olarak feshedilmesi, meslektaşlarımızın düşük ücretlerle sınırsız biçimde sömürülmesine zemin hazırlamaktadır.

Siyasal iktidarın karar ve uygulamaları, meslektaşlarımızı olduğu kadar meslek alanımızı ve mesleki faaliyetlerimizden faydalanan halkımızı da olumsuz etkilemektedir. Bilime ve tekniğe aykırı olarak çıkarılan yasalar ve yapılan mevzuat değişiklikleri nedeniyle halkın iyi ve güvenli mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı hizmeti alması engellenmektedir.

Birliğimiz 70 yıllık mücadele tarihimizden ve meslek alanlarımızdan doğan kamusal sorumlulukla;

Meslektaşlarımızın sorunlarının derhal çözülmesi, ekonomik krizin emek yanlısı bir programla aşılması, üreten-sanayileşen-kalkınan bir Türkiye'nin yaratılması için mücadele etmektedir.

Halkın iyi ve güvenli mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı hizmeti alması için mücadele etmektedir.

Yaratıcı fikirlerin, aklın ve teknolojinin gelişmesi, öne çıkması ve toplumsal yaşamı kolaylaştırması için mücadele etmektedir.

Mesleğimizin gelişmesi, meslektaşlarımızın korunması için mücadele etmektedir.

Doğup büyüdüğümüz bu topraklarda eşit, özgür laik, barıştan ve emekten yana bir ülkeyi mutlaka ama mutlaka kuracağız.

Bu mücadelemizden asla geri adım atmayacağız!

Yaşasın TMMOB!
Yaşasın örgütlü mücadelemiz! Nice 70 yıllara!

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu

- 21 -

GELECEK GÜZEL GÜNLER UMUDUYLA... CUMHURİYETİN 101. YILINI KUTLUYORUZ

28.10.2024

Ülkemizin kuruluşunun, bağımsızlığımızın ve ulusal egemenliğimizin simgesi olan Cumhuriyetin ilanının 101. Yılındayız.

Başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, bağımsızlık savaşımızı kazananlara ve Cumhuriyet'i kuranlara minnet duygularımızı bir kez daha iletiyoruz.
Halkın kendi yaşamı ve geleceği hakkında söz ve karar sahibi olduğu bir yönetim biçimi olarak Cumhuriyet, insanlık tarihinin en büyük kazanımlarından biridir.

Bundan 101 yıl önce Başkent Ankara'da, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde ilan edilen Cumhuriyet, ülkemiz için demokrasi, laiklik ve çağdaşlaşma yolunda en önemli adım olmuştur.

Ancak üzülerek görüyoruz ki 101 yıl önce bağımsızlık düşüyle verilen bir mücadeleden doğan Cumhuriyet, bugün büyük bir saldırı altındadır.

Tüm kurumlarının ve birikimlerinin tek tek tasfiye edildiği, Cumhuriyet'in kurucu değerlerinin tamamen ters yüz edildiği, emperyalizme bağımlılık ilişkisi ve ona bağlı şekillenen sömürü yapısıyla; anti demokratik, gerici, piyasacı, hukukun ayaklar altına alındığı, laikliğin tasfiye edildiği, tek adamın hüküm sürdüğü bir ülke haline getirildik.

Cumhuriyet'in ikinci yüzyılının hemen başında TMMOB olarak inanıyoruz ki bilim ve tekniğin ışığında, anti emperyalist, gerçekten bağımsız, kamucu, laik, insandan, doğadan ve barıştan yana, eşit yurttaşlık temelinde bir ülke ve gelecek mücadelesini mutlaka kazanacağız.

Doğup büyüdüğümüz bu topraklarda gelecek güzel günlerin umuduyla, tüm halkımızın Cumhuriyet Bayramı'nı kutluyoruz…

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 22 -

KAYYUMLA DEMOKRASİ OLMAZ HALKIN İRADESİNİ ENGELLEYEMEZSİNİZ

31.10.2024

Dün sabah gözaltına alınan Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer'in gece yarısı tutuklanması ve yerine kayyum atanması nasıl bir keyfiyet rejiminde yaşadığımızın en açık göstergesidir .

Muhalif Belediye Başkanlarına yönelik bu uygulamalar hukuki değil, siyasi kararların ürünüdür.

Bugün bir kere daha gördük ki yerel seçimlerin hemen ardından iktidar tarafından ortaya atılan 'normalleşme' süreci yalnızca bir ' demokrasi şovundan' ibarettir.

Seçilmiş belediye başkanlarını görevden almak, sadece halk iradesine değil, halkın demokrasiye ve seçimlere olan inancına da darbe vurmaktadır. Ülkemizin demokratik, eşit ve bir arada, barış içeresinde yaşayabileceği bir geleceği de tehdit etmektedir.

Ülke tarihinin en büyük işsizlik dalgasının yaşandığı, hayat pahalılığının yaşanılamaz boyutlara ulaştığı, halkın borç yükü altında ezildiği bu dönemde, ülkeyi yönetenleri, bu ülkenin gerçek sorunlarıyla yüzleşmeye, anayasaya, hukuka ve halk iradesine saygı duymaya çağırıyoruz.

Yaşanan bu demokrasi ayıbından, halk iradesine vurulan bu darbeden derhal vazgeçilmelidir. Hukuk dışı yollarla, baskı ve zor yöntemleriyle muhalif siyasetçileri etkisizleştirme anlayışı terk edilmelidir.

Siyasi gerekçelerle hukuksuz biçimde cezaevinde tutulan tüm siyasetçiler serbest bırakılmalı, seçilmiş belediye başkanları derhal görevlerine dönmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 23 -

HALK İRADESİNİN ÇİĞNENDİĞİ ANTİDEMOKRATİK BASKICI BİR ÜLKE DEĞİL, İNSANCA BİR DÜZENDE BİR ARADA EŞİT VE ÖZGÜR BİR YAŞAM İSTİYORUZ!

04.11.2024

Esenyurt Belediyesi'nin ardından, Mardin, Batman ve Halfeti Belediyelerine atanan kayyum halk iradesinin nasıl ayaklar altına alındığının en çıplak örneği olmuştur.

Biliyoruz ki, muhalif Belediye Başkanlarına yönelik bu uygulamalar hukuki değil, siyasi kararların ürünüdür. Hiç kimsenin ülkemizdeki asgari demokrasi işleyişi yok etmeye, insanların demokratik iradesine ipotek koymaya hakkı yoktur. Ülkemiz ve halkımız halk iradesinin çiğnendiği antidemokratik baskıcı bir geleceği değil, insanca bir düzende bir arada eşit ve özgür bir yaşamı hak etmektedir.

Siyasi iktidara bir kez daha sesleniyoruz:
Yaşanan bu demokrasi ayıbından, halk iradesine vurulan bu darbeden derhal vazgeçilmelidir.

Hukuk dışı yollarla, baskı ve zor yöntemleriyle muhalif siyasetçileri etkisizleştirme anlayışı terk edilmelidir.

Siyasi gerekçelerle hukuksuz biçimce cezaevinde tutulan tüm siyasetçiler serbest bırakılmalı, seçilmiş belediye başkanları derhal görevlerine dönmelidir.

Ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz bir gelecek, her geçen gün artan borç yükü ortada duruyorken ülkeyi yönetenleri, bu ülkenin gerçek sorunlarıyla yüzleşmeye, anayasaya, hukuka ve halk iradesine saygı duymaya çağırıyoruz.

Bu çerçevede siyasi iktidarı kayyum uygulamalarından vazgeçmeye çağırıyor ve halkın iradesine saygı duymaya davet ediyoruz.

TMMOB olarak tarihimizin her döneminde antidemokratik ve baskıcı uygulamaların karşısında olduk. Bundan sonra da demokrasiden, özgürlüklerden, halkların kardeşliğinden ve barıştan yana tavrımızı sürdürmeye devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 24 -

KAYYUM POLİTİKASINDAN VAZGEÇİN! HALKIN İRADESİNE SAYGI GÖSTERİN!

23.11.2024

Siyasi iktidar sandıkla gelenin sandıkla değil, kararnameler ile gittiği bir düzeni kalıcı hale getiriyor. En son Tunceli ve Ovacık Belediyelerinde de halkın seçtiği temsilcilerin yerine kayyum atandı.

Sadece belediye başkanlarının değil; topyekûn tüm seçilmişlerin, örneğin belediye meclisinin de yok sayılması yaşanan sürecin hiçbir hukuki gerekçesi olmadığını, tamamıyla siyasi bir operasyon olduğunu tescil etmektedir.

Siyasi iktidar bir taraftan halkın iradesini, bir taraftan da Anayasa'yı ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi de dahil olmak üzere Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası anlaşmaları yok saymaktadır.

Siyasal iktidar tüm demokratik hakları birer birer ortadan kaldırıyor. Artık kazanamadıkları seçimlerin sandık sonuçlarını tanımayacaklarını bu antidemokratik uygulamalarıyla açık açık ilan etmektedirler.

Bu tehlikeli anlayışa karşı demokrasinin ve cumhuriyetin temellerinden olan seçme ve seçilme hakkını açık ve tavizsiz biçimde savunarak bu karanlık döneme son vermek her yurttaşın ve bizlerin görevidir.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

- 25 -

TMMOB 48. DÖNEM KADIN ÇALIŞMA GRUBU: ŞİDDETİN HER ŞEKLİNİ LANETLİYORUZ!

25.11.2024

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Gününde, TMMOB'li Kadınlar olarak gericiliğe, yoksulluğa ve şiddete karşı, eşit ve özgür bir gelecek için herkesi dayanışmaya, örgütlenmeye ve ses çıkarmaya çağırıyoruz.

Kadın yaşamını değersizleştiren, kadını korumayan, kadın cinayetlerini ve kadına şiddeti adeta ceza indirimleri ve cezasızlıkla hoş gören, kadınların adeta bir "cins kırım'ına" doğduğu andan itibaren maruz kalmasını ve bu düzeni kabul etmiyoruz.

TMMOB'li Kadınlar olarak bu düzeni örgütlü yapımızla, birbirimize güvenimiz ve bağlılığımızla değiştireceğiz. Laik, eşit, özgür, aydınlık ve şiddetsiz bir ülkeyi hep beraber yeniden kuracağız. Korkmadan, eğilmeden direnecek, birleşecek gücümüz var ve kazanacağız. Unutmayalım ki, şiddet yalnızca bir suç değil, aynı zamanda bir toplumun yansımasıdır.

Kadınların, kız çocuklarının ve LGBTİQ+ bireylerin yaşadığı şiddet, sadece bireyleri değil, toplumları da derinden etkilemektedir. Bir toplumun oluşmasında kadının rolü ve gücü çok önemlidir. KADINLAR Her gün, ekonomik, dijital, psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalmakta; karar ve uygulama mekanizmalarında ise çoğunlukla erkekler yer almaktadır.

Siyasi iktidar bu durumu değiştirmek için sesini çıkaramamakta, adeta sağır, dilsiz ve kör kalmaktadır. İstanbul Sözleşmesini iptal edip 6284'ü uygulamamakta ısrar ederek, şiddeti destekleyen yasa ve yönetmeliklerle adeta şiddeti meşru kılmaktadır.

KADIN CİNAYETLERİ POLİTİKTİR! 6284'Ü UYGULA!

Toplumun her alanında gittikçe artan şiddetin sebebi AKP iktidarı döneminde siyasal islamın yarattığı totaliter, laiklik karşıtı tarikatlar, cemaatler ve dernekleri destekleyen, toplumu ayrıştıran politikalar olduğunu biliyoruz.
Şiddet, bir insan hakları ihlali olup, toplumda eşitlik, adalet ve özgürlük arayışını ve insan onurunu derinden sarsmaktadır.

Kadınların, kız çocuklarının ve LGBTİQ+ bireylerin özgür ve güvenli bir yaşam sürme hakkı, kadın erkek tüm toplumun sorumluluğundadır.
Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun verilerine göre;
2023 yılında, 315 kadın cinayetini işlenmiş, 248 şüpheli ölümün gerçekleştiği

toplam 563 kadının katledildiği raporlanmıştır. 2024 Ekim ayında ise, 71 kadın öldürülmüş bunun 48'i kadın cinayeti 23'ü şüpheli ölüm olarak belirtilmiştir.
Bu nedenle, Kadınlar olarak, şiddeti durdurmak ve kalıcı çözümler üretmek için iktidarı ve muhalefeti artık harekete geçmeye çağırıyoruz.

Siyasi iktidara, muhalefete ve toplumun her kesimine buradan sesleniyoruz;
• Şiddeti destekleyerek, kadınlara, çocuklara, LGBTİQ+ bireylere, hayvanlara ve ağaçlara yaşam hakkı tanımayanlara,
• Bu cinayetleri görmezden gelenlere, hafifletici sebeplerle ceza indirimi sağlayanlara,
• Kadınları eğitim, iş ve sosyal alanlarda yok sayarak, sadece evde hizmetli ve bakıcı olarak gören zihniyete,
• Laiklik ve Cumhuriyet'in öngördüğü çağdaş eğitim sistemi yerine, İslami eğitim modelini esas alanlara,
• Kadınların ve çocukların nafakasını kaldırmaya çalışarak kadını erkeğe mahkumiyetini yasallaştırmaya çalışanlara,
• Ananın çocuğu ile bağ kurmasını sağlayan anadilini yasaklayanlara,
• Evladının yıllardır nerede olduğunu bilmek için eylem yapan Cumartesi annelerine şiddet uygulayanlara,
• Kadınların şiddete ve kadın cinayetlerine karşı yaptıkları eylemlere şiddetle karşı çıkıp şiddet uygulatanlara,
• Ayrımcılık yaparak istismarı ve şiddeti affedenlere,
• Laikliği ve anayasal eşitlik hakkını yok sayanlara,
• 6284'ü uygulamayıp İstanbul Sözleşmesi'ni iptal edenlere,
verilecek tek bir cevabımız var; Kadın hakları ve yaşamı üzerinden siyaset yapmaktan vazgeçin!!!

Çünkü BİZ KADINLAR eşitlikten, özgürlükten, yaşam tarzımızdan ve haklarımızdan VAZGEÇMİYORUZ!

Hayattan para için kopartılan yenidoğan bebeklerin, Narinlerin, Şirinlerin, Rojinlerin, Ahoo Daryaei'nin, Mahsa Amini'nin sesi olmak ve bir canımızı daha elimizden almalarına izin vermemek için kadın dayanışmasının yaşatacağına inanmalı, yalnız olmadığımızı ve birlikte güçleneceğimizi bilmeliyiz.
Bu nedenle, eşit ve adil bir toplum oluşturmak için mücadele edeceğiz. Eşitlik, adalet ve insan hakları mücadelesinde TMMOB'li kadınlar olarak buradayız. Biz hiç yorulmadık, vazgeçmedik, boyun eğmedik. Yasta değil isyandayız, kadın cinayetlerinin hesabını soracağız.
Susmuyoruz, Korkmuyoruz, Vazgeçmiyoruz.

Yaşasın Kadın Dayanışması! Yaşasın TMMOB Kadın Örgütlülüğü!
YAŞASIN TMMOB!

TMMOB 48. Dönem Kadın Çalışma Grubu

- 26 -

TMMOB VE BAĞLI ODALARI 70 YILDIR SUSMADI, SUSMAYACAK!

27.11.2024

TBMM Genel Kurulunda görüşülmekte olan Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile yerleşmeye, çevreye ve yapılaşmaya dair pek çok alanda kamusal denetimin zayıflatılmasına ilişkin düzenlemelere yer verilirken bu alanlarda meslek odalarının da işlevsiz kılınması hedeflenmektedir.

Kanun teklifi içerisinde Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü'nün görevleri arasında yer alan ı) Bakanlığın görev alanına giren konularla ilgili olarak mimarlık ve mühendislik meslek kuruluşlarına ilişkin mevzuatı hazırlamak ve bunları denetlemek." ifadeleri ile 700 binden fazla mühendis, mimar ve şehir plancısının üye olduğu TMMOB'nin ve bağlı Odalarının kendilerini ve üyelerini bağlayıcı karar alma ve yetkilerine engel olunmaya çalışılmaktadır.

Demokratik hukuk devletine dayalı bir düzende yasaların açık, belirli, anlaşılır ve öngörülebilir olması gerekmektedir. Ayrıca, halkın parlamentoda etkin temsili, milletvekillerinin ve kamuoyunun yasa tekliflerini gereği gibi inceleyebilmesi ve teklife ilişkin görüşlerini açıklayabilmesi ile mümkün olabilir. Oysa ülkemizde sıklıkla karşılaştığımız üzere bir kez daha torba kanun yoluyla değişiklik yapılmak istenmektedir. Değişikliklere ilişkin Birliğimizden görüş alınmaması bir yana, milletvekillerinin incelenmesi dahi olanaksız kılınmıştır. Bütün bu Yasalaştırma sürecinin, demokratik hukuk devletinde olması gereken nitelikli yasa kavramı ve Anayasa'da var olan hukuk devleti ile bağdaşması mümkün değildir. Yapılan işlem en başından itibaren yanlıştır. Bu düzenleme gündeme getirilirken, ülkemizdeki tek mühendislik ve mimarlık meslek kuruluşu olan Birliğimizden görüş alınmak bir yana, bilgilendirme dahi yapılmamıştır.

İfade etmek gerekir ki kapalı kapılar ardında, alelacele yapılan görüşmelerle yürütülen bu süreçte yalnızca Birliğimizi değil; imar ve yapılaşma sürecinde görev alan yerinden yönetim kuruluşlarının, mahalli idarelerin yetkileri gasp edilmekte, görev alanlarına müdahale edilmektedir. Oysa Anayasada, devletin merkezi yönetim ve yerinden yönetim esaslarına göre yönetileceği açıkça düzenlenmiştir. Yerinden yönetim kuruluşlarının yetkilerinin elinden alınarak işlevsiz hale getirilmesi, Anayasanın öngördüğü bu düzeni bozmakta, açıkça Anayasayı ihlal etmektedir. TMMOB'ye bağlı Odalar Anayasa'nın 135. maddesine göre kurulmuş kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıdır, demokratik meslek Odalarıdır. Her bir Odamızın Anayasa'dan ve 6235 sayılı TMMOB Yasası'ndan aldığı yetkiyle oluşturduğu uygulama yönetmelikleri doğrultusunda Genel Kurulları, Yönetim Kurulları, Onur Kurulları, Denetleme Kurulları bulunmaktadır. Kurulduğu günden bugüne TMMOB ve bağlı Odaları, yargının denetiminde,

kendi üyelerince demokratik seçimlerle belirlenen yetkili organları eliyle karar alan ve uygulayan, merkezi idareden ayrı özerk bir yapıya sahip olmuştur.
Bu düzenleme "bakanlığın görev alanına giren konularda" gibi, ucu açık ve belirsiz bir tanımlamayla TMMOB ve Odalara ilişkin mevzuatı hazırlama ve denetleme yetkisini Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına devrederek idari hiyerarşi içine almakta, Birliğimizin özerk yapısını ortadan kaldırmaktadır. Bu düzenleme en geniş anlamıyla mesleki-demokratik kitle örgütü, dar anlamda ise kamu kurumu niteliğindeki bir meslek kuruluşu olan Birliğimizin ve bağlı Odalarının çağdaş demokrasilerin en önemli gereklerinden biri olan "denge-fren mekanizmasını" yok saymaktadır.

Birliğimiz, Anayasada da kural altına alındığı üzere Kanunla kurulmuş, bu kapsamda amaçları, görev, yetki ve sorumlulukları da kuruluş kanununda düzenlenmiş ve aynı Kanunda kendi mevzuatını hazırlama yetkisi Anayasa'nın 124. maddesine paralel olarak TMMOB ve Odaların yetkili organlarına bırakılmıştır. Altını önemle çizmek gerekir ki Anayasa'nın 135. maddesi ile kuruluş Kanunumuz olan 6235 sayılı Yasa'nın varlığı, Birliğimiz ve bağlı Odalar dışında hiçbir organ tarafından bu alanda mevzuat düzenlemesi yapılamayacağını göstermektedir. Hiçbir organ kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisini kullanamaz. Yapılması öngörülen düzenleme anayasal düzenin kendisini hiçe saymaktır.

TMMOB'nin hedef alınmasının altında yatan temel neden Birliğimizin, kamusal niteliğinden ve toplumcu mücadele anlayışından gelen örgütlü yapısıdır. Çünkü Birliğimiz, sermaye ve rant çevrelerinin ölçüsüz ve denetimsiz uygulamalarına karşı sadece ülke varlıklarının ve toplumsal çıkarın değil, aynı zamanda meslektaşlarımızın ve mesleğimizin de koruyucusu durumundadır. Üyelerimiz mesleklerini icra ederken, ideolojik dayatmalara ve siyasal baskılara maruz kalmıyorsa eğer, bu durum, Birliğimizin her türlü güç odağından bağımsız duruşu ve statüsü sayesindedir.

Mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının ortak gereksinmelerini karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlara uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslektaşların birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplinini ve ahlakını korumak; kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında, yurdun doğal kaynaklarının bulunmasında, korunmasında ve işletilmesinde, çevre ve tarihi değerlerin ve kültürel mirasın korunmasında, tarımsal ve sınai üretimin artırılmasında, ülkenin sanatsal ve teknik kalkınmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak amacıyla faaliyetlerini yürüten TMMOB'ye dönük her türlü baskı ve kısıtlama halkımız, mesleğimiz, meslektaşlarımız ve meslek alanlarımız için daha büyük yıkımlara neden olacaktır.

Yalnızca Birliğimize yönelik değil; kent hakkını doğrudan ilgilendiren düzenlemeler içeren, sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşama hakkını güvence altına alan Anayasa hükümlerini ihlal eden, kentleşme ve yapılaşmaya dair düzenlemeleri itibariyle de bu torba teklif her yönüyle ülkemizin ve halkımızın zararınadır.

Yapılacak bu değişiklikle TMMOB ve bağlı Odaları hedef alınmaktadır çünkü; Birliğimiz, İliç'ten Soma ve Ermenek'e maden facialarının; Akkuyu'dan Sinop'a nükleer kirliliğin, Fırtına Deresi'nden Munzur Vadisi'ne özgür akması engellenen derelerin, Aydın'dan Filyos'a yok edilen tarım alanlarını korumak, yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızın halkımızın elinden alınmasını engellemek için mücadele etmektedir.

Birliğimiz, Salda Gölü'nden Van Gölü'ne su havzalarının, Kuzey Ormanlarından Kazdağlarına ormanların, Karasu'dan Akdeniz'e kıyıların, Marmara'dan Karadeniz'e denizlerin korunması için mücadele etmektedir.

Birliğimiz, kamu arazileri, okullar, hastaneler, devlet binaları gibi kamusal varlıkların; kent meydanları, donatı alanları ve tarihî yapılar gibi kentsel değerlerin, bin yıldır yaşanan mahalleler, yerleşik kültürler ve sosyal dokuların korunması ve kamu yararına kullanılması ile toplu ulaşım, halk sağlığı, sağlıklı ve yaşanabilir çevre, temel hak ve özgürlükler gibi konularda mesleki uzmanlıklara dayalı bilimsel ve teknik gerekçelerle sürdürdüğü hukuksal mücadele ile idarenin işlem ve kararlarının yargı tarafından denetlenmesini sağlamak için mücadele etmektedir.

TMMOB'nin toplumsal yarar anlayışı, sermayenin sınırsız sömürüsüne açılan her alanda örgütlü, mesleki, demokratik kitle mücadelesinin gereğidir. Getirilmesi öngörülen bu değişiklik kamu varlık ve birimlerinin talan sürecini hızlandırmanın yanı sıra ülkemizin geleceğine de tehdit oluşturacaktır.

Yapılması öngörülen bu düzenlemenin tek amacı Birliğimizin özerkliğini ortadan kaldırılarak 'kamu yararı' doğrultusunda çalışmalarını engelleme yoluyla doğal kaynakları, halkın kullanımına açık alanları, tarihi değerleri, kamu yararı dışında kullanmanın önündeki engelleri temizlemek, rant çevrelerine dikensiz gül bahçesi açmaktır.

Bu yüzden Birliğimizin özerkliğine yönelik bu saldırı, ülkemize ve halkımıza da yönelmiş bir saldırıdır.
Muhtemelen Mecliste bugün oylanacak olan kanun teklifinin ilgili maddesine yönelik tüm milletvekillerimizi ret oyu vermeye, ülkemizin ve halkımızın geleceğine sahip çıkmaya davet ediyoruz.

Herkes bilmelidir ki çalışmalarını Anayasanın 'eşitlik' ilkesi ve 'kamu yararı' doğrultusunda sürdüren TMMOB ve bağlı Odaları, bugüne dek demokratik hukuk devleti anlayışı ile bağdaşmayan, "itibarsızlaştırılma ve gözden düşürmeyi" amaçlayan birçok benzeri girişime rağmen, kuruluş amaçları doğrultusunda çalışmaktan geri durmamıştır.

Yine herkes bilmelidir ki TMMOB ve bağlı Odaları mesleki, bilimsel, teknik doğrulara dayanarak ülkenin en karanlık dönemlerinde bile faaliyetlerini yürütmüştür. Anayasal güvence, hukukun, insan haklarının ve demokrasinin evrensel normlarına bağlılığımız üyelerimizin demokratik iradelerinin ortaya koyduğu

güçle, dün olduğu gibi bugün de sürecektir.

Kurulduğu günden beri kamusal ve mesleki yarar temel ilkesiyle, mesleki-bilimsel teknik doğrulara dayanarak ülkenin en karanlık dönemlerinde bile gerçekleri açıklamaktan geri durmayan TMMOB ve bağlı Odaları üzerinde vesayet tesis etme girişimlerini dün olduğu gibi bugün de boşa çıkaracak; üreten, kalkınan ve hakça bölüşen bir ülke mücadelesini yılmadan sürdürecektir.

TMMOB ve Bağlı Odaları Susmadı, Susmaz!

Yaşasın TMMOB örgütlülüğü! Yaşasın mücadelemiz!

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Bilgisayar Mühendisleri Odası
Çevre Mühendisleri Odası
Elektrik Mühendisleri Odası
Fizik Mühendisleri Odası
Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası
Gemi Mühendisleri Odası
Gıda Mühendisleri Odası
Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası
İçmimarlar Odası
İnşaat Mühendisleri Odası
Jeofizik Mühendisleri Odası
Jeoloji Mühendisleri Odası
Kimya Mühendisleri Odası
Maden Mühendisleri Odası
Makina Mühendisleri Odası
Metalurji ve Malzeme Mühendisleri Odası
Meteoroloji Mühendisleri Odası
Mimarlar Odası
Petrol Mühendisleri Odası
Peyzaj Mimarları Odası
Şehir Plancıları Odası
Tekstil Mühendisleri Odası
Ziraat Mühendisleri Odası

- 27 -

ENGELLİ YURTTAŞLARIMIZ İÇİN EŞİTLİKÇİ, ÖZGÜRLÜKÇÜ, ADİL, DEMOKRATİK VE YAŞANILABİLİR BİR DÜNYA İSTİYORUZ

03.12.2024

Ülkemizin de imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesinde, insanlık ailesinin tüm mensuplarının doğuştan sahip oldukları hakların dünyada özgürlüğün, adaletin ve barışın temeli olduğunun altı çizilmiştir. İnsan hak ve özgürlüklerinin evrensel nitelikleri gereği, tüm insanlar gibi engelli bireylerin de bu haklardan herhangi bir ayrımcılığa uğramaksızın yararlanmalarının güvence altına alınması gereklidir.

Öznesinde insan olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) ve bağlı meslek odaları da toplumu, her kesimiyle bir bütün olarak değerlendirmekte, yaşamın her alanının erişilebilir durumda olması, erişilebilirliğin sürdürülebilir kılınması ve her vatandaşın eşit yararının sağlanması ilkesiniyle hareket etmektedir.

TMMOB olarak tüm dezavantajlı yurttaşlarımız adına yaşanabilir bir dünya için çözüm bekliyoruz.Engellilerin günlük hayatlarına destek olması beklenen ve çalışma yaşamını düzenleyen mevzuattaki ve denetimlerdeki eksiklikler ve yetersizliklerden dolayı engelli bireylerin yaşadığı sorunlar giderek artmaktadır.

Engelli yurttaşlarımız her geçen gün ağırlaşan hem ekonomik koşullarla hem yapısal kent sorunlarıyla yaşam mücadelesi vermektedirler. Kentlerimizin fiziki yapısından eğitime, sağlığa, ulaşıma ve çalışma yaşamına kadar tüm alanlar engelli yurttaşlarımız için aşılması giderek zorlaşan sorunlarıyla doludur. Mevcut sözleşmeler, yasa ve yönetmelikler engelli yurttaşlarımız lehine sonuçlar üretmekten uzak, yetersiz ve kâğıt üzerinde düzenlemeler olarak kalmakta, engelliler adeta yok sayılmaktadır.

Kentlerimizde sadece engelliler için değil, yaşlı, hasta, hamile, küçük çocuklu aile, çocuklar ve hemen hemen tüm bireyler için mekânsal engeller bulunmaktadır. Bu sebeplerle kentlerimizden başlayarak hayatı yaşanılabilir kılmanın yollarını aramak ve uygulamak zorundayız.
Engelli yurttaşlarımızın bir diğer sorunu olan istihdam sorunu ise çözüm bulunması gereken öncelikli sorunlarından biridir.

Yasa gereği kamu kurumlarında ve özel sektörde engelli bireylerin çalıştırılması zorunluluğuna dair oranların yetersiz kaldığı ve bu oranlara uyulmadığı açıktır. İşgücüne katılan engellilerin ise çok az bir bölümü eğitim aldıkları alanda istih-

dam olanağı bulabilmektedir ve engellilerin yarısından çoğu niteliksiz işlerde çalışmaktadır. Mevcut kotalar, her eğitim düzeyinden ve meslekten vasıflı engellileri de kesinlikle kapsayacak biçimde artırılarak bu sorunların engelli yurttaşlarımız lehine düzeltilmesi mümkündür. Kota uygulaması dışında da engelli istihdamına yönelik yatırımlar ve uygulamalar hayata geçirilmelidir. Çalışmak isteyen engellilerin başvurularının hiçbirinin karşılıksız kalmayacağı yeni çalışmalar yürütülmelidir.

Engellilere yönelik devlet kadrolarına geçişlerde eğitim aldıkları alanda istihdam kolaylığı sağlanarak teşvik edici uygulamalar hayata geçirilmelidir. Özellikle engelli yurttaşlarımızın çalışma hayatında işe gidiş-gelişlerinde yaşadıkları sorunlar devlet güvencesi altına alınarak kalıcı çözüm bulunmalı, çalışmak isteyen engelli yurttaşlarımızın bu sorunlar nedeniyle eve hapsolmalarının önüne geçilmelidir.

Eğitim ve sağlık hizmetlerine erişim ile meslek yaşamına katılmak gibi temel haklardan yoksun bırakılma, sosyal dışlanmışlık gibi daha birçok sorunla karşı karşıya bırakılan engelli bireylerin toplum içinde sağlıklı bir yaşam sürdürebilmeleri toplumsal yaşamın her alanındaki ayrımcı uygulama ve düzenlemeyi kaldırmakla mümkündür. Engelli bireyler, haklarında başkaları tarafından karar verilen ve özellikle koruma ve yardım vurgusu ile anılmak yerine kendi yaşamları üzerinde yetki ve karar sahibi olan hak özneleri ve özerk bireyler olarak kabul edilmelidir.

Ülkemizin içinden geçmekte olduğu bu zor zamanlarda toplumun tüm kesimleri ile birlikte engelli yurttaşlarımızı önceleyerek acil taleplerinin giderilmesi, sağlık ve eğitim gibi temel ihtiyaçlarının eşitlikçi, özgürlükçü, adil ve demokratik bir anlayışı benimseyen kamucu bir yaklaşım ile karşılanması gerekmektedir.
Engelli mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımızın yaşanabilir bir hayat ve çalışma koşullarına kavuşması için sorunlarımıza çözüm istiyoruz.

TMMOB olarak, engelli yurttaşlarımızın ve meslektaşlarımızın sorunlarının çözümü için mücadele etmeye her zaman hazır olduğumuzu, yaşanmaz kılmak yerine yaşatmak, yaşamı ise her zaman daha onurlu kılmak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğimizi 3 Aralık Dünya Engelliler Günü vesilesiyle bir kez daha kamuoyuna saygıyla bildiririz.

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu

- 28 -

GREV HAKTIR, YASAKLANAMAZ! BİRLEŞİK METAL İŞ'İN, METAL İŞÇİLERİNİN HAKLI MÜCADELESİNİN YANINDAYIZ!

16.12.2024

Mevcut iktidar bir taraftan işçileri, emekçileri her geçen gün daha fazla yoksulluğa, sefalete, güvencesizliğe iten politikalara imza atarken diğer taraftan bu politikaların da bir sonucu olarak artan saldırılara karşı milyonların en temel anayasal haklarını kullanmalarını dahi engellemeye çalışıyor.

Bu kapsamda en son Cumhurbaşkanı kararı ile Birleşik Metal İş üyesi metal işçilerinin grevi "milli güvenliği bozucu nitelikte" olduğu gerekçesiyle "ertelenmiştir".

Öncelikle kararın adı 'grev erteleme' olsa da gerçekte fiilen grev yasağı olduğunu artık bu ülkede bilmeyen yoktur.

Nitekim bu son "erteleme" ile AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılından bu yana 21 grev "erteleme" adı altında yasaklanmıştır.

Bu yasaklamalara gerekçe olarak grevlerin ya "milli güvenliği" ya "genel sağlığı" ya da "kamu düzenini bozucu nitelikte" olduğu gerekçeleri ileri sürülmüştür.

Oysa Türkiye'de milli güvenliği de genel sağlığı da kamu düzenini de bozanlar ne işçilerdir ne de emekçilerdir.
Bu ülkede milli güvenliği de genel sağlığı da kamu düzenini de bozanlar:

- İşçilere, emekçilere 19. Yüzyıl kölelik koşullarını dayatıp buna karşı hak arama yollarını kaptan, grevleri OHAL'den istifade ederek engelledikleri itiraf edenler, anayasaya aykırı olarak çıkardıkları KHK'ler ile mevcut grev yasaklarının kapsamını daha da genişletenlerdir.
- Kayıt dışı, taşeron, esnek ve güvencesiz çalıştırma biçimlerini yaygınlaştırarak ülkeyi sermaye için ucuz iş gücü cennetine çevirenlerdir.
- İşçilerin, emekçilerin insanca çalışma ve yaşam taleplerine kulak tıkayan, sendikal mücadelesini 'suç' olarak görenlerdir.
- Sermayeye- patronlara teşvik üstüne teşvik veren, vergi ve prim borçlarına af üstüne af çıkartıp bütün yükü işçilerin, emekçilerin sırtına yıkanlardır.

KESK, TMMOB ve TTB olarak işçilerin, emekçilerin en temel anayasal hakkı olan grevin erteleme adı altında yasaklanmasını kınıyoruz.

Ülkede hayata geçirilen tüm emek karşıtı, sermaye dostu politikaların altında imzası olanların, yabancı tekellere ait devasa kârlar elde eden 8 işletmede ça-

lışan işçilerin Anayasal hakkı olan grevi "milli güvenliği' diyerek yasaklaması kabul edilemez.

Pervasız, hukuksuz, keyfi engellemeye karşı "*Grevlerimiz, üyelerimizin kabul edeceği adil bir toplu iş sözleşmesi imzalanıncaya kadar sürecektir*" kararı alan Birleşik Metal İş Sendikasının ve metal işçilerinin haklı mücadelesini selamlıyor, tüm kamuoyunun bu haklı mücadelenin yanında olduğumuzu bilmesini istiyoruz.

KESK,TMMOB,TTB

- 29 -
İŞÇİLERE YİNE ÖLÜM DÜŞTÜ!

24.12.2024

Güne yine işçi ölümleri ile uyandık. Balıkesir'de bulunan, mühimmat, sivil patlayıcı, av ve spor fişeği, ses fişeği gibi patlayıcılar üretilen bir fabrikada bu sabah meydana gelen patlamada ilk açıklamalara göre 12 işçi can verdi. Yaşamını kaybeden emekçilerin yakınlarına baş sağlığı diliyor, yaralıların bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını umuyoruz.

Her iş kazası ve her iş cinayeti mutlaka alınmayan önlemler nedeniyle gerçekleşir. Balıkesir'de yaşanan patlamanın sebebi de çalışma ortamında olması gerekenden fazla miktarda patlayıcı bulunması, artan müşteri taleplerini yetiştirmek için üretim hızının artması, düzensiz ve emniyetsiz çalışma ortamı, soğuk hava koşulları nedeniyle olası ısıtıcı kullanımı gibi durumlar olabilir. Bütün bu olumsuz durumlar işçi sağlığı ve güvenliğine, işçi canına önem verilmesi, iş yerlerinin denetlenmesi, işverenlere gerekli ceza ve yaptırımların uygulanması ile önlenebilir. Dolayısıyla ülkemizde iş kazaları ve işçi cinayetlerinin her yıl giderek artmasının ana nedeni politiktir. İlgili bakanlıkların görevlerini hakkıyla yerine getirmemesinin bir sonucudur.

Çalışma Yaşamını Ölümlerle Yönettiler

Ülkemizde işçi sağlığı ve güvenliğine yönelik özel bir kanun olarak 6331 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu bulunuyor. Kanunun hazırlık ve yasalaşması sürecinde TMMOB ve diğer meslek örgütleri ve sendikalar yasanın işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanmasından çok işveren sorumluluklarını görmezden gelen, bu alanı ticarileştiren, OSGB olarak adlandırılan ticari kuruluşlara devreden bir yasa olduğunu, ölümlerin azalmayacağını aksine artacağını söyledi. Ne yazık ki yaşananlar bizleri haklı çıkardı. Siyasi iktidar, yasanın kabulünden bu yana işyerlerinde can veren 19.000 emekçinin hesabını vermelidir.

İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin yalnızca iktidarın siyasi tercihleri doğrultusunda yönetilemeyeceğini ve idari ve mali yönden, sermayeden, siyasi iktidardan bağımsız, bileşiminde meslek örgütleri, sendikaların da bulunduğu, Ulusal İşçi Sağlığı ve Güvenliği Kurumu'nca yönetilmesi gerekliliğini defalarca söyledik. AKP İktidarı bu yaşamsal önemi olan öneriye kulak tıkadı, bu alanı yönetmek istemedi, aslında siyasi tercihleri nedeniyle iş kazaları ve ölümlerle yönetti.

Önce, 4857 sayılı İş Kanunu'yla, daha sonra 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunuyla; İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması bir işveren yükümlülüğü olmaktan çıkartılıp, piyasa koşullarına terk edildi. Esas olarak işçi sağlığı ve güvenliği ticari kuruluşlar olan Ortak Sağlık Güvenlik Birimlerine (OSGB) devredildi. OSGB'ler işyerlerine en ucuz teklifi vererek iş almanın yanında, iş

güvenliği uzmanları ve işyeri hekimlerinin görevlerini yapmasına da müdahil oldular.

2024 Mart Ayına Kadar Bir Tek İşyeri Bile Denetlenmedi

İşyerleri denetlenmedi, özellikle seçim dönemlerinde hiç denetleme yapılmadı. 2023 yılında mayıs ayı, 2024 yılında mart ayı sonuna kadar tek bir işyeri denetlenmedi. İşyerlerinin denetlendiği zaman ise idari ceza uygulanmadı. İş kazası meydana geldiğinde, yaralanma, ölüm olduğunda işverenler değil iş güvenliği uzmanları "olağan şüpheli" olarak gözaltına alındı, tutuklandı, ceza aldı.

Bu zamana kadar sermaye kârına kâr katarken emekçilerin ücretleri, Gayri Safi Yurt İçi Hasıladan aldıkları pay düştü. Asgari ücret ortalama ücret oldu, 2023 yılında iş kazalarında 1.966 emekçi can verdi. İLO normlarına göre meslek hastalığı sonucu meydana geldiği kabul edilen binlerce ölüm kamuoyundan saklandı.

Bakanlık Sınavsız İş Güvenliği Sertifikası Dağıtma Hazırlığında

6331 Sayılı Yasa'nın halâ yürürlüğe konulmayan maddeleri var. Örneğin 50'den az çalışanı olan az tehlikeli ve kamu işyerlerinde uzman ve hekim çalıştırma zorunluluğu 12 yıldır geçici maddelerle hep ötelendi. Geçici maddenin süresi 31 Aralık 2024 tarihinde bitiyor, ancak siyasi iktidar yeniden öteleme yapmaya cesaret edemiyor. TOBB ve OSGB'lerle işbirliği içinde, düşük ücretlerle uzman çalıştırabilmek için iş güvenliği uzmanı sertifikası alabilmenin koşulları olan eğitim ve sınavı kaldırarak, yalnızca başvuruyla sertifika verilmesine yönelik yönetmelik değişikliği yapma hazırlığında…

Günün ihtiyacı, uzmanlık sertifika sahibi olmanın sınavsız hale getirilmesi değildir. İş Kazaları ve ölümlerin, her gün işyerlerinde kaybedilen 6 canın, Soma, Amasra, Ermenek, Hendek ve Balıkesir katliamlarının nedeni uzman sayısının yetersizliği ya da uzmanlar değildir. İşyerlerine yetecek sayıda sertifikalı uzman bulunmaktadır.

Günün ihtiyacı; binlerce emekçi ölümünün yaşandığı bu dönemin tüm sorumlularının istifa etmesidir.

Günün ihtiyacı; İşyerlerinde etkin bir denetim sisteminin geliştirilmesi, işverene caydırıcı cezalar uygulanmasıdır.
Günün ihtiyacı; İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanın yeniden düzenlenmesi için idari ve mali yönden, sermayeden, siyasi iktidardan bağımsız, bileşiminde meslek örgütleri, sendikaların da bulunduğu, Ulusal İşçi Sağlığı ve Güvenliği Kurumu'nun oluşturulmasıdır.

Günün ihtiyacı; Kurum oluşturuluncaya kadar Cumhurbaşkanlığı Yönetim Sistemi ile varlığına fiilen son verilen "Ulusal İş Sağlığı Güvenliği Konseyi"nin acilen toplanmasıdır.

Günün ihtiyacı iş yasasının, işçi sağlığı güvenliği yasasının, sosyal güvenlik yasasının, sendika ve toplu sözleşme yasasının yeniden düzenlenmesidir.

- Yapılacak düzenlemeler aşağıda belirtilen hususları da kapsamalıdır. İş yasasında iş güvencesi kati kurallara bağlanmalıdır. Yasada hiçbir şekilde esneklik olmamalıdır. İşçi alacaklarına güvence getirilmelidir. Yasada yer alan cezalar artırılmalıdır.
- OSGB sistemi ortadan kaldırılmalıdır.
- Uzman ve hekimlerin eğitimleri meslek örgütlerince yapılmalı. Yenileme eğitimleri getirilmelidir. Uzman ve hekimlerin çalışmaları meslek örgütlerince denetlenmelidir.
- İşyerleri denetlenmeli, eksiklikler için para cezası, işyeri kapatma cezası uygulanmalı, para cezaları artırılmalıdır.
- Sendikalar iş kolundaki işyerlerini istedikleri an, işçi sağlığı ve iş güvenliği yönünden gerek duyarlarsa meslek örgütlerinden de uzman desteği sağlayarak denetleyebilmelidir.
- Çalışan temsilcileri/sendika temsilcileri çalışan sayısına göre belirlenecek süre kadar her gün işyerlerinde işçi sağlığı ve güvenliği kapsamında inceleme yapma, raporlama yetkisinde olmalıdır.
- Ölümlü iş kazası, işyerinde iş durdurma nedeni olmalı, meslek odaları, sendikaların yapacağı inceleme, düzenleyeceği rapordaki gereklilikler yerine getirildikten sonra açılmasına izin verilmelidir.
- İş kazaları sonrası yapılacak soruşturmalarda ana kriter işyerlerinde işçi sağlığı ve güvenliğinin sağlanmasının işveren yükümlülüğü olduğu gerçeği olmalıdır.
- İnşaat, maden gibi sektörlerde 50 veya daha fazla çalışan varsa tam zamanlı iş güvenliği uzmanı çalıştırılmalıdır.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 30 -

MUĞLA'DA DOĞA KATLİAMINA, HUKUKSUZ ÇİMENTO FABRİKASINA HAYIR!

24.12.2024

Muğla'nın Menteşe ilçesi Bayır-Deştin bölgesinde yapılması planlanan ve daha önce hazırlanan 2 (iki) ÇED raporu da mahkeme tarafından iptal edilen Çimento Fabrikasının yeni ÇED raporu hazırlanarak hukukun arkasından dolaşılmak istenmektedir. Kesinleşmiş yargı kararlarına rağmen, Entegre Çimento Fabrikası projesi için Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından bahse konu proje için İDK süreci yeniden başlatılmıştır.

1480 kilometre kıyı şeridi, zengin orman varlığı, sahip olduğu doğal güzellikleri, antik kentleri nedeniyle korunması ve turizme kazandırılması gereken alanlara sahip olan Muğla, tarımda ve turizmde söz sahibi illerimizin başında gelmektedir.

Çimento Fabrikası ÇED İptal Davası Bilirkişi raporu ile Muğla 2. İdare Mahkemesinin 2022/2222 esas, 2023/1222 sayılı kararı ve Danıştay 4. Dairesinin 2023/13287 esas, 2024/195 sayılı kararı ile onaylanan karar metninde;

- Entegre çimento fabrikası ve hammadde ocaklarının planlandığı ovalık bölgede verimli tarım arazileri ile yöre halkı tarafından kullanılan birçok kuyu bulunduğu,
- Muğla ilinin içme suyu ihtiyacının sağlandığı MUSKİ içme suyu kuyularının etkinlik alanında yer aldığı,
- Yüzey ve yeraltı sularının faaliyetten olumsuz etkileneceği, faaliyet sahasının yer altı ve yer üstü su kaynaklarına yakınlığı sebebiyle ekolojik bütünlük çerçevesinde tüm canlıları zincirleme olumsuz etkileyeceği,
- Maden ocaklarından kaynaklı oluşacak Partikül Madde (PM10) ve çöken toz emisyonlarının ÇED raporuna doğru yansıtılmadığı,
- Projenin hayata geçmesi ile çimento fabrikası ve maden alanlarının tarım alanları ile orman alanlarının ortasında kalacağı, bu durumda çevredeki tarım ve orman alanlarının fiziki ve toz etkisi açısından doğrudan etkileneceği,
- Doğal alanlarla bağlantısı devam eden orman alanının habitat bütünlüğünün korunması açısından son derece önem arz ettiği, yürütülecek faaliyet neticesinde orman ekosisteminin büyük oranda etkileneceği,
- Verimli devlet ormanı statüsünde 3 kapalı tam kapalılığa sahip alanda çok sayıda ağaç kesileceği, kesilecek ağaçların orman ekosistemine olası etkilerinin göz ardı edildiği,
- Orman yangını riski bulunan ve yangına 1. derecede hassas bir alanda yer almasına rağmen orman yangınlarıyla mücadele eylem planı olmadığı,
- Arı ve diğer böceklerin uğrayacağı zarar neticesinde arıcılık ve çam balı

faaliyetlerinin sekteye uğrayacağı,
- Proje kapsamında çalışma yapılacak ocaklardan etrafa yayılan tozların çevredeki, doğal flora-fauna yapısı ile tarım arazileri ile kültür bitkileri ve zeytin ağaçlarına zarar vereceği,
- Faaliyet sahasına 3 kilometre mesafede zeytinlik alanlar ve tarım arazileri bulunduğu, zeytin ağaçlarının yapraklarındaki stomaları kapatarak ağaçların vejetatif ve generatif gelişimini olumsuz olarak etkileyeceği,
- Entegre Çimento Fabrikası projesinin 3573 sayılı Zeytincilik Kanunu ile uyumsuz olduğu belirtilmiştir.

Halihazırda kurulu bulunan 3 adet Termik Santral ile yerel ve bölgesel hava kirliliğinden etkilenen bölge halkının, çimento fabrikasının faaliyete geçmesiyle daha fazla sağlık sorunlarıyla karşılaşması sürpriz olmayacaktır.

Sağlıklı ve yeterli su ile temiz hava canlıların yaşamlarını sürdürebilmesi için temel ve vazgeçilmez varlıklardır. Anayasanın 56. Maddesinde "Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir" ibaresi ile hem sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına vurgu yapılmakta, hem de kamu kurumlarına ve vatandaşlara çevrenin korunması konusunda görev verilmektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun Amaç başlıklı birinci maddesi "Bu Kanunun amacı, bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamaktır" şeklindedir. Kanunun amacında "sürdürülebilir çevre" kavramına atıfta bulunularak, insan faaliyetlerinin çevre üzerindeki olumsuz etkilerinin en alt seviyeye indirilerek, doğal kaynakların ve ekosistemlerin korunarak ve geliştirilerek hem bugünün hem de gelecek nesillerin faydalanabileceği şekilde yönetilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Enerji yoğun sanayilerden biri olan Çimento Sektörü, çevre ve hava kirliliğine olan katkısı nedeniyle Avrupa'da maliyetlerin artması sonucunu doğurmuş ve Çimento fabrikaları, Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelere kaydırılmaya başlamıştır. Deştin'de kurulmak istenen hammadde ocaklarıyla birlikte entegre çimento fabrikası da bu sürecin önemli örneklerinden biri olarak projelendirilmiştir.

Çimento üretimi, en fazla enerji tüketen endüstrilerden biri olmasının yanı sıra, genellikle bölgesel ve yerel hava kirliliğine yol açan nitrojen ve kükürt içeren ham maddelerin işlenmesini de içermektedir ve birincil enerji kaynağı olarak büyük ölçüde fosil yakıtlara bağımlıdır. Tüm bu unsurlar çimento üretiminin dünya çapında en büyük hava kirletici endüstrilerden biri olmasına yol açmaktadır.

Çimento fabrikalarının etkisi sadece yerel düzeyde kalmayarak ekosistem tahribatı, küresel ısınma, asit yağmurları gibi küresel ve bölgesel düzeyde de etkili

olacaktır. Bölgede yaşayan bitki ve hayvan türlerinin zarar görmesi veya yok olmasına ve tarımsal verimin azalmasına yol açacaktır.

Sonuç olarak, bölgenin halihazırda var olan kirlilik yükü ve kuraklık riskine bağlı olan kırılganlığı göz önünde bulundurulduğunda, ilave hava ve su kirliliği yaratacak "Entegre Çimento Fabrikası ve Hammadde Ocaklarının" yapılmasının geri dönüşü olmayan ve gelecek nesillerin yaşam hakkını tehdit edeceği çevresel hasarlar yaratacağı öngörülmektedir.

Planlı kalkınma anlayışından vazgeçerek rant ve talan politikalarına teslim olan kapitalist uygulamalar havamızı, suyumuzu, toprağımızı ve doğal yaşam alanlarımızı tehdit etmektedir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığını bir an önce yanlıştan dönerek, anayasa ve kanunlarla kendilerine verilmiş görevleri yerine getirmeye davet ediyoruz.

TMMOB olarak bilimin ve tekniğin ışığında, toplumun yaşam kalitesini artıran kamucu politikalarla ve çağdaş bir yönetim anlayışı ile halkımızın yanında olmaya devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 31 -

BU ASGARİ ÜCRETLE YAŞANMAZ! AÇLIK VE SEFALET DÜZENİNİ KABUL ETMİYORUZ!

26.12.2024

Ülkemiz halkın cebine giren her kuruşun enflasyon karşısında eridiği, gelirde ve vergide adaletsizliğin had safhada olduğu çoklu krizler döneminden geçmektedir.

Halk işsizlikle, açlıkla, yoksullukla, artan borçlarla mücadele ederken siyasi iktidar sermayenin yanında durarak emeğiyle geçinen tüm toplumsal kesimlerin taleplerini görmezden gelmektedir.

İşveren kesiminin tek taraflı talepleri doğrultusunda 22 bin 104 TL olarak ilan edilen asgari ücret bu durumun en somut örneğidir
Asgari ücret bırakın insanca yaşayacak bir düzeye getirilmeyi, açlık sınırına eşitlenmiştir.

Bu ücret açıkça gösteriyor ki siyasi iktidar emeğiyle geçinen tüm toplumsal kesimleri açlığa mahkum etmiştir. Ülkenin içerisinden geçtiği ekonomik krizin faturası bir kez daha emeğiyle geçinenlerin cebine, boğazından geçen lokmaya kesilmiştir. Sermaye çevrelerinin rant ve kâr hırsı uğruna, ülkemizin, halkımızın, çocuklarımızın geleceği hiçe sayılmıştır.

Son beş yıldır iktidarın hedeflediği enflasyon ile gerçekleşen enflasyon arasındaki uçurum ortadayken bugün 22 bin 104 TL ile açlık sınırının altında kalan asgari ücret birkaç ay sonra tamamen buharlaşacaktır.

Ülkemizde bir avuç azınlık şatafat içerisinde yaşıyorken, emeğiyle geçinen insanlara asgari bir yaşam dahi çok görülmektedir. Yalnızca 2024 yılı için Saray'a belirlenen bütçe ödeneği 12 milyar 283 milyon TL iken, Saray'ın günlük harcamalarının 1 dakikalık payına denk gelen rakam, halka bir ay geçinebilsin diye verilmiştir.

Bu koşullarda yaşanmaz! Açlık ve sefalet düzenini kabul etmiyoruz!

Bir avuç azınlığın daha rahat yaşayabilmesi için, milyonların köleleştirildiği bu düzeni kabul etmiyoruz! 70 yıldır halkımızın çıkarları ve toplum için bilimin ışığında bu sömürgen düzene karşı verilen mücadelenin taşıyıcıları olarak emek mücadelesi neredeyse orada olacağız.

Şimdi her zamankinden daha güçlü bir şekilde meydanlarda, sokaklarda, grevlerde emeğin mücadelesine omuz verme, emekçilerin taleplerine ses katma zamanıdır.

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu

- 32 -

BU ZAMLARLA YAŞANMAZ AÇLIK VE SEFALET DÜZENİNİ KABUL ETMİYORUZ!

09.01.2025

Milyonlarca memurun, emeklinin yaşamını belirleyecek olan zam oranları Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Aralık ayı enflasyon verilerini açıklamasının ardından belli oldu.

Üzülerek görüyoruz ki, siyasi iktidarın zam diye açıkladığı oran, özünde emeğiyle geçinen tüm toplumsal kesimlerin yaşamını açlık ve sefalete eşitlemekten başka bir şey değildir.

TÜİK'in gerçeklikten uzak ve kamuoyu nezdinde güvenirliği olmayan verilerinden ortaya çıkan tablo bile bunu en net biçimde gözler önüne sermiştir.
Bu verilere göre; "Tüketici Fiyat Endeksi, Aralık 2024" bülteniyle aralık aylık enflasyonunu %1,03, altı aylık enflasyon %15,75 ve yıllık enflasyon %44,38 olarak ilan edilmiştir.

TÜİK verilerine göre; yıllık gıda enflasyonu %43,58 olurken, alt başlıklara bakıldığında taze balıkta %79,69, taze sebzelerde , %73,62, kuzu etinde %62,64, taze meyvelerde %61,94 oranlarında artışlar yaşandığı görülmektedir.
Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi'nin (DİSK-AR) TÜİK verilerine dayanarak yaptığı hesaplamaya göre; gıda enflasyonu emeklilerde %60, düşük gelirli üçüncü %20'lik grupta %48,7, düşük gelirli ikinci %20'lik grupta %60,9, en düşük gelirli %20'lik grupta %77,4'tür.
Siyasi iktidarın bu verilere bakarak SGK ve Bağ-Kur emeklilerine uygulanacak ücret artış oranı %15,75 olurken; kamu emekçileri ve emeklileri için ücret artış oranı ise %11,54 olarak belirlenmiştir.

Halk işsizlikle, açlıkla, yoksullukla, artan borçlarla mücadele ederken siyasi iktidar sermayenin yanında durarak emeğiyle geçinen tüm toplumsal kesimlerin taleplerini görmezden gelmektedir.

Geçtiğimiz günlerde açıklanan ve işveren kesiminin tek taraflı talepleri doğrultusunda 22 bin 104 TL olarak ilan edilen asgari ücret de bu durumun en somut örneğidir.

Emekçiler sorumlusu olmadıkları bir krizin bedelini ödemek zorunda kalmaktadır.

Kamu emekçilerinin ve emeklilerin maaş zammı, yandaş sendika ile yapılan mutabakat ve TÜİK'in şaibeli enflasyon rakamları uyarınca değil, emekçilerin

içinde bulunduğu derin yoksullaşma ve alım gücü kaybı dikkate alınarak yapılmak zorundadır. Tüm kamu emekçileri için insanca yaşamaya yetecek bir gelir düzeyini sağlayacak maaş zammı yapılmalıdır.

Daha yılın ilk günlerinde gelen zamlar ve vergi oranlarındaki artışlar nedeniyle asgari ücrete, memur maaşlarına ve emeklilere yapılan göstermelik artışlar daha emekçilerin cebine bile girmeden eriyip gitmiş durumda.
Hayat pahalılığı ve artan fiyatlar emeğiyle geçinen tüm yurttaşlarımız gibi biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının hayatlarını da yaşanamaz bir noktaya getirmiştir.

Bir dönemin en gözdesi olarak görülen mesleklerimiz, bugün diplomalı işsizliğin, güvencesiz bir geleceğin, açlık ve yoksulluk sınırı altında ücretlerle çalışmanın sembolü olarak görülmektedir.

Meslektaşlarımızın ekonomik koşulları, üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir düzeye geriletilmektedir.

Senelerini bin bir emek ile çalışarak geçiren meslektaşlarımız emekli olduklarında ise ülkemizdeki her emekli gibi daha da büyüyen sorunlarla uğraşmak zorunda kalmaktadır.

Geçtiğimiz aylar boyunca kamu emekçilerinden işçilere, hekimlerden mühendis, mimar ve şehir plancılarına, öğrencilerden emeklilere, işsizlerden esnaflara kadar toplumun her kesimi artan hayat pahalılığı ve ekonomik istikrarsızlık nedeniyle yaşadıkları geçim zorluklarını dile getirdi. Milyonlarca emekçinin daha iyi koşullarda çalışma ve insanca yaşayabilecekleri bir ücret düzeyi talepleri ülkemizin dört bir yanındaki meydanlarda ve işyerlerinde yankılandı.
Siyasi iktidar, bu taleplere sadece kulak tıkamakla kalmadı, bu talepleri dile getirenleri açık biçimde tehdit etti, grevleri yasakladı, baskı ve zor yoluyla sesleri bastırmaya çalıştı.

Anayasal hak ve özgürlükleri kısıtlamanın demokrasi ve hukuk devletiyle bağdaşır tarafı bulunmamaktadır. Siyasi iktidarın üzerine düşen, yaşadıkları sorunları dile getiren ve haklarını arayan emekçilerin, halkın taleplerine çözüm bulmaktır.

Ekonomik krizle mücadelenin yolu onu yok saymak değildir. Krizden çıkışın yolu emek eksenli politikalar geliştirilmesi, kamusal anlayışın yaygınlaştırılması ve üretime dayalı bir ekonomik yapının kurulmasıdır. Krizden çıkışın yolu insanca bir yaşam için emeğin sesine kulak verilmesidir.

Bu noktada siyasi iktidara taleplerimizi bir kez daha sesleniyoruz;

- Ücretli kesimlerin omzuna yıkılan vergi yükü hafifletilmelidir. Gelir vergisi dilimine bağlı mağduriyet giderilmelidir.
- Elektrik, su, doğalgaz ve internet faturaları vergi ve kesintiden muaf tu-

tulmalıdır.

- Dolaylı vergiler düşürülmeli, tüm gıda ürünlerinde KDV sıfırlanmalıdır.
- En düşük emekli aylığı en az asgari ücret düzeyine yükseltilmelidir.
- Eşit işe eşit ücret esas alınarak her türden ücret adaletsizliği ortadan kaldırılmalıdır.
- Ekonomik ve sosyal hakları açısından büyük kayıplar yaşayan kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının özlük ve ekonomik hakları iyileştirilmelidir.
- Kamuda Başmühendis, BaşMimar, Mühendis, Mimar, İç Mimar, Peyzaj Mimarı, Bölge Plancısı ve Şehir Plancılarının Ek Ödeme oranları %180 ile %200 seviyesine yükseltilmeli ve bu oranlar emekli keseneğine yansıtılmalıdır.
- Ek gösterge oranlarının mühendis, mimar, şehir plancıları için yeniden düzenlenmeli, emeklilikte hak ettiklerini alabilmeleri için çarpan grubunu bir üste çıkaracak yeni ek gösterge rakamlarının belirlenmesi gereklidir. Ek gösterge oranı kıdem ile birlikte artarak 5400'ü geçmeli ve 1. derecenin 4. kademesindeki mühendis, mimar, şehir plancısı için ek gösterge 6400 olmalıdır.
- Teknik Hizmetler Sınıfı kapsamında ödenen Özel Hizmet Tazminatının tavan oranı arttırılarak en az %260 olmalıdır ve bu oran emekli aylık ücretlerine de yansıtılmalıdır.
- Meslektaşlarımızın aldıkları büyük sorumluluğun ve özverili çalışmaların karşılığı olarak risk ve sorumluluk tazminatı adı altında ödeme kalemi oluşturulmalıdır.
- Emekli olmuş mühendis, mimar ve şehir plancılarının emeklilik haklarında ve aylıklarında iyileştirme yapılmalıdır. Emekli Sandığı Kanununda yapılacak bir düzenlemeyle her ay aylıklarıyla birlikte, (20.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ek olarak ilave ödeme yapılmalıdır. Benzer artış özel sektörden emekli üyelerimize de yansıtılmalıdır.

Ülkemizin ve halkımızın geleceği bu karanlığa teslim olmamalıdır. Buradan çıkışın tek yolu emekçilerin birleşik mücadelesiyle mümkündür.

Her zaman olduğu gibi bugün de emekten yana bir gelecek için tüm emekçilerle omuz omuza mücadele etmeye devam edeceğiz.

Bu sebeple tüm meslektaşlarımızı kamu emekçilerinin 13 Ocak'ta gerçekleştireceği iş bırakma eylemini desteklemeye davet ediyoruz.

Açlık ve sefalet düzenini kabul etmiyoruz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 33 -

İSTANBUL BAROSUNA YÖNELİK BU HUKUKSUZLUĞU KABUL ETMİYORUZ!

15.01.2025

İstanbul Barosu Başkanı ve yönetim kurulu üyelerine yönelik gerçekleşen hukuksuz saldırıları kınıyoruz.

Barolar, Anayasa'nın 135. maddesinde güvence altına alınan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıdır ve hukukun üstünlüğünün, yargı bağımsızlığının en temel unsurlarıdır.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının yürütmekte olduğu soruşturma kapsamında, İstanbul Barosu Başkan ve yöneticilerinin görevlerinin sona erdirilmesi talebi, Anayasa'nın 2. maddesinde düzenlenen Cumhuriyetin demokratik bir hukuk Devleti olması niteliklerine açıkça aykırıdır.

Bu tür antidemokratik girişimler yalnızca İstanbul Barosunu hedef almakla sınırlı kalmamakta , aynı zamanda toplumun demokrasiye ve adalete olan inancını da zayıflatmaktadır.

Çoklu baro yasasıyla bölünmeye çalışılan baroların bu kez de yargı sopasıyla susturulmaya çalışması iktidarın tüm demokratik kesimlere yönelik baskısının bir yansımasıdır. Siyasal iktidarın içerisine düştüğü her krizde toplumsal muhalefete gösterdiği bu saldırılar kabul edilemez.

Bu hukuksuzluktan derhal vazgeçilmeli, demokratik seçimlerle ele geçiremedikleri İstanbul Barosu Yönetimini bu ve benzeri tepeden inme operasyonlarla etkisiz kılma ve itibarsızlaştırma girişimlerine son verilmelidir.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

- 34 -

HEDEF ALINAN SADECE GAZETECİLER DEĞİL HALKIN HABER ALMA HAKKIDIR, HAKİKATTİR, İFADE ÖZGÜRLÜĞÜDÜR!

29.01.2025

Toplumsal desteğini yitiren iktidar, yargıyı siyasallaştırarak, demokrasiden arta kalan ne varsa yok ederek, toplumu sindirerek gücünü korumaya çalışmaktadır.

Bu güç toplama çabalarının bir parçası olarak son dönemde gazeteciler hedef alınmaktadır.

Gazetecilerin gözaltına alınması, tutuklanması sıradanlaştırılmak istenmektedir. Daha yılın başında 6 gazeteci tutuklanmış, onlarca gazeteci hakkında soruşturma açılmış ve son olarak da HALK TV hedef alınarak üç gazeteci neredeyse canlı yayında gözaltına alınmıştır.

Hedef alınan sadece gazeteciler değil halkın haber alma hakkıdır, hakikattir, ifade özgürlüğüdür.

Son dönemde hız kazanan siyasallaşmış yargı operasyonlarıyla hedef alınan adalet, demokrasi ve halk iradesidir.

Hukuksuzluğu, baskıyı ve zulmü iktidarlarının güvencesi olarak görenler bilmelidir ki, halktan büyük bir güç yoktur.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

- 35 -

İKTİDAR AFETLERE, YANGINLARA, YIKIMLARA RAĞMEN BİLİMDEN UZAKLAŞMAYA DEVAM EDİYOR

29.01.2025

28 Ocak 2025, Salı sabahı, 32796 Sayı ile Resmi Gazete'de çok kısa ve öz bir yönetmelik yayımlandı. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı üç madde ile; "3/7/2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin geçici üçüncü maddesinin beşinci fıkrasında yer alan "31/12/2024" ibaresi "31/12/2025" şeklinde değiştirilmiştir." şeklindeki düzenlemesini resmi olarak kamuoyu ile paylaşmıştır.

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 6 Şubat Kahramanmaraş depremlerinin ikinci yılına geldiğimiz bugünlerde ,yaşadığımız yüzlerce ölüm ve yıkımın ardından hala kentlerimizde kendiliğinden binalar yıkılıyorken, her türden denetimin, teknik hizmetlerin sorgulandığı Kartalkaya Otel yangınının sıcaklığı hala hissediliyorken, Bakanlık güvenli yapı üretim süreçleri için ihtiyaç olduğunu düşündüğü bazı yönetmelik değişikliklerinin uygulanmasını hiçbir gerekçe göstermeden ve ilgili kurumları yok sayarak keyfi bir şekilde öteleme kararı almıştır.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğine 2023 yılında eklenen ve bazı yapılar için Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği ve proje müellifleri olan mimar, inşaat mühendisi ve makina mühendislerinin mesleki yeterliliği hakkındaki maddelerin uygulanmamasını sağlayan Geçici 3. Maddesi bir yıl daha uzatılıyor. Rant için bilim ve kamu yararını hiçe sayan AKP politikaları ile tüm doğa olaylarının nasıl birer afete dönüştüğünü deprem ve sellerle gelen acı deneyimlerle yaşıyoruz. Büyük can ve mal kayıplarıyla sonuçlanan acil müdahaleyi dahi eline yüzüne bulaştırdığı için kayıpların arttığı 6 Şubat depremleri sonrası, kentlerimiz hala yaşanmaz durumdadır. Bolu'da Kartalkaya Kayak Merkezi'ndeki Grand Kartal Oteli'nde çıkan yangında kaybettiğimiz yurttaşlarımızın bir dizi ihmaller zinciri sonucu hayatını kaybettiğini görüyoruz.

Denetimlerden, bilimden, mühendislik hizmetlerinden yoksun iktidar uygulamaları her alanda can ve mal kayıplarına sebep olmaya devam ederken; bu ve benzeri düzenlemeler yapmak abestir, sorumsuzluktur, yaşamı hiçe saymaktır.
Süresi uzatılan bu düzenleme ile bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten (2023) önce yapı ruhsatı başvurusunda bulunulmuş olan yapılar riskli yapı tespiti yapılmış ya da riskli alan kapsamına alınmış olup maliklerin en az üçte ikisi ile noter onaylı kat karşılığı inşaat sözleşmesi düzenlenmiş olan yapılar ile kamu kurum ve kuruluşlarınca yapım işlerine yönelik ihale kararı veya ihale tarihi alınmış

olan yapılarda;
- Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği ve Deprem Etkisi Altında Binaların Tasarımı için Esaslar Eki hüküm ve standartları,
- Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğindeki bina çıkmaları ile emsal artışı sağlanamayacağı hükmü,
- Deprem derz boşluğu zorunluluğu,
- Mimari proje müellifliği için mimarların mesleki yeterlilik ve deneyim şartları,
- Statik proje müellifliği yapan inşaat mühendislerinin mesleki yeterlilik ve deneyim şartları,
- Mekanik tesisat müellifliği yapan makina mühendislerinin mesleki yeterlilik ve deneyim şartları,
- Hazırlanan projelere yönelik mimari estetik komisyonu süreç ve yetkileri bir yıl daha uygulanmayacak.

Süresi uzatılan bu düzenleme ile meslek mensuplarınca mevcut koşullar ve olanaklar çerçevesinde yürütülen özgün tasarım ve planlama süreçleri yok sayılmakta; mesleki uzmanlık, bilgi, beceri ve yetkinlikler önemsizleştirilmektedir.
Yönetmeliğin hazırlanışı ve uygulama sürecinde mühendislik ve mimarlık meslek alanına ilişkin mesleki yeterlilik, denetim ve bunların belgelendirilmesi hususlarının TMMOB'nin ve bağlı Odalarının ana görevleri ve yetkileri kapsamında olmasına rağmen, Birliğimizin ve bağlı Odalarımızın, konuyla ilgili kamu kurumlarının ve üniversitelerin görüşlerine başvurmadan yapılan keyfi düzenlemenin ardından, şimdi de aynı keyfiliği sürdürerek, ilgili hiçbir kurumun görüşünü almadan, kendi aldıkları kararı da ertelemiştir!

Oysaki Anayasamız; tarihsel, kültürel ve doğal değerlerin korunması, tarım arazilerinin ve orman alanlarının korunması, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi için devleti gerekli tedbirleri almakla görevlendirmiş, bunun için gerekli yasaları koymak ve önlemleri almakla yükümlü kılmıştır. Bu çerçevede yapılı ve doğal çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözeten politikalar çerçevesinde üretilmesi; kamu yönetiminin, merkezi ve yerel yönetimlerin, meslek mensuplarının, meslek kuruluşlarının ve ilgili tüm kesimlerin ülke adına ortak sorumluluğudur.
AKP iktidarını ve tüm bileşenlerini bilimi ve tekniği hiçe sayan bu uygulamalardan bir an önce vaz geçmeye davet ediyoruz.

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu

- 36 -

HALKIN İRADESİNİ YOK SAYAMAZSINIZ!

15.02.2025

Kayyum atanan diğer belediyeler için de belirttiğimiz üzere bugün sabah Van Büyükşehir Belediyesine kayyum atanması en hafif deyimiyle bir demokrasi utancıdır. Ne yazık ki ülkemizin tarihi demokrasinin ve hukukun her yeni gün de nasıl yok edildiğinin örnekleriyle doludur.

Hiç kimsenin ülkemizdeki asgari demokrasi işleyişini yok etmeye, insanların demokratik iradesine ipotek koymaya hakkı yoktur. Üstelik yaşanan toplumsal ve ekonomik krizlerin yarattığı işsizlik, açlık, yoksulluk ve güvencesiz bir geleceğin yükü ortadayken ülkeyi yönetenlerin hukuktan, demokrasiden ve halk iradesinden yana sorumluluk almaları gerekmektedir.

Siyasi iktidara ülkemizin ve halkımızın demokratik geleceği için bir kez daha sesleniyoruz;
Ülkenin dört bir yanında seçilmiş belediye başkanlarını görevden almak sadece halkın iradesini çiğnemek değil, aynı zamanda ülkemizin demokratik, eşit ve adil geleceğini yok etmektedir.

Biliyoruz ki bu saldırıların temelinde yalnızca seçilmiş belediye başkanları değil, toplumsal muhalefetin tamamına yönelik bir gözdağı yatmaktadır. Ülkeyi yönetenlerin kendi siyasi ajandalarına göre suni gündemler ve hukuk dışı yollarla muhalefeti etkisizleştirmeye yönelik bu baskı ve zor yöntemlerinden vazgeçilmelidir. Hukuk dışı yollarla, baskı ve zor yöntemleriyle muhalif siyasetçileri etkisizleştirme anlayışı terk edilmelidir.

Sandıkta gösterdikleri iradeye sahip çıktıkları için, seçilmiş yöneticilerinin yerine kayyum atanmasını protesto ettikleri için gözaltına alınan tüm yurttaşlarımız serbest bırakılmalıdır.

Kayyum atamalarına son verilmeli, halk iradesine saygı gösterilmelidir.
TMMOB olarak tarihimizin her döneminde antidemokratik ve baskıcı uygulamaların karşısında olduk. Bundan sonra da ısrarla demokrasiden, barıştan, özgürlüklerden yana tavrımızı sürdüreceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 37 -

BU BASKI POLİTİKALARIYLA TOPLUMU SUSTURAMAZSINIZ

18.02.2025

Devlet Denetleme Kurulu'nun görev ve yetkilerine ilişkin düzenlemeler içeren "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" mecliste yapılan görüşmeler neticesinde Kanunlaştı.

Kanun değişikliğiyle birlikte Cumhurbaşkanlığı'na bağlı olarak çalışan Devlet Denetleme Kurulu'nun, yargı organlarının yerine geçecek şekilde çeşitli kurum ve kuruluşların görevlileri hakkında görevden uzaklaştırma kararı verebilmesine imkan tanınmaktadır.

Daha evvel yürürlükte olan 2443 sayılı Devlet Denetleme Kurulu Başkan ve Üyelerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un birçok hükmü, 09.07.2018 tarihinde yayımlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 42. maddesi ile yürürlükten kaldırılmış, bunun yerine 15.07.2018 tarihinde, 5 sayılı Devlet Denetleme Kurulu Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarılmıştı.

5 sayılı Devlet Denetleme Kurulu Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 2018 yılında yürürlüğe konulmuş ve daha önce Kanunda yer alan düzenlemeleri dahi aşacak şekilde Devlet Denetleme Kurulu'na yetkiler verilmişti. Bu tarihten itibaren de çeşitli değişikliklerle yetkileri genişletilmeye devam edilmişti. Kararnamede "İdari soruşturma" hususu "her türlü idari soruşturma" olarak genişletilmiş, kamu kurum ve kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşlarının özerk yerinden yönetim kuruluşu olma özelliği görmezden gelinmiş ve yargının yetki alanına giren "görevden uzaklaştırma" DDK'nin görev ve yetkisi kapsamına alınmıştı.

Anayasa Mahkemesi ise Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde yer alan görevden uzaklaştırmaya ilişkin ibare hakkında iptal kararı vermişti. Kanun değişikliğiyle birlikte 2443 sayılı Kanuna bir kez daha görevden uzaklaştırmaya ilişkin hükümler eklenmiştir.

Ancak yapılan düzenlemenin demokratik hukuk devletinde kabul edilebilmesi mümkün değildir.

Torba yasa yoluyla meslek kuruluşları, sendikalar, kamuya yararlı dernekler ve vakıflar, kooperatifler üzerinde hiyerarşi kurulmasına izin veren düzenlemeler Yasa yapmanın amacıyla bağdaşmamaktadır.

Önce Kararname ile Kanun'u aşan yetkiler verilmesi, Anayasa Mahkemesi iptal kararı verince bu defa da Kararnamedeki yetkileri aşan düzenlemelerin Yasa'ya

aktarılması, Anayasa Mahkemesi kararlarına uymamanın yeni bir örneğini oluşturmaktadır.

Emek ve meslek örgütlerinin özerk-demokratik yapısına açıkça müdahale edilmekte, Anayasa'ya, kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerinin kuruluş kanunlarına, sendikalar kanununa ve İLO sözleşmelerine aykırı bir şekilde DDK'na bu kuruluşların yöneticilerini görevden uzaklaştırma yetkisi verilmekte, kurulun "inceleme ve denetim" işlevi aşılarak, bir tür yargı kurumu olarak cezai yetki kullanması sağlanmaktadır.

Unutulmaması gerekir ki kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, dernek ve vakıfların denetimlerine ilişkin hususların her biri ayrı ayrı kendi kanunlarında belirtilmektedir. Devlet Denetleme Kuruluna ise emek ve meslek örgütleri üzerinde tüm bu Yasalara aykırı olacak şekilde yetkiler verilmiştir.

Yapılan değişiklikle birlikte Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde yer alan ve iptal edilen görevden uzaklaştırmaya ilişkin hükümler Yasa'ya aktarılmakta ve dahi Kararnamede grup başkanlarına verilen uzaklaştırma yetkisi Yasa ile birlikte hem ilgili grup başkanına hem de tek tek denetçilere verilmektedir.
Oldukça keyfi nedenlerle tek bir denetçi dahi emek ve meslek örgütlerinin seçilmiş görevlilerini görevden uzaklaştırabilir hale gelmektedir.

Devlet Denetleme Kurulunun görevden uzaklaştırma yetkilerinin kullanımına karşı başvurulabilecek bir itiraz yolunun Yasa'da bulunmaması, görevden uzaklaştırmaya ilişkin bir süre sınırı öngörülmemesi, bu uzaklaştırmanın görevden almaya dahi dönüşmesine neden olabileceğini göstermektedir.

Devlet Denetleme Kurulu'na verilen sınırsız yetkiler Anayasa'nın 108. maddesinde belirlenen kurulun görev tanımının dışında kalmaktadır. Anayasa'da sayılmayan bir yetkinin Kanunla getirilmesi mümkün olmadığı gibi, keyfi uygulamalarla görevden uzaklaştırmalara karşı başvurulabilecek idari yahut yargısal bir yola Yasa'da yer verilmemesi, idarenin işlemlerinin denetimsiz kalabilmesine de neden olacaktır.

Ancak Yasama organı tarafından yürütmeye sınırsız, ölçüsüz ve keyfi kullanıma açık yetkiler veren kuralların hukuk devleti ilkesiyle ve Anayasayla bağdaşması mümkün değildir.
Yasalar eliyle yürütme organına yargı organlarının yetkisini veren düzenleme, kimsenin kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisini kullanamayacağına ilişkin yasağa da aykırıdır.

Bizler çok iyi biliyoruz ki, yapılan tüm bu hukuka aykırı düzenlemeler ve baskı politikaları, ülkeyi yönetenlerin kendi siyasi ajandalarına göre suni gündemler yaratmaya ve hukuk dışı yollarla muhalefeti etkisizleştirmeye yönelik adımlarıdır.

Emek ve meslek örgütlerine yönelik düzenlemeler açık bir şekilde kamu yararını, kamusal üretim hizmet ve denetim gerekliliklerini, bu yöndeki Anayasal örgütlenmeleri ve toplumsal muhalefeti etkisizleştirme, tasfiye etme ve cezalandırmaya yöneliktir. İçerisinden geçtiğimiz ekonomik, toplumsal ve siyasi krizlere karşı toplumsal muhalefetin yükseleceği her alana açıkça bir gözdağı verilmek istenmektedir.

Halkın iradesiyle seçilmiş belediye başkanlarına, mesleklerini yapan gazetecilere, grev yasaklarıyla emeğini savunan işçilere, demokratik haklarımıza ve özgürlüklerimize teyakkuz halinde saldırının tek sebebi budur!

Ancak bilinmelidir ki bizler tüm baskı ve zor politikalarına rağmen, ülkemize, Anayasal demokratik kazanımlarımıza, emeğimize, mesleklerimize, meslek alanlarımıza ve emek-meslek örgütlerimize ne olursa olsun sahip çıkmaya devam edeceğiz. Ülkemizin eşit, özgür, barıştan yana ve demokratik yarınları için hep birlikte mücadele edeceğiz. Mutlaka ama mutlaka kazanacağız.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

- 38 -

EMEKÇİLERİN KADERİ ÖLÜM DEĞİLDİR! İŞ KAZALARI VE İŞ CİNAYETLERİ SON BULSUN!

03.03.2025

Bugün 3 Mart 2025, 1992 yılında Zonguldak Kozlu'daki kömür madeni ocağında grizu patlaması sonucu 263 maden emekçisini kaybettiğimiz katliamın 33. yılı.

Madenlerde, fabrikalarda, inşaatlarda, tersanelerde işyerleri çalışanların mezarı olmaya devam ediyor. Her yıl binlerce emekçi çalışırken hayatını kaybediyor. Ülkemizdeki iş cinayetlerine dikkat çekebilmek, insan hayatının, işçi sağlığının ve iş güvenliğinin önemini vurgulamak için 3 Mart tarihi TMMOB tarafından "İş Cinayetlerine Karşı Mücadele Günü" olarak ilan edilmiştir.

Yaşanan onca acıya, yaptığımız tüm uyarılara rağmen gerekli önlemler alınmadığı, yapılması gereken düzenlemeler yapılmadığı için aradan geçen 33 yılda on binlerce kişi, evine ekmek götürebilmek için çalıştığı işyerinde hayatını kaybetti. İşçiler için ekmek mücadelesi yaşam mücadelesine dönerken, kayıtlara geçen rakamlara göre; 2024 yılında en az 1897 işçinin, iş cinayeti nedeniyle yaşamını yitirdiği tespit edildi.

Emek sömürüsünün derinleştiği; esnek, güvencesiz istihdamın yaygınlaştığı, emek örgütlerinin etkisizleştirildiği 23 yıllık AKP iktidarı dönemi boyunca toplu işçi ölümleri tarihin en yüksek sayılarına ulaşmış, 23 yılda 32 binin üzerinde emekçi işyerlerinde hayatını kaybetmiştir.

En son yangın faciası yaşadığımız Kartalkaya'da insanlarımız patronların daha fazla kar yapmak için önlem almadığı ve kamu otoritesinin denetim yapmayarak buna göz yumduğu için çıkan yangında hayatlarını kaybetmiştir.

Sadece toplu katliamlar değil, her gün tekil tekil de olsa birçok işyerinde denetimsizlik ve kar hırsı nedeniyle iş cinayetleri yaşanmaktadır. Emekçilerin hayatlarını kazanmak için gittikleri işyerlerini, hayatlarını kaybettikleri yerler haline gelmesi ülkemizin en büyük trajedilerinden birisidir. Denetimsizlik ve yaptırımsızlık sürdükçe iş cinayetlerini engellemek mümkün değildir.

Bu durum mevcut yasal düzenlemelerin iş kazalarını ve ölümlerini önlemekteki yetersizliğinin, ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda köklü ve yapısal sorunlar olduğunun en açık göstergesidir.

Oysa "elverişli koşullarda çalışma hakkı" İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde güvence altına alınmış bir haktır. Emeğin yüzlerce yıllık mücadelesi so-

nucunda benimsenen bu hak, "işçi sağlığı ve iş güvenliği" adıyla tüm dünyada kabul edilen temel bir çalışma ilkesi halini almıştır.

İşçi sağlığı ve güvenliği alanında 2013 yılında yürürlüğe konulan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu çalışma yaşamını düzenleyen tek yasa değildir. Çalışma yaşamı, 4857 sayılı İş Kanunu, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu olmak üzere birçok yasa ile biçimlendirilmiştir. İş yasalarının, çalışanların hakkını korumak ve geliştirmek amacını temel ilke edinmesi gerekirken, 4857 sayılı İş Kanunu, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu ve alana ilişkin yapılan diğer düzenlemeler işverenlerin çıkarları doğrultusunda şekillendirilmiştir. Esnek ve kuralsız çalışmayı, geçici iş ilişkisini, taşeronlaştırmayı, ödünç işçiliği yasal hale getiren, kıdem tazminatlarını, fazla mesai ücretlerini, sendikal hak ve yetkileri budayan işçi sağlığı ve iş güvenliğini işveren yükümlülüğü olarak görmeyen, örgütlülük önüne engeller koyan düzenlemelerdir. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile işçi sağlığı ve güvenliği alanı, taşeronlaştırılmış, piyasa koşullarına terk edilmiştir.
Bu yasayla beraber, işverenin işçi sağlığı ve güvenliğini sağlama yükümlülüğü, Ortak Sağlık Güvenlik Birimleri (OSGB) adıyla kurulan, irili ufaklı şirketlere bırakılmıştır. Bunun sonucunda da işçi cinayetleri ve meslek hastalıkları hızla artmıştır. 6331 sayılı Kanunu, İşçi Sağlığı ve Güvenliğini Taşeronlaştırma Yasası olarak tanımlamak daha doğru olacaktır. İşverenler iş yerlerinde iş kazalarına yönelik koruyucu, etkin ve yeterli önlemlerde bulunmadıkları için, siyasi iktidar bu kazaların ölümle sonuçlanacağı bilindiği halde kazaların önlenmesi için yeterli ve etkin denetleme yapmadığından, ayrıca yükümlülüklerini yerine getirmeyen işyerlerine caydırıcı yaptırımlar uygulamadığından doğrudan sorumludur.

Ülkemizde iş cinayetlerinin, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının bu denli yaygın olmasının bir diğer nedeni de, emekçilerin sendikal haklarının baskı altında tutulmasıdır. Sendikal örgütlenmenin önündeki engeller tüm çalışanlar için kaldırılmadıkça işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda yol almak mümkün olmayacaktır. Sendikasız uzman, sendikasız işçi, örgütsüz bir çalışma yaşamı ile emekçiler tüm olumsuzluklara açık ve savunmasızdır. Bu savunmasızlığa karşı adil yargılanma, örgütlenme, insani koşullarda bir çalışma yaşamı ve işyerlerinde emekçilerin ölmeyeceği, yaralanmayacağı, sakat kalmayacağı bir düzen istiyoruz.

İş cinayetleri ve iş kazalarının büyük çoğunluğunun önlenebilir nitelikte olduğunu hepimiz biliyoruz. Bilimsel ve teknik ölçütler doğrultusunda atılacak adımlarla, göz göre göre "geliyorum" diyen facialara son vermek mümkündür. Ancak bunun için önce insan hayatına ve emeğe değer veren bir yaklaşımın benimsenmesi gerekmektedir.

Bizler, her 3 Mart'ta olduğu gibi bugün de iş kazaları ve iş cinayetleriyle mücadele etmek için sesimizi yükseltiyoruz. Ölüm, yaralanma ve sakat kalma; esnek ve güvencesiz çalışma hiçbir emekçinin kaderi değildir. İnsan onuruna yakışır,

güvenli ve güvenceli çalışma hakkımız, mesleğimiz için sesimizi yükseltiyoruz. Tüm ülkede, tüm çalışma alanlarında iş güvenliği önlemlerinin artırılması, etkin denetim sisteminin yerleştirilmesi, iş cinayetlerinin ve iş kazalarının durdurulması için yılmadan mücadele edeceğimizi kamuoyuna saygı ile duyururuz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 39 -

EMEĞİ, EŞİTLİĞİ VE YAŞAM HAKKINI SAVUNUYORUZ!

08.03.2025

Bugün, emeğiyle hayatı var eden, cesaretiyle sınırları aşan, direnciyle geleceği şekillendiren tüm kadınların günü!

8 Mart, yalnızca bir anma değil; eşitlik, adalet ve dayanışmanın sesi, kadın mücadelesinin simgesidir. Yüzyıllardır süregelen eşitsizliklere, ayrımcılığa ve sömürüye karşı verilen bu mücadele, adil ve yaşanabilir bir dünya için sürecektir.
Emeklerimiz ekonominin, toplumsal hayatın ve sürdürülebilir kalkınmanın temel taşlarından biridir. Gelin görün ki ülkemizde kadınların iş gücüne katılım oranı % 34 seviyelerinde kalırken, mühendislik ve mimarlık gibi teknik mesleklerde kadınların temsili ise yalnızca %20 civarındadır. Oysa kadın emeğinin değer gördüğü bir dünyada sadece kadınlar değil, tüm toplum kazanır!
Ancak, kadınlar sadece ekonomik alanda değil, yaşam hakkı konusunda da büyük bir tehdit altındadır. "Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformunun" raporlarında yer aldığı üzere; 2023 yılında Türkiye'de 230'u aşkın kadın öldürülmüş, en az 150 kadın şüpheli şekilde hayatını kaybetmişken, 2024 yılında rekor ve korkunç rakamlarda: 394 kadın cinayeti ve 258 şüpheli kadın ölümü gerçekleşmiştir. Bu cinayetlerin büyük bir kısmı, en yakınlarındaki erkekler tarafından işlenmiştir.

Kadınların yaşam hakkı, ancak güçlü yasalar, etkin koruma mekanizmaları ve toplumsal dönüşümle güvence altına alınabilir. Bu noktada şiddeti önlemenin en etkin yolu olan; kadınlara yönelik şiddetin önlenmesi, faillerin caydırılması ve mağdurların korunması konusunda devlete sorumluluklar yükleyen İstanbul Sözleşmesi'nden vazgeçmiyoruz, vazgeçmeyeceğiz.

Mücadelenin en önemli parçalarından biri de hiç kuşkusuz eğitim hakkının korunmasıdır. Kız çocuklarının eğitimden uzaklaştırılması, erken yaşta evliliğe veya çocuk işçiliğine zorlanması, toplumsal eşitsizliği derinleştiren en büyük sorunlardan biridir. 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu (MESEM) kapsamında çocukların ucuz iş gücü olarak kullanılması, özellikle kız çocuklarının eğitim hakkını ve geleceğini tehdit etmektedir.

Ayrıca, yaşanılan her toplumsal felakette, her ekonomik krizde faturanın bedelini en fazla kadınlar ödemektedir. 1-7 Mart Deprem Haftası'nda bir kez daha hatırlanmalıdır ki, doğal afetlerden en çok etkilenenler yine kadınlardır. 6 Şubat depremlerinde olduğu gibi, kadınlar barınma, hijyen, güvenlik ve bakım yükü açısından en büyük mağduriyetleri yaşarken, henüz yaslarını bile tutamadan aileyi bir arada tutmak yükü üstlerine yıkılmıştır.

Bu yılı 'aile yılı' ilan eden siyasi iktidar, emeğin yeniden üretim süreçlerinde

kadınları yok saymaya çalışmaktadır. Erkek şiddeti, yoksulluk, toplumsal cinsiyet rolleri ve nefret söylemi altında çaresiz bırakılmaya çalışılıyor. "Aile yılı" politikalarıyla LGBTİ+lara yönelik nefret söylemi teşvik ediliyor." Aile yılı" adı altında kadınlardan evlenip evde ücretsiz çalışması ve toplumsal hayattan, iş hayatından uzaklaşması bekleniyor. Medeni kanun değişikliği hedefleriyle kazanılmış tüm haklarımıza, ne yazık ki 102. Yaşımıza girerken üstelik, büyük bir saldırı başlatmışlardır. Bu saldırı aynı zamanda laikliğe yönelik bir saldırıdır. Laiklik; kadınların olduğu gibi gönençli bir toplumun, yaşam ve hak mücadelesinin de can simididir.

Ne laiklikten ne haklarımızdan ne de yaşamlarımızdan vazgeçmiyoruz.

Biz buradayız!
Yaşamlarımıza, geleceğimize, haklarımıza, özgürlüklerimize sahip çıkıyoruz!

Dahası liyakatsizlik, denetimsizlik ve yağmacı zihniyetle talan ettikleri her konuda kaçınılmaz olan felaketlerin de faturasını ve sucunu yine taraf olmadıkları için bertaraf edilmek istenilen meslektaşlarımıza kesen hükûmet, Bolu faciasının da günah keçileri olarak gözaltına almış, asıl sorumluları kamu vicdanından muaf tutmuştur!

Bugün, direnen, ses çıkaran, hakları ve gelecekleri için meydanlarda, fabrikalarda, şantiyelerde, ofislerde, okullarda, hastanelerde, tarlalarda, atölyelerde, evlerinde, yağmaya açılan yaşam alanlarında ve cezaevlerinde mücadele veren tüm yürekli kadınları selamlıyoruz. Haklarını savunan, cesaretle sözünü söyleyen, dayanışmayı büyüten her kadın, eşit bir geleceğin mimarıdır.

8 Mart, yalnızca bir gün değil, bir değişim hareketidir. Kadın emeğini görünür kılmaya, haklarını savunmaya ve toplumsal cinsiyet eşitliği için mücadele etmeye devam edeceğiz. Adil, güzel ve yaşam sevinciyle dolu bir dünya kadınların katkısıyla kurulacak bir düzenle mümkündür! Kadınlar günü dolayısıyla yapılan kozmetik, deterjan, ev aletleri, tüketim maddelerinde yapılan kampanyaları değil: bizleri kollayan yasaları geri istiyoruz! Eşitlik, adalet, hakkaniyet istiyoruz! Bir ağaç gibi tek ve hür ve bir orman gibi kardeşçesine yaşamak istiyoruz. İstanbul Sözleşmesi'ni istiyoruz! Herkesin bildiği gibi "kadın cinayetleri münferit değil, politiktir!"

Kadın cinayetlerini durdurmak için, toplumsal cinsiyet eşitliği için, emeklerimizin hak ettiği değeri görmesi için mücadelemiz sürecek ve mücadelenin büyümesi, güçlenmesi, devamlılığı için tüm meslektaşlarımızı odalarımızı, örgütlülüğümüze ve dayanışmamıza katılmaya çağırıyoruz! Biz birlikte güçlüyüz!

Yaşasın Kadın Dayanışması!
Yaşasın TMMOB Kadın Örgütlülüğü!
YAŞASIN TMMOB!

- 40 -

SURİYE'DE YAŞANAN KATLİAMI LANETLİYORUZ!

11.03.2025

Tüm dünyanın gözü önünde bir soykırım yaşanıyor. Suriye bir kez daha savaş politikaları ve kanla sınanıyor. Savaşı ve şiddeti araç olarak kullanan emperyalist güçler coğrafyayı kana bulamaktan vazgeçmiyor.

Suriye'de Alevilerin yoğun olarak yaşadığı Lazkiye, Tartus, Ceble ve Humus bölgelerinde, cihatçı-mezhepçi çetelerin katliamları dur durak bilmiyor. Yaşananlar sadece mezhepçi bir saldırı olmaktan öte, tüm coğrafya üzerine büyüyen savaş planlarının göstergesidir. Özellikle Alevi sivillere yönelik gerçekleştirilen bu katliamlar, insanlık tarihine kara bir leke olarak kazınmaktadır ve en ağır şekilde lanetlenmelidir.

Suriye, emperyalistler ve işbirlikçileri eliyle sürdürülen politikalar sonucu yıkıcı bir iç savaşın acısını hâlen yaşamaktadır. Türkiye'nin de dahil olduğu bu süreç bölgenin tamamını karanlığa sürüklemiş ve emperyalist çekişmelerin de tehlikeli boyuta gelmesini sağlamıştır.

HTŞ rejiminin muhalif kesimlere karşı izlediği inkâr ve katliam politikalarının, devletleşme süreciyle birlikte resmî kolluk kuvvetleri eliyle sürdürülmesi, bu süreci daha da vahim hale getirmektedir. Artık bireysel çete saldırılarından öte, devletin kurumsal yapısı içinde planlanan ve uygulanan bir soykırım pratiğiyle karşı karşıyayız. Bu, yalnızca Suriye halkları için değil, bölgedeki tüm toplumsal dinamikler için büyük bir tehdittir. Devlet gücüne yaslanarak sürdürülen bu katliam politikaları, uluslararası hukukun hiçe sayıldığını ve emperyalist güçlerin bu katliamlara dolaylı ya da doğrudan onay verdiğini göstermektedir.
Şimdi de emperyalizm, Suriye'de yayılmacı politika ve müdahaleler ile etnik ve mezhepçi katliamlar üzerinden güçlerini denemektedir. Bu durum sadece Suriye değil, tüm Ortadoğu coğrafyasında demokrasi, özgürlük ve barış hayalleri için bir tehdit anlamına gelmektedir.

Emperyalist güçlerin "yeni Ortadoğu düzeni" olarak sunduğu bu müdahalelerin halklara kan ve zulümden başka bir şey getirmeyeceği ortadadır.
Ortadoğu'nun daha fazla çatışmaya değil, silahların susmasına ve barışa ihtiyacı vardır. Suriye'de etnik ve mezhepçi çatışmaları sürdüren silahlı çetelerin desteklenmesinden, halklarla savaşı ve düşmanlığı körüklemekten geri durulmalıdır.

İnsanlığa karşı işlenen bu suçun sorumluları ortaya çıkartılmalı, saldırılara son verilmelidir.

Bugün gerçek bir özgürlük ve barış iradesi, ırkçı ve mezhepçi kışkırtmalara karşı antiemperyalist dayanışmayı ve bir arada yaşam zeminlerini güçlendirerek sağlanabilecektir.

Bizler dün olduğu gibi bugün de emperyalist savaşlara karşı, ülkemizde ve Ortadoğu'da tüm alanları barış sesleri doldurmaya devam edeceğiz.

Cihatçı çetelerin işkence ve katliamlarını lanetliyoruz.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

- 41 -

HALKIN DEMOKRATİK İRADESİNE İPOTEK KONULAMAZ! KURTULUŞ YOK TEK BAŞINA YA HEP BERABER YA HİÇ BİRİMİZ!

19.03.2025

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu ile ilgili son gelişmeler benzerlerine ancak darbe koşullarında yaşanan bir düzeye erişmiştir. Önce hukuksuz diploma iptali kararı ve ardından yaşanan gözaltı uygulamaları sadece Ekrem İmamoğlu'na yönelik bir saldırı değil aynı zamanda demokrasinin en asgari ölçütü olan halk iradesine ve seçme seçilme hakkına yönelik bir saldırı girişimidir.

İmamoğlu nezdinde alınan bu siyasi kararlarla bir kez daha yargı eliyle demokratik süreçlere, halkın iradesine ve siyasete müdahale edilmekte, tüm toplumsal muhalefete göz dağı verilmektedir.

Ülkeyi yönetenlerin kendi siyasi ajandalarına göre suni gündemler ve hukuk dışı yollarla muhalefeti etkisizleştirmeye yönelik bu baskı ve dayatmalar asla kabul edilemez.

Hiç kimsenin halkın demokratik iradesine ipotek koymaya hakkı yoktur.
Bizler, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı Odaları olarak; Türkiye'nin geleceğinin dikta uygulamalarından değil demokrasinin evrensel değerlerinden geçtiğini bir kez daha vurguluyoruz.

Eşit, demokratik, aydınlık ve gerçekten bağımsız yarınlarımız için "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz" diyoruz.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Bilgisayar Mühendisleri Odası - Çevre Mühendisleri Odası
Elektrik Mühendisleri Odası - Fizik Mühendisleri Odası
Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası - Gemi Mühendisleri Odası
Gıda Mühendisleri Odası - Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası
İçmimarlar Odası - İnşaat Mühendisleri Odası
Jeofizik Mühendisleri Odası - Jeoloji Mühendisleri Odası
Kimya Mühendisleri Odası - Maden Mühendisleri Odası
Makina Mühendisleri Odası - Metalurji ve Malzeme Mühendisleri Odası
Meteoroloji Mühendisleri Odası - Mimarlar Odası
Petrol Mühendisleri Odası - Peyzaj Mimarları Odası - Şehir Plancıları Odası
Tekstil Mühendisleri Odası - Ziraat Mühendisleri Odası

- 42 -

BAHARIN, UMUDUN VE KARDEŞLİĞİN BAYRAMI NEVRUZ KUTLU OLSUN!

21.03.2025

Dünyanın en eski ve en yaygın kültürel geleneklerinden birisi olan Nevruz, doğanın uyanışını, baharın gelişini ve yaşamın yeniden canlanmasının temsil ettiği için herkes için umudun simgesi olmuştur.

Bizim coğrafyamızda Nevruz aynı zamanda barışa, kardeşliğe ve bir arada yaşama duyulan bir özlemin de simgesidir. Halkların eşit, adil özgürce yaşama iradesinin kültürle yoğrulmuş dışavurumudur.

Bugün, ülkemizde, bölgede ve dünyadaki gelişmelere baktığımızda her zamankinden çok daha fazla barışa, adalete, özgürlüğe ihtiyacımız olan bir dönemden geçiyoruz. Ortadoğu'da yaşanan katliamlar yanı başımızdaki savaşın yıkıcı boyutlarını gözler önüne seriyor.

Ülkemizde ise açlık ve yoksulluk içerisinde yarınlarımız için yükselen adalet, özgürlük ve barış mücadelesi boy veriyor. İnsanlığı birbirine, hayata, doğaya yabancılaştıran, sınırsız sömüren bu düzen içerisinde, nevruzun barış ve kardeşlik ruhunun yaygınlaşmasına her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyuyoruz.
Halkların huzur içinde eşit, özgür ve kardeşçe yaşaması, baharın tüm dünyada umudu yeşertmesi dileğiyle Nevruz Kutlu Olsun!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 43 -

BİZ KADINLAR, YAŞAMLARIMIZDAN, HAKLARIMIZDAN, ONURUMUZDAN VE ÖZGÜRLÜĞÜMÜZDEN ASLA VAZGEÇMEYECEĞİZ!

29.03.2025

Türkiye'de son dönemde artan hukuksuz tutuklamalar ve gözaltılar, temel insan haklarını açıkça ihlal eden bir noktaya ulaşmıştır. Özellikle Ekrem İmamoğlu'nun diplomasının iptali girişiminin ardından, demokratik haklarını kullanan yurttaşların gözaltına alınması ve kötü muameleye maruz bırakılması, yalnızca özgürlüklere değil, insan onuruna yönelmiş açık bir saldırıdır.

Hukuksuzluklara karşı sesini yükselten yurttaşlara yönelik baskı, şiddet ve yıldırma politikaları her geçen gün sistematik bir hal almaktadır. Kadınlar ise, hem kendi özgürlükleri hem de toplumun geleceği için alanlarda mücadele verirken, aynı zamanda devletin kolluk güçlerinin uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddetle karşı karşıya kalmaktadır. Gözaltılar sırasında uygulanan işkence, kötü muamele ve cinsel taciz vakaları, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kurumsal hale getirildiğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu ağır ihlaller, insan onuruna ve temel haklara açıkça aykırıdır. AKP iktidarının ilan ettiği "Aile Yılı" uygulamaları, kadınları toplumsal yaşamdan dışlamayı, geleneksel rollere hapsetmeyi ve kadın mücadelesini bastırmayı hedeflemektedir. Kadını birey değil, sadece ailenin bir parçası olarak gören bu zihniyet; yalnızca söylemlerle değil, polis şiddetiyle, gözaltı merkezlerinde yaşanan cinsel tacizle ve yargı eliyle yürütülen cezalandırma politikalarıyla da karşımızdadır.

Son yaşanan olayda, gözaltına alınan bir kadının maruz kaldığı darp ve cinsel taciz; hukuk ve insan hakları adına utanç vericidir. Yaşanan bu olay yalnızca bireysel bir hak ihlali değil; bu iktidarın sistematik olarak yürüttüğü kadın düşmanı politikaların bir sonucudur. İfade tutanaklarında da yer alan bu utanç verici olay, Anayasa'nın 17. maddesi ile güvence altına alınan "kişinin maddi ve manevi varlığını koruma hakkı"nı ve 19. maddesinde tanımlanan "kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı"nı açıkça ihlal etmektedir.

Buradan bir kez daha ve açıkça söylüyoruz:
Kadınlara, haklarına ve onurlarına yönelen hiçbir saldırıya boyun eğmeyeceğiz. Kolluk kuvvetlerinin hukuk dışı uygulamalarına derhal son verilmesini ve sorumluların derhal yargı önüne çıkarılmasını talep ediyoruz. İktidarı ve yetkili kurumları, kadınlara yönelik şiddeti durdurmak ve hukukun üstünlüğünü sağlamak için ivedilikle adım atmaya çağırıyoruz.

Biz kadınlar, yaşamlarımızdan, haklarımızdan, onurumuzdan ve özgürlüğümüzden asla vazgeçmeyeceğiz!

TMMOB 48. Dönem Kadın Çalışma Grubu

- 44 -

YURDUMUN MUTLU GÜNLERİ MUTLAK GELEN GÜNDEDİR...

28.04.2025

Fabrikalarda, şantiyelerde, tersanelerde, santrallerde, inşaatlarda, tarlalarda, hastanelerde, ofislerde alın teri dökenlerin; yeryüzündeki insana ait tüm güzellikleri yaratanların; emeğin ve emekçilerin birlik, mücadele, dayanışma günü 1 Mayıs İşçi Bayramı kutlu olsun!

Hayatımızı sürdürülebilir kılan emeğin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı bu sene çok önemli bir tarihsel eşikte kutlayacağız.

Yıllardır artarak devam eden ekonomik krizin etkilerinin her geçen gün daha da arttığı, sömürünün alabildiğine derinleştiği, iktidar zorbalığının hayatımızın her alanını kâbusa çevirdiği koyu bir karanlığın içinden geçiyoruz.
Tek adam rejimi ülkeyi yönetemiyor.

İktidar sahipleri, kendilerini ve çevrelerini zenginleştirmek için ülkemizin bütün zenginliklerini tükettiler. Ülkemizin kalkındırılması için tüm halkın katkısı ve özverisiyle kurulmuş bütün kamu kurumları ve işletmeleri yok pahasına özelleştirildi. Enerjiden tarıma, madenlerden sanayiye kadar her alanda paha biçilemez tesislerimiz halkın elinden birer birer koparıldı. Özelleştirmeler, devlet ihaleleri ve ödeme garantili projeler eliyle bir avuç iktidar yandaşının servetine servet katıldı.

Meslektaşlarımız da bu sınırsız sömürü düzeninden payına düşeni fazlasıyla alıyor. Yeni mezun meslektaşlarımızın önemli bir bölümü işsiz. Birçok meslektaşımız belirsizlikler içinde atama bekliyor. Genç meslektaşımız, mesleki, maddi ve sosyal tatminsizlik nedeniyle geleceğini yurt dışında arıyor. Özel sektörde çalışan meslektaşlarımız güvencesiz düşük ücretlerle çalışmaya mahkum ediliyor. Kamuda çalışan meslektaşlarımız düşük ve eşitsiz ücret altında özlük haklarının gün geçtikçe yok edildiği koşullarda çalışıyor. Emekli meslektaşlarımız açlık sınırının altında yaşamaya, toplumsal yaşamın dışına itilmeye mecbur bırakılıyor. Hayatı var eden emekçilere ne yazık ki yokluk, yoksulluk, güvencesizlik dayatılmaya devam ediyor. Yıllardır şiddeti artan ekonomik kriz, her gün artan hayat pahalılığı, giderek büyüyen işsizlik, katlanarak çoğalan borçlar nedeniyle emeğiyle geçinenler yaşamlarını sürdüremez hale geldi.

Bu düzen emek düşmanıdır. Bu düzen bilim düşmanıdır. Bu düzen insanca yaşamın düşmanıdır.

İşte bu düzene itiraz eden tüm toplumsal kesimler siyasi iktidarın baskısıyla, gözaltı ve tutuklama tehditleriyle karşılaşıyor. Adeta bir cadı avına dönenen tu-

tuklamalar ile gazeteciler, siyasiler, seçilmiş belediye başkanları, öğrenciler üzerinden toplumsal muhalefete gözdağı verilmek isteniyor.

Ancak buna karşılık ülkemizin dört bir yanında büyüyen umut dalgası karanlığı parçalıyor.

23 yıldır ülkeyi yöneten tek adam rejimine karşı bugün sokakları, meydanları dolduran milyonlarca yurttaşımızın mücadelesi, gelecek mutlu günlerimize bir çağrı yapıyor.

Liselerden gençler öğretmenlerine sahip çıkmak için direniyor, üniversiteliler gelecekleri için kampüslerden meydanlara akıyor, kadınlar yaşamları için haykırıyor, emekçiler, işçiler, emekliler emekleri, hakları için durmaksızın mücadele ediyor.

Tarih bir kez daha halkın örgütlü mücadelesiyle şekilleniyor.

Şimdi demokratik, adil, eşit, sömürüsüz ve emekten yana bir ülke ve dünya için hep beraber mücadele etme zamanı!

Biliyoruz ki emeğe, doğaya ve insanlığa düşman bu açgözlü sömürü düzeni hepimizin ortak geleceği için en büyük tehdittir.

İnsanlığın ortak iyiliği ve dünyanın geleceği için bu sömürü düzenine karşı emekten, demokrasiden, özgürlüklerden, adaletten ve barıştan yana bir toplumsal düzen kurmak hepimizin görevidir.

Bu ülkenin işçileri, emekçileri, kamu emekçileri, mühendisleri, mimarları, şehir plancıları, aydınları, akademisyenleri, gençleri, kadınları, emeklileri hep birlikte mücadele ederek bu düzeni değiştirebiliriz.

Emekten ve bilimden yana bir ülkeyi hep beraber kurmak için 1 Mayıs'ta meydanlarda omuz omuza olalım!

Yaşasın 1 Mayıs! Yaşasın emek, barış adalet ve demokrasi mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 45 -

SOMA FACİASI 11. YILINDA... BU FELAKETLER SON BULSUN!

12.05.2025

Ülke tarihimizin en büyük madencilik felaketi olan Soma Faciasının üzerinden geçen on bir yılda kaybettiğimiz 301 madencimizi bir kez daha saygıyla anıyoruz.

Emek sömürüsünün derinleştiği; esnek, güvencesiz istihdamın yaygınlaştığı, emek örgütlerinin etkisizleştirildiği AKP iktidarı dönemi boyunca toplu işçi ölümleri tarihin en yüksek sayılarına ulaşmıştır. Yalnızca Soma Faciasının ardından geçen on bir yılda bile ülkemizde 15 bin 600 emekçi, madenlerde, inşaatlarda, tarımda, ormanda, sanayide, taşımacılıkta, tersanelerde, iş cinayetlerinde hayatlarını kaybetmiştir.

Aradan geçen on bir yıl sonunda gerçekler göstermiştir ki Soma Faciası, basit bir ihmal değil, madencilik bilgi ve birikiminin yok sayılmasının, teknik bilgi ve alt yapı yetersizliğinin, iş güvenliği anlayışının görmezden gelinmesinin sonucudur.

Maden şirketlerinin kârlarını artırabilmek için dayattığı çalışma koşullarının ve siyasi iktidarın emekçilerin hayatlarına değer vermeyen politikalarının bedeli Soma'da 301 madenci hayatlarıyla ödemiştir.

Soma Faciası yalnızca AKP iktidarının emek ve emekçi düşmanı politikalarının değil, aynı zamanda emeğe karşı sermayeyi, emekçilerin yaşamına karşı kar ve rantı koruyarak siyasi iktidara biat eden hukuk sisteminin de bir sonucudur.
Dava süreci boyunca yaşananlar ve mahkemenin verdiği kararla, faciada kaybettiğimiz 301 madencinin acısı üzerine, adaletsizlik ve haksızlık duygusunun daha artmasına sebep olmuştur.

Kamu kurumlarının sorumluluğunu yok sayan, maden şirketin sahiplerinin suçunu hafifleten yargılama süreci sonunda sorumlulara adeta göstermelik cezalar verilmiştir. İktidar tarafından çıkarılan infaz indirimiyle davada 28 kamu görevlisinden 10'u beraat ederken, 18 kamu görevlisi ise 5 ay ila 6 ay 7 gün arasında hapis cezası almıştır.

Soma Faciasının sorumluları dışarıdayken, acılı ailelerin gönüllü avukatlığını üstlenen Can Atalay ve Selçuk Kozağaçlı'nın cezaevinde olması, hukukun içinde bulunduğu içler acısı durumun göstergesidir.

Üzerinden kaç yıl geçerse geçsin 301 madencinin ölümünü, AKP iktidarının ve kamu kurumlarının sorumluluğunu, madenci şirketin açgözlü sahiplerini ve faciaya sebep olan kişileri asla unutmayacağız.

Emeğimi, alın terimiz ve insanca yaşayabileceğimiz bir ülke ve insani koşullarda çalışabileceğimiz iş koşulları için mücadele etmeye hep beraber devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 46 -

GEZİ DİRENİŞİ 12. YILINDA! UMUDU VE DİRENİŞİ SAVUNUYORUZ!

30.05.2025

Ülkemizin en görkemli halk hareketlerinden biri olan Gezi Direnişi'nin üstünden tam 12 yıl geçti.

12 yıl önce, kentlerimizi, doğamızı, yaşam alanlarımızı korumak için milyonlarca yurttaşımız meydanlarda bir aradaydı. Gezi Direnişi, bir parkı savunmanın ötesinde; baskıya, rant politikalarına ve antidemokratik uygulamalara karşı umudun, direnişin bir simgesi oldu.

Yan yana gelmenin sevincinin, kalabalıkların gücünün, yaratıcılığın heyecanının, dayanışmanın güzelliğinin, bir arada yaşamanın adı oldu.

İçinde taşıdığı olanca umut, sevinç ve acıyla yakın tarihimizin en coşkulu, en kitlesel, en yaratıcı toplumsal hareketi olan Gezi Direnişi'ni on ikinci yılını bir kez daha selamlıyoruz!

Biliyoruz ki Gezi, yalnızca tarihin bir dönemiyle sınırlı kalmış bir halk hareketi değildir. Bugün sokakları dolduran binlerce gencin gelecek mücadelesinde, emekçilerin ekmek kavgasında, kadınların yaşam mücadelesinde, işçilerin direnişinde yeniden boy vermektedir.

Gezi Direnişi aynı zamanda gelecek mücadelemizdir.

Aradan geçen 12 yılda, siyasi iktidar Gezi'nin meşru taleplerini bastırmak için baskı, sindirme ve hukuksuzluk politikalarını daha da derinleştirdi. Adeta bir yargı sopası haline getirilen Gezi davası sanatçılardan gazetecilere uzanan bir cadı avına dönüşerek devam etmektedir.

Bugün hâlâ, uydurma delillerle, kurgulanmış bir iddianameyle Gezi davası adı altında Şehir Plancıları Odamızın İstanbul Şubesi'nin eski başkanı Tayfun Kahraman ve Mimarlar Odamızın Hukuk Müşaviri Can Atalay'ın da aralarında bulunduğu arkadaşlarımız 3 yıldır, Osman Kavala ise 8 yıldır cezaevinde tutulmaktadır.

Bu hukuksuzluğu kabul etmiyoruz!
TMMOB ve bağlı odaların en temel amaçlarından biri, bilimi ve tekniği halkın yararına kullanarak kamusal alanları savunmaktır. Bu kapsamda, milyonlarca yurttaşın, toplumun ortak değeri olan Gezi Parkı betonlaşmasın diye, İstanbul kentinin merkezindeki en önemli deprem toplanma alanı yapılaşmaya açılmasın

diye yürüttüğü mücadelenin sözcüsü olmak suç değildir.

TMMOB, arkadaşlarımızın yanında olmaya, doğru bildiklerini söylemeye, bilim ve tekniğin izinde kamu yararını savunmaya devam edecektir.

Ne olursa olsun bu karanlık gidecek, Gezi kalacak!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 47 -

RANT POLİTİKALARINA KARŞI DOĞAYI VE YAŞAMI SAVUNUYORUZ!

03.06.2025

31 Mayıs – 5 Haziran tarihleri arasında, ekolojik yıkıma karşı mücadelenin önemi bir kez daha vurgulanmaktadır. Bu hafta, gezegenimizin karşı karşıya olduğu iklim sorunları, biyoçeşitlilik kaybı, kirlilik ve doğal kaynakların tükenmesi gibi tehditlere dikkat çekmek, farkındalığı artırmak ve çözüm yollarını gündeme getirmek için özel bir zaman dilimidir.

Ekolojik yıkım, sadece doğayı değil, insan sağlığını, ekonomiyi ve toplumsal yaşamı derinden etkileyen küresel bir sorundur. Bu hafta, acil önlemler alınmadığı takdirde, geri dönüşü olmayan kayıplarla karşı karşıya kalacağımızı hatırlamak için bir fırsattır.

Hepimiz yaşam alanlarımızın giderek yok olduğuna üzülerek tanıklık ediyoruz. Kuraklık, çöp sorunu, nükleer kirlilik, endüstriyel kirlilik, gürültü kirliliği, su, hava ve toprak kirliliği, ormansızlaşma, tarım alanlarının küçültülmesi, çarpık, sağlıksız, ranta dayalı yapılaşma ve nihayetinde artan sorunlar tüm canlı yaşamın geleceğini tehdit etmektedir. Tarım toprakları sanayiye, madenciliğe, turizme, konut projelerine tahsis edilmiş; TOKİ aracılığıyla tarım arazileri kent rantına kurban edilmiş, tarım ve hayvancılık dışa bağımlı kılınmış, ülkemiz gıda güvencesi tehdit altına sokulmuştur.

En temel yaşam kaynağımız olan su dahi "ticari mal" ilan edilerek ülkemizin su yönetimi Dünya Bankası ve IMF gibi dış kurumların direktifleriyle şekillendirilmiş, ülke su kaynakları bölgesel denge unsuru olmaktan çıkarılarak, uluslararası pazarlık aracı haline getirilmiştir.

Bu yağma ve talan önündeki yasal engellerin ortadan kaldırılması için de imar, orman, çevre, toplu konut, mera, kültür ve tabiat varlıkları, SİT'ler, dönüşüm alanları, yapı denetim sistemi, enerji, maden, gıda, tarım, belediyeler, il özel idaresi, su kaynakları, kıyılar başta olmak üzere, rant esaslı binlerce yasal düzenleme yapılmıştır.

Yani ülkemizde yaşam alanlarımız, doğal çevre bilinçsizlik ve ihmalkârlık, gibi nedenlerle tahrip olmamakta, tam tersine bilinçli bir saldırının hedefi olmaktadır. Oysa gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakmak, hepimizin ortak sorumluluğudur.

TMMOB ve bağlı Odaları olarak bu sorumluluğu hakkıyla yerine getirebilmek için, sanayileşme, kalkınma ve üretim politikalarının insan hayatına ve doğal

çevreye zarar vermeden planlanması ve uygulanabilmesi için, temsilcisi olduğumuz bilimsel ve teknik aklın, doğa ve insanlık yararına kullanılması için tüm örgütsel varlığımızla yoğun çaba harcıyoruz.

Hayatı ve ekolojik dengeyi görmezden gelen, halkın geleceğini tehdit eden tüm uygulamalara karşı yoğun bir mücadele sürdürüyoruz.

Birliğimiz gibi, doğal alanların korunması, çevre bilincinin artırılması ve sürdürülebilir politikaların geliştirilmesi için aralıksız çalışan örgütler, halkla birlikte hareket ederek, madencilik faaliyetleri, baraj projeleri, plansız yapılaşma ve bir rant projesi olan kanal İstanbul gibi tehditlere karşı direniş göstermekte, hukuki süreçleri takip etmekte ve kamuoyunu bilgilendirmektedir.

Çevre mücadelesi, gelecek mücadelesi olduğu kadar geçmişin de mücadelesidir. Hopa'da derelerin ticarileşmesine karşı mücadelesi sırasında yaşamını yitiren Metin Lokumcu, bu mücadelenin en acı ve unutulmaz sembollerinden biridir. Yine geçtiğimiz günlerde davası görülen Artvin'in Cankurtaran bölgesinde mesire alanı projesi kapsamında yapılan ağaç kesimini engellemek için mücadele ederken üzerlerine ateş açılması sonucu hayatını kaybeden Reşit Kibar'ın mücadelesi hepimizin mücadelesidir. Bu mücadele temelde kapitalist sömürü anlayışına karşı mücadeledir.

Bu anlayış Cerrattepe'den Fatsa'ya, Kaz Dağlarından Akbelen'e kadar her yerde orman ve tarım alanlarımızı, tabiat zenginliklerimizi yok etmektedir. Bu anlayış, yaşamı sürdürülemez hale getirmektedir.

Bu hafta vesilesiyle, siyasi iktidara bir kez daha sesleniyoruz: Ülkemizi ipotek altına alan rant projelerinden vazgeçilmeli; piyasa için değil toplumun ihtiyaçlarını karşılamak için çevreye duyarlı ve doğal kaynakları korumaya yönelik politikalar hayata geçirilmelidir.

Bizler açgözlü şirketlerin ormanlarımızı, tarlalarımızı, derelerimizi, köylerimizi, insanlarımızı yuttuğu, tükettiği bir ülke ve gelecek istemiyoruz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 48 -

15-16 HAZİRAN BÜYÜK İŞÇİ DİRENİŞİNİ SELAMLIYORUZ!

15.06.2025

Bundan tam 55 yıl önce 15-16 Haziran 1970 tarihinde Kocaeli ve İstanbul'daki yüzbinlerce işçinin sendikal hak ve özgürlüklerine sahip çıkmak için gerçekleştirdikleri büyük yürüyüş, ülkemizdeki emek ve demokrasi mücadelesinin en görkemli direnişi olarak tarihe geçmiştir.

1970'li yıllardan bugüne miras kalan toplumsal mücadele geleneğimize ilham verip cesaret aşılayan bu görkemli direnişi ve o direnişin yaratıcısı olan ülkemizin işçi sınıfını selamlıyoruz!

15-16 Haziran Direnişi, çalışma yaşamını sermayenin çıkarları doğrultusunda şekillendirmek isteyen siyasal iktidara karşı işçi sınıfının çaresiz olmadığının en önemli göstergelerinden birisi olmuştur. Fabrikalardaki üretimi durdurarak yollara çıkan işçiler, yan yana geldiklerinde neleri başarabileceklerini dosta-düşmana göstermişlerdir.

15-16 Haziran'da sokaklarda bir sel gibi akan işçileri barikatlarla durdurmak isteyip bunda başarılı olamayanlar, bu toplumsal uyanışı 12 Mart ve 12 Eylül darbeleriyle boğmak istemiştir. Bu darbelerin öncelikli hedefi işçilerin örgütlenme özgürlüklerini ve sendikal yapılarını ortadan kaldırarak yükselen emek hareketini bastırmak olmuştur. Bugün sıklıkla karşılaştığımız grev yasakları ve baskı uygulamaları darbe zihniyetinin ve uygulamasının devamıdır. Aradan geçen yıllar boyunca uygulanan neoliberal politikalarla emeğin hakları birer birer budanırken, örgütlü yapıları da etkisizleştirilmiştir. Emekçi sınıfları hedef alan bu saldırılar 23 yıllık AKP iktidarı döneminde had safhaya ulaşmıştır. Özelleştirme, taşeronlaştırma ve sendikasızlaştırma uygulamalarıyla iş güvencesi azalmış, esnek çalışma biçimleri yaygınlaşmış, kayıt dışı istihdam artmış ve çalışma koşulları ağırlaşmıştır.

55 yıl sonra, 15-16 Haziran direnişi bizlere, kaybettiklerimizin değerini ve örgütlü bir mücadelenin hava gibi su gibi gerekli olduğunu yeniden hatırlatmaktadır.

Bugün siyasi iktidarı tüm grev yasaklarına rağmen, bizden alınan haklarımızı geri alabilmek, emekten yana bir gelecek kurabilmek, ancak ve ancak 15-16 Haziran ruhunu yeniden hatırlamak ve ayağa kaldırmakla mümkündür.
Bu ülkenin üretim gücünün, emek mücadelesinin parçası olarak mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak bizler, emeğin taleplerine ve alın terimize sahip çıkmaya devam edeceğiz.

55 yıl önce sokaklara taşan umudu hiç soldurmadan büyüteceğiz.
Yaşasın 15-16 Haziran Direnişimiz, Yaşasın Emek ve Örgütlenme Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 49 -

TORBA YASA DEĞİL, TORBA TALAN! YAŞAMI HEDEF ALAN BU YASA DERHAL GERİ ÇEKİLMELİDİR!

19.06.2025

AKP iktidarı, bir kez daha sermayenin çıkarları uğruna doğayı, emeği, tarımı, köylüyü, halk sağlığını ve kamusal denetimi hedef alan bir yasa tasarısı ile karşımızda!

13 Haziran 2025'te Meclis'e sunulan ve 19 Haziran'da jet hızıyla komisyondan geçirilmek istenen "Bazı Kanunlarde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi", doğrudan doğruya bir talan ve gasp yasasıdır.

Adı "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" olan bu teklif aslında; tek bir torba ile Maden Kanunu'nu, Zeytincilik Kanunu'nu, Mera Kanunu'nu, Orman ve Çevre kanunlarını, Elektrik ve Enerji Piyasası Düzenlemeleri'ni birer birer hükümsüz kılmayı ve tüm planlama yetkisini toplumun faydasından çok şirketlerin çıkarlarını gözeten merkezi otoriteye devretmeyi hedeflemektedir.

Hazırlık süreci kapalı kapılar ardında; halktan, meslek örgütlerinden, bilim insanlarından, doğrudan etkilenecek milyonlardan gizlenerek yürütülmüştür. Ne bir kamuoyu istişaresi yapılmış ne bir uzman görüşü alınmıştır. Meslek kuruluşlarının, sendikaların, bilim insanlarının dışlandığı bir yasa süreci, halkın değil sermayenin çıkarlarını korur. Bu keyfilik, Anayasa'nın eşitlik ve katılımcılık ilkeleriyle açıkça çelişmektedir. Bu da bize açıkça göstermektedir ki yasa, şirketler için, şirketlerle birlikte yazılmıştır.

Bu yasa teklifi doğaya, emeğe, halk sağlığına, meslek etiğine ve kamusal haklara yönelik kapsamlı bir saldırıdır. Çünkü;

Zeytinlikler maden şirketlerine,
Meralar enerji projelerine,
Ormanlar özel sermayeye,
Köylünün, emekçinin geçim kaynakları ise belirsizliğe açılmaktadır.

TORBA YASA NE GETİRİYOR, NEYİ GÖTÜRÜYOR?

- ÇED Süreci Etkisizleşiyor
- Projeler için gerekli olan çevresel etki değerlendirme (ÇED) süreci devre dışı bırakılıyor.
- Kurumların görüş süresi kısaltılıyor, yanıt verilmezse "olumlu" sayılıyor.

- Yöre halkının ve toplumun itiraz hakkı pratikte ortadan kaldırılıyor.
- Zeytinlikler Madenciliğe Açılıyor
- Taşınabilir kabul edilerek zeytinlik alanlarda maden ve enerji projeleri yapılabilecek.
- Danıştay'ın daha önce iptal ettiği yönetmelik değişikliği bu kez yasa ile geri getiriliyor.
- 3573 sayılı Zeytincilik Kanunu fiilen askıya alınıyor.
- Meralar Enerji Projelerine Tahsis Ediliyor
- RES, GES, HES ve JES projeleri için meralar kolayca tahsis edilebilecek.
- Hayvancılığın belkemiği olan bu alanlar, kırsal yoksulluğu derinleştirecek şekilde tasfiye ediliyor.
- Ormanlar ve Kamu Arazileri Sermayeye Açılıyor
- Ormanlarda yatırımcılara uzun süreli, düşük bedelli kullanım hakkı veriliyor.
- Ağaçlandırma, doğa koruma yükümlülükleri geriye itiliyor.
- Akbelen gibi örnekler yasallaştırılmak isteniyor.
- Acele Kamulaştırma Yaygınlaştırılıyor
- 2035 yılına kadar enerji projeleri için köylünün toprağı "acele" kamulaştırılacaktır.
- Kamulaştırma artık kamu yararı için değil, özel şirketlerin önünü açmak için kullanılacaktır.
- Kaçak Yatırımlara Af Getiriliyor
- 2024 öncesinde ruhsatsız yapılmış enerji ve maden tesisleri yasal hale getiriliyor.
- Kaçak yapılaşma ödüllendiriliyor, hukuk devleti ilkesi zedeleniyor.
- MAPEG'e Olağanüstü Yetkiler Tanınıyor
- Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG), diğer kamu kurumlarının yerine karar verecek yetkilere kavuşuyor.
- Görüş alınmadığında "olumlu" sayılacak uygulamayla, doğrudan şirketlerin çıkarını koruyan bir süper kurum yaratılıyor.
- Yeni Üst Kurul ile Kurumsal Vesayet Kuruluyor
- Kurumlar izin vermezse, Cumhurbaşkanı Yardımcısı'nın başkanlık edeceği bir kurul, tek başına izin verebilecek.
- Yerinden yönetim, halk iradesi ve bilimsel görüş yok sayılıyor.
- Yasa Teklifine Ekli Koordinatlar: Kişiye Özel Düzenleme
- Teklifteki haritalar ve koordinatlar; Akbelen, Yatağan gibi somut bölgeleri hedef alıyor.
- Bu yönüyle teklif, şirketlerin taleplerine özel olarak şekillendirilmiş "kişiye özel yasa" niteliğindedir.
- İklim Kriziyle Ters Düşen Uygulamalar
- Yasa, fosil bağımlılığı süren enerji ve maden projelerini teşvik ederek iklim krizini derinleştiriyor.
- Türkiye'nin taraf olduğu çevre sözleşmeleriyle çelişiyor.

BU YASA HEPİMİZİ İLGİLENDİRİYOR!

Bu yasa yalnızca doğayı değil; geçimlik tarımı, kırsal ekonomiyi, halk sağlığını, bilimsel özerkliği, kamu planlamasını ve toplumsal adaleti de tehdit etmektedir.

YAŞAMI SAVUNMAK İÇİN GEÇ KALMADIK!

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB olarak buradan uyarıyoruz:

Bu yasa geri çekilmelidir. Çünkü;

Doğa, meta değildir.

Mera, zeytinlik ve orman yaşam alanıdır.

Bilimsel kurumlar, meslek örgütleri ve halk karar süreçlerinin dışında bırakılamaz.

Kamusal kararlar; kamu yararına, ekolojik dengeye ve sosyal adalete dayanmalıdır.

Bizler doğayı, emeği, halk sağlığını ve yaşam alanlarımızı savunmaya devam edeceğiz.

Tüm kamuoyunu bu yıkım yasasına karşı birlikte ses çıkarmaya çağırıyoruz!

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

- 50 -

ABD ELİNİ ORTADOĞUDAN ÇEK! İRAN'A YÖNELİK SALDIRILARI ŞİDDETLE KINIYORUZ!

22.06.2025

13 Haziran'dan bu yana soykırımcı İsrail'in süregelen saldırılarının ardından, bugün ABD de sürece doğrudan müdahil olmuş; İran'daki Fordo, Natanz ve İsfahan nükleer tesislerine hava saldırıları düzenlemiştir. Tüm uluslararası hukuk çiğnenerek geçekleştirilen bu pervasız saldırganlığı en güçlü şekilde kınıyoruz.

Bölgede yaşananlar coğrafyamızın geleceğine dair kaygılarımızı daha da artırmaktadır. Bu saldırıların hemen ardından İsrail Başbakanı Netanyahu'nun ABD Başkanı Trump'a teşekkür etmesi ve saldırının İsrail ile "tam koordinasyon" içinde yürütüldüğünü açıklaması, tablonun vahametini gözler önüne sermektedir. Netanyahu'nun bu eylemi "tarihi değiştirecek" bir "eşsiz başarı" olarak nitelendirmesi, güç yoluyla barış yanılsamasının ne denli pervasızca dillendirildiğini göstermektedir. Milyonlarca masum insanın yaşam hakkını elinden alacak, başta Ortadoğu olmak üzere tüm bölge coğrafyasını yerle bir edecek bu adımlar, hiçbir şekilde kabul edilemez.

Bizler, mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları, insanlığın ortak değerlerini birlikte yaşam temelinde bir araya getirerek insan hayatını geliştirme ve doğayı koruma sorumluluğuyla hareket ederiz. Temel amacımız insanlığın bitmeyen isteklerini, dünyamızın kısıtlı kaynaklarını gözeterek karşılamak; tüm halkların bolluk ve gönenç içinde yaşamasını mümkün kılmaktır.

Aklın ve bilimin ışığı bizleri her koşulda insan ve doğa yararını gözeten bir anlayışı savunmaya, barışın ve adaletin sesini yükseltmeye çağırmaktadır.
Bu doğrultudaki temel duruşumuz nettir: Ülkemizin emperyalizmin ve Siyonizmin operasyon üssü haline getirilmesine ve Batı'nın göçmen deposu yapılmasına asla razı olmayacağız!

Türkiye BOP'un ateş çemberi içine girmemeli; başta Kürecik ve İncirlik olmak üzere tüm ABD ve NATO üsleri kapatılmalı; İsrail'le ticari ilişkiler kesilmelidir!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 51 -

SİVAS KATLİAMINI UNUTMAYACAĞIZ!

01.07.2025

Gericiliğin ülkemizde gerçekleştirdiği en büyük katliamlardan birisi olan 2 Temmuz Sivas Katliamı'nda katledilen, aralarında çok değerli aydın ve sanatçının da bulunduğu yurttaşlarımızı sevgi ve saygı ile anıyoruz.

Bundan 32 yıl önce gerçekleşen katliamda sadece 35 güzel insanımızı değil, sanatımızla, edebiyatımızla ve kültürümüzle olan değerli bağlarımızı yitirdik. O gün Madımak Otelini saran ateşin ve dumanın içinde, insanlığımız ve vicdanımız onarılmaz yaralar aldı.

Tarihimizle yüzleşmeden, geçmişimizle hesaplaşmadan ortak bir gelecek inşa edemeyiz. Türkiye'deki toplumsal kutuplaşmanın bu denli büyük olmasının ardında, yaşadığımız toplumsal travmalar karşısında ortak duygular geliştirememiz, ortak tavır alamamamız yatmaktadır.

Üzerinden geçen bunca yıla rağmen bizler Sivas Katliamı ile yüzleşemedik. Üstelik, 2024 yılının Eylül ayında Ankara Adliyesi 1'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde davanın, zamanaşımı gerekçe gösterilerek düşmesi yönünde karar verildi. Bu yıl ise ağırlaştırılmış müebbet cezası alan 23 kişiden 17'si tahliye edildi.

Bu kararlar tarihimize kara bir leke olarak yazılmıştır. Aydınlık, eşit ve özgür bir gelecek için her ne olursa olsun düşünceleri, inançları, yaşam tarzları farklı olduğu için insanları katleden karanlıkla hesaplaşmak zorundayız.

Hesaplaşamadığımız o karanlık, bugün ülkemizde hâlâ farklı yaşam tarzları, farklı inançlar, farklı kültürler sistematik bir şiddet ve dışlamayla yüz yüze kalıyor. Sivas'ta yaşadığımız katliam her farklı fikrin karşısına bir tehdit olarak çıkarılıyor. Binalar kuşatılıyor, taşlı sopalı saldırılar düzenleniyor ve ne yazık ki siyasi iktidar tüm bu tehdit ve saldırılara göz yumuyor.

Tek tip yaşam tarzı, tek mezhebe indirgenmiş bir inanç sistemi, erkek egemenliğine dayalı toplumsal ilişkiler ve muhafazakâr kültürel değerler iktidar tarafından tüm topluma dayatılıyor.

Toplumumuzu içten içe çürüten, birbirimizle olan derin bağlarımızı sürekli kemiren bu yozlaşmayı durdurmamız gerekiyor. Bunun için de tarihimizle hesaplaşmamız, sorumlulardan hesap sormamız gerekiyor.

Dinci gericiliğin, faşizmiz ve ırkçılığın bizi sürüklediği bataklık karşısında, eşitlik, özgürlük, laiklik, demokrasi ve barış üzerine inşa edilmiş ortak bir gelecek umudunu yeşertmemiz gerekiyor.

TMMOB olarak, 2 Temmuz 1993 tarihinde yaşadığımız katliamı lanetliyoruz. Kimsenin düşünceleri, inançları ve yaşam tarzları nedeniyle katledilmediği aydınlık bir Türkiye için mücadele kararlılığımızı bir kez daha dile getiriyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 52 -

HİÇ BİTMEYEN ACİL ÇAĞRI: ORMANLARIMIZ YANIYOR!

02.07.2025

Ülkemizin dört bir yanında yaşanan orman yangınları nedeniyle büyük üzüntü içindeyiz. Yangında evlerini, tarım arazilerini, seralarını ve hayvanlarını kaybeden tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimizi iletiyor, onlarla dayanışma duygularımızı paylaşıyoruz.

Ne yazık ki, yalnızca son 4 günde ülke genelinde 263 orman yangını çıktı. Bunların 259'u kontrol altına alınmış, geniş alana yayılan İzmir Menderes, Seferihisar ve Hatay'daki yangınlar ise ancak bu sabah itibariyle kısmen kontrol altına alınabilmiştir. Bununla birlikte AFAD, İzmir ve Bilecik'te orman yangınlarından etkilenen ilçeleri "Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi" ilan etmiştir.

Her yıl yaşadığımız bu felaketler, orman yangınlarıyla mücadelenin basit bir söndürme işi olmadığını gösteriyor. OGM (Orman Genel Müdürlüğü) yılardır orman yangınlarını önleme çalışmaları yapmak yerine, yangın söndürme çalışmalarına odaklanmış durumdadır. Bu açık bir görev ihmalidir, bu ihmalle kaybettiğimiz sadece doğamız değil, hepimizin geleceğidir.

Orman yangınlarını önlemek, risklerini azaltmak ve etkilerini en aza indirmek hepimizin yurttaşlık ödevi olsa da asıl sorumluluk başta Orman Bakanlığı olmak üzere kamu kurumlarının ve siyasi iktidarın anayasal ve yasal görevidir.
Son yıllarda ormancılıktaki özelleştirme politikaları sonucunda tohum toplama, fidan yetiştirme, dikim, ağaç kesimi ve taşıma gibi uygulamaların sermaye eliyle yaptırılması, orman köylülerinin ormanlara yabancılaşmasına neden olmuştur.
Yangın riski altındaki bölgelerde ivedilikle risk analizleri yapılmalı, gerekli tedbirler alınmalı ve acil durum eylem planları hazırlanarak hayata geçirilmelidir. Bu adımlar, en az kurtarma ve yardım çalışmaları kadar önemlidir ve ihmal edilemez.

Anayasa'nın 169. Maddesi, yanan ormanların yerine yeni orman yetiştirilmesini görev ve ödev olarak tanımlamıştır, Orman fidanlıkları ise ormanlaştırma için kritik öneme sahiptir. Oysa yangınlar bu kadar can yakıcı bir gündemken, Aydın Orman Fidanlığı'nın satışı anayasal bir suçtur.

Türkiye'deki orman yangınlarının yüzde 90'ından fazlasının insan kaynaklı olduğu OGM tarafından açıklanmıştır. Bu yangınların sorumlularını ve kök nedenlerini araştırıp buna uygun önlemler almak ve buna uygun ormancılık politikaları geliştirmek OGM'nin göreviyken bu görev yıllardır yerine getirilmemiştir.

Orman yangınlarının büyük felaketlere dönüşmesinin engellenmesi, yangınların yaratacağı doğal ve toplumsal yaraların sarılması için önceden önlem alınması

zorunludur. Ormanlarımızın madencilik, taş ocaklar, turizm, enerji ve benzeri gerekçelerle amaç dışı kullanılmasına son verilmelidir.

Ormanların doğal yapısını, su kaynaklarını, biyoçeşitliliğini ve iklim üzerindeki olumlu etkilerini koruyan politikalar, ekonomik çıkarların önünde tutulmalıdır.

Ormanların parçalanmasını ve sermayenin çıkarları uğruna yok edilmesini engelleyecek, bu değerli varlıkların yeterli bütçe ve uzman personelle yönetilmesini ve gelecek nesillere taşınmasını sağlayacak kamucu politikalar ivedilikle hayata geçirilmelidir.

Uyarıyoruz ve önlemler konusundaki önerilerimizi bir kere daha paylaşıyoruz:
Bu kapsamda:

- 186 yıllık deneyime sahip ormancılık örgütü, ormanların korunması konusunda yeterli sayıda orman muhafaza memuruna sahip değildir. Ormancılık örgütündeki rotasyona ve liyakat esaslı olmayan atamalara son verilmelidir.
- Yangınla mücadele hem teknik hem de riskli bir alandır. Bölgelere hakimiyet en önemli unsurdur. Bu nedenle görevli personelin devamlılığı kadar orman köylüsünün katkısı da vazgeçilmezdir. Orman yangınlarının önlenmesi ve söndürme işlemlerini yürütecek ekiplerde öncelikli olarak orman köylüsüne yer verilmeli, bu sayede orman köylülerinin ormana yabancılaşması engellenmelidir
- Anayasa'nın 169. maddesinde yer alan görevler eksiksiz ve koşulsuz olarak uygulanmalıdır. Bakanlık ve Orman Genel Müdürlüğü'nün öncelikli görevi, anayasada belirtildiği üzere, yanan ormanların yerine yeni ormanlar yetiştirmek ve bu alanların başka amaçlarla kullanılmasını engellemektir.
- Anayasa'nın 170. maddesi, ormanlar içinde veya bitişiğindeki köyler halkının kalkındırılması, ormanların ve bütünlüğünün korunması bakımından, ormanın gözetilmesi ve işletilmesinde Devlet ile bu halkın iş birliğini öngörmüştür. Orman köylüsünün ormanlara ve orman köylerine yeniden kazandırılması sağlanmalıdır.
- Ormancılık örgütü yangınlar sırasında yerel yönetimler, demokratik kitle örgütleri ve diğer kamu kurumları ile eşgüdüm içinde çalışmayı öngören bir eylem planı yapmalıdır.
- Yangın söndürme çalışmalarında kargaşayı önleyecek bir düzenleme yürütülmeli; yasal yangın amiri dışında kalan iradenin inisiyatif alması engellenmelidir.
- Yangınların çıkışını engellemek için öncelikle orman köylerinde yaşayan halk, kamu görevlileri ve bölgedeki işletmelerin personelleri eğitilmelidir. Türkiye'deki orman yangınlarının çoğunun insan kaynaklı olduğu OGM tarafından açıklanmıştır. Bu nedenle kasıtlı çıkarılan yangınlar için ağır cezai yaptırımlar uygulanması büyük önem taşımaktadır.
- Anız Yakılması kayıtsız şartsız engellenmeli, elektrik iletim hatlarının sağlığı periyodik olarak kontrol edilmeli, orman yangın şeritlerinin her yıl düzenli olarak bakımı yapılmalı, tarım arazileri ile orman alanlarının birleştiği sınırlarda yangının sıçramasını engelleyecek önlemler alınmalıdır.
- Yangın riski yüksek zamanlarda orman alanlarına girişlerdeki kısıtlama-

lar herkese ve her kesime eşit ve etkin bir şekilde uygulanmalıdır. Bazı sektörlere tam kısıtlama getirilirken, hayvan otlatmasına bile izin verilmeyen orman alanlarının madencilik, turizm, enerji ve yapı sektörü gibi alanlara açılması gibi çelişkili uygulamalardan vazgeçilmelidir.

• Orman yangınları sonrası raporlamalarda; yangının çıkış tarihi, yanan alanın konumu, topografik yapısı, çıkış nedeni, meteorolojik koşullar ve yangın sonrası alanın hangi amaçla kullanıldığı gibi bilgilere şeffaf ve eksiksiz olarak yer verilmelidir. Bu, gelecekteki yangınlar için kapsamlı önlemler alınmasını sağlayacaktır.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 53 -

BU GİDİŞE DUR DİYELİM! İNSANCA BİR YAŞAM İSTİYORUZ!

02.07.2025

Ülkemiz halkın cebine giren her kuruşun enflasyon karşısında eridiği, gelirde ve vergide adaletsizliğin had safhada olduğu ağır bir ekonomik krizden geçmektedir.

Başta temel gıda maddeleri olmak üzere akaryakıta, doğalgaza, elektriğe birbiri ardına fahiş zamlar yapılmakta, ev kiraları, ulaşım ücretleri, haberleşme giderleri akıl almayacak kadar yükselmektedir. En temel haklarımız olan sağlık, barınma, eğitim, sosyal güvenlik, emeğiyle geçinenler için neredeyse birer lüks haline getirilmiştir.
Siyasi iktidar, kendi politik tercihlerinin ve gösteriş ekonomisinin yarattığı yıkımın altında ezilen halkı rahatlatacak tedbirler almak yerine, krizin yükünü tümüyle yurttaşlara bindiren vergi yükü ve zamlarla durumu daha da kötüleştirmektedir.

TÜİK enflasyon verileriyse bu gidişatı adeta hayali bir tablo yaratarak yok saymaya çalışmaktadır. Ancak her ne olursa olsun biliyoruz ki TÜİK rakamları sahte, yaşadığımız yoksulluk, açlık ve sefalet gerçektir! Siyasi iktidarın talebine göre yayınlanan verilere değil geçinemeyen milyonların sesine kulak verilmelidir.

Açlık ve sefaletin olağan hale getirildiği bir düzende emekçilerin, emeğiyle geçinenlerin artık yaşama şansı kalmamıştır. Öyle bir ülke haline geldik ki artık sadece kendi hayatlarımızdan değil, gelecek kuşaklarımızın, çocuklarımızın hayatlarından da feragat ederek yaşamak zorunda kalmaktayız.

Siyasi iktidara bir kez daha sesleniyoruz; Kamu emekçilerinin, işçilerin, emeklilerin maaş zammı, TÜİK'in şaibeli enflasyon rakamları uyarınca değil, emekçilerin içinde bulunduğu derin yoksullaşma ve alım gücü kaybı dikkate alınarak yapılmak zorundadır. İnsanca yaşamaya yetecek bir gelir düzeyini sağlayacak maaş zammı yapılmalıdır. Halkın cebindeki paranın değerini her geçen gün düşüren hayat pahalılığına ve zamlara son verilmelidir.

TMMOB olarak, bu karanlık içerisinde, siyasi iktidarın kendi varlığını sürdürebilmek için yarattığı devasa ekonomik yükün halka yüklenmesine, krizin bedelinin emeğiyle geçinen kesimlere ödetilmesine sessiz kalmayacağız. Her zaman olduğu gibi bugün de emekten yana, eşit, özgür ve adil bir gelecek için tüm emekçilerle omuz omuza mücadele etmeye devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 54 -

CUMHURBAŞKANLIĞI GENELGESİYLE YENİDEN KURULAN İSG KONSEYİ: UZMANSIZ, YETKİSİZ VE HÜKÜMSÜZ!

04.07.2025

İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin, özel bir yasanın gündemde olduğu yıllardan bu yana, özenle ve titizlikle ele alınması gereken hayati bir alan olduğu, bizler tarafından her zaman vurgulandı. Bu alana yönelik çalışmaların, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) ve Türk Tabipleri Birliği (TTB)'nin de yer aldığı meslek örgütleri, sendikalar, ilgili kamu kurumları ve üniversitelerin katılımıyla; çoğunluğu emek ve meslek örgütlerinden oluşan, özerk, demokratik ve mali yönden bağımsız bir İşçi Sağlığı ve Güvenliği Kurumu/Enstitüsü tarafından yönetilmesi önerilmişti.

Aksine bir durumda işçi sağlığı ve güvenliğine ilişkin kararların yalnızca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca (ÇSGB) alınması, denetlemelerin yalnızca ÇSGB tarafından yapılması durumunda iş kazalarının önlenemeyeceği, meslek hastalıklarının tespit edilemeyeceği belirtilmişti.

2012 yılında kabul edilen 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Ulusal İş Sağlığı Güvenliği Konseyi oluşturulmuş, hatta 2005'ten itibaren politika belgeleri hazırlanmıştı. 2013'te yayımlanan Yönetmelik ile Konsey'in bileşiminde TMMOB ve TTB'ye yer verilmişti. Ancak, 02/07/2018 tarihli Kanun Hükmünde Kararname ile Konsey fiilen ortadan kaldırıldı.

Konseyin bileşenlerinden olan Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK), TMMOB ve TTB olarak, Konsey'in sosyal taraflar açısından dengeli bir temsiliyeti sağlamaması ve alınan kararların hayata geçirilmemesi konuları başta olmak üzere, Konsey hakkındaki eleştirilerimizi ve önerilerimizi her zaman dile getirdik. Ancak ÇSGB bu eleştirilere ve önerilere kulaklarını tıkamış, somut adımlar atmamıştır. Bunun sonucunda iş kazaları/cinayetleri azalmamış, aksine her yıl daha da artmış, meslek hastalıkları tespit edilmemiştir.

21 Haziran 2025 Tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi yeniden oluşturulmuştur. 30 Haziran 2012 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun "Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi" başlıklı 21. Maddesi ve 05.02.2013 tarihli Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi Yönetmeliği'nde Konsey'in bileşiminde TMMOB ve TTB yer alırken, Genelge ile oluşturulan Konsey bileşiminde örgütlerimize yer verilmemiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, işçi sağlığı ve güvenliği alanında tüm

yetkiyi elinde tutarken, sorumluluktan kaçmaktadır. Bu durumun en çarpıcı örneği, ocak ayında Kartalkaya'da yaşanan ve 78 kişinin hayatını kaybettiği felakettir. Bilirkişi raporunda Bakanlık yetkililerinin de kusurlu bulunmasına rağmen, 7 Temmuz 2025 Pazartesi günü başlayacak yargılama sürecinde Bakanlık yetkililerinin yargılanmasına, Bakan tarafından izin verilmemesi, bu kaçışın son halkasıdır.

Konseyin kaldırılmadan önceki bileşimi ve işleyişine dair eleştirilerimiz sürmekteydi. Ancak mevcut bileşim dahi törpülenmek istenmiş ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ile Türk Tabipleri Birliği Anayasa'ya, 6331 sayılı Yasa'ya ve halen yürürlükte olan Yönetmelik hükümlerine aykırı bir Genelge ile Konsey'den çıkarılmıştır. Bu durum hukuken kabul edilebilir değildir. Sadece bu nedenle dahi, bugün toplanan Konsey'in hükümsüz olduğunu kamuoyuna duyuruyoruz.

İşçi sağlığı ve iş güvenliğinde temel amaç; çalışma yaşamında çalışanların sağlığına zarar verebilecek hususların önceden belirlenerek gereken önlemlerin alınması, rahat ve güvenli bir ortamda çalışmalarının sağlanması, iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı çalışanların psikolojik ve bedensel sağlıklarının korunmasıdır. Sosyal hukuk devletinin temel işlevi, güvenli bir çalışma ortamı oluşturmak, çalışanları çalışma ortamından kaynaklanan sağlık ve güvenlik risklerine karşı korumak, çalışanların güvenlik, sağlık ve refahını sağlamak ve geliştirmektir.

Bu nedenle işçi sağlığı ve iş güvenliği, tıp bilimleri ve mühendislik bilimleriyle doğrudan bir ilişki içerisindedir. Buna rağmen bu bilimlerin temsilcisi meslek örgütlerimizin katkıları engellenmektedir. Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Genelgesi bu sebeple işçi sağlığı ve iş güvenliğinin içeriğiyle, bilimsel gereklerle, kamu yararıyla bağdaşmamaktadır.

Bunun yanı sıra belirtmek isteriz ki;

- Yasama organınca Anayasa Mahkemesi kararının gereği yerine getirilip, İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyinin bileşimine ilişkin ilgili bütün meslek örgütlerini, sendikaları ve diğer kuruluşları kapsayacak şekilde düzenlemeler yapılmalıdır.
- İşçi sağlığı ve iş güvenliği, ayrımsız tüm çalışanlar için bir hizmet değil, temel bir insan hakkı olarak görülmelidir.
- Çalışma yaşamına ve İşçi Sağlığı ve Güvenliğine ilişkin mevzuat, uluslararası normlara uygun olarak yeniden düzenlenmelidir.
- Sendikal örgütlenmenin önündeki engeller kaldırılmalı ve örgütlenme teşvik edilmelidir.
- Tüm çalışanlar insana yakışır norm ve standartta bir sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınmalıdır.
- İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması, temelde işverenin sorumluluğundadır. Bu sorumluluğun gereği olarak, işverenlere rehberlik ve danışmanlık yapan işyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının iş güvenceleri sağlanmalıdır.

- Koruyucu sağlık hizmetleri yerine tedavi edici sağlık hizmetlerine öncelik verilen uygulamalardan vazgeçilmeli, koruyucu sağlık hizmetleri geliştirilmelidir.
- Meslek hastalıklarının önlenmesi ve tespiti için yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- İşyerlerinde yapılan işçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin denetim raporları; ilgili sendikalara ve meslek odalarına iletilmelidir.
- Ölümlü iş kazalarının yaşandığı işyerlerinde derhal iş durdurulmalı ve meslek örgütleri ile sendikaların da yer aldığı bağımsız bir inceleme heyeti tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda izin verilinceye kadar çalışma başlatılmamalıdır.

Bizler, çoğunluğunu emek ve meslek örgütlerinin oluşturduğu, özerk-demokratik, mali yönden bağımsız İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurumunun/Enstitüsünün hayata geçirilmesinde ısrarlıyız. Bununla birlikte İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyine de konuyla ilgili bütün meslek örgütlerinin yeniden alınması gerekmektedir. Yetkisizce çıkarılan ve Anayasa'ya, 6331 sayılı Yasa'ya, bilimsel ve teknik gereklere ve kamu yararına aykırı olan Genelge'nin iptali için de hukuksal yollara başvuracağımızı belirtiriz.

TMMOB, TTB

- 55 -

HUKUKSUZ BİR ŞEKİLDE, GÖZALTINA ALINAN, TUTUKLANAN TÜM SİYASİLER, BELEDİYE BAŞKANLARI VE BÜROKRATLAR DERHAL SERBEST BIRAKILMALIDIR

05.07.2025

Bu sabah CHP'li Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek ve Adıyaman Belediye Başkanı Abdurrahman Tutdere gözaltına alındı.

Sandıkta kaybedileni demokrasi dışı yollarla gasp etmeye çalışmak, halkın seçtiği belediye başkanlarını hedef almak, muhalefetsiz, seçimsiz bir rejim yaratmaya çalışmak ülkemiz demokrasisi adına utanç vericidir.

Bu zihniyet tarihe kara bir leke olarak düşmüştür.

Araçsallaşmış yargı eliyle, hukuk dışı yollarla, baskı ve zor yöntemleriyle muhalif siyasetçileri etkisizleştirme anlayışı terk edilmeli, talimatlı yargı kararlarıyla tutuklanan tüm siyasiler, belediye başkanları ve bürokratlar derhal serbest bırakılmalıdır.

Bizler bu utancın karşısında dimdik durmaya demokrasiyi ve halk egemenliğini savunmaya ve bu uğurda mücadele etmeye devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 56 -

SORUMLULAR HESAP VERMELİDİR!

25.07.2025

Eskişehir'in Seyitgazi ilçesinde başlayıp Afyonkarahisar sınırlarına kadar yayılan orman yangınında yaşamını yitiren 11 orman işçisi ve AKUT gönüllüsünün acısını yürekten paylaşıyoruz. Hayatını kaybeden emekçilerin yakınlarına ve tüm halkımıza baş sağlığı ve sabır diliyoruz. Yaralanan yurttaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimizi iletiyor, yangının acilen kontrol altına alınmasını ve kayıp sayısının artmamasını temenni ediyoruz.

Yangının ortaya çıkışı ve seyri konusunda bir an önce tespitlerin gerçekleştirilmesini ve ihmallerle ilgili hesap sorulmasını bekliyoruz.

TMMOB olarak örgütlü gücümüzle süreci yakından takip edeceğimizi kamuoyuna duyuruyor, akıl ve bilim temelinde kamucu bir anlayışla ortaya konacak ormancılık politikalarının ivedilikle hayata geçirilmesi gerekliliğinin altını bir kez daha çiziyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 57 -

TOPLU SÖZLEŞME TARAFLARINA ÇAĞRIMIZDIR: KAMUDA ÇALIŞAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI EKONOMİK, SOSYAL VE ÖZLÜK SORUNLARINA ÇÖZÜM İSTİYOR!

28.07.2025

Toplu Sözleşme Süreçlerinin Takipçisiyiz!

4 milyon kamu çalışanı ve 2 milyonu aşkın memur emeklisinin maaş ve özlük haklarının belirleneceği 8.Dönem Toplu Sözleşme süreci başladı.
Toplu sözleşme süreçleri sadece maaş artışı pazarlığı yapılan değil, emekçilerin çalışma yaşamına ilişkin ekonomik, sosyal ve özlük sorunlarına çözüm aranan süreçlerdir.

En baştan dile getirmekte fayda var ki, bugüne kadar 14 yıl içinde 7 kez yapılan toplu sözleşmelerde kamu emekçilerine sadece daha fazla yoksulluk, güvencesizlik ve sefalet teklif edilmiştir.

İktidar ile yetkili yandaş sendika arasında mutabakata bağlanan Toplu Sözleşme maddelerinin emekçiler ve özelde meslektaşlarımız açısından hiçbir anlamı olmamıştır. Tarafların eşit biçimde masada bulunmadığı mevcut düzende imzalanan Toplu Sözleşmeler kamu emekçilerinin ekonomik ve özlük haklarının her geçen yıl daha fazla erimesine neden olmaktadır.

7.Dönem toplu sözleşme sürecine bakacak olursak!

Mutabakat içeren genele ilişkin 50 maddenin; 31 maddesi bir önceki sözleşmenin (2022-2023 yıllarını kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşme) maddeleri ile aynı kalmıştır. 12 maddesi ise bir önceki sözleşmenin kapsamının kısmen genişletildiği maddelerdir. Bu 12 maddede de yapılan artışların en düşük seviyede tutulduğu görülmüştür. Örneğin, 3 ayda bir ödenen toplu sözleşme ikramiyesi aylık ödemeye çevrilmiş ve katsayıda yapılan 2 puanlık artış ile bugünkü rakamlara göre toplu sözleşme ikramiyesi aylık sadece 0.33 TL artmıştır.
Kazanım diye sunulan toplu sözleşme işte budur ve emekçilere reva görülen sefalet düzeninin tasdik edilmesiyle sonuçlanmıştır.
Sadece 2025 Ocak ayından itibaren vergi ve harçlara, Yeniden Değerleme Oran'ında, yani %44 zam yapılmıştır. Her adımda ödediğimiz KDV'de geçtiğimiz yıla göre %81, ÖTV'de ise %51 artış yapılmıştır. Adaletsiz dilimlere kesilen

Gelir Vergisi önceki yıla göre %79 arttırılmıştır. TÜİK'in son verilerine göre 12 aylık ortalama enflasyon yüzde 43,23'tür. En son 3 Temmuz'da açıklanan sanal TÜİK verileri bile eğitim enflasyonunun yüzde 73,33'e, Kira-konut enflasyonun ise yüzde 65,54'e ulaştığını göstermektedir.

Kamu emekçilerinin ve emeklilerin maaş zammı, yandaş sendika ile yapılan mutabakat ve TÜİK'in şaibeli enflasyon rakamları uyarınca değil, emekçilerin içinde bulunduğu derin yoksullaşma ve alım gücü kaybı dikkate alınarak yapılmak zorundadır.

Yapılması gereken ilk şey, ülkemizdeki açlık ve yoksulluk sınırları gözetilerek kamu emekçilerinin maaşlarının insanca yaşanacak bir düzeye yükseltilmesidir. Kamuda Çalışan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Emeğini ve Taleplerini Yok Sayamazsınız!

Kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ekonomik koşullarının ve özlük haklarının iyileştirilmesi talepleri, geçmiş toplu sözleşme süreçlerinde iktidar tarafından göz ardı edilmiştir.

Günümüze kadar mühendis, mimar ve şehir plancılarının talepleri üzerinden umut tacirliği yapılmış ama mutabakat maddeleri içerisinde meslektaşlarımıza nitelikli bir kazanım sağlanmamıştır. Ne yazık ki yetkili sendika, meslektaşlarımızı ilgilendiren kendi talepleri konusunda bile irade gösterememiştir.
Kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarının yıllardır sürdürülen yanlış politikalarda ısrar edilerek çözülemeyeceği açıktır.
Mühendis, mimar ve şehir plancılarının ücretlerinin ve özlük haklarının iyileştirilmesi yolundaki taleplerimizi ve sorunun çözümüne ilişkin için önerilerimizi yıllardır Cumhurbaşkanlığı'na, TBMM Başkanlığı'na, Bakanlıklara, kamuda örgütlü sendika konfederasyonlarına ve TBMM'de grubu bulunan siyasi partilere iletiyoruz. Meslektaşlarımızın daha iyi koşullarda çalışma, emeğinin karşılığını alma ve hak ettiği şekilde yaşayabilme talepleri dikkate alınmak zorundadır. Ülkemizin; sanayileşmesi, kalkınması ve gelişmesi açısından hayati öneme sahip meslekleri icra eden bizlerin ekonomik sorunlarının çözülmesi ve meslek onurumuzun korunması konusunda adımlar atılmasını beklemekteyiz.

Üyelerinin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılmayacağı bilinciyle, TMMOB olarak tüm taraflara bir kez daha sesleniyoruz. Sorunlarımızın aşılması için:

- Ücretli kesimlerin omzuna yıkılan vergi yükü hafifletilmeli, bütçe gelirleri büyük oranda kar, faiz ve servetin vergilendirilmesine dayanmalıdır. Kamu çalışanları ücretlerindeki gelir vergisi dilimine bağlı mağduriyet giderilmelidir.
- Çalışma dönemlerinde ücret kalemlerden biri olan ek ödeme emekliliğe yansıtılmalıdır. Başmühendis, Başmimar, Mühendis, Mimar, Peyzaj Mimarı, İç Mimar, Bölge Plancısı ve Şehir Plancılarının Ek Ödeme oranları, %180 ile %200 seviyesine yükseltilmeli ve emekli keseneğine yansıtılmalıdır.
- Kamuoyunda 3600 ek gösterge düzenlemesi olarak bilinen çalışmada kamuda çalışan meslektaşlarımızın ek göstergeleri 4200'e çıkartılmış ancak

yansıtma oranları %145'te sabit kaldığı için herhangi bir fayda sağlamamıştır. Ek gösterge oranlarının mühendis, mimar, şehir plancıları için yeniden düzenlenmesi, çarpan grubu değişen diğer çalışanlar gibi bu çalışanların da emeklilikte hak ettiklerini alabilmeleri için çarpan grubunu bir üste çıkaracak yeni ek gösterge rakamlarının belirlenmesi gereklidir. Ek gösterge oranı kıdem ile birlikte artarak 5400'ü geçmeli ve 1. derecenin 4. kademesindeki mühendis, mimar, şehir plancısı için ek gösterge 6400 olmalıdır.

- Kamuda çalışan toplam personel içerisinde teknik hizmetler sınıfına tabi kamu çalışanı sayısı oldukça yetersizdir. Mühendis, mimar, şehir plancılarının kamuda istihdam, atama ve güvenceli kadro konusunda ihtiyaca uygun alım talebi yaratılmalı ve buna uygun bütçe ayrılmalıdır.
- İstihdamın artırılması için kamunun işlerinin kamu adına görev yapan devlet memurlarınca yapılması, bu kapsamda taşerona devredilen tüm sözleşmelerin iptal edilerek bu işler için kamu personeli istihdamının sağlanması ve ücretlerin de insanca yaşam düzeyine çıkartılması zorunluluktur.
- Teknik Hizmetler Sınıfı kapsamında ödenen Özel Hizmet Tazminatının tavan oranı artırılarak en az %260 olmalıdır ve bu oran emekli aylık ücretlerine de yansıtılmalıdır.
- Meslektaşlarımızın aldıkları büyük sorumluluğun ve özverili çalışmaların karşılığı olarak risk ve sorumluluk tazminatı adı altında ödeme kalemi oluşturulmalıdır.
- Teknik Sorumluluk Ödemesi olarak her ay memur aylık katsayısının yirmi beş bin (25.000) ile çarpılması sonucunda bulunan tutarda ilave ödeme yapılmalıdır.
- Emekli olmuş mühendis, mimar ve şehir plancılarının emeklilik haklarında ve aylıklarında iyileştirme yapılmalıdır. Emekli Sandığı Kanununda yapılacak bir düzenlemeyle her ay aylıklarıyla birlikte, (20.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ek olarak ilave ödeme yapılmalıdır.

Haklarımız İçin Toplu Sözleşme Süreçlerinin Takipçisi Olacağız!

TMMOB, bu süreçte çalışanların "grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı" mücadelesinde, çalışanlarla ve onların örgütleri ile omuz omuza duracaktır.
Ülkemizin kalkınmasında ve gelişmesinde büyük emekleri olan tüm meslektaşlarımızı, mesleğimize sahip çıkmak, haklarımızı korumak ve insanca yaşayabileceğimiz bir ücret düzeyi için birlikte mücadele etmeye çağırıyoruz.

Kamudaki mühendis, mimar ve şehir plancılarının taleplerinin savunucusu olmaya ve sorunların çözülmesi için her platformda mücadele vermeye devam edeceğiz.

İnsan onuruna yakışır bir yaşam ve insanca yaşanacak bir ülke istiyoruz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 58 -

TAYFUN KAHRAMAN'A VE TÜM GEZİ TUTSAKLARINA ÖZGÜRLÜK!

01.08.2025

Anayasa Mahkemesi, Gezi Davası'ndan tutuklu bulunan Şehir Plancıları Odamızın İstanbul Şubesi'nin eski başkanı Tayfun Kahraman hakkında adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar vererek yeniden yargılanma yapılmasını talep etmiştir.

TMMOB ve bağlı odaların en temel amaçlarından biri, bilimi ve tekniği halkın yararına kullanarak kamusal alanları savunmaktır. Ülkemizi, kentlerimizi ve mesleğimizi savunmak suç değil, TMMOB ve bağlı Odalarının Anayasal ve yasal görevidir.

Dönemin TMMOB Şehir plancıları Odası İstanbul Şubemiz Yönetim Kurulu Başkanı Tayfun Kahraman ve Mimarlar Odamızın hukuk danışmanı Can Atalay TMMOB kanunun kendilerine yüklediği görevleri yerine getirdikleri için, Taksim medanında imar planlarına ve yargı kararlarına aykırı olarak başlatılan inşaat çalışmalarına meslek odası temsilcileri ve vekili olarak karşı çıktıkları için , Gezi Parkını sahiplendikleri için, Türkiye tarihinin en barışçıl, en masum, en kitlesel, halk hareketlerinden biri olan Gezi Direnişinin bir parçası oldukları için. konuyu yargıya taşıdıkları için hukuksuz bir şekilde yıllardır cezaevinde tutulmaktadır.

Artık herkes biliyor ki, Gezi davası siyasi iktidarın toplumsal muhalefete gösterdiği bir sopadır. Uydurma delillerle, kurgulanmış bir iddianameyle yürütülen yargı süreci, siyasal iktidarın hukuk ve adalet anlayışının çarpıklığının en somut göstergesi olarak tarihe geçmiştir.

Anayasa Mahkeme kararları, Anayasa hükmü gereğince kesin ve bağlayıcıdır. Bir kez daha hatırlatmak isteriz ki alınan kararlara uyulması hukuk devletine bağlılık gereği zorunludur. Anayasa Mahkemesi'nin verdiği bu karar yerel mahkeme tarafından uygulanarak hayata geçirilmeli ve yıllardır süren bu hukuksuzluk derhal son bulmalıdır.

Tayfun Kahraman'ın cezaevinde olduğu her gün, her saat hukuksuzdur.

Tayfun Kahraman ve yıllardır hukuksuz bir biçimde demir parmaklıklara altında tutulan tüm Gezi tutukluları derhal serbest bırakılmalıdır.

Geziye Özgürlük! Gezi halktır, susturulamaz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 59 -

SADECE BİR SAHTECİLİK DEĞİL, BİR UTANÇ TABLOSU

06.08.2025

Ortak geleceğimizi ve kamu idaresine olan güveni dinamitleyen sahte diploma skandalı, Cumhuriyet tarihinin en vahim sahtecilik vakalarından biri olarak karşımızda durmaktadır. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın başlattığı soruşturma, üst düzey kamu yöneticilerinin e-imzalarının dahi kopyalanabildiğini ve bu yolla sahte diploma ve belgeler düzenlendiğini ortaya koymuştur.

Bu Organize Sahtecilik, Ülke Geleceğinin Ticaret Konusu Yapıldığı Bir Utanç Tablosudur

Kamu idaresine toplumsal güveni sarsan, ortak geleceğimizi tehdit eden sahte diploma skandalı, münferit bir olay değil, bu düzenin çürümüşlüğünün açık bir göstergesidir. Yıllardır vurguladığımız gibi, liyakatin hiçe sayıldığı, meslek odalarının anayasal yetkilerinin gasp edildiği ve kamusal denetimin bilinçli olarak zayıflatıldığı bir sistemin bizi getirdiği nokta budur. Bu organize sahtecilik, yalnızca liyakatin hiçe sayılması değil, aynı zamanda yurttaşların can ve mal güvenliğinin pazarlık, ülke geleceğinin ticaret konusu yapıldığı bir utanç tablosudur. Üretimin her alanında, eğitimden sağlığa, şehircilikten altyapıya kadar tüm kamusal hizmetlerin temelini dinamitleyen bu suç, telafisi mümkün olmayan felaketlere davetiye çıkarmaktadır.

Bu çürümüşlüğün en bariz kanıtı, e-imza gibi güvenilir olması gereken teknolojiler kullanılarak üniversite sistemlerine sızılması, bu yöntemle oluşturulan sahte diplomaların fahiş bedellerle alınıp satılmasıdır. Sahte mezunlarla insan hayatını doğrudan etkileyen mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı gibi mesleklerin, ehliyetsiz kişilerin eline geçmesi kabul edilemez. Bir deprem ülkesi olan Türkiye'de, yetkinliği şüpheli kişilerin imza attığı her proje, halkımızın can ve mal güvenliği için birer tehdittir.

Sahteciliğin Zeminini Hazırlayanlar…

TMMOB, geçmişten bu yana bu tür sahtecilik girişimlerine karşı kararlı bir mücadele yürütmüştür. Ancak Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından verilen denklik belgelerindeki hatalar ve meslek odalarının denetim yetkilerinin kısıtlanması gibi yapısal sorunlar, bu sahteciliğin kolayca yayılmasına zemin hazırlamıştır.

Bu derin krizin aşılması ve toplumsal güvenin yeniden tesisi için, sahte diploma skandalıyla ilgili tüm soruşturmalar şeffaf bir şekilde yürütülmeli, bu sahtecilik ağının tüm yönleri aydınlatılmalı ve sorumlularının tamamı ile sahte diploma sahiplerinin isimleri derhal kamuoyuyla paylaşılmalıdır. Meslek odalarının ana-

yasal yetkileri üzerindeki engeller derhal kaldırılmalı, mesleki denetim yetkisi koşulsuz bir şekilde geri verilmeli ve tüm meslektaşlarımızın odaya kayıt zorunluluğu getirilmelidir. YÖK, pasif bekleme halinden çıkarak, diplomaların gerçekliği konusunda derhal titiz bir inceleme başlatmalı, mezun listeleri ilgili meslek odalarıyla düzenli olarak paylaşmalıdır. Bu suça yönelik yasal düzenlemeler sadece 'beklenmemeli', vakit kaybedilmeksizin ve toplumsal vicdanı rahatlatacak kararlılıkla hayata geçirilmelidir.

Mesleklerimizin onurunu, kamu güvenliğini ve halkımızın geleceğini korumak, Birliğimizin temel varlık nedenidir. TMMOB, bu çürümüş düzenle mücadeleyi, sahteciliğin tüm ayakları ortaya çıkarılıp sorumlular adalet önünde hesap verene dek kararlılıkla sürdürecektir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 60 -

KAMUDA ÇALIŞAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI SEFALET ÜCRETİ DEĞİL HAKLARINI İSTİYOR!

12.08.2025

4 milyona yakın kamu emekçisinin maaş ve özlük haklarının belirleneceği Toplu Sözleşme süreci 1 Ağustos itibariyle başlamıştı. Hükümetin Toplu Sözleşme görüşmelerine ilişkin ilk teklifi 2026 yılı ilk altı ay için yüzde 10, ikinci altı ay için ise yüzde 6, 2027 yılı ilk altı ay için yüzde 4, ikinci altı ay için de yüzde 4 şeklinde açıkladı.

Bu rakamlar sefalet teklifinden başka bir şey değildir. Kamu emekçilerine daha fazla yoksulluk, güvencesizlik ve sefalet teklif edilmiştir. Bu teklifler asla kabul edilmemelidir. Çok açıktır ki emekçilerin yaşadığı darboğaz karşısında Toplu Sözleşme görüşmeleri adeta hükümetin tiyatrosu haline dönüşmüştür.
Bilindiği üzere bugüne kadar 14 yıl içinde 7 kez yapılan toplu sözleşmelerde hükümet teklif olarak masaya hep kendi hedeflediği enflasyon rakamlarına dayalı maaş artışlarını koymuştur. Ancak hükümetin orta vadeli planlarla, bütçelerle açıkladığı bu hedefler ile gerçekleşen enflasyon arasındaki uçurum her yıl daha fazla derinleşmiştir.

Bizler bu ülkenin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları olarak emeğin, bilimin ve kamusal sorumluluğun yok sayıldığı bir dönemin tanıklarıyız. Ekonomik krizlerin süreklilik kazandığı, demokrasi ve hukuk mekanizmalarının işlemez hale geldiği, toplumsal yaşamın kutuplaştırıldığı bir dönemdeyiz.
Her yeni günde ekonomik krizin derinleştiği, açlığın ve yoksulluğun bir istisna olmaktan çıkıp yaşamlarımızı sürdürmenin olağan koşulu haline getirildiği bir ülkede yaşamaktayız. Tüm toplumsal kesimler gibi biz mühendis, mimar ve şehir plancıları da ülkemizin yaşadığı bu kriz koşullarından payımızı fazlasıyla almaktayız.

Kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ekonomik koşullarının ve özlük haklarının iyileştirilmesi taleplerimiz iktidar tarafından göz ardı edilmeye, yok sayılmaya devam ediyor. Siyasi iktidarın bu sistematik dışlaması nedeniyle kamuda çalışan meslektaşlarımız çok ciddi bir yoksullaşma ve geçim sıkıntısı sorunu ile yüz yüze bulunuyor.

Mühendis, mimar ve şehir plancıları, bilimin ve tekniğin öncüsü olarak kendileri için alınan bu tavra karşı sessiz kalmayacaktır ve tüm demokratik zeminlerde mücadele edecektir. Meslektaşlarımızın daha iyi koşullarda çalışma, emeğinin karşılığını alma ve hak ettiği şekilde yaşayabilme talepleri dikkate alınmak zorundadır.

Bunun için ısrarla dile getirdiğimiz talepleri bir kez daha yineliyoruz:

- Ücretli kesimlerin omuzuna yıkılan vergi yükü hafifletilmeli, bütçe gelirleri büyük oranda kar, faiz ve servetin vergilendirilmesine dayanmalıdır. Kamu çalışanları ücretlerinde yapılan gelir vergisi dilimine bağlı mağduriyet giderilmelidir.
- Çalışma dönemlerinde ücret kalemlerden biri olan ek ödeme emekliliğe yansıtılmalıdır. Başmühendis, Başmimar, Mühendis, Mimar, Bölge Plancısı ve Şehir Plancılarının Ek Ödeme oranlarının, %180 ile %200 seviyesine yükseltilmeli ve emekli keseneğine yansıtılmalıdır.
- Kamuoyunda 3600 ek gösterge düzenlemesi olarak bilinen çalışmada kamuda çalışan meslektaşlarımızın ek göstergeleri 4200'e çıkartılmış ancak yansıtma oranları %145'te sabit kaldığı için herhangi bir fayda sağlamamıştır. Ek gösterge oranlarının mühendis, mimar, şehir plancıları için yeniden düzenlenmesi, çarpan grubu değişen diğer çalışanlar gibi bu çalışanların da emeklilikte hak ettiklerini alabilmeleri için çarpan grubunu bir üste çıkaracak yeni ek gösterge rakamlarının belirlenmesi gereklidir. Ek gösterge oranı kıdem ile birlikte artarak 5400'ü geçmeli ve 1. derecenin 4. kademesindeki mühendis, mimar, şehir plancısı için ek gösterge 6400 olmalıdır.
- Kamuda çalışan toplam personel içerisinde teknik hizmetler sınıfına tabi kamu çalışanı sayısı oldukça yetersizdir. Mühendis, mimar, şehir plancılarının kamuda istihdam, atama ve güvenceli kadro konusunda ihtiyaca uygun alım talebi yaratılmalı ve buna uygun bütçe ayrılmalıdır.
- İstihdamın artırılması için kamunun işlerinin kamu adına görev yapan devlet memurlarınca yapılması, bu kapsamda taşerona devredilen tüm sözleşmelerin iptal edilerek bu işler için kamu istihdamının sağlanması ve ücretlerin de insanca yaşam düzeyine çıkartılması zorunluluktur.
- Teknik Hizmetler Sınıfı kapsamında ödenen Özel Hizmet Tazminatının tavan oranı artırılarak en az %260 olmalıdır ve bu oran emekli aylık ücretlerine de yansıtılmalıdır.
- Meslektaşlarımızın aldıkları büyük sorumluluğun ve özverili çalışmaların karşılığı olarak risk ve sorumluluk tazminatı adı altında ödeme kalemi oluşturulmalıdır.
- Teknik Sorumluluk Ödemesi olarak her ay memur aylık katsayısının yirmi beş bin (25.000) ile çarpılması sonucunda bulunan tutarda ilave ödeme yapılmalıdır.
- Emekli olmuş mühendis, mimar ve şehir plancılarının emeklilik haklarında ve aylıklarında iyileştirme yapılmalıdır. Emekli Sandığı Kanununda yapılacak bir düzenlemeyle her ay aylıklarıyla birlikte, (20.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ek olarak ilave ödeme yapılmalıdır.

Meslektaşlarımızın taleplerinin takipçisi olmaya, mücadelemize her alanda sürdürmeye devam edeceğiz!

İnsan onuruna yakışır bir yaşam ve insanca yaşanacak bir ülke istiyoruz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 61 -

BİR DAHA BENZER ACILARI YAŞAMAYALIM... DEPREMİ UNUTMA! UNUTTURMA!

16.08.2025

Resmi rakamlara göre 18.373 yurttaşımızın hayatını kaybettiği, 48 bin 901 kişinin yaralandığı, yüzbinlerce yapıyı yerle bir eden 17 Ağustos Depremi'nin 26. yılında kaybettiklerimizi bir kez daha özlemle anıyoruz.

Başta İzmit, Yalova ve Adapazarı olmak üzere Doğu Marmara'nın tamamını etkileyen 7,4 büyüklüğündeki deprem, gerekli tedbirler alınmadığında doğal afetlerin ne büyük toplumsal felaketlere dönüşebildiğinin en acı örneği olarak tarihe geçti.

Aradan geçen bunca yıla ve acı deneyime rağmen üzülerek görüyoruz ki meydana gelen depremler ve diğer doğal afetler sonucunda yaşanan can kayıpları, sosyal ve ekonomik travmalar siyasal iktidara hiçbir şey öğretmemiştir. Göz göre göre gelmekte olan İstanbul depremine karşı önleyici tedbirler almak yerine, Kanal İstanbul gibi, doğal varlıklarımızı, su kaynaklarımızı ve tarım arazilerimizi ranta açmayı hedefleyen rant projeleriyle yaşamlarımız hala hiçe sayılmaktadır.

Bilim ve meslek çevrelerince ortaya konan risk ve afet yönetimine ilişkin görüşlere, alınması gerekli önlemlere dikkat çeken açıklamalara itibar edilmemiş, yıllar süren çalışma ve raporlar göz ardı edilmiştir. Bu ihmal ve umursamazlık nedeniyle yıllar içinde yaşanan felaketlerde binlerce insanımız hayatını kaybetmiştir.

Ülke tarihimiz adeta bu ihmallerin tarihi haline dönüşmüş durumdadır. Büyük Marmara Depreminin ardından, 2003'te Bingöl'de, 2011 Van'da, 2020'de Elazığ-Sivrice ve İzmir'de ve 11 ilimizi etkileyen 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş ve 20 Şubat 2023 Hatay depremleri ne yazık ki bu ihmalin en ağır sonuçları olmuştur.

Marmara Depreminden almamız gereken en büyük ders, coğrafi riskler göz ardı edilerek kurulan şehirlerin, plansız-çarpık kentleşmenin ve mühendislik hizmeti almayan yapıların yurttaşlar için büyük bir tehdit olduğudur. Ancak bu ders alınmamıştır!

6306 sayılı yasa kapsamında Bakanlıkça resen belirlenebilen Rezerv yapı alanı uygulamasıyla; milyonlarca yurttaşımız hem yerinden edilmekte hem de güvencesiz konutlarda yaşamaya mahkum edilmektedir. Bu açıkça keyfi ve plansız bir uygulamadır. Kar hırsıyla kentin değerli arazilerine, zeytinliklerine rezerv alan kararı çıkarılarak verilen imar izinleri, coğrafi riskler göz ardı edilerek kurulan

şehirler, plansız-çarpık kentleşme ve mühendislik hizmeti almayan yapılar yurttaşlar için büyük bir tehdittir.

Biliyoruz ki, devletin asli görevlerinden biri doğa kaynaklı afetlerin oluşturacağı zararları en aza indirmek olmalıdır. Bunu sağlamak, temel yaşam hakkının korunması için gereklidir. Kentlerde yapıların yer seçimlerinden başlanarak; üretilen yapıların tüm aşamalarında kamusal denetimin sağlanması gereklidir.
Depremler başta olmak üzere, afetlere karşı bütünlüklü, sağlıklı, insanca bir yaşam ve çevre için, ülkemizin yeni büyük sosyal afetler, sosyal yıkımlar yaşamaması için gereken önlemlerin ivedilikle alınmasını, yapı denetimi uygulamasını yönlendiren kararlar ve ilgili tüm mevzuatın, TMMOB ve bağlı Odalar, üniversiteler ve ilgili kesimlerin katılımıyla düzenlenmesi gerektiğini bir kez daha vurguluyoruz.

Güvenli yapılaşmanın sağlanması ve tüm bu süreçlerin sağlıklı işletilebilmesi için meslek odalarının sürece etkin katılımını sağlayacak yeni bir planlama, tasarım, üretim ve denetim süreci modeli derhal benimsenmelidir.
Kentsel rant için değil, depreme hazırlıklı şehirler kurabilmek için imar planları oluşturulmalı, parsel bazında yapılan imar tadilatları ile ormanlık alanlar ve su havzaları dere yataklarıyla birlikte yapılaşmaya açılmamalıdır.

Deprem Şurası, Ulusal Deprem Konseyi gibi oluşumlar mutlaka devreye sokulmalıdır. Büyük beklentilerle hazırlanan Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planının gerekleri yerine getirilerek; Türkiye'deki bina envanteri çıkarılmalı, mevcut yapılar hasar görebilirlikleri ve riskleri esas alınarak gruplandırılmalıdır. 26 yıl önceki acıları yeniden yaşamamamız için ülke olarak depreme hazırlıklı olmamız gerekiyor. Depreme hazırlıklı olmak için de bilimin, tekniğin ve doğanın sesine kulak vermemiz gerekiyor.

Ülkemize, yaşamlarımıza, ortak geleceğimize hep beraber sahip çıkalım.
Unutmadık. Unutturmayacağız.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 62 -

ŞERİAT HUKUKU ÇAĞRILARINA HAYIR! AKLIN VE BİLİMİN EGEMEN OLDUĞU LAİK VE DEMOKRATİK BİR ÜLKE İSTİYORUZ!

22.08.2025

Geçtiğimiz hafta Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yayınlanan Cuma Hutbesinde bir kez daha kadınlar hedef alınarak eşit miras hakkına bir saldırı başlatılmıştır. Verilen hutbede açıkça "Karşılıklı rıza olmadan Yüce Rabbimizin koyduğu miras ölçüsünü değiştirmek ilahî adalete aykırıdır" ifadeleriyle kız çocuklarının mirastan mahrum bırakılmasını, "hakka razı olmaması" halini ise kul hakkı olarak tanımlanmıştır.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Anayasa'da düzenlenen laiklik ilkelerini, 10. ve 41. maddelerindeki eşitlik ilkelerini, Medeni Kanun tarafından belirlenmiş hakları yok sayan bu açıklamalarını kınıyoruz. Diyanet İşleri Başkanlığı, Anayasanın laiklik ilkesiyle birlikte, kendi görev ve sorumluluklarını belirleyen 136. maddesini de çiğneyerek halktan toplanan vergilerle oluşan dev bütçesiyle AKP'nin tek mezhep üzerinden toplumu dinsel kurallarla yeniden şekillendirmesinde ideolojik bir aygıt olarak işlev görmektedir.

Biliyoruz ki en az bu açıklamalar kadar tehlikeli olan siyasi iktidarın yarattığı kadın düşmanı rejimin kendisidir. Dinin siyasallaşması ve iktidarın siyasal İslamcı ideolojisi, kadın bedeni, kimliği ve emeği üzerindeki tahakkümü sürekli yeniden üretmek için işlemektedir. Bu fetva da iktidarın geçmişteki gerici uygulamalarını tamamlayıcı niteliktedir.

23 yıllık AKP iktidarı kadınları sistematik olarak hedef almış; devlet ve toplumsal yaşam gerici ilkelerle yeniden şekillendirirken, Cumhuriyet ilkelerinin ve hukuk kurallarının bilinçli bir şekilde içi boşaltılmıştır. Uygulanan politikalar ile demokrasinin yerine tek adam yönetiminin, laikliğin yerine İslamcılığın, sosyal devlet anlayışı yerine tarikat-cemaat ilişkilerinin ve hukukun üstünlüğü yerine parti devleti anlayışının egemen olduğu bir ülke yaratılmıştır.

Ancak bir kez daha hatırlatmak isteriz ki, Anayasamızın 2. Maddesinde Türkiye Cumhuriyeti "demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti" olarak tanımlanmaktadır. Başta kadınlar olmak üzere, tüm ezilenler ve emekçiler yaşam hakkı teminatı olan laiklik ilkesini hedef alan her açıklamanın, her politika ve uygulamanın karşısında olmaya devam edeceğiz. Toplumumuzu bir arada tutan barış ve kardeşlik değerlerinin, cumhuriyet ilkelerinin ve hukuk kurallarının Diyanet İşleri Başkanlığının hutbe ve fetvaları eliyle yıkılmasına izin vermeyeceğiz.

Başta siyasal iktidar olmak üzere tüm devlet kurumlarını ve yöneticilerini anayasaya, uluslararası sözleşmelere uymaya, hukukun üstünlüğüne saygı duymaya

çağırıyoruz.

Bizler; emek, meslek ve demokratik kitle örgütleri olarak, toplumun farklı kesimleri arasında kin, nefret ve düşmanlık yaratmayı, ayrımcılığı, toplumsal ilişkilerin tamamını dinselleştirmeyi esas alan yönetme anlayışına karşı insan haklarına saygılı, laik, demokratik bir hukuk devleti kurma mücadelesini yükselteceğiz.

Herkesin eşit, özgür ve bir arada yaşayabileceği bir ülkeyi mutlaka kuracağız.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 63 -

BARIŞI, YAŞAMI VE HALKLARIN KARDEŞLİĞİNİ SAVUNUYORUZ!

31.08.2025

Dünyanın birçok coğrafyasında süren çatışmalar, her yıl on binlerce insanın yaşamını yitirmesine, milyonlarcasının yerinden edilmesine ve temel haklarından mahrum kalmasına yol açmaya devam ediyor. Emperyalist güçler kapitalist üretim ve bölüşüm ilişkilerinin yarattığı krizi dünya genelinde körükledikleri savaş ve saldırganlık politikaları ile aşmaya çalışıyorlar. Buna karşı, 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde, insanlığın ortak geleceğini tehdit eden savaşlara, işgallere ve şiddet politikalarına karşı sesimizi yükseltiyoruz.

İsrail'in Gazze'de tüm dünyanın gözleri önünde aylardır sürdürdüğü soykırım başta olmak üzere; Ortadoğu'dan Afrika'ya, Ukrayna'dan Asya'ya kadar pek çok bölgede süren savaşların yarattığı yıkım, sınırsız bir sömürü arzusuyla işleyen küresel kapitalist düzenin ve birçok uluslararası organizasyonun insan hayatını hiçe sayan yüzünü bir kez daha Ortaya koymuştur. Çocuklar açlıktan ölmekte, hastaneler yıkıntıların arasında çaresizce ayakta kalmaya çalışmaktadır. Gazze'de aslında tüm insanlığın vicdanı ölüm döşeğindedir.

Diğer yandan komşu coğrafyamız Suriye'de HTŞ rejiminin, gerici cihadist çizgide, farklı kimlik ve inanç topluluklarına dönük sivil katliamları; Ortadoğu'da laiklik, eşit yurttaşlık, temel insan hakları ve demokrasi mücadelesi veren tüm kesimler için büyük bir tehdit haline gelmiştir. Bu rejime iktidarın ve dünyanın egemen güçlerinin verdiği tüm dolaylı ve dolaysız destekler derhal sona ermeli; Cihatçı çetelerin yönetime getirildiği ülkelerin geleceği, halkların özgür iradesinin kendini bulacağı bir demokratik çerçeve gerçekleşmelidir.

Bu şiddet atmosferinde, ülkemizde uzun yıllardır çözümsüz bırakılan Kürt meselesinin, şiddetin devreden çıktığı bir düzlemde tartışılabilir hale gelmesi ise kuşkusuz çok kıymetlidir. Gelinen aşamada, çatışmaların, ölümlerin ve hak ihlallerinin son bulması; sorunun kapsamlı bir demokratikleşme çerçevesinde çözülmesi demokratik, adil ve kalıcı bir çözümün barışın inşa edilmesi artık ertelenemez bir zorunluluktur.

Barışa olan özlem ve ihtiyaç siyasi iktidarın kendi ömrünü uzatmaya yönelik bir fırsatçılığa dönüştürülmemelidir. Anayasaya, hukuka ve halk iradesine saygı duyulmalı, siyasallaşmış yargı eliyle toplumsal muhalefet unsurlarını, muhalif belediye başkanlarını ve muhalif siyasetçileri etkisizleştirme anlayışı terk edilmelidir. Siyasi gerekçelerle hukuksuz biçimde cezaevinde tutulan tüm tutuklu ve hükümlüler derhal serbest bırakılmalı ve görevlerine iade edilmelidir. Halkların eşit, özgür ve bir arada yaşadığı bir gelecek, ancak karşılıklı güvenin tesis edilmesiyle, hak ve özgürlüklerin evrensel normlar çerçevesinde güvence altına alınmasıyla mümkün olacaktır.

Barış için adalet ve demokrasi şarttır. Barışın yeşermesi ve kalıcılaşması için gelirde adalet, vergide adalet, ülkede adalet şarttır. İş güvencesi, sendikal haklar, toplu pazarlık süreçleri ve örgütlenme özgürlüğü gibi temel hakların güvence altına alındığı demokratik bir ortam, barış için sağlam bir zemin oluşturacaktır. Bizler; emek, meslek ve demokratik kitle örgütleri olarak, savaşların ve çatışmaların değil, barışın ve kardeşliğin tarafındayız. Savaşların, halkların iradesini yok sayan, doğayı ve yaşam alanlarını tahrip eden yıkıcı etkilerine karşı; eşitlik, özgürlük, adalet ve demokrasi temelinde bir yaşamı savunuyoruz.

1 Eylül Dünya Barış günü vesilesiyle, tüm halkları ve emekçileri savaş politikalarına karşı ortak mücadeleyi büyütmeye, barışın dilini ve iradesini yaşamın her alanında hâkim kılmaya çağırıyoruz.

Savaşa hayır, barış hemen şimdi!

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

- 64 -

CHP İSTANBUL İL YÖNETİMİ'NE KAYYUM ATANMASINI KABUL ETMİYORUZ!

02.09.2025

CHP İstanbul İl Yönetimi'ne mahkeme kararıyla kayyum atanmasını asla kabul etmiyoruz. Bu hukuksuzluktan derhal dönülmelidir.

Türkiye ne yazık ki bir keyfi rejim altındadır.

Bu karar hukuki değil siyasi bir karardır. Tek adam rejiminin demokrasiye bakışının özetidir.

Sokaklara taşan milyonları baskı ve zor ile susturmaya çalışmak, gözaltı ve tutuklamalarla gözdağı vermek, sandıktan çıkan sonucu gasp ederek halk iradesini çiğnemek, parti yöneticilerini kayyumla görevden uzaklaştırmak; ülkemizin ve halkımızın demokratik geleceğine, özgür yarınlarına darbe vurmaktadır. Hukukun araçsallaştırılması asla kabul edilemez.

Hiç kimsenin ülkemizdeki asgari demokrasi işleyişini yok etmeye hakkı yoktur. Ülkeyi yönetenleri, ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz bir gelecek, her geçen gün artan borç yükü ortada duruyorken, bu ülkenin gerçek sorunlarıyla yüzleşmeye, anayasaya, hukuka ve halkın iradesine saygı duymaya çağırıyoruz ve acil demokrasi talep ediyoruz.

TMMOB olarak bu faşizan politikaların karşısında, tarihimizin her döneminde olduğu gibi inatla eşitlikten, adaletten, özgürlükten, emekten, barıştan yana durmaya devam edeceğiz. İnanıyor ve biliyoruz ki bu karanlığı hep beraber mücadele ederek dağıtacağız.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 65 -

12 EYLÜL DARBESİ 45 YILDIR HÜKÜM SÜRÜYOR!

11.09.2025

Bu ülke topraklarında büyük trajedilere yol açan, tarihe kara bir leke olarak geçen 12 Eylül Askeri Darbesini 45. Yılında bir kez daha kınıyoruz.

12 Eylül Darbesi, toplumun büyük bir şiddete maruz bırakıldığı, insan onurunu ayaklar altına alan bir darbe olduğu gibi, aynı zamanda Cumhuriyet tarihimizde, demokratik hak ve özgürlüklerin tümüyle yok sayıldığı bir rejimin de temeli olmuştur.

12 Eylül Darbesi, ülke tarihimizin yalnızca tarihsel bir dönemiyle sınırlı kalmamıştır. Aksine, 12 Eylül Darbesi, ideolojisi ve uygulamalarıyla hayatlarımızdaki etkisini devam ettiren bir gerçeklik olarak varlığını hissettirmeye devam etmektedir.

Bugün yaşadığımız tek adam rejimi, yönetim anlayışından ekonomi politikalarına, dünya görüşünden baskıcı uygulamalarına kadar her alanda 12 Eylül Darbesi'nin mirasçısıdır.

Ülkemizin içinde bulunduğu derin ekonomik krizin temelinde, 12 Eylül Darbesi sonrası uygulanan neoliberal politikaları yatmaktadır. 45 yıldan bu yana iktidarda bulunan siyasi partilerin birbiriyle yarışırcasına gerçekleştirdiği özelleştirme ve piyasalaştırma uygulamaları, ülkemizi bitmek bilmeyen bir kriz döngüsüne sokmuştur.

12 Eylül'de temelleri atılan ekonomide neoliberal, toplumsal yaşamda muhafazakâr, siyasette otoriter yönetim anlayışı tek adam rejimi altında kurumsal ve anayasal bir nitelik kazanmıştır.

12 Eylül Darbesi'yle birlikte bir devlet politikası haline getirilen Türk-İslam Sentezi anlayışının sonucu uygulanan gerici, mezhepçi, laiklik karşıtı ve şovenist politikalar, toplumumuzu derin bir ayrışma ve çatışma ile yüz yüze bırakmıştır.
Özellikle 19 Mart'tan bu yana artarak devam eden baskı ve zor politikaları, seçilmiş belediye başkanlarının görevden alınarak yerlerine kayyım atanması, bürokratların, siyasilerin, gazetecilerin, öğrencilerin tutuklanarak etkisizleştirilmeye çalışılması 12 Eylül geleneğinin ne denli canlı olduğunu göstermektedir.
Bugün ülkemizin karşılaştığı tablo içler acısıdır; hukuk rafa kaldırılmış, Anayasa fiilen yok edilmiş, laiklik ilkesinin içi boşaltılmıştır. Gerici ve faşizan politikalar altında sömürü, açlık ve yoksulluk yaşamlarımızın olağan koşulu haline getirilmiştir.

Çok açıktır ki bugünün tek adam rejimi 12 Eylül Darbesi'nin 12 Eylül Askeri Darbesi'nin ürünü ve aldığı yeni biçimidir.

Bir kez daha altını çizmek isteriz ki; eşit, özgür, adil ve sömürüsüz bir ülke ve gelecek, 12 Eylül uygulamalarının tümünün ortadan kaldırılmasıyla ve tek adam rejiminin sona ermesiyle mümkündür.

TMMOB olarak, 45 yıldır süren bu karanlığın dağıtılması için hiç durmadan mücadele edeceğiz! Gelecek nesillerimizi 12 Eylül Darbesi'nin gölgesinde değil, eşit, özgür ve demokratik bir ülkede yaşatacağız!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 66 -

YEREL YÖNETİMLERDE MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI İÇİN KALICI, GÜVENCELİ VE MESLEKİ NİTELİĞİNE UYUMLU İSTİHDAM YAPILMALIDIR

02.09.2025

Yerel yönetimlerce personel alım ilanları yayınlanmakta, bu ilanlar içerisinde bir kısım görevlere eğitim ve bilgi birikimi uyuşmamasına rağmen nitelik kısmında başvuru koşulu olarak mühendislik, mimarlık, şehir ve bölge planlama lisans programlarından mezun olmak şeklinde ibareler yer almaktadır.

Geçmiş yıllarda olduğu gibi 2025 yılı belediye personel ilanlarında da bu duruma rastlanmaktadır. En son olarak geçtiğimiz günlerde "Gaziantep Şehitkamil Belediyesi 2025 Memur Alımı İlanı"nda meslektaşlarımıza biçilen kadro görevi "zabıta" olarak tanımlanmıştır.

Bu personel alımları bir istihdam şekli olarak anlaşılsa da nitelik ve güvenceli kadro açısından sorunlar barındırmaktadır.

Kamu hizmetlerini karşılamak, merkezi ve yerel yönetimlerin en önemli anayasal görevi, hatta varlık nedenidir. Özellikle kamu hizmetlerinin topluma ulaştırılmasında yerel yönetimler kilit önemdedir.

Günümüzde yerel yönetimlerde norm kadro çerçevesinde çalıştırılan personelin toplam sayıları verilen hizmetlere ve nüfusa göre yeterlilik göstermemekte, bunun yanı sıra farklı statüde veya hizmet alımı yoluyla personel istihdamına gidilmektedir.

Yakın dönem kanunlara baktığımızda 2005 tarihli 5393 sayılı Belediye Kanununda norm kadro ile ilgili madde yeniden düzenlemiş, daha sonra bu Kanunun akabinde 2006 tarihli "Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Esaslar" yürürlüğe girmiştir.

2007 tarihinde "Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik" çıkarılmıştır. 5393 sayılı Belediye Kanunun 49. maddesine göre; "Norm kadro ilke ve standartları İçişleri Bakanlığı ile DPB tarafından müştereken belirlenir. Belediyenin ve bağlı kuruluşlarının norm kadroları, bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir." Yine Belediye Kanunun 18. maddesinde belediye meclislerine "Norm kadro çerçevesinde belediyenin ve bağlı kuruluşlarının kadrolarının

ihdas, iptal ve değiştirilmesine karar vermek" yetki ve görevi verilmiştir. Norm kadro ve personel istihdamı, mevzuattaki haliyle "norm kadro ilke ve standartları İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir".

Burada önemli nokta yerel yönetimlerdeki memur kadro taleplerinin İçişleri Bakanlığı'nın görüş ve onayına sunulması üzerinden şekilleniyor olmasıdır.
Tüm geçmiş mevzuat ve düzenlemeler açısından bakıldığında belediyelerde personel istihdamı ve bütçe kısıtlaması uygulanmakta olup kadro belirleme yetkisi aslında merkezi yönetimin elinde olmuştur.

Verilen emeğin düşük ücretler ve güvencesizliğe tabi tutulması, ülkemizde sıkça başvurulan bir yöntem haline gelmiştir. Meslektaşlarımız yalnızca sözleşmeli olarak veya düşük ücretlerle güvencesiz bir şekilde değil farklı kadrolarda gösterilerek de istihdam edilmektedir. Bütçesi vergilerimizden oluşturulan ve halka hizmet sağlamakla yükümlü olan belediyelerin birçoğunda da bu yöntemlerle personel istihdamına gidilmektedir.

Merkezi yönetimlerin yerel yönetimlere yeterli kadro açmaması da bu sorunun katlanarak büyümesine yol açmaktadır. Yerel yönetimlerde görev alan meslektaşlarımızın tüm eğitimi, mesleki birikimi, yaptığı işin niteliği ve aldığı sorumluluk düşünüldüğünde bu koşullarda çalıştırılması hem çalışan meslektaşlarımızın emeğine haksızlık hem de yapılan işin niteliğini düşürmek demektir.
Kamu yararına çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının mali ve kadro sorunlarının, özlük haklarının görmezden gelinmesi, mesleki denetim kapsamında imza yetkilerinin kurallara uygun şekilde işletilmemesi sadece belediyelerin ve meslektaşlarımızın değil, tüm ülkenin zararınadır.

İstihdam Alanları Yeniden Düzenlenmeli

Kamu istihdamıyla ilgili dikkat çeken problem mevcut durum itibariyle istihdam şekillerine yönelik bir karmaşanın halen hüküm sürüyor olmasıyla da ilgilidir.

Bugüne kadar personel rejimince yapılan köklü düzenlemelerin belirli toplumsal, siyasal ve ekonomik olaylar sonucu gerçekleştiği ve bu düzenlemelerin de doğal olarak düzenlendikleri dönemlerin izlerini taşıyarak kalıcı çözümler yerine, günü kurtaran çalışmaların ötesine gidemediği görülmektedir. Bu yüzden tarihsel süreçteki dönüşümler mevcut problemlerin çözülmesinden ziyade var olan sorunların daha da derinleşmesi yönünde olmuştur.
Çok sayıda belediyede örneği olan bu gelişmelerden gözlemlenen bir sorun da bu düzeninin yerel yönetimler tarafından kabul görmüş olmasıdır. Bu kabulde, yasal düzenlemelerin, mali sorunların ve merkezi yönetimin uygulamalarının önemli etkileri olduğu belediye yöneticileri tarafından temel kısıtlar olarak ifade edilmektedir.

Kısacası iş güvencesi açısından sorunlu, esnek çalışmaya dayalı bu yapı yerel yönetimlerin aynı kurum içinde benzer hizmetleri yerine getiren ancak farklı statülere tabi daha az ücret alan ve iş güvencesi bulunmayan personel tarafından

yürütülmektedir.

Sorunların Çözümü İçin

Planlama, projelendirme, tasarım, uygulama, denetim ve değerlendirme aşamalarında, doğal ve kültürel varlıkların korunmasında mühendislik, mimarlık ve şehir planlama disiplinlerinin önemi ortadadır.

Bu sebeplerle mühendis, mimar ve şehir plancılarının istihdam alanları yeniden düzenlenmelidir.

Tüm kamu istihdamında olması gerektiği gibi yerel yönetimlerde de teknik personel için kalıcı, güvenceli ve mesleki niteliğine uygun kadro sağlanmalıdır. Tüm belediyelerin ve bağlı iktisadi teşebbüsler olarak faaliyet gösteren şirket statüsündeki yapılanmalarının hizmetleri, bilim ve teknik temelinde kamucu bir anlayışla teknik kadrolarla desteklenmelidir.

Kadro sayısı belirlenirken; kamusal hizmet gereği ile hareket edilmeli; mühendis, mimar ve şehir plancılarına uzmanlık alanlarına uygun olarak sorumluluk ve yetkileri kamu gücüne dayanılarak verilmeli; yetki ve çalışma şekilleri kadrolu istihdam biçiminde oluşturulmalıdır.

Sözleşmeli ve işçi statüsünde gösterilerek istihdam edilme koşullarından vazgeçilmeli, çalışanlar norm kadroya geçirilmelidir. Hizmetlerin etkin ve verimli biçimde yerine getirilebilmesi için uygun bir idari yapılanmanın geliştirilmeli ve toplumsal yarar gözetilmelidir.

TMMOB olarak planlı kalkınma yaklaşımının benimsendiği, tam istihdam ve toplumsal refah odaklı üretken bir yaşam modeli oluşturmak için akıl ve bilim temelli bir ülke modeli hedefiyle mücadele etmeye devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 67 -

19 EYLÜL 1979 İŞ BIRAKMA EYLEMİNİ SELAMLIYORUZ! TMMOB MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜMÜZ KUTLU OLSUN!

19.09.2025

Ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki ve demokratik mücadelesinin en görkemli dışavurumlarından biri olarak tarihe geçen 19 Eylül 1979 İş Bırakma Eylemini 46. Yılında bir kez daha coşkuyla selamlıyoruz!

19 Eylül'ün mirasını yaşatmak için ilan ettiğimiz TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günümüz kutlu olsun!

Bundan tam 46 yıl önce meslektaşlarımızın yaşadığı hak kayıplarını ve ücret adaletsizliklerini protesto etmek için TMMOB'nin çağrısıyla gerçekleştirilen eylemde maden ocaklarından enerji santrallerine, fabrikalardan şantiyelere, kamu kurumlarından limanlara kadar pek çok iş yerinde üretim durdurulmuştur. Bizler için 19 Eylül İş Bırakma Eylemi, ülkesi için düşünen, planlayan, üreten mühendis, mimar ve şehir plancılarının kendi öz güçlerinin farkına vardığı tarihtir.

Nasıl ki 15-16 Haziran 1970 direnişi ülkemizdeki işçi sınıfının özgücünü dosta düşmana gösterdiyse, 19 Eylül 1979 İş Bırakma Eylemi de ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının toplumsal gücünü ve taleplerini görünür kılmıştır.

BİTMEYEN SORUNLARIMIZ

46 yıl sonra bugün, ne yazık ki emeğiyle geçinen toplumsal kesimler için durum hiç değişmemiştir.

Ülkemizde her geçen gün derinleşmekte olan ekonomik kriz biz mühendis, mimar ve şehir plancıların da hayatını olumsuz etkilemektedir. Kamusal yatırımların ortadan kalkması, rant hırsının bilim ve tekniğin önüne geçmesi, sermayenin ihtiyaçlarının halkın ihtiyaçlarının önünde tutulması nedeniyle mesleğimiz sistematik olarak değersizleştirilmektedir.

Muhalif her türlü sesi baskı ve zor politikalarıyla susturmak isteyen tek adam rejimi altında emeğimiz değersizleşirken, özlük haklarımız da giderek budanmaktadır. Gerek kamuda gerek özel sektörde her türlü mühendislik, mimarlık ve

şehir planlama hizmetlerini, planlama, projelendirme, uygulama ve denetleme işlerini yürüten tüm meslektaşlarımız krizden olumsuz biçimde etkilenmektedir. Meslektaşlarımız, ülkemizdeki kriz ortamının yarattığı pahalılık, geçim sıkıntısı ve borçlanma gibi ortak sorunlardan etkilendiği gibi, mesleğimize özgü sorunlarla da boğuşmak zorunda kalmaktadır.

Kamuda çalışanlarımız siyasi baskı altında, düşük ücret, kadro sorunu, özlük haklarının ihlal edilmesi, düşük ek göstergeler gibi birçok sorun ile yüz yüzedir. Güvencesiz-sözleşmeli istihdam modellerine yönelme, atamalarda liyakatin ortadan kalkması gibi nedenlerle kamudaki teknik personelin iş yükü artarken, iş riski de giderek büyümektedir. Yandaş sendika konfederasyonlarıyla imzalanan enflasyona endeksli toplu sözleşmeler, şaibeli enflasyon rakamlarıyla birleşince kamu emekçilerinin her geçen gün daha da yoksullaşmasına neden olmaktadır. Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın tamamına yakını yatırımların durması, projelerin iptal edilmesi, reel sektörün tıkanması gibi sorunlardan etkilenmektedir. İşsizlik, esnek çalışma, güvencesizlik, sağlıksız çalışma koşulları ve reel ücret kaybı gibi sorunlar özel sektörde çalışan tüm meslektaşlarımızı tehdit etmektedir. Birliğimiz ile SGK arasındaki yapılan asgari ücret protokolünün SGK tarafından tek taraflı olarak feshedilmesi, meslektaşlarımızın düşük ücretlerle sınırsız biçimde sömürülmesine zemin hazırlamıştır.

Siyasal iktidarın karar ve uygulamaları, meslektaşlarımızı olduğu kadar meslek alanımızı ve mesleki faaliyetlerimizden faydalanan halkımızı da olumsuz etkilemektedir. Bilime ve tekniğe aykırı olarak çıkarılan yasalar ve yapılan mevzuat değişiklikleri nedeniyle halkın nitelikli ve güvenilir mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı hizmeti alması engellenmektedir. Bu durumun toplumumuza maliyeti daha büyük felaketler, daha güvensiz bir hayat ve her alanda geri kalmışlık olmaktadır.

Benzer şekilde kamuoyuna ‘sahte diploma’ olarak yansıyan skandallar da ortak geleceğimize büyük bir tehdit oluşturmaktadır. Üzülerek görüyoruz ki hem yurttaşlarımızın can ve mal güvenliği hem ülkemizin geleceği ısrarla ticaret konusu yapılmaktadır. Üretimin her alanında, eğitimden sağlığa, şehircilikten altyapıya kadar tüm kamusal hizmetlerin temelini dinamitleyen bu suç, telafisi mümkün olmayan felaketlere davetiye çıkarmaktadır.

Mesleklerimizin onurunu, kamu güvenliğini ve halkımızın geleceğini korumak, Birliğimizin temel varlık nedenidir. TMMOB, geçmişten bu yana bu tür sahtecilik girişimlerine karşı kararlı bir mücadele yürütmüştür. Ancak Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından verilen denklik belgelerindeki hatalar ve meslek odalarının denetim yetkilerinin kısıtlanması gibi yapısal sorunlar, bu sahteciliğin kolayca yayılmasına zemin hazırlamıştır.

Bu derin krizin aşılması ve toplumsal güvenin yeniden tesisi için, sahte diploma skandalıyla ilgili tüm soruşturmalar şeffaf bir şekilde yürütülmeli, bu sahtecilik ağının tüm yönleri aydınlatılmalı ve sorumlularının tamamı ile sahte diploma sahiplerinin isimleri derhal kamuoyuyla paylaşılmalıdır. Meslek odalarının ana-

yasal yetkileri üzerindeki engeller derhal kaldırılmalı, mesleki denetim yetkisi koşulsuz bir şekilde geri verilmelidir.

SESİMİZİ HEP BERABER YÜKSELTELİM

Geldiğimiz noktada sorunlarımızı tespit ederken, ülkemizin içerisinden geçtiği bu kriz koşulları altında emeğimiz ve alın terimiz için hep beraber mücadele ederek kazanabileceğimizi biliyoruz.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki hak ve çıkarlarını korumak aslında tüm toplumun geleceğini korumak demektir. Bizler bu anlayışla, mesleğimize ve meslektaşlarımıza sahip çıkarken, ülkemizin ve toplumumuzun ortak geleceğine de sahip çıkıyoruz.

Herkes bilsin ki bedeli ne olursa olsun halkımız için mücadele etmekten bir adım bile geri adım atmayacağız. Bizler mesleğimizi bilimden, üretimden ve toplumdan yana kullanan bir mücadele geleneğinin sürdürücüsüyüz. Bu anlayışla TMMOB'nin bilim ve tekniği esas alan, kamu çıkarını savunan, eşitlik, özgürlük ve demokrasiden yana tavrını korumaya devam edeceğiz.

Bu noktada TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Yerel Kurultayları ve hemen ardından 18 Ekim'de Ankara'da gerçekleştireceğimiz Merkezi Kurultayımız bizler için önemli bir başlangıç noktasını oluşturmaktadır. Bir yandan meslek alanlarımızın ve meslektaşlarımızın sorunları için sesimizi yükseltirken bir yandan da ülkemizin ve halkımızın geleceği için hep beraber mücadeleyi büyüteceğiz.

19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü, TMMOB'nin mücadele tarihine, aydınlık yarınlarına sahip çıkma günüdür.

19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü, ülkemize, mesleğimize ve meslektaşlarımıza sahip çıkma günüdür.

19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü Birliğimize, Odalarımıza ve örgütlü mücadele geleneğimize sahip çıkma günüdür.

Bu anlayış ve kararlılıkla 19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Gününü bir kez daha kutluyoruz.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü!

Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 68 -

AMASRA MADEN FACİASININ 3. YILI... BU ACILAR SON BULSUN!

14.10.2025

14 Ekim 2022 tarihinde yaşanan Amasra Maden faciasının üzerinden üç yıl geçti. Hayatını kaybeden 43 madencimizi bir kez daha saygıyla anıyoruz.
Üzerinden kaç yıl geçerse geçsin 43 madenci arkadaşlarımızın acısını yüreğimizin en derinliklerinde hissediyoruz.

Amasra maden faciası görünmez bir kaza değil, neoliberal anlayışın sonucu olarak kamu madenciliğinin yok edilmesi, iş güvenliği anlayışının görmezden gelinmesinin sonucudur.

Amasra faciası, basit bir ihmal değil, madencilik bilgi ve birikiminin yok sayılmasının, teknik bilgi ve alt yapı yetersizliğinin, bilimin yerine keyfiliğin, emeğe ve emekçiye saygı yerine kar hırsının sonucudur.

Kamu madenciliğinin tasviyesi, kamunun işlevsiz hale getirilmesinin, özelleştirme politikalarının dayattığı çalışma koşullarının ve siyasi iktidarın emekçilerin hayatlarına değer vermeyen politikalarının bedelini Amasra'da 43 madenci hayatlarıyla ödemiştir.

"Bir ülkeyi tanımak istiyorsanız, o ülkede insanların nasıl öldüğüne bakın" derler.

Emek sömürüsünün derinleştiği, esnek, güvencesiz istihdamın yaygınlaştığı, emek örgütlerinin etkisizleştirildiği AKP iktidarı dönemi boyunca toplu işçi ölümleri tarihin en yüksek sayılarına ulaşmıştır. 30 binden fazla emekçi madenlerde, inşaatlarda, tarımda, ormanda, sanayide, taşımacılıkta, tersanelerde, iş cinayetlerinde hayatlarını kaybetmiştir.

Özelleştirme, taşeronlaştırma, sendikasızlaştırma, kuralsızlaştırma, denetimsizleştirme politikaları, çalışma saatlerinin uzatılması, fazla mesai, çalışma ortamının düzensizliği, patronların aç gözlülüğü, yetkililerin sorumsuzluğu, gerekli güvenlik önlemlerinin alınmaması, etkin bir denetim sisteminin kurulmaması sonucunda meydana gelen ölümler, meslek hastalıkları, sakat kalma her geçen gün artıyor.

ILO verilerine göre Türkiye ölümle sonuçlanan kazalar bakımından Avrupa'da ilk sırada yer almaktadır.
Biz biliyoruz ki bunun adı kaza değil, düpedüz cinayettir.

Bu durum mevcut yasal düzenlemelerin iş kazalarını ve ölümlerini önlemekteki yetersizliğinin, ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda köklü ve yapı-

sal sorunlar olduğunun en açık göstergesidir.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini maliyet olarak görenler, iş cinayetlerini kader diye dayatanlar, uyguladığı politikalarla ihmalkar davranan siyasi iktidar bu cinayetlerin sorumlusudur.

Oysa "elverişli koşullarda çalışma hakkı" İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde güvence altına alınmış bir haktır.

Emeğin yüzlerce yıllık mücadelesi sonucunda benimsenen bu hak, "işçi sağlığı ve iş güvenliği" adıyla tüm dünyada kabul edilen temel bir çalışma ilkesi halini almıştır.

Gerçekleşen iş cinayetleri ve iş kazalarının büyük çoğunluğunun önlenebilir olduğu bilinmektedir. Bilimsel ve teknik ölçütler doğrultusunda atılacak adımlar ile göz göre göre "geliyorum" demekte olan facialara son vermek mümkündür. Bunun için önce insan hayatını ve emeğe değer veren bir yaklaşımın benimsenmesi gerekmektedir.

Bir kez daha hatırlatıyoruz;
İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanına ilişkin düzenlemelerin ve denetimin yalnızca Çalışma Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Enerji ve Tabii kaynaklar Bakanlığı tarafından yürütülmesi, doğru kararların alınmasının önünde bir engeldir.

Bu nedenle düzenleme ve denetleme; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın yanında, Sağlık Bakanlığı, üniversiteler, sendikalar, TTB ve TMMOB'den oluşan idari ve mali yönden bağımsız bir enstitü tarafından yerine getirilmelidir. Çalışma yaşamına ilişkin tüm düzenlemeler bu enstitü tarafından yeniden ele alınmalı ve kararlaştırılmalıdır.

Bu ölümleri ancak ve ancak işçiler, emekçiler, sendikalar, meslek örgütlerinin birlikteliği ve örgütlü mücadelesi önleyebilir.

Üzerinden kaç yıl geçerse geçsin 43 madencinin ölümünü, siyasi iktidarın ve kamu kurumlarının sorumluluğunu, faciaya sebep olan politikaları ve bu politikaların uygulayıcılarını asla unutmayacağız.

Unutturmayacağız.
İş cinayetlerinin gerçek sorumluları hesap verinceye kadar mücadeleye devam edeceğimizi kamuoyuna saygıyla duyuruyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 69 -

TMMOB 48. DÖNEM KADIN ÇALIŞMA GRUBU: 11. YARGI PAKETİ KİMİN İÇİN ADALET SAĞLIYOR?

21.10.2025

Şubat ayında siyasi iktidar tarafından hazırlanan ve kamuoyundan gelen yoğun tepkiler üzerine geri çekilen yasa tasarısı, 11. Yargı Paketi adıyla bir kez daha gündeme getirilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde görüşülmesi beklenen bu pakette, "aile kurumunu koruma" söylemi arkasına sığınılarak, LGBTİ+'ların varlığı ve hakları doğrudan hedef alınmaktadır.

"Toplumsal güvenlik" kılıfıyla sunulan bu düzenlemeler, LGBTİ+'lara yönelik cezai yaptırımları ve cinsiyet kimliği üzerindeki baskıları artırmakta; toplumun temel hak ve özgürlük alanlarını ciddi biçimde tehdit etmektedir.

Taslakta, Türk Ceza Kanunu'nun 225. maddesinde yer alan "Hayasızca Hareketler" suçuna ilişkin cezanın alt sınırı altı aydan bir yıla, üst sınırı ise üç yıla çıkarılmakta; ayrıca maddenin kapsamı genişletilerek, "doğuştan gelen biyolojik cinsiyete ve genel ahlaka aykırı tutum ve davranışta bulunan ya da bulunmayı teşvik eden, öven veya özendiren kişiler" ile "aynı cinsiyetteki kişilerin nişan ya da evlenme töreni yapması" da suç kapsamına alınmaktadır. Bu düzenleme ile bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası öngörülmektedir.

Kadınların ve LGBTİ+'ların bedenleri, kimlikleri ve yaşamları üzerinden kurulan bu baskı ve tahakküm politikalarının hiçbirini kabul etmiyoruz!

Bu düzenlemelerin, siyasi iktidarın son 23 yıldır sistematik biçimde inşa ettiği gerici, otoriter rejimin bir yansıması olduğunu biliyoruz. "Toplumsal cinsiyet eşitliği" kavramını müfredatlardan ve kamu politikalarından silmeye çalışan, eşitsizliği derinleştiren ve kadın düşmanı uygulamaları kurumsallaştıran bu anlayış, şimdi de bu tahakkümünü yasa eliyle kalıcılaştırmaya çalışmaktadır.

Oysa gerçek apaçık ortadadır.

Bu yargı paketinin hazırlandığı süreçte kadın cinayetlerinin ve şüpheli kadın ölümlerinin artması, hukuk sistemindeki çelişkileri ve eşitsizlikleri daha da görünür kılmıştır. Rojin Kabaiş'in şüpheli ölümüyle ilgili soruşturmanın reddedilmesi, kadınların adalet arayışlarının nasıl sistematik biçimde engellendiğini bir kez daha ortaya koymuştur.

Kadına yönelik şiddet her geçen gün artarken, siyasi iktidarın sorumluluğu,

kadınların ve LGBTİ+'ların yaşam hakkını korumaktır. Ancak iktidar, bu sorumluluğu yerine getirmek yerine; kadınları ve LGBTİ+'ları görünmez kılmayı, susturmayı ve toplumsal varlıklarını bastırmayı tercih etmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitliğini yok sayarak hukuku kendi politik çıkarlarına göre şekillendiren bu anlayış; ayrımcılığı körüklemekte, nefret söylemini meşrulaştırmakta ve hak ihlallerini derinleştirmektedir.

Biz TMMOB 48. Dönem Kadın Çalışma Grubu olarak biliyoruz ki 11. Yargı Paketi ile yalnızca LGBTİ+'ların değil, hiçbir yurttaşın hukuk güvenliği kalmayacaktır. "Yargı reformu" adı altında sunulan bu düzenlemeler, adaleti güçlendirmeyi değil, toplumu itaatkâr hale getirmeyi amaçlamaktadır.

Oysa biz kadınlar, mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları olarak biliyoruz ki: Eşitlik olmadan adalet, adalet olmadan özgürlük olmaz.

Eşitlikten, özgürlükten ve yaşam hakkımızdan vazgeçmeyeceğiz.

48. Dönem TMMOB Kadın Çalışma Grubu

- 70 -

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNE YAPILAN MENFUR SALDIRIYI KINIYORUZ!

28.10.2025

Dün Hacettepe Üniversitesi kampüsünde pahalı olan yemek ücretlerini ve kötü barınma koşullarını protesto eden öğrencilere, güvenlik güçlerinin gözü önünde, okul dışından oldukları anlaşılan / öne sürülen yüzlerini kar maskesi takarak gizlemiş bir grup saldırgan pala ve satır gibi kesici aletlerle saldırmış ve bazı öğrencileri ciddi şekilde yaralamıştır.

Güvenlik güçleri saldırganların peşine düşmek yerine Bilkent Hastanesi acil servisine götürülen yaralı öğrenciler ve durumları hakkında bilgi almak için kapıda bekleyen arkadaşlarını göz altına almıştır.

En temel hakları için mücadele eden üniversite öğrencilerine yapılan bu saldırıyı kınıyor güvenlik güçlerinin olay sırasındaki ve sonrasındaki tavrını kabul edilemez buluyoruz.

Yaralı öğrencilere acil şifalar diliyor, bir an önce derslerinin başına dönebilmelerini umuyoruz.

Ülkemizin içerisinden geçmekte olduğu çoklu kriz ortamında üniversite öğrencilerine yapılan bu planlı saldırılar, siyasi iktidarın toplumsal muhalefete yönelik faşizan uygulamalarının en açık göstergelerinden biri olmuştur.

Başta üniversite yönetimi olmak üzere herkesi, kampüslerin öğrenciler için en güvenli yaşam alanları olmasını sağlama ve sorumluluklarını yerine getirmeye çağırıyoruz. Emniyet güçlerini, yeni saldırılar yaşanmadan ve daha vahim sonuçlar ortaya çıkmadan olayın arkasındaki güçleri açığa çıkarmaya, failleri bir an önce tespit ederek adalete teslim etmeye davet ediyoruz.

Gençlerin eğitim hakkına, yaşamlarına, geleceklerine kasteden saldırganlar toplum vicdanında zaten mahkumdurlar. Ancak adalet karşısında hak ettikleri cezayı almadıkları takdirde bu ülkede hiçbir üniversite öğrencisi, hiçbir vatandaş güvende olamayacaktır.

Bizler demokratik meslek-emek örgütleri olarak geleceğimiz olan gençlerimize sahip çıktığımızı, benzerlerinin yaşanmaması için sürecin takipçisi olacağımızı, yetkililerin sorumluluklarını bir an önce yerine getirmelerini beklediğimizi tüm kamuoyuna duyuruyoruz.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

- 71 -

ANAYASA MAHKEMESİ KARARINA UYULMALI VE TAYFUN KAHRAMAN DERHAL SERBEST BIRAKILMALIDIR!

07.11.2025

Anayasa Mahkemesi, kamuoyunda "Gezi Davası" olarak bilinen davada geçmiş dönemlerde Birliğimize bağlı TMMOB Şehir Plancıları Odasında çeşitli kurullarda görev yapmış olan Tayfun Kahraman yönünden ihlal kararı vermiştir. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, Anayasa Mahkemesince verilmiş bir ihlal kararı bulunmasına rağmen karara uymamıştır.

Anayasa Mahkemesi kararları diğer Mahkemeler de dahil olmak üzere herkes tarafından uyulması zorunlu ve bağlayıcı kararlardır. Yakın zamanda çokça şahit olduğumuz üzere Anayasa Mahkemesi kararlarına bir kez daha uyulmaması, bu durumun sıradanlaştırılmaya ve normalleştirilmeye çalışıldığını göstermektedir. Ancak Anayasa hükümleri açıktır. Anayasa Mahkemesi kararları kesindir ve bağlayıcıdır. Aksi davranışta bulunan kim olursa olsun Anayasa'yı ihlal suçu işlemektedir.

Anayasa Mahkemesi'nin ihlal kararı açıkça göstermiştir ki Tayfun Kahraman yıllardır haksız ve hukuka aykırı olarak mahkum edilmiştir. Mahkemece yapılması gereken Tayfun Kahraman'ın derhal tahliyesine karar vermek olmalıyken bu yapılmamış; aksine Anayasa Mahkemesi'nin "yetki gaspı" yaptığı ileri sürülerek karara uyulmamıştır. Hiçbir demokratik ülkede benzerine rastlayamayacağımız türden bir karar verilmiştir.

Anayasal güvenceler kapsamında bir bireysel başvuru gerçekleştirilmiş, Anayasa Mahkemesi de görev ve yetkileri kapsamında bu incelemeyi gerçekleştirerek ihlali saptamıştır. Tayfun Kahramanın adil yargılanmadığına hükmeden Anayasa Mahkemesi kararına uyulmaması yeni bir ihlal yaratmıştır.

Geçtiğimiz günlerde Yargıtay başkanı dahi bir konuşmasında "Anayasa Mahkememiz bir ihlal kararı verdiği zaman tüm yargı organlarının, hepimizin buna uyması ve gereğini yerine getirmesi gerekir" demiş olmasına rağmen İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nin Anayasa Mahkemesi kararına uymaması kabul edilebilir değildir.

Her fırsatta "sivil anayasa" çağrıları yapanlar, bugün yaşadığımız keyfiliğin yaratıcılarıdır. Anayasa Mahkemesi kararlarına uyulmamasının norm haline getirilmeye çalışılması, yargının siyasallaşmasının bir ürünüdür. Başta İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi olmak üzere Anayasa Mahkemesi kararlarına uymayan

kişiler hakkında ilgili makamlarca soruşturmaların başlatılması gerekmektedir. Yine başta Tayfun Kahraman ve Can Atalay olmak üzere Anayasa Mahkemesi veya Türkiye'nin yargı yetkisini tanıdığı uluslararası Mahkemeler tarafından ihlal kararı verilmiş herkes derhal salıverilmeli ve yaşanan hak ihlallerine son verilerek özgürlüklerine kavuşturulmalıdır.

Anayasa'da yer verildiği şekliyle demokratik bir hukuk devleti olmak; ancak Anayasa Mahkemesi kararlarına uyulduğu, yargıya talimat verilmediği, yargının bağımsız ve tarafsız olduğu bir düzende mümkündür.
Buradan bir kez daha ifade ediyoruz.

Ülkemizin en kitlesel, en yaratıcı, en masum, en meşru halk hareketi olan Gezi Direnişi'ni ve o direnişin parçası olmuş arkadaşlarımızı karalamaya yönelik hiçbir girişim toplum vicdanında meşru değildir.

Şehir Plancıları Odamızın Onur Kurulu Üyesi Tayfun Kahraman ve Mimarlar Odamızın Hukuk Danışmanı Can Atalay'ın da aralarında bulunduğu Gezi Tutukluları toplum vicdanında ve tarih önünde tertemiz ve masumdur.

Bu ülkenin güzel yarınları için mücadele eden arkadaşlarımıza bedel ödetmeye çalışmaktan vazgeçilmeli tüm arkadaşlarımız derhal salıverilmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 72 -

NEDENLER AYNI, ÖLENLER AYNI!

09.11.2025

Dün Kocaeli Dilovası'nda, ikisi çocuk, 6 kadın işçiyi iş cinayetinde kaybettik. Bu açıklamamızda ne söylersek söyleyelim, geçmişte söylediklerimizi tekrar etmiş olacağız.

"Emekçiye yine ölüm düştü." dersek, yeni şeyler mi söylemiş olacağız?

"İşverenler önlem almadı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı denetlemedi." dersek, yeni şeyler mi söylemiş olacağız?

"Her cinayet için teknik nedenler söylenebilir ama cinayetlerin tekrar eden nedeni, insana, insan canına değer verilmemesidir." dersek, yeni şeyler mi söyleyeceğiz?

"Gayrettepe, Hendek, Balıkesir, Oba Makarna, Kartalkaya'da işverenlerin duyarsızlığı nasıl ki onlarca canı aramızdan almıştıysa, Dilovası'nda da işverenlerin duyarsızlığı 6 kadın işçiyi aramızdan aldı." dersek, yeni şeyler mi söyleyeceğiz?

Dünkü yangın ve ölümlerle ilgili, daha önce de kullandığımız onlarca cümleyi tekrar edebiliriz. Ne yazık ki ölümler de aynı şekilde tekrar ediyor.

Teknik Nedenler

Sözlerimize, işyerinin kurulu olduğu bölgenin uygunsuzluğu, işyerinin kuruluş aşamasında uyulmayan kurallar, acil durumun yönetilmesine yönelik hazırlıkların olmaması konusu ile başlayalım ve sürdürelim.

Cinayetin görünen teknik nedenleri:
Parfüm üretiminde kullanılan en önemli bileşenlerden birisi alkoldür. Alkol denetimini amaçlayan tebliğe rağmen, kazanın yaşandığı işyerine alkolün hangi yollarla, ne miktarda sağlandığı ve depolandığı gibi kritik konuların da derhal açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Alkol, alevlenir bir sıvıdır. Uygun tanklarda depolanması, sıvının ortama sızmaması, buharlarının işyeri ortamına karışmaması gerekir. İşyerinin iyi bir şekilde havalandırılması, alkol buharının ortamda bulunmaması gerekir. Buharları tutuşturacak, elektrik dâhil herhangi bir kıvılcım, ateş vb.nin olmaması gerekir. Alkol buharlarının ölü noktalarda birikmiş olması, tutuşturucu bir kaynakla karşılaşması ve bunun patlamaya, yangına neden olması; yangın ve patlamanın meydana gelmesinin görünür teknik nedenidir.

Nedenler Sadece Teknik mi?

Asıl görülmesi, tartışılması ve değiştirilmesi gereken ise işçi sağlığı ve güvenliği sistemidir.

İşyerlerinde işçi sağlığı ve güvenliğinin sağlanması, kayıtsız şartsız işveren yükümlülüğüdür. Devlet de işyerlerini denetlemek, işyerlerinin uygun hale getirilmesini sağlamak, uygun olmayan işyerlerine idari ve cezai yaptırım uygulamak zorundadır. İş cinayetlerinin yıldan yıla artması, işverenlerin önlem almadığının ve işyerlerinin denetlenmediğinin en açık göstergesidir. 2024 yılında milyonlarca işyerinden sadece 7.133'ü denetlenmiştir. Bu sayı, müfettişlerin birçoğunun idari görevlerde çalıştırıldığı, müfettiş başına ayda ortalama iki denetim yapıldığı anlamına gelmektedir.

AKP iktidarında en az 30.000 işçiyi iş cinayetlerinde kaybettik. 2023 yılında 1.966, 2024 yılında 1.900 işçi iş cinayetlerinde can verdi. Kamuoyu yalnızca Davutpaşa, OSTİM, Soma, Amasra, Gayrettepe, Balıkesir ve Kartalkaya katliamlarını bilmektedir. Oysa her ay, en az Kartalkaya katliamında hayatını kaybedenlerin iki katı kadar insanı iş kazalarında kaybediyoruz.

Öncelikle Hesap Vermesi Gereken Bakan Vedat Işıkhan'dır

Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre, işyerinde çalışanların sosyal hakları, ücretleri ve işyerinin oluşturduğu riskler konusunda CİMER aracılığıyla kamu makamlarına başvuru yapılmış; ancak kamu makamları herhangi bir işlem yapmamış, yine kamuoyuna yansıyan bilgilere göre Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca da başvuru hakkında işlem yapılmamıştır. Düşünülen Kocaeli ve Gebze'deki SGK ve İŞKUR yönetici ile çalışanları dün açığa alınmıştır. Kamuda görev yapanların iş işlemlerinin sorumluluğunu taşıma ve hesap verme uygulaması, bizim de söylediğimiz ve istediğimiz bir uygulamadır.

Patlama ve yangın deyince aklımıza hemen Hendek, Balıkesir, Gayrettepe ve Kartalkaya geliyorsa; her gün 6 işçi iş cinayetlerinde can veriyorsa; yüksekten düşme, elektrik akımına kapılma, iş ekipmanlarının yol açtığı kazalar sonucu ölümün yaşanmadığı bir gün yoksa, olaylardan ders çıkarılmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kartalkaya soruşturması kapsamında ÇSGB yetkilileri hakkında soruşturma açılması isteğine yönelik verdiği yanıtta "Yeteri kadar müfettişimiz yok, tüm işyerlerini nasıl denetleyelim?" yanıtını vermiştir. Hatta "Bakanlığımızın böyle bir görevi yoktur." denilmiştir. Bu yanıt, bakanlığın görev alanına giren faaliyet ve işlemlerle ilgili teftiş, inceleme ve soruşturmaları yürütmek; gerekli önlemleri almak veya aldırmak gibi yükümlülüklerinin yerine getirilmediğinin itirafıdır.

Öyleyse öncelikle, 28 aylık bakanlığı döneminde iş cinayetlerinde en az 4.200 can kaybı yaşanan Vedat Işıkhan'ın hesap vermesi gerekir. Kocaeli ve Gebze'deki kamu görevlileri hakkında soruşturma açan Işıkhan, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü ve Genel Müdür Yardımcılığı makamlarına, işçi sağlığı ve

güvenliği kavramlarını belki de görevlendirilmelerinden sonra ilk kez duyan kişileri atamıştır. Çalışma hayatını denetleyen Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına, hayatı boyunca çalışma yaşamı konusunda bir kez bile denetim yapmamış birisini atamıştır. Dünya örneklerinden de gördüğümüz üzere, öncelikle istifa etmesi gereken bakandır!

İşyeri Açılma ve Ruhsat Süreci Değiştirilmelidir

AKP iktidarının imar, yapılaşma, proje gibi konularda TMMOB'ye bağlı meslek odalarını devreden çıkarması nedeniyle, işyerlerinin mühendislik-mimarlık disiplinlerine uygun olarak projelendirilip projelendirilmediği, buna göre yapılıp yapılmadığı da bilinmemektedir. Kocaeli Valisi'nin beyan ettiği işyeri ruhsatının varlığı, daha önce 29 emekçinin hayatını kaybettiği Gayrettepe yangınında olduğu gibi, "İşyeri Açma ve Ruhsat Süreci"ndeki güvenlik boşluklarını bir kez daha gündeme getirmiştir. 1475 sayılı İş Kanunu döneminde uygulanan "Kurma İzni ve İşletme Belgesi" sistemi, işyeri kurulmadan önce Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müfettişlerince detaylı teknik incelemeyi zorunlu kılarken, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle bu süreç Bakanlık denetiminden çıkarılmıştır. Mevcut sistemde belediyelerin ruhsat verirken aradığı "iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin alınmış olması" ve "itfaiye raporu" şartları bulunsa da, belediye ruhsat birimleri; yanıcı, parlayıcı malzemeler ve kimyasallar konusunda yeterli eğitime, teknik bilgiye ve denetim listesine sahip değildir. "Bürokrasiyi kaldırıyoruz." diyerek güvenliği değil, işverene kolaylığı esas alan değişiklikler, güvenlik tedbirlerinin etkin bir şekilde denetlenmesini olanaksız hale getirmiştir.

Bu Sistem ile Ölümler Sürecektir

İşverenleri önlem almaya zorlamayan, işyerlerini denetlemeyen, ceza uygulamayan, kazalar sonrası işvereni değil iş güvenliği uzmanlarını suçlayan sistemle kazalar ve ölümler önlenemez.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, AB direktiflerinin çevirisi niteliğindedir; ancak uygulamalar, AB ülkeleriyle de dünya örnekleriyle de paralel değildir.

İSİG hizmetlerinin özel sektör eliyle yürütülmesini hedefleyen düzenlemeler sonucu, ülkemizdeki OSGB sayısı 2.700'e ulaşmıştır. İşyerlerinin yüzde 85'i OSGB'lerden hizmet almaktadır. İSİG hizmetlerinin piyasalaştırılması, yaşanan sorunların en temel kaynaklarındandır.

Her zaman söylediklerimizi, ne yazık ki bugün de söylemek zorundayız: AKP iktidarı ve özellikle de Cumhurbaşkanlığı sistemine geçilmesinden sonra kamu yönetiminde keyfilik, yeteneksiz kişilerin uygun olmadıkları görevlere getirilmesi, kadrolaşma ve hesap vermemenin yaygınlaşması, iş cinayetlerinin daha da artmasında etkili olmuştur.

Cinayetlerin Önlenmesi İçin
Şu an yürürlükte olan mevzuat ve denetim sisteminde işyerleri denetlenemiyor, ölümler önlenemiyor. Öyleyse yapılması gereken açıktır: Dünya örneklerinde olduğu gibi, ilgili bakanlıklar, üniversiteler, sendikalar, meslek örgütlerinin katılımı ile idari ve mali yönden bağımsız, özerk, bileşiminde ağırlıklı olarak emek örgütlerinin yer aldığı Ulusal İşçi Sağlığı ve Güvenliği Kurumu oluşturulmalıdır. Önerilen kurum, tepe noktada örgütlenen bir kurum olarak kalmayacak; işyeri düzeyine kadar inecek bir yapı olacak, eğitim, denetim, laboratuvar, periyodik kontrol hizmetlerini organize edecektir. Kurum, işyerlerinin projelendirilmesi, açılması, işletilmesine ilişkin iş ve işlemlerden başlayarak; eğitim, denetim, periyodik kontrol, iş hijyeni ölçümleri, işyeri denetimleri gibi tüm aşamaları örgütleyecektir. Bu kurumun yerel birimleri ile tüm işyerlerine ulaşılacaktır. Bu öneri gerçekleşmediği sürece, yarın benzeri cümleleri kurmaya devam edeceğiz. Bakanlık, en azından öneriyi tartışmaya açmadığı sürece, artarak süren ölümlerin sorumlusu olmaya devam edecektir.

İşyerlerinde işçi sağlığı ve güvenliğinin sağlanmasının işveren yükümlülüğü olduğu gerçeğine uygun olarak davranılmalı; işçi sağlığı güvenliği hizmetlerinin piyasalaştırılması ve sorumluluğu iş güvenliği uzmanına havale eden sistemden vazgeçilmelidir.

Dilovası'nda hayatını kaybedenlerden üçü çocuk işçidir; çocukların çalıştırılmasını engelleyici, gençler, kadınlar, göçmen veya yaşlı işçiler gibi risk gruplarını koruyucu hükümler olmalı ve uygulamalar denetlenmelidir. İşyerlerinde cinsiyet ayrımcılığı yapılmamalıdır.

İşyeri açmak isteyenlerin, işyeri açılmadan önce ve işyerlerinin özelliğine göre İSİG konunda eğitim almaları, sertifikalandırılmaları zorunlu olmalıdır. Yönetim görevlerinde bulunacaklar için de konumuna göre İSİG eğitimi almaları ve belgelendirilmeleri zorunlu olmalıdır. İşyeri açabilmenin, yönetici olabilmenin ön şartı bu eğitimlerin alınması ve sertifikalandırılması olmalıdır.

Ölümlü kazaların meydana geldiği işyerlerinde iş durdurulmalı; TMMOB, Sendikalar tarafından belirlenen kurul tarafından işyerinin açılabileceğine dair rapor düzenlenmeden işyeri yeniden açılmamalıdır.

Çözüm Mücadelede!

Her gün en az 6 canı aramızdan alan cinayet düzeninin değişmesi, ancak mücadele ile mümkündür.

TMMOB örgütlülüğü bilimin ve tekniğin yol göstericiliğinde bu mücadeleyi 70 yıldır olduğu gibi kararlılıkla sürdürecektir!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 73 -

BU GERİCİ KARANLIĞI KABUL ETMİYORUZ!

25.11.2025

25 Kasım, Birleşmiş Milletler tarafından "Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü" ilan edilmiştir. Bugün, yalnızca anma değil; her gün artan eşitsizliğe karşı ortak mücadelemizin hatırlatılmasıdır.

Kadına yönelik şiddet; fiziksel, psikolojik, ekonomik, dijital ve toplumsal biçimlerde süren yapısal bir insan hakları ihlalidir. Cinsiyetçi normlardan beslenir, sessizlikle sürdürülür.

TMMOB'nin yıllardır vurguladığı gibi, tek adam rejimi altında hukukun siyasallaşması ve toplumsal muhalefetin susturulması, kadına yönelik şiddeti artıran en temel etkenlerdir. Kadınların varlığı, emeği ve hakları bu rejimin baskıcı politikaları tarafından sistematik biçimde hedef alınmaktadır.

ILO verileri, kadınların iş yaşamında eşitsizliğe maruz kaldığını açıkça göstermektedir. Kadınların güvenceli, eşit çalışma koşullarına ulaşabilmesi için Türkiye'nin ILO'nun 190 sayılı "İşyerinde Şiddet ve Taciz Sözleşmesi"ni onaylaması şarttır. Eşit işe eşit ücret, kreş hakkı, sendikal örgütlenme ve toplumsal cinsiyet temelli ücret farklarının kaldırılması temel hedef olmalıdır.

Bizler biliyoruz ki kadınlara yönelik her saldırı, ortak geleceğimize, toplumsal barışa ve adalete yönelmiş bir tehdittir aynı zamanda.

Tek adam yönetimi döneminde hukukun içi boşaltılmış, koruyucu mekanizmalar etkisizleştirilmiş, kadınların yaşam hakkı siyasi çıkar hesaplarına kurban edilmiştir. İstanbul Sözleşmesi'nden hukuksuz biçimde çıkılması bunun en çarpıcı örneğidir. 6284 sayılı Kanun, Türkiye'de kadına karşı şiddetin önlenmesi ve aile içi şiddetle mücadele amacıyla çıkarılmış önemli bir kanundur; ancak yeterince uygulanmamaktadır.

Yaşamlarımızı koruma altına alan tüm kanunlar derhal uygulanmalı; İstanbul Sözleşmesi'nin ilkelerine uygun biçimde şiddeti önleyen, koruyan ve failleri cezalandıran uygulamalar yeniden hayata geçirilmelidir.

Verilere göre kadın cinayetleri son dört yılda %38,6 artmış ve 2024 yılında 452 kız kardeşimiz katledilmiştir.

Sadece Ekim 2025'te 19 kadın öldürüldü, 22 kadın şüpheli şekilde hayatını kaybetti. 2025'in ilk 11 ayında 391 kadın canilerce aramızdan koparıldı.

Bu tabloya rağmen hâlâ çözüm üretmeyen iktidara sesleniyoruz:

KADIN CİNAYETLERİ POLİTİKTİR!

Şiddeti destekleyen, cinayetleri görmezden gelen, Medeni Kanun'u değiştirmeye çalışan, cezasızlığı destekleyen, kadınları eğitimden ve kamusal yaşamdan dışlayan; tek adam yönetiminin gerici, laikliği ve eşitliği yok sayan AKP zihniyetine karşı sesimiz bir:
Artık yeter!

Yaşamlarımıza, emeğimize, geleceğimize sahip çıkmaktan vazgeçmeyeceğiz!

Bizi yok sayamazsınız. Emeğimizle, aklımızla, direncimizle buradayız.
Bize dayatılan bu gerici karanlığı kabul etmiyoruz.

Eşitlikten, özgürlükten, kazanılmış haklarımızdan vazgeçmiyoruz!

Birlikte, omuz omuza direniyoruz. Eşitliğin, adaletin ve özgürlüğün olduğu, kadınların korkmadan yaşadığı bir ülke istiyoruz.

Bu yüzden inatla katledilen tüm kadınların adını yaşatacağız.

"Narin'e, Rojin'e ne oldu? Gülistan nerede?" diye sormaktan, adalet talep etmekten vazgeçmeyeceğiz.

Sessiz kalmak suça ortak olmaktır.
Kadın dayanışması yaşatır!
Yaşamak istiyoruz: adil, eşit, özgür ve korkusuz.
Susmuyoruz, korkmuyoruz, itaat etmiyoruz.

Yaşasın Kadın Dayanışması!
Yaşasın TMMOB Kadın Örgütlülüğü!
YAŞASIN TMMOB!

TMMOB 48. Dönem Kadın Çalışma Grubu

- 74 -

SURİYE'DEKİ ALEVİ KATLİAMINI KINIYORUZ!

03.12.2025

KESK, TMMOB ve TTB olarak; HTŞ rejiminin Suriye'de Alevi ve diğer inanç/etnik azınlıklara yönelik sistematik katliam, göç ettirme, asimilasyon ve hak ihlallerini kınıyor, bu konudaki tarihsel ve kurumsal sorumluluğumuz gereği kamuoyunu bilgilendirmeyi görev biliyoruz.

2025 başından itibaren HTŞ ve bağlı gruplar, özellikle Lazkiye ve Tartus gibi kıyı bölgelerinde Alevi topluluklara karşı toplu katliam, zorla yerinden etme, infaz ve sistematik şiddet eylemlerini artırdı. Mart 2025'teki saldırılarda çoğu kadın ve çocuk binlerce sivil hayatını kaybetti. Bağımsız insan hakları kuruluşları, bu durumu etnik-mezhepsel temelli sistematik şiddet ve soykırım riski olarak tanımlamaktadır.

Uluslararası toplumun sessizliği, baskı ve soykırımcı eğilimleri cesaretlendirmektedir. Bu saldırılar yalnızca Alevileri değil; Dürzileri, Hristiyanları, Kürtleri, Türkmenleri ve diğer tüm azınlıkları hedef alan sistematik bir imha ve asimilasyon politikasının parçasıdır.

Yaşananlar insanlığa karşı işlenen suçlardır. Sessiz kalmak veya tarafsızlık iddiası, suçun devamına katkı sunar. En temel insan hakkı olan yaşam hakkının bu denli çiğnendiği bir ortamda hiçbir ülke veya kuruluşun sorumluluktan kaçma lüksü yoktur.

Türkiye siyasi iktidarının, Suriye'deki rejime verdiği açık veya örtülü destek, cihatçı bir gelenekten gelen HTŞ'yi meşru kılmakta ve bölge barışına zarar vermektedir.

Gerçekten bölge halklarının güvenliği önemseniyor ve barış içinde yaşamaları isteniyorsa, Türkiye'nin tutarlı ve aktif bir dış politika geliştirmesi, HTŞ'nin uluslararası hukuk kurallarına uymasını sağlaması aksi durumda diplomatik ilişkileri sonlandırmak dahil olmak üzere etkili önlemleri gündeme getirmesi gerekmektedir.

Başta parlamentoyu, sendikaları, sivil toplumu, siyasi partileri ve demokratik kamuoyunu; Suriye'deki soykırım riskini görünür kılmaya, kınamaya ve uluslararası sorumluluk almaya çağırıyoruz.
Çağrımız:
1. Suriye'de başta Alevilere, Hristiyanlara, Dürzilere ve diğer tüm azınlıklara yönelik katliam, etnik temizlik ve soykırım riski taşıyan saldırılar derhal durdurulmalıdır.

2. BM ve uluslararası insan hakları kuruluşları acilen bağımsız soruşturma mekanizmalarını devreye sokmalı, suçlular tespit edilip yargılanmalıdır.
3. Baskı ve saldırı altındaki azınlıklar için insani yardım koridorları açılmalı, yerinden edilmiş siviller korunmalı, temel ihtiyaçları uluslararası denetim altında güvence altına alınmalıdır.
4. Etnik temizlik siyasetine hizmet eden iç ve dış aktörlerle kurulan her türlü meşruiyet ilişkisi reddedilmelidir.

Türkiye'de barış ile Ortadoğu'daki barış bir bütündür. Suriye'deki bu vahşet karşısında tarafsız kalmak, insan haklarına ve bölge barışına ihanettir. Halkların kardeşliği, eşitliği ve barışı için mücadele çağrımızı yineliyor; bu suçlardan ve soykırımcı politikalardan hesap sorulmasını talep ediyoruz.

KESK, TMMOB, TTB

- 75 -

ENGELLİ YURTTAŞLARIMIZIN VE MESLEKTAŞLARIMIZIN HAK MÜCADELESİNİN YANINDAYIZ

03.12.2025

Bugün 3 Aralık Dünya Engelliler günü.

Gönül isterdi ki, ülkemiz ve dünyamız yaşamın her alanının, herkes için engelsiz kılındığı, insanın insanca yaşayabileceği günlere kavuşsun.
Ne var ki, mevcut durum bu idealin çok uzağındadır. Gün geçtikçe ağırlaşan ekonomik koşullar, erişilemez kent yapıları, eğitim, sağlık, ulaşım ve istihdam alanlarındaki derin eşitsizlikler engelli yurttaşlarımızın yaşamını her geçen yıl daha da çekilmez kılmaktadır.

Mevcut yasa ve sözleşmeler, çoğu zaman kâğıt üzerinde kalmakta, uygulamada etkili sonuçlar alınamamaktadır.

Engelli yurttaşlarımızın en temel sorunlarından biri olan istihdamda, tablo içler acısıdır. Kamu ve özel sektördeki kota yükümlülükleri yetersizdir.

Nitelikli engelli meslektaşlarımız dahi eğitim aldıkları alanlarda iş bulamamakta, çoğu niteliksiz işlerde çalışmak zorunda kalmaktadır.

Kamuda her yıl en az 20 bin engelli istihdamı sağlanmalı, kota oranı en az %6'ya yükseltilmeli, özel sektördeki istismarın önüne geçilerek gerçek ve anlamlı istihdam teşvik edilmelidir. İşe ulaşım başta olmak üzere çalışma hayatındaki engeller kaldırılmalıdır.

Çalışamayacak durumdaki muhtaç engelli yurttaşlarımızın durumu dayanılmazdır. 2022 sayılı yasa ve 2828 sayılı yasa kapsamındaki ödemeler, aile geliri gibi adaletsiz kriterlerle hesaplanmakta, yetersiz kalmakta ve keyfi kesintilere uğramaktadır. Sosyal devlet ilkesi gereği, bakıma muhtaç her engelli bireyin onurlu bir yaşam sürmesi, bakım verenlerin sosyal güvenlik haklarının güvence altına alınması devletin asli görevidir.

Engellilere yönelik ÖTV muafiyeti gibi haklar, süre ve koşutlar getirilerek neredeyse kullanılmaz hale getirilmiştir. Emeklilik ve sağlık raporu mevzuatında yapılan sık değişikliklerle engellilerin hakları geri alınmaktadır. Kentlerimiz sadece engelliler için değil, yaşlı, hasta, çocuklu aileler için de aşılmaz fiziki engellerle doludur.

Dünya engelliler günü vesilesiyle bir kez daha ifade ediyoruz:

- Engelli hakları, insan hakkıdır. Engelli bireyler, "korunması gereken"

değil, haklarının öznesi ve kendi yaşamları üzerinde söz sahibi özerk bireylerdir.

- Tüm mevzuat ve uygulamalar, BM Engelli Hakları Sözleşmesi ruhuna uygun şekilde, ayrımcılığı ortadan kaldıracak, tam katılımı ve erişilebilirliği sağlayacak biçimde acilen revize edilmelidir.
- İstihdamda kota artırımı ve etkin denetim sağlanmalı, kamuda zorunlu ve anlamlı alımlar yapılmalıdır.
- Sosyal yardımlar, birey odaklı, insan onuruna yaraşır seviyeye çıkarılmalı ve aile geliri gibi engelleyici kriterler kaldırılmalıdır.
- Eğitimden sağlığa, ulaşımdan kamusal alana kadar tüm yaşam alanları evrensel tasarım ilkeleriyle erişilebilir kılınmalıdır.
- Engelli mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımızın mesleklerini icra edebilecekleri erişilebilir işyerleri ve proje alanları sağlanmalıdır.

TMMOB ve bağlı odalar olarak, toplumun tüm kesimleriyle dayanışma içinde, engelli yurttaşlarımızın ve meslektaşlarımızın hak mücadelesinin yanındayız. Yaşamı herkes için daha onurlu, adil ve özgür kılmak için mesleki bilgimiz ve toplumsal sorumluluğumuzla mücadele etmeye devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 76 -

KAMUDA ÇALIŞAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ EMEĞİNİ VE TALEPLERİNİ YOK SAYAMAZSINIZ!

03.12.2025

Kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ekonomik koşullarının ve özlük haklarının iyileştirilmesi talepleri iktidar tarafından göz ardı edilmeye, yok sayılmaya devam etmektedir.

2026 Yılı Merkezi Bütçe Kanunu'na ilişkin TBMM Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulan Kanun Teklifiyle kamudaki üst düzey yöneticiler ile bazı uzman ve meslek mensupları gibi kadro ve ünvanlara yaklaşık 30 bin TL seyyanen zam yapılması önerilmiş ve komisyonca kabul edilmiştir. Meslektaşlarımız kapsam dışı bırakılmış ve taleplerimiz yine görmezden gelinmiştir.

Bugüne kadar gelinen süreçte kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ekonomik koşullarının ve özlük haklarının iyileştirilmesi talepleri, toplu sözleşme sürecinde de meclis komisyonlarındaki görüşmelerde de iktidar tarafından yok sayılmıştır.

Meslektaşlarımıza nitelikli kazanımlar sağlayacak önergeler mecliste bekletilmekte, komisyon ve ilgili kurumların değerlendirmelerine sunulmamakta, algı ve oyalama politikası uygulanmaktadır.

Kamudaki eşdeğer meslek sınıflarına farklı gerekçelerle maaş ve özlük iyileştirmeleri verilirken, meslektaşlarımız sürekli olarak dışlanmaktadır. Ülkede hayata geçirilen tüm projelerde, yaratılan tüm zenginlikte, geliştirilen tüm teknolojide büyük bir payı olan mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaratıcı emeği ne yazık ki her geçen gün değersizleştirilmektedir.

Bu durum, kamu çalışanları arasında iş barışını bozmakta; eşitlik, liyakat ve verimliliği zayıflatmaktadır. Sunulan sınırlı düzenlemeler, kamunun büyük çoğunluğunu oluşturan emekçileri ve emeklileri yok saymaktadır.

Kamu personel rejimi Devlet Memurları Kanunu ile günümüze kadar çeşitli değişikliklere uğrayarak sürdürülmüş ancak sorunlar istenilen/beklenen düzeyde giderilememiş ve ekonomik-politik sebeplerle eşitlik ilkesi zarar görmüştür.
Personel rejimince yapılan köklü düzenlemelerin belirli toplumsal, siyasal ve ekonomik olaylar sonucu gerçekleştiği ve bu düzenlemelerin de doğal olarak düzenlendikleri dönemlerin izlerini taşıyarak kalıcı çözümler yerine, günü kurtaran çalışmaların ötesine gidemediği görülmüştür.

Bu bağlamda kamu personel rejiminde mevcut karmaşanın giderilmesi öncelikle çözüm üretilmesi gereken sorunlardan biridir. Kamu personel rejiminde yapılan çalışmalar ve değişiklikler pozitif görünümlü yasalar da dahil olmak üzere ücret/maaş talebine sıkışmış personel rejiminin kamusal, kalkınma, modernleşme ve sosyal yönünü göz ardı etmiştir. Bu sebeple liyakat, kariyer ve sınıflandırma kavramları yozlaştırılmıştır.

Kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarının yıllardır sürdürülen yanlış politikalarda ısrar edilerek çözülemeyeceği açıktır. Meslektaşlarımızın daha iyi koşullarda çalışma, emeğinin karşılığını alma ve hak ettiği şekilde yaşayabilme talepleri dikkate alınmak zorundadır.

Gelecek hem ülkemiz mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmetleri açısından, hem de mühendis, mimar ve şehir plancıları açısından kaygı vericidir. Meslektaşlarımızın talepleri aynı zamanda ülkemiz için bir gelecek meselesidir. Kamudaki üst düzey yöneticiler ile bazı uzman ve meslek mensuplarına yapılması düşünülen 30 bin TL seyyanen zam tüm kamu emekçilerine de yansıtılmalı ve kamu çalışanı meslektaşlarımıza ilişkin yıllardır dile getirdiğimiz taleplerin gereği ivedilikle hayata geçirilmelidir.

Bu vesileyle bir kez daha ifade ediyoruz.

- Bütçe kanunu ile birlikte kamuda çalışan meslektaşlarımızın ekonomik ve özlük haklarını iyileştirecek adımlar bir an önce atılmalı, bu çerçevede Birliğimizce önerilen ancak yıllardır meclis komisyonlarında bekletilmekte olan kanun teklifleri yasallaştırılmalıdır.
- Kamuoyunda 3600 ek gösterge düzenlemesi olarak bilinen çalışmada kamuda çalışan meslektaşlarımızın ek göstergeleri 4200'e çıkartılmış ancak yansıtma oranları %145'te sabit kaldığı için herhangi bir fayda sağlamamıştır. Ek gösterge oranlarının mühendis, mimar, şehir plancıları için yeniden düzenlenmesi, çarpan grubu değişen diğer çalışanlar gibi bu çalışanların da emeklilikte hak ettiklerini alabilmeleri için çarpan grubunu bir üste çıkaracak yeni ek gösterge rakamlarının belirlenmesi gereklidir. Ek gösterge oranı kıdem ile birlikte artarak 5400'ü geçmeli ve 1. derecenin 4. kademesindeki mühendis, mimar, şehir plancısı için ek gösterge 6400 olmalıdır.
- Teknik Hizmetler Sınıfı kapsamında ödenen Özel Hizmet Tazminatının tavan oranı artırılarak en az %260 olmalıdır ve bu oran emekli aylık ücretlerine de yansıtılmalıdır.
- Meslektaşlarımızın aldıkları büyük sorumluluğun ve özverili çalışmaların karşılığı olarak risk ve sorumluluk tazminatı adı altında ödeme kalemi oluşturulmalı, Teknik Sorumluluk Ödemesi olarak her ay memur aylık katsayısının yirmi beş bin (25.000) ile çarpılması sonucunda bulunan tutarda ilave ödeme yapılmalıdır.
- Başmühendis, Başmimar, Mühendis, Mimar, Bölge Plancısı ve Şehir Plancılarının Ek Ödeme oranları, %180 ile %200 seviyesine yükseltilmeli ve emekli keseneğine yansıtılmalıdır.
- Emekli olmuş mühendis, mimar ve şehir plancılarının emeklilik hakla-

rında ve aylıklarında iyileştirme yapılmalıdır. Emekli Sandığı Kanununda yapılacak bir düzenlemeyle her ay aylıklarıyla birlikte, (20.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ek olarak ilave ödeme yapılmalıdır

- Kamuda çalışan toplam personel içerisinde teknik hizmetler sınıfına tabi kamu çalışanı sayısı oldukça yetersizdir. Mühendis, mimar, şehir plancılarının kamuda istihdam, atama ve güvenceli kadro konusunda ihtiyaca uygun alım talebi yaratılmalı ve buna uygun bütçe ayrılmalıdır.
- Ücretli kesimlerin omuzuna yıkılan vergi yükü hafifletilmeli, bütçe gelirleri büyük oranda kar, faiz ve servetin vergilendirilmesine dayanmalıdır. Kamu çalışanları ücretlerinde yapılan gelir vergisi dilimine bağlı mağduriyet giderilmelidir.

Ürettiğimiz bilgi ve teknik, ülkemizin kalkınması, halkımızın gönenci ve mutluluğu için vazgeçilmezdir.

Mühendis, mimar ve şehir plancıları, bilimin ve tekniğin öncüsü olarak kendileri için alınan bu tavra karşı sessiz kalmayacaktır ve tüm demokratik zeminlerde mücadele edecektir.

Biliyoruz ki hep beraber, omuz omuz dayanışma içerisinde mücadele etmezsek yaşadığımız sorunlar daha da büyüyecektir. Birlikte mücadele etmezsek ne ortak bir geleceğimiz ne de hak ettiğimiz eşit, özgür, adil bir ülkemiz olacaktır. Taleplerimizden asla vazgeçmeyeceğiz!

İnsan onuruna yakışır bir yaşam ve insanca yaşanacak bir ülke istiyoruz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 77 -

10 EKİM ANKARA GAR KATLİAMI DAVASINDA ADALET VE HAKİKAT MÜCADELEMİZ DEVAM EDİYOR!

19.12.2025

DİSK-KESK-TMMOB-TTB olarak çağrıcısı olduğumuz, onlarca kurumun desteklediği ve on binlerce insanın katıldığı 10 Ekim 2015 "Emek, Barış ve Demokrasi" mitingimize yönelik saldırı sonucu Cumhuriyet tarihinin en büyük katliamı yaşandı. Katliam 104 arkadaşımızı fiziken aramızdan kopardı. Sayısız arkadaşımız yaralandı, hayatlar parçalandı. Onarılması mümkün olmayan derin acılar bıraktı.

Acılarımızın dinmemesinin en önemli nedenlerinden biri de yargı sürecinde yaşananlardır.

İlk andan itibaren Haziran seçimlerinden Kasım seçimlerine giderken gerçekleşen katliamın kamu görevlilerinin bilgisi ve dahli olmadan gerçekleştirilemeyeceğini belirterek, sorumlular cezalandırılıncaya kadar adalet mücadelesine devam edeceğimizi söyleyerek her düzeyde hukuki mücadele yürüttük. Ancak kamu otoritesi her aşamada resmî kurumların sorumluluğunun üzerini ısrarla örtmeye çalıştı. Maalesef adli ve idari yargı birimleri de bu yönde bir tavır içinde oldu.

Oysa ülke tarihinin en büyük katliamlarından biri olan bu saldırıyla ilgili elde edilen bulgular, saldırının aylar öncesinden planlanmaya başladığını, birçok ili kapsayan hazırlık faaliyetleri yürütüldüğünü, katliamı gerçekleştirmek için yüzlerce kilometre yol kat edildiğini ortaya koymuştur. Soruşturma ve dava aşamalarında elde edilen bulgular içerisinde, katliamcıların birçok faaliyetinden güvenlik birimlerinin haberdar olduğu da yer almış, ancak katliamın önlenmesi için hemen hiçbir çalışma yapılmadığı da görülmüştür.

Bir kısmı müfettiş raporlarına da yansıyan kamu görevlilerinin ihmali davranışları nedeniyle yaptığımız suç duyuruları ya takipsizlikle sonuçlanmış ya da valiliklerce soruşturma izni verilmemiştir.

Nihayet yüreklerimize bir nebze olsun su serpen bir gelişme yaşandı. Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi; Gaziantep Valiliği'nin ihbarı görmezden gelen üç güvenlik görevlisi hakkında soruşturma izni vermeme işlemini iptal ederek katliamda sorumluluğu bulunan Gaziantep İl Emniyet Müdür Yardımcısı, Terörle Mücadele Şube Müdürü ve Terörle Mücadele Şube Müdür Yardımcısı hakkında ceza soruşturması yapılmasına dair kesin kararını verdi.

Kararda, açıkça, bombacıların satın aldığı gübrenin satıcısı tarafından terör ey-

leminde bulunabileceğine dair net bir ihbarda katillerin bilgilerinin güvenlik görevlilerine bildirilmesine rağmen, kolluk görevlilerinin görevlerini yapmayarak katliama giden yolda çok ağır sorumluluklarının bulunduğu kabul edilerek CMK 161 çerçevesinde yargılanmaları gerektiğine hükmedildi.

Adalet ve Hakikat Mücadelemiz Devam Ediyor!

10 yıldır devam eden yargı sürecinde ilk kez kamu görevlilerinin yargılanmasının önünü açacak bu kararın önemli olduğu açıktır. Kaldı ki, karar sadece 10 Ekim Katliamı davasını değil, bütün benzeri katliam davalarını etkileyecek bir karardır ve bu karar 10 Ekim Ankara Garı Katliamı ailelerinin, yaralılarının, avukatlarının ve mitingin çağırıcısı olan DİSK, KESK, TMMOB, TTB'nin kararlılığının ve çabalarının bir sonucudur.

Daha fazla gecikmeksizin katliamın gerçekleşmemesi için önlemler almayan, adli ve idari süreçleri başlatmayan tüm güvenlik görevlileri ve idareciler hakkında etkin bir soruşturma yapılması için gerekli adımlar atılmalıdır. Bu durum, işlenen suçların cezasız kalmamasının yanı sıra, kamu görevlilerini harekete geçirmeyen nedenlerin ortaya çıkartılması, ihmalin niteliği ve boyutlarının belirlenebilmesi açısından da hayati önem taşımaktadır.

DİSK-KESK-TMMOB-TTB olarak; adalet mücadelesine devam edeceğimizi, tüm sorumlulardan hesap soracağımızı bu vesileyle bir kez daha hatırlatırız.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

- 78 -

BU ÜCRETLE YAŞANMAZ! AÇLIK DÜZENİNE TESLİM OLMAYACAĞIZ!

24.12.2025

Ülkemiz, emeğin sistemli biçimde değersizleştirildiği; ücretlerin enflasyon karşısında hızla eridiği, gelir dağılımındaki adaletsizliğin kalıcı hâle getirildiği ağır bir ekonomik ve toplumsal kuşatma altındadır.

Milyonlarca emekçi işsizlik, güvencesizlik, borçluluk ve yoksulluk sarmalına itilmiş durumdayken; siyasal iktidar, tüm ekonomi politikalarını sermayenin ihtiyaçlarına göre şekillendirmekte, emeğiyle geçinenlerin yaşam koşullarını bilinçli biçimde yok saymaktadır.

Bu yaklaşımın son örneği, 28.075 TL olarak açıklanan net asgari ücrettir. Açıklanan bu rakam, siyasi iktidarın emeğiyle geçinen tüm toplumsal kesimleri açlığa mahkûm eden tercihlerini bir kez daha açıkça ortaya koymuştur.
Emeği ve emekçiyi korumak yerine, yoksulluğun sermaye çevrelerinin lehine yönetilmesi hedeflenmiştir.

Ülkenin içinden geçtiği ekonomik krizin faturası bir kez daha emeğiyle geçinenlerin cebine, sofrasındaki lokmaya kesilmiştir. Sermaye çevrelerinin rant ve kâr hırsı uğruna, ülkemizin, halkımızın ve çocuklarımızın geleceği hiçe sayılmıştır.
Hedeflenen enflasyon ile halkın yaşadığı gerçek hayat arasındaki derin fark ortadayken; 28.075 TL'lik asgari ücretin çok kısa sürede alım gücünü yitireceği açıktır.
Ülkede küçük bir kesim kamu kaynaklarıyla zenginleşirken, emeğiyle geçinen geniş toplumsal kesimlere sürekli fedakârlık çağrısı yapılmaktadır.
Bu adaletsiz düzen sürdürülemez!
Yoksulluğun kader gibi sunulmasını reddediyoruz!
Emeğimizi, geleceğimizi ve yaşamlarımızı hiçe sayan açlık ve sefalet düzenini kabul etmiyoruz!

Doğup büyüdüğümüz bu topraklarda insanca bir yaşam için; eşit, özgür, adil ve sömürüsüz bir gelecek için bugün her zamankinden daha güçlü bir biçimde meydanlarda, sokaklarda ve grev alanlarında emeğin mücadelesine omuz verme, emekçilerin taleplerine ses katma zamanıdır.

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu

- 79 -

YALOVA'DA YAŞANANLAR, SURUÇ VE 10 EKİM GAR KATLİAMLARINDAN BUGÜNE UZANAN KARANLIK TABLONUN DEVAMIDIR

02.01.2026

28 Aralık tarihinde, Türkiye'nin en önemli metropolü İstanbul'un hemen yanı başında bulunan Yalova ilimizde, meskûn bir mahalde İŞID hücre evine yönelik gerçekleştirilen operasyon sırasında yaşanan çatışmada üç güvenlik görevlisinin yaşamını yitirdiğini üzülerek öğrendik. Bu vesileyle yaşamını yitiren güvenlik görevlilerinin ailelerine başsağlığı diliyoruz.

Ancak bu acı olay, tekil ve münferit bir güvenlik vakası olarak değerlendirilemez. Yaşananlar; Suruç ve 10 Ekim 2015 Ankara Gar katliamlarından bugüne uzanan, kamu görevlilerinin ihmallerinin ancak aradan geçen on yıla rağmen sınırlı ve zoraki adımlarla yargı gündemine taşınabildiği karanlık tablonun bir devamıdır.

Geçmişte, cihatçı yapılanmalar "öfkeli çocuklar" gibi ifadelerle meşrulaştırılmış, Özgür Suriye Ordusu adı altında desteklenmiş ve Türkiye toprakları bu gruplar için geçiş üssü olarak kullanılmıştır. Bugünse bu grupların devletleşme çabalarının bedeli, toplumumuza ağır güvenlik tehditleri olarak yansımaktadır. Yalova'daki çatışma da bunun somut bir örneğidir.

Bu yaşananlar aynı zamanda, ülkenin laiklik ilkesinden sistematik biçimde uzaklaştırılmasının ve siyasal İslamcı politikaların devlet ve toplum yaşamının farklı alanlarında belirleyici hâle getirilmesinin yarattığı ağır sonuçların bir yansımasıdır. Siyasal iktidarın bu süreci yalnızca güvenlik başlığı altında ele alması kabul edilemez. Laik, demokratik ve hukuk devleti ilkesinin aşındırıldığı her koşulda, bu tür gerici ve şiddet yanlısı yapıların güçlenmesi kaçınılmaz hâle gelmektedir.

Bu nedenle siyasal iktidar, ortaya çıkan bu tablo karşısında güvenlik bürokrasisini değil, izlenen politik tercihleri ve ideolojik yönelimi sorgulamakla yükümlüdür.

Bizler; DİSK, KESK, TMMOB ve TTB olarak, laikliği, çağdaş yaşamı, demokrasiyi ve halkların barış içinde bir arada yaşama iradesini hedef alan bu gerici ve cihatçı yapılanmalara karşı mücadelenin ve olası yeni saldırıların önüne geçilmesinin ancak göstermelik değil, gerçek ve önleyici tedbirlerin hayata geçirilmesiyle mümkün olacağını belirtiyor; bu doğrultuda adımlar atılması ve sorumluların hesap vermesi için sürecin takipçisi olacağımızı kamuoyuna saygıyla duyuruyoruz.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

- 80 -

ABD'NİN VENEZUELA'YA YÖNELİK SALDIRILARINI KINIYORUZ!

03.01.2026

Venezuela halkına karşı başlatılan bu saldırılar derhal son bulmalıdır.

Birleşmiş Milletler (BM) Kurucu Şartı'nda yer alan uluslararası barış ve güvenliğin korunması, insan haklarına saygı, insani yardımın güvence altına alınması ve uluslararası hukukun üstünlüğü ilkeleri açıkça yok sayılmaktadır. BM'nin ve uluslararası toplumun bu hukuksuzluklara ve emperyalist müdahalelere karşı sessiz kalmaması, açık ve kararlı bir tutum alması gerekmektedir.

Savaşlar ve askeri müdahaleler halkların değil, sermayenin ve emperyalist güçlerin çıkarlarına hizmet etmektedir. ABD'nin Venezuela'ya yönelik saldırıları; Venezuela halkına ölüm, yoksulluk, sömürü, kan ve gözyaşı getirecektir. Sağlık, barınma, beslenme ve insanca yaşam hakkı savaş koşullarında sistematik biçimde ortadan kalkacaktır.

Dünyanın dört bir yanında süregelen savaş ve çatışmalarda olduğu gibi; bu emperyalist ve yağmacı saldırılar sonucunda savaş baronları, silah tekelleri ve çokuluslu sermaye grupları servetlerini büyütürken, bedeli emekçiler ve halklar ödemektedir. Yaratılan yıkım ve yağma düzeni, halklara esaret, yoksulluk ve ölüm dayatmaktadır.

Bizler; savaşa karşı barışı, ölüme karşı yaşamı, esarete karşı özgürlüğü savunuyoruz.

Venezuela halkıyla dayanışma içinde olduğumuzu, barış ve demokrasi mücadelemizi sürdüreceğimizi belirtiyoruz.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

- 81 -

EMEĞİMİZİ, GELECEĞİMİZİ VE YAŞAMLARIMIZI HİÇE SAYAN ZAM ORANLARINI VE SEFALET DÜZENİNİ KABUL ETMİYORUZ!

05.01.2026

Milyonlarca memurun, emeklinin yaşamını belirleyecek olan zam oranları Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Aralık ayı enflasyon verilerini açıklamasının ardından belli oldu.

Üzülerek görüyoruz ki, siyasi iktidarın zam diye açıkladığı oran, özünde emeğiyle geçinen tüm toplumsal kesimlerin yaşamını açlık ve sefalete eşitlemekten başka bir şey değildir.

TÜİK'in gerçeklikten uzak ve kamuoyu nezdinde güvenirliği olmayan verilerinden ortaya çıkan tablo bile bunu en net biçimde gözler önüne sermiştir.
Bu verilere göre; "Tüketici Fiyat Endeksi, Aralık 2025" bülteniyle aralık aylık enflasyonunu %0,89 ve yıllık enflasyon %30,89 olarak ilan edilmiştir.

TÜİK verilerine göre; En yüksek ağırlığa sahip 3 ana harcama grubunun yıllık değişimleri; gıda ve alkolsüz içeceklerde yüzde 28,31 artış, ulaştırmada yüzde 28,44 artış ve konutta yüzde 49,45 artış olarak gerçekleşti.

Siyasi iktidarın bu verilere bakarak SGK ve Bağ-Kur emeklilerine uygulanacak ücret artış oranı %12,19 olurken; kamu emekçileri ve emeklileri için ücret artış oranı ise %18,60 olarak belirlenmiştir.

2026 bütçe uygulamaları ve politikaları, bu oranlarla birlikte geçmiş yıllarda olduğu gibi, adaletsizliği, eşitsizliği ve sömürüyü kurumsallaştıran bir anlayışın ürünü olarak şekillenmeye devam ediyor.

Halk işsizlikle, açlıkla, yoksullukla, artan borçlarla mücadele ederken siyasi iktidar sermayenin yanında durarak emeğiyle geçinen tüm toplumsal kesimlerin taleplerini görmezden gelmektedir.

Geçtiğimiz günlerde açıklanan ve işveren kesiminin tek taraflı talepleri doğrultusunda 28 bin 75 TL olarak ilan edilen asgari ücret de bu durumun en somut örneğidir.

Emekçiler sorumlusu olmadıkları bir krizin bedelini ödemek zorunda kalmaktadır.

Kamu emekçilerinin ve emeklilerin maaş zammı, yandaş sendika ile yapılan mutabakat ve TÜİK'in şaibeli enflasyon rakamları uyarınca değil, emekçilerin içinde bulunduğu derin yoksullaşma ve alım gücü kaybı dikkate alınarak yapılmak zorundadır. Tüm kamu emekçileri için insanca yaşamaya yetecek bir gelir düzeyini sağlayacak maaş zammı yapılmalıdır.

Daha yılın ilk günlerinde gelen zamlar ve vergi oranlarındaki artışlar nedeniyle asgari ücrete, memur maaşlarına ve emeklilere yapılan göstermelik artışlar daha emekçilerin cebine bile girmeden eriyip gitmiş durumdadır.
Hayat pahalılığı ve artan fiyatlar emeğiyle geçinen tüm yurttaşlarımız gibi biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının hayatlarını da yaşanamaz bir noktaya getirmiştir.

Bir dönemin en gözdesi olarak görülen mesleklerimiz, bugün diplomalı işsizliğin, güvencesiz bir geleceğin, açlık ve yoksulluk sınırı altında ücretlerle çalışmanın sembolü olarak görülmektedir.

Meslektaşlarımızın ekonomik koşulları, üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir düzeye geriletilmektedir.

Senelerini bin bir emek ile çalışarak geçiren meslektaşlarımız emekli olduklarında ise ülkemizdeki her emekli gibi daha da büyüyen sorunlarla uğraşmak zorunda kalmaktadır.

Geçtiğimiz aylar boyunca kamu emekçilerinden işçilere, hekimlerden mühendis, mimar ve şehir plancılarına, öğrencilerden emeklilere, işsizlerden esnaflara kadar toplumun her kesimi artan hayat pahalılığı ve ekonomik istikrarsızlık nedeniyle yaşadıkları geçim zorluklarını dile getirdi. Milyonlarca emekçinin daha iyi koşullarda çalışma ve insanca yaşayabilecekleri bir ücret düzeyi talepleri ülkemizin dört bir yanındaki meydanlarda ve işyerlerinde yankılandı.
Siyasi iktidar, bu taleplere sadece kulak tıkamakla kalmadı, bu talepleri dile getirenleri açık biçimde tehdit etti, grevleri yasakladı, baskı ve zor yoluyla sesleri bastırmaya çalıştı. Anayasal hak ve özgürlükleri kısıtlamanın demokrasi ve hukuk devletiyle bağdaşır tarafı bulunmamaktadır.

Siyasi iktidarın üzerine düşen, yaşadıkları sorunları dile getiren ve haklarını arayan emekçilerin, halkın taleplerine çözüm bulmaktır.

Ekonomik krizle mücadelenin yolu onu yok saymak değildir. Krizden çıkışın yolu emek eksenli politikalar geliştirilmesi, kamusal anlayışın yaygınlaştırılması ve üretime dayalı bir ekonomik yapının kurulmasıdır.
Krizden çıkışın yolu insanca bir yaşam için emeğin sesine kulak verilmesidir.
Bu noktada siyasi iktidara taleplerimizi bir kez daha sesleniyoruz;

- Ücretli kesimlerin omuzuna yıkılan vergi yükü hafifletilmeli, bütçe gelirleri büyük oranda kar, faiz ve servetin vergilendirilmesine dayanmalıdır. Kamu çalışanları ücretlerinde yapılan gelir vergisi dilimine bağlı mağduriyet gideril-

melidir.

- Elektrik, su, doğalgaz ve internet faturaları vergi ve kesintiden muaf tutulmalıdır.
- Dolaylı vergiler düşürülmeli, tüm gıda ürünlerinde KDV sıfırlanmalıdır.
- En düşük emekli aylığı en az asgari ücret düzeyine yükseltilmelidir.
- Ekonomik ve sosyal hakları açısından büyük kayıplar yaşayan kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının özlük ve ekonomik hakları iyileştirilmelidir.
- Kamuda çalışan meslektaşlarımızın ekonomik ve özlük haklarını iyileştirecek adımlar bir an önce atılmalı, bu çerçevede Birliğimizce önerilen ancak yıllardır meclis komisyonlarında bekletilmekte olan kanun teklifleri yasallaştırılmalıdır.
- Kamuoyunda 3600 ek gösterge düzenlemesi olarak bilinen çalışmada kamuda çalışan meslektaşlarımızın ek göstergeleri 4200'e çıkartılmış ancak yansıtma oranları %145'te sabit kaldığı için herhangi bir fayda sağlamamıştır. Ek gösterge oranlarının mühendis, mimar, şehir plancıları için yeniden düzenlenmesi, çarpan grubu değişen diğer çalışanlar gibi bu çalışanların da emeklilikte hak ettiklerini alabilmeleri için çarpan grubunu bir üste çıkaracak yeni ek gösterge rakamlarının belirlenmesi gereklidir. Ek gösterge oranı kıdem ile birlikte artarak 5400'ü geçmeli ve 1. derecenin 4. kademesindeki mühendis, mimar, şehir plancısı için ek gösterge 6400 olmalıdır.
- Başmühendis, Başmimar, Mühendis, Mimar, Bölge Plancısı ve Şehir Plancılarının Ek Ödeme oranları, %180 ile %200 seviyesine yükseltilmeli ve emekli keseneğine yansıtılmalıdır.
- Teknik Hizmetler Sınıfı kapsamında ödenen Özel Hizmet Tazminatının tavan oranı artırılarak en az %260 olmalıdır ve bu oran emekli aylık ücretlerine de yansıtılmalıdır.
- Meslektaşlarımızın aldıkları büyük sorumluluğun ve özverili çalışmaların karşılığı olarak risk ve sorumluluk tazminatı adı altında ödeme kalemi oluşturulmalıdır.
- Meslektaşlarımızın aldıkları büyük sorumluluğun ve özverili çalışmaların karşılığı olarak risk ve sorumluluk tazminatı adı altında ödeme kalemi oluşturulmalı, Teknik Sorumluluk Ödemesi olarak her ay memur aylık katsayısının yirmi beş bin (25.000) ile çarpılması sonucunda bulunan tutarda ilave ödeme yapılmalıdır.
- Emekli olmuş mühendis, mimar ve şehir plancılarının emeklilik haklarında ve aylıklarında iyileştirme yapılmalıdır. Emekli Sandığı Kanununda yapılacak bir düzenlemeyle her ay aylıklarıyla birlikte, (20.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ek olarak ilave ödeme yapılmalıdır.

Ülkemizin ve halkımızın geleceği bu karanlığa teslim edilemez. Buradan çıkışın tek yolu emekçilerin birleşik mücadelesiyle mümkündür. Her zaman olduğu gibi bugün de emekten yana bir gelecek için tüm emekçilerle omuz omuza mücadele etmeye devam edeceğiz.

Biliyoruz ki hep beraber, omuz omuz dayanışma içerisinde mücadele etmezsek yaşadığımız sorunlar daha da büyüyecektir. Birlikte mücadele etmezsek ne ortak

bir geleceğimiz ne de hak ettiğimiz eşit, özgür, adil bir ülkemiz olacaktır. Taleplerimizden asla vazgeçmeyeceğiz!

Açlık ve sefalet düzenini kabul etmiyoruz! İnsan onuruna yakışır bir yaşam ve insanca yaşanacak bir ülke istiyoruz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 82 -

ÜNİVERSİTE EĞİTİMİNİN SÜRESİ DEĞİL NİTELİĞİ TARTIŞILMALIDIR!

20.01.2026

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanı Prof. Dr. Erol Özvar, üniversitelerdeki dört yıllık lisans programlarının süresinin kısaltılmasına yönelik bir hazırlık içinde olduklarını duyurarak mevcut sekiz yarıyıllık eğitimin korunacağını, ancak derslerin daha yoğun planlanmasıyla öğrencilerin lisans eğitimini üç yıl içinde tamamlayabilmesinin hedeflendiğini söyledi.

Yeni sistemle akademik takvimin yeniden yapılandırılması; bir öğretim yılının, yaz döneminin bir bölümünü de kapsayacak biçimde üç sömestr olarak düzenlenmesi ve bir sömestrin 12-14 haftaya düşürülmesi planlanmaktadır. Bu şekliyle "daha yoğun ve daha kompakt bir eğitim" amaçlandığı ifade edilerek 2026-2027 eğitim-öğretim yılından başlayarak bu sisteme geçileceği belirtilmektedir. Resmi açıklamalarda "istihdama duyarlılığı, uygulama temelli eğitimi, beceri temelli müfredatları ve sektörün doğrudan eğitim süreçlerine katılımını sağlayan" bir modelin öngörüldüğü vurgulanmakta, ayrıca bugüne dek amacına hizmet etmeyen ya da verimsiz kalan staj uygulamalarının da "işyeri temelli mesleki eğitim"e dönüştürüleceği ifade edilmektedir.

Anayasamıza göre üniversiteler özerk kuruluşlardır. Akademik konularda kararlar almak, ders programlarını yapmak ise yükseköğretim kanununa göre üniversite senatolarına verilmiş bir görevdir. Yükseköğretimde derslerin sıradan bir şekilde üst üste dizilip verilmesiyle bilimsel eğitim yapıldığından söz edilemez. Açıklamalarda iddia edildiğinin aksine ön lisans, lisans ve yüksek lisans hiyerarşisiyle sürdürülen günümüz yükseköğretim sistemi bu haliyle hayata erken atılmak isteyen gençlere zaten hizmet etmektedir. Diğer yandan, üniversite eğitimi yalnızca bir meslek sahibi olmayı değil, bilimsel bakış açısının kazanılmasını, araştırma, sorgulama, sorun tanımlama ve çözüm geliştirme becerilerinin geliştirilmesini, dünyayı anlamayı, değişimi yönlendirmeyi ve değişime uyumu, öğrenmenin öğrenilmesini ve yeni bilgi üretimini sağlayan yapısal bir süreçtir. Üniversite eğitimi, kuramsal ve uygulamalı dersler, temel bilimler, sosyal bilimler, kültür, sanat, laboratuvar çalışmaları, saha araştırmaları gibi birbirini bütünleyen farklı alanları kapsar. Yükseköğrenimden bunları çıkarır, sadece meslek derslerini bırakırsanız geriye yalnızca meslek okulu kalır. Akademik eğitim, "işyeri temelli mesleki eğitim" yaklaşımıyla meslek lisesi ya da ön lisans eğitimine sıkıştırılamaz.

Ülkemizdeki yükseköğretimin temel sorunlarının başında ortaöğretimin niteliğindeki gerileme gelmektedir. Eğitimin ticarileşmesi ve eğitimi dinselleştirme uygulamaları, ortaöğretimdeki niteliksizleşmeyi katlayarak artırmaktadır Sınav odaklı eğitim, okulların fiziksel altyapı ve donanım eksiklikleri, kalabalık sınıf-

lar, ikili öğretim, taşımalı eğitim, çocuk ve gençlerin dini cemaat ve vakıflara yönlendirilmeleri ile mülakata dayalı sözleşmeli öğretmenlik uygulamaları orta-öğrenim kurumlarını giderek etkinsizleştirmektedir.

Böylesine bir yapıda üniversite sınavlarında eksi matematik ve fen netleriyle üniversitelerin mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı bölümlerine giren öğrenciler mevcuttur. Öğrenciler ilk yıllarında bu programlar için zorunlu temel matematik ve fen derslerini, kültür, ekonomi gibi genel altyapı derslerini almakta; ancak ondan sonra mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanlarına ilişkin derslere geçmektedirler. Alan dersleri olarak adlandırılan mesleğe yönelik dersler de zincir şeklinde birbirleriyle ilintili olmakta ve ilki tamamlanılmadan devam dersleri alınamamaktadır. Öte yandan öğretim izlencelerinde çağın gerektirdiği çok disiplinli çalışmalar, projeler ve bu bağlamda açılan çok sayıda seçmeli ders de yer almaktadır. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı programlarının üç yılda tamamlanması zordur.

Bilindiği üzere Türkiye, Dünya Bankası verilerine göre üniversite mezunlarının işsizlik oranının, genel işsizlik oranının üstünde olduğu yegâne Avrupa ülkesidir. Eğitimi dört yıldan üç yıla indirerek üniversite mezunu arzını artırmak, kendilerinden bütünü ve parçaları kavrayarak çözüm tanımlama, tasarlama ve gerçekleştirme bilgi ve becerisi beklenen mühendis, mimar ve şehir plancılığı mezunlarının düzeyini "ara eleman"a, maaşlarını da asgari ücret seviyelerine indirmek, dolayısıyla sermayenin istediği ucuz işgücünü yaratmaktan başka bir işlev görmeyecektir.

YÖK verilerine göre, 2002'de 93 olan üniversite sayısı, 2025 yılı itibarıyla 208'e çıkarılmıştır. 2006'da dillendirilen "her ile bir üniversite" sloganının ardından yılda ortalama 5 üniversite kurulmuştur. Hiçbir üretim ve istihdam planlamasına dayanmayan niceliksel artış, niteliksel artışı beraberinde getirmemiştir. Atanmış rektörler eliyle ülkenin köklü üniversitelerine karşı yürütülen akıl ve bilim dışı uygulamalarla bilimsel bilginin dışlandığı, yetişmiş akademik kadroların ilişiklerinin kesildiği böylesi bir dönemde akademik eğitimden de vazgeçilmektedir.

Üniversitelerin akademik kadroları, fiziksel yapıları, personel durumları ve bütçeleri dikkate alındığında YÖK Başkanının açıkladığı modelin uygulanması oldukça sıkıntılı görünmektedir. Bu yaklaşım, özellikle akademik kadroları yalnızca ders veren bir işleyişe zorlayacaktır. Yükseköğretimdeki akademik kadrolar araştırma yapmaktan, bilimsel çalışmalara katılmaktan, proje üretmekten ve kendilerini geliştirmekten uzak kalacaklardır. Bölüm dersleri giderek bilimsel ve teknik niteliğini yitirecek, öğretim üyelerinin 12 ay ders vermesini gerektirerek üniversitelerde araştırmayı bitirecek, öğrencileri ise yılda 12 ay ders almaya kilitleyerek sosyal ve kültürel bir hayat sürmelerini engelleyecektir.

Öngörülen modelin bir diğer amacı da kamusal harcamaların azaltılmasıdır. Eğitim süresinin kısaltılması; burs, barınma, beslenme, ulaşım ve sosyal destekler gibi alanlarda devletin sorumluluğunu daha da azaltma aracı olarak kullanılmak-

tadır. Kamusal yükseköğretim adım adım tasfiye edilirken maliyet öğrencilere ve ailelere yüklenmektedir.

Gerçek sorun çok ders ya da uzun süreli yükseköğretim değildir; içeriği boşaltılmış, bilimsel niteliğini yitirmiş üniversite programlarıdır. YÖK'ün asıl yapması gereken eğitimin süresini değil, eğitimin niteliği ve derinliğini tartışmaktır. Hedeflenen model, açıklamalarda yer alan "esneklik", "verimlilik" ya da "uluslararası uyum" gibi kavramlarla gerekçelendirilmeye çalışılsa da arka planda yatanın yükseköğretimin akademik eğitimden uzaklaştırılması, sistemli biçimde piyasalaştırılması ve daraltılması olduğunun bilinmesi gerekir. Eğitim süresinin kısaltılmasının temel amacının, yükseköğretimi kamusal alan olmaktan çıkarıp sermayenin kısa erimli gereksinimlerine göre yeniden yapılandırmak olduğu açıktır. Eğitim süresinin kısaltılması mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı eğitimini, sermayenin ihtiyaçlarına göre standartlaştırılmış, bilimsel bilgi ve teknik üretmeyen, yalnızca işgücü belgesi dağıtılan bir yapıya dönüştürme riskini doğuracaktır.

Bugün ihtiyaç duyulan şey hızlandırılmış diplomalar değil, gençlere gelecek sunan, kamusal sorumluluğu olan, bilimsel ve özerk üniversitelerdir. Üniversiteler, eğitim süresi kısaltılarak değil, yeniden kamusallaştırılarak güçlenir. Aksi halde süre kısalır; ama gençliğin geleceği daha da daralır.

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu

- 83 -

BOLU KARTALKAYA FACİASINI UNUTMADIK, UNUTTURMAYACAĞIZ!

21.01.2026

Bolu Kartalkaya Kayak Merkezi'nde bulunan bir otelde 21 Ocak 2025 tarihinde meydana gelen ve 78 yurttaşımızın yanarak yaşamını yitirdiği facianın üzerinden tam bir yıl geçti. Aradan geçen zamana rağmen acımız ve öfkemiz ilk günkü tazeliğini korumaktadır. Yaşamını yitiren yurttaşlarımızı bir kez daha saygıyla anıyor, yakınlarının acısını paylaşıyoruz.

Bu faciayı asla unutmayacağız!

Ülkemizi felaketlerle yüz yüze bırakan rant ve kar merkezli politikalar, kamusal denetimi ve toplumsal sorumluluğu aşındırarak her geçen gün yeni can kayıplarına zemin hazırlamaktadır.

Bir kez daha vurgulamak gerekir ki Kartalkaya'da yaşananlar bir "kaza" ya da "öngörülemez bir felaket" değildir. Bu olay; bilimsel ve teknik gerekliliklerin yok sayılmasının, kamusal denetimin bilinçli biçimde devre dışı bırakılmasının ve kar hırsının insan hayatının önüne geçirilmesinin doğrudan sonucudur. Yaşamını yitiren yurttaşlarımızın sorumluluğu; denetim görevini yerine getirmeyen idarelerde, mevzuata aykırılıkları görmezden gelen kurumlarda ve gerekli güvenlik önlemlerini almayan işletme sahiplerindedir.

Cezasızlık, bu ülkede en yaygın ve en yıkıcı sorunlardan biri haline gelmiştir. Facianın ardından başlayan yargı süreci, toplumun adalet duygusunu tatmin edecek bir hız ve kapsamdan hâlâ uzaktır. Sorumluluğu bulunan kişi ve kurumların yargı önüne çıkarılması gerekirken sürecin ağır işlemesi ve sorumluluğun daraltılmasına yönelik girişimler kamuoyunda haklı kaygılar yaratmaktadır. Davaların sürüncemede bırakılması yalnızca adaleti geciktirmemekte, aynı zamanda yeni facialara da zemin hazırlamaktadır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği olarak yıllardır uyarıyoruz:

Yangın güvenliği bir tercih değil, kamusal bir zorunluluktur. Bu alanlarda algılama ve uyarı sistemlerinden kaçış yollarına, söndürme sistemlerinden periyodik bakım ve denetime kadar tüm önlemler eksiksiz ve etkin biçimde hayata geçirilmelidir.

Kamuya açık her türlü kurum, tesis, işletme vb. yaşam alanlarında görev tanımına ve vasfına uygun personel istihdam edilmeli; bu personel iş sağlığı ve güvenliği konusunda gerekli eğitimleri almış olmalıdır.

Kartalkaya'da yaşananlar, bu zorunlulukların yerine getirilmediğini ve denetimsizliğin geri dönülmez kayıplara yol açtığını bir kez daha açıkça ortaya koymuştur.

Bir daha bu facialarn yaşanmaması için çağrımızı yineliyoruz:
Kamusal denetim güçlendirilmeli, meslek odalarının bilgi ve birikimi dışlanmamalı, yapı ve işletme güvenliği piyasa koşullarına terk edilmemelidir. İnsan yaşamı bir maliyet kalemi değildir. Bilimin, tekniğin ve kamu yararının esas alınmadığı hiçbir düzen toplumun güvenliğini sağlayamaz.

Kartalkaya faciasının takipçisi olacağımızı; sorumluların hesap vermesi ve benzer acıların yeniden yaşanmaması için gerekli yapısal önlemler hayata geçirilene kadar mücadelemizi sürdüreceğimizi kamuoyuna duyuruyoruz.
Unutmadık. Unutturmayacağız.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 84 -

ORTADOĞU HALKLARININ KADERİ EMPERYALİZME VE GERİCİ KARANLIĞA TESLİM EDİLEMEZ! BARIŞ İÇİNDE BİRLİKTE YAŞAMA İRADEMİZE YÖNELİK PROVOKASYONLARI KINIYORUZ!

21.01.2026

Suriye'de Halep merkezli olarak süren ve İŞİD artığı gerici güçler eliyle gerçekleştirilen saldırılar, emperyalizmin Orta Doğu'yu yeniden dizayn etme politikalarının en açık örneğidir. ABD emperyalizmi ve İsrail siyonizmi tarafından desteklenen bu yapılar; halkların eşitliğini, laikliği ve bir arada yaşama iradesini doğrudan hedef almaktadır.

Halep'ten sonra Rojava'ya Kürt halkının yaşam alanlarına yönelen saldırılar ile Alevilerin, Dürzilerin ve Hristiyanların sistematik biçimde yok sayılması ve onlara karşı uygulanan katliamlar tesadüf değildir. Bu saldırıların temel amacı, halklar arasında düşmanlığı derinleştirmek, çatışmayı kalıcı hale getirmek ve bölgeyi emperyalist çıkarlar doğrultusunda yeniden şekillendirmektir. Bu yönelim, farklı halkların ve inançların eşit koşullarda bir arada yaşamasının önündeki en büyük engellerden biridir.

İşçi sınıfının, emekçilerin barışı ve kardeşliği savunmak dışında bir seçeneği yoktur. Biliyoruz ki; savaşların, çatışmaların ve şiddetin bedelini en fazla emekçiler öder. Bu yüzden ülkemizde, bölgemizde ve tüm dünyada demokrasi, barış, adalet ve insanca bir yaşam mücadelesi emekçiler başta olmak üzere tüm toplumun geleceği ve ekmeği için hayati önemdedir.

Emperyalist güçlerin, İran'a yönelik olası bir saldırıyı da kapsayacak şekilde Ortadoğu'da yeni bir paylaşım ve dizayn amaçları, Suriye'de HTŞ eliyle bölgeyi sürekli çatışma ve kaos içinde tutmaya hizmet etmektedir. Nitekim Suriye'nin güneyini Paris Antlaşması ile İsrail işgaline açan HTŞ'li Suriye Geçici Hükümeti, eş zamanlı olarak Kürtlerin yaşadığı bölgelere yönelik büyük bir saldırı başlatmıştır. Bu saldırılar sonucunda çok sayıda sivil yaşamını yitirmiş, yerleşim alanları tahrip edilmiş ve cezaevlerinden kaçan yüzlerce tutuklu IŞİD'li yeni saldırılar için hazırlık yapma olanağı bulmuştur. Ankara 10 Ekim Katliamı, Suruç, Atatürk Havaalanı başta olmak üzere ülkemizde gerçekleştirilen pek çok saldırının faili olan IŞİD, El Kaide ve El Nusra artığı gruplar ile diğer cihatçı güçlerin yalnızca Suriye için değil tüm bölge açısından büyük ve kalıcı bir tehdit oluşturduğu açıktır.

Tarihsel olarak seküler yaşam karşıtı, cihatçı siyasal anlayışlar Ortadoğu'da günümüze kadar devam eden -yalnızca kan ve gözyaşıyla sonuçlanmış- insanlık trajedileriyle dolu bir tarih yaratmıştır. Bu nedenle başta Türkiye olmak üzere bölge ülkelerinin emperyalist planlar karşısında uyanık olması, etnik, dinsel, mezhepsel her tür çatışmanın üzerinde eşitlik, özgürlük ve barış içinde bir arada yaşamaya yönelik politikalar geliştirmesi geleceğimiz açısından hayati önem taşımaktadır. Aksi takdirde ülkemizde ve bölge ülkelerinde bir savaş ve yıkım düzeni ortaya çıkacak, yoksulluk, güvencesizlik ve geleceksizlik toplumları yok edebilecektir. Çatışmaların yoğun olduğu ülkelerdeki insanlık dramları komşu ülkelere göç dalgaları ve yeni toplumsal sorunlar olarak yansıyacak, Ortadoğu'da hiçbir toplum huzur bulamayacaktır.

Bu tehditlerden korunmanın yolu ülke içinde savaşa ve emperyalist müdahalelere karşı barışı savunan yurttaşlara ve demokratik toplumsal muhalefete kulak verilmesi, laikliği, barışı ve halkların bir arada yaşam iradesini savunan toplum kesimlerine güvenilmesidir. Bu kesimlerin temsilcileri, emek meslek örgütleri olarak bizler barış içinde bir arada yaşama iradesine yönelik provokasyonları da esefle kınıyor, birlikteliğimizin simgesi olan bayrağımıza yapılan saygısızlığı kesinlikle kabul etmiyoruz. Toplumun hemen tamamının bu tür provokasyonlara ortak bir duygu ile karşı çıkmış olmasını ülkemizin geleceği açısından umut verici buluyoruz. Benzer şekilde barış, eşitlik ve birlikte yaşam talebiyle yapılan demokratik açıklamaların hedef haline getirilmemesini bu türden provokasyonlara zemin hazırlanmaması açısından önemli görüyoruz.

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB olarak bir kez daha vurguluyoruz:
Ortadoğu halklarının kaderi gerici karanlığa teslim edilemez. Halkların özgür, eşit ve insanca bir yaşam sürebileceği bir gelecek ancak emperyalist müdahalelerin son bulmasıyla mümkündür. Laiklik, halkların eşitlik ve barış temelinde bir arada yaşamasının vazgeçilmez güvencesidir. Emperyalizme, gericiliğe ve mezhepçi politikalara karşı; barışı, laikliği ve halkların kardeşliğini ve birlikte insan onuruna yaraşır bir yaşamı savunmayı sürdüreceğiz.

Kamuoyuna saygıyla duyururuz.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

- 85 -

BİLİMİ VE KAMUSAL DENETİMİ DIŞLAYAN DÜZENLEMELER YAŞAM HAKKIMIZA SALDIRIDIR

21.01.2026

Tam bir yıl önce bugün Bolu Kartalkaya'da yaşanan ve 78 kişinin hayatını kaybettiği felaket, işçi sağlığı ve güvenliğinin nasıl bir anlayışla ele alındığının en acı ve çıplak göstergesi olarak hafızalarımıza kazınmıştır.

Bu felaket, rastlantı değil; kamusal denetimin zayıflatılmasının, bilimin ve mühendisliğin dışlanmasının doğrudan sonucudur. Yalnızca bu facia dahi, işçi sağlığı ve güvenliği ile bu alana yönelik politikaların oluşturulmasının ne denli hayati olduğunu göstermektedir. Bu gerçekliğe rağmen izlenen yaklaşım, yaşam hakkını değil, siyasal tercihleri öncelemekte ve açıkça ölüme davetiye çıkarmaktadır.

Facianın birinci yıl dönümünde, işçi sağlığı ve güvenliği hakkında görev ve sorumluluğu bulunan kamu makamlarının asli görevi, işçi sağlığı ve güvenliği politikalarının kamu yararını ve güvenliğini gözetecek şekilde ilgili bütün meslek disiplinlerinin katılımıyla en geniş mutabakatı sağlamak için adım atmak olmalıyken, yaşanan acılardan ders çıkarılmadığı, aksine mevcut politikaların dahi gerisine düşüldüğü görülmektedir. Bu tutum, Kartalkaya'dan sonra da sorumluluk alınmadığını açıkça ortaya koymaktadır.

İşyerlerinde işçi sağlığı ve güvenliği hizmetlerinden asıl sorumlu kişi işverendir. Ekibin en önemli unsurları da işyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarıdır. İşyeri hekimlerinin ve iş güvenliği uzmanlarının meslek örgütleri olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) ve Türk Tabipleri Birliği (TTB) olarak İSİG alanının asıl unsurları olduğumuzu yeniden hatırlatmak istiyoruz.
Bugün (21 Ocak 2026 tarihli ve 33144 sayılı Resmi Gazete) yayımlanan Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile Ulusal İSG Konseyinin çalışmalarında yer alacak tüm kurum, kuruluş ve kişilere ilişkin hükümler düzenlenmiştir. Bu yönetmelikle Anayasal bir kuruluş olan TMMOB ve TTB, Ulusal İSG Konseyinin asli üyesi olmaktan çıkarılmış, "İlgili kamu kurum ve kuruluşlarının yanı sıra üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, meslek birlikleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile özel sektör temsilcileri Konsey toplantılarına davet edilebilir; alt kurul, danışma ve çalışma gruplarında yer alabilir." denilerek lüzum halinde davet edilen kurum/kuruluşlar konumuna getirilmiştir.

Bu dışlama, teknik bir tercih değil; bilimi, mühendisliği ve kamusal denetimi sistemli biçimde devre dışı bırakmaya yönelik siyasal bir tercihtir. Yönetmelik, hukukun askıya alınmasının, Anayasa'nın yok sayılmasının ve kamusal deneti-

min tasfiye edilmesinin son halkasını oluşturmaktadır.

Ulusal İSG Konseyi, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 21. maddesinde düzenlenmiştir, 5 Şubat 2013 tarihinde yayınlanan Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Konseyi Yönetmeliği'nde konseyin bileşiminde TMMOB ve TTB yer almaktaydı. 2 Temmuz 2018 tarihli kanun hükmünde kararname ile konsey fiilen ortadan kaldırılmıştı. Anayasa Mahkemesi Konseyin bileşimine ilişkin düzenlemeleri ilga eden Kanun Hükmünde Kararname maddelerini iptal etmişti. Anayasa Mahkemesi'nin Konsey'in kimlerden oluşması gerektiğinin Kanunla düzenlenmesi gerektiği yönündeki kararına rağmen bugüne kadar hiçbir Yasal düzenleme yapılmamış ve önce 25/06/2025 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Genelgesiyle Konsey'in kimlerden oluşacağı düzenlenmiş, ardından da 2013 tarihli Yönetmelik yürürlükten kaldırılarak yeni Yönetmelik yayımlanmıştır.

Yeni Yönetmelikte eski düzenlemeden farklı olarak TMMOB ve TTB, Ulusal İSG Konseyi'nin asli üyeleri içerisinde sayılmamıştır. Bu tercih, bilimin, mühendisliğin ve kamu yararının Konsey'den dışlanması anlamına gelmektedir.
Anayasa Mahkemesince iptal edilen düzenlemeleri öncelikle görüşüp karara bağlayacak şekilde yeni Yasal düzenlemeler yapmak, Meclis'in Anayasa'da yer alan görevleri arasında bulunmaktadır. 6331 sayılı Yasa'nın 21. Maddesinin bazı hükümlerini ortadan kaldıran Kanun Hükmünde Kararname'nin Anayasa Mahkemesince iptal edilmesinin üzerinden yıllar geçmesine rağmen Ulusal İSG Konseyi'ne ilişkin kapsamlı bir Yasa düzenlemesinin yapılmaması, Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanmamasının tipik bir örneğidir. Bu durum, yasama organının Anayasa'dan doğan sorumluluklarını yerine getirmediğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu bakımdan Meclisi üzerine düşen sorumluluk ve görevleri yerine getirmeye, 6331 sayılı Yasa'nın 21. maddesinin KHK ile ilga edilen kısımlarına yönelik yeni bir düzenleme yapmaya çağırıyoruz.
Konseyin kaldırılmadan önceki bileşimi ve işleyişine dair de eleştirilerimiz bir yana, mevcut bileşimin dahi törpülenerek TMMOB ve TTB'nin, Anayasa'ya aykırı bir biçimde Konsey'den çıkarılması kabul edilebilir değildir. Bu yaklaşım, işçi sağlığı ve iş güvenliğini kamusal bir sorumluluk olmaktan çıkarıp idari bir formaliteye indirgemektedir.

İşçi sağlığı ve iş güvenliğinde temel amaç; çalışma yaşamında çalışanların sağlığına zarar verebilecek hususların önceden belirlenerek gereken önlemlerin alınması, rahat ve güvenli bir ortamda çalışmalarının sağlanması, iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı çalışanların psikolojik ve bedensel sağlıklarının korunmasıdır. Sosyal hukuk devletinin temel işlevi, güvenli bir çalışma ortamı oluşturmak, çalışanları çalışma ortamından kaynaklanan sağlık ve güvenlik risklerine karşı korumak, çalışanların güvenlik, sağlık ve refahını sağlamak ve geliştirmektir. Bu yükümlülüklerden geri adım atılması, devletin en temel görevlerinden vazgeçmesi anlamına gelmektedir.

6331 sayılı İSG Yasası ile İşçi Sağlığı Ve Güvenliği hizmetleri piyasaya açılmış, hizmetin neredeyse hepsi Ortak Sağlık Güvenlik Birimi (OSGB) denilen taşe-

ron firmalara mecbur bırakılmış, yaşanan acımasız rekabet sonucunda çalışan ücretleri düşmüş, mesleki bağımsızlık ortadan kalkmış ve hizmetin kalitesi düşmüştür. Bu kötü çalışma ortamlarında günde en az 6 işçimiz iş cinayetlerinde yaşamını yitirmektedir; meslek hastalıklarına tanı konulamamaktadır. İşçilerimiz çalışırken, çalıştıkları için hasta olmakta, ölmekte ve sakat kalmaktadır.
İşçi sağlığı ve iş güvenliği, meslek alanlarımızın görev ve yetkisiyle doğrudan bir ilişki içerisindedir. Dolayısıyla Yönetmelik ile TMMOB ve TTB'nin Konsey'den çıkarılması işçi sağlığı ve iş güvenliğinin içeriğiyle, bilimsel gereklerle, kamu yararıyla bağdaşmamaktadır. Bu düzenleme, önlem almayı değil, bedelini hayatlarımızla ödediğimiz bir anlayışın ürünüdür.

Buradan bir kez daha sesleniyoruz;
İşçi sağlığı ve güvenliğinin sağlanabilmesi; çalışanlara rahat ve güvenli bir ortamın sağlanmasını, iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı çalışanların psikolojik ve bedensel sağlıklarının korunmasını gerektirmektedir. İşçi sağlığı ve güvenliğine yönelik politikalar belirlenirken, ilgili uzmanlık alanları gözetilerek yetkin kurum ve kuruluşlar da kapsanmalıdır. Bilimsel bilgi ve meslek örgütleri dışlanarak güvenli çalışma yaşamı kurulamaz.

Başta TMMOB ve TTB olmak üzere Konsey'in önceki halinde yer alan bütün meslek kuruluşları ile diğer kurumlar da sürece yeniden dâhil edilmelidir. Yürütme organının sürekli olarak Konsey'in yapısıyla oynayacak düzenlemeler yapmasının önüne geçmek için, Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda Yasama organı tarafından gerekli Kanun değişiklikleri yapılmalıdır.

TMMOB, TTB

- 86 -

SİVİLLERİN YAŞAM HAKKI İÇİN GÜVENLİ İNSANİ YARDIM KORİDORLARI DERHAL AÇILMALIDIR

28.01.2026

Suriye'nin kuzeyinde, Rojava bölgesinde devam eden silahlı çatışmalar ve kuşatma koşulları, yüz binlerce sivilin yaşam hakkını doğrudan tehdit etmektedir. Ateşkes ilanlarına rağmen süren saldırılar; sivillerin güvenliğini ortadan kaldırmakta, su, enerji, gıda ve sağlık gibi yaşamsal altyapıları hedef alarak uluslararası insancıl hukukun ağır ihlallerine yol açmaktadır.

Su temini, enerji üretim ve dağıtım sistemleri, sağlık tesisleri, gıda depolama ve lojistik altyapıları ile barınma alanlarının işlevsiz hale getirilmesi; insani krizi derinleştiren temel unsurlar olarak öne çıkmaktadır.

Bu altyapıların devre dışı bırakılması, yalnızca acil ihtiyaçlara erişimi engellememekte; aynı zamanda salgın hastalık risklerini artırmakta, sağlık hizmetlerinin sürekliliğini ortadan kaldırmakta ve yaşamı kalıcı biçimde güvencesiz hale getirmektedir. Bu durum, sivillerin korunmasına ilişkin uluslararası insancıl hukukun açık ihlali niteliğindedir.

İnsani yardımın güvenli, sürekli ve bağımsız biçimde ulaştırılabilmesi için acil ve kesintisiz insani yardım koridorlarının açılması zorunludur.

Bu koridorlar yalnızca gıda ve tıbbi malzeme sevkiyatını değil; içme suyu sistemlerinin işletilmesini, enerji altyapısının yeniden devreye alınmasını, sağlık tesislerinin çalışabilir hale getirilmesini ve barınma alanlarının güvenli koşullara kavuşturulmasını da kapsamalıdır. Yaşamsal altyapı hizmetleri yeniden tesis edilmeden, insani yardımın kalıcı ve etkili olması mümkün değildir.

TMMOB olarak bizler; mühendislik, mimarlık ve şehircilik disiplinlerinin kamusal sorumluluğu gereği, sivillerin yaşam hakkını tehdit eden kuşatma politikalarına karşı insani yardımın önündeki tüm engellerin kaldırılmasını, sivil altyapıların korunmasını ve güvenli insani yardım koridorlarının derhal oluşturulmasını talep ediyoruz.

İlgili tüm tarafları, sivillerin yaşamını ve yaşamsal altyapıları koruyacak somut ve bağlayıcı adımlar atmaya çağırıyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 87 -

DİRENEN MİGROS EMEKÇİLERİNİN YANINDAYIZ!

03.02.2026

Günlerdir insanca yaşanabilir bir ücret için mücadele eden Migros depo işçileri haklarına sahip çıkmak için ayakta!

Alın terinin karşılığını alabilmek için ülkenin her yanında mücadele eden emekçilerin direnişlerini selamlıyoruz! Emeği için, sendikal hakları için, insanca yaşayabilecek bir maaş alabilmek için yürütülen bu mücadele hepimize umut veriyor.

Milyonlarca emekçi açlık sınırının altında ücretlerle yaşamaya zorlandığı, ülke tarihinin en büyük zam dalgalarından ve en kitlesel yoksullaşma dönemlerinden birisini yaşıyoruz. Bu tablo karşısında emekçilerin insanca çalışma ve insanca yaşam talebi suç değildir.

Krizin tüm yükünün emekçilerin sırtına bindirilmek istenmesine izin vermeyeceğiz. İşçilerin açlık ve sefalete mahkum edilmesine izin vermeyeceğiz. Sendikal haklarını kullanan emekçilerin işlerinden atılmasına izin vermeyeceğiz. İşyerlerinin emekçiler için çalışma kamplarına dönüştürülmesine izin vermeyeceğiz.
Temel hak ve özgürlüklerin baskı altına alınmasını, sendikal ve demokratik taleplerin engellenmesini kabul etmiyoruz.

Tarafımız direnen emekçilerin tarafıdır. Tarafımız emeğin onurlu mücadelesinin tarafıdır.

Direnen işçiler kazanacak, dayanışma kazanacak! Yaşasın sınıf dayanışması!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 88 -

HASTANELERİN TEHLİKE SINIFININ DÜŞÜRÜLMESİ ÖNERİSİNE KARŞI ORTAK AÇIKLAMA: "ÇALIŞAN VE HASTA GÜVENLİĞİ AÇISINDAN CİDDİ SONUÇLARA YOL AÇACAK ÖNERİDEN DERHAL VAZGEÇİLMELİDİR!"

16.02.2026

Sağlık Bakanlığı, 2 Ocak 2026 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Tehlike Sınıfları Komisyonu'na başvurarak, kamu kurumları tarafından verilen insan sağlığına yönelik yataklı hastane hizmetlerinin "çok tehlikeli" sınıfından "tehlikeli" sınıfına düşürülmesini talep etmiştir. İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü de bu talebe özel hastaneleri de katarak 13 Ocak 2026 tarihinde toplanan Tehlike Sınıfı Komisyonu'nda gündem yapmayı uygun görmüştür. Toplam 13 komisyon üyesinden ikisi, Türk Tabipleri Birliği (TTB) ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), başvurunun usule uygun olmadığını, Tehlike Sınıfı Tebliği ve Prosedürü'ne göre en az 30 gün öncesinden başvurulması gerektiğini söyleyerek bu gündemin görüşmesini 17 Şubat 2026 tarihine yani yarına aldırmayı sağlamıştır.

Bu süre içerisinde TTB Merkez Konseyi adına bu konuyu görüşmek üzere Sağlık Bakanı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı ile ilgili daire başkanlıklarından randevu talep edilmiş, TTB-Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu (UDEK) aracılığıyla uzmanlık derneklerinden görüşleri sorulmuş, ilgili meslek örgütleri, sendika ve derneklerle toplantılar gerçekleştirilmiş, konunun uzmanı bilim insanları ile beraber çalışılarak bir rapor hazırlanmıştır. Rapor, yarın toplanacak Tehlike Sınıf Komisyonu'nda yazılı ve sözel olarak aktarılacaktır. Bundan önce kamuoyunu bilgilendirmek üzere kısa bir özet yapmak istiyoruz:

Hastanelerin tehlike sınıfının düşürülmesinin sakıncalarını anlamak için risk ve tehlike tanımlarını hatırlamak gerekir. 2012 yılında yayımlanan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Kanunu'ndaki bu konuyla ilgili tanımlar şöyledir:

· Tehlike: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini;

· Risk: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini;

· Risk değerlendirmesi: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları;

· Tehlike sınıfı: İş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan işin özelliği, işin her

safhasında kullanılan veya ortaya çıkan maddeler, iş ekipmanı, üretim yöntem ve şekilleri, çalışma ortam ve şartları ile ilgili diğer hususlar dikkate alınarak işyeri için belirlenen tehlike grubunu tanımlar.

6331 sayılı İSG Kanunu, iş kazalarıyla meslek hastalıkları ve tehlikeler üzerinden değil riskin çeşitliliği, değerlendirilmesi ve önlenmesi üzerinden kurgulanmıştır. Neden tehlike değil, çünkü tehlike üretim teknolojisi değişmeden azalmaz. Oysa riskleri, aldığınız önlemlerle, güvenlik faaliyetleriyle azaltabilirsiniz. Diğer yandan riskleri azaltsanız dahi tehlike orada durur, siz iş kazalarını meslek hastalıklarını sıfırlasanız dahi bir sektörde tehlike sınıfını yine düşüremezsiniz ancak ve ancak üretim teknolojisi ya da işin yürütülme koşullarında köklü değişiklikler yapılabilirse tehlike sınıfı düşer. Sağlık Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkililerinin kendi hazırladıkları kanunu yeterince bilmediklerini ve özümsemediklerini düşünüyoruz.

Aynı kanunun 9. maddesinde "İşyeri tehlike sınıflarının tespitinde, o işyerinde yapılan asıl iş dikkate alınır" ifadesi, Tehlike Sınıfları Tebliği'nde ise bu ifadelere ek olarak "İşyerinde birden fazla asıl iş tanımına uygun faaliyetin yürütülmesi halinde, bu işlerden tehlike sınıfı yüksek olan iş esas alınır" ifadesi yer almaktadır.

Halihazırda kullanılan Tehlike Sınıfı Tablosu'nda kamu ve özel kurumlarda verilen insan sağlığına yönelik özel ihtisas gerektiren yataklı hastane hizmetlerinin tümü "çok tehlikeli" sınıftadır. Ayrıca hastane içinde yapılan diğer işlemler ayrı ayrı "çok tehlikeli" sınıf içerisinde yer almaktadır. Temel eczacılık ürünlerinin hammaddelerinin imalatı (kanın işlenmesi dahil); ışınlama, elektromedikal ve elektroterapi ekipmanlarının onarım ve bakımı; gazın depolanması; tehlikeli atıkların depolanması; radyoaktif atıkların düzenli veya kalıcı olarak depolanması; diğer atık yönetimi hizmetleri; adli tıp laboratuvarlarının faaliyetleri; ameliyathanelerin sterilizasyonu faaliyetleri; tıbbi laboratuvar faaliyetleri; tanı amaçlı görüntüleme faaliyetleri… Bunların hepsi "çok tehlikeli" sınıfta işlerdir. Hastanelerde sürekli olarak yürütülmekte olan bu işlerin tehlike sınıfı "çok tehlikeli" iken hastanelerin tehlike sınıfı "tehlikeli" olamaz. Zira, yukarıda da belirtildiği üzere Tehlike Sınıfları Tebliği'nde "İşyerinde birden fazla asıl iş tanımına uygun faaliyetin yürütülmesi halinde, bu işlerden tehlike sınıfı yüksek olan iş esas alınır" ifadesi açıkça belirtilmiştir.

Söz konusu öneri bilimsel açıdan değerlendirildiğinde de benzer sorun karşımıza çıkmaktadır. Hastaneler fiziksel, kimyasal, biyolojik, ergonomik ve psikososyal birçok riskler barındırmaktadır. Bunları özet olarak sayacak olursak;

· Fiziksel risk faktörleri: Gürültü, iyonizan radyasyon, parlak ışık, loş ışık, titreşim, sıcak/soğuk ortam, elektrik, elektromanyetik alan, ultraviole, lazer ışınları;
· Kimyasal risk faktörleri: Kemoterapötik ilaçlar, karsinojen-mutajen maddeler, formaldehit, alkoller, temizlik maddeleri, anestezik gazlar, laboratuvar kimyasalları, oksijen başta olmak üzere yanıcı-patlayıcı-toksik gazlar, ısınma amaçlı doğalgaz, hidrojen peroksit, kuvvetli asitler ve bazlar, ilaçlar ve farmasötik kimyasallar, etilen oksit başta olmak üzere sterilizasyon dezenfeksiyon kimyasalları;

· Biyolojik risk faktörleri: COVID, Influenza, Hepatit B başta olmak üzere her türlü viral etkenler, bakteriyel etkenler, mantarlar, parazitler, tıbbi atıklar;
· Ergonomik risk faktörleri: Ağır kaldırma, itme-çekme, sürekli ayakta çalışma, ekranlı araçlarla çalışma, eğilerek çalışma başta olmak üzere her türlü ergonomik risk etkenleri;
· Psikososyal risk faktörleri: Vardiyalı çalışma, aşırı iş yükü, şiddet başta olmak üzere her türlü psikososyal risk etkeni.
Hastaneler bütün bu risk etkenlerinin tamamının bulunduğu, oldukça karmaşık işyerleridir. İşin yürütülme koşulları nedeniyle vardiyalı çalışma, uzun saatler çalışma, aşırı çalışma, hızlı çalışma oldukça sıktır. Bu koşullar altında iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin planlanması açısından da oldukça kapsamlı bilgi ve deneyim gerektiren, pek çok ortam ölçümü ve kişisel maruz kalım ölçümlerinin düzenli olarak yapılmasını gerektiren, çalışan sirkülasyonunun hızlı olduğu, dolayısıyla İSG eğitimlerinin ve risk değerlendirme faaliyetlerinin sık tekrarlanması gereken işyerleridir. Hastaneler ayrıca sadece sağlık çalışanlarının bulundukları işyerleri değildir, bu risklerin çoğu hastaları, hasta yakınlarını ve ziyaretçileri de etkilemektedir. Tehlikeli tıbbi atıklar çevreye ve toplum sağlığına da olumsuz etki yaratmaktadır.

COVID-19 pandemisi döneminde, kayıtlara göre 210'u hekim olmak üzere toplam 557 sağlık çalışanı hayatını kaybetmiştir. Sağlık çalışanlarına yönelik şiddet olaylarının kaydedildiği ve Ocak 2016'dan itibaren yürürlükte olan Beyaz Kod uygulamasına 122 binin üzerinde başvuru olmuştur. Sağlıkçıya yönelik şiddet gittikçe artmaya, "doktor dövmek" kazanılmış bir hak olarak dile getirilmeye devam etmektedir. 6 Şubat depremlerinde çalışanlar çürük hastane binalarının enkazı altında kalmış, hastalar yoğun bakımlarda elektrik yokluğundan nefessiz kalarak can vermişlerdir.

Tüm bu bilgiler ve yürürlükteki düzenlemeler göz önüne alındığında Sağlık Bakanlığı'nın söz konusu talebi gerçekleştirilebilir ve uygulanabilir değildir. Bu değişikliğin yapılması halinde hem tüm sağlık çalışanlarının sağlığını tehdit edecek hem de hasta güvenliğini riske atacak pek çok durum ortaya çıkacak, bu durum nihai olarak işverenin sorumluluklarını azaltmak yerine artıracaktır.
Konuyu daha detaylı inceleyebilmek için 6331 sayılı İSG Kanunu'na bağlı olarak çıkarılmış olan diğer yönetmeliklerin de incelenmesi gereklidir. Tehlike sınıfı değişikliği olursa; örneğin "İSG Kâtip" sistemi üzerinden istihdam edilen iş güvenliği uzmanı (İGU), işyeri hekimi (İYH) ve diğer sağlık personeli (DSP) sayıları ve çalışma süreleri değişecek, tehlike sınıfının düşürülmesi ile istihdam edilecek İSG profesyoneli sayısı yaklaşık olarak yarı yarıya azalacaktır. İş güvenliği uzmanının "çok tehlikeli" sınıfta, çalışan başına ayda 40 dakika ayırması gerekirken, "tehlikeli" sınıfta 20 dakika ayırması yeterli olacaktır. "Çok tehlikeli" sınıfta 250 kişiye 1 iş güvenliği uzmanı gerekliyken, "tehlikeli" sınıfta 500 çalışana 1 uzman yeterli olacaktır. "Çok tehlikeli" sınıfta İYH'nin her çalışana ayda 15 dakika ayırması gerekirken, "tehlikeli" sınıfta 10 dakika yeterli olacaktır. Böylelikle "çok tehlikeli" sınıfta 750 çalışana 1 işyeri hekimi gerekirken, "tehlikeli" sınıfta 1.000 çalışana 1 işyeri hekimi yeterli olacaktır. Risk değerlendirme çalışmaları "çok tehlikeli" sınıfta iki yılda bir yapılırken, "tehlikeli" sınıfta dört yılda bire çıkacaktır. Hastanelerin "çok tehlikeli" sınıftan

"tehlikeli" sınıfa düşülmesi durumunda iki yılda bir güncellenmesi gereken acil durum planları dört yılda bire, her yıl yapılması gereken periyodik muayeneler üç yılda bire, her yıl tüm personele verilmesi gereken temel İSG eğitimleri iki yılda bire, İSG kurullarının toplanma sıklığı ayda birden iki ayda bire çıkacak, her personele yılda 16 saat olarak verilen eğitimler 12 saate düşecektir.

Yukarıda bahsedilen çok sayıdaki ve çeşitlilikteki risklerin yönetimi bu azaltılmış personel sayısı ve eğitimler, seyrekleşen kontrol ve önleme uygulamaları ile benzer kalitede sürdürülebilecek midir?

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmeliğin 11.maddesi uyarınca oluşturulması zorunlu olan acil durum ekiplerinde sayıca azalma olacaktır. Söz konusu yönetmeliğin 14. maddesi uyarınca "çok tehlikeli" sınıfta iki yılda bir yenilenmesi zorunlu olan acil durum planları dört yılda bir yenilenecektir. Bu durum, hastanelerde acil durum planlamaları açısından büyük risk oluşturacaktır. Özellikle deprem, sel, yangın ve salgınlar başta olmak üzere tüm acil durumlar açısından hem çalışan hem de hasta güvenliğini tehdit eden bir durum ortaya çıkacaktır.

İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin 9. maddesi uyarınca "çok tehlikeli" sınıfta yer alan işyerleri için yılda bir yapılması zorunlu olan sağlık gözetimi (periyodik muayene), "tehlikeli" sınıfa geçişle birlikte üç yılda bir olacak şekilde seyreltilecektir. Bu durum çalışanlarının sağlık sorunlarının erken fark edilememesine, meslek hastalıkları tanılarında gecikmelere yol açacaktır.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 6. maddesi uyarınca "çok tehlikeli" sınıfta yılda bir tekrarlanması gereken iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri iki yılda bir olacak şekilde seyreltilecektir. Buna ek olarak yine aynı yönetmeliğin 11. maddesi uyarınca eğitim süresi yılda 16 saatten 12 saate indirilecektir. Bu durumun çalışan sirkülasyonunun çok yoğun olduğu, stajyer hekimler ile intörn hekim ve hemşirelerin görev yapmakta olduğu hastanelerde çok büyük ve telafisi mümkün olmayan sorunlara yol açabileceği açıktır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin 12. maddesi uyarınca işyeri risk değerlendirmesi "çok tehlikeli" işyerleri için en geç iki yılda bir tekrarlanırken "tehlikeli" işyerleri için en geç dört yılda bir tekrarlanır. Bu durum yüksek şiddet ve sıklıkta görülebilen, geniş bir çeşitlilik içeren çok sayıda riskin yönetilememesine, risk önleme çalışmalarının etkin şekilde yapılamamasına ve sonuç olarak iş kazası ve meslek hastalıklarında artışa neden olacaktır.
Bütün bu değerlendirmelerin yanı sıra Sağlık Bakanlığı'nın söz konusu tehlike sınıfı düşürülmesi talebinin zamanlaması da oldukça ilginçtir. Zira bakanlık, hastanelerin tehlike sınıfının düşürülmesi önerisini 6331 sayılı İSG Kanunu 2012 yılından beri yürürlükte olmasına rağmen, o tarihlerde yapmamış, kanunun İSG hizmetleri ve bu hizmetlerin desteklenmesini yani bu hizmetlerin sürdürülebilmesi için gerekli olan İSG profesyonellerinin istihdamını düzenleyen 6. ve 7. maddelerinin, beş kere ertelendikten sonra yürürlüğe girdiği 2025 yılından

sonra yapmıştır. Aradan geçen 14 yılda hastanelerdeki tehlikelerde bir değişiklik/azalma mı meydana gelmiştir? Değişen şüphesiz ki hastanelerdeki tehlikelerin türleri ve sayısı değildir. Değişen, yürürlüğe giren maddeler ile hastanelerde istihdam edilmesi zorunlu hale gelen iş güvenliği uzmanları, işyeri hekimleri ve diğer sağlık personelleri ve bunların istihdam sayıları ve çalışma süreleridir. Yukarıdaki tabloda da açıkça görüldüğü üzere Sağlık Bakanlığı'nın temel hedefi hastaneleri çalışanlar ve hastalar için daha güvenli hale getirmek değil, istihdam etmesi gereken İSG profesyoneli sayısını, dolayısıyla İSG maliyetini azaltmaktır. Sağlık Bakanlığı bu teklifiyle sağlık alanının düzenleyici ve uygulayıcı bir kamu otoritesi olmaktan çok bir işveren gibi davranmayı kendisine uygun görmüştür. Sağlık Bakanlığı'nın bir işveren kimliğine bürünerek işin maliyetini öncelemesi büyük talihsizliktir ve kabul edilemez.

Sağlık Bakanlığı, Tehlike Sınıfı Komisyonu'na başvurusunda, gerçek niyetini gizleyerek, sağlık alanındaki ölümlü iş kazaları ve meslek hastalıkları sayılarını tartışmalı SGK verileri üzerinden diğer "çok tehlikeli" işyerleriyle kıyaslamış, hastanelerde risklerin çok iyi yönetildiğini, zaten uzun süredir uygulanmakta olan yerleşik İSG kültürünün kendi protokolleriyle örtüştüğünü, Sağlıkta Kalite Standartları Hastane Risk Yönetimi Rehberi'nin tüm hastanelerde uygulandığını, her hastanede enfeksiyon ve radyasyon komitelerinin işler halde olduğunu, en sık rastlanan iş kazası olan kesici-delici alet yaralanmalarının basit kazalar olduğunu, en sık karşılaşılan biyolojik risk etmenleriyle sağlık personelinin çok eğitimli ve bilinçli olması nedeniyle baş edildiğini belirtmektedir.

Gerçekte ise durum böyle değildir. Asıl amaç İSG personel sayısını düşürmek, zor bulunan A sınıfı iş güvenliği uzmanını istihdam etmekten kurtulmak, İSG sorumlulukları ve maliyetlerini azaltmaktır. Yine söylüyoruz, Sağlık Bakanlığı bu alandaki asıl sorumluluklarını unutmuş süreci bir işveren mantığıyla yürütmeyi uygun görmüştür.

Tüm bu açıklanan bilimsel, hukuki ve idari gerekçeler göz önüne alındığında Sağlık Bakanlığı'nın bu teklifi hiçbir bakımdan kabul edilemez. Sağlık Bakanlığı'nı çalışan ve hasta güvenliği açısından ciddi sonuçlara neden olacak bu teklifi geri çekmeye, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nı 6331 sayılı kanunu eksiksiz uygulamaya davet ediyoruz.

Yeri gelmişken yeniden hatırlatmakta yarar var diye düşünüyoruz. İşçi sağlığı ve güvenliğinin asıl sahipleri işyeri hekimlerinin meslek örgütü olan TTB ve iş güvenliği uzmanlarının meslek örgütü olan TMMOB, 21 Haziran 2025 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı genelgesi ile yeniden oluşturulan Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi'nin asil üyeliğinden çıkarılmış, ihtiyaç durumunda davet edilen kurumlar konumuna getirilmiştir. Bu konuyla ilgili hukuksal sürecimiz devam etmektedir.

Hepinize katılımınız için teşekkür ederiz.

TMMOB, TTB, DEV SAĞLIK-İŞ, SES, İYHD, İSAF, SÇS ÇG

- 89 -

LAİKLİK HAKLARIMIZIN GÜVENCESİDİR: LAİKLİĞİ SAVUNMAK SUÇ DEĞİL TARİHSEL BİR GÖREVDİR!

03.02.2026

Son dönemde laikliğin savunulmasını suç gibi gösteren, laiklik talebini kriminalize etmeye çalışan, laikliği savunanları hedef gösteren açıklamalar sadece Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nı değil aynı zamanda işçi sınıfının, emekçilerin tarihsel ve evrensel kazanımlarını da tehdit etmektedir.

Laiklik sadece bu ülkenin kurucu ilkelerinden biri değil aynı zamanda emekçilerin birliği, bütünlüğü, eşitliği ve hakları açısından da vazgeçilmezdir. Laiklik, emekçilerin birliğinin ve eşitliğinin, inanç özgürlüğünün ve eşit yurttaşlığın teminatıdır. Hiçbir iktidar dayatması olmaksızın, herkesin inancını özgürce yaşayıp ifade edebilmesinin; farklı kimliklerin eşit haklarla barış içinde bir arada var olabilmesinin güvencesidir. Laikliğe zarar verecek her hamle, işçilerin, emekçilerin, halkın inançlarına göre ayrılmasına, bölünmesine, ötekileştirilmesine ve birbirine düşürülmesine yol açar.

Özellikle ekonomik sıkıntıların arttığı, sermaye iktidarının emekçilere daha fazla yoksulluk, daha fazla adaletsizlik ve daha fazla güvencesizlik dayattığı dönemlerde, emekçi kitleler kimlikleri üzerinden ayrıştırılarak yönetilmek istenmektedir. Hepimizi etkileyen yoksullaşmaya, artan gelir adaletsizliğine karşı tepkileri önlemek için; yoksuldan alıp zengine, işçiden-emekçiden alıp sermayeye kaynak aktaran bu düzenin çarklarının dönebilmesi için toplumu kutuplaştıran, ayrımcı politikalar, böl-parçala-yönet politikaları devreye sokulmaktadır. Bu nedenle böylesi dönemlerde laikliği, barışı, kardeşliği ve özünde demokratik bir cumhuriyeti savunmak biz emek ve meslek örgütlerinin asli bir görevidir. Sermayeyi ve sermaye iktidarını korumak için laikliğe aykırı biçimde inançların kullanılması işçilerin, emekçilerin, geniş halk kesimlerinin haklarının gasp edilmesine hizmet etmektedir.

Laiklik; kaderciliğe, biat kültürüne ve sorgusuz itaate karşı emeğin hak arama iradesini büyütür. Laik bir düzende işçilerin örgütlenmesi, grev yapması, hak araması günah olarak yaftalanamaz. Laik bir düzende iş cinayetlerinin failleri "kader", "fıtrat" denilerek aklanamaz; sorumlular somut hatalarını ve suçlarını "inanç" ile örtmeye kalkışamaz.

Laikliği savunmayı, korkunç ve tehlikeli bir demagoji ile, dine karşı bir saldırıymış gibi göstermek de Anayasamızın laiklik ilkesine aykırı bir tutumdur. Laikliği savunmak, inançların sermaye ve iktidar güdümüne sokulmasına karşı çıkmaktır. Aksini iddia etmek hem laikliğe hem de toplumsal barışa karşı çok tehlikeli bir girişimdir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın ikinci maddesi Cumhuriyet'in niteliklerini "demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti" olarak tanımlar. Maalesef şurası açıktır ki bu niteliklerin tamamı, demokrasi, laiklik, sosyal devlet ve hukuk devleti ilkeleri son yıllarda ağır bir tahribata uğramıştır. Sosyal devletten, hukuk devletinden, temsili de olsa demokrasiden daha da uzaklaşılması ile laikliği savunmanın suç olarak gösterilmesi aynı sürecin parçalarıdır.

Laikliği savunmak suç değildir, anayasal bir haktır; dahası emek örgütleri için tarihsel bir sorumluluktur. Biz emek ve meslek örgütleri olarak laikliğin kriminalize edilmesini reddediyor; emeğin birliği ve kardeşliği için, demokratik bir cumhuriyet için laiklik mücadelesini büyüteceğimizi ilan ediyoruz.

Eşitlikçi, özgürlükçü, halkçı, kamucu, sosyal, laik ve demokratik bir cumhuriyet için omuz omuza mücadeleye devam!

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

- 90 -

ORTAK AÇIKLAMA: LAİK VE BİLİMSEL EĞİTİME SAHİP ÇIKIYORUZ!

23.02.2026

Türkiye'de uzunca süredir başta eğitim sistemi olmak üzere, günlük yaşamın pek çok alanı siyasi iktidarın siyasal-ideolojik hedefleri üzerinden baskıcı ve dayatmacı bir anlayışla yeniden şekillendirilmek istenmektedir.

Siyasi iktidarın ideolojik hedefleri doğrultusunda eğitim sistemine yönelik saldırıları artık gizli bir ajanda olmaktan çıkmış, açık bir meydan okumaya dönüşmüştür. Okul öncesinden üniversiteye kadar tüm eğitim kademeleri evrensel bilim yerine dini referanslarla kuşatılmak istenmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından 12 Şubat 2026 tarihinde yayımlanan ve 81 il valiliğine gönderilen "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Kapsamında Ramazan Ayı Etkinlikleri" konulu talimat, anayasal laiklik ilkesini ve eğitimin bilimsel niteliğine aykırıdır. Bütün eğitim kademelerini kapsayan bu yasa dışı talimat, okulları "tek din tek mezhep" anlayışının doğrudan uygulama alanı haline getirmeyi amaçlamaktadır. Siyasi iktidarın geçmişten bugüne sık sık başvurduğu insanları inanç üzerinden ayrıştırma ve kutuplaştırma politikalarının sonuncusu ve en tehlikelisi doğrudan Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin aracılığıyla hayata geçirilmek istenmektedir. Anayasanın ikinci maddesinde açıkça Türkiye Cumhuriyeti'nin "Demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti" yazdığını hatırlatmak isteriz.

Eğitim kurumlarında tek bir dinin ibadetlerini merkeze alan etkinlikler planlamak, öğrencileri bu etkinliklere katılmaya zorlamak suçtur. Bu tür uygulama ve dayatmalar devletin tüm inançlar karşısında "eşit ve tarafsız" olması gerektiği ilkesini ortadan kaldırmakta, Anayasa'da yer alan laiklik ilkesine temelden aykırılık teşkil etmektedir. Örneğin MEB'in okullara gönderdiği talimatın uygulanması halinde okullarda öğrenciler oruç tutanlar ve tutmayanlar olarak ayrıştırılacak, oruç tutmayan öğrenciler dışlanacak ya da ötekileştirilecektir. Nitekim MEB tarafından okullara gönderen ve haftalık olarak doldurulması istenen "Ramazan Etkinlikleri İzleme Değerlendirme Formu" açık bir fişleme belgesidir.

Millî Eğitim Bakanlığı'nın 12 Şubat 2026 tarihli talimatı, sadece bir idari karar değil; Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan laiklik ilkesine karşı işlenmiş ağır bir suçtur. Bu yasa dışı talimatın altına imza atan her bürokrat ve buna destek veren her yapı, Anayasayı kasten çiğneme suçu işlemektedir. Hiçbir genelge, hiçbir talimat, hiçbir siyasi hedef Anayasa'dan üstün değildir.
Okullar, farklı inanç gruplarından ve inancı olmayan öğrencilerin bir arada eğitim aldığı kamusal alanlardır. Bireyler arasında dini inanç üzerinden ayrımcılık

yapılmasına karşı çıkanları "din düşmanı", "İslam düşmanı" ilan etmek isteyenlerin asıl amaçları bellidir.

İktidarın eğitim başta olmak üzere, toplumsal yaşamın bütün alanlarında uyguladığı baskı, şiddet ve dayatmacı uygulamalar, laik-bilimsel eğitim başta olmak üzere, eşit, özgür ve demokratik yaşama karşı açık bir meydan okumanın yaşandığını göstermektedir.

Buradan açık bir şekilde herkesi uyarıyoruz. Eğitim kurumlarını ve çocukları siyasal olarak istismar ederek, toplumu bir kez daha "tek din, tek mezhep" anlayışı üzerinden ayrıştırıp kutuplaştırmak isteyenler çok tehlikeli bir oyun oynamaktadırlar. Bu oyun, kazananın olmayacağı, okullarda ve toplumda telafisi mümkün olmayan hasarlar bırakmayı hedefleyen siyasal hedefleri olan bir oyundur.

Laikliğin varlığı, din ve mezhep farklılıkları üzerinden halkların, farklı inançtan ve mezhepten insanların birbiriyle çatışmalarına son vermek, her inancın kendisiyle ve diğer inançlarla eşit haklar temelinde ilişki kurmasını güvence altına almak açısından önemlidir. Değişik din, mezhep, inanç ve dünya görüşünden insanların gerçek anlamda eşit olarak kabul edilmesi, devletin bütün inançlara eşit mesafede ve tarafsız olmasına bağlıdır.

Günlük yaşamın her alanında okulda, işyerinde, üniversitede, sokakta, farklı kimlik, inanç ve dünya görüşleri arasında ayırım yapanlar, siyasi amaçlarla açıkça kin ve düşmanlık tohumu ekenler amaçlarına asla ulaşamayacaklardır.
Yıllardır uygulanan eğitim politikalarıyla çocukları hem inanç sömürüsü hem de emek sömürüsü üzerinden istismar edenlere karşı sessiz ve tepkisiz kalmamız mümkün değildir. İktidarın ve özellikle Millî Eğitim Bakanlığı'nın inanç istismarı ve emek sömürüsü odaklı uygulama ve dayatmalarına toplumun hiçbir kesiminin destek vermeyeceğine inanıyoruz.

Daha önce defalarca sahnelenen ve toplumda onarılması zor çatlaklar oluşmasına neden olan bu tür ayrıştırıcı ve kutuplaştırma temelli politika ve uygulamalara derhal son verilmelidir. Toplumda açıkça kin ve düşmanlık yaratmaya yönelik her türlü politika ve uygulamaya karşı tüm emek ve demokrasi güçleriyle birlikte güçlü bir barikat oluşturacağımıza ve bunun için bütün gücümüzle mücadele edeceğimize söz veriyoruz.

Eğitim Sen - DİSK - KESK - TMMOB - TTB
Alevi Bektaşi Federasyonu - Alevi Kültür Dernekleri
Demokratik Alevi Dernekleri - EĞİT-DER
Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı - Laiklik Meclisi
Tüm Öğrenci Velileri Dayanışma Derneği - Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası
Pir Sultan Abdal Kültür Dernekği - Tüm Emekliler Sendikası - Öğrenci Veli Derneği
Yurttaş Birlikteliği

- 91 -

İRAN'A YÖNELİK SALDIRILAR DERHAL SON BULMALIDIR!

02.03.2026

Ortadoğu'da artan gerilim ve İran'a dönük saldırganlık, emperyalist müdahalelerin yeni ve daha tehlikeli bir aşamasına işaret etmektedir. ABD ve İsrail'in yürüttüğü bu politika; yıllardır bölge halklarını savaşa, yıkıma ve istikrarsızlığa mahkûm eden anlayışın devamıdır. Bölge, askeri operasyonlar ve tehdit siyaseti üzerinden yeniden şekillendirilmek istenmektedir.

"Güvenlik" ve "tehdit" söylemleriyle meşrulaştırılmaya çalışılan saldırılar; gerçekte Ortadoğu'nun enerji kaynakları ve stratejik geçiş hatları üzerindeki hâkimiyet mücadelesinin ürünüdür. Petrolün, doğalgazın ve enerji koridorlarının denetimi için yürütülen bu politikalar; halkların yaşam hakkını, ülkelerin egemenliğini ve bölgesel barış olanaklarını hiçe saymaktadır.

Her geçen gün artan bu çatışma ortamı yalnızca hedef alınan ülkeleri değil, tüm bölgeyi ekonomik ve siyasal açıdan kırılganlaştırmakta; küresel ölçekte yeni çatışma risklerini büyütmektedir.

TMMOB olarak tarihimizin her döneminde olduğu gibi, bugün de, emperyalist saldırganlığa, savaş politikalarına ve halkları yoksullaştıran yağma düzeninin karşisinda duracağız. Ülkemizde ve bölgemizde barıştan, halkların kardeşliğinden ve bağımsızlıktan yana bir gelecek kurma iradesini büyütmeye devam edeceğiz.

Bu karanlığa teslim olmayacağız.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 92 -

İŞ CİNAYETLERİ KADER DEĞİLDİR

03.03.2026

Bugün 3 Mart 2026. 1992 yılında Zonguldak Kozlu'daki kömür ocağında meydana gelen grizu patlamasında 263 maden emekçisini yitirdiğimiz katliamın 34. yılındayız. Kozlu'da kaybettiğimiz emekçileri saygıyla anıyor; onların anısını iş cinayetlerine karşı yürüttüğümüz mücadelenin tarihsel sorumluluğu olarak görüyoruz.

Ülkemizdeki iş cinayetlerine dikkat çekebilmek, insan hayatının, işçi sağlığının ve iş güvenliğinin önemini vurgulamak için 3 Mart tarihi TMMOB tarafından "İş Cinayetlerine Karşı Mücadele Günü" olarak ilan edilmiştir. Çünkü bu ülkede madenler, inşaatlar, tersaneler, fabrikalar ve şantiyeler hâlâ emekçilerin mezarı olmaya devam etmektedir. Bilimin, tekniğin ve mühendisliğin gelişimine rağmen işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri aynı ölçüde geliştirilmemekte; önlenebilir kazalar göz göre göre ölümlere dönüşmektedir.

AKP iktidarı döneminde en az 32.000 emekçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana ise en az 20.000 emekçi hayatını kaybetmiştir. Her gün en az 6, yılda 2.000 emekçi iş cinayetleri sonucu aramızdan koparılmaktadır. Bu tablo kader değil, siyasal tercihlerin sonucudur.

Soma, Ermenek, Mecidiyeköy (Torunlar), Şirvan, Amasra, Gayrettepe, Oba Makarna, İzmir Kule Vinç, Kartalkaya, Dilovası… Bu isimler yalnızca birer yer adı değil; denetimsizliğin, kar hırsının ve kamusal sorumluluktan kaçışın simgesidir. Etkin denetim ve yaptırım uygulanmadığı sürece de benzer acılar yaşanmaya devam edecektir.

Bütün bu uyarılarımıza rağmen ülkemizdeki tablo oldukça karanlıktır. Türkiye'de 2.290.160 işyeri bulunmasına rağmen 2025 yılında bunların yalnızca 8.161'i, yani yüzde 0,35'i iş sağlığı ve güvenliği yönünden denetlenmiştir. Bu oran, kamusal denetim mekanizmasının fiilen işlemediğinin en açık göstergesidir.

Oysa "elverişli koşullarda çalışma hakkı" İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde güvence altına alınmış temel bir haktır. Bu hak, emeğin tarihsel mücadelesi sonucunda kabul görmüş; devlete çalışanların yaşamını ve sağlığını koruma yükümlülüğü yüklemiştir. İşçi sağlığı ve iş güvenliği, insan yaşamını merkeze alan kamusal bir sorumluluktur.

İşçi sağlığı ve güvenliği alanında 2013 yılında yürürlüğe konulan 6331 sayılı

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu çalışma yaşamını düzenleyen tek yasa değildir. 4857 sayılı İş Kanunu, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu olmak üzere birçok yasa ile biçimlendirilmiştir. İş yasalarının, çalışanların hakkını korumak ve geliştirmek amacını temel ilke edinmesi gerekirken; 4857 sayılı İş Kanunu, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu ve alana ilişkin yapılan diğer düzenlemeler işverenlerin çıkarları doğrultusunda şekillendirilmiştir. Esnek ve kuralsız çalışmayı, geçici iş ilişkisini, taşeronlaştırmayı, ödünç işçiliği yasal hale getiren; kıdem tazminatlarını, fazla mesai ücretlerini, sendikal hak ve yetkileri budayan; işçi sağlığı ve iş güvenliğini işveren yükümlülüğü olarak görmeyen; örgütlülük önüne engeller koyan düzenlemelerdir. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile işçi sağlığı ve güvenliği alanı taşeronlaştırılmış, piyasa koşullarına terk edilmiştir.

Bu yasayla birlikte işverenin işçi sağlığı ve güvenliğini sağlama yükümlülüğü fiilen Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri (OSGB) adı altında faaliyet gösteren şirketlere devredilmiştir. Böylece işçi sağlığı ve güvenliği kamusal bir sorumluluk alanı olmaktan çıkarılmış, piyasa ilişkilerine tabi kılınmıştır. Bunun sonucunda iş cinayetleri ve meslek hastalıkları azalmamış, aksine artarak sürmüştür.

Bugün işyerlerinde görev yapan iş güvenliği uzmanları ve işyeri hekimlerinin yaklaşık %90'ı OSGB'ler aracılığıyla sağlanmaktadır. OSGB'ler ile işyerleri arasındaki ticari sözleşme ilişkisi, uzmanların mesleki bağımsızlığını zedelemekte; işyerlerinde alınması gereken önlemlere ilişkin değerlendirme ve önerilere müdahale edilmesine yol açmaktadır. Bu yapı, bağımsız ve etkin bir işçi sağlığı ve güvenliği hizmetinin sunulmasını engellemektedir.

Bununla beraber işyerlerinin tehlike sınıfına göre verilmesi zorunlu olan eğitimler gereği gibi yapılmamaktadır. Çalışanların sağlığını tehdit eden fiziksel ve kimyasal etmenlerin ölçümü daha önce kamusal bir kurum olan İş Sağlığı ve Güvenliği Merkezi (İSGÜM) tarafından yürütülürken AKP iktidarı döneminde özelleştirilmiş ve bu hizmetler özel hijyen laboratuvarlarına devredilmiştir. Bu durum, zararlı etkenlerin tespiti ve denetiminde ciddi zafiyetler yaratmaktadır.
Açıktır ki; işverenler işyerlerinde iş kazalarına yönelik koruyucu, etkin ve yeterli önlemleri almadıkları; siyasi iktidar da bu kazaların ölümle sonuçlanacağı bilindiği halde önlenmesi için yeterli ve etkin denetim yapmadığı ve yükümlülüklerini yerine getirmeyen işyerlerine caydırıcı yaptırımlar uygulamadığı sürece bu tablonun sorumluluğunu taşımaktadır.

Ülkemizde iş cinayetlerinin, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının bu denli yaygın olmasının bir diğer nedeni de emekçilerin sendikal haklarının baskı altında tutulmasıdır. Sendikal örgütlenmenin önündeki engeller tüm çalışanlar için kaldırılmadıkça işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda yol almak mümkün olmayacaktır. Sendikasız uzman, sendikasız işçi, örgütsüz bir çalışma yaşamı ile emekçiler tüm olumsuzluklara açık ve savunmasızdır. Bu savunmasızlığa karşı adil yargılanma, örgütlenme, insani koşullarda bir çalışma yaşamı ve işyerlerinde emekçilerin ölmeyeceği, yaralanmayacağı, sakat kalmayacağı bir düzen

istiyoruz.

TMMOB olarak bir kez daha altını çiziyoruz: İş cinayetleri kader değildir. İş cinayetlerinin büyük çoğunluğu önlenebilir niteliktedir. Bilimsel ve teknik ölçütler doğrultusunda kamusal ve bağımsız bir denetim sistemi kurulmadan; üniversitelerin, sendikaların, meslek örgütlerinin katılımıyla idari ve mali yönden bağımsız bir ulusal işçi sağlığı ve güvenliği kurumu oluşturulmadan bu tablo değişmeyecektir.

İş cinayetleri sona erene, emekçilerin yaşam hakkı güvence altına alınana kadar mücadelemizi sürdüreceğiz. Kamuoyuna saygıyla duyururuz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 93 -

MİLLÎ PARKLAR KAMUSAL VARLIKTIR, SERMAYEYE TESLİM EDİLEMEZ

03.03.2026

TBMM gündeminde bulunan Milli Parklar Kanunu ve bazı kanunlarda değişiklik öngören teklif, doğa koruma alanlarına ilişkin sıradan bir mevzuat düzenlemesi değil; koruma rejiminin kamusal ve bilimsel niteliğini dönüştüren yapısal bir müdahaledir.

Türkiye'de millî parkların toplam büyüklüğü ülke yüzölçümünün yaklaşık yüzde birine, tüm korunan alanların oranı ise yüzde dokuzuna karşılık gelmektedir. Uluslararası ölçekte korunan alan oranlarının yüzde yirmilerin üzerine çıktığı, 2030 yılı için yüzde otuz hedefinin tartışıldığı bir dönemde; zaten sınırlı olan bu alanların genişletilmesi gerekirken, mevcut alanların kullanım ve işletme odaklı bir anlayışla yeniden düzenlenmesi kamu yararı ile bağdaşmamaktadır. Bu tablo, yapılması gerekenin koruma rejimini güçlendirmek olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Ulusal mevzuatlar içinde amacı sadece "koruma" olan Milli Parklar Kanununda yapılmak istenilen değişiklikler kanunun amacına aykırıdır. Nitekim uluslararası nitelikte doğal, kültürel, tarihi kaynak değerlerine sahip olduğu için Milli park vb doğa koruma alanı statüsü verilen alanlar gelir getirme kaynağı değildir.

Ancak teklif, koruma kapasitesini artırmak yerine, kurumsal yapıyı gelir üretme mantığına göre yeniden şekillendirmektedir. Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü'nün özel bütçeli ve döner sermayeli bir yapıya dönüştürülmesi; kiralama, tahsis ve işletme faaliyetleri üzerinden gelir üretmeye zorlanması, koruma anlayışının kamusal sorumluluk temelinden koparılarak mali performans ölçütlerine tabi kılınması anlamına gelmektedir.

Kaçınılmaz olarak bu yapısal dönüşüm koruma amacıyla kurulan bir kurumun bütçesini artırma yükümlülüğü ile yapılandırılması, karar süreçlerini kaçınılmaz biçimde gelir artırıcı uygulamalara yöneltecektir. Bu yaklaşım; daha fazla turizm tahsisi, daha fazla yapılaşma, daha fazla altyapı yatırımı ve doğal alanlar üzerinde artan kullanım baskısı demektir.

Oysa korunan alanlar kamu bütçesini destekleyen ekonomik rezervler değil, ekolojik bütünlüğün ve biyolojik çeşitliliğin güvencesidir; gelecek kuşaklara karşı kamusal sorumluluğumuzun somut ifadesidir.

Korunan alanlar altyapı ihtiyacının karşılandığı rezerv alan değildir.
TBMM gündeminde bulunan Milli Parklar Kanunu ve bazı kanunlarda değişiklik öngören düzenleme ile millî parklar ve diğer korunan alanlarda ulaşım, enerji

iletim hatları, petrol ve doğalgaz boru hatları, haberleşme, su ve benzeri hiçbir ayrım gözetmeksizin tüm altyapı tesislerine "kamu yararı" ve "zaruret" gerekçesiyle sınırsız bir şekilde izin verilmesinin önü açılmaktadır. Ayrıca bu altyapı tesisleri için uzun devreli gelişme planında bulunma zorunluluğu kaldırılmış, altyapı tesislerinin biyolojik ekolojik tarihi kaynak değerlerine olumsuz etkisi göz ardı edilmiştir.

Öte yandan, "kamu yararı" ve "zaruret" gibi kavramların sınırları açık değildir ve idareye geniş bir takdir yetkisi bırakılmaktadır. Bu belirsizlik, koruma alanlarında istisna olması gereken uygulamaların olağan hale gelmesine ve koruma-kullanma dengesinin koruma aleyhine bozulmasına yol açacağı açıktır. Kar odaklı yaklaşım koruma statüsünü zayıflatmakta; korunan alanları yatırım ve yapılaşma baskısına açık hale getirmektedir.

Bunun yanı sıra, Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ile çakışan milli park alanlarında planların Turizmi Teşvik Kanunu hükümlerine göre hazırlanmasına ilişkin düzenleme getirilmektedir. Bu durum, korunan alan statüsü sürerken planlama yetkisinin fiilen turizm öncelikli bir mevzuata devredilmesi anlamına gelmektedir. Böyle bir yaklaşım; alan yönetiminde bütünlüğün bozulmasına, millî park statüsünün dayanağını oluşturan ekolojik, biyolojik, jeolojik, tarihsel ve kültürel kaynak değerlerinin turizm odaklı yapılaşmaya konu edilmesine yol açmaktadır.

Doğa koruma alanlarında planlama, turizm öncelikli bir mevzuata bırakılamaz. Milli Parklar Kanununda ve ilgili yönetmeliğinde Milli Park alanlarında yapılacak planların niteliği açık olarak hükme bağlanmıştır. Buna göre, bilimsel ve teknik araştırmalara dayalı olarak kaynak değerleri ile koruma ve kullanma esaslarının belirlendiği; koruma, yönetim, araştırma, ziyaretçi ve tanıtım tesisleri dışında yapılaşmaya yer verilmeyen planlama yaklaşımı esastır.

Planlamanın turizm mevzuatına devredilmesi, uluslararası nitelikte özgün doğal, tarihi, kültürel kaynak değerlerine sahip doğa koruma alanlarının korumaktan vaz geçmektir. Ayrıca, koruma politikalarının demokratik meşruiyetini zayıflatacağı gibi doğal alanları sermaye odaklı kullanım ve yapılaşma taleplerine açık hale getirecektir.

Milli Parklar Kanununa aykırı yapılmış bina, yapı, tesis ve inşaatlara doğrudan el koyma ve yıkım yetkisiyle koruma açısından idareye geniş yetki verilmiş olmasına karşın, kaçak yapıların "ihtiyaç görülmesi" halinde idare tarafından değerlendirilebileceğine ilişkin hüküm, kaçak yapı ve tesisler için bir "imar affı" anlamına gelmektedir.

Yine Teklifte bulunan yaban hayatına ilişkin yaptırımların hafifletilmesi ise, "koruma" anlayışından, bu bütünlüklü gerilemenin bir diğer boyutudur. Biyolojik çeşitliliğin hızla kaybedildiği, iklim krizinin etkilerinin derinleştiği bir dönemde koruma politikalarının güçlendirilmesi gerekirken; yaptırımların esnetilmesi ve yaban hayatı üzerindeki tehditlerin hafifletilmesi kabul edilemez.

Bir kez daha altını çiziyoruz; Doğa koruma bir piyasa faaliyeti değildir. Koruma politikası, bütçe dengesi veya gelir artırma stratejisi olarak kurgulanamaz. Millî parklar, tabiat parkları ve diğer korunan alanlar sermayeye tahsis edilecek yatırım alanları değil; kamusal varlıklarımızdır. Bu alanların yönetimi gelir üretme zorunluluğuna değil, kamu yararına, bilimsel ilkelere ve ekolojik sürdürülebilirliğe dayanmalıdır.

Bu nedenle TBMM gündemindeki Milli Parklar Kanunu değişikliği teklifi geri çekilmeli; milli parkları turizm, altyapı, enerji tesisleri ve maden faaliyetleri için rezerv alan olarak görmekten vaz geçilmeli, koruma ilkesini esas alan, planlama bütünlüğünü ve kamusal denetimi güçlendiren bir yaklaşım benimsenmelidir.
TMMOB olarak doğal yaşam alanlarımızın kamusal niteliğinin korunması için mücadelemizi sürdüreceğimizi kamuoyuna duyuruyoruz.

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu

- 94 -

LAİK, EŞİT VE ÖZGÜR BİR YAŞAM İÇİN BURADAYIZ

06.03.2026

8 Mart, yalnızca bir anma günü değil; eşitlik, özgürlük ve adalet mücadelesinin tarihsel birikiminin simgesidir.

Kadınların çalışma yaşamında, kamusal alanda ve toplumsal hayatta eşit yurttaşlık talebiyle verdiği mücadele, bugün de güncelliğini ve yakıcılığını korumaktadır. TMMOB'li kadınlar olarak, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanlarında yürüttüğümüz mesleki faaliyet ile toplumsal sorumluluğumuzu birbirinden ayrı görmüyor; bilimin ve tekniğin ışığında eşit bir geleceğin kurulmasının zorunlu olduğunu savunuyoruz.

Bugün Türkiye'de kadınların yaşam hakkı, ekonomik bağımsızlığı ve eşit yurttaşlık statüsü siyasi iktidarın giderek derinleşen gerici politikalarıyla kuşatılmaktadır. Cumhuriyet'in kamusal akla, bilime ve laikliğe dayanan birikimi sistemli biçimde tasfiye edilirken, kadınların tarihsel kazanımları da hedef haline getirilmektedir.

Kadınlara yönelik şiddetin önlenmesi ve yaşam hakkının güvence altına alınması amacıyla kabul edilen İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı ve şiddete karşı koruyucu ve önleyici tedbirleri düzenleyen 6284 sayılı Kanun'un etkin biçimde uygulanmaması, kadınların yaşam güvencesini zayıflatan bilinçli siyasal tercihlerdir. Oysa şiddetle mücadele, yalnızca hukuki bir yükümlülük değil, kamusal sorumluluğun ve sosyal devlet ilkesinin gereğidir. Mevzuatın tasfiyesi ya da etkisizleştirilmesi, kadınların yaşam hakkını doğrudan tehdit eden sonuçlar doğurmaktadır.

Nafaka hakkının sınırlandırılması, aile arabuluculuğu adı altında şiddetin görünmez kılınması, miras hukukuna dönük müdahaleler; kadınları yeniden aile içine hapseden ve ekonomik bağımlılığı derinleştiren bir düzen inşasının adımlarıdır.

Aynı doğrultuda, LGBTİQ+'ların varoluşunu hedef alan; ayrımcılığı meşrulaştıran, nefret söylemini ve şiddeti körükleyen politikalar da toplumsal eşitliğe yönelmiş açık bir saldırıdır. Bu politikalar, yaşam hakkını, ifade özgürlüğünü ve eşit yurttaşlık ilkesini hedef almakta; farklı kimlik ve yönelimleri kamusal alandan dışlamayı amaçlayan gerici bir toplumsal mühendislik anlayışının parçası olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bizleri hiçe sayan bu düzende yaşamayı kabul etmiyoruz!

Biliyoruz ki; haklarımızın bir bir elimizden alındığı, laikliğin aşındırıldığı, hu-

kukun dini referanslarla yeniden şekillendirilmeye çalışıldığı bir zeminde kadınların eşitliğinden söz edilemez. Laiklik, kadınların özgürce var olmasının ve haklarının güvence altına alınmasının temelidir; bu temel zayıflatıldığında hedef alınan doğrudan kadınların yaşam güvencesidir.

Bugün kamusal kaynaklar ve siyasal destekle büyütülen tarikat ve cemaat yapılarının yarattığı karanlık tablo da bu gerilemenin en acı ve en somut sonuçlarını göstermektedir. Bir tarikata karşı kendisini ve kızını korumaya çalışırken yaşamlarını yitiren Fatmanur Çelik ve kızı, bu karanlığın kadınların hayatına nasıl mal olabildiğinin en son örneği olmuştur. Bu olayın ardından adalet duygusunu güçlendirecek bir yargı sürecinin işletilememesi ve sorumluların hesap vermediği bir tablonun ortaya çıkması, kadınların yaşam hakkını tehdit eden bu gerici örgütlenmelerin nasıl bir cezasızlık iklimi içinde büyütüldüğünü açıkça ortaya koymaktadır.

Bir kez daha vurguluyoruz ne haklarımızdan ne de yaşam güvencemiz olan laiklikten vazgeçiyoruz. Biliyoruz ki laiklik, başta kadınlar olmak üzere tüm ezilenlerin ve ötekileştirilenlerin can simididir. Cumhuriyet'in eşitlikçi ve aydınlanmacı birikimini tasfiye etmeye dönük her girişimin karşısındayız. Haklarımızı geriye götüren hiçbir düzenlemeyi kabul etmeyecek, laik ve eşit bir yaşam mücadelesinden geri adım atmayacağız.

Bu gerici politikalar yalnızca hukuki metinlerde değil, yaşamımızın dört bir yanında, çalışma yaşamında ve meslek alanlarımızda da kendini göstermekte; mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanlarında da yapısal bir dışlanma biçiminde karşımıza çıkmaktadır. İşe alım süreçlerinde cinsiyetçi kriterler, terfi mekanizmalarında görünmez engeller, ücret eşitsizliği ve mobbing uygulamaları sistematik bir soruna işaret etmektedir. Aynı eğitimi almış, aynı sorumluluğu üstlenmiş, aynı projelere imza atmış olmamıza rağmen daha düşük ücretle çalıştırılmayı ve karar mekanizmalarından dışlanmayı kabul etmiyoruz. Güvenli ve güvenceli çalışma ortamları temel bir haktır; taciz ve ayrımcılık karşısında sessizlik bir seçenek değildir. Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanları hiçbir cinsiyetin tekelinde değildir.

TMMOB'li kadınlar olarak; yaşam hakkını, laikliği, eşit yurttaşlığı ve mesleki onurumuzu savunmaya devam edeceğiz. Haklarımızı geriye götüren her girişimin karşısında duracak; bilimin, aklın ve kamusal yararın rehberliğinde eşit bir gelecek mücadelesini sürdüreceğiz.

Laik, demokratik ve eşit bir Türkiye için;
8 Mart'ta da her gün olduğu gibi buradayız.

Yaşasın kadın dayanışması.
Yaşasın 8 Mart.
TMMOB 48. Dönem Kadın Çalışma Grubu

- 95 -

KÜBA HALKIYLA DAYANIŞMAK ORTAK SORUMLULUĞUMUZDUR!

18.03.2026

Küba'ya yönelik 60 yılı aşkın süredir devam eden ekonomik, ticari ve finansal ablukanın bugün yeni ve daha yıkıcı bir aşamaya taşındığına tanıklık ediyoruz. ABD tarafından uygulanan ve özellikle enerji alanında Küba'yı nefessiz bırakan son kararlar yalnızca bir ülkeye yönelik yaptırım değil, doğrudan doğruya halkın yaşam hakkını hedef alan bir yıkım politikasıdır.

Hastanelerin elektriksiz bırakılması, ilaç ve tıbbi ekipmana erişimin engellenmesi, üretim süreçlerinin felce uğratılması ve eğitim hizmetlerinin sekteye uğratılması; açıkça halkı açlığa, karanlığa ve çaresizliğe mahkûm etmeyi amaçlayan bir soykırım politikasıdır.

Öte yandan, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda yıllardır Küba'ya uygulanan ablukanın kaldırılması yönünde ezici çoğunlukla kararlar alınmasına rağmen, ABD bu kararları sistematik biçimde yok saymaktadır. Bu tutum uluslararası hukukun açık bir ihlali ve halklara karşı işlenen bir suçtur.

ABD yönetimi ve Donald Trump, Küba'ya yönelik saldırgan söylemleriyle ve müdahale imalarıyla bu yıkım politikasını daha da derinleştirmektedir. Kapitalist kâr hırsını ve emperyal tahakküm arzusunu açıkça dile getiren bu yaklaşım biliyoruz ki yalnızca Küba'yı değil; dünyanın dört bir yanında halkların yaşam alanlarını savaşlar, darbeler ve ekonomik kuşatmalar yoluyla talan eden bir düzenin sürekliliğini ifade etmektedir. Emperyalizm, sermayenin çıkarları uğruna halkları yoksulluğa, göçe ve yıkıma sürüklemekte; doğayı ve emeği sınırsızca sömürmektedir.

Ancak Küba halkı, on yıllardır olduğu gibi bugün de teslim olmamakta; bağımsızlığını, eşitliğini ve onurunu kararlılıkla savunmaktadır. Tüm baskı ve kuşatma koşullarına rağmen insanlığın eşit, özgür ve adil bir dünya kurma iradesinin mümkün olduğunu gösteren, karanlıkta dahi yön tayin eden bir yıldız gibi parlamaktadır.

Emperyalizmin halkları yoksullaştıran ve yaşam alanlarını tahrip eden politikalarına karşı tarihsel sorumluluğumuz gereği bir kez daha ilan ediyoruz: TMMOB olarak Küba halkının ülkesi ve geleceği için yürüttüğü onurlu mücadelenin yanındayız. Küba halkıyla kurulan dayanışmanın, ülkemizde anti-emperyalist, eşit, demokratik ve özgür bir gelecek mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olduğunu biliyoruz.

Bu nedenle tüm kamuoyunu bu dayanışmayı büyütmeye, insanın insanlığa sahip çıkma sorumluluğunu üstlenmeye çağırıyoruz.

Küba halkı yalnız değildir.

Küba'ya yönelik abluka derhal kaldırılmalıdır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 96 -

NEVRUZ KUTLU OLSUN!

21.03.2026

Nevruz, doğanın uyanışını, yaşamın yeniden kuruluşunu ve umudun sürekliliğini simgeleyen kadim bir mirastır. Karanlığın ardından gelen aydınlığı, tükenenin içinden yeniden filizlenen yaşamı hatırlatır.

Bu coğrafyada Nevruz, halkların eşitlik, özgürlük ve barış içinde bir arada yaşama iradesinin güçlü bir ifadesidir. Farklılıklarımızla yan yana var olabilmenin, ortak bir geleceği dayanışmayla kurabilmenin ve karanlık zamanlarda umudu büyütebilmenin simgesidir.

Dünyanın ve bölgemizin dört bir yanı savaş politikalarıyla kuşatılmış; halklar yerinden edilmekte, yaşam alanları talan edilmekte, büyük bir yıkım ve acı derinleşmektedir. Ülkemizde ise her geçen gün artan yoksulluk, açlık ve güvencesizlik yaşamı kuşatmaktadır.

Ancak tüm bu tabloya rağmen; eşitlik, adalet ve özgürlük talepleri etrafında büyüyen toplumsal mücadeleler gelecek güzel günlerin habercisi olmaya devam etmektedir.

Eşitsizliğin, sömürünün ve adaletsizliğin hüküm sürdüğü bu düzende, Nevruz'un barış, kardeşlik ve dayanışma çağrısına her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyuyoruz.

Bu çağrıya hep birlikte kulak verelim…

Halkların eşit, özgür ve bir arada yaşadığı; baharın tüm dünyada umudu ve demokratik bir geleceği yeşertmesi dileğiyle Nevruz kutlu olsun!

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu

- 97 -

GAZETECİLİK SUÇ DEĞİLDİR, İSMAİL ARI DERHAL SERBEST BIRAKILMALIDIR!

23.03.2026

BirGün Gazetesi muhabiri İsmail Arı'nın, bayram ziyareti için bulunduğu aile evinde gece yarısı gözaltına alınarak Tokat'tan Ankara'ya götürülmesi ve ardından tutuklanması; hukukun ve temel hakların nasıl keyfi biçimde askıya alındığını bir kez daha gözler önüne sermiştir. İfadeye dahi çağrılmadan gerçekleştirilen bu işlem, yalnızca bir gazetecinin özgürlüğünün gaspı değil; aynı zamanda yargının siyasal iktidarın ihtiyaçları doğrultusunda işletildiğinin açık bir göstergesidir. Bağımsız ve halktan yana, kamu yararı için gazetecilik yapan BirGün Gazetesi'nin hedef alınması ise, iktidarın eleştirel ve bağımsız basına yönelik tahammülsüzlüğünün somut bir yansımasıdır. Ülkemizin içinden geçtiği bu süreç, demokratik geleceğimiz açısından son derece kaygı vericidir.

Toplumsal desteğini yitiren iktidar, baskıyı ve hukuksuzluğu bir yönetim biçimi haline getirerek varlığını sürdürmeye çalışmaktadır. Yargı bağımsızlığının ortadan kaldırıldığı, hukukun siyasal iktidarın ihtiyaçları doğrultusunda araçsallaştırıldığı bu düzende; seçilmiş belediye başkanlarından bürokratlara, siyasetçilerden gazetecilere, akademisyenlerden öğrencilere kadar toplumun her kesiminden muhalif olan herkes sistematik biçimde hedef alınmakta, baskı politikaları giderek yaygınlaştırılmaktadır.

Biliyoruz ki hedef alınan yalnızca gazeteciler değildir. Hedef alınan; halkın haber alma hakkı, gerçeğin kendisi ve ifade özgürlüğüdür. Gazetecilik faaliyetinin kriminalize edilmesi, gerçeğin üzerinin örtülmek istenmesidir. Gazetecilere yönelik gözaltı ve tutuklamaların sıradanlaştırılması; toplumun tamamına verilmek istenen açık bir gözdağıdır.

Ancak bilinmelidir ki; halkın gerçekleri öğrenme hakkı engellenemez, demokratik değerler baskıyla ortadan kaldırılamaz. Hukuksuzluğu, baskıyı ve zulmü iktidarlarının güvencesi olarak görenler bilmelidir ki; halktan büyük bir güç yoktur.

TMMOB olarak bir kez daha vurguluyoruz:
İsmail Arı derhal serbest bırakılmalıdır. Hukuksuz biçimde tutuklanan tüm gazeteciler derhal özgürlüklerine kavuşturulmalıdır. Gazetecilik suç değildir.
Demokrasi, hukuk ve özgürlükler için mücadeleyi büyütmeye devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 98 -

EMEĞİMİZ, GELECEĞİMİZ VE MESLEK ONURUMUZ İÇİN: BİRLEŞELİM, DEĞİŞTİRELİM!

15.04.2026

Fabrikalarda, şantiyelerde, tersanelerde, santrallerde, inşaatlarda, tarlalarda, hastanelerde, ofislerde alın teri dökenlerin; emeğin ve emekçilerin birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs İşçi Bayramı kutlu olsun!

Hayatın her alanını ilmek ilmek ören, dünyayı yaşanabilir kılan emeğin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs'ı; ülkemizin ve halkımızın geleceği açısından tarihsel bir eşikte karşılıyoruz. Sokakları, meydanları, şantiyeleri ve ofisleri dolduran milyonlarla birlikte sesimizi yükseltiyoruz; eşitlik, özgürlük, demokrasi, adalet ve barış talebimizi büyütüyoruz.
Ülkemiz uzunca bir süredir zifiri bir karanlığın pençesinde yaşam mücadelesi veriyor. Hukuksuzluk olağan bir yönetim biçimi haline getirildikçe, yargı mekanizması halkın haklarını değil, imtiyazlı bir azınlığın çıkarlarını koruyan bir araca dönüşüyor. Anayasa'nın hiçe sayıldığı, hak arama yollarının tıkandığı bu düzende demokrasi ağır yaralar alıyor; adalet duygusu aşındırılıyor, toplumsal barış zedeleniyor.

Ekonomik kriz ve hayat pahalılığı, emeğiyle geçinen tüm toplumsal kesimler gibi biz mühendis, mimar ve şehir plancıları için de artık bir "geçim derdi" olmanın ötesine geçerek bir varoluş mücadelesine dönüşmüş durumda... Bu ülkenin imkânlarıyla yetişen meslektaşlarımızın emeği değersizleştiriliyor, meslek alanlarımız piyasa ve rant politikalarına teslim ediliyor; diplomalarımız sermayenin ucuz işgücü deposuna indirgeniyor. Emeğimizin karşılığı her geçen gün daha fazla erirken; işsizlik, güvencesizlik ve düşük ücretlere mahkum ediliyoruz.
Biliyoruz ki bu tablo bir kader değildir.

Bilimi ve tekniği halkın yararına değil, bir avuç sermayenin çıkarına sunanların bilinçli tercihlerinin sonucudur. İktidarın süslü söylemleri, yaşadığımız derin adaletsizlikleri ve hak gasplarını gizlemeye yetmiyor.

Bu düzene artık yeter diyoruz!

Bu dünyayı var eden bizler, emeğin ve bilimin gücüyle yeni bir toplumsal düzen kurabiliriz.

Bizler; baskıya, sömürüye ve hukuksuzluğa karşı demokrasiyi, adaleti ve barışı savunuyoruz. Demokrasinin, ifade özgürlüğünün ve hukukun üstünlüğünün güvence altına alındığı; laik, demokratik, özgürlükçü, eşitlikçi ve toplumcu bir düzeni birlikte kuracağız.

Üreten, gelişen, hakça bölüşen; insana, emeğe, çevreye ve doğaya saygılı bir düzeni birlikte kuracağız.

İnsan onuruna yaraşır bir iş ve ücretin, kamusal sosyal güvenliğin ve sendikal hakların eksiksiz güvence altına alındığı bir yaşamı birlikte kuracağız.

Her türlü ayrımcılığa, cinsiyetçiliğe ve ötekileştirmeye karşı eşit yurttaşlığı; yurtta, bölgede ve dünyada kalıcı barışı esas alan bir geleceği birlikte kuracağız. Çünkü biliyoruz: Bu karanlık ancak örgütlü mücadeleyle, dayanışmayla ve birlikte değiştirilebilir.

Zaman, bu koyu karanlığı emeğin ve bilimin aydınlığıyla dağıtma zamanıdır. Gücümüzü birliğimizden, haklılığımızı emeğimizden ve mesleki onurumuzdan alıyoruz. Ülkemize ve gelecek kuşaklara karşı sorumluluğumuzu yerine getirmek için umutla, kararlılıkla ve mücadeleyle yürüyoruz.

2026 1 Mayıs'ında, tarihin bu kırılma anında ilan ediyoruz: Birliğimizi, mücadelemizi ve dayanışmamızı böylesi bir toplumsal düzeni kurmak için güçlendireceğiz.

BİRLEŞELİM, DEĞİŞTİRELİM!

1 Mayıs meydanlarından yükselen sesimiz emeğimizin hakkını aldığımız, adaletin, demokrasinin ve barışın egemen olduğu güzel günlerin habercisi olacak…

Yaşasın 1 Mayıs!
Yaşasın TMMOB!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 99 -

EMEĞİN HAKKI İÇİN, ADALET İÇİN, BARIŞ VE DEMOKRASİ İÇİN 1 MAYIS'A! BİRLEŞELİM, DEĞİŞTİRELİM!

01.05.2026

Biz işçiler, kamu emekçileri, mühendisler, mimarlar, hekimler, emekliler, gençler, kadınlar; biz bu ülkenin tüm değerlerini ve güzelliklerini üretenler olarak yine tarihsel bir kavşakta 1 Mayıs'a yürüyoruz.

İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma gününde emeğimizin hakkı için; gelirde, vergide, ülkede adalet için; yurtta ve dünyada barış için; gerçek bir demokrasi için 1 Mayıs meydanlarında birleşmeye ve bu düzeni değiştirmeye çağırıyoruz.

Bu düzene itirazımız var!

Çünkü biz çalışıyoruz, biz üretiyoruz ama emeğimizin karşılığını alamıyoruz. Ücretlerimiz eriyor, alım gücümüz düşüyor, gelirde adaletsizlik büyüyor. Biz yoksullaşırken; bankalar, şirketler ve holdingler kâr rekorları kırıyor.

Yaşayabilmek için daha uzun saatler, daha düşük ücretlerle; çoğunluğumuz asgari ücretle ve daha güvencesiz koşullarda çalışmaya zorlanıyoruz.

Bu düzende vergide adalet yok; işçiler patronlarından fazla vergi veriyor. Devletin hazinesinin büyük bir bölümü, yoksul ile zenginin aynı oranda ödediği dolaylı vergilerle dolduruluyor.

Bu düzen, umudu kalmayan gençlere yurt dışına çıkmak dışında bir hayal bırakmıyor.

Bu düzende yaşamın her alanında eşitsizlikle ve şiddetle karşı karşıya kalan kadınlar güvencesiz bırakılıyor.

Bu düzende emeklilere saygı yok, insanca yaşam hakkı yok.

Bu düzende doğa talan ediliyor, kentler rant uğruna yok ediliyor; deprem bölgelerindeki. Zeytinliklerimiz, meralarımız dahi sermayeye peşkeş çekiliyor.

Depremlerde on binlerce insanımızın yaşamını yitirmesine yol açan rantçı politikalar olduğu gibi devam ediyor.

Bu düzende bizden alınan vergiler de bizim için harcanmıyor; kaynaklar halkın refahı için kullanılmıyor.

Oysa bir avuç ayrıcalıklı kesimin çıkarları değil, halkın ihtiyaçları esas alındığında; gelirde ve vergide adalet sağlandığında, bu ülkenin kaynakları hepimizi insanca yaşatmaya yeter.

Biliyoruz ki, bizim ürettiğimiz ve bizden çalınan değerler; rantçılara, faizcilere, sermayeye ve savaş harcamalarına gidiyor. Eğitimden sağlığa, barınmadan ulaşıma en temel haklarımız piyasalaştırılıyor; okullarda çocuklarımıza bir öğle yemeği bile çok görülüyor.

Ürettiğimiz değerlerin bölüşümünde artan adaletsizliğe karşı halkın tepkileri ise "siyasallaşmış yargı" ile bastırılıyor. Sendikacılar, belediye başkanları, siyasetçiler, gazeteciler, gençler, kadınlar; itiraz eden kim varsa hapishanelere dolduruluyor. Yargı talimatla "dağıtılıyor"; adalet yerini keyfiliğe bırakıyor. Sendikalaşma ve grev hakkı gasp ediliyor. "Toplu Satış" sözleşmeleriyle kamu emekçileri ve emekliler yoksulluğa ve sefalete mahkum ediliyor. KHK'larla hukuksuzca ihraç edilen on binlerce kamu emekçisi, aradan geçen on yıla rağmen hala görevlerine iade edilmiyor.

Bu düzende demokrasi yok; bu düzende muhalefete ve itiraza yer yok. Ne kadar ücretle ne koşullarda çalışacağımıza ne yiyeceğimize ne içeceğimize ne giyeceğimize ne düşüneceğimize, neye inanacağımıza karar verme hakkını kendinde görenler, son olarak seçimlerde karşısına çıkacak adayları seçmeye kalkacak kadar pervasızlaşıyor. Kimi seçeceğimizi bile belirlemeye kalkan bu düzen, yaşamımızın her alanına "kayyum" atamaya kalkıyor.

Bizlere hak, hukuk, adalet, demokrasi vadedemeyen düzen; yıllarca bizi bölerek, parçalayarak, ayrımcılıkları körükleyerek ayakta kaldı. Kürt sorununda demokrasiye, diyaloga, barışa dayalı çözüm yerine çatışmaya, ayrımcılığa ve şovenizme dayalı politikalar hayata geçirildi. Barış ve demokratik toplum çağrısı çerçevesinde yürütülen sürece rağmen iktidar bırakalım adım atmayı siyasal operasyonları tüm muhalefet çevrelerini de kapsayacak şekilde daha da artırdı.

Günü geldi, laikliği hedef alarak inançlar üzerinden de bizleri bölmeye çalıştı. Bu nedenle barış ve kardeşlik; en fazla biz işçilerin, emekçilerin, emeklilerin, kadınların, gençlerin ihtiyacıdır. Bizler her zaman barışı savunmaya, daha da önemlisi barışı birlikte inşa etmek için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Kapitalist sistem bugün dünya halklarına savaş, barbarlık, yoksulluk ve diktatörlük dayatıyor. Özellikle ABD emperyalizmi ve İsrail'in bölgemizde artan saldırganlığı; hukuk tanımaz bir devletin ne kadar tehlikeli bir suç örgütüne dönüşebileceğini gösteriyor ve tüm dünya halkları için tehlikeli bir model olarak karşımıza çıkıyor.

Bu nedenle;
Bizler sadece ülkemizde değil, dünyada da barışı savunmaya; emperyalist barbarlığa karşı halkların omuz omuza mücadelesini güçlendirmeye devam edeceğiz. Tüm dünyada 1 Mayıs'lar, işçi sınıfının ve emekçi halkların barış talebinin yükseleceği alanlar olacak.

Çünkü; bu ülkenin emekçileri, adaletli bir düzeni, barışı ve demokrasiyi kuracak güçtedir.

Bu karanlık tabloya, ağır hak ihlallerine rağmen bu düzeni değiştirecek irade ve kararlığa, umuda sahibiz.

Yeter ki tek başına kurtuluş olmadığını bilelim.

Yeter ki birleşelim, yeter ki örgütlenelim.

Bugün ayrıştırmaya, bölmeye, yalnızlaştırmaya karşı birlikte durmanın; birlikte üretmenin, birlikte mücadele etmenin zamanıdır.

,
Gücümüzün birliğimizden geldiğini Türkiye'nin dört bir yanındaki 1 Mayıs alanlarında gösterelim.

1 Mayıs Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü'nde çağrımızı omuz omuza yükseltelim: Birleşelim, Değiştirelim!

Yaşasın 1 Mayıs!
Biji 1 Gulan!

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

- 100 -

SOMA FACİASININ 12. YILINDA... 301 MADENCİMİZİ UNUTMADIK, UNUTMAYACAĞIZ

01.05.2026

Ülke tarihimizin en büyük madencilik felaketi olan Soma Faciasının üzerinden on iki yıl geçti. 13 Mayıs 2014'te yaşamını yitiren 301 madencimizi bir kez daha saygı ve özlemle anıyoruz.

Soma'da yaşananlar ne kaderle ne de tesadüfle açıklanabilir. Soma Faciası; bilimsel ve teknik gerekliliklerin yok sayılmasının, kamusal denetimin etkisizleştirilmesinin, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin maliyet unsuru olarak görülmesinin sonucudur. İnsan yaşamı yerine şirketlerin kârını esas alan politikalar, 301 madencimizin yaşamına mal olmuştur.

Aradan geçen on iki yıla rağmen ülkemizde iş cinayetleri durmamış; madenlerde, inşaatlarda, fabrikalarda ve işyerlerinde emekçiler güvencesiz çalışma koşulları altında yaşamlarını yitirmeye devam etmiştir. Emek sömürüsünü derinleştiren politikalar ve denetimsizlik anlayışı, yeni Soma'ların yaşanmasının önünü açmaktadır.

Bugün dahi madenciler ölümle burun buruna çalışırken, düşük ücretlere, güvencesiz çalışma koşullarına ve hak gasplarına karşı mücadele etmek zorunda bırakılmakta; Doruk Madencilik başta olmak üzere birçok işyerinde en temel hakları için mücadele etmektedir.

Bir kez daha altını çiziyoruz: Madencilik alanında kamusal denetimin tasfiye edildiği, güvencesiz ve kuralsız çalışma biçimlerinin yaygınlaştırıldığı mevcut politikalar sürdükçe işçilerin yaşamı tehdit altında olmaya devam edecektir.
Soma Faciası yalnızca AKP iktidarının emek ve emekçi düşmanı politikalarının değil, aynı zamanda emeğe karşı sermayeyi, emekçilerin yaşamına karşı kar ve rantı koruyarak siyasi iktidara biat eden hukuk sisteminin de bir sonucudur.
Dava süreci boyunca yaşananlar ve mahkemenin verdiği kararlar, faciada kaybettiğimiz 301 madencinin acısı üzerine adaletsizlik ve haksızlık duygusunun daha da büyümesine neden olmuştur. Son olarak kamu görevlilerinin yargılandığı davada istinaf mahkemesinin zamanaşımı kararı vererek dosyayı kapatması, Soma'da yaşanan büyük iş cinayetinde kamu sorumluluğunun yargı eliyle görünmez kılınmasının yeni bir örneği olmuştur. Gerçek sorumluları koruyan ve cezasızlığı esas alan bu anlayış, toplumun vicdanında derin yaralar açmıştır.

Üzerinden kaç yıl geçerse geçsin Soma'yı unutturmak isteyenlere rağmen 301 madencimizi, ailelerinin adalet mücadelesini ve bu düzenin yarattığı acıları unutmayacağız.

TMMOB olarak; eşit, özgür, demokratik ve emekten yana bir ülke ile insanca çalışma ve yaşam koşullarının sağlanması için mücadelemizi sürdüreceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

2
ETKİNLİKLER VE AÇILIŞ KONUŞMALARI

TMMOB 48. DÖNEM OLAĞAN GENEL KURULU

31 Mayıs - 1 Haziran 2024/ANKARA

Sayın Divan,

Emek-meslek örgütlerimizin, siyasi partilerimizin, demokratik kitle örgütlerinin değerli başkan ve yöneticileri,
Ülkemizin en karanlık günlerinde TMMOB mücadelesine ve örgütlülüğüne sahip çıkan sevgili delege arkadaşlarım,
TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulumuz adına hepinizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum. Sizlerle bu ülkenin aydınlık yarınları için yan yana yürümekten, aynı cesaret ve umudu büyütmekten büyük bir mutluluk ve onur duyuyorum. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği 48. Olağan Genel Kuruluna hepiniz hoş geldiniz.

Sevgili Dostlar,
Bugün, Genel Kurulumuz için toplandığımız bu tarih, Türkiye tarihinin en kitlesel, en şanlı, en onurlu direnişlerinden biri olan Gezi Direnişinin yıldönümüne denk geliyor. Bundan tam 11 yıl önce bu ülkenin geleceğine, özgürlüğüne, doğasına, deresine, kıyısına, ağacına sahip çıkmak için sokaklara çıkan o cesur kalabalıklara selam olsun!

Selam olsun Mimarlar Odamızın Hukuk Danışmanı Can Atalay'a, selam olsun Şehir Plancıları Odamızın Onur Kurulu Üyesi Tayfun Kahraman'a; Gezi Davasında yargılanan, tutsak edilen, ceza alan tüm arkadaşlarımıza selam olsun!
Ve elbette Gezi Direnişinde kaybettiğimiz çocuklarımıza… Abdocan'a, Mehmet'e, Ethem'e, Ali İsmail'e, Medeni'ye, Ahmet'e, Hasan'a, Berkin'e bin selam olsun!

İktidar, korkusundan unutamadı onları, bizler hasretimizden…

Gülten Akın'ın dizeleriyle:
"Selam olsun bizden önce geçene,
Selam olsun dosta, hasa, çile çekene
Selam olsun dayanana, düşene
Yüreğim yürektir, bakma gözüm yaşına."
Gezi Direnişi gibi tertemiz alınlarından öpüyorum hepsini…

Sevgili Dostlar,
Tam 767 gün oldu… Adalet ayıbı siyasi güdümlü bir kararla arkadaşlarımız tam 767gündür mahpus tutuluyor. Anayasa Mahkemesi kararları bile uygulanmıyor. Ne için?

Taksim Meydanında imar planlarına ve yargı kararlarına aykırı olarak başlatılan inşaat çalışmalarına meslek odası temsilcileri ve vekili olarak karşı çıktıkları için, Gezi Parkını sahiplendikleri için, anayasal görev ve sorumluluklarını yerine getirdikleri için, konuyu yargıya taşıdıkları için, Türkiye tarihinin en barışçıl,

en masum, en kitlesel, halk hareketlerinden biri olan Gezi Direnişinin bir parçası oldukları için…

Bildiğiniz gibi TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu üyemiz Mücella Abla, Mücella Yapıcı, geçtiğimiz Eylül ayında tahliye edildi, şu anda aramızda. Mücella Abla serbest bırakıldı ama aklımız ve yüreğimiz hâlâ zapt edilen arkadaşlarımızda.
Onları elimizden aldıkları mahkemenin kapısında hep birlikte bir söz vermiştik: "Gezi Parkına nasıl sahip çıktıysak, Gezi Direnişine nasıl sahip çıktıysak, tutuklanan arkadaşlarımıza da aynı kararlılıkla sahip çıkacağız" demiştik.
Bilsinler ki Gezi Davasında tutuklanan arkadaşlarımız bizim yüz akımız ve onurlu tarihimizin bir parçasıdır. Dile kolay, arkadaşlarımız 767 gündür cezaevinde... Biz de 767 gündür adalet nöbetleri tutuyoruz. Arkadaşlarımızın derhal salıverilmesini istiyoruz. Gezi'ye özgürlük istiyoruz. Adalet arayışımızı, arkadaşlarımız özgürlüklerine kavuşana dek sürdüreceğiz. Bilsinler ki onlar gidecek, karanlık gidecek; ama Gezi Direnişinin mirası bu topraklarda boy verecek.
Buradan iktidara bir kez daha sesleniyorum: Hukuku ve yargı organlarını siyasal çıkarlarınız doğrultusunda kullanmaktan vazgeçin.
Buradan yargı organlarına ve yargıçlara da bir kez daha sesleniyorum: Kararlarınızı iktidarın ihtiyaçlarına göre değil, hukukun evrensel ilkelerine göre verin.
Adaletin yerini bulması için, zedelenen toplumsal vicdanın onarılması için arkadaşlarımızı derhal serbest bırakın!

Sevgili Dostlar,
Buradan bir selam da emeğinin karşılığını alabilmek için, insanca yaşayabilecekleri bir ücret ve çalışma koşulları için, yaşam alanlarına, ülke varlıklarına, üniversitelerine, toplumsal cinsiyet eşitliğine, haklara, özgürlüklere ve çocuklarının geleceğine sahip çıkmak için Türkiye'nin dört bir yanında direnen, mücadele eden işçilere, emekçilere, emeklilere, gençlere, kadınlara tüm toplum kesimlerine göndermek istiyorum. Ortak geleceğimiz, bu kazanımlarla şekillenecek ve güzelleşecektir.

Emeğin güçlü kollarıyla kurulacak bir dünyada ne açlık olacak ne sefalet, ne savaş olacak ne nefret, ne emperyalist boyunduruk olacak ne kapitalist sömürü, ne gericilik olacak ne de cehalet!

Emeğimizle kuracağımız dünyada demokrasi olacak, özgürlük olacak, barış olacak, bağımsızlık olacak, laiklik olacak, gönenç olacak, huzur olacak!
Buna yürekten inanıyorum.

Değerli Konuklar, Sevgili Arkadaşlar,

Öyle zor zamanlardan geçiyoruz ki insan söze neresinden başlayacağını bilemiyor.
Her çalışma dönemimize bir öncekinden çok daha kötü ülke ve çok daha kötü dünya koşulları altında giriyoruz.
Türkiye ve bölge halklarının başından savaşlar, felaketler eksik olmuyor. Yüzyılların birikiminden öğrendiğimiz acı bir gerçek var: Bulutlar nasıl ki yağmurla

yüklüyse ve belirli bir yoğunlukta yağmura dönüşüyorsa, kapitalizm de savaşla yüklü ve bir noktadan sonra mutlaka savaşa dönüşüyor. Sömürüye, bencilliğe, kâr hırsına ve şiddete dayalı bu anlayış, dünyanın her yanını savaş alanına çeviriyor.

Rusya Ukrayna savaşının yarattığı acılar sürerken Filistin'de bir insanlık dramı yaşanıyor. Hemen yanı başımızda, Filistin'de bir halk, dünyanın gözü önünde resmen soykırıma uğruyor. Emperyalist merkezler göz göre göre bu katliama sessiz kalıyor…

Hepimiz biliyoruz: Bu katliamları yapanlar kadar, sessiz kalanlar da göz yumanlar da suçludur.

TMMOB, direnen Filistin halkının yanındadır. Bu ülkenin devrimcileri, bu ülkenin yurtseverleri Filistin Direnişinin daima yanında olmuştur. Emperyalistlere karşı, işgalcilere karşı siper yoldaşlığı yapmıştır. Onurlu Filistin Davamızın, Filistin halkının özgürlük düşünün, emperyalist güçlerin kirli hesaplarına terk edilmesine izin vermeyeceğiz. Dünyanın her yanındaki üniversitelerde, meydanlarda yükselen sesi yükselteceğiz.

Buradan bir kez daha sesleniyorum: İsrail saldırısı ve işgali derhal sona erdirilmelidir. Emperyalist soykırımcı savaş son bulmalıdır. İsrail'le askeri, ekonomik, istihbari tüm anlaşmalar iptal edilmelidir. Artık bir savaş örgütü haline gelen NATO'dan çıkılmalıdır. Ülkemizdeki tüm Amerikan üsleri kapatılmalıdır.

Sevgili Dostlar,
Günler, aylar, yıllar, mevsimler geçiyor; ancak bu ülkenin tepesine kara bir bulut gibi çöken karanlık hiç dağılmıyor.

Hepimizin hafızalarında ilk günkü kadar tazedir… Pandeminin yarattığı tahribatın etkileri henüz tazeliğini korurken, 2023 yılına da 11 ilimizi etkileyen ve bizi her açıdan büyük bir yıkıma uğratan 6 Şubat Depremleriyle başladık.
Bu büyük acının ilk gününden başlayarak TMMOB örgütlülüğü ve yöneticileri olarak deprem bölgesindeydik.

Aradan 15 aya varan bir süre geçti, ama afet yönetim sürecinde yaşanan zafiyet yetmezmiş gibi yeniden yapılaşma sürecinin de kötü yönetilmesi nedeniyle yaşanan sorunların katlanarak büyüdüğünü görmek hepimizi bir kez daha kahrediyor. Geçici barınma yerlerinin oluşturulmasından yeni yerleşim yerlerinin planlanmasına, kalıcı konutların yapılmasına kadar her aşamada rantçılar, vurguncular yine devrede. Depremden etkilenen kentlerimizde halen barınma, sağlık, eğitim gibi temel gereksinimler bile tam anlamıyla karşılanamıyor.

Bildiğiniz gibi, depremler sonrası hazırladığımız "TMMOB Kahramanmaraş Depremleri Raporu"nu kamuoyuyla ve yetkililerle paylaştık. Depremin 1. yılına yönelik hazırladığımız değerlendirme raporunu da bir broşür şeklinde kamuoyunun incelemelerine sunduk.

Herkes biliyor ki TMMOB'nin raporları ve önerileri dikkate alınsaydı; mühendislik, mimarlık ve plancılık hizmetleri bir prosedür haline getirilmeseydi; "kentsel dönüşüm" adı altında yürütülen süreç rantsal dönüşüme kurban edilmeseydi; kentleşme ve barınma politikaları kamucu bir anlayışla oluşturulsaydı; kaçak yapılaşmaya göz yumulmasaydı; her seçim döneminde imar afları gündeme getirilmeseydi; TMMOB ve bağlı Odaları yapı tasarım, üretim ve denetim süreçlerinden dışlanmasaydı, yaşadığımız acıların boyutu bu düzeyde olmazdı. Ancak gözünü rant hırsı bürümüş iktidar, gözünü de kulaklarını da uyarılarımıza kapatmış durumda.

Buradan bir kez daha ifade ediyorum: TMMOB olarak mesleklerimizin hayati öneminin ve sorumluluğumuzun farkındayız! Her ne pahasına olursa olsun, her ne engel çıkarırlarsa çıkarsınlar, ülkemize ve halkımıza karşı sorumluluklarımızı yerine getirmeye, mesleğimizin gereklerine sahip çıkmaya devam edeceğiz.

Sevgili Arkadaşlar,
Bir felaket iktidarıyla geçiyor yıllarımız. Her seferinde, her yeni günde "bundan daha kötüsünü görmeyiz" dedikçe, hep daha kötüsünü, daha acısını yaşatıyor bu iktidar bize.

13 Şubat'ta İliç'te yaşadığımız çevre felaketi bu kötülüğün, bu yağmanın en son örneği olmuştur. Biliyorsunuz TMMOB olarak Anagold Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından işletilen Çöpler Kompleks Maden İşletmesinin 2021 yılında kapasite artışı yapmasına yönelik Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından verilen "ÇED Olumlu" kararının iptaline ve yürütmesinin durdurulmasına yönelik dava açmıştık. Bu dava sürerken ve bu tesiste bir dizi irili ufaklı çevresel felaket yaşanırken 2023 yılında aynı işletmenin açık ocağının genişletilmesine ilişkin bir proje daha uygulamaya sokuldu. Ne hazindir ki Erzincan Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü bu genişleme projesi için "ÇED gerekli değildir" kararı verebildi. Bu karara karşı da dava açtık.

Her raporumuzda, her açıklamamızda, tüm dava dilekçelerimizde İliç sahasında yaşanabilecek kaymayı defalarca vurgulamamıza karşın ne bakanlık ne yerel idare ne de mahkemece uyarılarımız dikkate alındı.
Yaşanan felakete göz göre göre yol verildi. Doğamızın tahrip edilmesi ve kaynaklarımızın sömürülmesinin yanı sıra yaşamlarımız da katledildi. 9 madenci kardeşimiz toprak altında kalarak yaşamlarını kaybetti. 5 madencimizin cansız bedenlerine bile henüz ulaşılamadı. Kaybettiğimiz kardeşlerimizin şahsında yıllardır madenlerde, iş cinayetlerinde yitirdiğimiz tüm canlarımızı saygıyla anıyorum.
İlçi'te yaşanan felaketten ancak 21 gün sonra, bizim açığımız davadan ise tam 3 yıl sonra mahkeme nihayet her iki proje için de yürütmeyi durdurma kararları alabildi. Gecikmiş adalet, adalet değildir! Gecikmiş adaletin bedelini toplumun tümü ödemektedir.

Buradan bir kez daha ifade ediyorum: Yalnızca süregelen davaların konusu olan ÇED kararlarının iptali ile yetinilmemelidir. Madenlerimiz ulusal ve uluslarara-

sı sermaye gruplarının yağma alanı olmaktan çıkarılmalıdır. Ülkemizde hüküm süren sömürge madenciliği politikalarına son verilmelidir. Tüm maden işletmeleri yeniden kamulaştırılmalıdır. Yaşanan iş cinayetlerinin her düzeydeki tüm sorumluları yargı karşısında hesap vermelidir.

Sevgili Arkadaşlar,
Cumhuriyetin ikinci yüzyılının ilk günlerini yaşıyoruz. Hepimiz biliyoruz, cumhuriyet bu değil!... Cumhuriyet, günlerimizin ay sonunu nasıl getireceğimizin hesabıyla, çocuklarımızın gelecek kaygısıyla, ölümlerle, kazalarla, yıkımlarla geçmesi demek değil.

Cumhuriyet, anne babaların çocuklarının karnını doyuramadığı için intihar ettiği, gençlerimizin gelecek endişesiyle hayatlarına son verdiği, çetelerin-mafyaların kol gezdiği, bir avuç insan daha da zenginleşirken halkın açlığa-yoksulluğa mahkûm edildiği bir düzen asla değil.

Cumhuriyet, depremde başımıza yıkılan, sellerle sular altında kalan kentlerimize bakınca gördüğümüz o çaresizlik değil.

Cumhuriyet, bu ülkenin emekçilerinin sömürge madenciliği faaliyetlerinin yarattığı yıkımla liç yığınları altında can vermesini acıyla üzüntüyle seyretmek hiç değil.

Cumhuriyet, "kimsesizlerin kimsesi" olmak; çağdaş, demokratik bir ülke yaratmak; eşit, adil, laik ve gerçekten bağımsız bir ülke inşa etmek idealiyle kuruldu. Geldiğimiz aşamada Cumhuriyet'in tüm bu kurucu değerleri yerle bir edilmiş durumda.

Aradan geçen yüzyılın sonunda emperyalizme her alanda bağımlı, halk egemenliği yerine tek adam rejiminin, laikliğin yerine gericiliğin, bilimin yerine hurafelerin, sosyal devlet anlayışı yerine tarikat-cemaat ilişkilerinin ve hukukun üstünlüğü yerine parti devleti anlayışının egemen olduğu bir ülke haline getirildik.

Bugün elimizde her alanda harabeye dönmüş bir ekonomi ve hukuktan bürokrasiye kadar her alanda çürümüş bir devlet yapılanmasından başka bir şey kalmadı.

Ülke tarihinin en büyük ekonomik krizlerinden birini yaşıyoruz. Bütçede bu denli gedik olunca, Merkez Bankasında bir kuruş para kalmayınca, dış ticaret açığı artınca ekonominin tüm yükü, emeğiyle geçinenlerin sırtına yüklenmiş durumda.

Mayıs aynın ortasında Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in açıkladığı "kamuda tasarruf tedbirleri"ni hepimiz gördük. Bakanın gururla açıkladığı pakette ne tasarruf var ne adalet!

Pakette yandaş müteahhitlere yapılan fahiş ödemelere son vermek yok. İktidar destekli vakıflara, cemaatlere aktarılan kamu kaynakları yok. Ülkenin 8 bakanlığından daha fazla kaynak tüketen Diyanet bütçesinden kısıntı yok. Geçiş garan-

tili köprüler, yolcu garantili havaalanları, hasta garantili şehir hastaneleri, alım garantili sözleşmeler yok. "İtibardan tasarruf olmaz" diye savunulan lüks saray harcamaları yok. Sermaye kesimlerine tanınan vergi imtiyazlarına son vermek yok.

Çünkü buralara akan paralar, vergi olarak yine bizim cebimizden, emeğiyle geçinenlerin cebinden çıkıyor. Çünkü buralara akan paralar, özelleştirilen kamu işletmelerinden elde ediliyor. Çünkü buralara akan paralar, yok pahasına satılan kamu arazilerinden, madenlerimizden, kıyılarımızdan elde ediliyor.
Peki, buralardan tasarruf yok da nelerden tasarruf var?

"Kamuda tasarruf" adı altında, hastanede sağlık emekçisinden, okulda öğretmenden, yatırımcı bakanlıklarda teknik elemanlardan tasarruf var. Kamuda istihdamın durdurulması var. Vergisini ödememize rağmen zaten nitelikli bir biçimde yararlanamadığımız kamu hizmetlerinden tasarruf var. "Kamuda tasarruf" adı altında IMF programı var. Kamu yatırımlarının daha da kısılması var. Daha fazla işsizlik var. Esnek, güvencesiz çalışma var. Reel ücretlerin daha da kısılması var. Daha fazla sefalet var, daha fazla yoksulluk var.

Bakanın tasarruf diye açıkladığı, sermayedarları zarara uğratmadan, krizin tüm yükünü emekçi kesimlere taşıtmaktan başka bir şey değil.

Tasarruf paketi aldatmacasından da açıkça görüleceği üzere: Bu iktidarın gündeminde halkın yaşadığı sorunlara çözüm üretmek yok.

Bu iktidarın tek derdi, yıllardır kurdukları sömürü düzenini ne pahasına olursa olsun devam ettirmek. Bu iktidarın tek derdi, yandaşlarına verdikleri garantili ihalelerin ödemelerini aksatmamak. Bu iktidarın tek derdi, ülkenin tüm varlıklarını, tüm kaynaklarını, tüm güzelliklerini eşine-dostuna peşkeş çekmek. Bu iktidarın tek derdi, dinci gericiliği halka yaşam tarzı olarak dayatmak.

Sevgili Arkadaşlar,
Bu sömürü düzeni sürsün diye yapmadıkları hiçbir şey kalmadı. Bilimin, tekniğin ve aklın sesine kulak tıkadılar. Bu ülkenin aydınlarını, sanatçılarını, bilim insanlarını, meslek odalarını hedef gösterdiler. Muhalif siyasetçileri, gazetecileri, sosyal medya kullanıcılarını hukuksuz biçimde cezaevlerine attılar. Kazanamadıkları seçimleri yok saydılar, seçimle alamadıklarına kayyumla el koydular. Anayasa değişikliğiyle güçler ayrılığı ilkesini ortadan kaldırarak parlamentoyu etkisiz hale getirip halk egemenliği yerine kişi ve parti egemenliğini getirdiler. Yargıyı iktidarın güdümüne sokup hukukun üstünlüğü anlayışını tamamen bitirdiler.

Dışlayıcı-kamplaştırıcı-düşmanlaştırıcı politikalarla tüm toplumu saflaştırdılar. Kindar ve dindar bir nesil yetiştirme hedefiyle okulöncesinden üniversiteye kadar eğitimin her alanında büyük tahribat yarattılar.
Milli Eğitim Bakanlığından yandaş sendikalara, Diyanet İşleri Başkanlığından iktidar destekli vakıflara, cemaatlere kadar farklı kollarda yürütülen planlı çalışmalarla laikliğin tümüyle tasfiye edildiği, bütün yaşamın dinsel hükümler uya-

rınca inşa edildiği bir devlet yapılanması inşa etmeye uğraştılar, hâlâ da uğraşıyorlar.

Bakınız, ÇEDES projesi bütün bunların bir örneğidir. Geçtiğimiz günlerde uygulamaya sokulan "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" bütün bunların bir örneğidir. Haziran ayında meclise gelecek olan 9. yargı paketinin içine "etki ajanlığı" gibi başı sonu belli olmayan bir suç sokuşturarak her türlü eleştirinin "halka ve devlete düşmanlık"tan yargılanmasının yolunu açma girişimi bütün bunların bir başka örneğidir.

Kobane kumpas davası bunun bir örneğidir. Selahattin Demirtaş'a verilen 46 yıllık, Figen Yüksedağ'a verilen 30 yıllık mahkûmiyet kararları bunun bir örneğidir. AYM ve AİHM kararlarına, anayasal güvence altında olan temel hak ve özgürlüklere rağmen 1 Mayıs'ta Taksim'i emekçilere kapatarak suç işleyen iktidarın, suçunu örtbas etmek için tüm toplumsal muhalefeti sindirmeye, susturmaya çalışması ve âdeta bir cadı avına dönen tutuklamaları bunun bir örneğidir.

Buradan bu vesileyle bir kez daha söylemek istiyorum: Arkadaşlarımızı derhal serbest bırakın!... Bu kararların hiçbiri hukuki değildir. Bu kararlar tıpkı Gezi Davası gibi düpedüz siyasidir. Toplumun her kesimine gösterilen bir sopadır. Kameralara yumuşama açıklamaları yaparken halka sopa göstererek ne demokratikleşme olur ne de normalleşme.

Buradan tüm muhalefet partilerini uyarıyorum: Mevcut yasaları işine geldiği gibi uygulayan, Anayasa Mahkemesi kararlarını bile görmezden gelen, anayasayı yok sayan bir zihniyetle ne yeni bir anayasa yapılır ne de anayasa tartışılır.
Değerli Arkadaşlar,

Yıllardır hukuksuzluk, liyakatsizlik, yolsuzluk, sömürü ve rant üzerine inşa edilmiş bu rejim öylesine çürüdü ki her yanından tel tel dökülüyor.

Hayat pahalılığı, işsizlik, güvencesizlik, düşük ücretler, artan vergi yükü, geçim sıkıntısı, yokluk, yoksulluk, gelecek kaygısı, hukuk ihlalleri, giderek artan baskıcı ortam bütün toplum kesimlerinin yaşamını tehdit eder hale geldi.

Herkes bu duruma isyan ediyor. İtirazlar dalga dalga büyüyor.

Bu ülke halkı artık bu iktidar tarafından yönetilmek, tek adam rejimi altında yaşamak istemiyor! Çünkü bu iktidarın halkın yaşamını iyileştirmek, ülkenin geleceğini kurtarmak gibi bir derdi olmadığını artık herkes görüyor. Bunun en somut örneğini yerel seçim sonuçlarında yaşadık.

Mayıs seçimlerinin ardından ısrarla vurgulamıştık: "Seçimleri kazandılar, ama bu ülkenin yarısının da rızasını alamadılar. Bu kesimlerin iradesi ve talepleri yok sayılarak ne ülke yönetilebilir ne de istikrar sağlanabilir," demiştik. Gerçekten aradan 10 ay bile geçmeden zaman bizi haklı çıkardı.

Hayat kendini dayattığında, mesele emek ve ekmek kavgası olduğunda bu ülke-

nin emekçileri, emeklileri, ezilenleri, kadınları, gençleri "Buradayız" dedi. Ülkesinde yaşayamaz hale gelip yurtdışına gitmek zorunda kalanlar için, güvenceli bir gelecek olmadığı için, yaşamlarına son veren gençler için, emekli yaşında hâlâ çalışmak zorunda kalanlar için, "iş kazası" diyerek öldürülen emekçiler için ses yükselttiler.

İşte, umut da gelecek güzel günler de bu yükselen seste saklıdır.

Sevgili Arkadaşlar,
TMMOB örgütlülüğü olarak meslek uygulama alanlarımızda hazırladığımız bilimsel raporlarla; kentlerimizin, kıyılarımızın, ormanlarımızın, tarım alanlarımızın, kamuya ait işletmelerimizin, madenlerimizin, tarihi eserlerimizin, kültürel mirasımızın yağmalanmasına karşı yürüttüğümüz mücadele ve açtığımız yüzlerce davayla; ülkenin her yerine yayılmış örgütlü gücümüzle halktan, emekten, barıştan ve demokrasiden yana tüm çabalara verdiğimiz etkin destekle; 2 yıl gibi kısa bir çalışma döneminde ülke çapında düzenlediğimiz onlarca kongre, kurultay, sempozyum gibi etkinliklerimizle bu umut ışığının büyümesinde önemli bir rolümüzün olduğunu biliyor ve bunun haklı kıvancını yaşıyoruz.

Değerli Arkadaşlar,
Bu tarihsel dönemde belki de geçmişten çok daha fazla biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının bilgisine, emeğine, özverisine ihtiyaç var.

Biz mühendis, mimar ve plancılar, tarımsal ve sanayi üretiminin itici gücüyüz. Ülkenin imarında, enerji üretim-iletim ve dağıtımının tüm aşamalarında, iletişim ve bilişimde, madenlerimizin bulunup işletilmesinde ciddi görevler üstleniyoruz. Ülke sanayisinin, tarımının geliştirilmesi; doğal çevrenin, ormanlarımızın, tarihi ve kültürel varlıklarımızın korunması ve gelecek kuşaklara taşınması asli sorumluluğumuz.

Bu boyutuyla bakıldığında bilimi, tekniği, mühendisliği, mimarlığı, plancılığı, üretimi, yatırımı, insanı ve doğayı dışlayan, dışa bağımlı piyasacı politika ve uygulamaların yıkıcı sonuçları yalnızca biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşam koşullarını kötüleştirmekle sınırlı kalmıyor… Kamuya ait varlıklarımızın haraç mezat satılmasının, ülkemizin teknik altyapısının bitirilmesinin bedeli tüm topluma işsizlik, pahalılık, yoksulluk ve yoksunluk olarak geri dönüyor.

Ülkemizin sanayileşme hedefinden uzaklaşmasından ve özelleştirme uygulamalarından dolayı ekonomik krizlere karşı savunmasız hale geliyoruz. Rantiyeye dayalı kentleşme ve yapılaşma uygulamaları nedeniyle afetlere kaşı savunmasız hale geliyoruz. Kâr hırsından ötürü alınmayan tedbirler nedeniyle iş cinayetlerine, işyeri felaketlerine karşı savunmasız hale geliyoruz. Tarım ve hayvancılık alanında izlenen dışa bağımlı politikalar nedeniyle gıda krizi, kıtlık ve açlık tehlikesiyle boğuşuyoruz.

Sevgili Arkadaşlar,
TMMOB olarak mesleklerimizin ülkemiz ve halkımız için yaşamsal öneminin bilincindeyiz. Tüm çalışmalarımızı da bu bilinçle, bu inançla sürdürüyoruz. TM-

MOB olarak bizler, yıllardan beri her platformda sanayiden eğitime, kentleşmeden çevreye, beslenmeden sağlığa, enerjiden tarıma, bilişimden madenciliğe kadar her alanda kamucu-toplumcu politikaların öneminin altını çizmeye çalışıyoruz.

Bizler, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları:
Bilimi ve teknolojiyi esas alan, üreten, kalkınan, sanayileşen, tarımda kendi kendine yeten, hakça bölüşen bir ülke istiyoruz.

Dış girdilere bağımlı olmayan; kamunun ekonomideki yönlendiriciliğini toplumsal yararlar doğrultusunda artıran; sosyal refah-sosyal hukuk devleti anlayışını benimseyen; erişilebilir, nitelikli, ücretsiz sağlık, eğitim, sosyal güvenlik hizmetlerini hedefleyen; doğayla, tarihle ve insanla barışık; istihdam, emek ve halk odaklı bir kalkınma planlamasının yaşama geçirilmesini istiyoruz.

Adil bir gelir dağılımı istiyoruz.

İşsiz meslektaşlarımıza istihdam alanları açılmasını istiyoruz.

Ücret ve hak kayıplarımızın giderilmesini istiyoruz. Güvenli ve güvenceli çalışma koşulları istiyoruz.

Mühendis, mimar ve şehir plancısı istihdamında, almış olduğumuz eğitim, vermiş olduğumuz hizmet ve üstlenmiş olduğumuz sorumluluğun niteliğine uygun ve insanca yaşanacak bir asgari ücret belirlenmesini istiyoruz.
Mühendislik, mimarlık ve şehir planlama disiplinlerine ilişkin yeni fakülte ve bölümlerinin açılması, eğitim programlarının oluşturulması, kontenjanlarının belirlenmesi, staj koşullarının tanımlanması süreçlerinde TMMOB'nin onayının alınmasını istiyoruz.

TMMOB ve bağlı Odaların ellerinden alınan mühendis, mimar ve şehir plancısı asgari ücreti belirleme yetkisi ile kamusal ve mesleki denetim yetkilerinin iade edilmesini istiyoruz.

Kamuda daha fazla istihdam istiyoruz. Kamu çalışanı üyelerimizin ek göstergelerinin ve özel hizmet tazminatlarının eşdeğer kadrolara uygun olarak güncellenmesini ve yükseltilmesini istiyoruz.

Liyakate dayalı bir kamu yönetimi istiyoruz.

Açlık sınırında yaşamaya mahkûm edilen tüm emekliler gibi emekli maaşlarımızın yükseltilmesini istiyoruz.

Özelleştirme uygulamalarına son verilmesini, kamucu politikalara dönülmesini, kamu yatırımlarının ve kamuda istihdamın artırılmasını istiyoruz.

Mühendislik, mimarlık ve şehir planlamayı yok sayan, bilime ve tekniğe aykırı mevzuat ve uygulamalara son verilmesini istiyoruz.

Sadece kendimiz için değil, tüm halkımız için insan onuruna uygun bir yaşam istiyoruz.

Ve böylesi bir gelecek için mücadele ediyoruz!

Bizler, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları:
Yaşadığımız sorunların, ülkemizin ve halkımızın sorunlarından bağımsız olmadığının da bilincindeyiz. Tüm toplum olarak el ele, dayanışma içerisinde mücadele etmezsek yaşadığımız sorunların daha da büyüyeceğini çok iyi biliyoruz.

Sevgili Arkadaşlar,
47. çalışma dönemimizde tüm faaliyetlerimizi bu bilinç ve sorumlulukla sürdürdük. Meslek alanlarımızdaki neoliberal yağma, tahribat ve yozlaşmaya karşı kamucu-toplumcu politikaların takipçisi olduk.

Depremlerden orman yangınlarına, sel felaketlerine, çevre katliam ve talanlarına kadar nerede bir efkâr varsa tüm örgütlü gücümüzle oradaydık.

Ülkemizi kasıp kavuran kriz koşullarında meslektaşlarımızın ekonomik, demokratik ve mesleki çıkarlarının geliştirilmesi için mücadele ettik.

Mesleklerimizin toplumsal kalkınma ve gönençteki yaşamsal önemini vurgulamak için, Cumhuriyetin 100. yılında ne hale getirildiğimizi, nasıl ve neden gözden çıkarıldığımızı, hangi sorunları yaşadığımızı ortaya koymak ve bu sorunlarımızın çözümü için geçtiğimiz Eylül ayında "Boşuna mı Okuduk" ana başlığıyla ve "Boşuna Okumadık" seslenişiyle kapsamlı bir kampanya yürüttük. Kampanya sürecinde birçok etkinlik düzenledik. Birçok kısa film hazırladık.

Yeni mezun, işsiz, ücretli çalışan, serbest çalışan, emekli üyelerimizin sorunlarını dile getirmeye, mesleklerimizin günlük yaşamın her alanındaki etkisi ve öneminin altını çizmeye çalıştık. Kitlesel eylemlilikler gerçekleştirdik.

Hemen her meslek ve çalışma alanımızda düzenlediğimiz onlarca kongre, kurultay, sempozyum ve çalıştaylarımızın yanı sıra çalışma gruplarımız tarafından hazırlanan sanayi, afetler, enerji, eğitim, mesleki denetim, iş güvenliği, yerel yönetimler ve çevre sorunlarına ilişkin raporlarla, 47. dönemimize denk gelen genel seçim ve yerel yönetim seçimine yönelik seçim bildirgelerimizle ve yaptığımız yüzlerce açıklamayla kamucu politikaların önemini ısrarla dile getirdik. Bu yıl TMMOB'nin 70. yaşını kutlayacağız. Bugüne kadar nasıl bıkmadan, inatla sözümüzü söylediysek, bundan sonra da bilim, teknik ve emeğin ışığında halk için, ülkemizin geleceği için çalışmaya devam edeceğiz.

Bizlere nasıl saldırırlarsa saldırsınlar, savunduğumuz değerlerden asla geri adım atmayacağız. Örgütsel yapımızın, demokratik işleyişimizin, iç hukukumuzun ve kamusal varlığımızın çiğnenmesine göz yummayacağız!

Bu örgüt bizlere Harun Karadeniz'lerin, Akın Özdemir'lerin, Teoman Öztürk'le-

rin mirasıdır.

Bizler bugüne kadar TMMOB'yi aşkla sevdik, sevdayla koruduk ve kararlılıkla savunduk.

70 yıldır nasıl yaptıysak, bundan sonra da örgütümüze, örgütlülüğümüze aynı duygularla sahip çıkmaya devam edeceğiz!

Sevgili Arkadaşlar,
Sözlerime son verirken çalışma dönemimiz boyunca mesleki ve özel hayatlarından feragat ederek, TMMOB örgütlülüğünü büyütmek için gecesini gündüzüne katarak TMMOB ve Oda organlarında görev yapan arkadaşlarıma; şube yönetim kurullarında ve temsilciliklerde görev alan arkadaşlarıma; illerde TMMOB örgütlülüğünü büyüten İKK sekreterlerimize; çalışma gruplarında, kongre, sempozyum ve kurultaylarımızın düzenleme ve yürütme kurullarında görev alan üyelerimize; TMMOB çalışmalarında bize destek olan bilim insanlarına ve uzmanlara ve elbette emeklerini emeğimize katan Birlik ve Oda çalışanı arkadaşlarıma büyük bir inanç ve özveriyle örgütümüze verdikleri katkılardan dolayı Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Konuşmama Gülten Abla'nın şiiriyle başlamıştım. Ahmed Arif'in umut dolu dizeleriyle bitireyim:
"Bu zindan, bu kırgın, bu can pazarı,
Macera değil.
Yaşamak, sade 'yaşamak'
Yosun, solucan harcıdır.
Öyle açar ki umut.
Susuz, güneşsiz de kalsa, koparılsa da
Şavkı, bulut güllerinden daha bir suna,
Daha bir burcu - burcudur."
Yarınlar bizim olacak, yarınlar güzel olacak!

İnsanca yaşayabileceğimiz bir Türkiye ve dünya umuduyla, Genel Kurulumuzu bir kez daha selamlıyorum.

Genel Kurulumuzun, özgür, demokratik bir Türkiye mücadelemize; üreten, sanayileşen, kalkınan ve hakça bölüşen bir ülke özlemimize katkıda bulunması dileğiyle hepimize kolaylıklar diliyorum.

YAŞASIN TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜ, YAŞASIN MÜCADELEMİZ

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 48. DÖNEM OLAĞAN GENEL KURULU CEVAP KONUŞMASI

31 Mayıs-1 Haziran 2024/ANKARA

Değerli Arkadaşlar,
Geçtiğimiz dönemde yürüttüğümüz faaliyetlere ilişkin görüş ve eleştirilerinize ilişkin bölümü geride bıraktık.

Bugün önergeler üzerine yapacağımız görüşmelerin ardından yarın Teoman Öztürk Sosyal Tesislerinde yapacağımız seçimlerle Genel Kurulumuzu tamamlayacağız.

47. Dönemde yürüttüğümüz çalışmalara verdiğiniz destek ve Yönetim Kurulumuza göstermiş olduğunuz teveccüh nedeniyle hepinize teşekkür ediyorum.
Çalışma programları hayata geçirilebildiği oranda anlamlıdırlar. 47. Dönem Çalışma Programımızın başarıyla hayata geçirildiyse eğer bunda odalarıyla, şubeleriyle, il–ilçe temsilcilikleriyle, İKK temsilcilikleriyle, çalışmalara katılan üyeleriyle TMMOB örgütlülüğünün emeği vardır.

Bu yüzden en çok teşekkürü hak edenler sizlersiniz. İyi ki varsınız, iyi ki TMMOB var. İyi ki TMMOB'nin yüreği insan sevgisiyle, yurt sevgisiyle dolu üyeleri ve kadroları var. Varlığınız, varlığımız tüm ülkeye umut veriyor.

Değerli arkadaşlar,
Bu kürsüde dile getirilen görüşler, yürütülen tartışmalar TMMOB'nin fikri zenginliğinin en önemli göstergesi olmuştur.

Burada yürütülen tartışmalar ve bugün kabul edilecek önergeler doğrultusunda hazırlanacak olan Çalışma Programımızın önümüzdeki dönemin mücadelesinde hepimize rehberlik edeceğine yürekten inanıyorum.

Çalışma Raporu üzerine yapılan konuşmalarda dile getirilen bazı konularla ilgili kısa birkaç söz söylemek istiyorum. Bunlardan ilki 1 Mayıs'ta yaşananlarla ilgili… Açılış konuşmasında konuklar önünde dile getirmek mümkün olmadığı için bilinçli olarak bugüne bıraktım.

Güçlü ve birleşik bir siyasal hareketin olmadığı dönemlerde bizim gibi emek ve meslek örgütlerinin siyasal alandaki varlığı ve sorumluluğu da artıyor. Ülkemizde çok uzun yıllardır bu büyük sorumluluğun yükü ve bilinciyle davranıyoruz. Söz konusu 1 Mayıs olduğunda bu sorumluluğumuz daha da artıyor. Tüm ülke bizlerin vereceği karara dikkat kesiliyor. 1 Mayısların gücü ve etkinliği bizim o gün yapabildiklerimizle doğru orantılı oluyor.

Bildiğiniz gibi Meşhur 1977 1 Mayıs'ının o görkemli fotoğrafında yer alan pankartlardan birisi de TMMOB'ye aittir. Bizim açımızdan Taksim her zaman 1

Mayıs Meydanı olmuştur. Yıllardır da emek ve meslek örgütleriyle birlikte 1 Mayıs gündemiyle yaptığımız toplantılarda bu konudaki ortak tavrın parçası olduk.

Katliamın 40. Yılında, 2007 yılında, çok uzun yıllar sonra 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlama kararı alındıktan sonra da tüm üye ve yöneticilerimizle Taksim'e çıkma iradesini gösterdik. Yasal olarak Taksim'de yapılmasına izin verildiği 2010 yılına kadar çok sayıda üye ve yöneticilerimiz polis şiddetinin hedefi oldu.

Bu şiddete ve yasaklara karşı defalarca dava açtık ve bu davaların sonucunda, 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlama isteğimize karşı getirilen yasaklama kararlarının anayasal hak ve özgürlüklerin ihlali olduğu konusunda Anayasa Mahkemesi tarafından da kabul edildi.

Bu kararın yarattığı gündemle birlikte DİSK Şubat ayında gerçekleştirdiği Genel Kurulunda aldığı kararla, 2024 1 Mayıs'ının Taksim'de kutlanacağını açıkladı. Bizler de TMMOB, KESK, TTB gibi yıllardır bu süreci birlikte yürüten örgütler olarak bu kararın arkasında durduk. İstanbul İl Koordinasyon Kurulumuz aracılığıyla 1 Mayıs'ın en güçlü, en kitlesel biçimde örgütlenmesi için çaba harcadık. 1 Mayıs sabahında da üyelerimiz ve örgütlerimizle birlikte Saraçhane'deki toplanma alanında buluştuk. Orada yaşananlar tüm kamuoyunun gözü önünde gerçekleşti. İstanbul Valiliği adeta bir polis ordusuyla Bozdoğan Kemeri surlarını emekçilere kapattı.

Orada bulunan basın mensuplarına bu durumu kınadığımızı, kabul etmediğimizi, barikatın kaldırılarak yürüyüşe izin verilmesi gerektiğini dile getirdik. Valilikle ve orada bulunan polis amirleriyle yaptığımız görüşmelerde ne yazık ki mesafe kaydedemedik. Yürüyüş yapmak isteyen kitleye defalarca gazlarla, plastik mermilerle saldırıldı ve kitle dağılmaya zorlandı.

Orada çatışmalar devam ederken ne yazık ki bizlerin hiç haberi olmadan, tertip komitesine ait araçta eylemin sonlandırıldığı anonsu yapıldı. Samimiyetle söylüyorum benim de, İKK Sekreterimizin de böyle bir anonstan haberi hiç olmadı. Zaten örgüt başkanları olarak bizim eylemi sonlandırmak, kitleyi dağıtmak noktasında bir kararımız da yoktu. O anonsun bizim eylem kültürümüze, mücadele kültürümüze hiç yakışmadığını ben de farklı ortamlarda ifade ettim.
Öte yandan şunu bilmenizi isterim ki, 1 Mayıs'ta bizim asıl eksikliğimiz eylemi sonlandıran o anons değildi. Bizim asıl eksikliğimiz Taksim Meydanı'na çıkamamak da değildi. Arkadaşlar bizim asıl eksikliğimiz, 700 bine yakın mühendis, mimar ve şehir plancısının sesi olan bir örgüt olarak üyelerimizi o alana katmak konusunda yeterince başarılı olmamamızdır. O alanda yüz binlerce kişi olabilseydik eğer önümüzde ne İstanbul valiliği durabilirdi, ne de onun kolluk kuvvetleri. Bizlerin bu bir mayıstan çıkarması gereken ders, üyelerimizi eylem ve etkinliklerimize daha kitlesel biçimde katabilmek olmalıdır. Bundan sonra tüm örgüt olarak bunun için çaba harcayacağız. 1 Mayıs'ta yaşananlar nedeniyle tutuklanan arkadaşlarımızın özgürlüklerine kavuşması için de bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da tüm gücümüzle mücadele edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,
Dünkü toplantılarda en önem verdiğim konulardan birisi, Çalışma Grubumuz adına Kayyımlarla ilgili yapılan sunumdu.

1970'li yıllardan itibaren Birliğimizin geleneği haline gelen ilerici, devrimci, yurtsever mücadele anlayışı, mevcut burjuva demokrasilerinin sınırlarını aşan, halkın siyasete ve yönetimlere doğrudan katılımını öngören bir demokrasi anlayışına dayanmaktadır. O yıllardan bu yana yazdığımız tüm metinlerde, tüm seçim bildirgelerinde yerel yönetimlerden, merkezi idareye kadar tüm yönetimlerin halk egemenliğine, halk katılımına dayalı olarak yapılandırılmasını dile getirmişizdir.

Halk egemenliğini aşındıran, halkın siyasete katılımını sınırlandıran tüm anayasal ve yasal değişikliklerin karşısında olduk. Bu ülke demokrasisine kara bir leke olarak geçen kayyımlar konusunda da en başından itibaren çok net bir tutum aldık. HDP'li-DBP'li belediye başkanlarının görevlerinden alınarak tutuklanmalarından itibaren bu uygulamaya karşı olduğumuzu dile getirdik. Bölge illerini ziyaret ederek İrademe Dokunma talebiyle yapılan eylem ve etkinliklere katıldık.

O günden bu yana yazdığımız tüm raporlarda, tüm metinlerde kayyım politikasını eleştirdik. Geçtiğimiz genel kurulumuzda da hep birlikte aldığımız karar uyarınca "Belediyelere Atanan Kayyum Uygulamalarının Takibi Çalışma Grubu" oluşturduk. Bu çalışma grubumuz eliyle oluşturulan ve burada sunumu yapılan rapor nedeniyle çalışma grubumuza, komisyonumuza teşekkür ediyorum.

Bu rapor kayyım politikalarının sadece halk idaresinin gaspından ibaret olmadığını, aynı zamanda kente ve kent kültürüne yönelik planlı bir saldırı olduğunu açıkça gösteriyor. Bir önceki dönemde yine çalışma grubumuz tarafından hazırlanan "Yıkılan Kentler" Raporu, 2015 yılında yürütülen çatışma siyasetinin kentlerde yarattığı yıkımı gözler önüne sermişti. Bu rapor da Yıkılan Kentler Raporunun devamı olarak görülmelidir. Bölge illerinde yaşanan tahribat ve asimilasyonun boyutlarının hem demokratik kamuoyu tarafından hem de akademik çevreler tarafından görülmesi açısından önemli bir rapor olduğunu düşünüyorum.

Raporu hazırlayan arkadaşlarımıza bir kez daha teşekkür ediyorum. TMMOB olarak kayyım politikalarına karşı her düzeyde mücadele etmeye devam edeceğimizin altını bir kez daha çiziyorum.

Değerli Arkadaşlar,
Gezi Direnişinin yıl dönümü vesilesiyle en fazla dile getirilen konulardan birisi de Gezi Direnişi ve Davası oldu. Konunun önemine binaen bir kez daha dile getirmek istiyorum.

Birliğimiz, 11 yıl önce doğasına, çevresine, ülkesine sahip çıkmak için mücadele eden bu ülkenin en aydınlık en onurlu mücadelelerinden olan Gezi direnişine sa-

hip çıkmaktan bir an olsun vazgeçmedi. İktidar güdümlü yargı eliyle tutuklanan arkadaşlarımıza her zaman sahip çıktık ve çıkmaya da devam edeceğiz. Bizler, TMMOB olarak çok iyi biliyoruz ki arkadaşlarımıza verilen cezaların her biri aslında toplumsal muhalefete yöneliktir. Bizleri baskılamaya, korkutmaya, biat ettirmeye yöneliktir. Bu sebeple ısrarla ve inatla arkadaşlarımıza sahip çıkmaya devam edeceğiz. Kaybettiğimiz çocuklarımıza sahip çıkmaya devam edeceğiz.

Anayasal görev ve sorumluluklarını yerine getirdiği için tutuklanan Mimarlar Odamızın Hukuk Danışmanı Can Atalay'a, Şehir Plancıları Odamız Onur Kurulu üyesi Tayfun Kahraman'a verilen her bir ceza, aynı zamanda TMMOB'ye verilmiştir. Bu cezaların hiçbiri ne arkadaşlarımıza ne de Gezi direnişine sahip çıkmaktan bizi vazgeçiremez.

Gezi'de karşımıza çıkan, hukuku adeta ayaklar altına alarak tek adamın keyfiyetine göre cezalar yağdıran bu çürümüş yargı düzenin bir başka örneğini Kobane davasında gördük. 1 Mayıs'ın ardından gelen cadı avı tutuklamalarında gördük. İktidarın elinde bir oyuncak haline gelen bu yargı kararlarını asla kabul etmiyoruz.

TMMOB olarak bizler bu siyasi davalara karşı, eşitlik ve adalet mücadelemizi kararlıkla sürdürmeye, toplumsal mücadelelerde geçmişten bugüne Birliğimizin sahip olduğu mücadele kültürüyle yer almaya devam edeceğiz. Tutuklanan arkadaşlarımızın her birinin özgürlüğüne kavuşması için mücadele etmek hepimizin ortak sorumluluğudur. Arkadaşlarımız aramıza dönene kadar, yan yana omuz omuz mücadeleyi yeniden büyüteceğimiz gün gelene kadar her alanda sesimizi duyurmaya, onların adını haykırmaya devam edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,
Ülkemiz ne yazık ki 22 yıldır bir karanlık iktidarıyla yönetiliyor. Özellikle laikliğe karşı adeta kurumsallaşan gerici saldırılar altında hayatlarımızın her alanı dinsel referanslarla yeniden düzenlenmek isteniyor. Toplumsal yaşamın bütünü, islamcı faşist bir rejim altında şekilleniyor.

Cumhuriyet'in ikinci yüzyılında, ülkemiz artık sokaklarında tarikatların cemaatlerin şeriat yürüyüşleri yaptığı, kız çocuklarının çocuk yaşta evlendirilmesinin meşrulaştırıldığı, laikliğin adım adım tasfiye edildiği, gerici dinci bir ülke haline getirildi.

Bu uğraşın en somut örneğini ÇEDES ve Türkiye Yüzyılı Maarif projesinde gördük. Dindar kindar nesil yetiştirtmek amacıyla çocuklarımız siyasi iktidar tarafından adeta zapt ediliyor.
TMMOB olarak bizler dün olduğu gibi bu günde toplumsal yaşamın bütününe kamusal hizmet vermekle yükümlü olduğumuzun bilinciyle, bilimi, laikliği, savunmaya şeriata ve her türlü gericiliğe karşı kararlılıkla durmaya ve mücadele etmeye devam edeceğiz. Biliyoruz ki çocuklarımız bu ülkenin geleceğidir. Bu ülkenin kalkınmasına, üretmesine, ilerlemesine sahip çıkacak olan geleceğimizdir. Bu yüzden bizler çocuklarımıza, geleceğimize ve ülkemizin yarınlarına sa-

hip çıkmaya inatla devam edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,
Açılış Konuşmasında da dile getirdiğim, siyasi parti temsilcilerinin de değindiği Anayasa Konusundaki tutumumuzun altını bir kez daha çizmekte fayda görüyorum.

Anayasa değişikliği konusu 22 yıldır süren iktidar dönemi boyunca AKP'nin adeta acil durum düğmesi olarak işlev gördü. AKP ne zaman başı sıkışsa, ne zaman kitlesini konsolide etme ihtiyacı duysa, daha da önemlisi muhalefet bloğu içinde ne zaman gedik açmayı amaçlasa Anayasa Değişikliği tartışmasını gündeme getiriyor.

Gerek 2010, gerekse 2017 Anayasa değişikliklerinde AKP'nin amacı hiçbir biçimde demokratikleşmek, sivilleşmek, hak ve özgürlüklerin sınırlarını genişletmek olmadı. O dönemlerde de defalarca dile getirdik. 2010 yılı değişikliğinin hedefi Cemaatle birlikte Yüksek Yargı organlarını kontrol altına almaktı. 2017 değişikliği ile de zaten güçler ayrılığına dayalı parlamenter demokrasi ortadan kaldırılarak Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemi adı altında tek adam rejimi kuruldu.

AKP'nin yenilgisiyle sonuçlanan yerel seçimler sonrasında yeniden alevlendirilen Anayasa değişikliğinin tek amacı da AKP iktidarının, Erdoğan'ın tek adam pozisyonunun sürekliliğini güvence altına almaktır. TMMOB olarak bizler tüm bu tartışmalarda tarihin doğru tarafında yer almakla gurur duyuyoruz.

Ne mutlu bize ki, sivilleşme ve demokratikleşme kılıfı altında sunulan hiçbir liberal aldatmacaya kanmadan, halk egemenliğinden, yargı bağımsızlığından, hukukun üstünlüğünden, güçler ayrılığından yana tavır aldık. Önümüzdeki anayasa tartışmasında da tavrımız nettir. Dün olduğu gibi yarın da halkın ortak çıkarından yana olacağız. Demokrasiden yana olacağız. Cumhuriyetten yana olacağız. Kamusal haklarımızdan yana olacağız. Özgürlüklerden yana olacağız. Halkı yok sayanlarla, halkı baskı ve zulümle korkutmaya çalışanlarla yan yana olmayacağız.

Değerli Arkadaşlar,
Çalışma raporu üzerine yapılan değerlendirmelerde TMMOB'nin madencilik özellikle de altın madenciliği konusunda politikalarının, çalışmalarının güncellenmesi gerektiği konusu dile getirildi. Odalarımızın yürüttükleri çalışmalara, yaptıkları etkinliklere karar verecek olan bizler değiliz. Fakat TMMOB olarak madencilik konusunda yürüttüğümüz çalışmalar ve dile getirdiğimiz politikalar her dönemde yenilenmekte, yeniden üretilmekte olduğunu belirtmek isterim.
AKP iktidarı döneminde birbiri ardına yaşanan maden cinayetleri nedeniyle, madenlerin yarattığı doğal tahribatlar nedeniyle, yine madenlerin halk sağlığı üzerindeki etkileri nedeniyle madencilik konusu en önemli ve değişmez gündemimiz olmuştur.

Türkiye'nin dört bir yanında sürdürülen madencilik faaliyetlerine karşı açtığımız onlarca dava bulunmaktadır. Yine ülkenin dört bir yanında madenlere karşı yürütülen çevre mücadelelerinin içinde TMMOB örgütleri ve üyeleri aktif olarak bulunmaktadır. İliç'te yaşanan facia sonrasında defalarca dile getirdiğimiz üzere TMMOB'nin madencilik faaliyetleri konusunda tavrı nettir.

Madenlerimiz ulusal ve uluslararası sermaye gruplarının yağma alanı olmaktan çıkarılmak zorundadır. Hepimizin ve gelecek nesillerin ortak zenginliği olan madenlerimiz toplumun genel çıkarı için kullanılmalı, ülkenin tüm ortak zenginlikleri hakça paylaşılmalıdır.

Ülkemizdeki tüm madencilik faaliyetleri kamu yararını ve ülke geleceğini gözetecek biçimde planlanmalıdır. Bunun için de madenlerimiz kamu eliyle işletilmeli ve maden işletmelerinde kamu denetiminin sağlanmalıdır. Madencilik faaliyetlerinin doğaya ve doğal yaşama uygun biçimde yürütülmesinin yegane yolu, sömürge madenciliği yerine bu toplumcu anlayışın egemen kılınmasıdır. Bu anlayışımızdan bir adım geri atmayacağız.

Konuşmamı uzatmak istemiyorum ama dünkü konuşmalarda kürsü kullanan tüm arkadaşlarımızın vurguladığı bazı hususların önümüzdeki dönem mücadelemizde rehberimiz olacağının bilinmesini istiyorum.

TMMOB olarak bizler,
Milyonlarca kişinin hayatını elinden alan, yaşam koşullarını tehdit eden savaşların derhal durdurulması, silahların susturulması, ülkede, bölgede ve dünyada barışın egemen olması konusunda mücadele edeceğiz.

Kürt Sorununun barışçıl bir zeminde çözülmesi için ortak mücadele yürütülmesi konusunda mücadele edeceğiz.

Kadınlara yönelik ayrımcılığın ve şiddetin sona erdirilmesi, İstanbul Sözleşmesi'nin yeniden kabul edilmesi konusunda mücadele edeceğiz.

Emeğiyle geçinen toplum kesimlerinin hayatlarının iyileştirilmesi için sermaye tahakkümüne karşı emek yanlısı politikaların savunulması konusunda mücadele edeceğiz.

Doğamızı, doğal kaynaklarımızı, şehirlerimizi, toplumsal varlıklarımızı tehdit eden neoliberal anlayışa karşı toplumun ortak çıkarını savunan kamucu anlayışın geliştirilmesi konusunda kararlıyız. Bütün meslek alanlarımıza ilişkin politikaların bu anlayışla yürütülmesi konusunda mücadele edeceğiz.

Ve elbette kriz koşullarında yaşamları daha da zorlaşan meslektaşlarımızın ekonomik, demokratik, sosyal ve özlük haklarının geliştirilmesi için mücadelenin yükseltilmesi konusunda mücadele edeceğiz.

Değerli arkadaşlar,
Geçtiğimiz çalışma dönemi boyunca Yönetim Kurulu ve Birlik olarak yapabildiklerimiz ve yapamadıklarımız, Türkiye gerçeklerinden, içinden geçtiğimiz dönemin sınırlılıklarından, üyelerimizin yaşadıkları deneyimlerden bağımsız

değil. Bu gerçekliği üyelerle doğrudan ilişki kurduğunuz için sizler de çok iyi biliyorsunuz.

Özellikle illerde TMMOB'nin varlığı ve görünürlüğü, oradaki İKK bileşenlerinin etkinliğiyle ölçülüyor. İllerde İKK'lar ne kadar çalışıyorsa, TMMOB'nin sözü o ve sesi o kadar duyuluyor.

Meşhur bir atasözümüz vardır, tarlada izi olmayanın harmanda yüzü olmaz. Harmanda yüzümüz olsun istiyorsak, alanlarda kalabalık olmak istiyorsak, genel kurullarımızı kalabalıklaştırmak istiyorsak, kadınları ve gençleri örgütsel faaliyetlere ve yönetimlere katmak istiyorsak tüm bunlar için daha fazla çalışmamız gerekiyor.

Hepimiz bu amaç için çalışıyoruz. Birlik olarak bizler de taleplerimizi basit biçimde basın aracılığıyla duyurmak yerine her fırsatta merkezi kampanyalar planlayarak tüm odalarımız, tüm şubelerimizi ve özellikle de il koordinasyon kurullarımızı harekete geçirmeye çalıştık. Yönetim kurulu arkadaşlarımızla her fırsatta farklı illere giderek oradaki arkadaşlarımıza sokakta yan yana olmaya çalıştık.

Bizleri yalnızlaştırmaya çalışan siyasal iktidara inat, her fırsatta DİSK, KESK ve TTB ile omuz omuza vermeye, akademik meslek odalarıyla yan yana gelmeye çalıştık. Bu birlik ve dayanışma anlayışı, TMMOB'nin en büyük kılavuzu olmaya devam edecek.

Çalışma dönemimiz boyunca değerlerimize, örgütlülüğümüze, kurullarımıza ve örgüt hukukumuza sıkı sıkıya sahip çıktık. Mesleğimizi, meslektaşlarımızı ve ülkemizi elimizden geldiğince savunduk.

Karanlığa karşı aydınlığı, savaşa karşı barışı, dinci gericiliğe karşı laikliği, dogmatizme karşı bilimi, faşizme karşı özgürlükleri, dışlamaya karşı barış içerisinde bir arada yaşamı, rant ve sömürüye karşı emeği, emperyalizme karşı bağımsızlığı savunduk. Bundan sonra da savunmaya devam edeceğiz
Yaşadığımız bu karanlık günlere rağmen, yüreğiniz kararmasın arkadaşlar. İçimize umutsuzluk düşmesin.
TMMOB, umutsuzluğa karşı umudu; korkuya karşı cesareti; teslimiyete karşı direnişi örgütleyenlerin mevzisidir. Bu ülkenin ve bu dünyanın kurtuluşunu, emeğin kurtuluşunda eşitlik özgürlük ve tam bağımsızlıkta, akılda, bilimde, barışta, sınırsız ve sınıfsız bir dünyada görenlerin mevzisidir.

Halktan, emekten, iyiden güzelden yana yurtsever toplumcu çizgimizden asla taviz vermeyeceğiz.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü,
Yaşasın Mücadelemiz

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TTB BÜYÜK KONGRESİ

28.06.2024

Sevgili Başkan, Değerli Kongre Delegeleri, Sayın Konuklar,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu ve şahsım adına hepinizi sevgi ve dostlukla selamlıyorum!

Yıllardır eylemlerde, meydanlarda, mahkeme salonlarında yan yana geldiğimiz, ülkemizin en karanlık dönemlerinde bir an bile tereddüt etmeden mücadele ve kader ortaklığı yaptığımız sizlerle bir arada olmaktan mutluluk ve onur duyuyorum.

Her türlü hurafenin akıl dışı uygulamanın hayatımızı belirlemeye çalıştığı bir gerici kuşatma altında, bilimi, meslek etiğini, halk sağlığını önceleyerek verdiğiniz örnek mücadele ve tavizsiz duruşunuz için, meslek örgütüm TMMOB adına hepinize teşekkür ediyorum.

Değerli Dostlar,
Günler, aylar, yıllar, mevsimler geçiyor; ancak bu ülkenin tepesine kara bir bulut gibi çöken karanlık hiç dağılmıyor.

Ülke tarihimizin en büyük en yakıcı ekonomik krizlerinden birini yaşıyoruz. Bir avuç zengin daha da zenginleşebilsin, bu sömürü düzeni ne pahasına olursa olsun sürsün diye krizin faturasını da bizlere, üreten kesimlere emeğiyle geçinenlerin sırtına yüklüyorlar.

Mayıs aynın ortasında Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in açıkladığı Kamuda tasarruf tedbirlerini hepimiz gördük.

Bakanın gururla açıkladığı pakette ne tasarruf var ne adalet!

Pakette yandaş müteahhitlere yapılan fahiş ödemelere son vermek yok.

İktidar destekli vakıflara, cemaatlere aktarılan kamu kaynakları yok. Ülkenin 8 bakanlığından daha fazla kaynak tüketen Diyanet bütçesinden kısıntı yok.

Geçiş garantili köprüler, yolcu garantili havaalanları, hasta garantili şehir hastaneleri, alım garantili sözleşmeler yok.

"İtibardan tasarruf olmaz" diye savunulan lüks saray harcamaları yok.

Sermaye kesimlerine tanınan vergi imtiyazlarına son vermek yok.

Çünkü buralara akan paralar, vergi olarak yine bizim cebimizden, emeğiyle geçinenlerin cebinden çıkıyor.

Çünkü buralara akan paralar, özelleştirilen kamu işletmelerinden elde ediliyor. Çünkü buralara akan paralar, yok pahasına satılan kamu arazilerinden, madenlerimizden, kıyılarımızdan elde ediliyor.

Peki, buralardan tasarruf yok da nelerden tasarruf var?

"Kamuda tasarruf" adı altında, hastanede sağlık emekçisinden, okulda öğretmenden, yatırımcı bakanlıklarda teknik elemanlardan tasarruf var.

Kamuda istihdamın durdurulması var.

Vergisini ödememize rağmen zaten nitelikli bir biçimde yararlanamadığımız kamu hizmetlerinden tasarruf var.

"Kamuda tasarruf" adı altında IMF programı var. Kamu yatırımlarının daha da kısılması var.

Daha fazla işsizlik var. Esnek, güvencesiz çalışma var. Reel ücretlerin daha da kısılması var. Daha fazla sefalet var, daha fazla yoksulluk var.

Bakanın tasarruf diye açıkladığı, sermayedarları zarara uğratmadan, krizin tüm yükünü emekçi kesimlere taşıtmaktan başka bir şey değil.

Değerli Dostlar,
Bu sömürü düzeni sürsün diye yapmadıkları hiçbir şey kalmadı.
Bilimin, tekniğin ve aklın sesine kulak tıkadılar. Bu ülkenin aydınlarını, sanatçılarını, bilim insanlarını, meslek odalarını hedef gösterdiler. Muhalif siyasetçileri, gazetecileri, sosyal medya kullanıcılarını hukuksuz biçimde cezaevlerine attılar.

Anayasa değişikliğiyle güçler ayrılığı ilkesini ortadan kaldırarak parlamentoyu etkisiz hale getirip halk egemenliği yerine kişi ve parti egemenliğini getirdiler. Yargıyı iktidarın güdümüne sokup hukukun üstünlüğü anlayışını tamamen bitirdiler.

Kazanamadıkları seçimleri yok saydılar, seçimle alamadıklarına kayyumla el koydular.

Milli Eğitim Bakanlığından yandaş sendikalara, Diyanet İşleri Başkanlığından iktidar destekli vakıflara, cemaatlere kadar farklı kollarda yürütülen planlı çalışmalarla laikliğin tümüyle tasfiye edildiği, bütün yaşamın dinsel hükümler uyarınca inşa edildiği bir devlet yapılanması inşa etmeye uğraştılar, hâlâ da uğraşıyorlar.

Bakınız ÇEDES projesi bütün bunların bir örneğidir. Geçtiğimiz günlerde uygulamaya sokulan "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" bütün bunların bir örneğidir.

İşte Gezi davası ve İşte Kobane davası bütün bunların bir başka örneğidir.
AYM ve AİHM kararlarına, anayasal güvence altında olan temel hak ve özgürlüklere rağmen 1 Mayıs'ta Taksim'i emekçilere kapatarak suç işleyen iktidarın âdeta bir cadı avına dönen tutuklamaları bunun bir örneğidir.

Hakkari Belediyesine atanan kayyum bunun bir başka örneğidir.

Değerli Dostlar,
AKP bir taraftan gerici ve faşizan uygulamalarını artırarak sürdürürken diğer taraftan da demokratik anayasa aldatmacasıyla kameralara yumuşama mesajları veriyor.

Hiç değişmedi; Erdoğan, başı ne zaman sıkışsa ne zaman kitlesini konsolide etme ihtiyacı duysa, daha da önemlisi muhalefet bloğu içinde ne zaman gedik açmayı amaçlasa, Anayasa Değişikliği tartışmasını gündeme getiriyor.

Çok iyi biliyoruz ki AKP'nin yenilgisiyle sonuçlanan yerel seçimler sonrasında yeniden alevlendirilen Anayasa değişikliğinin tek amacı da AKP iktidarının, Erdoğan'ın tek adam pozisyonunun sürekliliğini güvence altına almaktır.

Mevcut anayasayı ve yasaları bile işine geldiği gibi uygulayan, Anayasa Mahkemesi kararlarını dahi görmezden gelen, anayasa tanımaz bir zihniyetle ne demokratik bir anayasa yapılabilir, ne de demokratikleşme sağlanabilir. Olsa olsa tek adam rejimine can suyu verilir.

TMMOB olarak anayasa tartışmasında tavrımız nettir. Dün olduğu gibi yarın da halkın ortak çıkarından yana olacağız. Demokrasiden yana olacağız. Cumhuriyetten yana olacağız. Kamusal haklarımızdan yana olacağız. Özgürlüklerden yana olacağız. Halkı yok sayanlarla, halkı baskı ve zulümle korkutmaya çalışanlarla yan yana olmayacağız.

Değerli Arkadaşlar,
Bizleri, genel kurullarda bir araya getiren şey basit bir protokol nezaketi değildir. Bizleri bir araya getiren şey köklü bir mücadele geleneğinin ta kendisidir.
Ülkemizin en karanlık dönemlerini, yan yana gelerek, mücadeleyi ortaklaştırarak aştık. Hiç şüpheniz olmasın bu faşist karanlığı, bu tek adam rejimini de hep birlikte aşacağız.

Gençler yan yana geldikçe, kadınlar yan yana geldikçe, işçiler yan yana geldikçe, sağlık emekçileri yan yana geldikçe, mühendisler-mimarlar-şehir plancıları yana geldikçe, kamu emekçileri yan yana geldikçe önünde hiçbir kuvvet duramaz.

Bizler bugüne kadar hayatın her alanında, ülkenin tüm meydanlarında sürdürdüğümüz mücadele birlikteliğini daha da büyüteceğiz, yol arkadaşlığımızı daha da ilerleteceğiz.

Umutlu, güneşli ve aydınlık günlere inancım ve tüm dayanışma duygularımla 75. Büyük Kongrenizi bir kez daha selamlıyorum.

Kongrenin demokrasi, barış ve adalet mücadelemize katkı vermesini diliyorum. Kurtuluş yok tek başına, Ya hep beraber ya hiçbirimiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

‘KURTULUŞ YOK TEK BAŞINA’

03.07.2024

Ülkemizin her bölgesinden, her yöresinden yurttaşlarımızın itirazlarını, taleplerini haykırdığı; ülke tarihinin en görkemli halk hareketlerinden biri olan Gezi Direnişi ’ne suç isnat etmek, onurlu direnişimizi lekelemek amacıyla iktidarın güdümündeki yargı mensupları tarafından verilen hukuksuz tutuklama kararının üzerinden 800 gün geçti.

800 gündür bizler arkadaşlarımıza kavuşacağımız günü bekliyoruz.
800 gündür bizler bitmeyen bir adalet utancına şahitlik ediyoruz.
İnsanlık için, ülkemiz için, iyiden güzelden yana olan ne varsa, sahip çıkmak için mücadele eden arkadaşlarımız siyasi iktidarın keyfi uygulamalarından dolayı bizlerden koparıldı, tutsak edildi.

Hepimizin aklına kazındı. Hiç unutmuyoruz arkadaşlarımıza verilen cezaları.
İktidarın isteği doğrultusunda kurgulanan bu hukuk dışı davanın sonucunda, geçtiğimiz Eylül ayında TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu Üyesi Mücella Yapıcı ve Hakan Altınay serbest bırakıldı. Ancak, Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi eski başkanı Tayfun Kahraman ve Mimarlar Odası’nın Hukuk Müşaviri Can Atalay’ın da aralarında bulunduğu arkadaşlarımızın 18’er yıllık hapis cezaları, Yargıtay 3. Ceza Dairesi tarafından onandı.

Çok iyi biliyoruz ki bu cezalar yalnızca arkadaşlarımızın şahsına değil, bütün bir toplumsal muhalefete gösterilmiş bir sopadır.

Bu cezalar bu ülkede siyasi iktidar etrafına kümelenmiş bir avucun dışında kalan milyonlara yöneliktir.

Bu cezalar yarınlarımızı zapt etmek içindir. Milyonlarca insanın demokratik hak kullanımlarını cezalandırmaya, barışçıl ve demokratik istemleri bastırmaya ve kamu idarelerine yakışmayacak bir şekilde öç almaya, cezalandırmaya yöneliktir.

İstiyorlar ki bizler haksızlıklara, hukukun ayaklar altına alınmasına ses çıkarmayalım.

İstiyorlar ki derelerimiz, ormanlarımız, taşımız, toprağımız talan edilirken itiraz etmeyelim.

İstiyorlar ki kriz koşullarında açlık, sefalet halkın normali haline getirilirken bizler görmezden gelelim.

Bu yüzden Gezi’den onun yarattığı değerlerden korkuyorlar.

Değerli Arkadaşlar,
Gezi Direnişi, doğal alanlarımız, parklarımız, meydanlarımız betona boğulmasın; kıyılarımız, ormanlarımız, meralarımız ranta kurban edilmesin diye; sağlıklı ve güvenli yaşam alanlarında hep birlikte, barış içinde yaşayabilelim diye milyonlarca yurttaşın haykırdığı toplumsal bir olaydır.

Gezi bu ülkenin umudu, güzelliği ve içinde taşıdığı tüm renkleridir.

Ne o gün orada olmak , ne de doğamıza, tarihimize, yaşamımıza sahip çıkmak suç değildir. Gezi direnişi geleceğimizdir. Gezi direnişi bu ülkede bir avuç karşısında ezilen milyonların sesidir. Halkın en örgütlü mücadelesidir.

Bizler 800. Günde bir gurur ifadesi olarak söylüyoruz;
Şehir şehir dalga dalga yayılan, yasaklara, hukuksuz cezalara, baskıya, ranta, talana, yalana, tüm ayrıştırma politikalarına karşı yan yana durduğumuz, sesimizi çığa dönüştürdüğümüz o şanlı direnişten hala ilk günkü gibi gurur duyuyoruz!

Gezi bizim demokrasi çığlığımızdır.
Gezi ülkeyi karanlığa boğan rantçı, piyasacı, kadın düşmanı siyasetin karşısında; eşitlikçi, paylaşımcı, doğayı ve emeği koruyan ve kadınların önde saf tuttuğu başka bir dünya mümkün diyenlerin sesidir.

Gezi birlikte yaşama iradesinden, taleplerinden ve haklarından en ufak bir geri adım atmadan sürdürme kararlılığını gösterenlerdir.

Gezi, genç yaşlı, işçi, emekçi, işsiz, öğrenci demeden; Cumhuriyet'in biriktirdiği tüm ilerici değerleri benimseyen; eşit, laik, bağımsız, adil bir ülke talebidir.
Gezi bu ülkenin en büyük umududur. Bugün bir gelecek bulamadığı için ülkemizi terk etmek isteyen gençlerin geleceğinin teminatıdır. Bu ülkedeki yarınlarıdır.

Gezi dayanışmadır; emek ve ekmek mücadelemizdir. Halkın en örgütlü sesi, ortak mücadelesidir.

Değerli Arkadaşlar,
İşte bu yüzden ilk günden itibaren Gezi, iktidarın hedefindedir.
Bizler, Gezi'ye baktığımızda; bilim ve tekniğin ışığında, tüm canlıların yaşam hakkına saygılı, eşit, onurlu, barış içerisinde yaşayacağımız, adil bir ülke umudunun ne kadar da diri olduğunu görüyoruz.

TMMOB ve bağlı odaların en temel amaçlarından biri, bilimi ve tekniği halkın yararına kullanarak kamusal alanları savunmaktır. Siyasi iktidarın cezalandırmak istediği, yıllardır her fırsatta saldırdığı TMMOB ve bağlı odalarının toplumcu çizgisi ve onurlu mücadele geleneğidir.

Bu kapsamda, milyonlarca yurttaşın, toplumun ortak değeri olan Gezi Parkı betonlaşmasın diye, İstanbul kentinin merkezindeki en önemli deprem toplanma alanı yapılaşmaya açılmasın diye yürüttüğü mücadelenin sözcüsü olmak suç değildir.

Arkadaşlarımız, Gezi'ye katılan milyonların sözcüsü olmuşlardır.

Gezi Direnişi 'ne katılan milyonlardan intikam almak için hukuksuz bir biçimde tutsak edilen arkadaşlarımızla gurur duyuyoruz.

Gezi Davası'nda tutuklanan arkadaşlarımız bizim yüz akımız ve onurlu tarihimizin bir parçasıdır.

Gezi Direnişinin arkasında dimdik durduğumuz gibi, Gezi Davasında yargılanan ve ceza alan arkadaşlarımızın da yanında dimdik durmaya devam ediyoruz.

Adalet Nöbetlerimizi arkadaşlarımız özgürlüklerine kavuşana dek sürdüreceğiz. Bu kararlı adalet mücadelemizi, tüm dost kurum ve kuruluşları, tüm yol arkadaşlarımızla birlikte devam ettireceğiz.

Bir kez daha buradan siyasi iktidara sesleniyoruz;
Arkadaşlarımızı derhal serbest bırakın. Gezi davasında tutuklanan tüm arkadaşlarımıza özgürlük istiyoruz.

Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz…

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DİYARBAKIR BELEDİYESİ EŞ BAŞKANLARINA ZİYARET

14.07.2024

Sayın Başkanlarım,
Birlik ve Odalarımızın Sayın Yöneticileri,
Değerli Mücadele Arkadaşlarım,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi dostlukla selamlıyorum.

48. Dönemimizin ilk çalışma günlerinde burada sizlerle yan yana olmaktan dolayı mutluluk duyuyorum.

Hepinizin bildiği dün Hakkari'deydik. Demokrasiye ve halk iradesine duyduğumuz saygıyı göstermek, Hakkari halkıyla dayanışmamızı kamuoyuyla paylaşabilmek için dayanışma ziyaretinde bulunduk.

Siyasi parti eş genel başkanlarının, milletvekillerinin, belediye başkanlarının cezaevinde tutulduğu, siyaset güdümlü kararlarla seçilmiş Belediye Başkanlarının görevden alınarak yerlerine kayyım atandığı bir ülkede tavrımız, meslek örgütümüzün 70 yıllık tarihinde olduğu gibi yine su gibi aydınlık ve açıktır.

Mücadele tarihimizden aldığımız ilerici, devrimci, yurtsever anlayışımız halk egemenliğini aşındıran, halkın siyasete katılımını sınırlandıran tüm anayasal ve yasal değişikliklerin karşısında olmaya devam edeceğiz.

İnanıyor ve biliyorum ki bu topraklarda barışın, demokrasinin, insanca yaşamın boy verdiği günleri hep birlikte yaratacağız.

Bundan sonra da demokrasiden, özgürlüklerden, halkların kardeşliğinden ve barıştan yana bu tavrımızı sürdürmeye kararlılıkla devam edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,
Türkiye ne yazık ki artık bildiğimiz, topraklarında büyüdüğümüz o ülke değil. Sokağa çıktığınızda etrafınıza bir bakın. Artık bu ülkede insanlar mutsuz. Gençler umutsuz. Gelecek yok, iş yok, aş yok. Cumhuriyet tarihimizin en kötü dönemlerini yaşıyoruz.

Emperyalizmin dayattığı "uyumlu İslam" politikası doğrultusunda hilafet yürüyüşlerinin, şeriata övgü gösterilerinin yapıldığı, her yanından çürümüşlüğün aktığı, doğasının, tarihinin, kültürünün ve hatta insanının değiştiği, her şeyin kaotik ve kontrolsüz hale geldiği bir ülke var artık karşımızda.

Halk egemenliği yerine tek adam rejiminin, laikliğin yerine gericiliğin, bilimin

yerine hurafelerin, sosyal devlet anlayışı yerine tarikat-cemaat ilişkilerinin ve hukukun üstünlüğü yerine parti devleti anlayışının egemen olduğu ucube bir rejim altında yaşıyoruz.

Saray rejimi Türkiye'yi son 22 yılda cemaat ve tarikatların en görkemli dönemlerini yaşadığı ülke konumuna getirip, sosyal devlet ilkesinin terk ederek kamusal hizmetlerde yaşanan boşlukları, cemaat ve tarikat bağlantılarıyla doldurmuş durumda. Neredeyse her kamusal hizmet bir cemaate ve tarikata verilmiş, halkın kaderi bir avuç gerici zihniyetin ellerine bırakılmış durumda.

22 yıldır uygulanan politikalarla ekonomiden siyasete, toplumsal yaşamdan uluslararası ilişkilere dek her açıdan derin krizler yaratan AKP iktidarı, normal koşullar altında ülkeyi yönetemez duruma geldi artık.

Şunu ısrarla her yerde vurguluyorum; mevcut siyasi iktidarın bu ülkenin geleceğiyle ve özellikle halkın kaderiyle ortak bir bağı kalmamıştır.

Bu ülke ve sahip olduğu her değer iktidarın etrafına çöken bir avuç zengin tarafından yağmalanırken emeğiyle geçinen milyonlar açlık ve sefalet düzeninde resmen bir köle gibi yaşamaya terk ettiler.

O bir avuç zenginin çocuklarına han hamam vaat edilirken, bizim çocuklarımızı iş cinayetlerinde ölüme terk ettiler.

O yüzden diyoruz artık saray rejimi bu ülkeyi yönetemez.İslamcı faşist rejim işte tam bu yüzden çökecek. Çünkü artık mesele emek ve ekmek kavgası.
Artık mesele insanca yaşam meselesi. Eşit, özgür, adil ve laik bir ülkede bir arada; hiçbir din dil, ırk, cinsiyet ayrımı gözetmeden yaşama meselesi..

Değerli Arkadaşlar,
Bu ülkede belki de en çok biz biliriz örgütlü bir gücün mutlaka kazanacağını. Birliğimizin tarihinden, meslek alanlarımıza sahip çıkarken verdiğimiz kavgadan, memleket meselelerini yaşam mücadelemiz haline getirirken, en çok bizler şahit olduk bir arada olmanın yaratacağı değerlere.

Bakın bunu en son Yerel seçimlerde de gördük.

Saray rejimi 22 yıllık iktidarı boyunca belki de en büyük yenilgilerinden birini aldı. Bu yenilgi elbette sadece bir seçim sonucuyla açıklanamaz. Seçimin sonuçları yalnızca kazanan ve kaybeden partiler üzerinden okunamaz.

Bu sonuçlar esas olarak bugüne kadar toplumsal muhalefetin her alanda yürüttüğü toplumsal mücadelenin birikiminin de bir sonucudur. Şimdi benzer şekilde öğretmenler sokaklarda bu ülkenin geleceği için, meslek itibarları için mücadele ediyorlar. Ankara'da başkentin orta yerinde gaza ve copa direniyorlar.
Ben buradaki tavrımızın altını ısrarla vurgulamak isterim; Laik, bilimsel, demokratik eğitimden uzak Öğretmenlik Meslek Kanunu (ÖMK) kabul edilemez

diyen eğitim emekçilerinin yanındayız.

Saray rejimi kameralara yumuşama açıklamaları yaparken halka sopa göstererek dursun biz onları elbette iyi tanıyoruz ve biliyoruz; böyle ne demokratikleşme olur ne de normalleşme.
Halkın iradesini yok sayarken ne bir Anayasa yapabilirsiniz ne bu ülkeyi yönetebilirsiniz. Bir yandan halkın iradesini gasp ederek diğer tarafta Anayasa yapmak için toplumsal ittifakı sağlayamazsanız.

Çok iyi biliyoruz ki AKP'nin yenilgisiyle sonuçlanan yerel seçimler sonrasında yeniden alevlendirilen Anayasa değişikliğinin tek amacı da AKP iktidarının, Erdoğan'ın tek adam pozisyonunun sürekliliğini güvence altına almaktır.
Önümüzdeki anayasa tartışmasında da tavrımız nettir. Dün olduğu gibi yarın da halkın ortak çıkarından yana olacağız. Demokrasiden yana olacağız. Cumhuriyetten yana olacağız. Kamusal haklarımızdan yana olacağız. Özgürlüklerden yana olacağız. Halkı yok sayanlarla, halkı baskı ve zulümle korkutmaya çalışanlarla yan yana olmayacağız.

Bizlerin bu kararlı duruşu, bizlerin ortak mücadelesi gelecek için en büyük umudumuzdur.

Değerli Arkadaşlar,
Cumhuriyet kazanımlarının birer birer tasfiye edildiği piyasacı dönüşümden tüm yaşam alanlarımızın yanı sıra mühendislik-mimarlık uygulamaları, mühendislerin, mimarların ve plancıların sosyal konum ve koşulları da elbette fazlasıyla zarar gördü.

Bugüne kadar nasıl yaptıysak bundan sonra da TMMOB olarak, kamuculuk, laiklik, emek, bilim, teknik ve bağımsızlıktan yana bir mücadele hattında mücadelemizi sürdüreceğiz.

Biliyorsunuz Mayıs ayının sonunda 48. Genel kurulumuzu gerçekleştirdik. Oldukça verimli ve başarılı bir genel kurul sürecini geride bıraktık ve artık yeni yöneticilerimiz ve görev paylaşımlarımızla çalışma dönemimize başladık.

TMMOB, 48. Çalışma döneminde faaliyetlerini, hiçbir tereddütte yer vermeden ülke, halk, meslek, meslektaş sorunları ile genel olarak siyaset arasındaki ilişki bütünlüğünü gözeterek yürütecek.

Yaşamlarımızı, meslek alanlarımızı hiçe sayan Tek Adam Rejiminden kurtulmak, ülkedeki ekonomik krizden çıkmak, meslektaşlarımızın maruz kaldığı sorunları çözmek, mesleklerimizin saygınlığını artırmak için bütünlüklü bir mücadele çizgisi 70. Yılımızda da en temel sorumluluğumuz olarak önümüzde duruyor.
Bu noktada kararlı bir biçimde meslek sorunlarımızı ve ülke sorunlarımıza çözümler üreterek, hiçbir alanı boş bırakmadan etkinlikle ve çalışma gruplarımızla çalışmalarımızı ortak bir akıl ve dayanışma ile sürdüreceğiz.

Bugün buraya katılımınız ve şimdiden yapacağınız katkılar için hepinize teşekkürlerimi iletiyorum.

Hepinizi dostlukla selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 48. DÖNEM YÖNETİM KURULU VE ODA BAŞKANLARI ORTAK TOPLANTISI

01.08.2024

Değerli Yönetim Kurulu Arkadaşlarım, Odalarımızın Değerleri Başkanları
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi dostlukla selamlıyorum. TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu ve Oda Başkanları ortak toplantımıza hepiniz hoş geldiniz.

Bildiğiniz gibi sınırlı sayıda katılım da olsa katılabilen Oda Başkanlarımız ve Yönetim Kurulu üyelerimizle 13 Temmuz günü Diyarbakır'da bir aradaydık. Diyarbakır Belediye eş başkanlarını ziyaret ettik. Sonrasında Diyarbakır birimlerimizin yanı sıra, Batman, Urfa, Mardin ve Bingöl İKK temsilcileri ile verimli bir toplantı gerçekleştirdik. Bölge birimlerimizin yaşadıkları sorunlar, yürüttükleri ve planladıkları etkinlikler, TMMOB ve Odalarımızdan beklentileri üzerine görüş alışverişinde bulunduk.

İlerleyen günlerde benzer toplantıları, ülkemizin diğer bölgelerinde de gerçekleştirmeyi planlıyoruz.

Diyarbakır buluşmasını saymazsak bugün çevrimiçi de olsa Oda başkanlarımızla 48. Çalışma dönemimizin ilk ortak toplantısını yapıyoruz.

Tüm Odalarımıza başarılı bir çalışma dönemi diliyoruz.

Bugün toplantımızın gündemi; toplantı öncesinde sizlere gönderdiğimiz üzere, Birliğimizin 48. çalışma döneminin Çalışma Program taslağı üzerine Odalarımızın görüş ve önerilerinin alınması.

Sevgili Arkadaşlar,
TMMOB örgütlülüğü olarak Odalarımız, Odalarımıza bağlı birimler ve ülke geneline yayılmış İKK'larımız ile çok güçlü ve yaygın bir örgütlenme ağımız var.

Çalışma Programımızın hayata geçirilmesi de tüm bu birimlerin karar alma süreçlerinden tutun da, alınan kararların uygulanmasına kadar, yani ilgiden eyleme kadar her sürece dahil edilmesinden geçmektedir.

Bu nedenle dönem içerisinde gerçekleştirilecek bugün ki toplantımızın benzeri olan, Danışma Kurullarımıza, başkanlar, sekreterler, saymanlar vb. ortak toplantılarına katılım ve katkı sağlanmasını hayati önemde görüyorum.

Yine hepinizin bildiği gibi TMMOB Genel Kurul Kararlarına da yansıdığı üzere, TMMOB örgütlülüğü olarak, bir mesleki demokratik kitle örgütü kimliğimizle ortaya çıkan ikili bir görevimiz var.
Bunlardan birincisi mesleğimizin ve meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını ülke-

miz ve halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek.

İkincisi ise mesleki birikimlerimizin, meslek uygulama alanlarımızda izlenen politikaların ve uygulamaların ülke, halk ve doğa yararına şekillenmesi için mücadele etmek, bu konularda çözüm önerileri üretmek ve kamuoyu oluşturacak çalışmalar yapmak.

İşte sizlere dağıttığımız ve bugün üzerinde tartışacağımız Çalışma Programı taslağını da bu temel çalışma anlayışı ve örgütsel misyonumuz ışığında hazırladık.

Genel Kurulumuzdan hemen sonra 9 Haziran tarihinde yaptığımız ilk toplantıda görev bölüşümünün ardından Yürütme Kurulumuzu Çalışma Program taslağını hazırlamak için görevlendirdik.

6 Temmuzda yaptığımız ikinci Yönetim Kurulu toplantısında, taslağı biraz daha geliştirdik.

Taslağı Odalarımıza ve İKK'larımıza göndererek tüm örgütümüzün katkısını almaya çalıştık.

Sevgili arkadaşlar,
Birlikte düşünme, birlikte karar alma, birlikte üretme ve birlikte yönetme anlayışımız gereği Çalışma Programı taslağımızı geçmiş dönem Çalışma Programlarımızın, Genel Kurul Sonuç Bildirgemizin ve Genel Kurul'da alınan kararların yol göstericiliğinde oluşturduk.

Çalışma Programımızın giriş bölümlerinde, genel kurulda yapılan tartışmaların, dile getirilen düşüncelerin ve sonuç bildirgemizin ışığında dünyada ve ülkede yaşanan gelişmelere değindik. Bu gelişmelerin örgütümüze ve mesleğimize yansımaları ve örgütümüze yüklediği görevler konusunda tespitlerimize yer verdik.

İki yıllık çalışma dönemimizde ve bu çalışma dönemimizle de sınırlı kalmamak üzere ve kendi içinde bir bütünlük oluşturacak şekilde mühendis, mimar ve şehir plancılarının çalışma hayatında karşılaştıkları sorunların çözümünden lisans eğitimi ve meslek içi eğitime, mesleki denetimden sanayi, tarım, enerji, iletişim, madencilik, denizcilik, kentleşme, gıda, ormancılık, çevre politikalarına, Kürt sorunun demokratik çözümünden laiklik ve demokrasi için mücadeleye, işçi sağlığı ve iş güvenliğinden cinsiyet ayrımcılığına kadar uzanan bir yelpazede 32 ana başlıkta mücadele etmeyi ve çalışmalar yürütmeyi hedef olarak belirledik.
Yine taslağın etkinlikler kısmında da göreceğiniz üzere bir kısmı Odalar sekretaryasında bir kısmı ise TMMOB ve İKK'lar bünyesinde düzenlenecek kongre sempozyum, kurultay, çalıştay vb. etkinliklerle, mühendislik mimarlık haftası, ekolojik yıkımla mücadele haftası, 11 Temmuz, 3 Mart gibi TMMOB için özel önem arz eden ve artık gelenekselleşen gün ve haftalar için hazırlanacak programlar ve TMMOB'nin 70. Yılına yönelik yapacağımız etkinliklerle; bu 32 ana başlıkta yürüteceğimiz mücadeleyi zenginleştirmeyi, politikalar ve çözüm önerileri geliştirerek kamuoyu yaratmayı hedefliyoruz.

Sevgili Arkadaşlar,
Bu dönem Birliğimiz bünyesinde 26 çalışma grubu oluşturacağız. Çalışma gruplarımızın listesi ve bu çalışma gruplarından Yönetim Kurulu olarak beklentilerimiz taslakta yer almaktadır.

Çalışma grupları ilk toplantıları sonrasında kendileri arasında görev paylaşımı yapacak ve hazırlayacakları çalışma programının onaylanması için Yönetim Kurulumuzla paylaşacak.

Çalışma grupları, Odaların birikimlerinin Birliğimize yansıması, TMMOB politikalarının belirlenmesi ve etkinliklerimizin şekillenmesi açısından tabiri yerindeyse elimiz ayağımız olmak zorunda.

Son dönemlerde birkaç çalışma grubu hariç, etkinliklerinin azaldığını üzülerek gözlemliyoruz.

Çalışma gruplarımızın üretkenliklerinin artırılması için hepimizin sahiplenmesine desteklenmesine ihtiyacı var.

Sizden ricam; bu gruplara konusunda yetkin, görevini içselleştirmiş arkadaşlarımızı göndermeniz ve kendilerine Oda olarak istedikleri destekleri sunmanızdır. Her çalışma grubuna bir teknik görevlimizin yanı sıra en az bir TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu üyemiz eşlik edecektir.

Sevgili Arkadaşlar,
Hepinizin bildiği üzere Çalışma Programları yaşama geçirildiği sürece anlamlıdır ve bir değer kazanır.
Odalarımızın kendi gündemi içerisinde de yoğun bir iş yükü altında olduğunu biliyorum.

Ancak TMMOB programının hayatta karşılık bulması için şunu unutmamak gerekiyor; TMMOB 25. Odamız değildir. Kaldı ki TMMOB sadece Selanik Caddesindeki 200 m2 lik bir çalışma ofisi ile TMMOB organları ve çalışanlarıyla da sınırlı değildir.

TMMOB ne kadar etkin ve güçlü olursa, Odalarımız da ancak o kadar etkili ve güçlü olacaktır. Bunun tek yolu TMMOB'ye tüm gücümüzle destek olmaktan geçiyor. Aldığımız her sorumlulukta attığımız her adımda bu gerçeği aklımızda tutarak hareket etmeliyiz.

Bu nedenle Genel Kurul kararlarını referans alarak hazırladığımız bu Çalışma Programını başarıyla yürütmek de hepimizin ortak sorumluluğu.
TMMOB ve bağlı Odaları olarak bir kez daha bu ortak sorumluluğu başarıyla taşıyacağımıza ve Birliğimizin 70. yaşına yaraşır bir çalışma dönemi geçireceğimize yürekten inanıyorum.

Sevgili Arkadaşlar,
Yakın zamanda TMMOB Genel Kurulumuz yaptığımız, Genel Kurulda ayrıntılı değerlendirmelerde bulunduğumuz ve süzülen görüşlere Çalışma Programı taslağımızın giriş bölümlerinde yer verdiğimiz için bugünkü konuşmamda siyasal durum analizleri yapmayacağım.

Ancak şu kadarını belirtmekte fayda var.
Ülkede her şey kelimenin tam anlamıyla lime lime dökülüyor. Siyaset sahnesi tamamen partilere ve değişmesi olanaksız hale getirilen liderlere bırakılmış durumda. Siyaset adeta seyirlik bir oyun halinde ilerliyor.
Saray rejimiyse her geçen gün derinleşen bir krizin içinde cebelleşiyor.
İnsanlarımız mutsuz, gençlerimiz umutsuz.

Bu rejim artık ülkeyi yönetemiyor.

Erdoğan meşruiyetini ve dolasıyla toplumsal gücünü yitirmiş bir lider artık. Bakın bunu en son örneğini yerel seçimlerde de gördük.
Böylesi bir tabloyu yaratan ve gelinen noktada yönetme kabiliyetini tamamen kaybetmiş olan tek adam rejimi ise, bir yandan ekonomik krizin tüm faturasını emeğiyle geçinenlerin sırtına yüklemeye çalışırken diğer yandan da iktidar süresini uzatabilmek için tükenmişliğin çaresizliği içinde toplumsal muhalefete tüm pervasızlığıyla saldırıyor.

Siyasal İslamcı ajandasını yaşama geçirmeye çalışıyor.

Bakınız Maliye Bakanının övünçle açıkladığı tasarruf paketi bunun bir örneğidir. ÇEDES projesi geçtiğimiz günlerde uygulamaya sokulan "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli bütün bunların bir örneğidir.

İşte Gezi davası, işte Kobane davası işte Hakkari Belediyesine atanan kayyum bütün bunların bir örneğidir.

Bahçeli'nin açıkladığı '154' lükler olarak anılan isim listesi, Erdoğan'ın CHP'li belediyeleri her fırsatta tehdit etmesi yine bu saldırıların bir başka örneğidir.
Yine Meclis'e ardı ardına gelen yasalar bunun bir örneğidir.
Özellikle geçtiğimiz gün sokak hayvanlarıyla ilgili kabul edilen yasa tasarısı en çarpıcı olanlarından. Ülkenin pek çok yerinde insanlar, hayvanların yaşam hakkına sahip çıkmak için sokaklara döküldü.

AKP rejimi 22 yıldır öyle bir karanlık yarattık ki; bu İslamcı faşist rejime karşı yaşamı, doğayı, çevreyi savunmak, eşitlik adalet ve özgürlük mücadelesi vermek anlamına geliyor.

Artık kelimenin tam anlamıyla bıçak kemikte.

Tam da bu yüzden bu çalışma dönemimizde her zamankinden daha direngen bir mücadele çizgisi tutturmak zorundayız.

Bir yandan AKP'nin 22 yıllık tahribatını ortadan kaldıracak, ekonomik-sosyal alandaki kayıpları telafi edecek, uyguladığı milliyetçi-muhafazakar ideolojik saldırının toplumsal izlerini silecek politikalar ortaya koyarken diğer yandan da çürüyen rejimin dışladığı toplumsal kesimleri içeren, laikliği hayata geçiren, yoksul halk kesimlerinin sorunlarını önceleyen, sanayileşmeyi ve teknolojik gelişimi öngören, çevreci bir anlayışın sahiplenilmesi için tüm örgütsel gücümüzü harekete geçirmek zorundayız.

Bunu gerektiğinde muhalefet partilerinin politika üretmesi için kamuoyu oluşturamaya çalışarak, gerektiğinde sendika ve meslek örgütleriyle dayanışma halinde sesimizi yükselterek yapmak zorundayız.

Bu meşakkatli yürüyüşte hepimize kolaylıklar diliyorum.

Bugün buraya katılımınız ve yapacağınız katkılar için hepinize şimdiden teşekkür ediyorum.

Görüş, öneri ve değerlendirmeleriniz eşliğinde toplantımızın verimli geçmesi dileğiyle sizlere söz vermek istiyorum.

Hepinizi bir kez daha Yönetim Kurulumuz adına dostlukla selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜMÜZ KUTLU OLSUN!

19.09.2024

Sevgili Arkadaşlar, Sevgili Meslektaşlarım, Değerli Basın Emekçileri,
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına, ülkemizin dört bir yanında hizmet veren 700 bini aşkın mühendis mimar ve şehir plancısı adına hepinizi saygıyla ve dostlukla selamlıyorum.

Türkiye çapında yüz binin üzerinde mühendis, mimar ve şehir plancısının katılımıyla gerçekleştirilen 19 Eylül 1979 İş Bırakma Eyleminin 45. yılındayız.
Bugün fabrikalardan şantiyelere, tersanelerden madenlere, santrallerden limanlara, tarım alanlarından ormanlara, kamu kurumlarından ofislere kadar üretimin olduğu her yere hayat katan biz Mühendis, mimar ve şehir plancılarının dayanışma günü.

45. yılında 19 Eylül İş Bırakma Eylemini ve o görkemli eylemi yaratanları minnetle selamlıyorum.

19 Eylül'ün mirasını yaşatmak için ilan ettiğimiz "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü" nü bir kez daha coşkuyla kutluyorum.

Sevgili Dostlar,
Bundan tam kırk beş yıl önce, gerçekleştirilen o görkemli eylem, meslek uygulama alanlarımızda dışa bağımlı politikaları teşhir etmek, mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşadığı hak kayıplarını ve ücret adaletsizliklerini protesto etmek için yapılmıştı.

Aradan geçen uzun yıllara rağmen biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının gündemi hiç değişmedi.

Tam tersine sorunlarımız katlanarak büyüdü.

Neoliberal ekonomi politikaları, özelleştirme uygulamaları ve toplumsal kalkınma hedeflerinden vaz geçilmesi sonucu meslek uygulama alanlarımız gün geçtikçe daraltıldı.

Mesleğimizin kamusal içeriği boşaltıldı.

Yapı denetimi, iş güvenliği gibi ticarileştirilmemesi, kamucu bir anlayışla yürütülmesi gereken pek çok mühendislik hizmeti bile piyasaya açılarak şirketler için kar kapısı haline getirildi.,

Art arda yapılan mevzuat düzenlemeleriyle Mühendislerin, mimarların, plancıların anayasal örgütü olan TMMOB'nin meslek alanlarına ilişkin düzenleme ve

denetleme yetkisi kısıtlandı.

Asgari ücret belirleme yetkimiz elimizden alınarak ve SGK ile yaptığımız protokol tek yanlı olarak fes edilerek üyelerimiz piyasa aktörlerine karşı tümüyle savunmasız bırakıldı.

Mühendislik, mimarlık ve planlama eğitiminin de içi boşaltıldı. İstihdam boyutu gözetilmeden, hiçbir gereksinime dayandırılmadan, gerekli alt yapı oluşturulmadan açılan bölüm ve fakültelerle bir yandan teknik eğitimin kalitesi düşürülürken, diğer yandan da işsizliğe, düşük ücretlere, esnek güvencesiz çalışmaya zemin yaratıldı.

Geldiğimiz aşamada;
Genç meslektaşlarımız arasında işsizlik oranı %40'lara ulaşmış durumda.
Yeni mezun üyelerimizin iş bulma süresi 18 aya kadar uzadı. İş bulabilen üyelerimizin ezici bir çoğunluğu meslek alanları dışında çalışmak zorunda kalıyor.
Görece iyi eğitim alan köklü üniversitelerden mezun olan genç meslektaşlarımız geleceğini yurt dışında arıyor.

İş güvencesine sahip olmamak, çalışma koşullarının giderek ağırlaşması, yetersiz ücret, işsizlik tehlikesi, sigortasız çalıştırılma, fazla çalıştırma, iş saatleri ihlali; sosyal hak ve özlük hakkı ihlalleri, insan onuruna yaraşır emeklilik sürecini yaşayamama ortak sorunumuz haline geldi.

Değerli Basın mensupları,
Biz mühendis, mimar ve plancılar, bilimi ve doğal kaynakları toplumun hizmetine sunan bir mesleği uyguluyoruz.

Tarımsal ve sanayi üretiminin itici gücüyüz. Ülke imarında, enerji üretim ve dağıtımının tüm aşamalarında, iletişim sektöründe, madenlerimizin bulunup işletilmesinde ciddi görevler üstleniyoruz.

Ülke sanayisinin, tarımının, doğal çevrenin, ormanlarımızın, tarihi kültürel varlıklarımızın korunması, geliştirilmesi ve gelecek kuşaklara taşınması asli sorumluluğumuz.

Bu boyutuyla bakıldığında, bilimi, tekniği, mühendisliği, mimarlığı, plancılığı, üretimi yatırımı, insanı doğayı dışlayan, dışa bağımlı piyasacı politika ve uygulamaların yıkıcı sonuçları yalnızca biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşam koşullarını kötüleştirmekle sınırlı kalmıyor.

Kamuya ait sanayi tesislerimizin, enerji santrallerimizin, iletişim alt yapımızın, demir-çelik ve petro kimya tesislerimizin, tarıma dayalı kuruluşlarımız haraç mezat satılmasının, ülkemizin teknik alt yapısının bitirilmesinin bedeli tüm topluma işsizlik, pahalılık yoksulluk ve yoksunluk geri dönüyor.

Ülkemizin sanayileşme hedefinden uzaklaşmasından ve özelleştirme uygulama-

larından dolayı ekonomik krizlere karşı savunmasız hale geliyoruz.

Rantiyeye dayalı kentleşme ve yapılaşma uygulamaları nedeniyle afetlere kaşı savunmasız hale geliyoruz.

Kar hırsı nedeniyle alınmayan tedbirler nedeniyle iş cinayetlerine, işyeri felaketlerine karşı savunmasız hale geliyoruz.

Tarım ve hayvancılık alanında izlenen dışa bağımlı politikalar nedeniyle gıda krizi, kıtlık ve açlık tehlikesiyle boğuşuyoruz.

Sevgili Basın Mensupları,
Ülkemizin, mühendislik, mimarlık ve plancılık birikimine sahip çıkmak aslında tüm toplumun geleceğine sahip çıkmak demektir.

Unutmayalım, satılan her kamu işletmesi, satılan her fabrika, talan edilen her tarım alanı, yağmaya açılan yer altı ve yer üstü zenginliklerimiz hepimizin yaşam alanıdır, geçim kaynağımızdır. Çocuklarımızın geleceğidir.
Bu acı tablo bizlere kaybedilmekte olan bir geleceği işaret etmektedir.

Bizler, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları
Bilimi ve teknolojiyi esas alan, üreten kalkınan, sanayileşen, tarımda kendi kendine yeten hakça bölüşen bir ülke istiyoruz.

Dış girdilere bağımlı olmayan; kamu yararı gözeten; sosyal refah-sosyal hukuk devleti anlayışını benimseyen; erişilebilir, nitelikli, ücretsiz sağlık, eğitim, sosyal güvenlik hizmetlerini hedefleyen; doğayla, tarihle ve insanla barışık; istihdam, emek ve halk odaklı bir kalkınma planlamasının yaşama geçirilmesini istiyoruz.
Bizler, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları yıllardır artan sorunlarımıza artık bir çözüm istiyoruz.

Adil bir gelir dağılımı istiyoruz.

Ücretli kesimlerin omuzuna yıkılan vergi yükünün hafifletilmesini, bütçe gelirlerinin büyük oranda kar, faiz ve servetin vergilendirilmesine dayandırılmasını istiyoruz.

Yeni mühendislik, mimarlık, planlama bölüm ve fakültelerinin açılması, program ve kontenjanlarının belirlenmesi süreçlerinde TMMOB ve bağlı odalarının olumlu görüşlerinin şart koşulmasını, mevcut bölüm ve fakültelerin bu boyutuyla gözden geçirilmesini istiyoruz.

İşsiz üyelerimize istihdam alanları açılmasını istiyoruz.

Ücret ve hak kayıplarımızın giderilmesini istiyoruz. Güvenli ve güvenceli çalışma koşulları istiyoruz.

Açlık sınırında yaşamaya mahkum edilen tüm emekliler gibi emekli maaşlarımızın yükseltilmesini istiyoruz.

Mühendis, mimar ve şehir plancısı istihdamında, almış olduğumuz, eğitim, vermiş olduğumuz hizmet ve üstlenmiş olduğumuz sorumluluğun niteliğine uygun ve insanca yaşanacak bir asgari ücret belirlenmesini istiyoruz.

Düşük ücretler ve kayıt dışı çalıştırılmaya karşı geçmişte SGK ile TMMOB arasında imzalanan, daha sonra iptal edilen ücret denetimi protokolünün yeniden yürürlüğe girmesini istiyoruz,

TMMOB ve Odaların elinden alınan mühendis, mimar ve şehir plancısı asgari ücreti belirleme yetkisi ile kamusal mesleki denetim yetkilerinin iade edilmesini istiyoruz,

Kamuda daha fazla istihdam istiyoruz. Kamu çalışanı üyelerimizin ek göstergelerinin, risk, sorumluluk ve özel hizmet tazminatlarının eşdeğer kadrolara uygun olarak güncellenmesini ve yükseltilmesini istiyoruz. Kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının özlük haklarında iyileştirme istiyoruz,
Liyakate dayalı bir kamu yönetimi istiyoruz,

Özelleştirme uygulamalarına son verilmesini, kamucu politikalara dönülmesini, kamu yatırımlarının ve kamuda istihdamın artırılmasını istiyoruz,

Mühendislik, mimarlık ve şehir planlamayı yok sayan, bilime ve tekniğe aykırı mevzuat ve uygulamalara son verilmesini istiyoruz,

Kısacası İnsan onuruna uygun bir yaşam, insan onuruna yaraşır bir gelecek istiyoruz,

Bütün bunları sadece kendimiz için değil tüm halkımız için istiyoruz ve böylesi bir gelecek için mücadele ediyoruz.

Çünkü bizler, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları:
Sorunlarımızın, ülkemizin ve halkımızın sorunlarından bağımsız olmadığının bilincindeyiz. Ve birlikte mücadele etmezsek yaşadığımız sorunların daha da büyüyeceğini çok iyi biliyoruz.

“Dayanışma Günü “ olarak ilan ettiğimiz bu önemli günde herkes duysun, herkes bilsin ki;
Bizler, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları:
Dün olduğu gibi bugünde, meslek alanlarımızı, meslektaşlarımızı ve ülkemizin geleceğini teslim almaya çalışan hiçbir zor ve baskıya karşı sessiz kalmayacağız.
Dün ne yaptıysak bugün de iyiden ve güzelden yana olanı, umutlu ve aydınlık olanı seçeceğiz.

45 yıl önce üretimden gelen gücüyle tarihin akışına müdahale eden meslektaşlarımızın izinde, mesleğimizin ve ülkemizin geleceği için durmaksızın mücadele edeceğiz.

Tüm halkımızı mücadelemizde bizlerle olmaya, bizlerle dayanışmaya ve gücümüze güç katmaya davet ediyoruz.

Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü!
Yaşasın Mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

25 EYLÜL GIDA MÜHENDİSLERİ GÜNÜ

25.09.2024

Değerli Arkadaşlar, Sevgili Meslektaşlarım,
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına hepinizi dostlukla selamlıyorum.

Bu yıl Gıda Mühendisleri Odamızın öncülüğüyle, ilk kez kutlamaya başladığımız 25 Eylül Gıda Mühendisleri Günü'nde aranızda olmaktan dolayı büyük bir mutluluk duyuyorum.

Gıda Mühendisleri Odasını, meslektaşlarının emeğini ve varlığını daha da görünür kılacak olan bu anlamlı günü ilan etmelerinden dolayı tebrik ediyorum. Bir arada paylaşıp, dayanışmayla çoğaltacağımız daha nice günlerimizin olmasını diliyorum.

Sevgili Arkadaşlar,
Hepiniz biliyorsunuz, yaşamlarınızda hissediyorsunuz, Türkiye tarihinin en büyük krizlerinden birini yaşıyoruz.

Hayat pahalılığı, işsizlik ve yoksulluk, sürdürülemez bir düzeye yükseldi. Her şey kontrolden çıktı.

Bırakınız sağlıklı ve yeterli beslenebilmeyi, halkımızın büyük bir çoğunluğu açlık sınırındaki aylık gelirleriyle yaşama tutunmaya çalışıyor.

TMMOB olarak bizler, bu amansız gidiş karşısında her dönemde kamucu, toplumcu, bağımsızlıkçı politikaların önemini vurguladık.

Sağlıklı ve sürdürülebilir gıdaya ulaşma hakkının en temel insan haklarından biri olduğunu her daim savunduk, bunun için mücadele ettik.

Gıda egemenliği ve gıda güvenliği kavramlarına kamu yararını gözeterek sahip çıktık. Gıda ve tarımda izlenen piyasacı, liberal, dışa bağımlı politikaların yaratacağı tehditleri gözler önüne sermeye çalıştık.

Ülkemizde 80'li yıllardan itibaren yasa değişiklikleri, özelleştirmeler, gıda ve tarım alanındaki kamu kurumlarının tasfiyesiyle yaşanan talan sürecinin yalnızca köylülerimizin hayatını olumsuz etkilemekle sınırlı kalmayacağını, kentlerde yaşayanların da ucuz ve sağlıklı gıdaya erişimini engelleyeceğini her ortamda dile getirdik.

Gıda Mühendisleri Odamızın Oda bünyesinde yaptığı bir çok etkinliğin yanısıra, Gıda, Ziraat ve Kimya Mühendisleri Odalarımızın TMMOB adına düzenlediği Kongre, sempozyum ve benzeri bilimsel etkinliklerle, hazırlanan teknik

raporlarla, İdari mahkemelere açtığımız yüzlerce dava ile yetkilileri uyarmaya ve bu konuda kamuoyu yaratmaya uğraştık hala da uğraşıyoruz.

Bu anlamda Gıda Mühendisleri Odamızın değerli yöneticilerine ve üye meslektaşlarımıza büyük bir özveriyle vermiş olduğu emeklerden dolayı teşekkürü bir borç bilirim.

Mesleklerinin 25. Ve 40. Yıllarını geride bırakarak, Gıda Mühendisleri Odası Onur Belgesi alacak değerli meslektaşlarımızı da bu vesileyle kutlamak istiyorum.

Genç yaşlarınızda başladığınız meslek hayatınızda, bilim ve tekniğin izinden hiç ayrılmadan, ülkemizin geleceği için, en önemlisi de çocuklarımızın geleceği için çalıştınız. Bu halkın, bu ülkenin yararına ne gerekiyorsa hiç çekinmeden taşın altına elinizi koydunuz.

Bizi, TMMOB'yi tanımlayan en önemli özelliklerimizden birisi işte budur.
Bizler, bir yandan mesleğimizin ve meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını korumak için, bir yandan ülkemiz ve halkımızın geleceği için, toplum yararı gözeterek çalışırız.

70 yıllık mücadele tarihimiz aynı zamanda bizim emek tarihimizdir. Bilim ve tekniği esas alan, kamu çıkarını savunan, eşitlik, özgürlük ve demokrasiden yana tavır koymaya çalışan bir gelecek mücadelesidir.

Değerli Arkadaşlar,
Sözü daha fazla uzatmadan 25 Eylül Gıda Mühendisleri Gününüzü tekrar en içten dileklerimle tebrik ediyorum.

Bugün Onur Belgesi alan meslektaşlarımızı ve bugünü Gıda Mühendisleri Günü ilan ederek daha anlamlı hale getiren oda yöneticilerimizi tekrar tebrik ediyorum.

Hepinizi dayanışmayla kucaklıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

10 EKİM KATLİAMI 9. YIL ANMASI

10.10.2024

Değerli Basın Emekçileri, Kaybettiğimiz Arkadaşlarımızın Değerli Aileleri, Sevgili Mücadele Arkadaşlarım

Hepinizi TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına saygıyla, sevgiyle ve dostlukla selamlıyorum.

9 yıl önce bu meydanda kaybettiğimiz 104 arkadaşımızın, kardeşimizin değerli anıları önünde saygıyla eğiliyorum.

Arkadaşlar, dile kolay… Bundan tam 9 yıl önce, binlerce insan, binlerce umut burada, bu meydanda, barışın sesini yükseltmek için buluşmuştuk.

Ülkemizin her yerinden lime lime akan eşitsizliğe, adaletsizliğe, hukuksuzluğa, sömürüye inat, insanca yaşamak için, bir arada, barış içinde yaşayabilmek için buluşmuştuk.

Ama o gün bizi kana buladılar. O gün yaşamlarımızı elimizden aldılar. Demir yolu emekçisi kardeşlerimizi, hayatının baharında gençlerimizi, ilkokul çağında çocuklarımızı, barışa adanmış ömürlerimizi çaldılar bizden.

Barışa, demokrasiye, emeğimize, özgür yarınlarımıza saldırdılar…Yetmedi. Üstümüze yağan bombaların ardından bizler birbirimize can olmaya çalışırken, biber gazıyla, TOMA'larla bize saldırmaya devam ettiler. Yetmedi. 9 koca yılda, bu katliamı yapan, ortak olan, ihmali bulunan hiçbir devlet görevlisini yargılamadılar.

9 yıldır acımız, özlemimiz, hasretimiz azalmadı. Bu acıyı sebep olanlar şunu iyi bilsinler ki 9 yıl boyunca öfkemiz ve isyanımız da azalmadı.
Bizler kaybettiklerimizi asla unutmayacağız ama bu meydanı kana bulayanları ve onlara yol veren suçluları da asla unutmayacağız.

Değerli Arkadaşlar, Kardeşlerim,
Tarihin her dönemi zalimlerin, hainlerin iktidarına, gücüne tanıklık etmiştir. Ancak bu iktidarların her biri halkın örgütlü mücadelesi karşısında, emek mücadelesi karşısında, barış kavgası karşısında mutlaka ama mutlaka yenilmiştir.
Bu ülke bizi katleden, öldüren, yok etmek isteyen, sermayedarların, çetelerin, faşist rejim bekçilerinin ülkesi değil; bu ülke emeği için mücadele edenlerin, barış diye haykıranların, eşit ve özgür günleri umudunda taşıyanların ülkesidir, bizim ülkemizdir!

Ve biz bu topraklarda nefes aldığımız sürece, bilinsin ki; 10 Ekim ‘de yitirdiğimiz hiçbir kardeşimizi unutmayacağız. Barış için, demokrasi için sonuna kadar mücadele edeceğiz.

Ant olsun ki hesap soracağız!

Ant olsun ki barışın ve kardeşliğin ülkesini kuracağız!

Yaşasın Emek, Barış ve Demokrasi Mücadelemiz
Yaşasın Halkların Kardeşliği

Özgür Topçu
TMMOB Genel Sekreteri

TMMOB DÜNYA GIDA GÜNÜ SEMPOZYUMU

12.10.2024

Değerli Oda Başkanlarım,
Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün Değerli Temsilcisi,
Değerli Meslektaşlarım,
Değerli Konuklar,

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.
Birliğimiz bünyesindeki 3 odamızın TMMOB adına her yıl birlikte düzenlediği Dünya Gıda Günü Sempozyumu'na hepiniz hoş geldiniz.

"Yaşam ve Gelecek İçin Gıda Hakkı"" temasıyla hazırlanan bu anlamlı etkinliğe emek veren tüm odalarımıza, yöneticilerimize ve elbette sempozyum boyunca görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına birliğimiz adına teşekkür ediyorum.

Bildiğiniz gibi Dünya Gıda Günü, dünya çapındaki yoksulluk ve açlık sorunu hakkında farkındalık yaratma amacıyla kutlanıyor.

Üç Odamız tarafından her yıl gıda gününde düzenlenen bu etkinlikte ise gıda sorununa ilişkin farkındalık yaratmanın yanı sıra, bu alanda sorunlara neden olan sınıfsal ve sistemsel dinamikleri de ortaya koymaya çalışıyoruz.

Dünya Gıda Günü, Dünya Su Günü ve Dünya Gıda Güvenliği Günü vesileleriyle şimdiye kadar savunduğumuz 'Gıdaya ve suya erişim temel bir insan hakkıdır' söylemini mesleki sorumluluklarımız gereği tüm toplumla sürekli paylaşıyoruz.

Değerli Konuklar,
2015 yılında Birleşmiş Milletler tarafından belirlenen "Sürdürülebilir Kalkınma" hedeflerinden biri olan "2030 Yılına Kadar Açlık Sorununu Ortadan Kaldırma" girişimi ne yazık ki ulaşılabilir olmaktan tamamıyla çıkmış durumda.
Birleşmiş Milletler tarafından yayınlanan raporlara göre 2023 yılında dünya genelinde yaklaşık 733 milyon insanın açlık çektiğini ortaya koydu.
Dünya nüfusunun yüzde 9,1'ine denk gelen bu sayı, açlıkla mücadelede 2021 ve 2022 yıllarına oranla kayda değer bir değişiklik olmadığını gösteriyor.
Sadece bu kadar da değil, yine birleşmiş milletler raporlarına göre dünya nüfusunun yaklaşık %30'u yani 2,3 milyar insan orta ve ciddi düzeyde gıda güvensizliği yaşıyor.

Dünya Bankası'nın yakın zamanda yayınladığı raporlara göre 2023 yılında dünyanın neredeyse tüm ülkelerinde enflasyonda özellikle de gıda ürünleri enflasyonunda çok ciddi bir artış yaşanıyor.

Bu artış özellikle yoksul ülkelerde ve Türkiye gibi kriz içindeki ülkelerde çok çarpıcı boyutlarda.

Yine Dünya Bankası raporuna göre ülkemiz yıllık reel gıda enflasyonunun en yüksek olduğu ülkeler arasında yer almaktadır.

Gıda fiyatları dünya genelinde düşüş eğilimi gösterirken, ülkemizde ekonomik ve politik nedenlerle sürekli artması, sosyal sorunları da beraberinde getirmektedir.

Gıda harcamaları, hane giderleri içinde büyük bir bölümü oluşturduğu için, gıda enflasyonu, dar ve sabit gelirli kesimleri çok daha fazla etkilemektedir.
İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde de belirtildiği gibi, insanların temel gereksinimi olan gıdanın eşit ve adil dağıtılmadığı bir dünya güvenli değildir. Yaşamak nasıl bir insan hakkı ise sağlıklı, güvenli ve yeterli gıda ile temiz suya, kolayca ve sürdürülebilir bir biçimde ulaşabilmek de bir insan hakkıdır. Bunu sağlamak kamu otoritelerinin en önemli görevlerinden biridir. Gıdaya erişim bir sorun ve endişe kaynağı olmaktan çıkarılmalıdır. En temel ve ertelenemez ihtiyaç olan gıdanın, herkes için kolayca, yeterince, sürdürülebilir şekilde ve ekonomik olarak erişilebilecek duruma getirilmesi zorunludur.

Değerli Konuklar,
Bu acı tablo ülkemiz için bir utançtır.

Her geçen gün artan fiyatlar sağlıklı beslenme ve yaşam hakkımızı elimizden alıyor. Ne yazık ki giderek zorlaşan ekonomik koşulların bu faturası en çok da çocuklarımıza yani geleceğimize kesiliyor.

Bakınız, bugün eğitim alanındaki en temel sorun yetersiz beslenme ve temiz suya erişimdir. Türkiye'de bugün her dört çocuktan biri derin yoksulluk sorunları ile yüzleşmekte, yeterli ve besleyici gıdaya ulaşamamaktadır. Bunun ne demek olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz. Yetersiz beslenme, akademik başarıdan tutun da fiziksel gelişime kadar çocuklarımızın yaşamını etkiliyor.

Geldiğimiz noktada artan ekonomik krizin ve eğitimde piyasalaşmanın yarattığı bu yükü, veliler kendi örgütlü mücadelesiyle "ücretsiz okul yemeği" mücadelesi vererek hafifletmeye çalışıyor.

Unutmayalım, bir ülkede çocuklar ölüyorsa, açlıkla yüz yüze geliyorsa, beslenemiyorsa o ülkenin geleceği bir hiçtir. O ülkenin geleceği karanlıktır. Bu yüzden gıdaya erişim, sağlıklı beslenme en öncelikli insan haklarındandır.

Değerli Konuklar,
Biliyoruz ki yoksulluk ve açlık kader değildir, açlık ve yoksulluğun, yaşam hakkını ihlal eden, yıkıcı ve insanlık dışı kapitalist sistemin ekonomik adaletsizliğinin bir sonucudur.
Uluslararası şirketler ve taşeronları, yüzlerce çeşit ticari marka adı altında Dün-

ya'nın gıda kontrolünü ellerinde tutmakta, kontrollerini sürdürmek için akıl dışı uygulamaları ülkelere ve üreticilere dayatmaktadır.

Tarım, tohumculuk, toprak gibi alanlarda birbiri ardına yapılan yasal düzenlemeler tarım ve gıdanın piyasalaştırılmasına, doğal kaynakların yağmalanmasına neden olmaktadır.

Gıda alanındaki özelleştirmeler, kamu kurumlarının tasfiyesi veya işlevsizleştirilmesi, KİT'lerin yabancı sermaye veya yerli işbirlikçilerine peşkeş çekilmesi gibi uygulamalarla bir talan süreci devam etmektedir. Bu süreç köylülerimizi olduğu gibi kentlilerimizi de yoksullaştırmakta, halkımızın açlık sınırına hızla yaklaşmasına neden olmaktadır.

Değerli Konuklar,
TMMOB ve bağlı odalarımız 70 yıldır olduğu gibi bu yıkım politikasına karşı hukuki ve toplumsal mücadele yürütse de ülkemizin tarım alanları hızla daraltılıyor.

Tarım alanlarının madenciliğe, imara ve sanayi tesislerine açılması ile gıda hakkı, yani gıdaya erişim zorlaşmaktadır. Tarımsal faaliyet dışına çıkarılan her toprak parçasıyla, tarımda yeterliliğiniz azalmakta bu da o ülkenin gıda egemenliğinin kaybolduğu anlamına gelmektedir.

Bugün egemen olan kapitalist/endüstriyel gıda sistemi, üretimden tüketime, üretim alanından tüketim alanına, üretim ilişkilerinden tüketim ilişkilerine gıda sistemini bir rant, sömürü ve tüketim ilişkisi olarak örgütlemektedir. Ülkelerin gıda bağımsızlığı ve egemenliğini şirket egemenliği olarak uygulamakta, sağlıklı gıda üretiminin adil koşullarını ortadan kaldırmakta, gıdayı bir meta olarak görmektedir.

AKP uyguladığı politikalarla ve çıkarttığı yasalarla köylülerin yüzyıllardır ortak mülkiyet olarak kullandıkları otlaklarına, meralarına, yaylaklarına yasa zoruyla el koymuş, şirketlere satışının önünü açmış, köylülerin kullanımına kapatmıştır. Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile köylüyü zorla toprağından ederek, bitkisel üretim ile hayvan yetiştiriciliğini birbirinden ayırarak küçük üreticilerin ölüm fermanını yazmıştır.

Bütünşehir/Büyükşehir yasasıyla köyleri mahalle yapıp ortak mülkiyetlerine el koymuş, ülkenin neredeyse tamamını maden arama sahasına dönüştürmüştür.
Uygulanan neo-liberal politikaların tamamı köylüleri/çiftçileri tarımsal üretimi bırakmaya zorlamaktan öte bir şey değildir. Üretiminden hızla uzaklaştırılan milyonlarca çiftçi, şehirlerde olmayan bir geleceğin peşine sürüklenmektedir. Bu da zaten olmayan ekonomik ve siyasi bağımlılığı daha da artırmakta ve ekonomiyi kırılgan hale getirmektedir.

Değerli Konuklar,
TMMOB olarak; gıdaya ulaşmanın temel bir hak olduğunu her fırsatta vurguluyoruz.

Gıda egemenliği kavramına sahip çıkıyor ve bunu ulusların tarım, hayvancılık, depolama gibi gıda kaynaklarını belirleme ve yönetme hakkı olarak tanımlıyoruz.

Halkımızın herkes gibi sağlıklı, kültürel açıdan uygun ve sürdürülebilir gıdaya ulaşma hakkı olduğunu savunuyoruz.

Yine nitelikli ve yeterli beslenmede gıda çeşitliliğinin önemli olduğunu söylüyor ve bunun da ancak yerli çiftçi, yerel tarım ve yerli üretim ile sağlanabileceğini, köylü ve tüketiciden yana olan yasalar yürürlüğe sokulması gerektiğini söylüyoruz.

Halkların gıdaya erişme hakkı, ellerinden alınamaz, satılamaz ve devredilemez bir haktır. Bu eksende insan yaşamında, besin kaynaklarından yani gıdadan daha önemli bir şeyin olmadığını biliyoruz.

Gerçekçi öngörüler ile planlamacı, yatırımcı, mühendis ile köylünün omuz omuza çalışacağı bir zemin üzerinde, üretimi yeniden organize eden, üreticiden tüketiciye doğrudan bir beslenme zinciri kuran, emek eksenli ve dayanışmayı arttıracak yeni bir yapı, ülkemiz insanı, ülkemiz tarımı, kırsal hayat ve tüketici sağlığı açısından en acil gereksinimdir.

Değerli Konuklar,
Sözlerime son vermeden önce bir kez de burada, meslek örgütümüz TMMOB'nin 70. Yılını kutlamak istiyorum. 70 yıldır inatla, umutla, bilim ve tekniğin ışığında halkın yaşadığı her darboğazda, her zorda çekinmeden taşın altına koyan siz meslektaşlarımın o eşsiz emeğine bir kere daha teşekkür etmek istiyorum. İmkanlarıyla okuduğumuz, yetiştiğimiz bu topraklarda eşit, özgür, insan onuruna yaraşır bir gelecek için mücadele etmek, mesleğimizin en önemli sorumluluğudur. Bu bilinç ve sorumlulukla, nice mücadele yıllarımıza.

Hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Ekrem Poyraz
TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu II. Başkanı

TMMOB 70. YIL ETKİNLİĞİ

19.10.2024

Değerli Konuklar, Değerli Meslektaşlarım, Değerli Oda Başkanları, Odalarımızın kıymetli yöneticileri, Değerli basın mensupları, Değerli bilim emekçileri, Sevgili Öğrenciler,
Hepinizi Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği ve şahsım adına saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Birliğimizin 70. yaşını hep birlikte kutladığımız bu anlamlı etkinliğe hepiniz hoş geldiniz.

70 yıl çok uzun bir süre, ama aklınıza artık yaşını başını almış bir meslek örgütü gelmesin. TMMOB şimdi delikanlı yaşında, bilim ve tekniğin ışığında kamu yararı için daha da fazla çalışacağı bir döneminde.

En genç en coşkun çağında.

Bundan, tam 70 yıl önce, ülkedeki 8.000 mühendis ve mimarı kapsayan 10 meslek odasıyla yola çıkan TMMOB, bugün 24 meslek odası, 231 Şube, 673 İl Temsilciliği, 399 İlçe Temsilciliği, 54 İl Koordinasyon Kurulu, 121 farklı disiplinden 700.000'i aşkın mühendis mimar ve şehir plancısı ile mücadelesini sürdürüyor.
Ne büyük bir mutluktur ki yılları ve yolları omuz omuza yürüyerek bugünlere geldik.

Sizlerle aynı mücadelenin parçası olmaktan, hiç tereddüt etmeden aldığımız sorumluluklardan, ülkemizin ve mesleğimizin geleceği için birlikte çalışmaktan gurur ve mutluluk duyuyorum.

İyi ki varsınız. İyi ki TMMOB var.

Bir kez daha hoş geldiniz diyorum.

Değerli Mücadele Arkadaşlarım,
Konuşmama başlamadan evvel şunu söylemeliyim. TMMOB'ye dair hangi cümleyi kurarsak kuralım, ne anlatırsak anlatalım söyleyeceğimiz her şey eksik kalacaktır.

Çünkü TMMOB demek memleket demektir.

Çünkü TMMOB demek 100 yıllık Cumhuriyet tarihinin 70 yılına tanıklık demektir.

Çünkü TMMOB demek Türkiye'deki toplumsal mücadeleler tarihinin en önem-

li dinamiklerinden birisi demektir.

Özel Mühendislik Okullarına karşı 1960'lı yıllarda verilen mücadeleyi anlatmadan; '68 Hareketinin coşkusunu ve Dev-Genç'i anlatmadan; 1970'li yıllardaki toplumsal muhalefetin yükselişinin anlatmadan; ülkede verilen antifaşist mücadeleyi anlatmadan; 19 Eylül 1979 İş Bırakma Eylemini anlatmadan; 1989 Bahar eylemlerini anlatmadan; Özelleştirmelere karşı verilen mücadeleleri anlatmadan; Emek Platformu'nu-Demokrasi Platformunu anlatmadan; Kamuda çalışan meslektaşlarımızın sendikalaşma mücadelelerini anlatmadan; TMMOB Demokrasi Kurultayını, Mühendislik-Mimarlık Kurultayını anlatmadan; Sosyal sigorta ve sağlıkta dönüşüm yasasını anlatmadan; TEKEL Direnişini anlatmadan; bu ülkenin aydınlık yarınları için bir umut doğuran Gezi Direnişini anlatmadan TMMOB tarihini anlatamazsınız.

TMMOB, yakın tarihimizde yer eden tüm bu toplumsal hareketlerin parçası ve en önemli dinamiğidir. Ülke tarihimizde içinde umut olan, içinde aydınlık olan, içinde emek olan ne varsa TMMOB o olayın mutlaka parçasıdır.

Hani Sabahattin Ali o meşhur şiirinde diyor ya:
"Biz istiyoruz ki, bu memlekette yapılan her iş,
Üç beş kişinin çıkarına değil, bu toprakları dolduran milyonların yararına olsun,
Biz istiyoruz ki bu topraklar üzerindeki insanlar,
Fikirlerinden dolayı değil bu yurdun bu halkın yararına veya zararına yaptıkları işlerden dolayı hesap versinler"
TMMOB işte böyle bir bilinç ve sorumlulukla 70 yıl boyunca çalıştı, örgütlendi, mücadele etti.

Yıllardır her çalışma raporumuzda yazdık, her toplantıda dile getirdik;
TMMOB ortamı bir üretim, çaba ve mücadele ortamıdır.

TMMOB ortamı; üyeleriyle, Odalarıyla birlikte oluşan bir ortamdır.

TMMOB ortamı sermayenin yolsuzluklarına, sömürüsüne, özelleştirme üst başlığıyla sürdürdüğü yağma ve talanına karşı bir ortamdır.

TMMOB ortamı; yabancı tekellerin ülke kaynaklarını yağmalayan, çevremizin ve insanımızın sağlığını tehdit eden yatırımlarına karşı bir ortamdır.

TMMOB ortamı; kentsel rantın kamuya dönüştürülmesini savunan; SİT alanlarının, ormanların yağmalanmasına karşı duran bir ortamdır.

TMMOB ortamı; mücadeleyi kendi üye tabanında yaygınlaştırma çabasına girerken, işçilerle, kamu çalışanlarıyla, öğrencilerle, köylülerle dayanışma içinde olmayı gerekli bulan ve bu dayanışmayı birlikte düşünce üretecek meydanlarda ortak eylemlerle yaşayan bir ortamdır.

TMMOB ortamı; demokratik mücadelenin bir siyasi mücadelenin altyapısını

oluşturduğunu bilen bir ortamdır. Bu nedenle muhalif, emekten yana, siyasi partilerle de dayanışma içerisinde olmayı bir zorunluluk olarak gören bir ortamdır. TMMOB ortamı; bugün Türkiye'de herkesin kendini demokrat ilan ettiği bir dönemde, demokrasi taleplerini açan, işkence, yargısız infaz, zorla göç ettirme, Kürtlere asimilasyon ve benzeri tabuların üzerine giden gerçekten demokrat bir ortamdır.

TMMOB ortamı; militarizme ve otoritarizme karşı sivil demokratik bir toplumu, faşist çete devletine karşı insan haklarına saygılı hukuk devletini savunan özgür bir ortamdır.

TMMOB ortamı; Yeni Dünya Düzeni'nin toplumumuzu işsizliğe, açlığa ve geleceği konusunda umutsuzluğa düşüren rant politikalarına karşı, sanayileşmeden, sosyal kalkınmadan, üretimden yana bir ortamdır.

TMMOB ortamı; yurttaşların ve tüm çalışanların, aydınların düşünce ve örgütlenme özgürlüğünden, insan haklarından yana bir ortamdır.

TMMOB ortamı; sağlıkta, eğitimde, sosyal güvenlikte sosyal devleti savunan bir ortamdır.

Yani TMMOB ortamı; gücünü kendi üyesinden, kendi halkından alan, üyesi ve halkı için var olan,
Sermayeden, devletten bağımsız, ülkede, bölgede ve dünyada barıştan yana, bağımsız, demokratik, laik bir toplum ve sosyal devletten yana bir ortamdır.
Ne bizi bu ülkeden ayırabilirler ne de bu ülkeyi bizim kalbimizden, geleceğimizden, emeğimizden söküp atabilirler. Bu ülkede biz varız. Bu ülkede TMMOB örgütlülüğü var.

Değerli Mücadele Arkadaşlarım,
Uzun bir serüvendir TMMOB. Bitmeyen bir yolculuğun sayısız kahramanının hikayesidir

TMMOB'nin sırtını dayadığı bu değerlerin ve görkemli mücadele tarihimizin mimarı TMMOB'nin ilerici, devrimci, demokrat, yurtsever kadrolarıdır.
Ben burada bu vesileyle bugünkü etkinliği yaptığımız tesisimize de ismini verdiğimiz, unutulmaz başkanımız Teoman Öztürk'ün şahsında Birliğimizin 70 yıllık onurlu tarihini yaratan tüm değerlerimizi saygıyla anıyorum.

Yine TMMOB'nin bu 70 yıllık tarihinin son elli yılında bizlere rehberlik eden ve ne zaman ihtiyacımız olsa yanı başımızda olan geçmiş dönem başkanlarımız Yavuz ÖNEN, Bülent TANIK, Teoman ALPTÜRK, Kaya GÜVENÇ ve Mehmet SOĞANCI' ya da bir kez daha sizlerin önünde teşekkür etmek istiyorum.
Düzenin akıntısına kapılmadan, kimsenin 'arka bahçesi' olmadan, ayakta durmaya gayret göstermeleri; halktan yana, insandan yana, özgürlükten, demokrasiden ve barıştan yana tercihleri bugün birer onur sembolüdür bizim için.
Sağlık sorunları nedeniyle bugünkü etkinliğimize katılamayan ama aklının ve

yüreğinin burada olduğunu bildiğim Yavuz abiye de geçmiş olsun dileklerimizi iletiyorum.

İyi ki varlar, iyi ki yolumuz kesişti.

Sevgili Arkadaşlar,
70 yıllık tarihimiz boyunca bizim en büyük gücümüz üyelerimiz ve meslektaşlarımızla kurduğumuz güçlü ilişkiler ve savunduğumuz kamucu değerler olmuştur. İktidar sahiplerinin ve sermaye kesimlerinin ağır saldırıları altında geçen bu mücadele sürecinde kendimizi asla yalnız hissetmedik.

Türkiye'deki emek mücadelesinin, işçi sınıfı mücadelesinin taşıyıcısı olan DİSK, KESK, Türk Tabipleri Birliği, emekten ve halktan yana partiler ile diğer mücadele arkadaşlarımız alanlarda, barikatlarda bizleri asla yalnız bırakmadılar. Birbirimize daima sahip çıktık, birbirimize yoldaşlık ettik. Bugün de bizleri yalnız bırakmayan tüm emek ve meslek örgütlerimizin ve siyasi partilerimizin yöneticilerine çok teşekkür ediyorum.

Tüm bu mücadele dönemi boyunca her zaman yanımızda olan bir diğer kesim de, yıllardır emekçiden, emekten, başka bir dünyadan yana sözünü esirgemeyen, bu memleketin yüz akı basın kuruluşları oldu.

Bugün dayanışma plaketi vereceğimiz Cumhuriyet, BirGün, Evrensel gazetesi ve Anka Haber Ajansı şahsında bu yolda sesini sesimize katan, halkımızın, emekçilerin yanında duran tüm basın yayın kuruluşlarına, gazeteci dostlarımıza, emekçilerine en içten teşekkürlerimi iletmek istiyorum.
Hepsini yürekten alkışlıyorum.

Teşekkürlerimiz tabi ki bu kadarla sınırlı değil.

Mücadelemiz boyunca bize güç ve güven veren bir diğer kesim de hocalarımızdı. Memleketin en karanlık günlerinde her türlü fikrin sesi kısılırken, kamu yararı için, bilimsel bilgi üreten, zaman ne gerektiriyorsa kaçmadan o sorumluluğu alan, çok değerli hocalarımız, bilim insanlarımız verdiğimiz mücadelede bizi hiç yalnız bırakmadılar.

Bugün kendilerine teşekkür plaketlerimizi takdim edeceğimiz hocalarımız Korkut Boratav, Bilsay Kuruç ve Ruşen Keleş'in şahsında Birlik ve Oda çalışmalarımıza katkı ve emek sunan tüm bilim insanlarına bir kez daha yürekten teşekkür ediyorum.

Yine sanatçı kimliğinin yanı sıra mimarlık mesleğinde de bu yıl 50.yılını geride bırakan ve her zamanki gibi bizleri yalnız ve müziksiz bırakmayan sevgili sanatçımız ve meslektaşımız Nejat Yavaşoğulları'na ve ekip arkadaşlarına hepinizin huzurunda minnetlerimizi sunuyorum.

Bu topraklarda üretilen her bir değerde, her bir mücadelede sizlerin sonsuz eme-

ği ve bilgisi var.

İnanıyor ve biliyorum ki, bu karanlığı hep birlikte dağıtacağız. Mutlaka ama mutlaka düşlediğimiz yarınlara ulaşacağız.

Değerli Mücadele Arkadaşlarım,
TMMOB tarihinin hiçbir döneminde bu karanlığa teslim olmadı. 70 yıllık tarihimiz ülkemizin, mesleğimizin ve halkımızın yararına mücadeleyle geçti.

Hani büyük usta Nazım Hikmet diyor ya;
"Dörtnala gelip Uzak Asya'dan
Akdeniz'e bir kısrak başı gibi uzanan
Bu memleket, bizim.
Bilekler kan içinde, dişler kenetli, ayaklar çıplak
Ve ipek bir halıya benzeyen toprak,
Bu cehennem, bu cennet bizim."

Dost da düşman da duysun.
Bu, bizi yetiştiren memleketimize, meslektaşlarımıza ve geleceğimize karşı sözümüzdür.

Ant olsun ki;
70 yıldır ne yaptıysak bundan sonra da öyle yapmaya, bilim ve tekniğin ışığında halk için çalışmaya devam edeceğiz.

Ant olsun ki;
Bildiğimizden dönmeyeceğiz.
Kimseye teslim olmadan, kişisel çıkarlarımızı gözetmeden; üreten, sanayileşen, hakça bölüşen bir ülke için mücadele edeceğiz.

İnanıyor ve biliyorum ki doğup büyüdüğümüz bu gökyüzü altında, emek emek büyüttüğümüz mücadele mutlaka boy verecek.

Eşit, özgür, bağımsız ve demokratik bir ülke mücadelesini mutlaka ama mutlaka kazanacağız.

Bu inanç ve coşkuyla sizleri en içten duygularımla bir kez daha selamlıyorum.
Yaşasın TMMOB örgütlülüğü!
Yaşasın mücadelemiz!
Hep var olsun TMMOB. Nice 70 yıllara!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ESENYURT MEYDANI KAYYUM NÖBETİ

07.11.2024

Değerli Arkadaşlar, Değerli Basın Mensupları,
Hepinizi TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Birlik Yönetim Kurulu üyelerimiz, Birliğimize bağlı Odalarımızın ve İstanbul Birimlerimizin yöneticilerinden oluşan bir heyet olarak buradayız.

Demokrasiye ve halk iradesine duyduğumuz saygıyı göstermek ve Esenyurt halkıyla dayanışmamızı kamuoyuyla paylaşabilmek için buradayız.

Sevgili Dostlar,
İsterdik ki halkın iradesiyle seçilmiş belediye başkanlarımızın düzenlediği şenliklere, toplantılara, halk buluşmalarına katılmak için yan yana gelebilelim.

İsterdik ki ülkemizin aydınlık geleceği için, demokrasiden, eşitlikten, bir arada yaşamdan söz etmek için yan yana gelebilelim.

Ancak ne yazık ki burada hep birlikte, bir kez daha bir demokrasi utancına şahitlik ediyoruz.

Siyaset güdümlü kararlarla seçilmiş Belediye Başkanlarının görevden alınarak yerlerine kayyım atandığı, siyasi parti eş genel başkanlarının, milletvekillerinin, belediye başkanlarının cezaevinde tutulduğu,bir ülkede asgari ölçütte de olsa demokrasiden söz etmek mümkün değildir.

Bu uygulamalar, siyasi iktidarın kendisine muhalif tüm toplumsal kesimlere gösterdiği birer sopadır.

Esenyurt Belediye Başkanı Sayın Ahmet Özer'le başlayan,ardından Mardin, Batman ve Halfeti Belediye Başkanlarıyla devam eden kayyım atamaları da yaşadığımız bu keyfiyet rejiminin en çıplak halidir.

Türkiye'de hukukun ne denli siyasallaştığını artık hepimiz biliyoruz.

Adaylık aşmasında hiçbir yasal engel konulmayan muhalif Belediye Başkanları, seçildikten hemen sonra yaşanan görevden alma ve kayyum süreçlerinin de hukuki değil siyasi bir tasarruf olduğunu artık hepimiz biliyoruz.

Belediye Başkanları görevden alındıktan sonra yerlerine, yine halk iradesiyle seçilmiş olan Belediye meclis üyelerinden birinin değil de, Cumhurbaşkanı tarafından atanmış Valilerin getirilmesi ise bu hukuksuzluğun en açık göstergesidir.

Siyasi iktidarın demokrasiye ve halk iradesine bakışının özetidir.
Bu zihniyet tarihe kara bir leke olarak düşmüştür.

Çünkü seçilmiş belediye başkanlarını görevden almak, sadece halk iradesine değil, halkın demokrasiye ve seçimlere olan inancına da darbe vurmaktadır.

Ülkemizin demokratik, eşit ve bir arada, barış içerisinde yaşayabileceği bir geleceği tehdit etmektedir.

Halkla hiçbir bağı olmayan, halka karşı hiçbir sorumluluk duygusu taşımayan kayyımlar sadece demokrasiye değil, atandıkları yerel yönetimlere de büyük ve kalıcı zararlar vermektedir.

Sevgili Dostlar,
Bizler, bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları olarak ne bu hukuksuz düzeni ne de antidemokratik dayatmaları kabul etmiyoruz.

Hiç kimsenin ülkemizdeki asgari demokrasi işleyişini yok etmeye, insanların demokratik iradesine ipotek koymaya hakkı yoktur.

Ülkeyi yönetenleri, ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz bir gelecek, her geçen gün artan borç yükü ortada duruyorken, bu ülkenin gerçek sorunlarıyla yüzleşmeye, anayasaya, hukuka ve halk iradesine saygı duymaya çağırıyoruz.

Siyasi iktidara bir kez daha sesleniyoruz:
Yaşanan bu demokrasi ayıbından, halk iradesine vurulan bu darbeden derhal vazgeçilmelidir.

Hukuk dışı yollarla, baskı ve zor yöntemleriyle muhalif siyasetçileri etkisizleştirme anlayışı terk edilmelidir.

Siyasi gerekçelerle hukuksuz biçimce cezaevinde tutulan tüm siyasetçiler serbest bırakılmalı, seçilmiş belediye başkanları derhal görevlerine dönmelidir.

TMMOB olarak tarihimizin her döneminde antidemokratik ve baskıcı uygulamaların karşısında olduk. Bundan sonra da demokrasiden, özgürlüklerden, halkların kardeşliğinden ve barıştan yana tavrımızı sürdürmeye devam edeceğiz.
Türkiye'deki 700 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının örgütü TMMOB olarak nerede olursa olsun halkının iradesini ve demokrasiyi her şeyi üstünde tutuğumuzu ve bu mücadeleden vazgeçmeyeceğimizin bilinmesini istiyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 8. COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ KONGRESİ

20.11.2024

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Hocalarım, Sevgili Öğrenciler
TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Birliğimiz adına Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamızın yürütücülüğünde düzenlenen Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongremize hepiniz hoş geldiniz.

İlki 2007 yılında Trabzon'da düzenlenmiş olan Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongremizin bugün burada 8.sini gerçekleştirmekten onur duyuyoruz.

Kongrenin yapılmasında büyük emekleri bulunan Düzenleme ve Yürütme Kurulumuza, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamız yöneticilerine, Oda çalışanlarımıza ve elbette görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına şimdiden teşekkür ediyorum.

Kongremizin başarılı geçmesini diliyorum.

Değerli Konuklar,
Doğanın ve doğal kaynakların insan ihtiyaçları doğrultusunda dönüştürülmesi çabası, biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki faaliyetlerinin ortak unsurudur.

Bu çabanın, dünyamızın ve insanlığın ortak geleceğini güvence altına alacak biçimde sürdürülebilmesi, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin en önemli önceliklerinden birisidir.

Bu anlamıyla önümüzdeki 3 gün boyunca farklı boyutlarıyla tartışacağımız Coğrafi Bilgi Sistemleri, çok sayıda farklı mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı disiplini için temel veri kaynağıdır ve günümüzde etkin bir teknolojik araç olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Bu disiplinler arası niteliği nedeniyle Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamızın yürütücülüğü üstlendiği bu kongremizin düzenleme kurulunda 11 ayrı odamızdan da temsilci bulunmaktadır.

Bilgisayardan çevreye, enerjiden madene, ormancılıktan doğal kaynaklara, ulaşımdan kriz yönetimine, kent planlamasından iletişime, altyapı uygulamalarından sanayileşmeye kadar her alanda Coğrafi Bilgi Sistemlerine dayalı teknoloji ve uygulamalara ilişkin bilgi ve çalışmaların paylaşılmasını, yaygınlaşmasını ve toplumsallaşmasını sağlamak bu kongremizin temel amacıdır.

Değerli Konuklar,
Günümüzde teknoloji geçmiş dönemlerle kıyaslanamayacak bir hızla gelişip yaygınlaşıyor.

Endüstri 4.0 devrimi olarak tanımlanan süreçte yapay zekâ kullanımı, robotik uygulamaların yaygınlaşması, nesnelerin interneti ve bilişim alanındaki gelişmeler tüm disiplinlerin ve sektörlerin üretim yaklaşımlarında bir paradigma değişimine de neden oluyor.

Yeni teknolojik atılımlar sadece teknoloji kullanımının yoğunluğunu artırmıyor; geleneksel üretim tekniklerinin egemen oluğu alanları da teknolojiyle buluşturup dönüştürüyor.

Üretim teknolojilerindeki bu gelişmeler , yanlarında kontrol yöntemleri, kalite güvence sistemleri, mühendislik eğitimi dahil eğitim ve belgelendirme konularında da yenilikleri beraberinde getiriyor.

İletişimden haberleşmeye, ulaşımdan lojistiğe, sanayiye, enerjiye, tarımsal üretime kadar pek çok alan, yeni teknolojik gelişmelerle sürekli olarak yeniden yapılandırılıyor.

Şunu hepimiz biliyoruz ki, yaşanan her teknolojik gelişme, o teknolojiyi üretip kullanabilen ülkelerle, teknolojik bağımlılığı olan ülkeler arasındaki sömürü ve bağımlılık ilişkisini daha da perçinliyor.

Bir başka deyişle bilgi ve teknolojiyi elinde tutan güçler dünya üzerindeki egemenliklerini daha da pekiştiriyorlar.

Gönül isterdi ki, ülkemizin bilim, teknoloji, sanayi ve mühendislik alt yapısının güçlendirilmesi, Ar-Ge ve Ür-Ge faaliyetlerinin, inovasyonun ve teknoloji yoğun üretimin desteklenmesi ülkemizin asli ekonomik önceliği olsaydı.

Ancak üzülerek belirtmek gerekir ki, ülkemizde 1980'li yıllardan itibaren kesintisiz olarak uygulanan rant temelli politikalar nedeniyle üretimi, yatırımı, sanayileşmeyi, bilimi, teknolojiyi, mühendisi ve insanı ikincilleştiren bir ekonomik yapı oluşturuldu.

Ülke ekonomisi arazi rantı üzerine temellendirildi. İnşaat, finans ve gayrimenkul sektörleri de bu temelin odağına yerleştirildi.

Sanayi bölgelerinde binlerce kişinin istihdam edileceği tesisler yerine, kent merkezlerinde binlerce dairelik konut projeleri daha çekici hale getirildi.

Ülke topraklarının tamamının, tarım alanları, ormanlar, yaylalar, meralar, milli parklar ayrımı gözetmeksizin arsa olarak değerlendirildiği rant ekonomisinin egemen olduğu bir süreç yaşadık ve yaşamaya devam ediyoruz.

Sevgili Arkadaşlar,
Gelinen noktada, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları listesine baktığımızda, büyük bir bölümünün özelleştirilen eski KİT'lerden, 1930'lu yıllardan itibaren devlet teşvikiyle kurulan sanayi kuruluşlarından ve doğrudan dış yatırımlardan oluştuğunu görüyoruz.

Bu listede neoliberal politikaların uygulanmaya başlandığı dönemden sonra kurulan tek bir sanayi kuruluşuna bile rastlamıyoruz. Ülkedeki köklü şirketler dahi yatırımlarını sanayi üretiminden hizmet sektörüne kaydırmaktadır.
Ülkemizde artık her holding kendi gayrimenkul şirketini, kendi alışveriş merkezini kurmaktadır.

Türkiye'nin en zengin insanları listesine baktığımızda ise, büyük bir çoğunluğunun inşaat ve gayrimenkul işleriyle, hiçbir toplumsal yarar sağlamayan ödeme garantili KOİ projeleriyle, yok pahasına özelleştirilen kamu işletmeleriyle yükselişe geçen isimlerden oluştuğunu görüyoruz.

Bu manzara ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik çarpıklığın en özet halidir.
Dışarıdan gelen sıcak para ile şişen bu rant ekonomisi bazı yıllarda suni bir ekonomik büyüme yaratsa da bu büyüme kalıcı bir istihdam yaratamamıştır.

Bu sürecin bizi getirdiği nokta, ülkemiz mühendislik, bilim ve teknoloji alt yapısının çökertilmesi, üretim yeteneğimizin aşındırılması, bölgeler arası eşitsizliğin daha da büyümesi, dışa bağımlılığın daha da pekişmesi oldu.

Bugün içinde bulunduğumuz sosyo ekonomik bunalımda bu çarpık ekonomik yapının bir sonucudur.

Sevgili Katılımcılar,
Ülke olarak zor bir dönemden geçtiğimizi hepimiz biliyoruz.

Aklın ve bilimin yolundan sapıldığı anda kendimizi kör bir karanlıkta, içinden çıkılmaz bir bataklıkta buluruz.

Bugün içinden geçtiğimiz derin krizin nedenini biraz da burada aramamız gerekiyor.

Ülke paramız bu kadar değersizleştiyse, gelirlerimiz bu kadar düştüyse, işletmeler yatırım yapamaz hale geldiyse, insanlarımız borç yükü altında eziliyorsa , işsizlik, hayat pahalılığı, yoksulluk bu denli arttıysa bunun nedeni yıllardır uygulanan yanlış politikalar ve önceliklerdir.

Bugün tüm ülke halkı olarak bu yanlış politika ve tercihlerin yıkıcı etkilerini gündelik hayatımızın her anında iliklerimize kadar hissediyoruz.

Bütün toplumsal kesimler gibi bu gelişmelerden biz, mühendis, mimar ve şehir plancıları da doğrudan etkileniyoruz.

Hepimiz giderek daha fazla yoksullaşıyoruz.

Hepimiz giderek daha zor koşullarda yaşıyoruz.

Artık sadece kendi hayatımızdan değil, gelecek kuşaklarımızın hayatlarından da feragat ederek yaşıyoruz.

Ülke olarak büyük bir çöküş yaşıyoruz ve bu çöküşte kamucu, toplumcu değerlere sahip çıkmaktan başka bir çıkışımız bulunmuyor.

Bu noktada gerek duyduğumuz şey toplumsal kalkınmadır. Bunun için stratejik ön görüyle tüm alanlarda ve tüm sektörlerde uzun erimli ulusal-toplumsal çıkarları esas alan politikalar gerekmektedir.

Ülkemiz bilim ve teknolojide yetkinleşmeli; bunu ülke ölçeğinde refah sağlayıcı toplumsal ekonomik faydaya dönüştürmeli ve bu amaçla kapsamlı bir ulusal strateji belirlenmelidir.

Yaklaşık olarak son 35 yıldır özelleştirme, serbestleştirme, kuralsızlaştırma, finans ve rant uygulamalarıyla tahrip edilen ekonomik ve sosyal yapı, kamusal bir anlayışla yeniden ayağa kaldırılmalıdır.

Doğaya ve insan yaşamına saygı gösteren bir yaklaşımla üretim, sanayileşme, kalkınma tam istihdam ve toplumsal refah perspektifi benimsenmelidir.

Topraklarımız, yeraltı ve yerüstü kaynaklarımız, mühendislerimiz ve emekçilerimiz az sayıdaki türedi için değil, ülkemizin, toplumumuzun gelişmesi için seferber edilmelidir.

Bizler TMMOB olarak 70'li yıllardan beri sahip olduğumuz bilimsel-teknik aklı, sömürgenlerin değil halkın çıkarları için kullanmanın mücadelesini verdik, veriyoruz.

Bugün burada bizi bir araya getiren de, bilimsel-teknik alandaki gelişmeler ile birikimlerimizi paylaşmak ve toplum yararına kullanabilmektir.
Bu anlayışla kongremizin hepimiz adına verimli geçmesini diliyor; TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ve dostlukla selamlıyorum. Teşekkür ederim.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

4 ARALIK DÜNYA MADENCİLER GÜNÜ ETKİNLİĞİ

04.12.2024

Değerli Arkadaşlar,
Sevgili Meslektaşlarım,
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına hepinizi dostlukla selamlıyorum. 4 Aralık Dünya Madenciler Günü vesilesiyle aranızda olmaktan dolayı büyük bir mutluluk duyuyorum.

Bu akşamı düzenleyen, bizi buluşturan tüm arkadaşlarımıza, Oda yöneticilerimize içtenlikle teşekkür ediyorum.

Değerli Arkadaşlar,
Elbette gönül isterdi ki her sene 4 Aralık gününü neşeyle, umutla, emeğimizden aldığımız güçle kutlayalım.

Ama ne yazık ki ülkemizde madenci denildiğinde akıllara, ölüm, hastalık, katliam, iş cinayetleri geliyor. Yoksulluk geliyor, özelleştirmeler, güvencesiz bir gelecek geliyor.

Ülkemizde madenci dendiğinde akıllara direniş geliyor, grev geliyor. Emeği için, yaşamları için, kilometrelerce yol yürüyen, kar kış demeden haklarını arayan emekçiler geliyor.

Ben burada bu buluşma vesilesiyle maden işletmelerinde hayatını kaybeden meslektaşlarımızı ve tüm maden emekçilerini bir kez daha saygıyla anmak istiyorum.

Değerli Arkadaşlar,
TMMOB olarak bizler, bu amansız gidişte, Kozlu'da Dursunbey'de, Karadon'da, Ermenek'te, Soma'da, İliç'te, Amasra'da yaşadığımız katliamların her birinde kamucu, toplumcu, bağımsızlıkçı politikaların önemini vurguladık.
Nerede emek için, yaşam için, doğa için, ülkemiz için bir ses yükseldiyse orada olmaya çalıştık.

Yıllar boyunca uygulanan özelleştirmelerle kamu madenciliğinin yok edilmesinin, işçilerin sendikasızlaştırılmasının ve köleci çalışma sisteminin dayatılmasına karşı mücadele ettik.

Maden Mühendisleri Odamızın Oda bünyesinde yaptığı birçok etkinliğin yanı sıra, Birliğimizin gerçekleştirdiği kongre, sempozyum ve benzeri bilimsel etkinliklerle, hazırlanan teknik raporlarla, İdari mahkemelere açtığımız yüzlerce dava ile yetkilileri uyarmaya ve bu konuda kamuoyu yaratmaya uğraştık hala da uğraşıyoruz.

Bu anlamda burada, Maden Mühendisleri Odamızın değerli yöneticilerine ve üye meslektaşlarımıza büyük bir özveriyle vermiş olduğu emeklerden dolayı teşekkürü bir borç bilirim.

Mesleklerinin 40., 50. Ve 60. Yıllarını geride bırakarak, Maden Mühendisleri Odası Onur Üyesi Plaketi alacak değerli meslektaşlarımızı da bu vesileyle kutlamak istiyorum.

Genç yaşlarınızda başladığınız meslek hayatınızda, bilim ve tekniğin izinden hiç ayrılmadan, ülkemizin geleceği için, en önemlisi de çocuklarımızın geleceği için çalıştınız. Bu halkın, bu ülkenin yararına ne gerekiyorsa hiç çekinmeden taşın altına elinizi koydunuz.

Bizi, TMMOB'yi tanımlayan en önemli özelliklerimizden birisi işte budur.
Bizler, bir yandan mesleğimizin ve meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını korumak için, bir yandan ülkemiz ve halkımızın geleceği için, toplum yararı gözeterek çalışırız.

70 yıllık mücadele tarihimiz aynı zamanda bizim emek tarihimizdir. Bilim ve tekniği esas alan, kamu çıkarını savunan, eşitlik, özgürlük ve demokrasiden yana tavır koymaya çalışan bir gelecek mücadelesidir.

Değerli Arkadaşlar,
Sözü daha fazla uzatmadan 4 Aralık Dünya Madenciler Gününüzü tekrar en içten dileklerimle tebrik ediyorum.

Bugün Onur Üyesi Plaketi alan meslektaşlarımızı tekrar tebrik ediyorum.
Hepinizi dayanışmayla kucaklıyorum.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı
Emin Koramaz

JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI 50. YIL ETKİNLİĞİ

10.12.2024

Değerli Arkadaşlar,
Sevgili Meslektaşlarım,
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına hepinizi dostlukla selamlıyorum. Jeoloji Mühendisleri Odamızın 50. Yılı vesilesiyle aranızda bulunmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum.

Yarım asırdır ülkemizin ve halkımızın geleceği için, bilim ve tekniğin ışığında hiç durmadan çalışan, üreten tüm üyelerimizi ve Oda yöneticilerimizi yürekten kutluyorum.

Biliyorsunuz, bu sene Birliğimiz TMMOB'nin de 70. Yılını kutladık.
70 yıldır bu topraklarda kök salarak boy verdik.

İnanıyor ve biliyorum ki bundan sonra tüm kadrolarımız ve meslektaşlarımızla dayanışmayla, taşın altına elimizi koymaktan çekinmeden, bilim ve tekniğin yol göstericiliğiyle, mesleğimiz, meslek alanlarımız ve ülkemiz için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Sizlerle aynı mücadelenin parçası olmaktan, hiç tereddüt etmeden aldığımız sorumluluklardan, ülkemizin ve mesleğimizin geleceği için birlikte çalışmaktan gurur ve mutluluk duyuyorum.

Değerli Arkadaşlar,
Hepiniz biliyorsunuz, ülkemizde, başta eğitim ve sağlık hizmetleri olmak üzere neredeyse tüm kamusal hizmetlerin ticarileştirildiği, tüm toplumsal zenginliklerimizin, yer altı, yer üstü kaynaklarımızın kuralsız ve pervasız bir şekilde talan edildiği, bilimsellikten uzak, mühendislik gereksinimlerini dışlayan bir yönelim var.
Siyasi iktidarın her türlü piyasacı anlayışına, rant hırsına karşı Odamız uzmanlık alanlarına giren konularda, izlenen politikalar ve uygulamalarda, her zaman ülke ve halk çıkarlarını gözeterek, toplumsal gereksinimle esas alarak mücadele etmektedir.

Jeoloji Mühendisleri Odamız 50 yıldır, enerji, sanayi, maden, kimya, inşaat, turizm, gibi birçok sektöre bu sektörlerin ihtiyacı olan bilimsel verileri sunuyor ve sunmaya da devam edecek.

Özellikle bu noktada, Jeoloji Mühendisleri Odasının kendi bünyesinde yaptığı birçok etkinliğin yanı sıra, Birliğimizin gerçekleştirdiği kongre, sempozyum ve benzeri bilimsel etkinliklerle, hazırlanan teknik raporlarla, her zaman kamuoyu yaratmaya uğraştık her zaman da uğraşmaya devam edeceğiz.

Bu anlamda burada, Jeoloji Mühendisleri Odamızın değerli yöneticilerine ve üye meslektaşlarımıza büyük bir özveriyle vermiş olduğu emeklerden dolayı teşekkürü bir borç bilirim.

Değerli Arkadaşlar,
Birliğimizin 70. Yılı ve Odamızın 50. Yılına denk gelen bu uzun tarih, ülkemizin, mesleğimizin ve halkımızın yararına mücadeleyle geçti.

Tam 70 yıl önce, ülkedeki 8.000 mühendis ve mimarı kapsayan 10 meslek odasıyla yola çıkan TMMOB, bugün 24 meslek odası, 231 Şube, 673 İl Temsilciliği, 399 İlçe Temsilciliği, 48 İl Koordinasyon Kurulu, 121 farklı disiplinden 700.000'i aşkın mühendis mimar ve şehir plancısı ile mücadelesini sürdürüyor.

Ne büyük bir mutluluktur ki yılları ve yolları omuz omuza yürüyerek bugünlere geldik. Bu tarih aynı zamanda bizim emek tarihimizdir.

Bilim ve tekniği esas alan, kamu çıkarını savunan, eşitlik, özgürlük ve demokrasiden yana tavır koymaya çalışan bir gelecek mücadelesidir.

Birliğimizin 70. Yılını kutladığımız 19 Ekim günü konuşmama şöyle başlamıştım: "TMMOB 'ye dair hangi cümleyi kurarsak kuralım, ne anlatırsak anlatalım söyleyeceğimiz her şey eksik kalacaktır."

Evet, çünkü TMMOB demek, memleket demektir.

TMMOB demek, 100 yıllık Cumhuriyet tarihinin 70 yılına tanıklık demektir.
Ne bizi bu ülkeden ayırabilirler ne de bu ülkeyi bizim kalbimizden, geleceğimizden, emeğimizden söküp atabilirler. Bu ülkede biz varız. Var olmaya da devam edeceğiz.

Bu yüzden 70 yıldır TMMOB ve bağlı Odaları rant çevrelerinin ve bu çevrelerin güdümü altındaki siyasi iktidarların sürekli hedefinde olmuştur.

Ardı ardına yapılan mevzuat düzenlemeleriyle gelir kaynaklarımız tırpandı. Mesleki denetim yetkilerimiz kısıtlandı. Odalarımız bakanlıkların idari ve mali vesayetine tabi kılınmaya özerk yapımız aşındırılmaya çalışıldı.

Hemen her dönemde meclise sunulan ve sonrasında verdiğimiz etkin mücadeleyle kadük kalan yasa tasarılarıyla örgütlü yapımız dağıtılmaya çalışıldı.
Bu saldırılar meslek alanlarımızı ve üyelerimizin hak ve çıkarlarını da hedef alacak şekilde genişletildi.

SSK ile yaptığımız asgari ücret protokolü tek yanlı olarak fes edilerek üyelerimiz piyasa güçlerinin insafına terkedildi.
Meslek emeğimiz sistematik olarak değersizleştirildi. İşte geçtiğimiz hafta benzer bir saldırıyı hep birlikte yaşadık.

TBMM Genel Kurulunda görüşülmekte olan Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Birliğimizin kamusal denetimin zayıflatılmasına yönelik bir düzenleme yapılmak istendi.

TMMOB ve bağlı Odaları, büyük bir dayanışma içerisinde, yapılması planlanan bu düzenlemeye karşı, görüşlerini kamuoyu ve milletvekilleriyle paylaşarak ülkemizin ve meslek alanlarımızın geleceği için dayanışma çağrısında bulunarak bu saldırıların karşısında durdu.

Değerli Arkadaşlar,
Kimsenin şüphesi olmasın ki bugüne kadar ne yaptıysak bundan sonra da aynısını yapmaya, bilim ve tekniğin ışığında halk için çalışmaya devam edeceğiz. Bildiğimizden dönmeyeceğiz.

Anayasanın ‘eşitlik’ ilkesi ve ‘kamu yararı’ doğrultusunda için hiç durmadan çalışacağız.

Mesleki çıkarlarımız ile toplumun ortak çıkarları arasında güçlü ve ayrılmaz bağlar kurmaya devam edeceğiz.

Irkçılığın, gericiliğin, faşizmin karşısında durmaya devam edeceğiz. Demokratik, antiemperyalist, toplumcu ve bilimden yana tavrımızı sürdüreceğiz.
Barıştan, bir arada yaşamdan, insan haklarından yana olacağız.

TMMOB’yi ve Bağlı Odalarını tanımlayan en önemli özelliklerimiz işte budur. Bu, doğup büyüdüğümüz memleketimize, meslektaşlarımıza ve geleceğimize karşı sözümüzdür.
Dostta düşmanda bilsin ki TMMOB susmadı, susmayacaktır.

Değerli Arkadaşlar,
İnanıyorum ki üreten, kalkınan, hakça bölüşen bir ülkeyi ve geleceği, bizlerin, TMMOB ve bağlı Odalarının, meslektaşlarımızın emeği ve özverisiyle kuracağız.

Eşit, özgür, adil, barıştan yana günler mutlaka ama mutlaka gelecek.
Sözlerimi bitirirken, Jeoloji Mühendisleri Odamızın 50. Yılını yeniden en içten duygularımla kutluyor, hep birlikte omuz omuza kutlayacağımız daha nice 50 yıllar diliyorum.

Hepinizi dayanışmayla kucaklıyorum.

Yaşasın TMMOB. Yaşasın Örgütlülüğümüz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB YK MARMARA ŞUBE VE TEMSİLCİLİKLER ORTAK TOPLANTISI

14.12.2024

Birlik ve Odalarımızın Sayın Yöneticileri, Sevgili İl Koordinasyon Kurulu Sekreterlerimiz,
Birliğimize Bağlı Odalarımızın Marmara Birimlerinin değerli Başkan ve Yöneticileri,
Hepinizi Birlik yönetim Kurulumuz adına sevgiyle selamlıyorum.

Bugün burada bizlere ev sahipliği yapan İstanbul İl Koordinasyon kurulumuza ve İstanbul birimlerimize çok teşekkür ediyorum.

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu ve Örgütümüzün Marmara Birimlerinin yöneticileriyle gerçekleştirdiğimiz ortak toplantımıza hepiniz hoş geldiniz.

Sevgili Arkadaşlar,
Marmara bölgesinde kurulu İl koordinasyon kurullarımızın Birlik Yönetim Kurulumuzdan beklentilerini ve yaşadıkları sıkıntıların çözümü için yapılması gerekenler konusunda önerilerini dile getirmeleri amacıyla düzenlediğimiz bu örgüt içi toplantımızda uzun uzun siyasi değerlendirmeler yapmayacağım.

Ancak şu kadarını söylemeyi de zorunlu görüyorum.

Hepiniz biliyorsunuz, fırtınalı günlerden geçiyoruz. Türkiye ve bölge halklarının başından savaşlar, felaketler eksik olmuyor.

Bizler, bu toprakların insanları, yalnızca ülkemizin değil, bölgenin ve orada yaşayan halkların sorunlarıyla da iç içe yaşıyoruz.

Yıllardır bölgede devam eden savaş ve yıkım şimdi yeni bir evreye geçti. Afganistan, Filistin, Lübnan'ın ardından Suriye'nin de kaderi emperyalist ülkelerin beslediği İslamcı çetelerin insafına terk edildi.

Bölge halkları deyim yerindeyse Orta çağ karanlığına geri döndürülmüş durumda.

Buradan bir kez daha uyarıyoruz, Suriye'nin etnik ve mezhepsel parçalanması yalnızca bölgenin geleceğini değil aynı zamanda ülkemizin ve halkımızın geleceğini de ciddi ölçüde tehdit edecektir.

Bizler, TMMOB olarak, yıllardır emperyalizmin ve onların elinde büyüyen İslamcı faşist çetelerin saldırgan, yayılmacı, sömürgeci politikalarına karşı barışı, halkların kardeşliğini ve bir arada yaşamı savunduk.

Sadece yurtta değil bölgemizde ve dünyada da barışı savunduğumuzu her ortamda dile getirdik.

Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da savaşa karşı barışı, faşizme karşı özgürlükleri, dinci gericiliğe karşı aklı ve bilimi savunmaya devam edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,
Yalnızca bölgede yükselen savaşın yıkımlarıyla değil aynı zamanda ülkemizin de adım adım iflasına şahit oluyoruz.

Hayat pahalılığı, işsizlik, yokluk ve yoksulluk bütün toplum kesimlerinin yaşamını tehdit eder hale geldi.

Ne yazık ki ülkemizde milyonlarca insan açlık sınırının altında ücretlerle yaşıyor. Çocuklarımız yetersiz beslendiği için gelişim gösteremiyor.

Gençler umutsuz, kadınlar umutsuz, emekliler umutsuz, emekçiler umutsuz, meslektaşlarımız umutsuz…

Bizleri doğup büyüdüğümüz topraklarda yaşayamaz hale getirdiler.

İşte görüyoruz. "Yenidoğan bebek çetesi" adıyla sunulan kirli yapılanmalar, aslında 22 yıllık AKP iktidarının inşa ettiği çürümüş düzenin tam da kendisidir.

Özelleştirmelerin, kamu varlıklarının talanın, rantın en çarpıcı örneğidir.
Bu rejim artık ülkeyi yönetemiyor.

Böylesi bir tabloyu yaratan iktidar bloğu ise yaşanan sorunlara çözüm bulmak bir yana dursun bir dönem daha ayakta kalabilmek için her türlü planı yapıyor, ülkemizin ve halkımızın geleceğini hiç çekinmeden ateşe atıyor.

Ülke içinde kendisine muhalif her toplumsal kesime saldırıp, kendi güdümündeki yargı marifetiyle susturmaya çalışırken, dış politikada ise emperyalizmin kirli politikalarının taşeronluğunu üstlenerek ülkeyi uçuruma sürüklüyor.

Bu gidişe sessiz kalamayız. Kalmayacağız.

TMMOB tarihinin hiçbir döneminde karanlığa teslim olmadı.

70 yıllık tarihimiz ülkemizin, mesleğimizin ve halkımızın yararına mücadeleyle geçti.

70 yıldır ne yaptıysak bundan sonra da öyle yapmaya, bu ülkenin yüreği, emekten ve halktan yana atan tüm güçleriyle dayanışma içerisinde olmaya, eşit, özgür, demokratik, üreten, kalkınan, hakça bölüşen bir ülke için mücadele etmeye devam edeceğiz
İnanıyor ve biliyorum ki, bu karanlığı hep birlikte dağıtacağız. Mutlaka ama

mutlaka biz kazanacağız.

Sevgili Arkadaşlar,
Hepinizin bildiği üzere TMMOB olarak bizler , birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme temel ilkesini ve demokratik merkeziyetçi çalışma anlayışını esas alan bir örgütlenmeyiz.

Her çalışma döneminde olduğu gibi bu kollektif çalışma anlayışımız gereği 48. Dönem Çalışma programımızı da Genel Kurul Sonuç Bildirgemizin ve Genel Kurul'da alınan kararların yol göstericiliğinde ,Oda Başkanlıklarımız ve İKK sekreterlerimizle yaptığımız ortak toplantılarda süzülen görüşlerle oluşturduk.
Yine hepinizin bildiği üzere Çalışma Programları yaşama geçirildiği sürece anlamlıdır ve bir değer kazanır.

Benim açış konuşmamdan sonra, Genel sekreter vekilimiz, Sevgili Özgür, Çalışma Programımızın ana çerçevesini ve Genel Kurulumuzu yaptığımız 1 Haziran tarihinden bugüne değin yürütülen faaliyetleri özet bir şekilde sizlerle paylaşacak.

Odalarımızın ve şubelerimizin kendi gündemi içerisinde de yoğun bir iş yükü altında olduğunu biliyorum ancak birlikte oluşturduğumuz bu çalışma programının gereğinin yerine getirilmesi için tüm örgütsel gücümüzün seferber edilmesine ihtiyacımız var.

Sevgili Arkadaşlar,
Çalışma programımızda göreceğiniz üzere Odalarımızın ve Şubelerimin kendi meslek alanlarında yürütecekleri etkinlik ve faaliyetlerin, İKK'larımızın yaptığı kent sempozyumlarının yanısıra TMMOB bünyesinde de 11 adet kongre, kurultay ve sempozyum yapılması programlanmış durumda. Şimdiye kadar bu etkinliklerden ilk ikisini CBS ve Gıda kongrelerini gerçekleştirdik.

Bu dönem yapılması öngörülen etkinliklerden "Mühendis Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm önerileri Kurultayı" nı 46 Dönem (2018-2020) Çalışma Programımızın da gündemine almıştık.

Ancak birçok ilde yerel kurultayları gerçekleştirmemize rağmen pandemi koşulları nedeniyle 2020 nisanında yapmayı planlanan merkezi kurultayı toplanamamıştı.

Hepinizin bildiği ve tüm etkinliklerimizde ve basın açıklamalarımızda da vurguladığımız üzere, örgütümüz, mesleğimiz, mesleki hak ve yetkilerimiz ve meslektaşlarımızı üzerindeki saldırıların cumhuriyet döneminde eşi benzeri görülmemiş boyutlara ulaştığı bir dönemi yaşıyoruz.
Yıllardır uygulanagelen ve son 22 yılda AKP tarafında ifrata vardırılan neoliberal ekonomi politikaları, özelleştirme uygulamaları ve toplumsal kalkınma hedeflerinden vaz geçilmesi sonucu meslek uygulama alanlarımız gün geçtikçe daraltıldı.

Mesleğimizin kamusal içeriği boşaltıldı. Yapı denetimi, iş güvenliği gibi ticarileştirilmemesi, kamucu bir anlayışla yürütülmesi gereken pek çok mühendislik hizmeti bile piyasaya açılarak şirketler için kar kapısı haline getirildi.

Artarda yapılan mevzuat düzenlemeleriyle Örgütümüz TMMOB'nin meslek alanlarına ilişkin düzenleme ve denetleme yetkisi büyük ölçüde kısıtlandı.

Asgari ücret belirleme yetkimiz elimizden alınarak ve SGK ile yaptığımız protokol tek yanlı olarak fes edilerek üyelerimiz piyasa aktörlerine karşı tümüyle savunmasız bırakıldı.

Mühendislik, mimarlık ve planlama eğitiminin de içi boşaltıldı. İstihdam boyutu gözetilmeden, hiçbir gereksinime dayandırılmadan, gerekli alt yapı oluşturulmadan açılan bölüm ve fakültelerle bir yandan teknik eğitimin kalitesi düşürülürken, diğer yandan da işsizliğe, düşük ücretlere, esnek güvencesiz çalışmaya zemin yaratıldı.

Geldiğimiz aşamada; İş güvencesine sahip olmamak, çalışma koşullarının giderek ağırlaşması, yetersiz ücret, işsizlik tehlikesi, sigortasız çalıştırılma, fazla çalıştırma, iş saatleri ihlali; sosyal hak ve özlük hakkı ihlalleri, insan onuruna yaraşır emeklilik sürecini yaşayamama ortak sorunumuz haline geldi.

İşte geçtiğimiz hafta benzer bir saldırıyı yine hep birlikte yaşadık.

TBMM Genel Kurulunda görüşülmekte olan Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği bakanlığı bünyesindeki Mesleki Denetim Genel Müdürlüğüne Birliğimizin ve Odalarımızın mevzuatlarını hazırlama yetkisi tanıyan bir düzenleme yapılmak istendi.

Başta ana muhalefet partisinden milletvekili meslektaşlarımız olmak üzere meslektaş milletvekillerimizin gayretli çalışmalarıyla bu girişimi şimdilik bertaraf etmiş durumdayız.

Kendilerine bir kez daha sizlerin huzurunda çok teşekkür ediyorum.
Ancak önümüzdeki süreçte de temel gündemimizi bu tür baskıcı girişimlerin oluşturacağı açıktır.

Sözü fazla uzatmayacağım, hem geçmiş dönemlerde yürüttüğümüz "Geziye, emeğimize, mesleğimize ve ülkemize sahip çıkıyoruz kampanyamızla hem de "boşuna mı okuduk", "Boşuna Okumadık kampanyalarımız ile bu konuda bir toplumsal bilinç yaratmaya ve üyelerimizi harekete geçirmeye çalıştık.

Bu konuda azımsanmayacak bir başarı da yakaladık ama şimdi sesimizi her zamankinden daha fazla çıkartmaya ve örgütsel yapımızı daha diri tutmaya ihtiyacımız var.

Bu anlamda TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu olarak bu dönem örgütlü olduğumuz tüm illerde yapılmasını planladığımız yerel kurultayları hem üyelerimizin harekete geçirilmesi hem Oda üye ilişkilerinin güçlendirilmesi hem de örgütsel yapımızın tahkim edilmesi açısından hayati önemde görüyoruz.

Bu konuda tüm örgüt yöneticilerimizi elini taşın altına her zamankinden daha fazla koymaya davet ediyoruz. TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu üyeleri olarak yapılacak tüm yerel kurultaylara mutlaka katılım sağlayacağız.

İnanıyorum ki, dönem sonunda gerçekleştireceğimiz merkezi kurultayda da TMMOB'nin gücünü dosta düşmana her zamankinden daha güçlü bir şekilde göstereceğiz.

Sevgili arkadaşlar,
Bildiğiniz gibi bu dönem ki Bölge buluşmalarımızın ilkini Güneydoğu ve Doğu Anadolu birimlerimizin katılımıyla 13 Temmuz da Diyarbakır'da gerçekleştirmiştik.

Sonradan arkası geldi ve sıradanlaştı ama Hakkari'ye kayyum atanmasını protesto etiğimizi belirtmek için 12 Temmuz'da yaptığımız Hakkari ziyaretimizden bir gün sonra Diyarbakır'da yaptığımız bu toplantı oldukça katılımlı ve verimli oldu.
Bugünkü Marmara buluşmamızın ardından 6 Şubat depremleri vesilesiyle Hatay'da Akdeniz Bölgesi toplantımızı gerçekleştireceğiz.

İlerleyen günlerde de İzmir'de EGE bölgesi ve Samsun'da Karadeniz bölgesi buluşmalarımız gerçekleşecek.

Bu toplantıların örgütsel ilişkilerin güçlendirilmesine ve yürütülecek ortak çalışmalara önemli katkılar sunacağına inanıyoruz.

Bugün aramızda bulunan tüm birimlerimizin yöneticilerinin mutlaka söz almasını, TMMOB yönetiminden beklentilerini, yaşadıkları sıkıntıları, varsa örgüt içi sıkıntıları, kendi etkinlik alanlarında yürüttükleri çalışmaları paylaşmalarını ve Marmara bölgesinde ortak çalışmalar yürütülmesinde yarar gördükleri konuları dile getirmelerini bekliyoruz.

Sözlerime son verirken hepinize bir kez daha yönetim Kurulumuzun sevgi ve saygılarını sunuyor, toplantımızın başarılı geçmesini diliyorum.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı
Emin Koramaz

TMMOB GEMİ MÜHENDİSLERİ ODASI 70. KURULUŞ YIL DÖNÜMÜ

14.12.2024

Değerli Arkadaşlar,
Sevgili Meslektaşlarım,
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına hepinizi dostlukla selamlıyorum. Gemi Mühendisleri Odamızın 70. yılı vesilesiyle aranızda bulunmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum.

Dile kolay 70 yıldır, ülkemizin ve halkımızın geleceği için, bilim ve tekniğin ışığında hiç durmadan çalışan, üreten tüm üyelerimizi, meslektaşlarımızı ve Oda yöneticilerimizi yürekten kutluyorum.

Biliyorsunuz, bu sene Birliğimiz TMMOB'nin de 70. Yılını kutladık.
70 yıldır bu topraklarda kök salarak boy verdik.

İnanıyor ve biliyorum ki bundan sonra tüm kadrolarımız ve meslektaşlarımızla dayanışmayla, taşın altına elimizi koymaktan çekinmeden, bilim ve tekniğin yol göstericiliğiyle, mesleğimiz, meslek alanlarımız ve ülkemiz için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Sizlerle aynı mücadelenin parçası olmaktan, hiç tereddüt etmeden aldığımız sorumluluklardan, ülkemizin ve mesleğimizin geleceği için birlikte çalışmaktan gurur ve mutluluk duyuyorum.

Değerli Arkadaşlar,
Bugün, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik ve politik koşullar, mühendislik mesleklerinin ve kamusal hizmetlerin ticarileştirildiği, toplumsal zenginliklerimizin talan edildiği bir süreci bizlere dayatmaktadır.

Başta eğitim, sağlık ve mühendislik alanları olmak üzere, kamusal hizmetlerin piyasanın insafına bırakıldığı; halkın ihtiyaçlarından ziyade kar hırsının ön planda tutulduğu bir anlayışın etkisi altındayız.

TMMOB çatısı altında faaliyet gösteren meslek odalarımız, bu piyasacı anlayışa karşı mesleki bilgi ve birikimi halkın ve ülkemizin hizmetine sunma mücadelesini sürdürmektedir.

Gemi Mühendisleri Odası da 1954 yılından bu yana denizcilik, gemi inşaatı, enerji, savunma sanayi ve lojistik gibi stratejik sektörlerde ülkemizin mühendislik gücünü temsil etmekte; bilimsel ve teknik verilerle, meslektaşlarımızın haklarını savunurken kamu yararını önceleyen bir çizgide yürümektedir.

Hepimiz biliyoruz denizcilik, bir ülkenin bağımsızlık ve kalkınma mücadelesi-

nin en önemli dayanaklarından biridir.

Limanlarımızdan tersanelerimize, deniz taşımacılığından gemi inşasına kadar tüm alanlarda kamu yararını esas alan ve kamucu politikalarla hareket etmek zorundayız.

Bu aynı zamanda ülkemizin ve halkımızın gelecek meselesidir.

Bizler, TMMOB olarak, 70 yıldır bu anlayışla hareket ediyor, kaynaklarımızın sürdürülebilir ve halkın çıkarına uygun şekilde kullanılmasını savunuyoruz.

Gemi Mühendisleri Odası, yalnızca meslektaşlarımızın haklarını savunmakla kalmayıp, bilimsel etkinlikler, raporlar ve çalıştaylarla sektörel sorunlara dikkat çekmekte, kamusal bir bilincin yaratılması için çaba göstermektedir. Bu yıl düzenlenecek Denizcilik Politikaları Sempozyumu da bu anlamda önemli bir adımdır.

Bugün burada mesleklerinde 25., 40., 50. ve 60. yılını doldurarak Odamızdan plaket alacak değerli meslektaşlarımızı kutlamak isterim.

Genç yaşlarınızda başladığınız meslek hayatınızda, bilim ve tekniğin izinden hiç ayrılmadan, ülkemizin geleceği için, en önemlisi de çocuklarımızın geleceği için çalıştınız. Bu halkın, bu ülkenin yararına ne gerekiyorsa hiç çekinmeden taşın altına elinizi koydunuz.

Hep birlikte, daha adil, daha bağımsız ve daha güçlü bir ülke için çalışmaya devam edeceğiz.
İyi ki varsınız.

Değerli Arkadaşlar,
Birliğimizin Odamızın 70. yılına denk gelen bu uzun tarih, ülkemizin, mesleğimizin ve halkımızın yararına mücadeleyle geçti.

Tam 70 yıl önce, ülkedeki 8.000 mühendis ve mimarı kapsayan 10 meslek odasıyla yola çıkan TMMOB, bugün 24 meslek odası, 231 Şube, 673 İl Temsilciliği, 399 İlçe Temsilciliği, 54 İl Koordinasyon Kurulu, 121 farklı disiplinden 700.000'i aşkın mühendis mimar ve şehir plancısı ile mücadelesini sürdürüyor.
Ne büyük bir mutluktur ki yılları ve yolları omuz omuza yürüyerek bugünlere geldik.

Bu tarih aynı zamanda bizim emek tarihimizdir.

Bilim ve tekniği esas alan, kamu çıkarını savunan, eşitlik, özgürlük ve demokrasiden yana tavır koymaya çalışan bir gelecek mücadelesidir.

Birliğimizin 70. Yılını kutladığımız 19 Ekim günü konuşmama şöyle başlamıştım: "TMMOB 'ye dair hangi cümleyi kurarsak kuralım, ne anlatırsak anlatalım

söyleyeceğimiz her şey eksik kalacaktır.”

Evet, çünkü TMMOB demek, memleket demektir.

TMMOB demek, 100 yıllık Cumhuriyet tarihinin 70 yılına tanıklık demektir. Ne bizi bu ülkeden ayırabilirler ne de bu ülkeyi bizim kalbimizden, geleceğimizden, emeğimizden söküp atabilirler. Bu ülkede biz varız. Var olmaya da devam edeceğiz.

Bu yüzden 70 yıldır TMMOB ve bağlı Odaları rant çevrelerinin ve bu çevrelerin güdümü altındaki siyasi iktidarların sürekli hedefinde olmuştur.

Ardı ardına yapılan mevzuat düzenlemeleriyle gelir kaynaklarımız tırpandı. Mesleki denetim yetkilerimiz kısıtlandı. Odalarımız bakanlıkların idari ve mali vesayetine tabi kılınarak özerk yapımız aşındırılmaya çalışıldı.

Hemen her dönemde meclise sunulan ve sonrasında verdiğimiz etkin mücadeleyle kadük kalan yasa tasarılarıyla örgütlü yapımız dağıtılmaya çalışıldı.

Bu saldırılar meslek alanlarımızı ve üyelerimizin hak ve çıkarlarını da hedef alacak şekilde genişletildi.

SSK ile yaptığımız asgari ücret protokolü tek yanlı olarak fes edilerek üyelerimiz piyasa güçlerinin insafına terkedildi.

Ülke ekonomisi arazi rantı, hizmet ve finans sektörleri üzerine temellendirildi. Planlı kalkınmadan, üretimden, sanayileşmeden neredeyse vazgeçildi.

Ülkemizin mühendislik alt yapısı aşındırıldı.

Meslek emeğimiz sistematik olarak değersizleştirildi.

İşte geçtiğimiz hafta benzer bir saldırıyı hep birlikte yaşadık.

TBMM Genel Kurulunda görüşülmekte olan Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Birliğimizin kamusal denetimin zayıflatılmasına yönelik bir düzenleme yapılmak istendi.

TMMOB ve bağlı Odaları, büyük bir dayanışma içerisinde, yapılması planlanan bu düzenlemeye karşı, görüşlerini kamuoyu ve milletvekilleriyle paylaşarak ülkemizin ve meslek alanlarımızın geleceği için dayanışma çağrısında bulunarak bu saldırıların karşısında durdu.

Değerli Arkadaşlar,
Kimsenin şüphesi olmasın ki bugüne kadar ne yaptıysak bundan sonra da aynısını yapmaya, bilim ve tekniğin ışığında halk için çalışmaya devam edeceğiz. Bildiğimizden dönmeyeceğiz.

Anayasanın ‘eşitlik’ ilkesi ve ‘kamu yararı’ doğrultusunda için hiç durmadan çalışacağız.

Mesleki çıkarlarımız ile toplumun ortak çıkarları arasında güçlü ve ayrılmaz bağlar kurmaya devam edeceğiz.

Irkçılığın, gericiliğin, faşizmin karşısında durmaya devam edeceğiz.

Demokratik, antiemperyalist, toplumcu ve bilimden yana tavrımızı sürdüreceğiz.
Barıştan, bir arada yaşamdan, insan haklarından yana olacağız.

TMMOB’yi ve Bağlı Odalarını tanımlayan en önemli özelliklerimiz işte budur. Bu, doğup büyüdüğümüz memleketimize, meslektaşlarımıza ve geleceğimize karşı sözümüzdür.

Değerli Arkadaşlar,
İnanıyor ve biliyorum ki üreten, kalkınan, hakça bölüşen bir ülkeyi ve geleceği, bizlerin, TMMOB ve Bağlı Odalarının, meslektaşlarımızın emeği ve özverisiyle kuracağız.

Eşit, özgür, adil günler mutlaka ama mutlaka gelecek.

Sözlerimi bitirirken, Gemi Mühendisleri Odamızın 70. Yılını yeniden en içten duygularımla kutluyor, düşlerimizi özgür yarınlara taşıdığımız daha nice 70 yıllar diliyorum.

Hepinizi dayanışmayla kucaklıyorum.
Yaşasın TMMOB.
Yaşasın örgütlülüğümüz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB MİMARLAR ODASI 70. YIL DÖNÜMÜ ETKİNLİĞİ

19.12.2024

Değerli Arkadaşlar, Sevgili Meslektaşlarım,
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına hepinizi dostlukla selamlıyorum. Mimarlar Odamızın kuruluşunun 70. Yılı vesilesiyle aranızda bulunmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum.

70. kuruluş yıldönümünüz kutlu olsun!

Sevgili Arkadaşlar,
Biliyorsunuz, bu yıl Birliğimiz TMMOB'de 70 yaşına girdi.

Bundan 70 yıl önce, ülkedeki 8.000 mühendis ve mimarı kapsayan 10 meslek odasıyla yola çıkan TMMOB, bugün 24 meslek odası, 231 Şube, 1072 İl - İlçe Temsilciliği, 48 İl Koordinasyon Kurulu, 121 farklı disiplinden 700.000'i aşkın mühendis mimar ve şehir plancısı ile mücadelesini sürdürüyor.

Teoman Öztürk Öğrenci Evimizde Birliğimizin 70. Yılını kutladığımız 19 Ekim günü konuşmama şöyle başlamıştım:
"TMMOB 'ye dair hangi cümleyi kurarsak kuralım, ne anlatırsak anlatalım söyleyeceğimiz her şey eksik kalacaktır.

Çünkü TMMOB demek memleket demektir.

Çünkü TMMOB demek 100 yıllık Cumhuriyet tarihinin 70 yılına tanıklık demektir.

Çünkü TMMOB demek Türkiye'deki toplumsal mücadeleler tarihinin en önemli dinamiklerinden birisi demektir.

Özel Mühendislik Okullarına karşı 1960'lı yıllarda verilen mücadeleyi anlatmadan; '68 Hareketinin coşkusunu ve Dev-Genç'i anlatmadan; 1970'li yıllardaki toplumsal muhalefetin yükselişinin anlatmadan; ülkede verilen antifaşist mücadeleyi anlatmadan; 19 Eylül 1979 İş Bırakma Eylemini anlatmadan; 1989 Bahar eylemlerini anlatmadan; Özelleştirmelere karşı verilen mücadeleleri anlatmadan; Emek Platformu'nu-Demokrasi Platformunu anlatmadan; Kamuda çalışan meslektaşlarımızın sendikalaşma mücadelelerini anlatmadan; TMMOB Demokrasi Kurultayını, Mühendislik-Mimarlık Kurultayını anlatmadan; Sosyal sigorta ve sağlıkta dönüşüm yasasını anlatmadan; TEKEL Direnişini anlatmadan; bu ülkenin aydınlık yarınları için bir umut doğuran Gezi Direnişini anlatmadan TMMOB tarihini anlatamazsınız.

TMMOB, yakın tarihimizde yer eden tüm bu toplumsal hareketlerin parçası ve

en önemli dinamiğidir. Ülke tarihimizde içinde umut olan, içinde aydınlık olan, içinde emek olan ne varsa TMMOB o olayın mutlaka parçasıdır.” Demiştim.
Evet sevgili arkadaşlar, Ne büyük bir mutluluktur ki Birliğimizin ve Odamızın 70. Yılına denk gelen bu uzun tarih, ülkemizin, mesleğimizin ve halkımızın yararına mücadeleyle geçti.

İnanıyor ve biliyorum ki bundan sonra tüm kadrolarımız ve meslektaşlarımızla dayanışmayla, taşın altına elimizi koymaktan çekinmeden, bilim ve tekniğin yol göstericiliğiyle, mesleğimiz, meslek alanlarımız ve ülkemiz için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Sizlerle aynı mücadelenin parçası olmaktan, hiç tereddüt etmeden aldığımız sorumluluklardan, ülkemizin ve mesleğimizin geleceği için birlikte çalışmaktan gurur ve mutluluk duyuyorum.

Sevgili Arkadaşlar,
Bizler bilimin ve tekniğin emperyalistlerin ve sömürgenlerin değil halkımızın yararına kullanılmasını şiar edinmiş bir örgütüz.

Bu niteliğimiz ve bu çerçevede yürüttüğümüz çalışmalar nedeniyle de rant çevrelerinin ve onların güdümündeki siyasi iktidarların yıllardır hedefindeyiz.
Ülke öyle bir noktaya geldi ki, halk düşmanları, emek düşmanları, doğa düşmanları, barış düşmanları, bilim ve aydınlanma düşmanları tüm karanlıklarıyla ülkemizin üstüne çökmüş durumda.

Toplumsal olanı koruma yolundaki inadımız ve gayretimiz onları rahatsız ediyor.
Fabrikalarımızın, madenlerimizin, kıyılarımızın, ormanlarımızın, parklarımızın satılmasına karşı kamusallığı savunmamız onları rahatsız ediyor.

Tarihi, kültürel ve doğal zenginliklerimize, insan hak ve özgürlüklerine, kentlerimizin kimliğine ve kentli haklarına sahip çıkmamız onları rahatsız ediyor.

Açtığımız davalarla, hazırladığımız bilimsel raporlarla rant ve yağma girişimlerini teşhir etmemiz onları rahatsız ediyor.

Gerici, muhafazakar uygulamalar karşısında ilericiliği, çağdaşlığı, laikliği savunmamız onları rahatsız ediyor.

Eşitliği, özgürlüğü, kardeşliği, emeği ve alın terini savunmamız onları rahatsız ediyor.

Bu nedenledir ki, anayasal ve yasal görev ve sorumluluklarını yerine getiren, Taksim Meydanında imar planlarına ve yargı kararlarına aykırı olarak başlatılan inşaat çalışmalarına karşı çıkan, konuyu kamuoyunun gündemine ve yargıya taşıyan arkadaşlarımızı, Tayfun Kahraman ve Can Atalay’ı adalet utancı ve siyaset güdümlü yargı kararlarıyla tam 968 gündür ceza evinde tutuyorlar.

Bu nedenledir ki, hemen her yıl, torba yasaların içerisinde TMMOB kanununu meclis gündemine taşıyorlar.

Bu nedenledir ki, ardı ardına yaptıkları düzenlemelerle gelir kaynaklarımızı tırpanlıyorlar, mesleki denetim yetkilerimizi kısıtlıyorlar.

Bakanlıkların Odalar ve Birliğimiz üzerinde İdari ve mali anlamdaki vesayet denetimi yetkisini hiyerarşik bir denetime dönüştürmek istiyorlar.

Üyeler nezdinde hiçbir inandırıcılığı olmadığı için genel kurullar sürecinde başarı kazanamayanlar, yukarıdan aşağı operasyonlarla TMMOB'yi, işlevsiz kılmak istiyorlar.

İşte geçtiğimiz hafta benzer bir saldırıyı yine hep birlikte yaşadık.

TBMM Genel Kurulunda görüşülmekte olan Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği bakanlığı bünyesindeki Mesleki Denetim Genel Müdürlüğüne Birliğimizin ve Odalarımızın mevzuatlarını hazırlama yetkisi tanıyan bir düzenleme yapılmak istendi.

Başta ana muhalefet partisinden milletvekili meslektaşlarımız olmak üzere meslektaş milletvekillerimizin gayretli çalışmalarıyla bu girişimi şimdilik bertaraf etmiş durumdayız.

Kendilerine bir kez daha sizlerin huzurunda çok teşekkür ediyorum.

Ancak önümüzdeki süreçte de temel gündemimizi bu tür baskıcı girişimlerin oluşturacağı açıktır.

TMMOB'nin 70 yıllık mücadele tarihinde benzerine az rastlanan bu tür saldırılara karşı, daha sık saf tutmamız gereken günlerden geçiyoruz. Böylesi günlerde dayanışma daha da önem kazanıyor.

Değerli Arkadaşlar,
Tüm güçleriyle saldırıyorlar ama, bilmiyorlar ki biz 70 yıllık tarihimiz boyunca asla boyun eğmedik, asla eğmeyeceğiz.

Toplumcu duruşumuzdan asla geri adım atmayacağız.

Kimsenin şüphesi olmasın ki, bugüne kadar ne yaptıysak bundan sonra da aynısını yapmaya, bilim ve tekniğin ışığında halk için çalışmaya devam edeceğiz. Mesleki çıkarlarımız ile toplumun ortak çıkarları arasında güçlü ve ayrılmaz bağlar kurmaya devam edeceğiz.

Irkçılığın, gericiliğin ve faşizmin karşısında barıştan, bir arada yaşamdan, insan haklarından yana tutum almaya devam edeceğiz.

Demokratik, antiemperyalist, toplumcu ve bilimden yana tavrımızı sürdüreceğiz.

Çünkü biliyoruz ki, bizler vaz geçersek onlar kazanacak!

Çünkü biliyoruz ki, eğer kazanmak istiyorsak, onların cüretlerini aşan bir cesaret göstermek zorundayız!

Ne mutlu bize ki, Türkiye'nin dört bir yanında bu mücadeleyi cesaretle göğüsleyen mühendisler, mimarlar, şehir plancıları var.

Ne mutlu bize ki, onların örgütü TMMOB var.

Bu inanç ve coşkuyla sizleri en içten duygularımla bir kez daha selamlıyorum. Sözlerimi bitirirken, Mimarlar Odamızın 70. Yılını yeniden en içten duygularımla kutluyor, hep birlikte omuz omuza kutlayacağımız daha nice 70 yıllar diliyorum.

Hepinizi dayanışmayla kucaklıyorum. Yaşasın Mimarlar Odası Yaşasın TMMOB. Yaşasın Örgütlülüğümüz.

Emin Koramaz
TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu

HALK İÇİN BÜTÇE, DEMOKRATİK TÜRKİYE

20.12.2024

Değerli Basın Emekçileri, Değerli Arkadaşlar,
Bugün Meclis'te geleceğimiz için hayati önem taşıyan Bütçe görüşmeleri gerçekleştiriliyor. Bizler, emeğiyle geçinenler, yaşam mücadelesi verenler meydanlarda haklarımızı talep ederken, onlar, rant bütçesini, sermaye bütçesini oylatmaya çalışıyorlar.

Bizler bu bozuk düzene, emekçiyi, halkı dışlayan bu sermaye düzenine karşı durmak için buradayız.

Israrla bizi duymazlıktan gelen iktidar temsilcilerine buradan bir kez daha sesleniyoruz: Halk için bütçe istiyoruz. İnsan onuruna yaraşır bir yaşam istiyoruz. Çünkü yüksek enflasyon karşısında her gün ama her gün yoksullaşırken yaşam mücadelesi veriyoruz.

Sadece ekonomik olarak değil, siyasi ve toplumsal bir krizin de içinden geçiyoruz.

22 yıldır uygulanan usulsüzlük, kuralsızlık ve yolsuzluklar üzerine oturtulmuş neoliberal ve rantçı politikalar, bizleri yoksulluğun pençesine sürüklemiş, bizleri temel ihtiyaçlarımızı karşılayamaz koşullara sürüklemiştir.
Öyle bir ülkede yaşıyoruz ki doğduğunuz an aldığımız nefese dahi göz dikiyorlar. Emekçinin boğazından geçen tek bir lokmaya, emeklerimize, haklarımıza, geleceğimize saldırıyorlar.

Her gece yarın nelere zam gelecek, eriyen ücretlerimizle nasıl geçineceğiz, kara kışı nasıl atlatacağız endişesiyle yatıyoruz.

Başta temel gıda maddeleri olmak üzere bütün harcama kalemlerindeki yıllık fiyat artışı yüzde 50'yi geçti. Akaryakıta, doğalgaza, elektriğe birbiri ardına fahiş zamlar yapılıyor. Ev kiraları, ulaşım ücretleri, haberleşme giderleri akıl almayacak kadar yükseliyor.

En temel haklarımız olan sağlık, barınma, eğitim, sosyal güvenlik, emeğiyle geçinenler için neredeyse birer lüks haline getiriliyor.

Her şey pahalanırken, her şeyin fiyatı yükselirken artmayan tek şey emeğiyle geçinenlerin gelirleri oldu.

Hepimiz giderek daha zor koşullarda yaşıyoruz. Artık sadece kendi hayatımızdan değil, gelecek kuşaklarımızın, çocuklarımızın hayatlarından da feragat ederek yaşıyoruz.

Ne için?
İktidar sahipleri koltuklarını koruyabilsin, onların etrafındaki bir avuç sermayedar daha da zenginleşebilsin daha da lüks içerisinde yaşayabilsin diye.

İşte, bu koşullar altında kabul edilecek 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi, halkın hiçbir sorununa çözüm olmayacaktır.

Bizler, bu dünyayı döndürenler, ülkenin tüm değer ve güzelliklerini üretenler, işçiler, emekçiler, emekliler, işsizler, güvencesiz bir geleceğe hapsolan milyonlar olarak, bu oldubittiyi kabul etmiyoruz!

Tüm ekonomik yükü ve vergi yükünü halkın sırtına yükleyen rantçı bütçeyi kabul etmiyoruz.

Toplumsal cinsiyet eşitliğinin yok sayılmasını, kadın istihdamındaki adaletsizlikleri, işyerinde şiddet ve tacize karşı ILO sözleşmesinin dahi onaylanmamasını, kadınların kamusal hizmetlere eşitsiz erişimini, bakım ve ev içi emeğinin yok sayılmasını kabul etmiyoruz.

Eğitime, sağlığa, sosyal güvenliğe harcanması gereken bütçenin, yandaşlara, tarikat ve cemaatlere, silah tüccarlarına aktarılmasını kabul etmiyoruz.

Bizler halk için bütçe istiyoruz.

Eşit, özgür, adil ve demokratik bir Türkiye için bütçe istiyoruz.
Yarattığımız değerlerin, oluşturduğumuz kaynakların insanca bir yaşam, insanca çalışma koşulları ve iş güvencesi, parasız kamusal hizmet olarak geri dönmesini istiyoruz.

Az kazanandan az, çok kazanandan çok vergi alınan adil bir vergi düzeni istiyoruz.

Gelirde adalet, vergide adalet istiyoruz.

Değerli Arkadaşlar,
Biliyoruz ki bu sömürü düzeni kendiliğinden değişmeyecek. Halk için bütçe ve demokratik bir Türkiye toplumsal mücadelelerle elde edilebilecek bir kazanım olacaktır.

Bizlere her geçen gün daha fazla yoksulluk, sefalet, güvencesizlik dayatılan bu pespaye sistemi değiştirmek ve dönüştürmek elimizde!

Tüm emekçileri ve halkımızı ağırlaşan yaşam koşullarına, hayat pahalılığına, insafsız vergi düzenine ve yoksullaşmaya karşı demokratik ve adil bir ülke için birlikte mücadele etmeye çağırıyoruz.

Ekmek ve emek mücadelesi gelecek mücadelesidir.

Demokratik bir Türkiye'yi hep birlikte kuralım. Hep birlikte yoksullaşmaya hayır diyelim.

Kamuoyuna ve basına saygılarımızla

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

Yapılan açıklama sonrası TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz da bir konuşma yaptı. Koramaz şöyle konuştu:
"Sevgili Dostlar, Sevgili Mücadele Arkadaşlarım, Sevgili Basın Emekçileri,
Hepinizi bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları adına sevgiyle dostlukla selamlıyorum.

İnsanca bir yaşam için, onurlu bir yaşam için, emeği için yollara düşen, hakları için ülkenin dört bir yanında mücadele eden tüm emekçilere selam olsun.
Bildiğiniz gibi dün gece itibarıyla TBMM Genel Kurulunda, 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin maddeleri üzerindeki görüşmeler ve tartışmalar tamamlandı.

Görüşmeler ve tartışmalar dediğime bakmayın.

Yıllardır bir bütçe parodisi izliyoruz. Muhalefet milletvekillerinin öneri ve eleştirilerinin hiçbiri dikkate alınmadan Beştepe'de hazırlanan bütçe tasarısı iktidar blokunun oylarıyla saraydan geldiği gibi mecliste aynen onaylanıyor.

Bütçe taslağı etrafında tam 2 ay boyunca adeta bir orta oyunu oynanıyor.
Bizim artık ülke gerçekleriyle ilgisi olmayan, dertlerimize derman olmayan bu parodiye, bu orta oyununa tahammülümüz kalmadı.

Değerli Dostlar,
Türkiye tarihinin en büyük, en sarsıcı ekonomik krizlerinden birini yaşıyoruz. Maliye Bakanının süslü söylemleri, TÜİK'in şaibeli verileri ile gizlenmek istese de gündelik hayatımızın her alanında, gündelik hayatımızın her anında krizin etkilerini iliklerimize kadar hissediyoruz.

Hayat pahalılığı, işsizlik, yoksulluk bütün toplum kesimlerinin yaşamını tehdit eder hale geldi.

Geçinemiyoruz sesleri, sokaklara, tarlalara, grevlere karıştı. Güvenceli bir geleceği olmadığı için ülkesini terk etmek zorunda olan gençlerin, açlıkla mücadele eden emeklilerin öfkesine dönüştü.

Ülke halkı olarak bizler böylesi büyük bir kriz ile boğuşurken iktidar sahipleri ve yandaşları, kendi şatafatlı yaşam tarzlarından, kendi lükslerinden hiçbir ödün vermeden yaşamaya devam ediyorlar.

Çünkü saray salonlarındaki davetlerde krizin etkisi görünmüyor.
Geçiş garantili köprülerde, yolcu garantili havaalanlarında, hasta garantili şehir hastanelerinde, alım garantili sözleşmelerde, 5'li çetenin kaptığı projelerde krizin etkisi görünmüyor.

Çünkü buralara akan paralar, vergi olarak yine bizim cebimizden, emeğiyle geçinenlerin cebinden çıkıyor. Çünkü buralara akan paralar özelleştirilen kamu işletmelerinden elde ediliyor. Çünkü buralara akan paralar yok pahasına satılan kamu arazilerinden, madenlerimizden, kıyılarımızdan elde ediliyor.

Kendi saltanatları sürsün diye halkın yaşamını zehrediyorlar. Kendi yandaşlarının cebi dolsun diye ülke kaynaklarımızı yağmalıyorlar.

Sevgili Basın Emekçileri,
Türkiye'de yatırımların, üretimin bütçedeki payı her sene, her bütçe döneminde giderek azalıyor.

Tarım Kanunu'nun 21. Maddesine göre çiftçiye, milli gelirin en az yüzde 1'i oranında destek verilmesi gerekirken geçtiğimiz bütçe döneminde zirai üretime ayrılan destek payı binde 5'e düşürülmüştü.

2025 bütçe teklifinde bu pay binde 2'ye kadar geriletilmiş durumda.
Konu sınai üretime ve yatırımlara geldiğinde ise gelinen aşama her zamankinden daha da kötü.

Bütçede yatırımlara ayrılan payın artırılmasını bir yana bırakın, bu rakam geçen yıla göre 376 milyar azaltılmış.

Bütün bu veriler ortadayken bir de geçen yıl %3,5 olan büyümenin %4'e çıkacağı masalıyla aklımızla dalga geçiyorlar.

İktidarın rakamlarındaki yalancı bahar, karnımızı doyurmaya yetmiyor.

Bu ülkenin eğitimli iş gücü olan biz mühendis mimar ve şehir plancıları da üretimden, yatırımdan kopuk rantı esas alan bu politikalardan doğrudan etkileniyoruz
.
Genç meslektaşlarımız arasında işsizlik oranı %40'lara ulaşmış durumda.
Yeni mezun üyelerimizin iş bulma süresi 18 aya kadar uzadı. İş bulabilen üyelerimizin ezici bir çoğunluğu meslek alanları dışında çalışmak zorunda kalıyor.
Görece iyi eğitim alan köklü üniversitelerden mezun olan genç meslektaşlarımız geleceğini yurt dışında arıyor.

İş güvencesine sahip olmamak, çalışma koşullarının giderek ağırlaşması, yetersiz ücret, işsizlik tehlikesi, sigortasız çalıştırılma, fazla çalıştırma, iş saatleri ihlali; sosyal hak ve özlük hakkı ihlalleri, insan onuruna yaraşır emeklilik sürecini yaşayamama ortak sorunumuz haline geldi.

Sevgili Basın emekçileri,
Buradan Türkiye Büyük Millet meclisinin bu ülkeyi yönetenlere ve yönetmeye talip olanlara bir kez daha sesleniyorum.

Ülkemizin, mühendislik, mimarlık ve plancılık birikimine sahip çıkmak aslında tüm toplumun geleceğine sahip çıkmak demektir.

Unutmayalım, satılan her kamu işletmesi, satılan her fabrika, talan edilen her tarım alanı, yağmaya açılan yer altı ve yer üstü zenginliklerimiz hepimizin yaşam alanıdır, geçim kaynağımızdır. Çocuklarımızın geleceğidir.

Bu acı tablo bizlere kaybedilmekte olan bir geleceği işaret etmektedir.

Bizler, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları

Bilimi ve teknolojiyi esas alan, üreten kalkınan, sanayileşen, tarımda kendi kendine yeten hakça bölüşen bir ülke istiyoruz.

Dış girdilere bağımlı olmayan; kamu yararı gözeten; sosyal refah-sosyal hukuk devleti anlayışını benimseyen; erişilebilir, nitelikli, ücretsiz sağlık, eğitim, sosyal güvenlik hizmetlerini hedefleyen; doğayla, tarihle ve insanla barışık; istihdam, emek ve halk odaklı bir kalkınma planlamasının yaşama geçirilmesini istiyoruz.
Bütçelerin de bu toplumsal kalkınma planlamasına hizmet eder bir anlayışla şekillendirilmesi gerektiğini yıllardır dile getiriyoruz.

Kısacası sermayeye, rantiyeye, faize, yandaşa, cemaatlere değil halk yararına bütçe diyoruz.

Bunu dile getirmekten ve bu uğurda mücadele etmekten bir an olsun vazgeçmeyeceğiz. Eşit, özgür, adil, laik ve demokratik bir Türkiye'yi hep birlikte kuracağız.

Bu umut ve inançla hepinizi sevgiyle bir kez daha selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SGK GENEL KURULU

27.12.2024

Değerli Katılımcılar;
Sizleri Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına saygı ile selamlıyorum
Sosyal güvenlik; gelirleri ne olursa olsun, kişilere belirli sosyal riskler (iş kazası, meslek hastalığı, hastalık, analık, malullük, yaşlılık, ölüm, işsizlik) karşısında gelir ve sağlık güvencesi sağlama görevini yerine getiren uygulamalar topluluğudur. Bu çerçevede, sosyal güvenlik hem aktif çalışma dönemi hem de sonrası için bir yaşam garantisidir.

Sosyal sigorta, sosyal güvenlik sistemlerinde kullanılan üç yöntemden biri olup, finansmanı; sigortalı, işveren ve devlet katkılarından oluşan primlerle karşılandığı için primli sosyal güvenlik sistemi olarak da adlandırılmaktadır.

Sosyal güvenliğin primsiz sistemini oluşturan iki yöntemden biri sosyal yardımlar, diğeri ise sosyal hizmetlerdir. Bu iki yöntemin ortak özelliği, finansmanın devlet bütçesinin önemli gelir kaynaklarından biri olan vergilerle karşılanmasıdır.
Yani kayıtlı olarak çalışan milyonlarca vatandaşımızdan, KDV, ÖTV ödeyen ya da herhangi bir şekilde vergilendirilmiş kazanç ve mülklere sahip olan vatandaşımızdan alınan vergiler ile devlet tarafından ya sosyal yardımlar yapılmakta ya da sosyal hizmetler verilmektedir.

Dolayısıyla bu alan zayıfladıkça, yani kayıt dışı istihdam arttıkça devlet de zayıflamaktadır.

Kayıt dışılık, ve elbette kayıt ve beyan dışı kaçak işçi çalıştırılması veya kendi hesabına kayıtsız olarak çalışılması şeklinde ortaya çıkan kayıt dışı istihdam dünyanın temel gerçeklerinden birisidir.

Kayıt dışı istihdamın engellenmesi, yani vergi kaçırılmasının, hepimizin boynunun borcudur.

Bu aynı zamanda sosyal adaletin sağlanmasının da önemli bir ön koşuludur.
Herkes için eşit hizmet hakkının, yani devletin sosyal yardım ve sosyal hizmetlerinin yerine getirilmesinin teminatıdır.

Çünkü kayıt dışı istihdam önlenmezse; kişilerin yeterli sağlık yardımı alamamaları sebebiyle hastalıkların çoğalması, iş kazası, meslek hastalığı ya da analık durumunda hak ve yardımlardan yararlanamaması, uzun vadede yaşlılık durumunda herhangi bir ücret alamaması, dolayısıyla yoksulluğun artması anlamına gelir.
Çünkü kayıt dışı istihdam önlenmezse; sigorta primlerini ödeyen işyerleri ile

ödemeyenler arasında haksız rekabetin ortaya çıkması anlamına gelir. Yani günün sonunda devlet prim kaybına uğrayacak sosyal güvenlik açıklarının oluşacak ve bu açıklar her dönem şahit olduğumuz üzere merkezi bütçeden alınarak kapatılacaktır.

Yani aslında kayıt dışı ekonomi demek, halka, emeğiyle geçinen toplumsal kesimlere daha ağır vergi yükleri anlamına gelmektedir.

Bakın, 2025 Merkezi Bütçesi için Birliğimiz başta olmak üzere, sendikaların, meslek örgütlerin, siyasi partilerin iktidara karşı çıkmasının altında işte bu gelirde ve vergide oluşan adaletsizlik yatmaktadır.

Siyasi iktidar bu taleplerimizi karşılamadığı sürece cebimize giren her kuruş ya enflasyon karşısında ya da vergi olarak yok olup gitmeye devam edecektir.

Ülkemizde halihazırda emeğiyle geçinenler için hayat koşulları yeterinde zor. Geçtiğimiz hafta içi açıklanan asgari ücret, emekçilere asgari bir yaşam standartı bile sunamamaktadır. Hatta bırakın asgari yaşamı, açlık sınırını bile kıl payı geçecek bir zam yapılmıştır.

Bu koşullar altında insanca bir yaşam için acilen gelirde ve vergide adalet sağlanmalıdır. Bu en öncelikli talebimizdir.

Değerli Katılımcılar,
Kayıt dışının azaltılamadığı durumlarda uygulanacak tüm istihdam ve işsizlik politikalarının başarı şansı da azalmaktadır.

Burada ayrıca belirtmek isterim ki kayıt dışı istihdam sorunu işgücü piyasasında yer alan bütün grupları etkilemekle birlikte kadın işgücünü daha da derinden etkilediği görülmektedir.

Kayıt dışı istihdamın kadınları daha çok etkilemesinde ekonomik, bireysel toplumsal pek çok sebep yatmaktadır.
Toplumsal cinsiyet rolleri işgücü piyasasında kadınların ve erkeklerin konumunu da etkilemekte ve kadının ikincil konumda kalmasına neden olmaktadır.
Kadının öncelikli rolü olarak ev ve bakım hizmetleri ön plana çıkartılmakta erkek ise evi geçindirme rolünü üstlenmektedir.

Bu durum kadınları işgücü piyasasında dezavantajlı konuma sürüklemekte ve kadınların çalışacakları işlerin niteliğini doğrudan belirlemektedir.

Diğer yandan işgücü piyasasında kadın emeğinin ucuz işgücü olarak görülmesi ve kadınların ev işleri ile çalışma yaşamını birlikte yürütmeye çalışmaları kadınların kayıt dışı istihdamda yer almasında bir diğer faktör olarak ortaya çıkmakta ve böylece kayıt dışı istihdam-yoksulluk sarmalının temeli atılmaktadır.
Yoksulluk tüm insanlık için temel bir sorun olmakla birlikte, ağırlıklı olarak kadınlar tarafından yaşanan bir olgu olduğu unutulmamalıdır.

Bunu bir kere daha ve ısrarla hatırlatmak isterim.

Değerli Katılımcılar,
Çalışma yaşamına yönelik atılmış olumlu adımlardan biri olarak değerlendirilecek "İşbaşı Eğitim Programı" adı altında Altı aylık süreyle toplumun her kesiminden işsiz insanların istihdam edilerek, çalışma yaşamına alışma ve staj mahiyetindeki bu süre sonunda o işyerinde daimi olarak çalışmayı hedefleyen program işsizliği aşağı çekmenin bir aracı olarak da kullanılmaktadır.
Ancak İşbaşı eğitim programları ile istihdam edilen katılımcılara verilen asgari ücret düzeyindeki harçlık olarak adlandırabileceğimiz rakamın; mühendis, mimar ve şehir plancıları gibi meslek mensuplarının program sonrasındaki istihdamındaki ücretlendirilmeleri konusunda sabit bir ücrete dönüşmesi büyük bir sıkıntı yaratmıştır.

Üyelerimizden sıklıkla sigorta girişlerinin mühendislik meslek kodundan yapılmadığı ve sigorta primlerinin ise eksik yatırıldığı yönünde şikâyetler gelmektedir.
Yasal üretim faaliyetleri içinde yer alan, ancak faaliyetleri kamu kayıt ve istatistiklerinde eksik yer alan istihdamın engellenmesi ve sigortalılık primlerinin de tam zamanlı olarak ve eksiksiz bir şekilde yatırılması önemli ve gereklidir.

Nitekim bu tür sorunların yaşanmaması için 2012 yılının Temmuz ayında SGK ve TMMOB arasında "işbirliği protokolü" imzalanmıştır.

Protokole göre Birliğimiz, ücretli çalışan mühendis, mimar ve şehir plancıları için belirlediği asgari ücreti her yıl Aralık ayında Sosyal Güvenlik Kurumu'na iletmekte ve kamuoyuna duyurmaktaydı.

SGK ise mühendis, mimar ve şehir plancılarının aldığı ücretin TMMOB tarafından belirlenen asgari ücretin altında olmaması için gerekli tedbirleri almaktaydı.
Protokolün imzalanmasının ardından yürütülen çalışmalar sonucu mühendis, mimar ve şehir plancılarının TMMOB tarafından duyurulan ücretin altında işe başlatılması ile SGK'ya eksik prim ödenmesinin önüne geçilmeye çalışılmıştır.
Yürürlüğe konulduğu günden itibaren bu protokol ile mühendis, mimar ve şehir plancılarının istihdam edildiği çalışma alanları disipline edilmiş ve kayıt dışılığın önlenmesinde ciddi adımlar atılmıştır.

Ancak bahsi geçen protokol SGK tarafından 9 Haziran2017 tarihinde tek taraflı olarak feshedilmiştir.

Bu fesih temel ücretlerde olduğu gibi üyelerimizin özlük haklarında da gerilemelere neden olmuştur.

Krizde yoğunlaşan işsizlik tehdidi ile yeni mezunların tecrübesizliği daha kolay suistimal edilmekte ve çalışma hayatına devam eden meslektaşlarımız daha düşük ücretlerle çalışmak zorunda kalmaktadır.

Meslektaşlarımızın düşük ücretle ve kayıtsız çalıştırılmasına ve aynı zamanda kamunun zarara uğratılmasına neden olmuştur.
Bu noktada Birliğimizin meslektaşlarımızın geleceği ve kamu yararı doğrultusunda beklentilerini bir kez daha dile getirmek isterim;

- 31 Temmuz 2012 tarihinde imzalanan ve SGK tarafından 2017 yılında tek taraflı olarak feshedilen "SGK ile TMMOB Arasındaki Asgari Ücret İşbirliği Protokolü" yeniden yürürlüğe girmelidir.
- Aklını ve emeğini ülkemizin gelişmesi ve kalkınması için kullanan, insanca bir yaşam uğruna alın terini döken yüz binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının düşük ücretler ile kayıt dışı istihdam edilmesi engellenmelidir.
- Meslektaşlarımızın ücretlerinin TMMOB tarafından belirlenen brüt ücretinin altında gösterilmesi engellenmelidir.

4857 sayılı İş Kanunu`nun 39. Maddesi gereğince belirlenen zorunlu asgari ücretin, lisans düzeyinde eğitim almış mühendis, mimar ve şehir plancısı meslek mensuplarının almakta oldukları ücret bağlamında gerçek durumu yansıtan ve insani gereksinimleri karşılayan bir rakam olmadığı bilinmektedir.
Asli görevi çalışanların haklarını ve sosyal güvencelerini korumak üzere ilgili usul ve esasları düzenlemek olan Sosyal Güvenlik Kurumu`nun, 700.000`i aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının meslek kuruluşu olan TMMOB ile birlikte çalışarak bu eksikliği gidermeye yönelik çalışmalar yapması beklenmektedir.

- İşverenlerin SGK'ya eksik prim ödemesinin önüne geçilmeli ve kamunun zarara uğratılmasına son verilmelidir.

Değerli Katılımcılar,
Özellikle meslek alanlarımızı doğrudan etkileyen tüm bu olumsuz gidişat içerisinde eşit ve adil bir gelecek için, toplumu oluşturan tüm kesimlerin özveri ile sorunun çözümüne eğilmesi, demokratik katılım ve sosyal diyalog anlayışıyla sorunun çözümüne katkı sağlaması gerekmektedir.

Tüm bu iyi niyet söylemleriyle, bu toplantının somut kazanımlı, ülkemiz istihdamının vazgeçilmez bir parçası olan mühendis, mimar ve şehir plancısı istihdamına hizmet edeceği inancımla sizleri dostluk ve dayanışma duygularımla selamlarım.

Ayşegül Oruçkaptan
TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu Üyesi

TÜRKİYE ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ X. TEKNİK KONGRESİ

13.01.2025

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Hocalarım, Değerli Konuklar
Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Ziraat Mühendisleri Odamız tarafından ilki 1965 yılında yapılan ve her 5 yılda bir düzenlenen Ziraat Mühendisliği Teknik Kongresi'nde aranızda bulunmaktan ve sizlere seslenme olanağı bulmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum.

Bu yıl onuncusu gerçekleştirilen bu etkinlikte bizleri buluşturan Kongre Bilim Kurulumuza, görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına, Ziraat Mühendisleri Odamızın yöneticilerine, Oda çalışanlarına ve organizasyonda emeği geçen tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Değerli Meslektaşlarım,
Biliyorsunuz, bu yıl Birliğimiz TMMOB 'de 70 yaşına girdi.

Tam 70 yıl önce, ülkedeki 8.000 mühendis ve mimarı kapsayan ve içinde Ziraat Mühendisleri Odasının da bulunduğu 10 meslek odasıyla yola çıkan TMMOB, bugün 24 meslek odası, 231 Şube, 673 İl Temsilciliği, 399 İlçe Temsilciliği, 48 İl Koordinasyon Kurulu, 121 farklı disiplinden 700.000'i aşkın mühendis mimar ve şehir plancısı ile mücadelesini sürdürüyor.

Teoman Öztürk Öğrenci Evimizde Birliğimizin 70. Yılını kutladığımız 19 Ekim günü konuşmama şöyle başlamıştım:
"TMMOB 'ye dair hangi cümleyi kurarsak kuralım, ne anlatırsak anlatalım söyleyeceğimiz her şey eksik kalacaktır.

Çünkü TMMOB demek memleket demektir.
Çünkü TMMOB demek 100 yıllık Cumhuriyet tarihinin 70 yılına tanıklık demektir.

Ülke tarihimizde içinde umut olan, içinde aydınlık olan, içinde emek olan ne varsa TMMOB o olayın mutlaka parçasıdır." Demiştim.

Evet sevgili arkadaşlar, Ne büyük bir mutluluktur ki Birliğimizin ve Ziraat Mühendisleri Odamızın 70 yılına denk gelen bu uzun tarih, ülkemizin, mesleğimizin ve halkımızın yararına mücadeleyle geçti.

Bu yetmiş yıl boyunca ülkemizin ve halkımızın geleceği için, hiç durmadan çalışan, üreten tüm üyelerimizi ve Oda yöneticilerimizi yürekten kutluyorum.
İnanıyor ve biliyorum ki bundan sonra tüm kadrolarımız ve meslektaşlarımızla

dayanışmayla, taşın altına elimizi koymaktan çekinmeden, bilim ve tekniğin yol göstericiliğiyle, mesleğimiz, meslek alanlarımız ve ülkemiz için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Toplumcu duruşumuzdan asla geri adım atmayacağız. Mesleki çıkarlarımız ile toplumun ortak çıkarları arasında güçlü ve ayrılmaz bağlar kurmaya devam edeceğiz.

Yayınladığımız raporlarla, düzenlediğimiz kongre ve sempozyumlarla, açtığımız kamu davalarıyla, yaptığımız basın açıklamalarıyla meslek alanlarımızda yürütülen politika ve uygulamaların ülkemiz ve halkımızın yararına şekillenmesi için tüm gücümüzle çabalayacağız.

Birileri rahatsız olsa da, ilericiliği, çağdaşlığı, laikliği, eşitliği, özgürlüğü, barışı, kardeşliği, emeği ve alın terini tüm gücümüzle savunmaya devam edeceğiz.
Sizlerle aynı mücadelenin parçası olmaktan, hiç tereddüt etmeden aldığımız sorumluluklardan, ülkemizin ve mesleğimizin geleceği için birlikte çalışmaktan gurur ve mutluluk duyuyorum.

Sevgili Arkadaşlar,
Türkiye tarihinin en büyük, en sarsıcı ekonomik krizlerinden birini yaşıyoruz. Maliye Bakanının süslü söylemleri, TÜİK'in şaibeli verileri ile gizlenmek istese de gündelik hayatımızın her alanında, gündelik hayatımızın her anında krizin etkilerini iliklerimize kadar hissediyoruz.

Hayat pahalılığı, işsizlik, yoksulluk bütün toplum kesimlerinin yaşamını tehdit eder hale geldi.

Beslenme, barınma, sağlık ve eğitim gibi en temel hak ve ihtiyaçlarımızı dahi karşılayamaz durumdayız.

Sizleri rakamlara boğmak istemiyorum ama, bırakınız ENAG'ın ve DİSK Araştırma Merkezinin paylaştığı rakamları, TÜİK'in gerçeklikten uzak ve kamuoyu nezdinde güvenirliği olmayan verilerinden ortaya çıkan tablo bile bunu en net biçimde gözler önüne sermektedir.

TÜİK verilerine göre; yıllık gıda enflasyonu %43,58 olurken, alt başlıklara bakıldığında bu oranın taze balıkta %79,69, taze sebzelerde , %73,62, kuzu etinde %62,64, taze meyvelerde %61,94 oranlarına ulaştığı görülmektedir.
Gelinen noktada bırakınız gönenç içerisinde yaşamayı, ülkemiz insanlarının %22`si, yani her dört yurttaşımızdan biri yeterli, gerekli ve sağlıklı gıdaya dahi ulaşmamaktadır. Halkımızın %8,5'i ise açlık sınırındaki gelirleriyle yaşam mücadelesi vermektedir.

Sevgili Konuklar,
Ülkemizin ve halkımızın içerisine düşürüldüğü bu utanç verici durum yıllardır uygulanan dışa bağımlı yeni liberal politikaların kaçınılmaz bir sonucudur.

Hepinizin bildiği gibi ikinci yüzyılının ilk aylarını yaşadığımız Cumhuriyetin en önemli hedeflerinden birisi de üreten, sanayileşen, tarımda kendi kendine yeten ekonomik ve toplumsal anlamda kalkınmış bağımsız bir ülke yaratmaktı.

Ancak 1980'li yıllardan itibaren kesintisiz bir şekilde uygulanan "özelleştirme", "kuralsızlaştırma" ve "ticarileştirme" uygulamaları ile toplumsal kalkınma anlayışından neredeyse tamamen vaz geçildi.

Aynı süreçte eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik gibi kamu hizmetleri de ticarileştirilerek birer rant kapısı haline dönüştürüldü.

Bütün bunların anlamı, 1930'lardan itibaren ülkede yaratılan tüm zenginliklerin, tüm yatırımların özel sektöre devriydi.

Bu yıkım ve talan süreci kamu kaynakları ve olanaklarıyla inşa edilen, sanayi tesislerimizin, tersanelerimizin, limanlarımızın, madenlerimizin sermayeye satışıyla sınırlı kalmadı.

Ülke ekonomisi arazi rantı üzerine temellendirildi.

Ülke topraklarının tamamının, ormanlar, yaylalar, meralar, milli parklar ayrımı gözetmeksizin arsa olarak değerlendirildiği rant ekonomisinin egemen olduğu bir süreç yaşadık ve yaşamaya da devam ediyoruz.

Bu vahşet düzeyindeki saldırıya en çok da tarımsal alanda tanıklık ettik.
Tarımsal üretimi ve çiftçileri desteklemeye yönelik olarak kurulmuş olan Et-Balık Kurumu, Süt Endüstrisi Kurumu, Zirai Donatım Kurumu, TEKEL, Türkiye Şeker Fabrikaları, TİGEM'ler, Azot Sanayi, Türkiye Gübre Fabrikaları ve Yem Sanayi gibi çok sayıda kamu iktisadi teşekkülünün de bir kısmı özelleştirildi, bir kısmı kapatıldı.

Toprak Mahsulleri Ofisi gibi KİT`lerle birlikte, Tariş, Çukobirlik, Fiskobirlik gibi üretici kooperatif ve birliklerinin ise içleri boşaltılarak işlevsizleştirildi.
Tarımsal alana yönelik sübvansiyonlar kaldırıldı.

Bu durum kaçınılmaz olarak tohum-mazot-gübre gibi temel girdilerin aşırı pahalanmasına ve küçük üreticiliğin bitirilmesine neden oldu. Ülke nüfusu artarken kayıtlı çiftçi sayımız ve tarım arazilerimiz ciddi düzeyde azaldı.
Sonuçta, bir zamanlar kendi kendisine yeten ülke olarak övündüğümüz ülkemiz, gıda ve tarım alanında büyük oranda dışa bağımlı bir ülke haline sokuldu.

Sevgili Arkadaşlar,
Toplumsal hayatın kuralsız, denetimsiz bir şekilde sermaye kesimlerinin ve piyasanın insafına teslim edildiği bu neoliberal politika ve uygulamalardan ivedilikle vazgeçilmesi gerekiyor.
Çünkü bu sınırsız ve denetimsiz rant düzeni ve yağma anlayışı sadece ekonomik değerlerin ve imtiyazların belirli kesimler elinde toplanmasıyla sınırlı kalmıyor.

Beslenme gibi insan doğasının en temel ihtiyacını bile gideremeyecek ve bu konuda tamamen dışa bağımlı bir ülke konumuna sürükleniyoruz.

TMMOB ve bağlı Odaları olarak bizler, yıllardan beri sanayileşmeden madencilik politikalarına, enerjiden tarıma, eğitimden sağlığa, şehirleşmeden turizme kadar her alanda kamucu bir anlayışla planlı politikalar geliştirmesini savunuyoruz.

Eksenine insan ve doğa yerine daha fazla kar ve piyasa egemenliğini oturtan neoliberal politikalara kesinlikle karşıyız.

Bağımsız bir ekonomi, öz kaynaklara dayalı sanayileşme, tam İstihdam ve toplumsal refah bütünlüğü için mücadele ediyoruz.

Özellikle tarımsal anlamda dışa bağımlılığın ortadan kaldırılmasını açlık ve yoksulluğun önüne geçilmesinin en önemli unsurlarından biri olarak görüyoruz. Bunun için daha önce çeşitli defalar dile getirdiğim bazı önlemlerin altını bir kez daha çizmek isterim:

- IMF ve Dünya Bankası ile Dünya Ticaret Örgütü`nün ülkemiz tarımı ve kırsal yaşam üzerindeki, genel düzenleyici işlem yapma yetkisi kaldırılmalı, her türlü dayatma reddedilmelidir.
- Avrupa Birliği kapsamında önerilen "Ortak Tarım ve Gıda Politikası" gibi Türkiye`nin gıda ve tarım sektörünü piyasalaştıran neoliberal yasalar kaldırılmalı. Köylü ve tüketiciden yana olan yasalar yürürlüğe sokulmalıdır.
- Su ve toprak gibi hayati öneme sahip doğal kaynakların korunması için gerekli yasal önlemler alınmalı ve sürdürülebilirliği sağlanmalıdır.
- Toprak mülkiyeti yeniden düzenlenmeli, küçük üreticiye destek sağlanmalı, toprak ve tarım reformu yapılmalıdır.
- Tarımda destekleme kurumları korunmalı, kapatılanlar yeniden açılmalı, tarımsal sanayiler ve çiftçilik geliştirilmelidir.
- Tarım üreticileri doğru yöntemlerle desteklenip, üretim süreçlerinde tutulmaya çalışılmalı, tarımsal AR-GE' ye daha fazla yatırım yapılmalı, tarımsal ürün planlaması yapılarak israf önlenmeli, toprağı işlemede aile işletmelerine öncelik verilmelidir.
- Tohumlara bedelsiz erişim garantisi sağlanmalı, yerel üretim ve temel gıdalara öncelik verilmeli, köylerin mal varlıklarına el koyan Büyük Şehir Yasası lağvedilmelidir.
- Köylü ve çiftçi düzeyinde sendikalaşmanın önü açılmalı, üreticiden tüketiciye aracısız mal sağlayan ekolojik üretim-tüketim kooperatifleri desteklenmelidir.
- Ülkemizde sürdürülebilir bir tarımsal üretimin sağlanması, gıda güvenliğinin korunması, halkın sağlıklı gıdaya erişebilmesi için üretici ile mühendisin bağımsız bir tarım-besin modeli altında dayanışma içinde çalışacağı bir zemin yaratılmalıdır.
- Çok sayıda donanımsız üniversite ve bölüm açmak politikası terk edilmeli, mevcut bölüm ve fakültelerin eğitim kadrosu, kütüphane, derslik, laboratuvar, yurt vb. altyapı eksiklikleri tamamlanmalı, ülkenin gereksinim duyduğu

sayı ve nitelikte teknik eleman yetiştirilmesi birincil öncelik olmalıdır.

Değerli Arkadaşlar,
Tarım sektöründe yapısal sorunların çözülemediği, üreticilere diğer ülkelerdeki üreticilerle rekabet edecek destekleme ve koruma sistemleri oluşturulmadığı, sektör emek-bilgi-üretim temelinde çağdaş bilgi ve teknolojiyle buluşturulamadığı ve üretim maliyetleri düşürülmediği sürece, ülkemizde tarımda üretkenlik ve verimlilik sorununun çözülemeyeceği ortadadır.

Yasa değişiklikleri, özelleştirmeler, tarım ve gıda alanındaki kamu kurumlarının tasfiyesiyle yaşanan talan süreci, çiftçilerimizin ve köylülerimizin hayatını olumsuz etkilediği gibi, kentlerde yaşayanların ucuz ve sağlıklı gıdaya erişimini de engellemektedir.

Her sıkışılan anda ithalata sarılmakla gıda enflasyonu düşmez, çözüm ülkemizdeki üreticiyi ve üretimi koruyan somut politikalarla sağlanabilir.

Yaşadığımız sorunları çözebilmek için kamucu tarım politikaları ve planlı bir tarım yönetimine ivedilikle ihtiyaç duyduğumuz açıkça ortadadır.

Bir hafta sürecek kongremizde dile getirilecek görüşlerin ve yürütülecek tartışmaların bu doğrultuda politikaların geliştirilmesine hizmet edeceğine inanıyorum.

Açlığın, yokluğun ve yoksulluğun son bulduğu, sağlıklı, savaşsız, sınıfsız ve sömürüsüz bir dünya özlemiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Etkinliğimizin başarılı geçmesini diliyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KAMU EMEKÇİLERİNİN ÜLKE ÇAPINDA GERÇEKLEŞTİRDİĞİ İŞ BIRAKMA EYLEMİ

13.01.2025

Değerli Mücadele Arkadaşlarımız, Değerli Basın Emekçileri;
Sizleri TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Bugün burada ve ülkenin dört bir yanında bir araya gelerek emeğin hakları için mücadele eden kamu emekçilerinin, emeklilerin, işçilerin bu onurlu mücadelesini selamlıyorum.

Çok açık bir şekilde görüyoruz ki; siyasi iktidarın TÜİK'in ve iktidar yanlısı yandaş sendikaların türlü türlü oyunlarıyla emekçilerin maaşlarına zam diye açıklanan rakamlar, özünde emeğiyle geçinen tüm toplumsal kesimlere açlık ve sefaletin, sömürü düzeninin iktidar eliyle dayatılmasıdır. Bu sömürü düzenini asla kabul etmiyoruz.

Halk işsizlikle, açlıkla, yoksullukla, artan borçlarla mücadele ederken; iktidar sahipleri ve sermaye kesimi saltanat sürmektedir. Onlar saltanatlarını sürdürebilsin diye krizin tüm faturasını emekçilere ödetmek istiyorlar. Krizin faturasını, krizi yaratanlar ve emeğimizi sömürenler ödesin.

Hayat pahalılığı ve artan fiyatlar; emeğiyle geçinen tüm yurttaşlarımız gibi üyelerimiz mühendis, mimar ve şehir plancılarının hayatlarını da yaşanamaz bir noktaya getirmiştir.

Bir dönemin en gözdesi olarak görülen mesleklerimiz, bugün diplomalı işsizliğin, güvencesiz bir geleceğin, açlık ve yoksulluk sınırı altında ücretlerle çalışmanın sembolü haline gelmiştir.

Tekrar ediyoruz: "Bu açlık ve sefalet düzenini kabul etmiyoruz!"
Dün olduğu gibi bugün de, yarın da sömürüsüz bir düzen için, emeğin hakları için tüm emekçilerle omuz omuza mücadele etmeye devam edeceğiz.
Bugün burada ve ülkenin dört bir yanında bir araya gelerek emeğin hakları için mücadele eden tüm kamu emekçilerinin, emeklilerin, işçilerin bu onurlu mücadelesini bir kez daha selamlıyorum.

Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz!

Özgür Topçu
TMMOB Genel Sekreteri

ÜLKEMİZİN AYDINLIK GELECEĞİNİ, MESLEKLERİMİZİ, ARKADAŞLARIMIZI VE GEZİ'Yİ SAVUNMAKTAN VAZGEÇMEYECEĞİZ!

19.01.2025

Değerli Basın Emekçileri, Sevgili Arkadaşlar,
Tam 1000 gün oldu. Arkadaşlarımız, dostlarımız, meslektaşlarımız bizden alınalı 1000 gün oldu. 1000 gündür bizler arkadaşlarımıza kavuşacağımız günü bekliyoruz. Bitmeyen bir adalet utancına şahitlik ediyoruz.

Aralarında Şehir Plancıları Odası Onur Kurulu üyesi Tayfun Kahraman, Mimarlar Odası Avukatı Can Atalay'ın da bulunduğu arkadaşlarımız 1000 gündür cezaevinde tutuluyor.

Uydurma delillerle, kurgulanmış bir iddianameyle yürütülen yargı süreci, siyasal iktidarın hukuk ve adalet anlayışının çarpıklığının en somut göstergesi olarak tarihe geçmiştir.

Bizler çok iyi biliyoruz ki arkadaşlarımız bir suç işledikleri için değil, siyasi iktidarın hesaplaşmaktan, yüzleşmekten korktuğu gerçeklerden kaçmanın bir aracı olarak tutsak edilmiştir. Arkadaşlarımız mesleklerini halkın faydasını gözeterek yerine getirdikleri için tutsak edilmiştir.

Gezi Direnişi beşli çetelere verilen ihalelerin, derelerimizi, ormanlarımızı, kıyılarımızı sermayeye satanların karşısında; emeğin, emekçilerin, gençlerin, emeklilerin, kadınların yani tüm halk kesimlerinin sesi olmuştur.

Gezi Direnişi ve bu direnişin parçası olmuş herkes, tarih karşısında ve toplum vicdanında tertemiz ve lekesizdir. Siyasi iktidarın asıl cezalandırmak istediği Gezi Direnişi olduğu kadar, parkına, şehrine, doğasına, tarihine sahip çıkan mühendis, mimar ve şehir plancılarıdır. Mesleki bilgisini halktan yanan kullanan kamucu mühendis, mimar, şehir plancılarının mücadelesidir; TMMOB ve bağlı odalarının onurlu mücadele geleneğidir.

Buradan bir kez daha iktidara sesleniyoruz: hukuku ve yargı organlarını siyasal çıkarlarınız doğrultusunda kullanmaktan vazgeçin. Doğamıza, tarihimize, yaşamımıza sahip çıkmak suç değildir. Mesleki sorumluluğumuz gereği bilimin ve tekniğin yol göstericiliğinde toplumu aydınlatmak suç değildir.

Değerli Basın Emekçileri, Sevgili Arkadaşlar,
Siyasi iktidarın tüm bu saldırı politikalarının altında üzerini örtmek istediği büyük bir toplumsal dram ve başarısızlık tablosu yatmaktadır.

İçerisinden geçtikleri her krizi ücretleri aşağı çekerek, emekçilerin haklarını törpüleyerek, sendikasızlaştırarak, çalışma yaşamını güvencesizleştirerek, toplumu her açıdan baskı ve zor altına alarak atlatmayı deniyor.

Arkadaşlarımızın, 1000 gündür tutuklu olmasının sebebi de bizleri, tüm halk kesimlerini sindirmek istemeleridir.

Bizler bu ülkenin aydınlık yarınları için direnen, emeğine, haklarına ve Gezi'ye sahip çıkan milyonlar olarak, bütün bu yıldırma politikalarına karşı mücadele etmeye devam edeceğiz.

Çünkü Gezi'ye baktığımızda; bilim ve tekniğin ışığında, tüm canlıların yaşam hakkına saygılı, eşit, onurlu, barış içerisinde yaşayacağımız, adil bir ülke umudunun ne kadar diri olduğunu görüyoruz. Geleceğimizi, çocuklarımızın yarınlarını görüyoruz.

Biliyoruz ki Gezi teslim alınamaz. Gezi Direnişi'nin sesleri, bugün hala ülkemizin sokaklarında yarınları, emekten, eşitlikten ve adaletten yana kurabilmenin umuduyla yankılanmaktadır.

Değerli Basın Emekçileri, Sevgili Arkadaşlar,
TMMOB ve bağlı odaların en temel amacı, bilimi ve tekniği halkın yararına kullanarak kamusal alanları savunmaktır. Siyasi iktidarın TMMOB'yi cezalandırmak istemesinin asıl nedeni TMMOB ve bağlı odalarının toplumcu çizgisidir. Mesleklerimizin gereği halka ait olanı korumak, kamu yararını savunmak biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının temel görevidir. Bu görev doğrultusunda, İstanbul kentinin en önemli kamusal alanlarından biri olan Gezi Parkı'nı korumak, Gezi Parkı park olarak kalsın diye mücadele etmek mesleğimizin en önemli toplumsal sorumluluğudur.

İşte bu yüzden bilinmelidir ki hiçbir dava ve hiçbir karar, Gezi'nin , demokratik kamuoyu ve yasalar önündeki meşruiyetini gölgeleyemez ve hiçbir güç bizlerin emekten, halkımızdan, ülkemizden, mesleğimiz ve bilimsel teknik doğrulardan yana duruşumuzu engelleyemez.

TMMOB, arkadaşlarımızın yanında olmaya, doğru bildiklerini söylemeye, halkımızdan, ülkemizden yana kamu yararını savunma mücadelesini sürdürecektir. 1000 gün sonra inatla ve ısrarla bir kez daha haykırıyoruz; Halkın vicdanını derinden yaralayan bu kararların hiçbir hükmü yoktur. Bu siyasi zorbalıktan derhal vazgeçin ve arkadaşlarımızı derhal serbest bırakın.

TMMOB İl Koordinasyon Kurulları

BOLU KARTALKAYA FACİASI ANMASI

30.01.2025

Değerli Arkadaşlar, Değerli Basın Emekçileri,
Türk Mühendis ve Mimar Odları Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada, aileleriyle tatil yapmak için geldikleri dinlence yerinde aramızdan kopartılan, alınmayan güvenlik önlemleri ve denetim eksiklikleri nedeniyle yaşamını yitiren 78 canımızı anmak için toplandık.

Kaybettiğimiz yurttaşlarımızı sevgiyle anıyorum. Ailelerine ve yakınlarına sabır diliyorum.

Sevgili Dostlar,
TMMOB olarak, yangının ilk saatlerinde yaptığımız basın açıklamasında da belirttiğimiz üzere,
Yaşanan yangının büyük bir felakete dönüşmesinin, onlarca canımızı kaybetmemizin tek nedeni bilim ve teknolojinin gereklerinin yerine getirilmemesidir. Yürürlükteki idari ve teknik mevzuata uyulmamasıdır.

Başta Kültür ve Turizm Bakanlığı olmak üzere ilgili yasa ve yönetmeliklerle kendilerine bu oteli ruhsatlandırma, izleme ve denetleme görevi verilen tüm kurum ve kuruluşların görevlerini yerine getirmedeki kusur ve ihmalleridir.

Yangının gerçekleştiği tesiste, yangın güvenlik önlemlerinin yeterince alınmamış olması, yetkili kuruluşların gerekli rutin denetimleri yapmamış olması, bu facianın en acı gerçekleridir.

Patronun aç gözlülüğü, yetkililerin sorumsuzluğu tatil yapmak için aileleriyle, sevdikleriyle güzel bir vakit geçirebilmek hayaliyle Kartalkaya'ya gelen 78 canımızı yaşamdan koparmıştır.

Şunu çok açık söylemek gerekiyor. Bulunduğumuz her meydanda, sesimizi ulaştırdığımız her yerde inatla haykırmak zorundayız.

Ülkemizde yaşanan felakette olduğu gibi, Kartalkaya Kayak Merkezi'ndeki yangında yaşananlar da münferit değildir. 78 canımızı yitirmek kader değildir.
Yaşananın adı düpedüz cinayettir. Denetimsiz, kontrolsüz, rant ve kar hırsına göre işletilen bir düzende bu ölümler göz göre göre gelmiştir.

Sevgili Arkadaşlar,
Basına yansıyan ve korsan rapor olarak tanıtılan ilk bilirkişi raporuna da yansıdığı üzere bu otelde yangın güvenliğine yönelik olarak neredeyse hiçbir önlem alınmamış.

Bırakınız yangın ihbar, algılama ve söndürme sistemlerini, bırakınız duman tahliye sistemlerini söz konusu otelin yangın kaçış yolları ve merdiveni bile mevzuata uygun değil. Buralar kaçış yolu yerine ölüm yolu olmuş. Otel personeline ise olası bir yangın halinde yapılması gerekenler konusunda hiçbir eğitim verilmemiş.
Bırakınız otel misafirlerine rehberlik etmeyi yangın anında kendi canlarının telaşı içine düşmüşler.

Bütün bunlar yaşandığı halde, bu oteli ruhsatlandıran kapısına Turizm bakanlığımız denetimindedir pirinç plakasını çaktıran Bakanımız ise sorumluların açığa çıkartılması için gerekenleri yapması gerekirken, bu facianın gerçekleşmesinde hiçbir sorumluluğumuz yoktur diyebiliyor.
Bu durum büyük bir utanç tablosudur.

Sevgili Arkadaşlar,
Ülkemizde kamusal denetimin içinin boşaltılmasının ve teknik gerekliliklerin yerine getirilmemesinin acı sonuçlarını sadece yangınlarda yaşamıyoruz...
Depremlerde, sellerde, tren kazalarında binlerce canımızı yitiriyoruz. Madenlerde, tersanelerde, şantiyelerde alınmayan iş güvenliği önlemleri nedeniyle iş cinayetleriyle yüz yüze geliyoruz.

Yaşanan her acı olaydan sonra iktidar çevrelerinden hamasi nutuklar dinliyoruz. Sözler veriliyor. Sorumlulardan her düzeyde hesap sorulacağı söyleniyor. Mevzuatın aksayan yönlerinin yeni düzenlemelerle aşılacağı söyleniyor. Ancak gündem soğuyunca tekrar rutine dönülüyor. Eski tas eski hamam devam ediyor. Umarız yine öyle olmaz. Bildiğiniz gün dün mecliste bu konuya ilişkin bir araştırma komisyonu kuruldu. Bu sürecin de takipçisi olacağız.

Yaşanan yangına ilişkin Bolu İl Koordinasyon Kurulumuzun yaptığı ilk tespitleri sizlerle paylaşmıştık. Yakın bir zamanda ilgili Odalarımızın hazırlığı içerisinde olduğu kapsamlı bir raporu da kamuoyunun paylaşımına açacağız.
Şunu herkes bilsin ki; bu ülke bizi ölüme terk edenlerin ülkesi değil, umutlarıyla, hayalleriyle, bu toprakları sevenlerin ülkesidir.

Bu facianın tüm sorumluları yargı önünde hesap verene kadar tüm gücümüzle çalışmaya ve kamuoyunu bilgilendirmeye devam edeceğiz.

Ülkemize geleceğimize ve yaşamlarımıza sahip çıkacağız.

Kaybettiğimiz canlarımızı asla unutmayacağız. Sorumluları asla affetmeyeceğiz.

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI 50. DÖNEM 2. DANIŞMA KURULU

08.02.2025

Değerli Arkadaşlar,
Odamızın ilerici, devrimci, yurtsever geleneğinin taşıyıcısı ve güvencesi olan danışma kurulumuzun siz değerli üyelerini sevgiyle selamlıyorum.
Sizlerle yeniden yan yana burada bulunmak olmak benim için büyük onur.
Üyesi olduğum Odamızın başarılı çalışmalarından dolayı gurur duyuyor ve sizleri kutluyorum.

Makina Mühendisleri Odası'nın çalışmaları ve TMMOB'ye sunduğu katkıdan, aktif destekten ötürü Birliğimizin Yönetim Kurulu adına sizlere teşekkür ediyorum.

Değerli Arkadaşlar,
Öyle karanlık günlerden geçiyoruz ki ne söylesek az kalacak ne anlatsak yetmeyecek haldeyiz. Her yeni gün başka bir felaketin içinde boğuluyoruz. İş cinayetleri, depremler, yangınlar, yitirdiğimiz yüzlerce canın acısı…Yetmiyor gibi bir yığın hukuksuzluğun ve haksızlığın karşısında mücadele veriyoruz.

Bıkmadan usanmadan hep söylediğimiz gibi bizler meslek sorunlarımızı, ülkemizin e halkımızın yaşadığı sorunlardan ayrı göremeden mücadele ediyoruz. Bu bizim Birliğimizin 70 yıldır inatla ve onurla sürdürdüğü devrimci yurtsever toplumcu çizgisinin bir gereğidir.

İçerisinde yaşadığımız ülkeyi ve dünyayı doğru anlamak, sorunları yakından takip etmek ve ona göre konumlanmak ve çözüm üretmek bizleri yetiştiren bu topraklara borcumuzdur. Meslek alanlarımızın kamusal sorumluluğudur.
Çünkü ancak bu şekilde bilim ve teknikten bahsedebiliriz. Ancak bu şekilde eşit, özgür ve gerçekten bağımsız bir ülkeden bahsedebiliriz.

Hepiniz biliyorsunuz, fırtınalı günlerden geçiyoruz. Türkiye ve bölge halklarının başından savaşlar, felaketler eksik olmuyor.

Bizler, bu toprakların insanları, yalnızca ülkemizin değil, bölgenin ve orada yaşayan halkların sorunlarıyla da iç içe yaşıyoruz.

Yıllardır bölgede devam eden savaş ve yıkım şimdi yeni bir evreye geçti. Afganistan, Filistin, Lübnan'ın ardından Suriye'nin de kaderi emperyalist ülkelerin beslediği İslamcı çetelerin insafına terk edildi.

Bölge halkları deyim yerindeyse Orta çağ karanlığına geri döndürülmüş durumda.

Özellikle Suriye'de başa gelen emperyalist güdümlü islamcı çeteler , bölge halkının ve elbette ülkemizin geleceğini doğrudan etkileyecektir. İkinci Trump yönetimiyle birlikte dünya siyasetinin özellikle ülkemizin geleceğini yakından belirleyen Ortadoğu politikalarının daha da sertleşeceği açıktır.

Saray iktidarı, bildiğimiz üzere Suriye'deki iktidar değişiminden ötürü mutludur ancak bölgede asıl kazanan ABD-İngiltere-İsrail ve onların desteğindeki siyasal İslamcı çetelerdir.

Saray rejimi de mezhepçi siyasal İslamcılığıyla esasen emperyalizme taşeron konumundadır.

Suriye'den sonra ABD-İngiltere-İsrail'in vadesini kestirmemiz mümkün olmayan bir amaçları da İran'a yöneliktir ve Türkiye'ye bu konuda da açık veya dolaylı taşeron görevi verilecektir.

Kısaca, dünya yeni sıcak ve soğuk savaşlar dönemindedir, önümüzdeki yıllar ve on yıllarda bu yönde önemli gelişmeler olacaktır.

Ülkemizde de emperyalizmle kol kola girmiş sağ iktidarlar tarihi, 22 yıldır İslamcı faşist bir rejim değişikliğiyle devam etmektedir.

Bu sebeple dünyayı anlamak, bugün yaşadığımız çoklu krizlere birleşik yanıt üretecek bir mücadele hattında bizleri buluşturacaktır.

Bizler, TMMOB olarak, yıllardır emperyalizmin ve onların elinde büyüyen İslamcı faşist çetelerin saldırgan, yayılmacı, sömürgeci politikalarına karşı barışı, halkların kardeşliğini ve bir arada yaşamı savunduk.

Sadece yurtta değil bölgemizde ve dünyada da barışı savunduğumuzu her ortamda dile getirdik.

Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bizim tutumumuz bellidir: Antiemperyalist, yurtsever, eşitlikçi, demokratik, barış ve kardeşlik içindeki bir Türkiye ve ülkede, bölgede, dünyada barış…

Değerli Arkadaşlar,
Türkiye kapitalizme tam eklemlenme ve emperyalizme yaptığı taşeronluk ve iktidarın rant politikaları ile ülke ve halk olarak yoksullaşmıştır.

Ülke ve halk olarak borçlanmanın yüksek faiz giderlerine, sermaye-iktidar çevrelerinin ekonomik büyümesine çalışıyor ve her gün daha fazla yoksullaşıyoruz. Kamusal denetimin tasfiyesiyle, işçi cinayetleriyle, deprem ve diğer doğal afetlere önlemsizliğin sonucu cinayetlerle, demiryolu-karayolu trafik cinayetleriyle, kadın-çocuk cinayetleriyle, kuralsızlaşmanın yaygınlaşmasıyla, son örneğini Bolu Kartalkaya'da gördüğümüz üzere ülkemizde adeta bir cinayet rejiminin hüküm sürdüğünden söz edebiliriz.

Sömürü ve baskı rejiminin gerçek yüzü dinselleştirme, milliyetçiliğin körüklenmesi ve yayılmacı dış siyaset ile örtülmeye çalışılıyor.

İktidar bir dönem daha varlığını sürdürebilmek için önüne gelen herkese ve her şeye topyekun saldırıyor.

Yaşamlarımız, geleceğimiz ve ülkemiz adeta bir kuşatma altındadır. Siyasi iktidarın keyfi, şahsi çıkarları için koca bir memleket kuşatılıyor.

Toplumsal muhalefeti baskı altında tutmak için her gün yeni bir tutuklama, yeni bir kayyım, yeni yasa düzenlemeleri yapılıyor.

En son bu hafta içinde Devlet Denetleme Kurulu'na dair yapılan kanun değişikliğinde, ilgili "Kurul üyesi ve denetçiye" "her kademe ve rütbedeki görevliler hakkında görevden uzaklaştırma tedbirinin uygulanmasını yetkili makamlara önerebilir, memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında bu tedbiri uygulayabilir" yetkisi verildi.

İktidarın uyguladığı baskı ve zulüm politikaları, iktidarını kaybetme korkusu ile artmakta fakat meşruiyeti de zedelenmektedir. Bu rejim artık ülkeyi yönetemiyor.
Tam bu yüzden iktidar ömrünü uzatmak ve tam bir totaliter rejime bir diğer deyişle açık faşizme geçişe yönelik Anayasa değişikliğinin iktidarın gündeminde olduğunu biliyoruz.

Bu yeni Anayasa girişiminde bizlerin kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu hüviyetimizin değiştirilmesi de gündeme gelecektir.
İstiyorlar ki topyekun susalım. İstiyorlar ki, toplumun geniş kesimlerinde yükselebilecek birleşik bir muhalefet önlerine geçmesin. Bu sömürü bu yağma düzeni devam etsin.
Bu gidişe sessiz kalamayız. Kalmayacağız.

TMMOB tarihinin hiçbir döneminde karanlığa teslim olmadı.
Ülkemizin içinde bulunduğu yıkımdan kurtulması, bağımsız, demokratik, laik, barış ve kardeşlik içindeki bir Türkiye'ye ulaşmak için emek ve demokrasi güçlerinin birliği için TMMOB olarak çaba sarf ediyoruz. DİSK, KESK, TTB ile daimi eylem birliğimiz buna yöneliktir.

Tüm toplumsal muhalefet güçlerinin birliği için gereken katkıyı vermeye de hazırız.

70 yıldır ne yaptıysak bundan sonra da öyle yapmaya, bu ülkenin yüreği, emekten ve halktan yana atan tüm güçleriyle dayanışma içerisinde olmaya, eşit, özgür, demokratik, üreten, kalkınan, hakça bölüşen bir ülke için mücadele etmeye devam edeceğiz.
Sevgili Arkadaşlar,

Hepinizin bildiği üzere TMMOB olarak bizler , birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme temel ilkesini ve demokratik merkeziyetçi çalışma anlayışını esas alan bir örgütlenmeyiz.

Odalarımızın, şubelerimizin ve İKK'larımızın kendi gündemi içerisinde de yoğun bir iş yükü altında olduğunu biliyorum ancak Genel Kurul süreciyle birlikte oluşturduğumuz çalışma programının gereğinin yerine getirilmesi için tüm örgütsel gücümüzün seferber edilmesine ihtiyacımız var.

Bu bir yanıyla meslek alanlarımızın bir yanıyla da ülkemizin sorunlarına bilim ve teknikle üreteceğimiz yanıtlar için oldukça önemlidir. 6 Şubat Depreminin yıldönümü için gittiğimiz Hatay'da bunu yakından gördük. Kartalkaya yangın faciasında bunu yakından gördük.

Tüm meslektaşlarımız gerek sahada yürüttükleri faaliyet gerek hazırladıkları raporlar ve açıklamalarla canla başla sorunların çözümü için büyük bir emek harcıyor.

Bununla birlikte hepinizin yakından takip ettiği üzere, Odalarımızın ve Şubelerimin kendi meslek alanlarında yürütecekleri etkinlik ve faaliyetlerin, İKK'larımızın yaptığı kent sempozyumlarının yanı sıra TMMOB bünyesinde de 11 adet kongre, kurultay ve sempozyum yapılması programlanmış durumda.

Bunlardan CBS, Gıda sempozyumu ve bugün İstanbul'da gerçekleştirilen İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Çalıştayını gerçekleştirdik. Ülkemizin yaşadığı problemlere gerek tartışmalarıyla gerek raporlarıyla bilimsel teknik anlamda çözüm üretecek önemli etkinlikler geçekleştirmeye devam edeceğiz.

Bunlardan bazıları Doğal Kaynaklar Sempozyumu, güncel teknolojiye dair görüş sunacağımız Geleceğin Teknolojileri Ve Teknoloji Politikaları Sempozyumu, geçmişten bugüne düzenli gerçekleştirdiğimiz Enerji Sempozyumu ve odamızın sekreteryasını yürüttüğü Sanayi Kongresi önümüzdeki çalışma dönemimiz boyunca gerçekleştireceğimiz diğer etkinliklerimiz.

Hep beraber tartışacağız. Hep birlikte çözüm üreteceğiz.

Bu anlamda TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu olarak bu dönem örgütlü olduğumuz tüm illerde yapılmasını planladığımız yerel kurultayları hem üyelerimizin harekete geçirilmesi hem Oda üye ilişkilerinin güçlendirilmesi hem de örgütsel yapımızın tahkim edilmesi açısından hayati önemde görüyoruz.

Bu konuda tüm örgüt yöneticilerimizi elini taşın altına her zamankinden daha fazla koymaya davet ediyoruz.
TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu üyeleri olarak yapılacak tüm yerel kurultaylara mutlaka katılım sağlayacağız.
İnanıyorum ki, dönem sonunda gerçekleştireceğimiz merkezi kurultayda da TMMOB'nin gücünü dosta düşmana her zamankinden daha güçlü bir şekilde

göstereceğiz.

Sevgili Arkadaşlar,
24 Odamızın tüm toplumsal yaşamla ilgili 121 meslek disiplinini ilgilendiren hemen her konuda gösterdiği bilimsel-teknik titizlik ve kamusal sorumluluğa uygun davranmak bizi alnı ak bir şekilde bugünlere getirmiştir.

Hepimizin emeği ve katkısıyla TMMOB, 70 yıllık tarihine, yurtsever kamucu toplumcu karakterine uygun olarak ülke, halk, meslek sorunlarının iç içeliğinden hareketle gereken karşı duruşu ve önerilerini her zaman sergilemiştir.
Bu karakteristik özelliğimizi bu zorlu dönemde de sürdürecek ve sömürücüye, zalime, gericiye, dinbaza boyun eğmeyeceğiz. Doğru bildiklerimizi söylemekten geri durmayacağız.

Kamu idari yapısındaki dönüşümlerin, serbestleştirme ve özelleştirmelerin ekonominin genelinde, sanayide, tarımda, enerjide, ulaşımda, eğitimde, sağlıkta yol açtığı onulmaz sonuçlara; bütün ülkenin rant uygulamaları ile imara ve sömürge madenciliğine açılarak tahribine; tüm kaynak ve birikimlerin yağmalanmasına karşı onurlu mesleki toplumsal duruşumuzu sürdürmek görevimizdir.
Yaşadığımız tüm baskılara rağmen demokrasiye, özgürlüklere, bağımsızlığa, laikliğe ve toplumculuğa olan bağlılığımızdan asla taviz vermedik. Ülkemizi kasıp kavuran kriz koşullarında üyelerimizin ekonomik, demokratik ve mesleki çıkarlarının geliştirilmesi için mücadele verdik.

Ülkemizde yaşananlara karşı eleştirilerimiz ve önerilerimiz, haklı olduğumuzu binlerce defa doğrulamıştır. Bu özgüvenle ülkemizin refah içindeki yarınlarını örmek için mücadeleye cesaretle devam etmeliyiz.

Bu inanç ve kararlılıkla, Türkiye'nin içinden geçtiği bu karanlık dönemde, ülkemize, mesleğimize ve değerlerimize sahip çıkmak konusunda en ufak bir tereddüt yaşamadan mücadele eden tüm arkadaşlarımızı dostlukla kucaklıyorum.
Hepimize kolaylıklar diliyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ ÇALIŞTAYI

08.02.2025

Değerli Katılımcılar,
TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.
TMMOB İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Uzmanlığı çalıştayımıza hepiniz hoş geldiniz.

Bildiğiniz gibi, 47. Genel Kurulumuzda yürüttüğümüz tartışmalarda Türkiye'nin içinden geçtiği bu çalkantılı dönemde meslek alanlarımızın ve meslektaşlarımızın sorunlarını yeniden ele alma ihtiyacı açığa çıkmıştı.

Bu doğrultuda Genel Kurulumuzdan bu yana bir dizi çalıştay gerçekleştiriyoruz.
Değerli Arkadaşlar
Hepimizin bildiği gibi işçi sağlığı ve iş güvenliği konusu, ülkemizin en can yakıcı sorunlarından biridir.

Her yıl binlerce kişi işyerlerinde hayatını kaybetmekte, on binlerce kişi iş kazaları ve meslek hastalıkları nedeniyle yaralanmakta ve sakat kalmaktadır.

Madenlerde, inşaatlarda, tarım alanlarında, fabrikalarda yaşanan facialar toplumda derin acılar yaratmaktadır. Avrupa Birliği verilerine göre Türkiye ölümle sonuçlanan kazalar bakımından Avrupa'da ilk sırada yer almaktadır.
2023 yılı iş cinayetleri raporunda İSİG Meclisi 1932 iş cinayeti tespit ederken SGK ise 1972 iş kazası belirtmiş.

DSÖ verilerine göre 100 bin kişiden 28'i iş nedeniyle hayatını kaybediyor. Bu rakam 2023 yılında Türkiye'de 100 binde 620. DSÖ verilerine göre Türkiye'de her yıl 4500-5000 insan geçirdiği iş kazası nedeniyle ya da daha önceki yıllarda geçirdiği iş kazası nedeniyle hayatını kaybediyor. Bunun yanında kayıt dışında ise yüzde 25 oranında meslek hastalığı iş kazası nedeniyle ölüm gerçekleşiyor.
Bu durum mevcut yasal düzenlemelerin iş kazalarını ve ölümlerini önlemekteki yetersizliğinin, ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda köklü ve yapısal sorunlar olduğunun en açık göstergesidir.

Oysa "elverişli koşullarda çalışma hakkı" İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde güvence altına alınmış bir haktır. Emeğin yüzlerce yıllık mücadelesi sonucunda benimsenen bu hak, "işçi sağlığı ve iş güvenliği" adıyla tüm dünyada kabul edilen temel bir çalışma ilkesi halini almıştır.

İş kazaları ve meslek hastalıklarının temelinde, sermayenin azami kar hırsı ve emek aleyhine politikaları yatmaktadır.

Taşeronlaştırma, özelleştirme, sendikasızlaştırma, denetimsizleştirme, esnek istihdam politikaları, ağır çalışma koşulları ve kayıt dışı istihdam iş kazaları ve meslek hastalıklarının artmasına neden olmaktadır.
Mevcut yasal çerçeve, işçiyi korumak, iş güvenliğini sağlamak ve meslek hastalıklarını önlemekten çok sermaye çıkarlarını gözeten konumda bulunmaktadır. Siyasi iktidar, mevzuatı ve çalışma koşullarını iyileştirici ve geliştirici adımlar atmaktan sürekli olarak kaçınmaktadır. Çünkü insan hayatını değil, rantı odağına almakta; çalışandan değil, işverenden yana taraf olmaktadır.

Sevgili Arkadaşlar,
Devletin iş sağlığı ve güvenliği alanındaki bu çarpık konumlanışı nedeniyle, devletin ve işverenin sorumluluğunda olması gereken pek çok şey İş Güvenliği Uzmanlarının omuzlarına yüklenmektedir.

Danışmanlık hizmeti olarak verilmesi gereken işçi sağlığı ve iş güvenliği, ülkemizde yasaların da yol vermesi ile bir suçlu yaratma olayına dönüşmüştür.
İş güvenliği uzmanın verdiği danışmanlığı uygulamaya geçirmeyen, engelleyici ve önleyici çalışmaları yapmayan işverenler önünde meslektaşlarımıza birer yasal kalkan vazifesi gördürülmektedir.

İş güvenliği uzmanlarının tüm uyarılarına rağmen işverenlerin almadığı önlemler sonucu yaşanan ölüm, kaza gibi durumlarda dahi meslektaşlarımız günah keçisi ilan edilmekte, kazaların asli suçlusu olarak yargı önüne çıkartılmakta, hatta hapis cezaları verilebilmektedir.

Yapılması gereken şey, bu çarpıklığın düzeltilerek, işçi sağlığı ve iş güvenliğine kaynak ayırmayan, tedbirleri almaktan imtina eden, bu tedbirlere işgücü ve maliyet hesabıyla yaklaşan işverenlerin de yaşanan kazalardan ve meslek hastalıklarından sorumlu tutulacağı bir işleyişe geçilmesidir.

Değerli Arkadaşlar,
Biliyorsunuz Türkiye'nin tarihi özellikle yakın tarihi iş cinayetleriyle dolu. Ülkemiz bir ölümler ülkesidir. İşçilerin iş cinayetlerinde topluca katledildiği olaylar hepimizin hatırındadır.

Soma ve Ermenek madenlerinde, Davutpaşa'daki iş hanında meydana gelen patlamada, 3. Havalimanı inşaatında, Ostim-İvedik, Torunlar, Marmarapark inşaatlarında çok sayıda işçi arkadaşımız, iş güvenliği önlemleri alınmadığı için hayatını kaybetti.

Esenyurt'ta çadırda yanan 11 işçinin, Gayrettepe'deki bir bodrum katında yanan 29 işçinin, Amasra'da kömür ocağında ölen 42 işçinin ve İliç'te kayan malzemenin altında kalan 9 işçinin yaşamları, kâr hırsı, kuralsızlık ve denetimsizlik sonucu sona erdi. Aynı şekilde en son yangın faciası yaşadığımız Kartalkaya'da insanlarımız patronların daha fazla kar yapmak için önlem almadığı ve kamu otoritesinin denetim yapmayarak buna göz yumduğu için çıkan yangında hayatlarını kaybettiler.

Sadece toplu katliamlar yaşanmıyor, her gün tekil tekil de olsa birçok işyerinde denetimsizlik ve kar hırsı nedeniyle iş cinayetleri yaşanıyor. Emekçilerin hayatlarını kazanmak için gittikleri işyerlerini, hayatlarını kaybettikleri yerler haline gelmesi ülkemizin en büyük trajedilerinden birisidir.

Denetimsizlik ve yaptırımsızlık sürdükçe iş cinayetlerini engellemek mümkün değildir.

Aslında iş cinayetleri ve iş kazalarının büyük çoğunluğunun önlenebilir nitelikte olduğunu hepimiz biliyoruz. Bilimsel ve teknik ölçütler doğrultusunda atılacak adımlarla, göz göre göre "geliyorum" diyen facialara son vermek mümkündür. Ancak bunun için önce insan hayatına ve emeğe değer veren bir yaklaşımın benimsenmesi gerekmektedir.

Ne yazık ki ülkemizde insan hayatına değer veren yaklaşım yerine, kâr hırsına dayalı bir çalışma anlayışı yerleşmiş durumda. Yasal düzenlemeler ve çalışma koşulları tümüyle emekçilerin aleyhine düzenlenmiş durumda. İktidar açık biçimde sermayenin ihtiyaçları için emekçilerin hayatını riske atıyor.

Bizler bu ülkenin onurlu mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak yıllardır emekçilerin yaşamını korumak için, işçi sağlığının ve işyeri güvenliğinin sağlanmasına dikkat çekmek için hiç durmadan mücadele ediyoruz.
Biliyorsunuz, TMMOB olarak Kozlu'da yaşanan büyük acının yıldönümü olan 3 Mart tarihini İş Cinayetlerine Karşı Mücadele günü ilan ettik ve tüm Türkiye çapında yaptığımız etkinliklerle iş cinayetlerine, işçi sağlığına ve iş güvenliğine dikkat çekmeye çalışıyoruz.

Sözlerime son vermeden önce; İnsanların aç ve yoksul yaşamadığı, işyerlerinde hayatlarını yitirmedikleri, eşit adil bir ülke ve dünya özlemi ile TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyor, çalıştayımızın başarıyla sonuçlanmasını diliyorum.

Feramuz Aşkın
TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu Üyesi

TTB'NİN BÜYÜK HEKİM BULUŞMASI FORUMU

25.02.2025

Değerli Arkadaşlar, Değerli Mücadele Arkadaşlarımız,
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi ve dostlukla selamlıyorum!

"Başka bir sağlık sistemi, başka bir hekimlik ortamı mümkün" şiarıyla başlayan Beyaz Yürüyüşle İstanbul'dan Ankara'ya gelen, hakları için, mesleği için, halkımızın sağlığı için sesini yükselten tüm hekimlere, tüm sağlık emekçilerine yürekten hoş geldiniz diyorum.

Attığınız her adım, türlü hurafelerin, akıl dışı uygulamanın hayatımızı belirlemeye çalıştığı bir gerici kuşatma altında, bilimi, meslek etiğini, halk sağlığını önceleyerek atılmıştır. Bu örnek mücadele ve tavizsiz duruşunuz için, meslek örgütüm TMMOB adına hepinize teşekkür ediyorum.

Yıllardır eylemlerde, meydanlarda, mahkeme salonlarında yan yana geldiğimiz, ülkemizin en karanlık dönemlerinde bir an bile tereddüt etmeden mücadele ve kader ortaklığı yaptığımız sizlerle bir arada olmaktan mutluluk ve onur duyuyorum.

Değerli Arkadaşlar,
Ne yazık ki çok karanlık günlerden geçiyoruz. Ülkenin her yanı lime lime dökülüyor. Belki de ülke tarihimiz boyunca benzeri görülmemiş bir kötülük iktidarıyla karşı karşıyayız.

Kendi varlıklarını sürdürebilmek için, etraflarındaki bir avuç zenginin daha da zengin olabilmesi için yaşadığımız her türlü krizin faturasını bizlere, halka ödetiyorlar.

Açlık, sefalet, güvencesiz bir gelecek olağan yaşam koşulumuz oldu neredeyse… Emeğiyle geçinenlerin ölüme terk edildiği, adaletsiz bir düzen kurdular. Yaptıkları her şey varlıklarını borçlu oldukları bu sömürü düzeninin devam etmesi için… Bu yüzden hiç durmadan saldırıyorlar.

Bilimin, tekniğin ve aklın sesine kulak tıkıyorlar. Bu ülkenin aydınlarını, sanatçılarını, bilim insanlarını, meslek odalarını hedef gösteriyorlar. Muhalif siyasetçileri, gazetecileri, hukuksuz biçimde cezaevlerine atıyorlar. Kazanamadıkları seçimleri yok sayıp, seçimle alamadıklarına kayyumla el koyuyorlar.

Tüm haklarımızı, devletin sorumluluğunda olması gereken tüm kamusal hizmetleri tek tek talan ediyorlar. En temel insan haklarımız olan eğitim, sağlık, sosyal güvenlik gibi haklarımız piyasaların insafına terk edilmiş durumda.
İnsanca yaşamanın asgari koşulları bile bizlere çok görülüyor.

Öyle bir ülke düşünün ki hastane patronları daha fazla kar elde edebilsin diye doğduğunuz an aldığını nefese göz dikiyorlar. Esas suçlular yalnızca yenidoğanların ölümüne sebep olanlar değil, onların kar ve rantı için bu düzeni kuranlar, koruyanlardır.

Sağlıkta ticarileşme arttıkça her geçen gün eriyen ve insan gücünü yitiren kamusal sağlık alanı, derdine derman bulamayan hastalar, yapılamayan tedaviler ve ameliyatlar, bulunamayan ilaçlar, peş peşe yaşanan türlü skandalları da beraberinde getiriyor.

Bu topraklarda yetişmiş, bin bir emekle mesleklerini eline alan hekimlerimiz 5 dakikada hasta muayene etme zorunluluğu başta olmak üzere ağır çalışma şartları altında eziliyor. Dahası her yeni gün sağlık emekçilerinin uğradıkları saldırılara, hastanelerdeki şiddete şahit oluyoruz.

Siyasi iktidarın Sağlıkta Dönüşüm Programının 22 yılın sonunda geldiği nokta "sağlıkta çöküş" programı olmuştur.

Bu yüzden çok açık ki eşit, parasız, nitelikli, ulaşılabilir ve koruyucu hekimliğin güçlendirildiği bir sağlık sistemi bugün en temel ihtiyaçtır. Bu aynı zamanda ülkemizin gelecek sorunudur. Bilimden, teknikten, akıldan yana eşit, özgür adil bir gelecek sorunudur.

Başka bir sağlık sistemi mümkün demek aynı zamanda bize başka bir ülkenin, başka bir yaşamın da mümkün olduğunu da ifade ediyor.

Artık neredeyse bir halk sağlığı sorunu gelen bu iktidar ve koruduğu düzenin değişmek zorunda olduğunu ifade ediyor.

Değerli Arkadaşlar,
Biliyor ve inanıyorum ki eşit, sömürüsüz, adil bir gelecek hep birlikte yükselttiğimiz ortak mücadeleyle kazanılacak.

Tıpkı bugün burada olduğu gibi bizleri yıllardır yan yana, omuz omuza getiren köklü bir mücadele geleneğimizin olmasıdır.

Bizler bugüne kadar hayatın her alanında, ülkenin tüm meydanlarında sürdürdüğümüz mücadele birlikteliğini daha da büyüteceğiz, yol arkadaşlığımızı daha da ilerleteceğiz.

Başka bir sağlık sistemi de yaşanacak başka bir ülke de elbette mümkün!
Sözlerimi bitirirken umutlu, güneşli ve aydınlık günlere inancım ve tüm dayanışma duygularımla sizleri bir kez daha selamlıyorum.
Gerçekleştirilen bu büyük buluşmanın eşitlik ve özgürlük mücadelesine katkı vermesini diliyorum.

Özgür Topçu
TMMOB Genel Sekreteri

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI ÖĞRENCİ ÜYE KURULTAYI

08.03.2025

Makina Mühendisleri Odasının değerli başkan ve yöneticileri,
Sevgili öğrenci üyelerimiz,
Değerli basın mensupları,
Hepinizi TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu ve şahsım adına sevgi ve dostlukla selamlıyorum.

Bugün on dördüncüsünü düzenlediğimiz öğrenci üye kurultayımızın ilkini gerçekleştirdiğimiz 1999 yılında ben Makine Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu üyesiydim. Bugün tüm TMMOB camiasına yayılan öğrenci üye etkinliklerinin öncülerinden biri olan bu kurultayın böylesi düzenli bir işleyiş kazanmasından büyük mutluluk duyuyorum.

Türkiye'nin dört bir yanından kalkıp Ankara'ya gelen, geleceğine sahip çıkma iradesini gösteren genç arkadaşlarım hepiniz hoş geldiniz.

Geçtiğimiz 26 yıl içerisinde gerçekleştirdiğimiz öğrenci üye kurultaylarında aynı salonu paylaştığımız çok sayıda genç arkadaşımız, bugün Makine Mühendisleri Odası'nın TMMOB'nin işleyişi içerisinde önemli sorumluluklar alıyorlar. Sizlerin de meslek hayatına atıldığınız andan itibaren TMMOB örgütlülüğünün yükünü omuzlanacağınızdan hiçbir şüphem yok. Sizlerin gözlerine baktıkça kendi geçmişimi görüp özlem duyduğum kadar, MMO ve TMMOB'nin geleceğini görüp umut da duyuyorum. İyi ki varsınız, iyi ki yan yanayız!

Bugün ayrıca anlamlı bir güne denk geliyor. Burada bulunan genç kadın arkadaşlarımızın şahsında tüm kadınların 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyorum.

Eşitsizliğin, sömürünün, baskının bu denli kökleştiği bu zamanlarda, her türlü baskıyı iki kat hissediyor kadınlar. Emekleri, hakları, yaşamları büyük bir saldırı altında. Özellikle siyasal islamcı rejimin tüm gerici saldırıları karşısında en çok kadınlar yer alıyor.

Ancak şunu biliyor ve inanıyorum ki; eğer ülkemizin eşitlikten, adaletten, emekten ve özgürlüklerden yana bir geleceği olacaksa bu, hiç şüphe yok ki kadınların yükselttiği mücadeleyle ortak kurulacaktır.

Sevgili arkadaşlar,
Konuşmamın başında, geleceğin oda kadrolarının yetişmesini sağlayan bu çalışmalar için, burada harcanan emek için, 1996 yılından beri öğrenci üye çalışmalarımıza yön veren, önceki dönem başkanımız Mehmet Soğancı Oda Yönetim Kurulu Sekreterimiz Elif Öztürk ve Yönetim Kurulu Üyesi Deniz Alp

Yılmaz başta olmak üzere öğrenci üyelik çalışmalarında emekleri bulunan bütün arkadaşlarımıza, Merkez Öğrenci Üye Komisyonu'na, etkinliğin düzenleme ve yürütme kurullarına özel olarak teşekkür ediyorum.

Öğrenci üyelik çalışması TMMOB'a bağlı Odalar içerisinde ilk olarak 1996 yılında Odamızda başlatıldı ve ardından diğer Odalarımızda da uygulamaya geçildi.

Bu çalışmalarda, gerek Oda yöneticileri, gerek Oda teknik görevlileri gerekse de aranızda kuracağınız ilişkiler, gelecekte hem mesleğinizi icra ederken hem de Odalarımızda ve şubelerimizde çeşitli görevlerinizi sürdürürken, olumlu yanlarıyla, dayanışmayla ve sevgiyle hep karşınıza çıkacak.

Sizler yalnızca mesleğimizin değil Odamızın da TMMOB'nin ve ülkemizin de geleceğisiniz.

Birliğimizin 70 yıllık tarihi bu noktada hepimize önemli bir mirastır. Bizler kuruluşumuzdan bu yana, yalnızca mesleki faaliyetlerimizin düzenlenmesi için değil, aynı zamanda ülkemizin, mesleğimizin ve halkımızın ortak çıkarları doğrultusunda, kamu yararı için hiç durmadan çalışan bir gelenekten geliyoruz.
Gerek öğrenci üye çalışmalarınızda gerekse meslek hayatınız boyunca sizlerin de bu sorumluluk ve inançla çalışacağınızdan hiç şüphem yok.

Sizlere baktığımda ülkemizin aydınlık geleceğini görüyorum.
Yıllardır öğrenci üye komisyonu çalışmalarında görev alan arkadaşlarımız, bugün TMMOB'nin birçok biriminde örgüt yöneticisi düzeyinde görev yapıyor.
Bu Oda sizin. Bu nedenle bu kurultayda gelecekte üyesi ve yöneticisi olacağınız Odamızı ve TMMOB' yi de sorgulamanızı varsa eksik ve yanlışlarımızı da dile getirmenizi istiyoruz.

Emin olunuz ki, bu platformda, bu bağımsız ve özgür kürsüde dile getireceğiniz her düşünce geçmiş kurultaylarda olduğu gibi Odamızın ve Birliğimizin yarınlarına ışık tutacak, örgütümüzün geleceğine yön verecektir.

Sevgili Arkadaşlar,
Bu sene Kurultay "Geleceği Şekillendiriyoruz" başlığında "Eğitim ve Örgütlenme" teması etrafında belirlenmiş.

Daha iyi bir gelecek için, laik ve bilimsel eğitim için, eşit ve özgür bir yaşam için ve hepsinin ilerisinde demokratik ve bağımsız bir Türkiye için örgütlenmek ve bu uğurda hep birlikte mücadele etmek bizlerin, Odalarımızın ve Birliğimizin en önemli görevidir.

Ülkemizin geleceğine sahip çıkmak bizlerin doğup büyüdüğümüz, imkanlarıyla okuduğumuz bu topraklara borcudur. Her birimizin tek tek sorumluluğudur, içinden geçtiğimiz karanlık günleri aydınlığa çıkarmak.
Hepiniz yaşamlarınızda hissediyorsunuzdur. Bitmeyen bir kara kıştan geçiyo-

ruz. Belki de bir çoğunuzun yaşından bile fazla süredir ülkeyi yöneten gerici bir iktidar var başımızda. Attıkları her adım bizleri daha da uçuruma sürüklüyor; eğitim, sağlık, barınma gibi tüm kamusal haklar yalnızca parası olana mümkün hale gelen bir düzen yarattılar.

Temel hak ve özgürlüklerin rafa kaldırıldığı, cezaevlerinin muhaliflerle tıka basa doldurulduğu, milletvekillerinin, parti başkanlarının tutuklandığı, seçilmiş belediye başkanlarının görevden alınarak yerlerine kayyımlar atandığı basın yayının hükümet propagandası dışında aykırı tüm seslere kapatıldığı, ülke tarihimizin en kanlı, en karanlık ve en belirsiz günlerinden geçiyoruz.

Biliyorum ki bu zorlukların her birini kat be kat fazlasıyla deneyimliyorsunuz hayatlarınızda.

Biliyorum ki, ülkemizde yaşananlar, uygulanan gerici politikalar en az bizler kadar sizlerin de canını sıkıyor. Toplumsal kutuplaşmadan, ayrışmadan, maruz kaldığımız şiddet ve baskıdan sizler de yoruldunuz.

Gündelik yaşantılarınız baskı altına alınmış durumda. Gençliğinizin en güzel zamanları hayat mücadelesi, gelecek kaygısıyla geçiyor. Üretmeye, okumaya, gezmeye, eğlenmeye vakit ayıracağınız yaşlarınız, ekonomik krizi koşullarında eziliyor.

Bilimsel bilgiye erişme, iyi bir geleceğe sahip olmak için bin bir emekle kazandığınız üniversitelerde de durum hiç farklı değil.

Ülkemizde son 23 yıldır devam eden AKP iktidarı boyunca neoliberal uygulamalar ve muhafazakâr politikalar derinleştikçe, eğitim alanındaki sorunlar da derinleşiyor. AKP'nin iktidar dönemi boyunca okul öncesinden yükseköğretime kadar her aşamada yaşanan bu dönüşüm, eğitim alanındaki geleneksel sorunların tümüyle çözümsüzlüğe sürüklenmesine neden olmuştur.

Plansız biçimde, seçim yatırımı olarak hayata geçirilen "Her İle bir Üniversite" projesi ile yükseköğretimin en önemli problemlerinden biri olan eğitim kalitesi ve standardı sorunu yaygınlaştırılmış, üniversiteler arası uçurumlar derinleşmiştir.
Üniversitelerinizin önce özerkliği ve kamusallığı, ardından da bütün kimliği, bilimselliği elinden alınmaya devam ediliyor. Üniversiteler piyasaya ucuz iş gücü yetiştirmek için çalışan birer ticarethaneye dönmüş durumda. Birçok fakülte ve bölümde ders verecek nitelikli öğretim üyesi kalmadı. Üniversitelerin ve öğrencilerin sayısı arttıkça, özellikle mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı gibi teknik bölümler için gerekli alt yapı, laboratuvar ve uygulama sistemleri açığı daha da büyümüştür.

Eğitim-öğretimdeki teori-pratik uyuşmazlığı, öğretim elemanı eksikliği gibi genel sorunların yanında, eğitim programları, ders içerikleri, laboratuvar, derslik, kütüphane, bilgisayar donanımı, araştırma ve barınak olanakları birbirine göre

oldukça büyük farklılıklar gösteren eğitim kuruluşları arasında ciddi bir nitelik farkı sorunu yaratmaktadır.

Bu eşitsiz gelişme koşullarında ve ülkemiz mühendislerinin yatırımdan kopuk politikalarla geriye düşürüldüğü mesleki formasyonla, mühendislik hizmetleri ve ileri teknoloji isteyen yatırımlarda iş gücü istihdamı gelişmiş ülkelerden Türkiye'ye doğru gerçekleşmekte, meslek uygulama alanlarımız gün geçtikçe daraltılmaktadır.

Ülke ihtiyaçlarıyla, sanayi politikalarıyla bağdaşmayan yükseköğretim planlaması nedeniyle üniversite mezunları işsizliğe mahkum edilmiştir. Yüzbinlerce mühendis, mimar ve şehir plancısı, mezun olduğu alan dışında çalışmak zorunda kalmakta, yüzbinlerce mezun ise hiç iş bulamamaktadır.

Bu koşullar eminim ki her birinizde bir umutsuzluk ve gelecek kaygısı yaratıyor. Bir dönemin en gözde mesleklerinden olan mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı eğitiminin içi boşaltılarak, rant ve kar hırsının sembolü haline getirilmeye çalışılıyor.

Bizler elbette buna karşı mücadele edeceğiz. Yalnızca meslek alanlarımız için değil, ülkemizin geleceğine duyduğumuz sorumluluktan dolayı hep birlikte sesimizi yükselteceğiz.

Sevgili Arkadaşlar,
Durum ne kadar karanlık görünürse görünsün, umut da hep bir yerlerde saklıdır. İnsanlarımızın üzerinde özgürlük ve gönenç içerisinde yaşayacağı başka bir Türkiye mümkündür. Bugün burada üst başlığımızda ifade edildiği gibi geleceğimizi şekillendirebiliriz. Bunun yol haritasını bizler belirleyeceğiz; üreten, kalkınan, hakça bölüşen bir gelecek elbette mümkündür.

Ancak bunun için özellikle eğitim alanında köklü değişiklikler olmalıdır; mevcut politika ve uygulamaların yerine; planlamacı bir anlayışla, toplumsal gereksinimleri, üretimi, istihdamı ve yaşam boyu eğitimi, ülkenin bilim ve teknoloji yeterliliğinin güçlendirilmesini temel alan ulusal eğitim politikalarının yaşama geçirilmesi ile bu olumsuz tablonun değiştirilebilir.

Tam da bu nedenle, eğitim ve meslek alanlarımıza yönelen gerici-liberal kuşatmaya karşı bilimi rehber alarak hep birlikte karşı durmak zorundayız.
Bu geleceği bilimin ışığında şekillendirmek hepimizin sorumluluğudur.

Bu noktada TMMOB ve Odamızca meslek alanlarımıza yönelik birçok sempozyum, eğitim, kongreler yapılmakta, yayınlar çıkartılmakta ve buna bağlı komisyonlar bulunmaktadır. Teknolojiyi ve yenilikleri toplumsal çıkarları gözeterek takip etmek zorundayız. Hepinizin bildiği gibi İstanbul'da açtığımız Hangar, sahip olduğumuz bu bakış açısının adımlarından biridir.
Biliyor ve inanıyorum ki, ulusal ve evrensel değerleri içselleştirmiş, laikliğe, demokrasiye ve hukukun üstünlüğüne inanan çok kültürlü bir toplumu zenginlik

kabul eden, eleştiriye açık, üreten ve kamu yararını gözeten ve de en önemlisi gelecekte örgütümüzü yönetecek, örgütümüzün ilkelerine sahip çıkacak, örgütümüzü büyütecek arkadaşlarımız sizlerin arasından çıkacaktır.

Sevgili Arkadaşlar,
Sözlerime son verirken, bir kez daha altını çizmek istiyorum; Bu memleket de, bu gelecek de bizim!

Bu ülke üç beş sermayedarın, iktidarda baskı ve zorla tutunmaya çalışan bir avucun değil, ülkesi için gece gündüz çalışanların, üretenlerin, emeğiyle yaşayanların, kendi geleceğini ülkesinin ve halkının geleceğinden bir an olsun ayırmayanlarındır.
Size hem meslek hayatınız boyunca hem de yaşamlarınızda bu fikrin ışık tutmasını diliyorum. Çünkü ancak bu fikir ve inanç geleceğimizi hep birlikte kurmamızı sağlayacaktır. Çünkü bu karanlıktan ancak böyle kurutulacağız.
İşimiz oldukça zor biliyorum. Ancak kazanacağımız ve insanca yaşayacağımız günler var bunu da biliyorum.
Ahmed Arif'in dizleriyle sözlerimi bitirmek istiyorum :

Gör, nasıl yeniden yaratılırım,
Namuslu, genç ellerinle.
Kızlarım,
Oğullarım var gelecekte,
Herbiri vazgeçilmez cihan parçası.
Kaç bin yıllık hasretimin koncası,
Gözlerinden,
Gözlerinden öperim,
Bir umudum sende,
Anlıyor musun ?

Hepinizi sevgi, umut ve gelecek güzel günlere olan inancımla bir kez daha selamlıyor, gözlerinden öpüyorum…

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ŞİŞLİ BELEDİYESİ'NE DAYANIŞMA ZİYARETİ

22.03.2025

Sevgili Arkadaşlar, Üniversitelerinden Direnişleri Meydanlara Taşıyan Gençler, Hakları Emekleri İçin Direnen Emekçiler, Gelecekler İçin Direnen Kadınlar, Mücadele Arkadaşlarım,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına sevgiyle, dayanışmayla, umutla selamlıyorum.

Selam olsun ülkenin dört bir yanında demokrasi için, adalet için direnenlere.

Selam olsun aydınlık bir gelecek için sesini yükselten gençlere, emekçilere, kadınlara.

Selam olsun umudu büyütenlere. Dayanışma gösterenlere.

Sevgili Dostlar,

Dikta rejiminin alenen kurumsallaştırıldığı, hukukun fiilen askıya alındığı ve adaletin işlemez hale getirildiği bir süreçten geçiyoruz.

En son 16 milyon İstanbullunun oylarıyla seçilen İmamoğlu'nun önce diplomasının iptal edildiği ardından da gece yarısı operasyonuyla gözaltına alındığı trajikomik bir süreç yaşadık

Demokrasinin en asgari ölçütü olan seçme seçilme hakkı bile ayaklar altına alınabiliyor. Bırakınız sözün, yetkinin ve kararının halkın elinde olduğu bir ülkeyi sandık demokrasisine dahi tahammül edilemiyor.

Koca bir ülke keyfiyetle yönetiliyor. Hak yok, hukuk yok, adalet yok.

İnsanlarımız aç, çocuklarımız umutsuz…

Ama hepimiz biliyoruz ki bu devran böyle gitmeyecek.

Bu rejimin hiçbir meşruluğu yoktur artık.

Bunu kendileri de iyi biliyor.

Bu yüzden durmaksızın saldırıyorlar. Sadece kendilerine rakip gördükleri siyasetçilere değil, ülkemizin aydınlık geleceğine de saldırıyorlar.

Gençlerimize saldırıyorlar, gazetecilerimize saldırıyorlar, yüreği emek ve halk sevgisiyle dolu olan tüm toplum kesimlerine saldırıyorlar.

Attıkları her adımla, verdikleri her kararla daha da büyük bir karanlığa çekiyorlar

bizi.

Önce yargı bağımsızlığını yok ettiler, sonra Melis'i etkisizleştirip, güçler ayrılığı ilkesini ortadan kaldırdılar. Şimdi de gözlerini seçimsiz bir Türkiye'ye diktiler.

Geldiğimiz noktada seçimlerin ve sonuçlarının dahi ortadan kaldırılma tehdidiyle karşı karşıyayız.

Ancak bilsinler ki, hiç kimsenin halkın demokratik iradesine ipotek koymaya hakkı yoktur.

Türkiye'nin geleceğini, dikta uygulamaları değil, ülkenin dört bir yanında yükselen, demokrasi mücadelemiz belirleyecek.

Ülkemizi asla karanlığa teslim etmeyeceğiz!

Şişli Belediye Başkanı Resul Emrah Şahan'ın gözaltına alınması üzerine dayanışma duygularını ifade etmek için ziyarette bulunan TMMOB Heyeti, Şişli Belediye Başkan yardımcıları Ozan Özgür Doğru ve Fatma Özlem İzol ile görüştü. Burada söz alan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz şöyle konuştu:

"**Sevgili Dostlar,**

Dikta rejiminin alenen kurumsallaştırıldığı, hukukun fiilen askıya alındığı ve adaletin işlemez hale getirildiği bir süreçten geçiyoruz.

Demokrasinin en asgari ölçütü olan seçme seçilme hakkı bile ayaklar altına alınabiliyor. Bırakınız sözün, yetkinin ve kararının halkın elinde olduğu bir ülkeyi sandık demokrasisine dahi tahammül edilemiyor.

Koca bir ülke keyfiyetle yönetiliyor. Hak yok, hukuk yok, adalet yok.

İnsanlarımız aç, çocuklarımız umutsuz…

Ama hepimiz biliyoruz ki bu devran böyle gitmeyecek.

Bu rejimin hiçbir meşruluğu yoktur artık.

Bunu kendileri de iyi biliyor.

Bu yüzden durmaksızın saldırıyorlar. Sadece kendilerine rakip gördükleri siyasetçilere değil, ülkemizin aydınlık geleceğine de saldırıyorlar.

Gençlerimize saldırıyorlar, gazetecilerimize saldırıyorlar, yüreği emek ve halk sevgisiyle dolu olan tüm toplum kesimlerine saldırıyorlar.

Attıkları her adımla, verdikleri her kararla daha da büyük bir karanlığa çekiyorlar bizi.

Önce yargı bağımsızlığını yok ettiler, sonra Melis'i etkisizleştirip, güçler ayrılığı ilkesini ortadan kaldırdılar. Şimdi de gözlerini seçimsiz bir Türkiye'ye diktiler.

Geldiğimiz noktada seçimlerin ve sonuçlarının dahi ortadan kaldırılma tehdidiyle karşı karşıyayız.

Ancak bilsinler ki, hiç kimsenin halkın demokratik iradesine ipotek koymaya hakkı yoktur.

Türkiye'nin geleceğini, dikta uygulamaları değil, ülkenin dört bir yanında yükselen, demokrasi mücadelemiz belirleyecek.

Ülkemizi asla karanlığa teslim etmeyeceğiz!

Demokratik, eşitlikçi, özgürlükçü, adil ve barışçıl bir yaşam için, tek adam rejiminin keyfi uygulamalarına karşı hep birlikte mücadele edeceğiz.

Ne yaparlarsa yapsınlar asla teslim olmayacağız.

Umudun sesini büyütüp mutlaka, ama mutlaka kazanacağız.

TMMOB olarak tarihimizin her döneminde antidemokratik ve baskıcı uygulamaların karşısında olduk. Bundan sonra da demokrasiden, özgürlüklerden, halkların kardeşliğinden ve barıştan yana tavrımızı sürdürmeye devam edeceğiz.

Türkiye'deki 700 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının örgütü TMMOB olarak nerede olursa olsun halkının iradesini ve demokrasiyi her şeyin üstünde tutuğumuzu ve bu mücadeleden asla vazgeçmeyeceğimizin bilinmesini istiyorum.

Ülkeyi yönetenleri, ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz bir gelecek, her geçen gün artan borç yükü ortada duruyorken, bu ülkenin gerçek sorunlarıyla yüzleşmeye, anayasaya, hukuka ve halk iradesine saygı duymaya çağırıyorum.

Sizleri bir kez daha Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına en içten duygularımla selamlıyorum.

Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SARAÇHANE'YE DAYANIŞMA ZİYARETİ

22.03.2025

Sevgili Arkadaşlar, Üniversitelerinden Direnişleri Meydanlara Taşıyan Gençler, Hakları Emekleri İçin Direnen Emekçiler, Gelecekleri İçin Direnen Kadınlar, Mücadele Arkadaşlarım,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına sevgiyle, dayanışmayla, umutla selamlıyorum.

Selam olsun ülkenin dört bir yanında demokrasi için, adalet için direnenlere.

Selam olsun aydınlık bir gelecek için sesini yükselten gençlere, emekçilere, kadınlara.

Selam olsun umudu büyütenlere. Dayanışma gösterenlere.

Sevgili Dostlar,

Birlik Yönetim Kurulu üyelerimiz, Birliğimize bağlı Odalarımızın ve İstanbul Birimlerimizin yöneticilerinden oluşan bir heyet olarak buradayız.

Demokrasiye ve halk iradesine duyduğumuz saygıyı göstermek ve hukuksuz bir biçimde gözaltına alınan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu ile dayanışmamızı kamuoyuyla paylaşabilmek için buradayız.

İsterdik ki ülkemizin aydınlık geleceği için, demokrasiden, eşitlikten, adaletten söz etmek için yan yana gelebilelim.

İsterdik ki barışı ve adaleti konuşabilmek için yan yana gelebilelim.

Ancak ne yazık ki burada hep birlikte, bir kez daha bir demokrasi utancına şahitlik ediyoruz.

Siyasi iktidarın keyfi uygulamalarına göre önce hukuksuz diploma iptali kararı ve ardından yaşanan gözaltı uygulamaları sadece Ekrem İmamoğlu'na yönelik bir saldırı değil aynı zamanda demokrasinin en asgari ölçütü olan halk iradesine ve seçme seçilme hakkına yönelik bir saldırı girişimidir.

Türkiye ne yazık ki hukuksuzluğun hüküm sürdüğü, Anayasa'nın fiilen askıya alındığı bir keyfiyet rejimi altındadır.

Dikta rejiminin alenen kurumsallaştırıldığı, hukukun fiilen askıya alındığı ve adaletin işlemez hale getirildiği bir süreçten geçiyoruz.

Seçilmiş Belediye Başkanlarının görevden alındığı, kayyım atandığı, siyasi parti eş genel başkanlarının, milletvekillerinin, gazetecilerin, sanatçıların cezaevinde

tutulduğu bir ülkede yaşamaktayız.

Bu koşullarda asgari ölçütte de olsa demokrasiden söz etmek mümkün değildir.

Asgari ölçüde bir demokrasinin bile halka fazla görüldüğü bir düzen, toplumun tamamı için daha fazla baskı daha fazla hak ihlali demektir.

Güvencesiz bir gelecek, umutsuz yarınlar demektir.

Ancak bu böyle gitmez!

Çok iyi biliyoruz ki bu saldırıların her biri, muhalif tüm toplumsal kesimlere gösteilen birer sopadır.

Siyasi iktidarın demokrasiye ve halk iradesine bakışının özetidir.

Ülkeyi yönetenlerin kendi siyasi ajandalarına göre suni gündemler ve hukuk dışı yollarla muhalefeti etkisizleştirmeye yönelik bu baskı ve dayatmalar asla kabul edilemez.

Sokaklara taşan milyonları baskı ve zor ile susturmaya çalışmak, sandıktan çıkan sonucu gasp ederek halk iradesini çiğnemek; ülkemizin ve halkımızın demokratik geleceğine, özgür yarınlarına darbe vurmaktır.

Ülkemizin ve halkımızın demokratik, eşit ve bir arada, barış içerisinde yaşayabileceği bir geleceği tehdit etmektedir.

Değerli Arkadaşlar,

Bizler, bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları olarak ne bu hukukuz düzeni ne de anti demokratik dayatmaları kabul etmiyoruz.

Hiç kimsenin ülkemizdeki asgari demokrasi işleyişini yok etmeye, insanların demokratik iradesine ipotek koymaya hakkı yoktur.

Ülkeyi yönetenleri, ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz bir gelecek, her geçen gün artan borç yükü ortada duruyorken, bu ülkenin gerçek sorunlarıyla yüzleşmeye, anayasaya, hukuka ve halk iradesine saygı duymaya çağırıyoruz.

Biz buradan siyasi iktidara bir kez daha sesleniyoruz:

Yaşanan bu demokrasi ayıbından, halk iradesine vurulan bu darbeden derhal vazgeçilmelidir.

Bu hukuksuzluk derhal son bulmalıdır. Hukuk ve demokrasi herkes içindir ve tüm yurttaşlara eşit uygulanmalıdır.

Hukuk dışı yollarla, baskı ve zor yöntemleriyle muhalif siyasetçileri etkisizleştirme anlayışı terk edilmelidir.

Demokratik bir ülkenin en asgari ölçütü olan seçim sonuçlarına saygı duyulmalıdır.

TMMOB olarak tarihimizin her döneminde antidemokratik ve baskıcı uygulamaların karşısında olduk. Bundan sonra da demokrasiden, özgürlüklerden, halkların kardeşliğinden ve barıştan yana tavrımızı sürdürmeye devam edeceğiz.

Hep beraber omuz omuza vererek bu tehditleri savuşturup, demokrasiyi ve ülkemizi savunmak hepimizin görevidir.

Türkiye'deki 700 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının örgütü TMMOB olarak nerede olursa olsun halkının iradesini ve demokrasiyi her şeyi üstünde tutuğumuzu ve bu mücadeleden vazgeçmeyeceğimizin bilinmesini istiyoruz.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 6. KADIN SEMPOZYUMU

12.04.2025

Değerli Katılımcılar,

Birliğimiz TMMOB 70 yaşında. Kurulduğu günden bu yana bir meslek örgütü kimliğinin ötesinde toplumsal mücadelenin önderlerindendir TMMOB. 100 yıllık cumhuriyetimizin daha 50. yılında 26 Ekim 1973'te "Acil Demokrasi" çağrısı yapar Birliğimiz. Bu çağrıyı onlarca yıldır her türlü baskıya göğüs gererek durmaksızın yinelemenin, toplumsal muhalefetin saygın, güvenilir, eğilmez-bükülmez kurumu olmanın övüncünü taşıyoruz.

TMMOB'nin toplumcu-ilerici çizgisinin, dimdik duruşunun özneleri yurtsever kadınlar, sevgili meslektaşlarımız, Birliğimiz ve Odalarımızın değerli üyeleri ve yöneticileri hoş geldiniz.

Bilimsel yaklaşımları ve ürünleriyle bizlere ışık tutan, katkılarıyla bizleri varsıllaştıran değerli konuklarımız, konuşmacılarımız hoş geldiniz.

Ve yüz akımız gençler; güven ve umudumuzu tazeleyen sevgili gençler hoş geldiniz.

Hepinizi TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına en içten sevgi, saygı ve dostluk duygularıyla selamlıyorum.

Buradan, sempozyumumuzdan bir selam da onurumuz, guru kaynağımız Gezi tutsaklarına… Adalet Nöbetlerimizin 1.082. günündeyiz. 1082. günden onlara da gönül dolusu sevgilerimizi gönderiyoruz.

Ülkemiz yine kıpır kıpır! Sömürüye, gericiliğe karşı; yaşam alanlarımıza ve en temel haklarımıza saldırıya karşı; yoksulluğa, yoksunluğa karşı sokaklarda, meydanlarda ses yükseltiyoruz. Özgürlük, adalet, eşitlik, demokrasi için sokaklarda, meydanlarda sesimiz olanlara; gözaltına alınan, tutuklanıp hapislere atılan yurttaşlara selam olsun! Bu görkemli direnişe öncülük eden üniversiteli gençleri, 70'lik TMMOB'nin hiç sönmeyen gençlik ateşiyle kucaklıyor, cezaevlerinde bedel ödeyen gençlerimizi dayanışma duygularımızla selamlıyoruz.

Sevgili Arkadaşlar,

TMMOB bizler için yalnızca bir meslek örgütü değildir. Birer yurttaş, birer kadın olarak yürüttüğümüz mücadelenin somutlaştığı yerdir. Bizler bu örgütte bir yandan toplumsal, ekonomik, kültürel savaşımı sürdürürüz; diğer yandan aklı ve bilimi önceleyen kamucu bakışımızla mesleklerimiz ve ülkemizin geleceği

için düşünür, tasarlar, üretiriz.

Bir büyük görevimiz de siyasal iktidarların hedefindeki örgütümüzü diri tutmak, örgütlülüğümüzü pekiştirmektir. Bu toplanmalar, sempozyumlar, kongreler, kurultaylarda bir araya gelip eylemliliğimizi yükseltmenin coşkusuyla, TMMOB 6. Kadın Sempozyumunun ete kemiğe bürünmesine emek veren tüm üyelerimize, TMMOB 48. Dönem Kadın Çalışma Grubuna, bugün burada konuşmacımız olmayı kabul eden konuklarımıza candan teşekkürlerimizi sunarız.

Sevgili Dostlar,

"Kadının evi yeridir" diyen gericileri, tarikatları ve yobazları, kapitalist ve yağmacı düzenine bekçi tutan siyasal iktidar, bu yılı "Aile Yılı" ilan etti. Müjdeler olsun! Tüylerimiz diken diken! Nedir aile? Ana babalarımızı var olma nedenimiz olarak görürüz. Ailemiz, *olmamıza* karar verdiği gibi ya da *olmamıza* karar verdiği için, *olmamamıza* da karar verebilir mi acaba?

Ne yazık, kadın mülkiyet ve iktidar süreçlerinde bir nesnedir ancak!

Peki ya Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı? Bakanlık, kadınların sorunlarını çözmek yerine aileyi korumakla uğraşıyor; erkek şiddetiyle mücadele yerine nafaka hakkını tartışmaya açıyor. Kadını aile içine konumlandırıp kadınla aileyi eşdeğer görüyor.

Devletin aile üzerinden "ayrıcalıklı yurttaş" yaratma anlayışı, evli olmamayı seçenleri, yalnız yaşamayı yeğleyenleri dışlıyor. Devlet katında ayrıcalıklı olan aile kurumu, ötekilere karşı korunuyor, dahası ekonomik olarak ödüllendiriliyor. "Devlet-yurttaş ilişkisinde eşitlik" ilkesi böyle yıpratılıyor işte…

Bunlar hiç de şaşırtıcı değil aslında. Çünkü onlarca yıllardır bizi iliklerimizi dek sömüren neoliberal politikalara göre aile yalnızca bir güvenlik ağı değildir; aile, disiplini koruyan bir kap ve otorite yapısıdır. Neoliberal politikaların uygulayıcıları, kamu varlıklarının yağmalayıcıları bilirler ki sosyal devletin sağladığı olanaklar ve yurttaşların kamu hizmetlerinden eşitçe yararlanması otoriteyi sarsar. O yüzden otoritenin yıkılmasına karşı ve demokratik arayışları kösteklemek için çözümü ailede bulurlar. Çünkü bireyler, başta barınma, sağlık ve eğitim olmak üzere her türlü yaşamsal gereksinim ve giderlerde aileye bağımlı kılındığında ailenin otoritesine, ahlakına ve ekonomik disiplinine de bağımlı olacaklardır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının gözlerimizi yaşartan hedef ve projelerine değinmeden olmaz… Bakanlık, 2028'in sonuna kadar kadınların işgücüne katılım oranını yüzde 40,1'e, kadın istihdam oranını da yüzde 36,2'ye yükseltmeyi hedefliyormuş! Bunun için de "Genç Kadınlar Geleceğini İnşa Ediyor Projesi" ile Türkiye'de eğitim almayan ve istihdam edilmeyen 18-29 yaş arası genç kadınların iş, staj ve eğitime erişimlerine destek sağlıyormuş.

Bizleri doğrudan ilgilendiren bir başka proje ise mühendis olmak isteyen kız öğrencileri desteklemek ve mesleklerinde öne çıkmalarına yardımcı olmak amacıyla yürütülen "Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi". TMK kısaltmasıyla anılan projenin sitesindeki "Mühendise Sor" bölümüne göz atmak hepimiz için öğretici olabilir.

Birkaç TÜİK verisini de paylaşmakta yarar var. Ulusal Eğitim İstatistiklerine göre kadınlarda ortalama eğitim süresi 8,6 yıl; yükseköğretim mezunu kadınların oranı %22,7. Hanehalkı İşgücü Araştırmasına göre kadınların istihdam oranı %31,3, erkeklerde %65,7. Yani kadınların istihdam oranı, erkeklerin yarısından daha az. Kazanç Yapısı İstatistiklerine göreyse yükseköğretim mezunu erkeklerle kadınlar arasındaki fark, erkekler lehine %17,4; yani erkekler hep kadınlardan daha çok kazanç elde ediyor. Zaman Kullanımı Araştırmasına bakıldığında da çalışan kadınlar için bu eşitsizlik sürüyor. Çalışan kadınlar ev ve bakım işlerine günde ortalama 3 saat 31 dakika, çalışan erkekler ise 46 dakika ayırıyor. Bugün sempozyumumuzda tüm bunları tartışmaya açacağız elbette.

Değerli Meslektaşlarımız,

Bir diğer kavga konumuz da mesleklerimiz ve iş yaşamlarımız.

Teknolojinin gücünü kullanan küresel ekonomi, tüm dünyayı sermaye için birikim alanına dönüştürdü. Hizmetlerin serbest ticaretini ve bilginin engelsiz akışını sağlayan dijitalleşme, kuralsızlaştırmayla desteklendi. İş, artık neredeyse sınırsız ve sanal bir şey… Emekçiler için tüm dünya bir rekabet, bir çekişme ortamı olurken evle işyeri arasında ayrım kalmadı.

İşler alt süreçlere, bütünler birimlere bölünüp standartlaştırıldı; uzmanlık ve deneyim görmezden gelinip standart, tekdüze (rutin), paketlenmiş işleri -hızlıca- görebilen ucuz işgücü aranır oldu. Mesleklerimiz, yükseköğretimin tüm kazanımları yok sayılıp sertifikalara indirgendi. Meslektaşlarımızın çoğu "sonuç temelli" ücretlendirilirken esnek çalışma saatleri allanıp pullanmaya başlandı. Ve gençler… Gençlerden, emek piyasasına girmeden önce "ücretsiz iş deneyimi" edinmeleri beklenir oldu. İşe alımlarda "kısa liste"lere kalma yarışı veren gençler, yinelenen reddedilmelerle hayata küsüyorlar. İş görüşmelerinde (mülakatlarda) "başarısız" (!) bulunanların payını ise "kara liste"ler düşüyor.

Kariyer planlanması, girişimcilik, yenilikçilik, çekişme ve yarışma anlayışı göklere çıkarılırken meslektaş yakınlaşması ve dayanışma yok ediliyor. İşyerindeki diğer meslek kesimlerinden emekçilerle ast-üst ilişkileri oluşturan kademelendirme ve patronun sesi -hatta zaman zaman yumruğu- olma zorunluluğunun yarattığı baskıyla yardımlaşmanın, alçakgönüllülüğün, açık yürekliliğin, dürüst davranmanın gitgide daha zorlaştığı iş ortamları doğuyor.

Çalışanlar, yaka renklerine göre birbirlerinden koparılıyor. Böylece birbirlerine

yabancılaşan emekçiler, "küresel yedek işgücü ordusu"nu elinin altında tutan sermayeye karşı örgütlenerek pazarlık etme gücünü de yitiriyor. Çalışanların hem iş yaşamları hem de özel yaşamları, sırtlarını siyasal iktidara dayayan şirketlerce biçimlendiriliyor.

Tüm bunlar mesleki kimliklerde çözülmeye yol açarken işin güvenilmezliği de artıyor. Güvenlik duygusu ve gelecek beklentileri aşınırken özellikle çocuklular ya da bakım sorumlulukları olanlar için işyeri dışındaki hayatın niteliği de olumsuz etkileniyor.

Bir diğer sorunsal da gündemimizde: Kadının çalışma özgürlüğü, başka konumdaki dezavantajlı kadınların sömürülmesine yol açabilir mi? Bakım işleri tümüyle toplumsal cinsiyet ekseninde yapılandırıldığından buradaki etik ikilemle yüzleşen de yine ve hep kadınlar oluyor.

Sonuçta, insanlık yararına olduğu varsayılan teknolojik gelişmeler, emekçilere daha kısa çalışma süreleri, daha neşeli, daha mutlu ve gönenç içinde bir hayat sunmuyor ne yazık ki… Tabii bunun için teknolojinin kimlerin güdümünde olduğuna da bakmak gerek.

Biz, bu gidişi değiştirebilir miyiz? Yaşam biçimlerimizi biz belirleyebilir miyiz? Bu sempozyumun ve genel olarak Birliğimizin öncelikli sorularından biri de bu olacaktır kuşkusuz.

Sevgili Dostlar,

Ülkemiz savaşlarla, işgallerle, kıyımlarla çepeçevre kuşatılmış durumda. Ezilen halkların acıları, göç dalgaları yüreklerimizi dağlıyor. Bizler, her türlü ayrımcılığa, haksızlığa, şiddete, tacize karşı mücadelemizi sürdürürken biliyoruz ki medeni yasa değişikliği, anayasa değişikliği de pusuda bekliyor. Ceza yasasına "biyolojik cinsiyet" tanımının girmesi için yasa değişikliği önerisi verildiğini de biliyoruz. Dolayısıyla önümüzde büyük bir ödev var: İçinde olduğumuz koşulları, ülkemizin sürüklendiği karanlığı, sempozyumumuzun başlığında olduğu gibi örgütlenerek, direnerek, el ele vererek değiştirmek için yol almak. Öyleyse yola çıkıyoruz!

48. Olağan Genel Kurulumuzun kararı uyarınca ekonomik, toplumsal ve siyasal krizlerin meslektaşlarımız ve meslek alanlarımıza etkilerini saptayıp çözümler üretmek amacıyla "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı"nı (MMŞP Kurultayı) düzenleyeceğiz. Bu ay sonunda ülke çapında İKK'larımızda başlayacak yerel kurultaylarımızla örgütlenecek MMŞP Kurultayı, kuruluş yıldönümümüzde, 18 Ekim 2025'te Ankara'da toplanacak.

TMMOB'nin çalışma anlayışında vurguladığımız gibi, meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağı ilkesiyle yola

çıkıyoruz. Hayatı ören, gündelik yaşamların her yerine dokunan mesleklerimizin saygınlığına, ülkemizin geleceğine duyduğumuz sorumlulukla yola çıkıyoruz. Bizleri seçim sandıklarına giden seçmenlere indirgemeye kalkışan bu düzene inat, çalışma anlayışımızda söylediğimiz gibi "Siyaset dışı kalmayı reddediyoruz; her koşulda ve her zaman siyaset yaparız, siyasetin dar tanımını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görürüz" demek için yola çıkıyoruz.

Bu sempozyumdaki tartışmalar, yerellerden başlayarak MMŞP kurultaylarımızın girdilerini oluşturacaktır. Sizleri, mesleklerimizin geleceği ve meslektaş haklarımızı irdelemenin yanı sıra demokrasi, özgürlük, eşitlik, bağımsızlık, barış, adalet ve laiklik çağrılarımızı yüksek sesle dillendireceğimiz MMŞP kurultaylarında görev alamaya, kurultaylara etkin katılmaya çağırıyoruz.

Sevgili Kadınlar, Değerli Meslektaşlarımız,

Kadınların eşitlik mücadelesi, tüm emekçilerin mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır. Kadınların davası, tüm emekçilerin davasıdır. İnsanlar ancak toplumsallaşmış emek, hak ve adalet dünyasında gerçekten özgür ve eşit olabilirler.

Örgütlülüğümüzü bu anlayışla büyüteceğimiz inancıyla, "aydınlık gelecek" savaşımımızı birbirimizden aldığımız güçle yücelteceğimiz inancıyla hepinize yönetim kurulumuz adına saygı ve sevgilerimi sunuyorum; sempozyumumuza başarılar diliyorum.

Çok olmak ve çoğalmak üzere!...

Hülya Küçükaras
TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu Üyesi

TMMOB 48. DÖNEM YÖNETİM KURULU VE İKK SEKRETERLERİ ORTAK TOPLANTISI

17.04.2025

Değerli Arkadaşlar, Sevgili Meslektaşlarım

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi dostlukla selamlıyorum. TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu ve İKK Sekreterleri ortak toplantımıza hepiniz hoş geldiniz.

Oldukça tarihsel kırılmaların yaşandığı günlerden geçiyoruz.

Bir yandan içerisinde yaşadığımız bölgenin bir yandan da ülkemizin yakıcı sorunları karşımızda durmaktadır.

Yıllardır bölgede devam eden savaş ve yıkım şimdi yeni bir evreye geçti.

Afganistan, Filistin, Lübnan'ın ardından Suriye'nin de kaderi emperyalist ülkelerin beslediği İslamcı çetelerin insafına terk edildi. Tüm dünyanın gözü önünde kitle katliamlarına yol veriliyor. Bölge halkları deyim yerindeyse Orta çağ karanlığına geri döndürülmüş durumda.

Filistin bütün bu İslamcı kuşatmadan payını soykırıma varan bir katliam politikasıyla almaktadır.

Bütün bunların arasında bir yandan da Amerika ve Çin arasında süren ekonomik rekabet her bir ülkenin ekonomik ve dolayısıyla politik ve toplumsal geleceğini etkileyen bir hal almıştır. Dünyanın bir yandan neoliberalizmin can çekişmesi bir yandan da onu yeniden ayağa kaldırmak için iktidarlarını baskı ve zor ile korumaya çalışan sağ iktidarların tahakkümü altındadır.

Değerli Arkadaşlar,

Bütün bu süreçlerden payını hiç şüphe yok ki ülkemizde fazlasıyla almaktadır. Toplum çok uzun süredir büyük bir sıkışma içerisinde. 100 yıllık cumhuriyet tarihinin belki de en baskıcı dönemlerinden birini yaşıyoruz.

İktidar partisinin yirmi üç yılda adım adım inşa ettiği laiklik karşıtı faşizan tek adam rejimi ve bu yirmi üç yıldır uygulanan rant ve talan politikaları ülkeyi her alanda krize sürüklemiş durumda.

Ekonomiden siyasete, hukuk sisteminden eğitime, tarımdan sanayiye, kamu yönetiminden dış politikaya kadar her alanda derin krizler yaşıyoruz.

Meclisin etkisizleştirilmesi, güçler ayrılığının ortadan kaldırılması, yargı bağımsızlığının yok sayılması, hukukun üstünlüğü anlayışının bitirilmesi ülkeyi yönetilemez hale getirdi.

Yönetemedikleri bu ülkeyi ellerinde tutmaya devam edebilmek için de her türlü zorbalığa başvuruyorlar.

Muhalif siyasetçileri belediye başkanlarını hapsediyorlar, kayyumlar atıyorlar, basın organlarına ölçüsüz cezalar veriyorlar, haber yapan gazetecileri içeri atıyorlar, grevleri yasaklıyorlar.

Bırakınız AHİM kararlarını, mevcut Anayasa ve yasaların , hukukun evrensel ilkelerinin dahi yok sayıldığı, tümüyle Tek Adam'ın buyruklarıyla yönetilen bir ülke haline geldik.

Bugün elimizde her alanda harabeye dönmüş bir ekonomi ve bürokrasiden hukuka kadar her alanda çürümüş bir devlet yapısından başka bir şey kalmadı.

Bizler her toplantıda her etkinliğimizde ısrarla söyledik; AKP iktidarı ülkeyi artık yönetemiyor. Geldiğimiz noktada tek adam rejimi halkın desteğiyle değil, halka yönelik baskı ve zorbalıkla ayakta duruyor.

Ekonomik kriz böylesine derinleşmişken, halk adeta açlık ve yoksullukla terbiye edilirken, tüm kamusal hak ve özgürlüklerimiz elimizden alınırken, bu iktidarın varlığını sürdürmesi mümkün değildir diyorduk.

Bugün yaşadığımız süreç ne kadar haklı olduğumuzu bir kez daha gösterdi.

19 Mart'ta İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Ekrem İmamoğlu ve beraberindeki 106 kişinin hukuksuz bir biçimde gözaltına alınması ve başta Ekrem İmamoğlu olmak üzere belediye başkanlarını, siyasetçileri ve gazetecileri içine alarak başlayan tutuklama dalgası ülkemizin demokrasi tarihine kara bir leke olarak geçmiştir.

Hukuksuz tutuklamaları ve gözaltları protesto etmek için anayasal haklarını kullanan üniversite öğrencileri, gazeteciler, akademisyenler başta olmak üzere binlerce yurttaşımız siyasi iktidarın hedefi haline gelmiştir.

Toplumsal muhalefeti bastırmak için her gün yeni bir ev baskını, günlerce süren gözaltılar ve tutulmalar benzerlerine ancak darbe koşullarında yaşanan bir düzeye erişmiştir.

Türkiye artık önemli bir ayrım noktasına gelmiştir.

Bu süreç yalınca ülkemizin içerisinde geçtiği zorlu koşulları ortaya koymakla sınırlı kalmamıştır. Aynı zamanda bu anti demokratik ve faşizan uygulamalara karşı toplumun her kesiminde özellikle gençlerin öncülüğünde gelişen direniş ve yükselen örgütlü mücadele eşit, özgür ve adil gelecek umudumuzu da büyütmüştür.

Bir yanda baskı ve zora dayana gerici bir saldırılar sürerken bir yandan da halkın

en geniş kesimleri içerisinde örgütlene birleşik bir muhalefet ortaya çıkmıştır.

Bir süre önce parçalı hallerde grevlerde, kadınların mücadelesinde, emeklilerin sesinde, emekçilerin direnişlerinde duyulan itiraz sesleri, şimdi üniversite kampüslerinden liselere, mahallelerden tek tek evlere , oradan boykotlara uzanan örgütlü bir mücadelede buluşuyor.

Burada bir kez daha söylemek istiyorum; Bizler tüm baskı ve zor politikalarına rağmen, ülkemize, Anayasal demokratik kazanımlarımıza, emeğimize, geleceğimize ne olursa olsun sahip çıkmaya devam edeceğiz. Ülkemizin eşit, özgür, barıştan yana ve demokratik yarınları için hep birlikte mücadele edeceğiz.

Umut da mücadele de geleceğimiz de işte burada saklı duruyor.

Değerli Arkadaşlar,

Bizler tarihimizin her döneminde eşitlikten, barıştan, özgürlükten ve adaletten yana verilen her mücadelenin, yükselen her sesin yanında olduk. Örgütleyeni olduk.

Bu tarihimizle hep gurur duyduk. Çünkü şunu çok iyi biliyoruz; bizler bu toprakların imkanlarıyla okuyan, yetişen mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıyız. Bu ülkeye ve halkına her zaman kendimizi sorumlu hissettik. Bu sebeple kendi kaderimizi içerisinde yaşadığımız toplumun kaderinden asla ayrı düşünmedik.

Meslek alanlarımız ve sorunlarına dair her tartışmayı ülkemizin ve halkımızın bilim ve tekniğin ışığında kurulacak olan demokratik geleceğinin bir parçası olarak gördük.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, düzenlediği çalıştaylar, kurultaylar ve sempozyumlarla, gerçekleştirdiği kampanyalarla meslektaşlarımızın sorunlarını her ortamda dile getirmiş; sorunları, üyelerinin ve meslek alanların bizzat sorumlularının katkı ve öneriyle kolektif olarak çözmek yolunda çaba göstermiştir.

Yapılan etkinliklerin sonuçları, TMMOB üyelerinin elbirliğiyle ürettiği bilimsel ve mesleki çalışmalar kamuoyuyla her zaman paylaşılmış; çözüm önerilerinin yaşama geçirilmesine yönelik adımlar TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulunca atılmıştır.

Şimdi bir kez daha aynı bilinç ve sorumlulukla hareket etmeye devam edeceğiz. Bir yandan meydanlardan, kampüslerden, liselerden yükselen seslere ses katacağız bir yandan da meslek alanlarımız için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Hepinizin bildiği gibi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği 48. Dönem

Genel Kurulu, ülkemizdeki ekonomik, toplumsal ve siyasal krizlerin meslektaşlarımıza ve meslek alanlarımıza etkilerinin ve bu bağlamda yaşanan sorunların meslektaşlarımızca tartışılarak saptanması ve çözüm önerileri üretilmesi gereğini ortaya koymuştur.

Mühendis, mimar ve şehir plancıların çalışma yaşamlarında ve sosyal hayatta uğradıkları hak kayıplarını, değersizleştirmeyi ve mesleklerimizin ülkemiz için önemini gündeme getirmek amacıyla "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıların Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı" yapma kararı aldık kararı aldık.

Bu çerçevede TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıların Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Yerel Kurultayları Nisan-Haziran 2025 arasında İl ve İlçe Koordinasyon Kurullarımız tarafından yapılacak ve tüm tartışmalar 18 Ekim 2025'te Ankara'daki kurultayda ortaklaştırılarak karara bağlanacak.

TMMOB'nin meslektaşların sorunlarına yönelik saptamaları ve çözüm önerileri kamuoyu ve ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla paylaşılacaktır.

Değerli Arkadaşlar,

Sözlerimi bitirirken bir kez daha hatırlatmak isterim ki yapacağımız bu Kurultay yalnızca meslek alanlarımız ve sorunlarımızla sınırlı değil aynı zamanda ülkemizin ve halkımızın bir gelecek meselesidir de.

Yerel Kurultayların bu sorumluluk ve bilinçle örgütlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Ülkemizin eşit, özgür, adil ve demokratik geleceği ancak hep beraber vereceğimiz bir mücadeleyle mümkündür.

Bu sorumluluk ve bilinçle hep beraber çalışacağımızı ve tartışacağımızı umuyor, hepinize kolaylıklar diliyorum.

Hepinizi dostlukla selamlıyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DİSK-KESK-TMMOB-TTB 1 MAYIS ÇAĞRISI YAPTI: BİZ KAZANACAĞIZ!

18.04.2025

Emeğimizi savunmak için ayaktayız 1 Mayıs Meydanlarındayız Yaşadığımız düzenin enkazı bizleri her geçen gün daha fazla yoksulluk ve daha fazla hayat pahalılığı ile karşı karşıya bırakıyor.

Gelirde, vergide adaleti ve emeğimizi savunmak için ayaktayız.

1 Mayıs Meydanlarındayız. Demokrasiyi savunmak için ayaktayız .

Hiçbir sorunumuzu çözemeyen ve sadece bir avuç zengini daha zengin yapmaya yarayan bu düzen, giderek daha baskıcı ve hak hukuk tanımaz bir hal alıyor. Tek adam rejiminin bu politikaları işsizliği ve pahalılığı arttırıyor.

Ekmeğimizi küçültüyor, gençlerimizin çocuklarımızın geleceğini çalıyor …

Adaleti savunmak için ayaktayız. 1 Mayıs Meydanlarındayız.

Adaletsizliklerine kimse itiraz etmesin diye; sendika yöneticilerinden gazetecilere, sanatçılardan siyasetçilere belediye başkanlarından gençlerimize sesini çıkaran kim varsa hedef alınıyor.

Sendikal haklarımız, grev hakkımız seçme ve seçilme hakkımız ifade özgürlüğümüz elimizden alınıyor.

Anayasa ayaklar altına alınıyor. Hukuk devleti ortadan kalkıyor yargı sistemi adaletle değil güçlüye hizmet ediyor.

Demokratik laik sosyal Cumhuriyet için ayaktayız 1 Mayıs Meydanlarındayız.

Ülkemizi ve halkımızı güneşli güzel günlere taşımak, hepimizin görevidir. Her türlü baskıya ve engellere rağmen örgütlenmek sesimizi yükseltmek ve itiraz etmek, yurttaşlık hakkımız ve sorumluluğumuzdur.

Hep Beraber 1 Mayıs Meydanlarındayız.

Türkiye'yi asgari ücretliler ülkesi, çalışmak zorunda olan emekliler ülkesi, şiddet mağduru kadınlar ülkesi, hapisteki gençler, gazeteciler sendikacılar ve siyasetçiler ülkesi, okula aç giden çocukların ülkesi, patronundan yüksek oranda vergi veren işçiler ülkesi haline getirenlerden kurtuluş yok tek başına …

Hiçbir ayrımcılığa izin vermeden, tüm iş kollarında çalışan işçiler, emekçiler, emekliler olarak asgari yaşamı reddetmek için eşit, özgür adil, barış içinde kardeşçe yaşayabileceğimiz bir düzen için örgütlü olmalıyız.

Birlik olmalıyız 1 Mayıs'ta işçi sınıfının Uluslararası Birlik, Mücadele ve

Dayanışma Günü'nde hep beraber olalım ve hep beraber gücümüzü gösterelim.

Yaşasın Örgütlü Mücadelemiz…

Yaşasın İşçilerin, Emekçilerin Birliği…

Yaşasın Halkların Kardeşliği…

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

TMMOB DOĞAL KAYNAKLAR SEMPOZYUMU

25.04.2025

TMMOB'ye Bağlı Odaların Değerli Başkanları, Yöneticileri; Değerli Bilim İnsanları, Sevgili Meslektaşlarım, Sevgili Konuklarımız,

Birliğimiz adına Maden Mühendisleri Odamızın yürütücülüğünde düzenlenen Sempozyumumuza hepiniz hoş geldiniz.

Hepinizi Birlik Yönetim kurulumuz ve şahsım adına sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Etkinliğimizin gerçekleştirilmesinde büyük emekleri bulunan sempozyum Düzenleme ve yürütme kurulu üyelerine görüşlerini bizimle paylaşacak olan bilim insanlarına ve uzmanlara, Maden Mühendisleri Odamızın yöneticilerine, organizasyonda emeği geçen tüm Oda çalışanlarımıza yürekten teşekkür ediyorum.

Sevgili Katılımcılar,

Biliyorsunuz, doğal kaynaklar, insan emeğiyle üretilemeyen, bu nedenle hiç kimsenin mülkiyet iddiasında bulunamayacağı, toplumun ortak varlıklarıdır.

Mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak bizler ise toplumun sorun ve ihtiyaçlarına, bilimsel yöntemi, tekniği ve doğal kaynakları kullanarak ve doğaya müdahale ederek çözümler sunan meslekleri icra ediyoruz.

Bu doğrudan ilişki dolayısıyla bu müdahalenin , insanlığın ve dünyanın geleceğini riske atmadan gerçekleştirilmesi bizlerin en önemli mesleki önceliklerinden ve sorumluluklarından birisidir.

TMMOB ve bağlı Odaları olarak bu sorumluluğu hakkıyla yerine getirebilmek için, sanayileşme, kalkınma ve üretim politikalarının insan hayatına ve doğal çevreye zarar vermeden planlanması ve uygulanabilmesi için, temsilcisi olduğumuz bilimsel ve teknik aklın, doğa ve insanlık yararına kullanılması için tüm örgütsel varlığımızla yoğun çaba harcıyoruz.

Ülkemiz genelinde uygulamaya konulan madencilik faaliyetleri, kimya-metalürji tesisleri, HES, GES, JES, RES, nükleer enerji santralleri, baraj, termik santral, çimento tesisleri, atık yakma tesisleri, boru hatları, dere yataklarına, kıyı kenarlarına, tarım alanlarına, ormanlara müdahale gibi proje ve mevzuat düzenlemelerini titizlikle masaya yatırıyoruz.

Kimi zaman bilimsel toplantılarla, kimi zaman uzman arkadaşlarımızın hazırladıkları raporlarla, kimi zaman kamuoyuna dönük açıklamalarla, kimi

zaman da açtığımız davalarla bu konuda toplumsal duyarlılığı artırmaya, ülke politikalarının toplumcu bir anlayışla şekillenebilmesi için kamuoyu yaratmaya çalışıyoruz.

Doğal hayatı ve ekolojik dengeyi görmezden gelen, halkın geleceğini tehdit eden tüm uygulamalara karşı yoğun bir mücadele sürdürüyoruz.

İşte bugünkü etkinliğimiz ve bu etkinlikte bizleri bir araya getiren şey de bu sorumluluk bilincimiz ve çalışma anlayışımızdır.

Sevgili Katılımcılar,

Hepimiz üzülerek tanıklık ediyoruz. Günümüzde canlı ve cansız doğa büyük bir bozulma süreci yaşamaktadır, yaşam alanlarımız giderek yok olmaktadır.

Küresel iklim değişikliği, kuraklık, çöp sorunu ,nükleer kirlilik, endüstriyel kirlilik, gürültü kirliliği, su, hava ve toprak kirliliği, ormansızlaşma, tarım alanlarının küçültülmesi, çarpık, sağlıksız, ranta dayalı plansız yapılaşma ve nihayetinde artan ölümcül sağlık sorunları ile açlık ve yoksulluk sadece insanlığın değil tüm canlı yaşamın geleceğini tehdit etmektedir.

Lafı eğip bükmeden söylemek gerekir ki, doğal çevrenin bu denli hoyratça yok edilmesinin en büyük sorumlusu küresel kapitalist sistemdir.

Çünkü, yeni ismiyle küresel kapitalizmin, bilinen adıyla emperyalizmin işleyiş mantığı, sadece insan emeğinin değil, doğal kaynakların da kontrolsüz biçimde sömürülerek karlılığı en üst seviyeye çıkarmak üzerine kuruludur.

Özellikle 80'li yıllardan itibaren uygulanmaya başlayan neoliberal politikalar ile , 2. Dünya Savaşı sonrası dönemde egemen olan kamu yararı, kamusal hizmet, kamu sağlığı gibi kavramlar tamamıyla dışlanmış, bunların yerini rekabet, verimlilik, karlılık gibi kavramlar almıştır

Bu uygulamaları 24 Ocak kararlarından ve 12 Eylül darbesinden günümüze kadar ülkemizde de yaşıyoruz.

80'lerden itibaren devreye sokulan neoliberal politikalar, 23 yıllık AKP iktidarı döneminde daha da derinleşmiş, çeşitli alanlarda yarattığı tahribat ve yıkım ile kendisini göstermiştir.

Özelleştirme, piyasalaştırma, serbestleştirme, kuralsızlaştırma adı altında hayata geçirilen politikalarla, ekonomik ve kamusal öncelikler ters yüz edilmiştir.

Bu süreçte ülkemizdeki tüm doğal kaynaklar, tabiat güzellikleri, tarihsel miras korunması gereken varlıklar olarak değil, ticari olarak değerlendirilmesi gereken varlıklar olarak, ekonominin bir türevi olarak görülmeye başlamıştır.

Bu süreç, sadece KİT'lerin özelleştirilmesi, eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik

hizmetlerinin ticarileştirilmesiyle sınırlı kalmamış, kıyıların yağmalanmasından orman arazilerinin satışına, SİT alanlarının yapılaşmaya açılmasından meraların özelleştirilmesine, tarihi kentlerin sular altında bırakılmasından kentsel dokunun kaybedilmesine kadar geniş çerçevede yıkıcı sonuçlar yaratmıştır.

En temel yaşam kaynağımız olan su dahi "ticari mal" ilan edilerek ülkemizin su yönetimi Dünya Bankası ve IMF gibi dış kurumların direktifleriyle şekillendirilmiş, ülke su kaynakları bölgesel denge unsuru olmaktan çıkarılarak, uluslararası pazarlık aracı haline getirilmiştir.

Tarım toprakları sanayiye, madenciliğe, turizme, konut projelerine tahsis edilmiş; TOKİ aracılığıyla tarım arazileri kent rantına kurban edilmiş, tarım ve hayvancılık dışa bağımlı kılınmış, ülkemiz gıda güvencesi tehdit altına sokulmuştur.

Bu yağma ve talan önündeki yasal engellerin ortadan kaldırılması için de imar, orman, çevre, toplu konut, mera, kültür ve tabiat varlıkları, SİT'ler, dönüşüm alanları, , yapı denetim sistemi, enerji, maden, gıda, tarım, belediyeler, il özel idaresi, su kaynakları, kıyılar başta olmak üzere, rant esaslı binlerce düzenleme yapılmıştır.

Yani ülkemizde çevre ve yaşam alanlarımız, doğal ve tarihsel miras, bilinçsizlik, ihmalkârlık, özensizlik gibi nedenlerle tahrip olmamakta tam tersine bilinçli bir saldırının hedefi olmaktadır

Sevgili Arkadaşlar,

Bu yağma ve talanı en çok da madencilik alanında yaşadık yaşıyoruz. Madenler iktidar dönemi boyunca AKP'nin en önemli özelleştirme ve rant aktarma kalemlerinden birisi oldu.

2004 yılında Maden Kanunu'nda yapılan değişiklikler ve 2005 yılında Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği'ndeki düzenlemelerle yeraltı ve yer üstü madenlerimiz yerli ve yabancı sermaye gruplarının sınırsız sömürüsüne açıldı. Bu dönemden itibaren ormanlar, ağaçlandırma sahaları, özel koruma bölgeleri, milli parklar, meralar, sit alanları, su havzaları, kıyı alanları, turizm bölgeleri hatta askeri yasak bölgeler bile madencilik faaliyetine açıldı. 2005 yılından bu yana on binlerce hektar orman alanı madencilik faaliyetleri için tahsis edildi

Ülkemizin en önemli madenleri yabancı maden şirketleri ile yandaş inşaat şirketleri arasında pay edildi.

Bu madencilik anlayışı, bir üretim faaliyeti değil, bir sömürü faaliyetidir. Madenleri olduğu gibi, doğayı ve halkı da sömürmektedir.

Madenlerimiz ulusal ve uluslararası sermaye gruplarının yağma alanı olmaktan

çıkarılmak zorundadır.

Hepimizin ve gelecek nesillerin ortak zenginliği olan madenlerimiz toplumun genel çıkarı için kullanılmalı, ülkenin tüm ortak zenginlikleri hakça paylaşılmalıdır.

Ülkemizdeki tüm madencilik faaliyetleri kamu yararını ve ülke geleceğini gözetecek biçimde planlanmalıdır.

Bunun için de madenlerimiz kamu eliyle işletilmeli ve maden işletmelerinde kamu denetimi sağlanmalıdır.

Sevgili Katılımcılar,

TMMOB 70 yılı aşan tarihi boyunca ülke zenginliklerinin ve kaynaklarının toplum yararına kullanılmasını temel ilke olarak belirlemiş bir örgüttür.

Bizlerin doğayı, toplumu ve insanı gözeten, halktan yana bu mücadelesi bazı kesimleri memnun etmiyor.

Sınırsız bir sömürü peşindeki rant çevreleri ve onların güdümündeki siyasi iktidarlar, bizlerin bu duyarlılığını ve çabasını kendilerine engel olarak görüyor.

Bu niteliğimiz ve bu çerçevede yürüttüğümüz çalışmalar nedeniyle de rant çevrelerinin ve onların güdümündeki siyasi iktidarların yıllardır hedefindeyiz.

Toplumsal olanı koruma yolundaki inadımız ve gayretimiz onları rahatsız ediyor.

Fabrikalarımızın, madenlerimizin, kıyılarımızın, ormanlarımızın, parklarımızın satılmasına karşı kamusallığı savunmamız onları rahatsız ediyor.

Açtığımız davalarla, hazırladığımız bilimsel raporlarla rant ve yağma girişimlerini teşhir etmemiz onları rahatsız ediyor.

Gerici, muhafazakar uygulamalar karşısında ilericiliği, çağdaşlığı, laikliği savunmamız onları rahatsız ediyor.

Eşitliği, özgürlüğü, kardeşliği, emeği ve alın terini savunmamız onları rahatsız ediyor.

Bu nedenledir ki, hemen her yıl, torba yasaların içerisinde TMMOB kanununu meclis gündemine taşıyorlar.

Ardı ardına yaptıkları düzenlemelerle gelir kaynaklarımızı tırpanlıyorlar, mesleki denetim yetkilerimizi kısıtlıyorlar.

Bakanlıkların Odalar ve Birliğimiz üzerinde İdari ve mali anlamdaki vesayet denetimi yetkisini hiyerarşik bir denetime dönüştürmek istiyorlar.

Üyeler nezdinde hiçbir inandırıcılığı olmadığı için genel kurullar sürecinde

başarı kazanamayanlar, yukarıdan aşağı operasyonlarla TMMOB'yi, işlevsiz kılmak istiyorlar.

Böylesine ağır saldırılar ve yaşadığımız bu yağma düzeni içinde bize umut veren şey ise doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine kadar ülkenin her yerindeki geniş halk kesimlerinin yaşam çevrelerine ve insanca yaşam gerekliliklerine sahip çıkma konusundaki mücadelesidir.

Ne mutlu bize ki, her türlü baskı ve zorbalığa rağmen, Kaz Dağları'ndan Cerattepe'ye, Munzur'dan, Akbelen'e, İkizdere'den Hatay'a kadar bu topraklarda, her ağacın altında bir nöbet var .

Toprakları, suyu ormanları, doğası ve yaşam alanları için direnenler var.

Her zaman ve her koşulda bilimsel doğruları savunmaktan bir adım geri durmayan bilim insanlarımız var.

Ormanını savunan köy muhtarları, tarlalarını terk etmeyen üreticiler var.

Ne mutlu bize ki, bütün bir halk artık sokaklarda, yaşamı ve geleceği savunuyor. Gençler direniyor, liseliler direniyor, emekliler, emekçiler, kadınlar direniyor.

Bugün sokakları dolduran milyonlarca yurttaşın bir düşü var.

Eşit, adil, sömürüsüz bir ülke ve dünya düşü. Sempozyumumuzun, böylesi bir dünya ve ülke mücadelemize katkı sunması ve ışık tutması temennisiyle hepinizi bir kez daha yönetim kurulumuz adına saygıyla selamlıyor, etkinliğimizin verimli geçmesini diliyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB SANAYİ KONGRESİNE GİDERKEN ETKİNLİĞİ

26.04.2025

Sevgili Meslektaşlarım, Makina Mühendisleri Odamızın ve TMMOB'ye Bağlı Odaların Değerli Başkanları, Yöneticileri, Türkiye'nin Yüz Akı Değerli Bilim İnsanlarımız;

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu yılın sonunda yirmi beşincisini düzenleyeceğimiz "Sanayi Kongresi'ne Giderken/Dünyada ve Türkiye'de Sanayi Politikaları"nı konuşacağımız bu anlamlı etkinliğe hepiniz hoş geldiniz.

Sözlerime, halkımıza ve depremde yaralanan insanlarımıza geçmiş olsun diyerek başlıyorum.

6,2 büyüklüğündeki bu depremde herhangi bir can kaybı olmaması sevindirici olmakla birlikte bu depremin ivme değeri itibarıyla, İstanbul için beklenen depremden çok daha düşük bir şiddette olduğu asla göz ardı edilmemeli ve rehavete düşülmemelidir.

Böylesine düşük şiddetteki bir depremde dahi toplanma alanları, iletişim ve ulaşım gibi konularda yaşanan problemler, oluşan panik ortamı depreme hazırlık konusunda, bizlerin ve ilgili bilim çevrelerinin uyarılarının önemini bir kez daha göstermiştir.

Tek dileğimiz ve mücadelemiz başta İstanbul olmak üzere ülkemizin depremlere hazırlıklı olmasıdır. TMMOB olarak bu yöndeki mücadelemizi örgütümüz ve halkımızla birlikte sürdüreceğiz.

Bu etkinliği anısına düzenlediğimiz sevgili Yavuz Bayülken'i ben de saygıyla anıyorum.

Bugün gururla taşıdığımız, toplumcu, demokratik, yurtsever geleneğimiz Yavuz Ağabey gibi bu örgütün inançlı, kararlı kadrolarının bizlere bıraktığı en güzel emanettir.

Onları asla unutmayacağız. Anılarını ve mücadelelerini TMMOB ve Oda faaliyetlerinde ve üreten, sanayileşen, hakça bölüşen bir ülke mücadelemizde yaşatmaya devam edeceğiz.

Sevgili Katılımcılar,

Ülkemizin bir sanayisizleşme sürecine sokulduğu, ekonomi politikalarının

kamusal varlık ve birikimlerin, ülke zenginliklerinin yağmalanması üzerine oturtulduğu bir dönemde böylesine bir etkinlik yapılmasını oldukça önemli buluyorum.

Bu ve diğer ön etkinlikler ile Aralık ayında yapılacak kongrede ortaya çıkacak sonuçların, ülkemizde kamucu eksenli bir sanayileşme ve teknoloji bilincinin kök salmasına önemli katkılarda bulunacağına inanıyorum.

Bu vesileyle etkinliği düzenleyen Makina Mühendisleri Odamızın Yönetim Kurulu'na, İstanbul Şube Yönetim Kurulu ile Makina Hangar Mühendislik ve Teknoloji Merkezi yönetimindeki arkadaşlarımıza, kongrenin bilim, düzenleme, yürütme kurullarına, konuşmacı sayın hocalarımıza, kongre sekreterleri ve tüm çalışan arkadaşlarımıza emek ve katkılarından dolayı çok teşekkür ediyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Günümüzde teknoloji, üretim, sanayi, ticaret zincirlerine bağlı olarak dünya siyaseti ölçeğinde önemli gelişmeler yaşanıyor.

Neoliberalizmin oluşturduğu yıkıcı toplumsal sorunların yüzeye çıkması, küreselleşmenin bir sınıra gelip dayanması, teknolojinin yeni boyutları, Çin'in yeni büyük güç konumu, ABD-Çin rekabeti, üretim coğrafyaları ve tedarik zinciri hatlarının siyaseti doğrudan etkiler ölçekte yeniden belirlenmesi girişimleri, gümrük tarifeleri, korumacı politikalar, askeri sanayi kompleksinin öne çıkması, emperyalistler arası çıkar çelişkileri, Orta Doğu'daki yeni durum gibi birçok yeni kritik olgu söz konusu.

Trump'lı ABD, ittifaklar ve bağımlılık ilişkilerini yeniden belirlemeye varacak şekilde korumacılık ve açık güç kullanımı yoluyla hegemonyasını yeniden kurma ya da Çin'in yükselişi karşısında gücünü dengeleme arzusundadır.

Günümüzün ve geleceğin en büyük sorunu ve çatışması, herhalde, ABD ile Çin'in farklı uluslararası düzen yaklaşımları etrafında olacaktır.

Bu konularda değerli hocalarımız gelişmeler, olasılıklar üzerine görüşlerini, analizlerini aktaracaklar.

Benim değinmek istediğim, bu sürecin emperyalizme iktisadi, askeri, siyasi bağımlılığı bulunan ve sanayileşmesi kesintiye uğratılan ülkemiz için yeni bunalım öğelerini de beraberinde getireceğidir.

Çünkü bu iktidarın benimsediği ekonomi politiğin, sanayi ve tarım başta olmak üzere ülkemize katacağı, halkımızın lehine olacak hiçbir vizyonu yoktur.

Bu noktada bir kez daha vurgulamak isterim ki, Türkiye'nin sanayisizleştiği, sanayi kongrelerimizin ve değerli sosyalbilimcilerimizin önemli saptamalardan biridir.

Geçmişte ağırlıklı olarak kamunun sanayi hamleleriyle belirli bir düzeyde yaşanan Türkiye'nin sanayileşme süreci; planlama, kamu girişimciliği ve kalkınma yaklaşımının terk edilmesiyle birlikte kesintiye uğratılmış, yapısal bir dönüşüme tabi tutulmuştur.

1980'li yıllardan itibaren uygulanan ekonomik politikalarla Türkiye genelinde sübvansiyonlar büyük ölçüde kaldırılmış, KİT yatırımları durdurulmuş, büyük ölçekli sanayi kuruluşları ile stratejik kuruluşlar özelleştirilmiş, sabit sermaye yatırımlarında gerileme yaşanmıştır.

Ülkenin dört bir tarafına yayılmış KİT'lerin tasfiyesi, bunların yöresel ölçekte beslediği özel sektöre ait küçük ve orta boy işletmelerin de tasfiyesini beraberinde getirmiştir.

Neredeyse 45 yılı bulan bu süreç içerisinde ülkede sanayi yatırımları tamamen dururken, tüm zenginlik hizmet, finans, inşaat ve gayrimenkul sektörlerine aktarılmıştır.

Yaşanan bu sanayisizleşme süreciyle; ekonominin rantiye kazançların özendirildiği bir sürece evrilmesine, ithalatın artmasına, ücretlerin düşürülmesine, istihdamın daralmasına ve buna bağlı olarak mühendisliğin işlev ve iradesinin en aza indirilmesine de yol açmıştır.

Geldiğimiz noktada ülkemizin hali içler acısıdır.

Ekonomisi tamamen çökertilmiş, hukukun siyasallaştığı, parlamentonun etkisizleştirildiği, anayasa ve yasaların anlamsızlaştırıldığı, tek adamın buyruğuyla yönetilen, aklın ve bilimin yerini hurafelerin, liyakatin yerini parti ve din devleti anlayışının aldığı bir ülke tablosuyla karşı karşıyayız.

Mafyatik, oligarşik bir rant ağı ülkeyi sarmış, halkın emeğinin, ülke kaynak ve birikimlerinin üzerine basa basa yükselmiş, yeni ve büyük bir sermaye kesimi de ortaya çıkmıştır.

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları listesine baktığımızda, büyük bir bölümünün özelleştirilen eski KİT'lerden, 1930'lu yıllardan itibaren devlet teşvikiyle kurulan sanayi kuruluşlarından ve doğrudan dış yatırımlardan oluştuğunu görüyoruz.

Bu listede neoliberal politikaların uygulanmaya başlandığı dönemden sonra kurulan tek bir sanayi kuruluşuna bile rastlamıyoruz.

Türkiye'nin en zengin insanları listesine baktığımızda, büyük bir çoğunluğunun AKP döneminde, özellikle inşaat ve gayrimenkul işleriyle, hiçbir toplumsal yarar sağlamayan ödeme garantili KOİ projeleriyle, yok pahasına özelleştirilen kamu işletmeleriyle yükselişe geçen isimlerden oluştuğunu görüyoruz.

Bu manzara ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik çarpıklığın en özet halidir.

Dışarıdan gelen sıcak para ile şişen bu rant ekonomisi bazı yıllarda suni bir ekonomik büyüme yaratsa da bu büyüme kalıcı toplumsal refah ve kalıcı bir istihdam yaratamamıştır.

Hayat pahalılığı, işsizlik, düşük ücretler, iş güvencesi, yokluk, yoksulluk gelecek endişesi ve hukuk dışı uygulamalar tüm toplumsal kesimlerin ortak sorunu haline, tepkiler birikmiş ve patlama noktasına gelmiştir.

Yaşadığımız çoklu krizler ortamında haftalardır sokakları dolduran milyonlarca yurttaşımızın birikmiş öfke ve tepkilerinin en temel sebebi bu gerçekliklerdir.

Değerli Konuklar, Değerli Meslektaşlarım,

Ülke tarihimizin en önemli toplumsal patlamalarından birine şahitlik ediyoruz.

19 Mart'ta İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Ekrem İmamoğlu ve beraberinde 106 kişinin hukuksuz bir biçimde gözaltına alınması sonrası başlayan protesto dalgası birleşik bir sese dönüşmüş ve en önemlisi AKP'nin 23 yılda inşa ettiği korku duvarı geniş halk kesimlerinin isyanıyla yıkılmış durumdadır.

Uzunca bir süredir siyasi iktidarın oluşturduğu suni gündemlerle, gerici-milliyetçi politikalarla teslim alınan çalışılan toplumsal muhalefet, en can alıcı yerden, iradesine, demokratik haklarına ve geleceğine sahip çıkmak için alanları doldurmuştur.

Bu toplumsal dalga ülkemizin içinden geçtiği zorlu koşulları ortaya koymakla sınırlı kalmamış, halkımızın ve onun içinde özellikle gençlerin öncülüğünde gelişen direniş ve yükselen mücadele eşit, özgür ve adil gelecek umudumuzu da büyütmüştür.

Buradan siyasi iktidara bir kez daha bir kez daha sesleniyorum. Hiç kimsenin insanların demokratik iradesi üzerinde ipotek koymaya hakkı yoktur.

Ülkeyi yönetenleri, ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz bir gelecek, her geçen gün artan borç yükü ile, bu ülkenin gerçek sorunlarıyla yüzleşmeye, anayasaya, hukuka ve halk iradesine saygı duymaya çağırıyorum.

Bizler tüm baskı ve zor politikalarına rağmen, ülkemize, Anayasal demokratik kazanımlarımıza, emeğimize, geleceğimize ne olursa olsun sahip çıkmaya devam edeceğiz.

Ülkemizin eşit, özgür, barıştan yana ve demokratik yarınları için hep birlikte mücadele edeceğiz.

Hukuksuzluğu, baskıyı ve zulmü sömürgen iktidarlarının güvencesi olarak görenler bilmelidir ki, halktan büyük bir güç yoktur. Mutlaka ama mutlaka

kazanacağız.

Değerli Konuklar,

Bizler sanayileşme, kalkınma ve demokratikleşmeyi birbirinden ayrılmaz bir üçlü olarak görüyoruz.

Eksenine insan ve doğa yerine daha fazla kâr ve piyasa egemenliğini oturtan neoliberal politikalara kesinlikle karşıyız.

Toplumsal gelişme, kalkınma için sanayileşmenin, işsizliğin, yoksulluğun, gelir eşitsizliğinin, toplumsal ve bölgesel eşitsizliklerin ortadan kaldırılmasının, toplumsal gönencin artırılmasının en önemli aracı olduğuna inanıyoruz.

Sanayileşmeden madencilik politikalarına, enerjiden tarıma, eğitimden sağlığa, kentleşmeden turizme kadar her alanda kamucu bir anlayışla planlı politikalar geliştirilmesini savunuyoruz.

Bağımsız bir ekonomi, öz kaynaklara dayalı sanayileşme, tam istihdam ve toplumsal refah bütünlüğü için mücadele ediyoruz.

Yani halk için sanayileşme diyoruz.

Dünya ve ülke pratiklerinden çıkarmamız gereken en önemli ders, sanayileşmeyi başarıyla gerçekleştirmeden gelişmiş ülke mertebesine yükselen hiçbir ülkenin olmadığıdır.

Kapitalizmin küresel yapılanma ağlarından, neoliberalizmden, pazar ekonomisinden, sermaye hareketlerinin serbestliğinden kurtulmadıkça, kalkınmış bir ülke yaratmak mümkün değildir.

Mevcut durumdan çıkış yolu, yıllardır dile getirdiğimiz üzere; emperyalizmden ve piyasa güçlerinden bağımsızlığı sağlayacak bir siyasi iradenin oluşumu; halkçı toplumcu planlama, kalkınma politikaları ve her alanda kamusal denetim ağlarının hakim olmasından, bu yöndeki bir demokratikleşme ve halk egemenliğinin tesis edilmesinden geçmektedir.

Etkinliğimizin bu yönde kamusal-toplumsal bilinç oluşumuna katkılar sunmasını diliyor; TMMOB'nin bu yöndeki yurtsever, halkçı, kamusal sorumluluğunu bundan sonra da yerine getireceğini özellikle belirterek konuşmamı tamamlıyor, saygılar sunuyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI 70. YILI

03.05.2025

Değerli Arkadaşlar, Sevgili Meslektaşlarım,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına hepinizi dostlukla selamlıyorum.

Ziraat Mühendisleri Odamızın kuruluşunun 70. Yılı vesilesiyle aranızda bulunmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum.

TMMOB çatısı altında tam 70 yıldır ülkemizin ve halkımızın geleceği için, bilim ve tekniğin ışığında hiç durmadan çalışan, üreten gelmiş, geçmiş tüm üyelerimizi ve Oda yöneticilerimizi yürekten kutluyorum.

70. kuruluş yıldönümünüz kutlu olsun!

Sevgili Arkadaşlar,

Biliyorsunuz, bu yıl Birliğimiz TMMOB'de 70 yaşına girdi.

Bundan 70 yıl önce, ülkedeki 8.000 mühendis ve mimarı kapsayan 10 meslek odasıyla yola çıkan TMMOB, bugün 24 meslek odası, 231 Şube, 1072 İl - İlçe Temsilciliği, 48 İl Koordinasyon Kurulu, 121 farklı disiplinden 700.000'i aşkın mühendis mimar ve şehir plancısı ile mücadelesini sürdürüyor.

Teoman Öztürk Öğrenci Evimizde Birliğimizin 70. Yılını kutladığımız 19 Ekim günü konuşmama şöyle başlamıştım:

"TMMOB 'ye dair hangi cümleyi kurarsak kuralım, ne anlatırsak anlatalım söyleyeceğimiz her şey eksik kalacaktır.

Çünkü TMMOB demek memleket demektir.

Çünkü TMMOB demek 100 yıllık Cumhuriyet tarihinin 70 yılına tanıklık demektir.

Çünkü TMMOB demek Türkiye'deki toplumsal mücadeleler tarihinin en önemli dinamiklerinden birisi demektir.

Özel Mühendislik Okullarına karşı 1960'lı yıllarda verilen mücadeleyi anlatmadan; '68 Hareketinin coşkusunu ve Dev-Genç'i anlatmadan; 1970'li yıllardaki toplumsal muhalefetin yükselişinin anlatmadan; ülkede verilen antifaşist mücadeleyi anlatmadan; 19 Eylül 1979 İş Bırakma Eylemini anlatmadan; 1989 Bahar eylemlerini anlatmadan; Özelleştirmelere karşı verilen mücadeleleri anlatmadan; Emek Platformu'nu-Demokrasi Platformunu anlatmadan; Kamuda çalışan meslektaşlarımızın sendikalaşma mücadelelerini anlatmadan; TMMOB

Demokrasi Kurultayını, Mühendislik-Mimarlık Kurultayını anlatmadan; Sosyal sigorta ve sağlıkta dönüşüm yasasını anlatmadan; TEKEL Direnişini anlatmadan; bu ülkenin aydınlık yarınları için bir umut doğuran Gezi Direnişini anlatmadan TMMOB tarihini anlatamazsınız.

TMMOB, yakın tarihimizde yer eden tüm bu toplumsal hareketlerin parçası ve en önemli dinamiğidir. Ülke tarihimizde içinde umut olan, içinde aydınlık olan, içinde emek olan ne varsa TMMOB o olayın mutlaka parçasıdır.” Demiştim.

Evet sevgili arkadaşlar, Ne büyük bir mutluluktur ki Birliğimizin ve Odamızın 70. Yılına denk gelen bu uzun tarih, ülkemizin, mesleğimizin ve halkımızın yararına mücadeleyle geçti.

İnanıyor ve biliyorum ki bundan sonra tüm kadrolarımız ve meslektaşlarımızla dayanışmayla, taşın altına elimizi koymaktan çekinmeden, bilim ve tekniğin yol göstericiliğiyle, mesleğimiz, meslek alanlarımız ve ülkemiz için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Sizlerle aynı mücadelenin parçası olmaktan, hiç tereddüt etmeden aldığımız sorumluluklardan, ülkemizin ve mesleğimizin geleceği için birlikte çalışmaktan gurur ve mutluluk duyuyorum.

Sevgili Arkadaşlar,

TMMOB ve Ziraat mühendisleri odası olarak 70 yıllık tarihimizin tamamı boyunca üreten, sanayileşen, kalkınan, tarımda kendi kendine yeten, ürettiklerini de hakça bölüşen bir ülke özlemiyle mücadele ettik, mücadele etmeye devam ediyoruz.

Ancak ne yazık ki 1980’li yıllardan itibaren sistematik bir şekilde uygulanan ve 23 yıllık AKP iktidarı döneminde daha da ivmelenen neoliberal politika ve uygulamalarla ülkemiz bir sanayisizleşme ve tarımda dışa bağımlılık sürecine sokuldu.

Bu süreç, sadece KİT’lerin özelleştirilmesi, eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik hizmetlerinin ticarileştirilmesiyle sınırlı kalmadı, kıyıların yağmalanmasından orman arazilerinin satışına, SİT alanlarının yapılaşmaya açılmasından meraların özelleştirilmesine, tarihi kentlerin sular altında bırakılmasından kentsel dokunun kaybedilmesine kadar geniş çerçevede yıkıcı sonuçlar yarattı.

Bu durumun en yakından yaşandığı alanlardan birisi de ülke tarımı oldu.

Başkanımız yaptığı kapsamlı konuşmada bu alanda yaratılan yıkım ve tahribatı örnekleriyle rakamlarla ortaya koydu.

Gelinen aşamada tarıma dair entegre kamu kurumlarının parçalanmasının, işlevsizleştirilmesinin, özelleştirilmesinin, tarımsal iç desteklerin azaltılmasının

ve uluslararası tekellerin iç pazara girişinin kolaylaştırılmasının acı sonuçlarını tüm ülke ve ülke halkı yaşıyoruz.

Başta gıda fiyatları olmak üzere hayat pahalılığı işsizlik, düşük ücretler, yoksulluk, geçim sıkıntısı, gelecek endişesi tüm toplumsal kesimleri teslim almış durumda.

Ekonomisi tamamen çökertilmiş, hukukun siyasallaştığı, parlamentonun etkisizleştirildiği, anayasa ve yasaların anlamsızlaştırıldığı, tek adamın buyruğuyla yönetilen, aklın ve bilimin yerini hurafelerin, liyakatin yerini parti ve din devleti anlayışının aldığı bir ülke tablosuyla karşı karşıyayız.

Yaşadığımız çoklu krizler ortamında haftalardır sokakları dolduran milyonlarca yurttaşımızın birikmiş öfke ve tepkilerinin en temel sebebi de bu gerçekliklerdir.

Hepimiz, ülke tarihimizin en önemli toplumsal patlamalarından birine şahitlik ediyoruz.

19 Mart'ta İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Ekrem İmamoğlu ve beraberinde 106 kişinin hukuksuz bir biçimde gözaltına alınması sonrası başlayan protesto dalgası birleşik bir sese dönüşmüş ve en önemlisi AKP'nin 23 yılda inşa ettiği korku duvarı geniş halk kesimlerinin isyanıyla yıkılmış durumdadır.

Uzunca bir süredir siyasi iktidarın oluşturduğu suni gündemlerle, gerici-milliyetçi politikalarla teslim alınan çalışılan toplumsal muhalefet, en can alıcı yerden, iradesine, demokratik haklarına ve geleceğine sahip çıkmak için alanları doldurmuştur.

Bu toplumsal dalga ülkemizin içinden geçtiği zorlu koşulları ortaya koymakla sınırlı kalmamış, halkımızın ve onun içinde özellikle gençlerin öncülüğünde gelişen direniş ve yükselen mücadele eşit, özgür ve adil gelecek umudumuzu da büyütmüştür.

Buradan siyasi iktidara bir kez daha bir kez daha sesleniyorum. Hiç kimsenin insanların demokratik iradesi üzerinde ipotek koymaya hakkı yoktur.

Ülkeyi yönetenleri, ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz bir gelecek, her geçen gün artan borç yükü ile, bu ülkenin gerçek sorunlarıyla yüzleşmeye, anayasaya, hukuka ve halk iradesine saygı duymaya çağırıyorum.

Bizler tüm baskı ve zor politikalarına rağmen, ülkemize, Anayasal demokratik kazanımlarımıza, emeğimize, geleceğimize ne olursa olsun sahip çıkmaya devam edeceğiz.

Ülkemizin eşit, özgür, barıştan yana ve demokratik yarınları için hep birlikte mücadele edeceğiz.

Hukuksuzluğu, baskıyı ve zulmü sömürgen iktidarlarının güvencesi olarak görenler bilmelidir ki, halktan büyük bir güç yoktur. Mutlaka ama mutlaka kazanacağız

Sevgili Arkadaşlar,

Bizler bilimin ve tekniğin emperyalistlerin ve sömürgenlerin değil halkımızın yararına kullanılmasını şiar edinmiş bir örgütüz.

Bu niteliğimiz ve bu çerçevede yürüttüğümüz çalışmalar nedeniyle de rant çevrelerinin ve onların güdümündeki siyasi iktidarların yıllardır hedefindeyiz.

Toplumsal olanı koruma yolundaki inadımız ve gayretimiz onları rahatsız ediyor.

Fabrikalarımızın, madenlerimizin, kıyılarımızın, ormanlarımızın, parklarımızın satılmasına karşı kamusallığı savunmamız onları rahatsız ediyor.

Tarihi, kültürel ve doğal zenginliklerimize, insan hak ve özgürlüklerine, kentlerimizin kimliğine ve kentli haklarına sahip çıkmamız onları rahatsız ediyor.

Açtığımız davalarla, hazırladığımız bilimsel raporlarla rant ve yağma girişimlerini teşhir etmemiz onları rahatsız ediyor.

Bugün meydanlarda direnen gençlerin, kadınların, emekçilerin, emeklilerin yanında olmamız, gerici, muhafazakar uygulamalar karşısında ilericiliği, çağdaşlığı, laikliği savunmamız onları rahatsız ediyor.

Her türlü baskı ve zorun karşısında eşitliği, özgürlüğü, kardeşliği, emeği ve alın terini savunmamız onları rahatsız ediyor.

Bu nedenledir ki, hemen her yıl, torba yasaların içerisinde TMMOB kanununu meclis gündemine taşıyorlar.

Bu nedenledir ki, ardı ardına yaptıkları düzenlemelerle gelir kaynaklarımızı tırpanlıyorlar, mesleki denetim yetkilerimizi kısıtlıyorlar.

Değerli Arkadaşlar,

Tüm güçleriyle saldırıyorlar ama, bilmiyorlar ki biz 70 yıllık tarihimiz boyunca asla boyun eğmedik, asla eğmeyeceğiz.

Toplumcu duruşumuzdan asla geri adım atmayacağız.

Kimsenin şüphesi olmasın ki, bugüne kadar ne yaptıysak bundan sonra da aynısını yapmaya, bilim ve tekniğin ışığında halk için çalışmaya devam edeceğiz.

Mesleki çıkarlarımız ile toplumun ortak çıkarları arasında güçlü ve ayrılmaz bağlar kurmaya devam edeceğiz.

Irkçılığın, gericiliğin ve faşizmin karşısında barıştan, bir arada yaşamdan, insan haklarından yana tutum almaya devam edeceğiz.

Demokratik, antiemperyalist, toplumcu ve bilimden yana tavrımızı sürdüreceğiz.

Çünkü biliyoruz ki, bizler vaz geçersek onlar kazanacak!

Çünkü biliyoruz ki, eğer kazanmak istiyorsak, onların cüretlerini aşan bir cesaret göstermek zorundayız!

Ne mutlu bize ki, Türkiye'nin dört bir yanında bu mücadeleyi cesaretle göğüsleyen mühendisler, mimarlar, şehir plancıları var.

Ne mutlu bize ki, onların örgütü TMMOB var.

Bu inanç ve coşkuyla sizleri en içten duygularımla bir kez daha selamlıyorum.

Sözlerimi bitirirken, Ziraat Mühendisleri Odamızın 70. Yılını yeniden en içten duygularımla kutluyor, hep birlikte omuz omuza kutlayacağımız daha nice 70 yıllar diliyorum.

Hepinizi dayanışmayla kucaklıyorum.

Yaşasın Ziraat Mühendisleri Odası Yaşasın TMMOB.

Yaşasın Örgütlülüğümüz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB GELECEĞİN TEKNOLOJİLERİ VE TEKNOLOJİ POLİTİKALARI SEMPOZYUMU

09.05.2025

Değerli Oda Başkanlarım, Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar,

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu ve şahsım adına sizleri dostlukla selamlıyorum.

Birliğimiz adına, Bilgisayar Mühendisleri Odası ve Elektrik Mühendisleri Odası'nın yürütücülüğünde gerçekleştirilen "Geleceğin Teknolojileri ve Teknoloji Politikaları" sempozyumumuza hepinizi hoş geldiniz.

Teknolojinin gelişimi, değişimi, geleceği ve teknoloji politikaları üzerine görüşlerin paylaşılacağı bu sempozyumda aranızda olmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum.

Değerli Konuklar,

Teknoloji, tarih boyunca insanlığın en büyük itici güçlerinden biri oldu. Günümüzde ise insanlık tarihinin en hızlı teknolojik dönüşümlerine tanıklık ediyoruz.

Yapay zekâ, kuantum hesaplama, gen düzenleme, otonom sistemler, sürdürülebilir malzeme ve geri dönüşüm teknolojileri, yalnızca endüstriyel üretimi değil, toplumsal yaşamın tüm alanlarını da yeniden şekillendiriyor.

İletişimden haberleşmeye, ulaşımdan lojistiğe, sanayiye, enerjiye, tarımsal üretime, kent planlamasına kadar pek çok alan, yeni teknolojik gelişmelerle sürekli olarak yeniden yapılandırılıyor.

Ancak bu gelişmeler, küresel ölçekte eşitsiz bir şekilde ilerliyor. Dünya ekonomisinin %80'inden fazlasını kontrol eden G7 ülkeleri, teknoloji ve patent üretiminde de başı çekiyor.

Şunu hepimiz biliyoruz ki, yaşanan her teknolojik gelişme, o teknolojiyi üretip kullanabilen ülkelerle, teknolojik bağımlılığı olan ülkeler arasındaki sömürü ve bağımlılık ilişkisini daha da perçinliyor.

Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler, teknoloji tüketicisi konumundan kurtulamıyor. Gelişmiş ülkelerin teknoloji hegemonyası, bu ülkelerin sanayilerini de geriletiyor, dışa bağımlılığını da artırıyor.

Daha da vahimi teknoloji sömürüyü daha da derinleştiren, doğayı talan eden bir araç haline gelmiş durumda.

Otomasyon ve yapay zekâ, bir yandan verimliliği artırırken diğer yandan işsizliği

de körüklüyor.

Mavi yakalıdan beyaz yakalıya, biz mühendis ve mimarlara kadar tüm emekçiler, mesleklerinin, emeklerinin ve deneyimlerinin "değersizleştiği" bir dönemden geçiyor.

Bütün bunların yanı sıra yapay zekânın kötücül kullanımı yoluyla yapılan manipülasyonlar, veri mahremiyetinin ihlali gibi sorunlar, teknolojinin etik boyutunun da tartışılması gereğini öne çıkarıyor.

Yine hepinizin bildiği gibi bir ülkenin kalkınma yolculuğunda teknoloji politikaları, adeta bir pusula görevi görür.

Tarih bize gösteriyor ki, sanayi devriminden günümüzün dijital devrimine kadar tüm büyük ekonomik sıçramalar, teknolojik atılımları merkeze alan stratejik kalkınma planları sayesinde gerçekleşmiştir. Güney Kore ve Çin örnekleri teknoloji politikalarının ülkeleri nasıl dönüştürdüğünün en canlı örnekleridir.

Ülkemizde ise teknoloji politikaları, maalesef uzun vadeli bir kalkınma vizyonundan yoksun şekilde, günlük siyasi çıkarlara göre şekillendirilmektedir.

İki gün sürecek olan sempozyumumuzun bütün bu konularda bir yaklaşım bütünlüğü geliştireceğini umuyorum.

Sevgili Katılımcılar,

Mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak bizler toplumun sorun ve ihtiyaçlarına, bilimsel yöntemi, tekniği ve doğal kaynakları kullanarak ve doğaya müdahale ederek çözümler sunan meslekleri icra ediyoruz.

Bu doğrudan ilişki nedeniyle, binlerce yıllık medeniyet birikimimizin ortak ürünü olan bilginin, tekniğin ve teknolojinin toplumsal niteliğinin göz önünde bulundurularak doğa ve halkın ortak çıkarı için kullanılması gerektiğini her fırsatta dile getiriyoruz.

Bunu her şeyden önce meslek alanlarımızın en önemli sorumluluğu olarak görüyoruz.

Bilgi ve teknolojinin belirli kesimlere ait bir ayrıcalık olmaktan çıkartılmasının, kamusal bir nitelik kazandırılmasının aynı zamanda bilgi ve teknolojinin sınırlarından kurtarılarak özgürleştirilmesi anlamına geldiğini de biliyoruz.

Bildiğiniz gibi, özgür bilim, yeni teknolojik gelişmelerin ve bilimsel buluşların en önemli şartıdır.

Modern bilim nasıl ki ortaçağın skolastik düşüncesinin dar kalıplarının yıkılmasıyla geliştiyse, günümüzün teknolojisi de sermayenin kâr odaklı kalıplarından kurtulduğunda yepyeni bir boyut kazanacaktır.

Bilimin savaş ve yıkım için değil, barış içinde bir arada yaşam için kullanıldığı; yeni icatların bir avuç çok uluslu şirketin kasalarını doldurmak için değil, insanlığın genel refahını artırmak için kullanıldığı; teknolojik gelişmelerin çalışmaktan tükenerek değil, özgürce üreterek yaşayabileceğimiz bir yaşam için kullanıldığı bir dünya olanaklıdır.

Ancak ne yazık ki olmuyor.

Zira rant çevrelerinin ve onların güdümündeki siyasi iktidarların önceliği ne yazık ki halk değil rant.

Gönül isterdi ki, ülkemizin bilim, teknoloji, sanayi ve mühendislik alt yapısının güçlendirilmesi, Ar-Ge ve Ür-Ge faaliyetlerinin, inovasyonun ve teknoloji yoğun üretimin desteklenmesi ülkemizin asli ekonomik önceliği olsaydı.

Üzülerek belirtmek gerekir ki, ülkemizde 1980'li yıllardan itibaren kesintisiz olarak uygulanan rant temelli politikalar nedeniyle üretimi, yatırımı, sanayileşmeyi, bilimi, teknolojiyi, mühendisi ve insanı ikincilleştiren bir ekonomik yapı oluşturuldu.

Ülke ekonomisi arazi rantı üzerine temellendirildi. İnşaat, finans ve gayrimenkul sektörleri de bu temelin odağına yerleştirildi.

Sanayi bölgelerinde binlerce kişinin istihdam edileceği tesisler yerine, kent merkezlerinde binlerce dairelik konut projeleri daha çekici hale getirildi.

Gerekli fizibilite çalışmaları yapılmadan, toplumsal gereksinimler ve öncelikler gözetilmeden uygulamaya sokulan ödeme ve gelir garantili KOİ projeleriyle ülke kaynakları bir avuç yandaş müteahhit şirkete aktarıldı.

Ülke topraklarının tamamının, tarım alanları, ormanlar, yaylalar, meralar, milli parklar ayrımı gözetmeksizin arsa olarak değerlendirildiği rant ekonomisinin egemen olduğu bir süreç yaşadık ve yaşamaya devam ediyoruz.

Değerli Konuklar,

Çok iyi biliyoruz ki aklın ve bilimin izinden gitmekten vazgeçersek sonumuz yoktur, önümüz karanlıktır.

Bugün tüm ülke halkı olarak bu politika ve tercihlerin yıkıcı etkilerini gündelik hayatımızın her anında iliklerimize kadar hissediyoruz.

Dışarıdan gelen sıcak para ile şişen bu rant ekonomisi bazı yıllarda suni bir ekonomik büyüme yaratsa da bu büyüme kalıcı toplumsal refah ve kalıcı bir istihdam yaratamamıştır.

Hayat pahalılığı, işsizlik, düşük ücretler, iş güvencesi, yokluk, yoksulluk gelecek endişesi ve hukuk dışı uygulamalar tüm toplumsal kesimlerin ortak sorunu

haline gelmiş , tepkiler birikmiş ve patlama noktasına gelmiştir.

Öyle bir noktaya geldik ki ülke olarak büyük bir çöküş yaşıyoruz.

Ekonomisi tamamen çökertilmiş, hukukun siyasallaştığı, parlamentonun etkisizleştirildiği, anayasa ve yasaların anlamsızlaştırıldığı, tek adamın buyruğuyla yönetilen, aklın ve bilimin yerini hurafelerin, liyakatin yerini parti ve din devleti anlayışının aldığı bir ülke tablosuyla karşı karşıyayız.

Yaşadığımız çoklu krizler ortamında haftalardır sokakları dolduran milyonlarca yurttaşımızın birikmiş öfke ve tepkilerinin en temel sebebi de bu gerçekliklerdir.

19 Mart'ta İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Ekrem İmamoğlu ve beraberinde 106 kişinin hukuksuz bir biçimde gözaltına alınması sonrası başlayan protesto dalgası birleşik bir sese dönüşmüş ve en önemlisi AKP'nin 23 yılda inşa ettiği korku duvarı geniş halk kesimlerinin isyanıyla yıkılmış durumdadır.

Uzunca bir süredir siyasi iktidarın oluşturduğu suni gündemlerle, gerici-milliyetçi politikalarla teslim almaya çalışılan toplumsal muhalefet, en can alıcı yerden, seçmen iradesine, demokratik haklarına ve geleceğine sahip çıkmak için alanları doldurmuştur.

Bu toplumsal dalga ülkemizin içinden geçtiği zorlu koşulları ortaya koymakla sınırlı kalmamış, halkımızın ve onun içinde özellikle gençlerin öncülüğünde gelişen direniş ve yükselen mücadele eşit, özgür ve adil gelecek umudumuzu daha da büyütmüştür.

Buradan siyasi iktidara bir kez daha sesleniyorum. Hiç kimsenin insanların demokratik iradesi üzerinde ipotek koymaya hakkı yoktur.

Ülkeyi yönetenleri, ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz bir gelecek, her geçen gün artan borç yükü ile bu ülkenin gerçek sorunlarıyla yüzleşmeye, anayasaya, hukuka ve halk iradesine saygı duymaya çağırıyorum.

Hukuksuzluğu, baskıyı ve zulmü sömürgen iktidarlarının güvencesi olarak görenler bilmelidir ki, halktan büyük bir güç yoktur.

Değerli Konuklar,

Ülkelerin gelişmesinde teknoloji ne kadar önemliyse, teknolojinin gelişmesinde de mesleklerimiz o kadar önemlidir.

Antik çağlardan günümüze, piramitlerin inşasından yapay zekaya kadar her büyük atılımın arkasında mühendislik dehası yatmaktadır.

Hatta mesleklerimiz, toplumsal gelişmenin tam da odağında durmaktadır.

Çünkü bizler, bilimi teknolojiye dönüştüren unsur olmanın yanında, yarattığımız

teknolojiyi toplumun ihtiyaçlarını karşılamak için kullananlarız aynı zamanda.

Bu nedenle, birlikte kazanacağımız ya da birlikte kaybedeceğimiz ortak geleceğimizin nasıl olması gerektiğini konuşmamız, tartışmamız ve planlamamız hepimiz için tarihi bir sorumluluktur.

Sorunlarımızı tespit ederken, çözümü de hep birlikte, dayanışmayla ve ortak akılla bulabileceğimizi de biliyoruz.

Yine biliyoruz ki, bu ülkenin geleceği, onun için hiç durmadan aklın, bilimin ve tekniğin ışığında fedakârca çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarına ihtiyaç duyuyor.

Sözlerime son verirken, Bilgisayar Mühendisleri Odası ve Elektrik Mühendisleri Odası'nın değerli yöneticileri olmak üzere bu önemli etkinliğe emek veren tüm odalarımıza, meslektaşlarımıza ve değerli bilgilerini bizimle paylaşacak bilim insanlarımıza bir kez daha teşekkür ediyorum.

2 gün sürecek sempozyumumuzun bilimi ve tekniği referans alan, üreten, sanayileşen ve hakça bölüşen bir ülke mücadelemize ışık tutmasını umut ediyor, TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMEĞİMİZ, MESLEĞİMİZ VE ÜLKEMİZ İÇİN MÜCADELE EDECEĞİZ!

17.05.2025

Değerli Basın Emekçileri, Sevgili Arkadaşlar,

Bugün burada, bundan tam 11 yıl önce Soma Faciasında yaşamlarını yitiren 301 madenci kardeşimizi, önünde bulunduğumuz madenci anıtında, bir kez daha özlemle anıyoruz. Önünde bulunduğumuz bu anıt, yalnızca kaybettiğimiz canların değil, aynı zamanda rant uğruna hiçe sayılan işçi sağlığının, denetimsizliğin ve piyasacı zihniyetin ve emeğin değersizleşmesinin acı bir anımsatıcısıdır.

Anıları önünde saygıyla eğiliyoruz.

Bizler bu ülkenin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları olarak emeğin, bilimin ve kamusal sorumluluğun yok sayıldığı bir dönemin tanıklarıyız. Ekonomik krizlerin süreklilik kazandığı, demokrasi ve hukuk mekanizmalarının işlemez hale geldiği, toplumsal yaşamın kutuplaştırıldığı bir dönemdeyiz.

Her yeni günde ekonomik krizin derinleştiği, açlığın ve yoksulluğun bir istisna olmaktan çıkıp yaşamlarımızı sürdürmenin olağan koşulu haline getirildiği bir ülkede yaşamaktayız.

Bu koşullarda mesleklerimizin kamusal işlevi küçümsenmekte; bilimsel bilgi ve teknik akıl dışlanmakta; kentlerimiz, doğamız, emeğimiz ve mesleğimiz piyasaya teslim edilmektedir. Genç meslektaşlarımız işsizlik ve güvencesizlikle boğuşmakta; kamu çalışanları liyakatsizliğin yükünü taşımakta, emekliler yoksulluğa mahkûm edilmektedir. Her birimizin ülkemizin geleceği için duyduğu kaygı her gün artmaktadır.

Gelecek endişemize bir de hukukun siyasallaştığı, parlamentonun etkisizleştirildiği, anayasa ve yasaların anlamsızlaştırıldığı, aklın ve bilimin yerini hurafelerin, liyakatin yerini parti ve din devleti anlayışının aldığı bir ülke tablosu eşlik etmektedir.

Tüm toplumsal kesimler gibi biz mühendis, mimar ve şehir plancıları da ülkemizin yaşadığı bu kriz koşullarından payımızı fazlasıyla almaktayız.

Üzülerek görüyoruz ki bir dönemin en gözde mesleklerinden olan mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı, artık diplomalı işsizliğin, yurtdışına zorunlu göç etmenin simgesi haline gelmiştir.

Ürettiğimiz bilgi ve teknik, ülkemizin kalkınması, halkımızın gönenci ve mutluluğu için vazgeçilmezdir. Demokratik, eşit ve adil bir düzende, mesleğimizin toplum için taşıdığı değer daha da anlam kazanmaktadır. Enerjinin, madenciliğin,

iletişim ve altyapının planlanmasında olduğu gibi ülke sanayisinin, tarımın, ormanların, doğal ve kültürel varlıkların korunması, geliştirilmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması da başat sorumluluğumuzdur.

Ancak bizler ne mesleklerimizi ne de mesleklerimizin kamusal sorumluluklarını yerine getirebilir durumdayız.

Kamuda ve özel sektörde her türlü mühendislik, mimarlık ve şehir planlama hizmetlerini, planlama, projelendirme, uygulama, denetleme işlerini yapan meslektaşlarımız ekonomik kriz koşullarından en çok etkilenen kesimler arasında yer almaktadır.

Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın çalışma koşulları, kriz derinleştikçe daha da zorlaşmaktadır. İşten çıkarılma tehdidini her zaman yanı başında hisseden ücretli çalışan meslektaşlarımız kriz koşullarında ilk gözden çıkarılacaklar listesinde bulunmaktadır.

İşsiz kalma, mühendis emeğinin değersizleşmesi ve niteliksiz işlerde istihdam edilme meslektaşlarımızın en önemli sorunu haline gelmiş durumdadır.

İş bulamayan meslektaşlarımız meslek dışı alanlarda çalışmaya mecbur kalmaktadır. Özellikle genç meslektaşlarımız, staj sorunu nedeniyle işe girişlerde ve deneyim edinme dönemlerinde, daha yolun başında çalışma hayatında büyük zorluk yaşamaktadır.

Ülkenin dört bir yanındaki emekliler gibi meslektaşlarımızda emeklilik yaşında açlığa ve yoksulluğa mahkûm edilmektedir.

Bizlerin; mühendis, mimar ve plancıların talepleri aynı zamanda ülkemiz için bir gelecek meselesidir.

Bizler meslek sorunlarımızı, ülkemizin ve halkımızın ortak geleceği ve çıkarlarından ayırmadan, sahip olduğumuz toplumcu geleneğimizin izinde, ülkeyi yönetenlere bir kez daha sesleniyoruz:

- Mühendis, mimar ve şehir plancılarının önemli bir bölümü işsizdir. Kamusal yatırımlar artırılmalı, planlı istihdam sağlanmalı, mesleki yetkinlik esas alınmalıdır. Kamu hizmetlerinin piyasalaştırılmasına, tasfiyesine ve özelleştirme uygulamalarına son verilmelidir.
- Özel sektörde çalışanlar düşük ücret, uzun mesailer ve güvencesizlikle karşı karşıyadır. İnsanca yaşamaya yetecek ücret, fazla mesai denetimi ve toplu sözleşme hakkı sağlanmalıdır.
- Mühendis, mimar ve şehir plancısı istihdamında, alınan eğitim, verilen hizmet ve üstlenilen sorumlulukların niteliğine uygun ve insanca yaşanacak bir asgari ücret belirlenmeli ve bu konuda TMMOB yetkili

kılınmalıdır.

- İş ve istihdam alanındaki tahribat giderilmeli, üretimin ithal bağımlılığını azaltacak ve ulusal katma değer zincirini yüksek katma değer üzerinden kesintisiz sürdürmeyi sağlayacak kamu girişimleri yaratılmalıdır.
- Kamu çalışanlarının teknik sorumlulukları tanınmalı; eşit işe eşit ücret, liyakat, ek gösterge, özel hizmet tazminatı ve emeklilik haklarında iyileştirme yapılmalıdır. Meslek alanlarımızdaki tüm kamusal görevler meslek ilkeleriyle uyumlu biçimde yeniden tanımlanmalıdır. Kamuda istihdam, atama ve güvenceli kadro konusunda ihtiyaca uygun alım talebi yaratılmalı, istihdam artırılmalı ve buna uygun bütçe ayrılmalıdır.
- Emekliler için en düşük emekli maaşı insanca yaşanacak bir düzeye çıkarılmalı; mühendis, mimar ve şehir plancıları emekli maaşı, TMMOB'nin belirlediği taban ücretin altında kalmamalıdır.
- Niteliksiz eğitim politikaları, meslek alanlarımızın itibarsızlaştırılmasına yol açmaktadır. Bölüm kontenjanları ile eğitim içerik ve yöntemleri planlı biçimde belirlenmeli; meslek odalarının görüşleri dikkate alınmalıdır.
- Üretim, sanayi, enerji ve altyapı yatırımları kamusal anlayışla, bağımsız ve çevre dostu biçimde ele alınmalıdır. Gerçek kalkınma ancak toplumsal yararla mümkündür.

Bizler, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları:

Biliyoruz ki hep beraber, omuz omuz dayanışma içerisinde mücadele etmezsek yaşadığımız sorunlar daha da büyüyecek. Birlikte mücadele etmezsek ne ortak bir geleceğimiz ne de hak ettiğimiz eşit, özgür, adil bir ülkemiz olacak.

Bu sebeple meslektaşlarımızı ve tüm toplumsal kesimleri sorunlarımızı sahiplenmeye, il koordinasyon kurullarımızca düzenlenecek olan yerel kurultaylarımıza ve ardından 18 Ekim'de Ankara'da merkezi olarak gerçekleştireceğimiz Güncel Sorunlarımız ve Çözüm Önerilerimiz Kurultayında sesimizi büyütmeye ve kurultayımıza katkda bulunmaya çağırıyoruz.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 48. DÖNEM I. DANIŞMA KURULU

17.05.2025

Sayın Başkanlarım,
Sayın Onur ve Denetleme Kurulları Üyeleri,
Birlik ve Odalarımızın Sayın Yöneticileri,
Değerli Meslektaşlarım,
Başta unutulmaz başkanımız Teoman Öztürk olmak üzere Birliğimizin halktan, emekten yana yurtsever toplumcu çizgisini oluşturan ve Birliğimizi bugünlere taşıyan tüm değerlerimizin aramızda olduğunun bilinciyle, hepinizi Yönetim Kurulumuz adına sevgiyle, dostlukla selamlıyorum.

Sizlerle bu ülkenin aydınlık yarınları için yan yana yürümekten, aynı cesaret ve umudu büyütmekten büyük bir mutluluk ve onur duyuyorum.

Birliğimizin 48. çalışma döneminin ilk Danışma Kurulu toplantısına hepiniz hoş geldiniz.

Değerli Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi TMMOB Danışma Kurulumuz, gerek katılımcı sayısı, gerekse de katılımcılarının TMMOB ve bağlı Odalarındaki görev ve sorumlulukları itibarıyla TMMOB örgütlülüğünün ve çalışmalarının masaya yatırıldığı, geleceğe yönelik çalışmaların şekillendiği en önemli organlarımızdan birisidir. Birlikte karar alma, birlikte üretme ve birlikte yönetme anlayışımızın vücut bulmuş halidir.

Zaman zaman özel gündemli toplantılar yapsak da bugünkü toplantımızın gündemi, artık gelenekselleşen iki ana maddeden oluşuyor: İlki "TMMOB çalışmalarının değerlendirilmesi", ikincisi ise "Ülkemizde yaşanan sürecin değerlendirilmesi."

İlk gündem maddemize ilişkin olarak göreve geldiğimiz yaklaşık 12 aya varan süre boyunca 48. Dönem Çalışma programımız çerçevesinde yapılan çalışmalar ve yürütülen etkinlikler hakkında Genel Sekreter Vekilimiz Özgür Topçu, sizlere özet ama doyurucu bir sunum yapacak.

Ben yalnızca şu kadarını söylemekle yetineceğim: Hepinizin bildiği üzere TMMOB olarak bizler, birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme temel ilkesini ve demokratik merkeziyetçi çalışma anlayışını esas alan bir örgütlenmeyiz.

Bu kolektif çalışma anlayışımız gereği her çalışma döneminde olduğu gibi 48. Dönem Çalışma Programımızı da Genel Kurul Sonuç Bildirgemizin ve Genel Kurul'da alınan kararların yol göstericiliğinde, Oda başkanlıklarımız ve İKK sekreterlerimizle yaptığımız ortak toplantılardan süzülen görüşlerle hep birlikte oluşturduk.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının çalışma hayatlarında karşılaştıkları

sorunların çözümünden lisans eğitimi ve meslek içi eğitime, mesleki denetimden sanayi, tarım, enerji, iletişim, bilişim, madencilik, denizcilik, kentleşme, gıda, ormancılık, çevre politikalarına, Kürt sorunun demokratik çözümünden laiklik ve demokrasiye, işçi sağlığı ve iş güvenliğinden cinsiyet ayrımcılığına kadar uzanan bir yelpazede 32 mücadele başlığında çalışmalar yürütmeyi ve bu mücadele başlıklarına yönelik olarak 15 adet kongre, sempozyum, kurultay veya çalıştay düzeyinde TMMOB etkinliği düzenlemeyi önümüze hedef olarak koyduk.

Bir kısmı Odaların sekretaryasında bir kısmı ise TMMOB ve İKK'lar bünyesinde düzenlenen bu etkinliklerden bugüne değin TMMOB Dünya Gıda Günü Sempozyumu, TMMOB İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Çalıştayı, TMMOB Kadın Sempozyumu, TMMOB Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi, TMMOB Doğal Kaynaklar Sempozyumu ile TMMOB Geleceğin Teknolojileri ve Teknoloji Politikaları Sempozyumunu gerçekleştirmiş bulunuyoruz.

Yakın zamanda gerçekleştireceğimiz önemli etkinliklerden bir diğeri de "TMMOB Mühendis Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı" olacak.

Bu kurultayımız, aynı başlıkla yapacağımız yerel kurultaylara katılan delegelerle toplanacak. İlki geçen hafta sonu Samsun'da yapılan yerel kurultaylarımızı en geç eylül ayı sonuna kadar tamamlamayı planlıyoruz.

Yerel kurultaylardaki tartışmalara altlık oluşturması düşüncesiyle şu ana dek yürütülen çalışmaların ışığında "Güncel Sorunlarımız ve Çözüm Önerilerimiz" başlıklı bir broşür hazırlayarak örgütümüzle de paylaştık.

Yerel kurultaylardan süzülen görüş ve önerileri de 18 Ekim 2025'te Ankara'da yapacağımız merkezi kurultayda karara bağlayacak ve paylaşıma açacağız.

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu olarak örgütlü olduğumuz tüm illerde yapılmasını planladığımız bu kurultayları, mesleğimizin ve meslektaşlarımızın sorunlarının tespiti ve çözüm önerileri üretmenin yanı sıra üyelerimizin harekete geçirilmesi, Oda-üye ilişkilerinin güçlendirilmesi ve örgütsel yapımızın tahkim edilmesi açısından hayati önemde görüyoruz.

Bu konuda tüm örgüt yöneticilerimizi ellerinden gelen en üstün çabayı göstermeye, bu uğurda her zamankinden daha fazla çalışmaya davet ediyoruz.

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu üyeleri olarak yapılacak tüm yerel kurultaylara mutlaka katılım sağlayacağız.

İnanıyorum ki dönem sonunda gerçekleştireceğimiz merkezi kurultayda da TMMOB'nin gücünü dosta düşmana her zamankinden daha güçlü bir şekilde göstereceğiz.

Çalışma programımızda yer alan diğer etkinliklerimize yönelik çalışmalar ise planlanan takvimlerine uygun şekilde yürütülmekte olup etkinlik duyurularında belirttiğimiz tarih ve mekânlarda gerçekleştirilecektir.

Sevgili Arkadaşlar,

Hepimizin takdir edeceği üzere çalışma programları yaşama geçirildiği sürece anlamlıdır ve ancak o zaman bir değer kazanır.

Odalarımızın, şubelerimizin ve İKK'larımızın kendi gündemleri içerisinde de yoğun bir iş yükü altında olduğunu biliyorum.

Ancak Genel Kurul süreciyle birlikte oluşturduğumuz çalışma programının gereğinin yerine getirilmesi için tüm örgütsel gücümüzün seferber edilmesine ihtiyacımız var.

Genel Kurul kararlarını referans alarak hazırladığımız bu çalışma programını başarıyla yürütmek de hepimizin ortak sorumluluğudur.

Ben TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı olarak geçtiğimiz günlerde bu ortak sorumluluğu başarıyla taşıdığımıza ve önümüzdeki günlerde de Birliğimizin 70. yaşına yaraşır bir çalışma dönemi geçireceğimize yürekten inanıyorum.

İlgiden eyleme kadar TMMOB çalışmalarına katkıda bulunan her düzeydeki örgüt yöneticilerimize, örgütlü üyelerimize , TMMOB dostlarına, örgüt çalışanlarımıza, TMMOB'nin onurlu yürüyüşünü ve dik duruşunu sürdürenlere yürekten teşekkür ediyorum.

İyi ki varsınız, iyi ki bir aradayız.

Sevgili Arkadaşlar,

Buradan ikinci gündem maddesine geçersek gerek dünya gerek bölge gerekse de ülkemiz açısından çok zor dönemler yaşıyoruz.

Trump'lı ABD'yle, yıllardır bölgede devam eden savaş ve yıkım şimdi yeni bir evreye geçti.

Afganistan, Filistin ve Lübnan'ın ardından Suriye'nin de kaderi emperyalist ülkelerin beslediği İslamcı çetelerin insafına terk edildi.

Bölge halkları, deyim yerindeyse ortaçağ karanlığına geri döndürülmüş durumda.

Saray iktidarı ve onun güdümündeki medya şakşakçıları, beklenildiği üzere Suriye'deki iktidar değişiminden mutlu görünüyorlar.

Ancak hepimiz çok iyi biliyoruz ki bölgede asıl kazananlar ABD-İngiltere-İsrail ve onların desteğindeki siyasal İslamcı çetelerdir.

Saray rejimi de mezhepçi siyasal İslamcılığıyla esasen emperyalizmin taşeronu konumundadır.

Suriye'den sonra ABD-İngiltere ve İsrail'in yeni hedefinin İran olacağı da hepimizin malumudur.

Bu hedef için bölgesel Kürt dinamiklerinin açık veya dolaylı taşeron olarak kullanılması da kurgu kapsamındadır.

Bizler, TMMOB olarak yıllardır emperyalizmin ve onların elinde büyüyen

İslamcı faşist çetelerin saldırgan, yayılmacı, sömürgeci politikalarına karşı barışı, halkların kardeşliğini ve bir arada yaşamı savunduk.

Sadece yurtta değil, bölgemizde ve dünyada da barışı savunduğumuzu her ortamda dile getirdik.

Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da savaşa karşı barışı, faşizme karşı özgürlükleri, dinci gericiliğe karşı aklı ve bilimi savunmaya devam edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

Yalnızca bölgede yükselen savaşın yıkımlarıyla değil, aynı zamanda ülkemizin de adım adım iflasına tanık oluyoruz.

TMMOB örgütlülüğü olarak 70 yıllık tarihimizin tamamı boyunca bilimi rehber alan, üreten, sanayileşen, kalkınan, tarımda kendi kendine yeten, ürettiklerini de hakça bölüşen, bağımsız ve demokratik bir ülke özlemiyle mücadele ettik; mücadele etmeye de devam ediyoruz.

Ancak ne yazık ki 1980'li yıllardan itibaren sistematik bir şekilde uygulanan ve 23 yıllık AKP iktidarı döneminde daha da ivmelenen neoliberal politika ve uygulamalarla ülkemiz bir sanayisizleşme ve tarımda dışa bağımlılık sürecine sokuldu.

Bu süreç, yalnızca kamuya ait sanayi kuruluşlarının, petrokimya tesislerinin, tarımsal işletmelerin özelleştirilmesi; sanayi ve tarıma yönelik iç desteklerin azaltılması; eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik hizmetlerinin ticarileştirilmesiyle sınırlı kalmadı; kıyıların yağmalanmasından orman arazilerinin satışına, SİT alanlarının yapılaşmaya açılmasından meraların özelleştirilmesine, tarihi kentlerin sular altında bırakılmasından kentsel dokunun kaybedilmesine kadar geniş çerçevede yıkıcı sonuçlar yarattı.

Ülkenin dört bir tarafına yayılmış KİT'lerin tasfiyesi, bunların yöresel ölçekte beslediği özel sektöre ait küçük ve orta boy işletmelerin de tasfiyesini beraberinde getirdi.

Aktif-sigortalı çiftçi sayısı her geçen yıl geriledi.

Neredeyse 45 yılı bulan bu sanayisizleşme ve tarımda dışa bağımlılığın artırılması politikalarıyla ekonomi rantiye kazançların özendirildiği bir sürece evriltildi.

Ülkede sanayi yatırımları neredeyse tamamen dururken tüm zenginlik hizmet, finans ve gayrimenkul sektörlerine aktarıldı.

Bu durum, ithalatın artmasına, ücretlerin düşürülmesine, istihdamın daralmasına ve buna bağlı olarak mühendisliğin işlev ve iradesinin de en aza indirilmesine yol açtı.

Geldiğimiz noktada ülkemizin hali içler acısıdır.

Mafyatik, oligarşik bir rant ağı ülkeyi sarmış; halkın emeğinin, ülke kaynak ve birikimlerinin üzerine basa basa yükselmiş, yeni ve büyük bir sermaye kesimi de ortaya çıkmıştır.

Dışarıdan gelen sıcak parayla şişen bu rant ekonomisi, bazı yıllarda suni bir ekonomik büyüme yaratsa da bu büyüme kalıcı toplumsal refah ve kalıcı bir istihdam yaratamamıştır.

Başta gıda fiyatları olmak üzere hayat pahalılığı, işsizlik, düşük ücretler, güvencesiz iş, yokluk, yoksulluk, gelecek endişesi ve hukuk dışı uygulamalar, tüm toplumsal kesimlerin ortak sorunu olmuş, tepkiler birikmiş ve patlama noktasına gelmiştir.

Yaşadığımız çoklu krizler ortamında haftalardır sokakları dolduran milyonlarca yurttaşımızın birikmiş öfke ve tepkilerinin en temel nedeni de bu gerçekliklerdir.

Sevgili Arkadaşlar,

Yaklaşık 2 aydır, ülke tarihimizin en önemli toplumsal patlamalarından birine şahitlik ediyoruz.

18 Martta diploma iptali ardından 19 Mart sabahı İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Ekrem İmamoğlu ve beraberinde 106 kişinin hukuksuz bir biçimde gözaltına alınması sonrası başlayan protesto dalgası, birleşik bir sese dönüşmüştür ve en önemlisi AKP'nin 23 yılda inşa ettiği korku duvarı, geniş halk kesimlerinin isyanıyla yıkılmış durumdadır.

Uzunca bir süredir siyasi iktidarın oluşturduğu suni gündemlerle, gerici-milliyetçi politikalarla teslim alınmaya çalışılan toplumsal muhalefet, en can alıcı yerden, seçmen iradesine, demokratik haklarına ve geleceğine sahip çıkmak için alanları doldurmuştur.

Bu toplumsal dalga, ülkemizin içinden geçtiği zorlu koşulları ortaya sermekle sınırlı kalmamış, halkımızın ve onun içinde özellikle gençlerin öncülüğünde gelişen direniş ve yükselen mücadele eşit, özgür ve adil gelecek umudumuzu daha da büyütmüştür.

Buradan siyasi iktidara bir kez daha sesleniyorum: Hiç kimsenin insanların demokratik iradesi üzerine ipotek koymaya hakkı yoktur.

Ülkeyi yönetenleri, ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz gelecek, her geçen gün artan borç yüküyle, bu ülkenin gerçek sorunlarıyla yüzleşmeye; anayasaya, hukuka ve halk iradesine saygı duymaya çağırıyorum.

Bizler tüm baskı ve zor politikalarına karşın ülkemize, anayasal demokratik kazanımlarımıza, emeğimize, geleceğimize ne olursa olsun sahip çıkmaya devam edeceğiz.

Ülkemizin eşit, özgür, barıştan yana ve demokratik yarınları için hep birlikte mücadele edeceğiz.

Hukuksuzluğu, baskıyı ve zulmü, sömürgen iktidarlarının güvencesi olarak görenler bilmelidir ki halktan büyük bir güç yoktur. Mutlaka ama mutlaka kazanacağız!...

Sevgili Arkadaşlar,

Son olarak Devlet Bahçeli'nin partisinin meclis grup toplantısında yaptığı konuşma ve ardından Abdullah Öcalan'ın "Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı"yla başlayan ve gelinen aşamada PKK'nın bu çağrıya uyarak kendini feshetme ve silah bırakma kararı almasıyla süren gelişmeler hakkındaki görüşlerimizi de sizlerle paylaşmak isterim.

Geçmişten günümüze tüm çalışma programlarımızda ve bildirgelerimizde ısrarla altını çizdiğimiz üzere TMMOB barıştan yana bir örgüttür.

Kürt sorununun çözümünde de bir arada yaşam temelinde demokratik ve barışçıl çözümlerden yanayız.

Sorunun çözüm yolunun savaş, şiddet, ölümleri kutsama ve milliyetçilik sarmalından çıkarılıp eşitlikçi, özgürlükçü, demokratik bir zeminde ele alınması gerektiğini her ortamda dile getiriyoruz.

Bu doğrultuda, süreci başlatanların kimlikleri, niyet ve çıkar beklentilerinden bağımsız olarak yaşanan son gelişmeleri de olumlu buluyoruz.

Bu süreçte "elimiz yüreğimizde barış için çabalıyoruz" diyerek koştururken yaşamını yitiren sevgili Sırrı Süreyya Önder'in şahsında Suruç'tan 10 Ekim Gar katliamına kadar barış için hayatlarını kaybeden tüm barış şehitlerini de saygıyla anıyorum.

Barış için can verenler, gelecek güzel günlerimize can olsunlar.

Ancak kuşku ve endişelerimiz de var. Bu nedenle süreci de yakından takip ediyoruz.

Onları da sizlerle paylaşmak isterim.

Takdir edersiniz ki gerçek anlamda demokratik bir ülke, demokratik bir toplum ve toplumsal barış, herkese eşit, adil hakların sağlandığı, düşünceyi ifade etme ve örgütlenmenin özgür olduğu ortamlarda yaratılabilir.

Oysa ülke halkı olarak 100 yıllık Cumhuriyet tarihinin belki de en baskıcı dönemlerinden birini yaşıyoruz.

İktidar partisinin yirmi üç yılda adım adım inşa ettiği laiklik karşıtı, faşizan tek adam rejimi ve bu yirmi üç yıldır uygulanan rant ve talan politikalarının açtığı hasar, ülke ekonomisiyle sınırlı kalmadı.

Eğitimden sağlığa, kamu yönetiminden hukuk sistemine kadar her alanda derin krizler yaşıyoruz.

Meclisin etkisizleştirilmesi, güçler ayrılığının ortadan kaldırılması, yargı bağımsızlığının yok sayılması, hukukun üstünlüğü anlayışının bitirilmesi, ülkeyi yönetilemez hale getirdi.

Yönetemedikleri bu ülkeyi ellerinde tutmaya devam edebilmek için de her türlü zorbalığa başvuruyorlar.

Muhalif siyasetçileri, belediye başkanlarını hapsediyorlar, kayyumlar atıyorlar, basın organlarına ölçüsüz cezalar veriyorlar, haber yapan gazetecileri içeri atıyorlar, grevleri yasaklıyorlar, yasal görevleri gereği Gezi Parkını sahiplenen TMMOB yöneticilerini tam 1117 gündür içeride tutuyorlar.

Bırakınız AHİM kararlarını, mevcut anayasa ve yasaların, hukukun evrensel ilkelerinin dahi yok sayıldığı, tümüyle Tek Adam'ın buyruklarıyla yönetilen bir ülke haline geldik.

Geldiğimiz noktada tek adam rejimi halkın desteğiyle değil, halka yönelik baskı ve zorbalıkla ayakta duruyor.

Tam da bu yüzden, bir elinde yumuşama, normalleşme, açılım, demokratik Anayasa gibi elma şekerleriyle rıza üretip iktidar süresini uzatmaya çalışırken, diğer elinde de siyasallaşmış yargı ve kayyum sopalarıyla toplumsal muhalefete ayar vermeye çalışıyor.

Buna benzer süreçleri, ülkece 2010 yılında ve 2017 yılında yapılan referandumlarla ve sonuçlarıyla deneyimledik.

Bu sebeple yeni anayasa tartışmaları dahil tüm gelişmeleri büyük bir ihtiyatla izliyoruz.

Adalet ve adil yargılanma koşullarının yok edildiği, emeğin sınırsız sömürüldüğü, halkımızın açlık ve yoksulluğa mahkûm edildiği bu rejimin devamını ve meşrulaşmasını sağlayacak her girişime uzak duruyoruz.

Bu sürecin, anayasa değişikliğiyle Erdoğan'ın yeniden seçilmesi gibi niyetlerin yanı sıra Suriye'de yaşananlardan bağımsız olmadığı da bir gerçek. Bu nedenle Suriye'de ve bölgemizde yaşanan gelişmeleri dikkatle ve kaygıyla takip ediyoruz.

Buradan bir kez daha ifade etmekte fayda var: Bu ülkedeki hiçbir yurttaşımızın hayatı ve ülkemiz halklarının kaderi, emperyalist merkezlerin ve onlara taşeronluk eden siyasi iktidarların iki dudağının arasına terk edilemez.

Sonuç olarak "Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı" çerçevesinde yürütülen girişim ve çalışmaları önemli ve anlamlı buluyoruz. Ancak bu doğrultuda yürütülecek çalışmalar, Türkiye'yi derin bir uçuruma sürükleyen emek düşmanı, halk düşmanı, doğa düşmanı, bilim ve aydınlanma düşmanı, hak ve özgürlükler düşmanı mevcut rejime karşı yürütülen mücadeleyi arka plana itip etkisiz kılmamalıdır.

Doğup büyüdüğümüz bu topraklarda eşit, özgür, laik, barıştan ve emekten yana bir ülke umudu burada yatmaktadır.

Sevgili Arkadaşlar,
24 Odamızın, 121 meslek disiplinini ilgilendiren hemen her konuda gösterdiği bilimsel-teknik titizlik ve toplumsal duyarlılık, bizi alnı ak bir şekilde bugünlere getirmiştir.

Bu karakteristik özelliğimizi bu zorlu dönemde de sürdürecek ve sömürücüye, zalime, gericiye, dinbaza boyun eğmeyeceğiz. Doğru bildiklerimizi söylemekten asla geri durmayacağız.

Demokrasiye, özgürlüklere, bağımsızlığa, laikliğe ve toplumculuğa olan bağlılığımızdan asla ödün vermeyeceğiz.

Üreten, sanayileşen, kalkınan hakça bölüşen bir ülke için tüm mesleki birikimimizi ve örgütsel gücümüzü seferber edeceğiz

Bu inanç ve kararlılıkla, hepinizi dostlukla kucaklıyorum.

Hepimize kolaylıklar diliyorum. Danışma Kurulumuzun başarılı geçmesini diliyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 48. DÖNEM DANIŞMA KURULU KİTLESEL BASIN AÇIKLAMASI

17.05.2025

ÜLKEMİZ, MESLEĞİMİZ, GELECEĞİMİZ İÇİN HEP BERABER MÜCADELEYE!

Değerli Basın Emekçileri, Sevgili Arkadaşlar,

Toplumun ortak çıkarlarının korunması, meslek alanlarımızın gelişimi ve meslektaşlarımızın haklarının savunulması amacıyla 1954 yılında kabul edilen 6235 Sayılı Kanun'la kurulan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği bugün tam 71 yaşında!

Bu ülke kurulduğundan beri alın teri döken, kendi geleceğini ülkesinin geleceğinden ayrı görmeden çalışıp mücadele eden tüm meslektaşlarımızın "Mühendislik ve Mimarlık Haftası'nı kutluyoruz.

Bu anlamlı günde 30 yerde gerçekleştirdiğimiz "Mühendis, Mimar Ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları Ve Çözüm Önerileri" yerel kurultaylarının ardından, bugün Ankara'da, ülkemizin dört bir yanından gelen meslektaşlarımızla birlikte meslek alanlarımızın ve ülkemizin geleceğini tartışarak kamuoyuna bir çağrı yapmak üzere toplandık.

Burada bizleri buluşturan bu çağrı, yalnızca mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki sorunlarını değil; eşit, özgür ve adil bir ülke özlemiyle ortak geleceğimize bir çağrıdır.

Değerli basın emekçileri, sevgili arkadaşlar,

Ne yazık ki ülkemiz, toplumsal yaşamın her alanını kuşatan çoklu krizlerin etkisi altındadır.

Bir yandan hepimizin yaşamını derinden etkileyen ağır ekonomik kriz koşulları, diğer yandan hukukun siyasallaştığı, parlamentonun etkisizleştirildiği, Anayasa'nın askıya alındığı, aklın ve bilimin yerini hurafelerin; liyakatin yerini ise parti sadakati ve din devleti anlayışının aldığı, her alanda çeteleşmenin yaygınlaştığı bir tabloyla karşı karşıyayız.

Derinleşen yoksulluk ve işsizlik artık istisna değil, milyonların gündelik yaşamının bir parçası … Sağlık, eğitim, barınma, beslenme, ısınma gibi en temel haklara erişim neredeyse imkânsız hale geldi; açlık sınırının altında yaşayan yurttaşlarımızın sayısı her geçen gün artıyor.

Bu acı tablodan biz mühendis, mimar ve şehir plancıları da fazlasıyla payımızı

alıyoruz.

Mesleklerimizin kamusal niteliği yok sayılmakta; bilimsel bilgi ve tekniğin yerini kar ve rant politikaları almaktadır. Kentlerimiz plansızlıkla, doğamız talanla, emeğimiz güvencesizlikle karşı karşıyadır.

Bir dönemin en gözde mesleklerinden olan mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı artık diplomalı işsizliğin, zorunlu yurtdışı göçünün sembolü haline geldi.

Oysa ürettiğimiz bilgi ve teknik, ülkemizin kalkınması, halkımızın gönenci ve mutluluğu için vazgeçilmezdir. Demokratik, eşit ve adil bir düzende mesleğimizin toplum için taşıdığı değer daha da anlamlı hale gelecektir. Enerjiden madenciliğe, iletişimden altyapıya, sanayiden tarıma, doğal ve kültürel varlıkların korunmasına kadar birçok alanda gelecek kuşaklara karşı sorumluluk taşıyoruz.

Unutulmamalıdır ki mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı birikimini göz ardı eden bir ülke, geleceğini de göz ardı etmiş demektir.

Bu gidişata sessiz kalmamız mümkün değildir!

Geldiğimiz aşamada; iş güvencesine sahip olmamak, çalışma koşullarının giderek ağırlaşması, yetersiz ücret, işsizlik tehlikesi, sigortasız çalıştırılma, fazla çalıştırma, iş saatleri ihlali; sosyal hak ve özlük hakkı ihlalleri, insan onuruna yaraşır emeklilik sürecini yaşayamama ortak sorunumuz haline gelmiştir.

Kamuda çalışan meslektaşlarımız düşük ve eşitsiz ücret, sözleşmeli istihdam, özlük hakkı kayıpları ve liyakatsiz atamalar gibi sorunlarla yüz yüzedir.

Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın tamamına yakını yatırımların durması, projelerin iptal edilmesi, reel sektörün tıkanması gibi sorunlardan etkilendiler.

Serbest çalışan, küçük büro ve atölye sahibi meslektaşlarımızın pek çoğu artan maaliyetler, iş hacminin azalması, artan borç yükü nedeniyle iş yerlerini kapatmak zorunda kalmaktadır.

Genç meslektaşlarımız büyük oranda işsizlikle, umutsuzlukla ve gelecek kaygısıyla baş başadır.

İş bulabilen üyelerimizin ezici bir çoğunluğu meslek alanları dışında çalışmak zorunda kalmakta, görece iyi eğitim alan köklü üniversitelerden mezun olan genç meslektaşlarımızın önemli bir kısmı ile deneyimli birçok meslektaşımız geleceğini yurt dışında aramaktadır.

Bizler, meslek sorunlarımızı ülkemizin ve halkımızın ortak geleceğinden ayırmadan, toplumcu geleneğimizin izinde, ülkeyi yönetenlere bir kez daha

sesleniyoruz:

- Kamusal yatırımlar artırılmalı, planlı istihdam sağlanmalı, mesleki yetkinlik esas alınmalıdır. Kamu hizmetlerinin piyasalaştırılmasına, tasfiyesine ve özelleştirme uygulamalarına son verilmelidir.
- İş ve istihdam alanındaki tahribat giderilmeli, üretimin ithal bağımlılığını azaltacak ve ulusal katma değer zincirini yüksek katma değer üzerinden kesintisiz sürdürmeyi sağlayacak kamu girişimleri yaratılmalıdır.
- Mühendis, mimar ve şehir plancısı istihdamında, alınan eğitim, verilen hizmet ve üstlenilen sorumlulukların niteliğine uygun ve insanca yaşanacak bir asgari ücret belirlenmeli ve bu konuda TMMOB yetkili kılınmalıdır.
- Özel sektörde çalışan meslektaşlarımıza insanca yaşamaya yetecek ücret, fazla mesai denetimi ve toplu sözleşme hakkı sağlanmalıdır.
- Kamu çalışanlarının teknik sorumlulukları tanınmalı; eşit işe eşit ücret, liyakat, ek gösterge, özel hizmet tazminatı ve emeklilik haklarında iyileştirme yapılmalıdır. Meslek alanlarımızdaki tüm kamusal görevler meslek ilkeleriyle uyumlu biçimde yeniden tanımlanmalıdır. Kamuda istihdam, atama ve güvenceli kadro konusunda ihtiyaca uygun alım talebi yaratılmalı, istihdam artırılmalı ve buna uygun bütçe ayrılmalıdır.
- Emekliler için en düşük emekli maaşı insanca yaşanacak bir düzeye çıkarılmalı; mühendis, mimar ve şehir plancıları emekli maaşı, TMMOB'nin belirlediği taban ücretin altında kalmamalıdır.
- Üniversite eğitimi, planlı, ekonomik kalkınma ve istihdam politikaları gözetilerek yapılandırılmalıdır. Bölüm kontenjanları ile eğitim içerik ve yöntemleri planlı biçimde belirlenmeli; meslek odalarının görüşleri dikkate alınmalıdır.
- Üretim, sanayi, enerji ve altyapı yatırımları kamusal anlayışla, bağımsız ve çevre dostu biçimde ele alınmalıdır. Gerçek kalkınma ancak toplumsal yararla mümkündür.

Bıkmadan, usanmadan söylemeye devam edeceğiz:

Bilimin ışığını, toplumsal sorumluluğu ve kamusal yararı savunmaktan; emeğimize, mesleğimize ve ülkemizin geleceğine sahip çıkmaktan asla vazgeçmeyeceğiz!

Bizler, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları:

Hep beraber mücadele etmezsek yaşadığımız sorunların daha da büyüyeceğini

çok iyi biliyoruz.

Çağrımız ülkemizin dört bir yanında, alın teri ve emeği için, ülkemizin eşit ve aydınlık yarınları için mücadele edenlere…

Emeğimize, haklarımıza ve geleceğimize hep beraber sahip çıkalım.

Sesimizi hep beraber büyütelim.

KURTULUŞ YOK TEK BAŞINA YA HEP BERABER YA HİÇBİRİMİZ!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TEOMAN ÖZTÜRK 31. YIL ANMASI

12.07.2025

Sevgili arkadaşlar,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Yine bir 11 Temmuz günü, ismi TMMOB tarihi ile özdeşleşen unutulmaz başkanımız Teoman Öztürk'ü anmak için yine mezarı başındayız.

Teoman abiyi sonsuzluğa uğurlayışımızın 31. Yılında sevgili başkanımızı bir kez daha sevgiyle, minnetle, hasretle anıyorum.

Sizleri, Teoman Abi'nin şahsında, bilimi ve tekniği halkımızın hizmetine sunma mücadelesine omuz vermiş sonsuzluğa uğurladığımız tüm meslektaşlarımızın ve tüm TMMOB kadrolarının, bağımsızlık, eşitlik, özgürlük, barış, demokrasi, devrim ve sosyalizm mücadelesinde yitirdiğimiz tüm dostlarımızın, tüm yoldaşlarımızın anısına bir dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum.

Sevgili arkadaşlar,

Teoman Abi'nin ölümünün üzerinden 31 yıl geçti, TMMOB başkanlığını bırakmasının üzerinden ise tam 45 yıl geçti.

Aramızda Teoman abiyle mücadele arkadaşlığı yapmış örgüt büyüklerimiz var, onu tanıma fırsatı yakalamış arkadaşlarımız var.

Eminim ki genç arkadaşlarımız da onun onn yaşam hikayesine TMMOB belgelerinden bir şekilde aşinadır.

Ancak ben yine de, bir kez daha anlatmak isterim.

1994 yılında aramızdan ayrılan Teoman abi 1973-1980 yılları arasında TMMOB Başkanlığı görevini yürüttü.

Teoman abi ve arkadaşlarının TMMOB yönetimlerine geldiği dönem gerek dünyada yaşanan küresel kriz, gerek uygulanan ambargolar, gerek emek karşıtı, sermaye yanlısı politikalar nedeniyle ülkemizde büyük ekonomik zorlukların yaşandığı, geniş halk kesimlerinin hızla yoksullaştığı, hak ihlallerine uğratıldığı, geçim ve yaşam zorluğu içine sürüklendikleri bir dönemdi. Mühendis ve mimarlar da bu hayat zorluğundan payını düşeni alıyordu.

O dönemde TMMOB'yi benzeri meslek örgütlerinden ayıran en önemli şey, Teoman abi ve çevresinde bulunan ilerici, devrimci, yurtsever kadroların bu krize ve hak kayıplarına karşı emeğin çıkarlarını korumak doğrultusunda gösterdiği

çabaydı.

Biliyorlardı ki krizin asıl nedeni kapitalizmin sömürü anlayışına dayalı üretim mantığıydı. Biliyorlardı ki mühendis ve mimarların kurtuluşu, işçi sınıfının ve yoksul halk kesimlerinin kurtuluşuyla birlikte mümkündü.

Bu devrimci anlayış, TMMOB'nin makas değiştirmesini, seçkin zümre çıkarları yerine toplumun genel çıkarını savunan bir örgüt haline dönüşmesini sağlamıştı.

Dönemin kadroları, TMMOB'yi yurtsever, bağımsızlıkçı, emekten yana, toplumcu bir çizgiye taşıdılar. Emekçi sınıflarla, halkla buluşturdular.

70'li yıllar boyunca TMMOB Kadroları halkımızın ve meslektaşlarımızın hak ve özgürlüklerini savunmak için ellerinden gelen mücadeleyi verdiler. Bu mücadeleleri nedeniyle devletin ve sivil faşist odakların hedefi de oldular.

Yaşadıkları olanca zorluğa rağmen mücadeleden asla geri adım atmadılar. Bize bıraktıkları bu devrimci mirası alnımızın akı gibi, gururla taşımaya devam ediyoruz.

Sevgili Arkadaşlar,

1970'li yılların krizi ve o krize karşı toplumun geniş kesimlerinin direnişi 12 Eylül askeri darbesiyle bastırıldı.

Devrimci kadrolara büyük bedeller ödetildi.

Kurumlarımıza büyük zararlar verildi.

En önemlisi de toplumdaki örgütlü mücadele anlayışı ortadan kaldırıldı.

Bir yandan neoliberal politikalar, diğer yandan post modern ideolojik saldırılar, diğer yandan da devlet eliyle topluma nüfuz ettirilen Türk-İslam sentezi anlayışı toplumu paramparça etti. Sendikalar, dernekler, meslek örgütleri, siyasi partiler etkisizleşirken cemaat ve tarikatlar güçlendi.

Bugün AKP karanlığında yaşadığımız bu dönem ve inşa edilen tek adam rejmi de 12 eylül faşizminin kurumsallaşmış suretidir.

Sevgili Arkadaşlar,

Ülkemiz öyle bir hale getirildi ki artık sandık demokrasisine dahi tahammül edemiyorlar.

19 Mart darbesi olarak toplumsal hafızamıza kazınan bu süreci hepimiz yakından yaşıyoruz.

Seçimle alamadıkları her belediyeyi zor yoluyla, hukuksuzca gasp ediyorlar.

Kimden aykırı bir ses yükseliyorsa, nerede bir mücadele boy veriyorsa amansızca

saldırıyorlar.

Emek düşmanlığı, doğa düşmanlığı, bilim ve aydınlanma düşmanlığı tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar revaçta.

Pervasızca saldırıyorlar. Çünkü korkuyorlar.

23 yıllık iktidarları boyunca işledikleri suçların hesabını vermekten korkuyorlar.

Hesap vermekten korktukları için önce yasaları değiştirdiler yetmedi; yüksek yargıyı tümden değiştirdiler yine yetmedi; en sonunda anayasayı değiştirdiler yine de korkuyorlar!

İnsanca bir yaşam için, yaşam çevrelerine sahip çıkmak için, çocuklarının geleceği için meydanlara çıkanlardan korkuyorlar. Adalet için yollara düşenlerden korkuyorlar.

Emeklinin, emekçinin, kadının, gencin, ,işsizin , esnafın, çiftçinin tepkisinden korkuyorlar.

Çok açıktır ki bu iktidarın topluma verebileceği hiçbir şey kalmamıştır. Ne barış ne adil ve özgür bir gelecek

Bilsinler ki bu korkunun ecellerine faydası yok.

Bilsinler ki kurdukları bu faşist rejim ilelebet devam etmeyecek. Er ya da geç hesap verecekler, er ya da geç yargılanacaklar!

23 yıllık iktidarları boyunca ülkenin tüm zenginliklerini kendi yandaşlarına peşkeş çektikleri için yargılanacaklar!

23 yıllık iktidarları boyunca emekçinin alın terini, yoksulun hakkını gasp ettikleri için yargılanacaklar! 23 yıllık iktidarları boyunca uyguladıkları savaş ve şiddet politikaları için yargılanacaklar!

23 yıllık iktidarları boyunca tecavüzcülere, tacizcilere, ahlak düşkünlerine kol kanat gerdikleri için yargılanacaklar!

Gazetecileri, Belediye Başkanlarını, Milletvekillerini, Siyasi Parti Başkanlarını, cezaevlerine yolladıkları için yargılanacaklar!

Geziyi yargıladıkları, haksız hukuksuz bir şekilde Tayfun Kahraman ve Can Atalayı ve gezi hükümlülerini yıllarca hapis tuttukları için yargılanacaklar.

Bu konuda biz de üzerimize düşen görevi elbette yapacağız.

Toplumcu duruşumuzdan asla geri adım atmayacağız.

TMMOB'nin ilerici, devrimci, demokrat, yurtsever çizgisini kararlılıkla korumaya devam edeceğiz.

Teoman Öztürklerin bizlere miras bıraktığı mücadeleyi daha da büyüteceğiz.

Bilimi ve tekniği emperyalistlerin ve sömürgenlerin değil halkının hizmetine sunan bir Türkiye'yi mutlaka kuracağız.

Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz
Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü,
Yaşasın Mücadelemiz

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ZEYDAN KARALAR'IN TUTUKLANMASI ÜZERİNE DAYANIŞMA ZİYARETİ

23.07.2025

Sevgili Dostlar, Sevgili Basın Mensupları,

Hepinizi TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Birlik Yönetim Kurulu üyelerimiz, Birliğimize bağlı Odalarımızın ve Adana Birimlerimizin yöneticilerinden oluşan bir heyet olarak buradayız.

Gönül isterdi ki geçmişte olduğu kimi zaman Zeydan Başkanın, kimi zaman Odalarımızın kent ve kentliye dair düzenlediği bir etkinlik için buraya gelmiş olsaydık.

Yine her zamanki gibi ülkemizin ve Adana'mızın aydınlık geleceği için mesleki bilgi birikimimizden süzülen görüşleri sizlerle paylaşsaydık.

Ancak üzülerek belirtmek isterim ki, bir demokrasi utancına, bir hukuk skandalına tepkimizi dile getirmek için buradayız.

Meslektaşımız, Makina Mühendisleri Odamızın geçmiş dönem Adana Şube Yönetim Kurulu başkanı, Adana Büyükşehir Belediye Başkanı ve Türkiye Belediyeler Birliği Başkan Vekili sayın Zeydan Karalar'la dayanışmamızı ifade etmek için buradayız.

Demokrasiye ve Adana halkının iradesine duyduğumuz saygıyı göstermek için buradayız.

Sevgili Basın Emekçileri,

Hepimizin gözü önünde ülkemiz büyük bir felakete sürükleniyor.

Dikta rejiminin alenen kurumsallaştırıldığı, hukukun fiilen askıya alındığı ve adaletin işlemez hale getirildiği bir süreçten geçiyoruz.

Siyasi güdümlü kararlarla, seçilmiş Belediye Başkanlarının görevden alınarak yerlerine kayyımların atandığı, Cumhurbaşkanı adaylarının, siyasi parti başkanlarının, milletvekillerinin, belediye başkanlarının cezaevinde tutulduğu, bir ülkede, asgari ölçütte de olsa demokrasiden söz etmek mümkün değildir.

Çünkü sandık demokrasisine bile saygı gösterilmemesi, sadece halk iradesine değil, halkın demokrasiye ve seçimlere olan inancına da darbe vurmaktadır.

Ülkemizin demokratik, eşit ve bir arada, barış içerisinde yaşayabileceği bir geleceği tehdit etmektedir.

Bu zihniyet tarihe kara bir leke olarak düşmüştür.

Sevgili Dostlar,

Bizler, bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları olarak ne bu hukuksuz düzeni ne de antidemokratik dayatmaları kabul etmiyoruz.

Hiç kimsenin ülkemizdeki asgari demokrasi işleyişini yok etmeye, insanların demokratik iradesine ipotek koymaya hakkı yoktur.

Ülkeyi yönetenleri, ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz bir gelecek, her geçen gün artan borç yükü ortada duruyorken, bu ülkenin gerçek sorunlarıyla yüzleşmeye, anayasaya, hukuka ve halk iradesine saygı duymaya çağırıyoruz.

Siyasi iktidara bir kez daha sesleniyoruz:

Halkın iradesine vurulan bu darbeden derhal vazgeçilmelidir.

Hukuk dışı yollarla, baskı ve zor yöntemleriyle muhalif siyasetçileri etkisizleştirme anlayışı terk edilmelidir.

Siyasi gerekçelerle hukuksuz biçimde cezaevinde tutulan tüm siyasetçiler serbest bırakılmalı, Zeydan Başkan ve seçilmiş tüm belediye başkanları derhal görevlerine iade edilmelidir

TMMOB olarak tarihimizin her döneminde antidemokratik ve baskıcı uygulamaların karşısında olduk. Bundan sonra da demokrasiden, özgürlüklerden, halkların kardeşliğinden ve barıştan yana tavrımızı sürdürmeye devam edeceğiz.

Türkiye'deki 700 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının örgütü TMMOB olarak nerede olursa olsun halkın iradesini ve demokrasiyi her şeyin üstünde tutuğumuzu ve bu mücadeleden vazgeçmeyeceğimizin bilinmesini istiyoruz.

Ülkemizi asla karanlığa teslim etmeyeceğiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB MMŞP GÜNCEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ANKARA YEREL KURULTAYI

13.09.2025

Sevgili Meslektaşlarım,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulumuz adına hepinizi dostlukla selamlıyorum.

Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Ankara Yerel Kurultayına hepiniz hoş geldiniz.

İKK sekreterimizin de belirttiği üzere 18 Ekimde yine Ankara'da, Türkiye'nin dört bir tarafından katılım sağlayacak arkadaşlarımızla çalışma yaşamında ve sosyal hayatta yaşadığımız sorunları tüm boyutlarıyla masaya yatıracağımız, çözüm önerilerimizi sıralayacağımız, mesleklerimizin ülke kalkınması için önemini kamuoyuyla paylaşacağımız büyük bir buluşma gerçekleştireceğiz.

Bugünkü etkinliğimizi bu büyük buluşmada yapılacak tartışmalar ve alınacak kararlara yönelik Ankara'da örgütlü meslektaşlarımızın görüş ve önerilerini oluşturmak için yapıyoruz.

Örgütlü olduğumuz diğer illerde de benzer şekilde yerel kurultaylar düzenleniyor.

Ülke genelinde birbirine komşu illerin de katılımına açık bir şekilde 30 ilde yerel kurultay yapmayı karar altına almıştık. Geçtiğimiz haftalarda bu kurultayların 9 tanesi gerçekleştirildi.

Bugün Ankara etkinliğimizin yanı sıra Tekirdağ, Adana, Gaziantep ve Antalya'da Yerel Kurultaylarımız yapılıyor. Diğer illerimizdeki yerel kurultayları planlandığı gibi eylül ayı sonuna kadar toplamış olacağız.

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu olarak bu kurultayları, mesleğimizin ve meslektaşlarımızın sorunlarının tespiti ve çözüm önerileri üretmenin yanı sıra üyelerimizin harekete geçirilmesi, Oda-üye ilişkilerinin güçlendirilmesi ve örgütsel yapımızın tahkim edilmesi açısından da hayati önemde görüyoruz.

Bu nedenle tüm yerel kurultaylara mutlaka en az bir Yönetim kurulu üyemiz rehberlik ediyor.

Yerel kurultaylardaki tartışmalara altlık oluşturması düşüncesiyle gerek çalışma dönemimizde ve gerekse de geçmiş dönemlerde düzenlenen çalıştay, sempozyum, kongre ve kurultaylardan süzülen görüşler ışığında sizlere girişte dağıtılan "Güncel Sorunlarımız ve Çözüm Önerilerimiz" başlıklı bir broşür hazırlayarak örgütümüzle de paylaştık.

Ben bu vesileyle Geçmişten günümüze bu etkinliklerin örgütlenmesinde emeği geçen tüm örgüt yöneticilerimize, çalışma grubu üyelerimize, teknik görevlilerimize, TMMOB ve Oda çalışanı arkadaşlarımıza bir kez daha yürekten teşekkür ediyor, şükranlarımı sunuyorum.

Sevgili Meslektaşlarım,

Biz mühendis, mimar ve plancılar, bilimi ve doğal kaynakları toplumun hizmetine sunan bir mesleği uyguluyoruz.

Bu toplumcu kimliğimizden dolayı örgütümüz TMMOB kuruluş, mevzuatı gereği üyelerinin hak ve çıkarlarını korumanın yanı sıra, kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında, yurdun doğal kaynaklarının bulunmasında, korunmasında ve işletilmesinde, çevre ve tarihi değerlerin ve kültürel mirasın korunmasında, tarımsal ve sınai üretimin artırılmasında, ülkenin sanatsal ve teknik kalkınmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak görevleri ile donatılmıştır.

Anayasadan ve kuruluş yasamızdan aldığımız bu görev çerçevesinde 70 yıllık tarihimizin tamamı boyunca bilimi rehber alan, üreten, sanayileşen, kalkınan, tarımda kendi kendine yeten, ürettiklerini de hakça bölüşen, bağımsız ve demokratik bir ülke özlemiyle mücadele ettik; mücadele etmeye de devam ediyoruz.

Örgütümüzün ve mesleğimizin bu toplumcu niteliği kaçınılmaz olarak hem mesleğimizi hem de meslek örgütümüzü rant ve çıkar çevreleri ile onların güdümündeki siyasi iktidarların hedefine oturtmaktadır.

Bir yandan bir çok mevzuatta yapılan yeni düzenlemelerle örgütümüzün mesleki denetim yetkileri kısıtlanıp, gelir kaynakları budanırken, TMMOB ve bağlı Odaları üzerinde hiyerarşik vesayet kurulup işlevsiz kılınmaya çalışılırken, asgari ücret belirleme yetkimiz elimizden alınarak ve SGK ile yaptığımız protokol tek yanlı olarak fes edilerek üyelerimiz piyasa aktörlerine karşı tümüyle savunmasız bırakılırken, diğer yandan da meslek uygulama alanlarımız da yaşama geçirilen ticarileştirme ve serbestleştirme uygulamaları ile mesleğimizin kamusal niteliğinin içi de boşaltılmaktadır.

Yani ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancıları hem örgütlü yapılarıyla hem de meslek mensubu kimlikleriyle çifte bir saldırı altında yaşamaktadır.

Meslek alanımıza yönelik saldırıların temelinde 1980'li yıllardan itibaren uygulanan neoliberal ekonomi politikaları yatmaktadır.

Özelleştirmeye, piyasalaştırılmaya, kuralsızlaştırma ve sanayisizleştirmeye yönelik bu politika ve uygulamalarla, kamu mülkiyetindeki sanayi tesisleri, enerji santralleri, petrokimya ve demir-çelik tesislerimiz, tarımda üretime dayalı

kuruluşlarımız, teknik hizmetler altyapımız elden çıkarılmış; bütün bu alanlarda ithalata, fason üretime, taşeronlaşmaya, kamu ve halka ait arazi ve mülklerin yağmalanmasına dayalı rant eksenli bir ekonomi inşa edilmiştir.

Böylelikle meslek icra ettiğimiz alanlarda üzerimize düşen kamusal hizmetler ticarileştirilmiş, mesleğimizin toplumsal niteliği aşındırılmıştır.

Mühendislik, mimarlık ve planlama eğitiminin de içi boşaltılmış; istihdam boyutu gözetilmeden, hiçbir gereksinime dayandırılmadan, gerekli alt yapı oluşturulmadan açılan bölüm ve fakültelerle bir yandan teknik eğitimin kalitesi düşürülürken, diğer yandan da işsizliğe, düşük ücretlere, esnek güvencesiz çalışmaya zemin yaratılmıştır.

Geldiğimiz aşamada; iş güvencesine sahip olmamak, çalışma koşullarının giderek ağırlaşması, yetersiz ücret, işsizlik tehlikesi, sigortasız çalıştırılma, fazla çalıştırma, iş saatleri ihlali; sosyal hak ve özlük hakkı ihlalleri, insan onuruna yaraşır emeklilik sürecini yaşayamama ortak sorunumuz haline gelmiştir.

Serbest çalışan, küçük büro ve atölye sahibi meslektaşlarımızın pek çoğu artan maaliyetler, iş hacminin azalması, artan borç yükü nedeniyle iş yerlerini kapatmak zorunda kalmaktadır.

Genç meslektaşlarımız çok büyük bir oranı işsizlikle mücadele etmektedir.

İş bulabilen üyelerimizin ezici bir çoğunluğu meslek alanları dışında çalışmak zorunda kalmakta, görece iyi eğitim alan köklü üniversitelerden mezun olan genç meslektaşlarımızın önemli bir kısmı ise geleceğini yurt dışında aramaktadır.

Sevgili Arkadaşlar,

Biz mühendis, mimar ve plancılar, tarımsal ve sanayi üretiminin ve ülke kalkınmasının itici gücüyüz.

Ülke imarında, enerji üretim ve dağıtımının tüm aşamalarında, iletişim sektöründe, madenlerimizin bulunup işletilmesinde ciddi görevler üstleniyoruz.

Ülke sanayisinin, tarımının, doğal çevrenin, ormanlarımızın, tarihi kültürel varlıklarımızın korunması, geliştirilmesi ve gelecek kuşaklara taşınması asli sorumluluğumuz.

Bu boyutuyla bakıldığında, bilimi, tekniği, mühendisliği, mimarlığı, plancılığı, üretimi yatırımı, insanı doğayı dışlayan, dışa bağımlı piyasacı politika ve uygulamaların yıkıcı sonuçları yalnızca biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşam koşullarını kötüleştirmekle sınırlı kalmıyor.

Özelleştirme ve serbestleştirme politikaları ile ülkemizin üretim alt yapısının bitirilmesinin bedeli tüm topluma işsizlik, pahalılık yoksulluk ve yoksunluk geri dönüyor.

Ülkemizin sanayileşme hedefinden uzaklaşmasından ve özelleştirme uygulamalarından dolayı ekonomik krizlere karşı savunmasız hale geliyoruz.

Rantiyeye dayalı kentleşme ve yapılaşma uygulamaları nedeniyle afetlere kaşı savunmasız hale geliyoruz.

Kar hırsı nedeniyle alınmayan tedbirler nedeniyle iş cinayetlerine, işyeri felaketlerine karşı savunmasız hale geliyoruz.

Tarım ve hayvancılık alanında izlenen dışa bağımlı politikalar nedeniyle gıda krizi, kıtlık ve açlık tehlikesiyle boğuşuyoruz.

Geldiğimiz noktada ülkemizin hali içler acısıdır. Ülkemizin kalkınma hedeflerinden bilim ve teknolojiden uzaklaşması tüm alanlarda karşılığını bulmuş mafyatik, oligarşik bir rant ağı ülkeyi sarmıştır.

Geçtiğimiz haftalarda ortaya çıkan ortak geleceğimizi ve kamu idaresine olan güveni dinamitleyen sahte diploma skandalı bu durumun en bariz örneği olarak karşımızda durmaktadır.

Yıllardır vurguladığımız gibi, liyakatin hiçe sayıldığı, meslek odalarının anayasal yetkilerinin gasp edildiği ve kamusal denetimin bilinçli olarak zayıflatıldığı bir sistemin bizi getirdiği nokta budur.

Ekonomisi tamamen çökertilmiş, hukukun siyasallaştığı, parlamentonun etkisizleştirildiği, anayasa ve yasaların anlamsızlaştırıldığı, tek adamın buyruğuyla yönetilen, aklın ve bilimin yerini hurafelerin, liyakatin yerini parti ve din devleti anlayışının aldığı, her alanda çeteleşen bir ülke tablosuyla karşı karşıyayız.

Bu acı tablonun yaratıcısı olan siyasi iktidarsa bu ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz gelecek, her geçen gün artan borç yüküyle yüzleşmek ve çözüm aramak şöyle dursun toplumsal muhalefet unsurlarını baskı ve zor politikalarıyla sindirmek susturmak istiyor.

Demokratik seçimlerle ele geçiremediği belediyelere kayyumlarla el koyuyor.

Grevleri, festivalleri, konserleri yasaklıyor. Siyasallaştırdığı ve araçsallaştırdığı yargı eliyle parti kongrelerini iptal ediyor.

Seçilmiş belediye başkanları tutuklu, siyasiler tutuklu, bürokratlar, gazeteciler, öğrenciler tutuklu.

Ancak meydanlarda her geçen gün sayısı artan kalabalıklardan da görüldüğü üzere ne yaparlarsa yapsınlar, gelecekleri ve emekleri için mücadele eden milyonlarca yurttaşımızı teslim alamazlar.

Bugün sokaklarda büyüyen protesto dalgası her şeye rağmen birleşik bir sese

dönüşmüştür ve en önemlisi AKP'nin 23 yılda inşa ettiği korku duvarı, geniş halk kesimlerinin isyanıyla yıkılmış durumdadır.

Bu toplumsal dalga, ülkemizin içinden geçtiği zorlu koşulları ortaya sermekle sınırlı kalmamış, halkımızın ve onun içinde özellikle gençlerin öncülüğünde gelişen direniş ve yükselen mücadele eşit, özgür ve adil gelecek umudumuzu daha da büyütmüştür.

Buradan siyasi iktidara bir kez daha sesleniyorum: Hiç kimsenin insanların demokratik iradesi üzerine ipotek koymaya hakkı yoktur.

Bizler bu ülkenin imkanlarıyla okumuş mühendisler, mimarlar, şehir plancıları olarak tüm baskı ve zor politikalarına karşın ülkemize, anayasal demokratik kazanımlarımıza, emeğimize, geleceğimize ne olursa olsun sahip çıkmaya devam edeceğiz.

Ülkemizin eşit, özgür, barıştan yana ve demokratik yarınları için hep birlikte mücadele edeceğiz.

Meslek alanımızı, meslektaşlarımızı ve ülkemizin geleceğini tehdit eden uygulamalar karşısında sessiz kalmayacağız.

TMMOB'nin bilim ve tekniği esas alan, kamu çıkarını savunan, eşitlik, özgürlük ve demokrasiden yana tavrını korumaya devam edeceğiz.

Bu anlayışla yaklaşmakta olan 19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü'nü ülkemizin ve meslektaşlarımızın dayanışmaya ve birlik içinde olmaya en fazla ihtiyaç duyduğu bu dönemde, bu önemle kutlayacağız.

Sevgili Meslektaşlarım,

Sözlerime son vermeden önce Nazım'ın hepinizin bildiği dizelerini okumak isterim;

Dörtnala gelip Uzak Asya'dan

Akdeniz'e bir kısrak başı gibi uzanan bu memleket, bizim.

Bilekler kan içinde, dişler kenetli, ayaklar çıplak

Ve ipek bir halıya benzeyen toprak,

Bu cehennem, bu cennet bizim. Kapansın el kapıları, bir daha açılmasın,

Yok edin insanın insana kulluğunu,

Bu dâvet bizim…

Yerel Kurultaylarımızda başlayan ve merkezi Kurultayımıza uzanan bu tartışma süreçleri aynı zamanda bizlerin, ülkemizin ve halkımızın geleceği için bir

mücadele davetidir.

Ülkemizin aydınlık geleceği, bilim ve teknolojide yetkinleşmekten ve bunu toplumsal bir faydaya çevirecek olan halkçı ve toplumcu politikalardan geçmektedir.

Hepinize geldiğiniz için teşekkür ediyorum.

Ankara yerel kurultayımızın başarı ile geçmesini temenni ediyorum.

Yaşasın TMMOB!

Yaşasın örgütlü mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB AYDIN İLİNDE SU GERÇEĞİ SEMPOZYUMU

16.09.2025

Değerli basın emekçileri,
Saygıdeğer Belediye Başkanları, Sevgili İKK Sekreterimiz, Birliğimize bağlı Odaların Aydın Birimlerinin, Emek ve meslek Örgütlerinin, Demokratik kitle örgütlerinin, Siyasi Partilerin kıymetli başkanları, temsilcileri ve sevgili konuklar,

Hepinizi TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına saygıyla, sevgiyle ve dostlukla selamlıyorum.

Bugün burada, Aydın İlinde Su Gerçeği Sempozyumu'nda, Aydın İlimizin, en hayati ve en acil konularından birini tüm boyutlarıyla masaya yatırmak için toplanmış bulunuyoruz.

Sözlerimin başında, bu anlamlı etkinliği düzenleyen Aydın İl Koordinasyon Kurulumuza, sempozyum Düzenleme Kuruluna, etkinliğe emek veren, katkı sağlayan tüm kişi, kurum ve kuruluşlara, uzmanlara ve bilim insanlarımıza içtenlikle teşekkür ediyorum.

Sempozyumda sunulacak bildiriler ve dile getirilecek görüşlerin hem Aydın ilinde hem de ülkemizde giderek büyüyen su sorununun çözümüne yönelik toplumsal duyarlılığın artırılmasında önemli bir katkı sağlayacağına inanıyor, etkinliğimizin başarılı geçmesini diliyorum.

Sevgili Katılımcılar,

Hepinizin bildiği gibi yaşam suda başladı. Bugün içinde yaşadığımız bu eşsiz doğa içinde gördüğümüz tüm canlılığı suyun varlığına borçluyuz.

Bir kentin, bir yerleşim yerinin kuruluşunda da temel unsur, ilk çağlardan beri suya ulaşımın kolaylığı olmuştur. Mezopotamya'dan Mısır'a, Anadolu'ya kadar tüm büyük uygarlıklar su etrafında şekillenmiştir.

Yine hepimizin bildiği gibi, varlığımızı suya borçlu olduğumuz gibi, canlılığın devamını da suya borçluyuz.

O nedenle su doğanın ve doğada yaşayan tüm canlıların ortak varlığıdır. Doğayı ve doğada yaşayanları herhangi bir gerekçeyle sudan mahrum etmek asla kabul edilemez. Suyun korunması ve adil paylaşımı evrensel bir yaşam ilkesidir.

Yaşamın sürdürülebilmesi olan bu hayati öneme rağmen gerek küresel ölçekte gerekse de ülkemizde yenilenebilir su kaynakları yıldan yıla azalıyor.

Giderek artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılayacak yeterli su kaynağının bulunmaması, dünyayı bekleyen en önemli sorunlardan birisi.

Günümüzde , su kaynakları ile uyumlu politikalar geliştiremeyen toplumlar temel su ihtiyaçlarını karşılamakta dahi zorlanıyorlar...

Etkilerini azımsamamakla birlikte bu durumu yalnızca iklim değişimi ve kuraklık gibi meteorolojik gelişmelere bağlamak eksik ve yanıltıcıdır.

Temel sorun suyun ticari bir meta olarak görülmesi, plansız büyüme, rant odaklı kentleşme, ulusal planlarla bölgesel planların uyumsuzluğu, yanlış su yönetimi, alt yapı eksikleri, aşırı ve bilinçsiz su tüketimi, kamusal denetimin eksikliği ve buna bağlı olarak yaşanan çevre tahribatı ve kirlenme gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır.

Su meselesi yalnızca kentsel içme suyu ekseninde değil; tarımdan sanayiye, ekosistemlerden kırsal alanlara kadar çok daha geniş bir perspektifte ele alınmak zorundadır.

Sevgili Katılımcılar,

Ülkemizin su hizmetleri politikasında kalkınma planlamasından ve halk yararı ilkesinden uzaklaşmasının acı sonuçlarını ülke genelinde olduğu gibi Aydın ili ve ilçelerinde de yoğun bir şekilde yaşıyoruz.

Basına da yansıdığı üzere Aydın'da su sorunları hem doğal koşullar hem de yönetimsel eksiklikler nedeniyle çok boyutlu bir kriz haline gelmiş durumdadır.

Bölgenin sürekli artan nüfusu, dönemsel nüfus yükleri ve buraya kaydırılan su yoğunluklu endüstriyel yatırımlar, mevcut kaynaklar üzerinde sürdürülemez bir baskı yaratmaktadır

Birçok barajımızda su rezervleri kritik sevilerin altına inmiş ve birçok yerleşim yerinde ise su kesintileri başlamıştır. Artık sadece turizm değil, mevsimlik nüfus artışı da içme ve kullanma suyu üzerinde ciddi baskılar yaratmaktadır

Şebeke suyunun kayıp-kaçak oranı yüzde 50'yi aşarken, halk çoğu zaman damacana ya da sulama kanallarından su taşıyarak ihtiyaçlarını karşılamak zorunda kalmaktadır.

Bu durum, yalnızca içme suyunu değil, tarımsal üretimi de doğrudan etkilemektedir. Tarımsal sulama alanında yaşanan sorunlar ve çiftçilerimizin çektiği sıkıntılar da bu durumun bir yansımasıdır.

Su havzaları sistematik şekilde daraltılmakta, koruma altındaki alanlar amacı dışında kullanılmakta, özellikle inşaat ve endüstri baskısı altında su kalitesi ve miktarı ciddi şekilde azalmaktadır.

Bu yalnızca su krizine değil; aynı zamanda sel, taşkın ve ekosistem çöküşlerine de davetiye çıkarmaktadır.

Aydın'ın can damarı olan Büyük Menderes Havzası, sanayi ve evsel atıkların kurbanı olmuş durumdadır. Havzadaki kirlilik sağlık sorunlarına yol açmakta ve

tarımsal verimliliği tehdit etmektedir.

Yeraltı suları ise vahşi sulama gibi teknik sorunların yanı sıra, altyapı yetersizliği ve su yönetimi planlamalarındaki eksiklikler nedeniyle hızla tükenmektedir.

Jeotermal kaynaklar ise plansız ve kontrolsüz bir şekilde kullanılmakta, jeotermal akışkanlar ile akiferlerin yeniden beslenmesi doğru uygulanmamaktadır. Bu akışkanların içeriğindeki kükürt ve ağır metaller ise yüzey sularına karışarak büyük bir kirlilik yaratmaktadır.

Bu konuyu TMMOB olarak hazırladığımız Büyük Menderes Havzası'nda Jeotermal Enerji Santralları Gerçeği raporu ile kamuoyunun gündemine taşımıştık ve rapor önemli bir yankı uyandırmıştı. Bu raporun hazırlanmasında ve saha çalışmalarında büyük bir emeği olan, yaşasaydı görüşlerini bugün bu sempozyumda sizlerle de paylaşacak olan sevgili arkadaşımız Ali Burak Yener'i geçtiğimiz günlerde kaybettik. Onu burada sevgiyle ve saygıyla anıyorum. Bugün aramızda olmasını çok isterdik…Işıklar içerisinde uyusun...

Sevgili Arkadaşlar,

TMMOB olarak bizler yıllardan beri ülkemizdeki su kaynaklarını korunması, bilinçsiz su tüketiminin önüne geçilmesi, atık suların arıtılarak yeniden kullanılabilir hale getirilmesi, derelerimizi ve doğal yaşamı tehdit eden rant projelerinin durdurulması ve hepsinden önemlisi de suyun ticarileştirilerek bir meta haline getirilmemesi için mücadele ediyoruz. Bu mücadelemiz kimi zaman açtığımız davalar yoluyla, kimi zaman yerellerdeki platformlar aracılığıyla, kimi zaman da bugünkü gibi bilimsel sempozyum ve raporlarla oluyor. Bu mücadelenin parçası olan tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Biliyorsunuz su kullanımı konusunun önemli bir ayağını da yerel yönetimler oluşturuyor. Belediye sınırları içerisinde yaşayan yurttaşların temiz suya ulaşımı, atık suların sağlık biçimde tahliyesi, arıtımı, tarımsal sulama tesisleri inşası gibi konular yerel yönetimlerin en önemli sorumlulukları arasında yer alıyor.

Sadece su sorunun değil ülke halkı olarak yaşadığımız sorunların sağlıklı bir çözüme oluşturulması, merkezi ve yerel İdarenin siyasi hesaplardan uzak bir şekilde halk yararını önceleyecek bir şekilde uyum içerisinde çalışmasından ve halk iradesine saygı duyulmasından geçmektedir.

Yine takdir edeceğiniz üzere yerel yönetimler demokrasinin beşiğidir.

Ancak son yıllarda ülke tarihimizin en büyük demokrasi ayıplarına tanıklık ediyoruz.

Demokratik seçimlerle kazanılamayan belediyelere kayyumlarla, istifaya zorlamalarla, açığa almalarla el konulan bir süreçten geçiyoruz.

Ekonomisi tamamen çökertilmiş, hukukun siyasallaştığı, parlamentonun etkisizleştirildiği, anayasa ve yasaların anlamsızlaştırıldığı, tek adamın

buyruğuyla yönetilen, aklın ve bilimin yerini hurafelerin, liyakatin yerini parti ve din devleti anlayışının aldığı, laikliğin ortadan kaldırıldığı her alanda çeteleşen bir ülke tablosuyla karşı karşıyayız.

Bu acı tablonun yaratıcısı olan siyasi iktidarsa bu ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz gelecek, her geçen gün artan borç yüküyle yüzleşmek ve çözüm aramak şöyle dursun toplumsal muhalefet unsurlarını baskı ve zor politikalarıyla sindirmek susturmak istiyor.

Tek adamın safına geçenler gözaltından, tutuklanmaktan, görevden el çektirilmekten kurtulurken, muhalif olanlar bir nevi cadı avına maruz bırakılıyor.

Seçilmiş belediye başkanları tutuklu, siyasiler tutuklu, bürokratlar, gazeteciler, öğrenciler, sanatçılar tutuklu.

Ancak meydanlarda her geçen gün sayısı artan kalabalıklardan da görüldüğü üzere ne yaparlarsa yapsınlar, gelecekleri ve emekleri için mücadele eden milyonlarca yurttaşımızı teslim alamazlar.

Bugün sokaklarda büyüyen protesto dalgası her şeye rağmen birleşik bir sese dönüşmüştür ve en önemlisi AKP'nin 23 yılda inşa ettiği korku duvarı, geniş halk kesimlerinin isyanıyla yıkılmış durumdadır.

Bu toplumsal dalga, yalnızca ülkemizin içinden geçtiği zorlu koşulları ortaya sermekle sınırlı kalmamış, halkımızın ve onun içinde özellikle gençlerin öncülüğünde gelişen direniş ve yükselen mücadele eşit, özgür ve adil gelecek umudumuzu daha da büyütmüştür.

Buradan siyasi iktidara bir kez daha sesleniyorum: Hiç kimsenin insanların demokratik iradesi üzerine ipotek koymaya hakkı yoktur.

Bizler bu ülkenin imkanlarıyla okumuş mühendisler, mimarlar, şehir plancıları olarak tüm baskı ve zor politikalarına karşın ülkemize, anayasal demokratik kazanımlarımıza, emeğimize, geleceğimize ne olursa olsun sahip çıkmaya devam edeceğiz.

Ülkemizin eşit, özgür, barıştan yana ve demokratik yarınları için hep birlikte mücadele edeceğiz.

Bu karanlık elbet dağılacak. Ülkemizin ve halkımızın hak ettiği aydınlık yarınlar bizlerin olacak.

Ben bu duygularla sizleri bir kez daha selamlıyor, verimli bir toplantı diliyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB SANAYİ KONGRESİ'NE GİDERKEN SAVUNMA SANAYİİ

29.09.2025

Sevgili Meslektaşlarım, Makina Mühendisleri Odamızın ve TMMOB'ye Bağlı Odaların Değerli Başkanları, Yöneticileri, Türkiye'nin Yüz Akı Değerli Bilim İnsanlarımız;

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu yılın sonunda yirmi beşincisini düzenleyeceğimiz TMMOB Sanayi Kongresinin hemen öncesinde, "Sanayi Kongresi'ne Giderken/Savunma Sanayii" üzerine konuşacağımız bu anlamlı etkinliğe hepiniz hoş geldiniz.

Ülkemizin bir sanayisizleşme sürecine sokulduğu, ekonomi politikalarının kamusal varlık ve birikimlerin, ülke zenginliklerinin yağmalanması üzerine oturtulduğu bir dönemde böylesine bir etkinlik yapılmasını oldukça önemli buluyorum.

Bu ve diğer ön etkinlikler ile Aralık ayında yapılacak kongrede ortaya çıkacak sonuçların, ülkemizde kamucu eksenli bir sanayileşme ve teknoloji bilincinin kök salmasına önemli katkılarda bulunacağına inanıyorum.

Bu vesileyle etkinliği düzenleyen Makina Mühendisleri Odamızın Yönetim Kurulu'na, kongrenin bilim, düzenleme, yürütme kurullarına, konuşmacı sayın hocalarımıza, kongre sekreterleri ve tüm çalışan arkadaşlarımıza emek ve katkılarından dolayı çok teşekkür ediyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Kongremizin ana gündemi olan savunma sanayii üzerine Oda Başkanımız önemli görüşler belirtti.

Burada bulunan değerli konuşmacılarımız ve bilim insanlarımız da konuyu değişik yönleriyle ele alıp değerlendirmelerini aktaracaklardır.

Ben burada günümüz dünya gerçeklikleri üzerinden bazı görüşlerimi paylaşmak istiyorum.

Hepinizin bildiği gibi, "savunma" kavramı altında tanımlanan sanayi faaliyetleri büyük oranda askeri üretime, yani savaş araç ve gereçlerinin üretimine yöneliktir.

Yaygın kullanımla savunma sanayii diyoruz ancak silah ve mühimmat dışında savunma sanayii diye bir sanayi veya alt sektör sınıflaması yoktur.

Bugün savunma sanayii dediğimiz üretim alanı, aslında metal, makina, kimya, elektronik, optik gibi temel sanayi sektörlerinin askeri amaçlar doğrultusunda dönüştürülmesini ifade ediyor.

Bu ürün ve donanımların savaş bağlamı içinde savunma veya saldırıya yönelik kullanımı konunun özünü değiştirmemektedir.

Her durumda bu üretim politikası, savaş pratiğiyle doğrudan ilişkilidir.

Bu nedenle, TMMOB olarak bizler, savunma sanayiini yalnızca teknolojik gelişmişlik veya yerli üretim kapasitesi üzerinden değil, içinde bulunduğumuz bölgesel ve küresel savaş dinamikleri bağlamında değerlendirmek zorunda olduğumuza inanıyoruz.

Günümüzde, içerisinde bulunduğumuz bölge başta olmak üzere dünya açık bir savaş konjonktürü içerisindedir.

Emperyalist güçlerin rekabeti, hegemonya mücadelesi ve kaynakların yeniden paylaşımı uğruna başlattıkları savaşlar, tüm insanlığı tehdit etmektedir.

Ukrayna, Rusya, Filistin, Suriye, Lübnan, İran, Irak, Yemen başta olmak üzere birçok ülke savaş alanı haline gelmiş durumdadır

Orta Doğu'da haritaların yeniden çizilmeye çalışılması, İran'ın hedeflenmesi, Kafkasya'daki gerilimler, Rusya-Ukrayna savaşı, Çin'in yeni büyük güç konumu, ABD-Çin rekabeti, üretim coğrafyaları ve tedarik zinciri hatlarının siyaseti doğrudan etkiler ölçekte yeniden belirlenmesi girişimleri, gümrük tarifeleri, korumacı politikalar, askeri sanayi kompleksinin öne çıkması, emperyalistler arası çıkar çelişkileri, Orta Doğu'daki yeni durum gibi birçok yeni kritik olgu söz konusudur.

Bu durumun emperyalizme iktisadi, askeri, siyasi bağımlılığı bulunan ve sanayileşmesi kesintiye uğratılan ülkemiz için yeni bunalım öğelerini de beraberinde getireceği açıktır.

Bugün "yerli ve milli" söylemiyle meşrulaştırılmaya çalışılan silahlanma politikaları, aslında emperyalist sistemin ve imzalanan askeri angajmanların Türkiye'ye biçtiği taşeronluk rolünün bir parçasıdır.

Irak, Libya, Suriye gibi ülkelerde yaşanan yıkıma verilen destek, Suriye'nin rejim değişiminde oynanan rol, İsrail'le sürdürülen ilişkiler, NATO bağlamındaki askeri angajmanlar ve en son Cumhurbaşkanı'nın Trump'la buluşmasında ele alınan konular ve verilen tavizler bu durumun en açık örnekleridir.

Değerli Arkadaşlar

Bütün bu gelişmeler ve "ulusal güvenlik" adına meşrulaştırılan silahlanma politikaları yalnızca ulusal bağımsızlığımızı tehdit etmekle sınırlı kalmamaktadır.

Bu durum ülkemiz bütçesinde, sağlık, eğitim, barınma, beslenme, güvenceli istihdam, sosyal güvenlik gibi halkın öncelikli ihtiyaçlarına yeterli kaynak ayrılmasının önünde ciddi bir engel teşkil ettiği gibi faşizan rejimlerin devamına da hizmet etmektedir.

Bu gerçekliğin farkında olmadan yapılan her analiz, eksik ve yanıltıcı olacaktır.

Tam da bu nedenle TMMOB olarak biz, "savunma sanayiine yatırım" adı altında halkın vergileriyle oluşturulan kaynakların, özel sektöre aktarılan teşviklerin, kamu-özel iş birliklerinin, uluslararası silah tekelleriyle kurulan ilişkilerin sorgulanmasını zorunlu buluyoruz.

Ulusal Güvenlik kavramını sadece sınırların korunması olarak değil, aynı zamanda enerji, maden, çevre, gıda, eğitim, sağlık, barınma, ulaşım, iş ve yaşam güvenliği gibi halkın yaşamını bütünlüklü olarak kapsayan alanlarda toplumcu politikaların gözetilmesi, toplumsal refahın, adaletin ve hukukun teminat altına alınması olarak yorumluyoruz.

Silah üretimini "kalkınma" ile eşitleyen anlayışa karşı; "halk için sanayi", "barış için teknoloji", "yaşam için üretim" diyoruz.

Bizler sanayileşmeyi yalnızca ekonomik büyümenin bir aracı olarak değil; aynı zamanda demokratikleşmenin, kalkınmanın ve barışın temel zemini olarak görüyoruz.

Eşitlikten, özgürlüklerden, adaletten, bağımsızlıktan, hakça paylaşımdan, emekten, bilimden ve doğadan yana kamucu, halkçı bir kalkınma modelini savunuyoruz.

Sevgili Arkadaşlar,

Demokrasi, sanayi ve kalkınma bütünlüğü demişken şunları da belirtmeden geçemeyeceğim.

Hepiniz biliyorsunuz, yaşamlarınızda hissediyorsunuz, Türkiye tarihinin en büyük krizlerinden birini yaşıyoruz. Her geçen gün yeni bir demokrasi ayıbına uyanıyoruz.

Ekonomisi tamamen çökertilmiş, hukukun siyasallaştığı, parlamentonun etkisizleştirildiği, anayasa ve yasaların anlamsızlaştırıldığı, tek adamın buyruğuyla yönetilen, aklın ve bilimin yerini hurafelerin, liyakatin yerini parti ve din devleti anlayışının aldığı, her alanda çeteleşen bir ülke tablosuyla karşı karşıyayız.

Bu acı tablonun yaratıcısı olan siyasi iktidarsa bu ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz gelecek, her geçen gün artan borç yüküyle yüzleşmek ve çözüm aramak şöyle dursun toplumsal muhalefet unsurlarını baskı ve zor politikalarıyla sindirmek susturmak istiyor.

Demokratik seçimlerle kazanılamayan belediyelere tutuklamalarla, kayyumlarla, istifaya zorlamalarla, açığa almalarla el konulan bir süreçten geçiyoruz.

Tek adamın safına geçenler gözaltından, tutuklanmaktan, görevden el çektirilmekten kurtulurken, muhalif olanlar bir nevi cadı avına maruz bırakılıyor.

Seçilmiş belediye başkanları tutuklu, siyasiler tutuklu, bürokratlar, gazeteciler, öğrenciler, sanatçılar tutuklu.

Buradan siyasi iktidara bir kez daha sesleniyorum: Hiç kimsenin insanların demokratik iradesi üzerine ipotek koymaya hakkı yoktur.

Bizler bu ülkenin imkanlarıyla okumuş mühendisler, mimarlar, şehir plancıları olarak tüm baskı ve zor politikalarına karşın ülkemize, anayasal demokratik kazanımlarımıza, emeğimize, geleceğimize ne olursa olsun sahip çıkmaya devam edeceğiz.

Bu karanlık elbet dağıtılacak.

İnanıyor ve biliyorum ki; ülkemizin ve halkımızın hak ettiği aydınlık yarınları mutlaka ama mutlaka kazanacağız.

Değerli Arkadaşlar,

Sözü daha fazla uzatmadan etkinliğimize emek ve katkı sunan herkese bir kez daha teşekkür ediyor, başarılı bir etkinlik geçirmemizi diliyorum.

Emin Koramaz
TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu

TMMOB HKMO KIZILAY EK HİZMET BİNASI TEMEL ATMA TÖRENİ

02.10.2025

Değerli Meslektaşlarım, Saygıdeğer Konuklar,

Sevgili Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Yönetimi ve Üyeleri,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamızın Ankara Kızılay'da hayata geçireceği ek hizmet binasının temelini hep birlikte atıyoruz. Bu anlamlı günde sizlerle bir arada olmaktan büyük bir mutluluk ve gurur duyuyorum.

Bu projenin hazırlanmasında, tasarlanmasında ve bugünlere gelmesinde emeği geçen tüm oda yöneticilerine, çalışanlara ve katkı sunan meslektaşlarımıza yürekten teşekkür ediyorum. Bu temel, yalnızca yeni bir binanın değil; aynı zamanda mesleki dayanışmanın, örgütlü mücadelemizin ve eşit, özgür bir geleceğe olan inancımızın da temelidir.

Biz bugün burada yalnızca Harita ve Kadastro Mühendislerine hizmet edecek bir yapı inşa etmiyoruz. Aynı zamanda topluma açık, kamusal bir mekânın temellerini atıyoruz.

Harita mühendisliği, kentleşmeden afet yönetimine, çevresel planlamadan kamu yatırımlarına kadar pek çok alanda hayati görev üstlenen bir meslektir. Bu nedenle bu yapı, bu bina sadece bir hizmet merkezi değil; aynı zamanda bilgi ve deneyimin paylaşıldığı, bilimsel düşüncenin üretildiği, toplumsal sorumluluğun yaşatıldığı bir alan olacaktır.

Bu bina aynı zamanda, TMMOB örgütlülüğünün tüm baskı, engelleme ve yok sayma girişimlerine rağmen ayakta durduğunun, hatta büyümeye devam ettiğinin somut bir göstergesidir.

Bildiğiniz üzere, yıllardır TMMOB ve bağlı odalarımızın mesleki özerkliği ve toplumsal etkinliği sistematik biçimde sınırlandırılmaya çalışılıyor. Belgelendirme hizmetlerinden mesleki denetimlere kadar birçok görevimiz elimizden alınırken, kamu yararını savunmamız da çeşitli yöntemlerle engellenmek isteniyor. Ancak biz, bu baskılara rağmen ülkemizin dört bir yanında mesleğimizin onurunu, toplumun çıkarlarını ve kamusal değerleri savunmaktan vazgeçmiyoruz.

Bugün temel atma törenini yaptığımız bu bina, işte tam da bu mücadelenin bir ürünüdür. İçinden geçtiğimiz ağır ekonomik kriz koşullarına rağmen, üreterek, paylaşarak, dayanışmayla büyüyen bir meslek örgütünün eseridir.

TMMOB'nin tüm engellemelere rağmen halktan ve üyelerinden aldığı güçle yoluna devam ettiğinin, mücadele kararlılığının ve kamusal sorumluluğunun bir göstergesidir.

Ben burada bu vesileyle bir kez daha altını çizmek isterim, her türlü baskı ve engelin karşısında, TMMOB, dün olduğu gibi bugün de, meslektaşlarının haklarını, mesleğin geleceğini ve toplumun çıkarlarını birlikte savunmaya devam edecektir.

Bu düşüncelerle, bu yapının hayata geçirilmesinde emeği geçen herkese bir kez daha teşekkür ediyor, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamızın bu yeni ek hizmet binasının TMMOB örgütlülüğüne ve tüm meslektaşlarımıza güç katmasını diliyorum.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

5. BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ KURULTAYI

11.10.2025

“Saygıdeğer Meslektaşlarım, Değerli Bilim İnsanları, TMMOB’ye Bağlı Odalarımızın Değerli Temsilcileri ve Kıymetli Konuklar,

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına ve şahsım adına hepinizi en içten dostluk ve dayanışma duygularımla selamlıyorum.

Bu anlamlı buluşmanın, mesleki ufkumuzu genişletecek, toplumsal sorumluluğumuzu pekiştirecek verimli bir kurultay olmasını temenni ediyorum.

Bilgisayar Mühendisleri Odamız, birliğimizin en genç ve en dinamik bileşenlerinden biri olarak, bu yıl beşincisini düzenlediği kurultayla yalnızca teknik bir buluşma değil, aynı zamanda bilimin, mesleki ve toplumsal sorumluluklarımızın konuşulduğu bir zemin yaratıyor.

Ne yazık ki, Ankara’da aynı tarihte TMMOB çatısı altında düzenlenen ve benim de konuşmacı olarak katılmak zorunda olduğum bir başka önemli etkinlik nedeniyle aramızda olamıyorum.

Bu durumdan dolayı büyük üzüntü duyduğumu belirtmek isterim.

Ancak biliyorum ki, bu kurultay, Bilgisayar Mühendisleri Odamızın özverili çalışmaları ve siz değerli katılımcıların katkılarıyla amacına ulaşacak, mesleğimizin ve toplumumuzun geleceği adına önemli sonuçlar doğuracaktır.

Bu vesileyle, başta Bilgisayar Mühendisleri Odası yöneticileri olmak üzere, emeği geçen tüm meslektaşlarıma teşekkürlerimi sunuyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Bizler, bilimin ve tekniğin halk için kullanılmasını benimsemiş bir örgütüz.

TMMOB, 70 yılı aşkın süredir mühendis, mimar ve şehir plancılarının hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek, mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerimizden açığa çıkan bilginin toplum yararına kullanılması için mücadele etmektedir.

Bu amaçla, mesleki alanlarımızla ilgili gelişmelerin ve politikaların sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel boyutlarını derinlemesine kavramak, yorumlamak ve toplumu bilgilendirmek için her dönem bir dizi etkinlik düzenliyoruz.

TMMOB çatısı altındaki mesleki uzmanlık alanlarının, dünya ve Türkiye ölçeğindeki sorunlara ilişkin politika belirleme ve çözüm önerme konusunda hızlı ve etkili biçimde bilgiye ulaşabilecekleri bir yapıya ulaşmasını amaçlıyoruz.

Binlerce yıllık medeniyet birikimimizin ortak ürünü olan bilginin, tekniğin ve teknolojinin kamusal niteliğinin göz önünde bulundurularak halkın ortak çıkarı için kullanılması gerektiğini her fırsatta dile getiriyoruz.

Bunu her şeyden önce meslek alanlarımızın en önemli sorumluluğu olarak görüyoruz.

Çünkü biliyoruz ki bilgi ve teknoloji, bir grubun, bir zümrenin elindeki bir ayrıcalık olmaktan çıkarsa ancak kamusal bir nitelik kazanabilir.

Ancak o zaman bilgi ve teknoloji sınırlarından kurtarılarak özgürleşebilir. Bu dünyanın, ülkemizin ve halkımızın ortak gelecek meselesidir.

Teknoloji, artık yalnızca üretim süreçlerini değil, siyasal, ekonomik, demokratik ve kültürel ilişkileri de doğrudan belirleyen bir güç haline geldi.

Bu nedenle, teknolojinin kamusal bir nitelik taşıması, toplumun ortak yararına erişilebilir ve paylaşılabilir kılınması gerektiğini katıldığımız her toplantıda, düzenlediğimiz her etkinlikte, yayınladığımız her raporumuzda ısrarla vurguluyoruz.

Ancak ülkemizde uzun yıllardır sürdürülen rant odaklı politikalar, bilgiyi ve teknolojiyi toplumdan uzaklaştırarak belirli çıkar çevrelerinin tekelinde bir ayrıcalığa dönüştürdü.

Gelinen noktada teknolojiye uyumlu altyapıların, platformların oluşturulması konusunda yatırım yapılmadığı ortada dururken, siyasi iktidar bilime ve teknolojiye değil, inşaat ekonomisine yatırım yapıyor.

Kent merkezlerinde kentsel dönüşüm diyerek rant amaçlı rezidanslar, AVM'ler yapılıyor. Kamu Özel İşbirliği projeleriyle gereksinim olsun olmasın her kente havaalanı yapılıyor, üniversite yapılıyor.

Kentin dış çeperlerinde ulaşılamayan devasa şehir hastaneleri yapılıyor. Amaç ne? Amaç inşaat ve enerji sektörlerindeki az sayıdaki şirketi kollamak. Yandaş bir avuç şirketi ihya etmek.

Gönül isterdi ki ülkemizde bilim, teknoloji, sanayi ve mühendislik altyapısının güçlendirilmesi; Ar-Ge ve Ür-Ge faaliyetlerinin, inovasyonun ve teknoloji yoğun üretimin desteklenmesi asli ekonomik önceliğimiz olsaydı.

Ne var ki, 1980'li yıllardan bu yana süren politik tercihler; üretimi, yatırımı, sanayileşmeyi, bilimi, mühendisliği ve hatta insanı ikincil hale getiren bir yapı oluşturmuştur.

Bilim ve teknoloji, neoliberal dönemin kar hırsıyla şekillenen bu düzende, emperyalist şirketlerin ve onun güdümündeki çokuluslu şirketlerin rekabetlerini

güçlendirmek için sınırsız sömürü ve tahakküm için kullanılıyor.

Oysa bizler, bu ülkenin imkanlarıyla okumuş çocukları olarak, bilimin ve tekniğin savaş ve yıkım için değil, barış içinde bir arada yaşam için kullanılabileceğine, yeni buluşların ve inovasyonların çok uluslu şirketlerin kasalarını doldurmak için değil, insanlığın genel refahını artırmak için kullanılabileceğine inanıyoruz.

Teknolojik gelişmelerin, çalışmaktan tükenerek değil, özgürce üreterek yaşayabileceğimiz bir yaşam için kullanılabileceğine inanıyoruz.

İşte bu anlayışla, bilimsel bilgiye ve mühendisliğe dayalı, kamucu, eşitlikçi ve özgürlükçü bir üretim ve paylaşım modeli için mücadele etmeye devam edeceğiz. Çünkü bizler, yalnızca bilginin taşıyıcıları değil, aynı zamanda onu toplum yararına dönüştürmekle yükümlü olanlarız.

Değerli Meslektaşlarım,

İşte tam da bu nedenle, Bilgisayar Kurultayı gibi etkinlikleri son derece önemsiyoruz. Çünkü burada yalnızca teknik meseleler değil, mesleğimizin toplumsal işlevi, bilim etiği ve halktan yana duruşumuz da tartışılıyor, geliştiriliyor. Sizlerin bu çabaları, bizlere umut ve güç veriyor.

Hep birlikte, emeğin, bilimin ve halkın yanında yer alan bir mühendislik anlayışını büyüteceğiz. Teknolojiyi özgürleştirecek, bilimi toplumun ortak değeri haline getireceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle, kurultayın başarılı, verimli ve ilham dolu geçmesini diliyor; hepinizi bir kez daha TMMOB adına en derin saygı ve dostlukla selamlıyorum.

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına
TMMOB Yürütme Kurulu üyesi Hülya Küçükaras

TMMOB KAMU YÖNETİMİNDE DEĞİŞİM VE ENERJİ SEMPOZYUMU

11.10.2025

Değerli Hocalarım, Sevgili Arkadaşlar,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

"Kamu Yönetiminde Değişim ve Enerji" konularını konuşacağımız bu anlamlı etkinliğe hepiniz hoş geldiniz.

Bu ön etkinliğimizden süzülen görüşler ile 11-13 Aralık tarihleri arasında bu yıl 15.cisi yapılacak olan TMMOB Enerji Sempozyumumuzda ortaya çıkacak sonuçların, ülkemizde kamucu eksenli bir enerji yönetimi bilincinin kök salmasına önemli katkılarda bulunacağına inanıyorum

Birliğimiz adına bu önemli etkinliğin hazırlanmasında sorumluluk üstlenen Enerji çalışma grubu üyelerimize, etkinliğin düzenlenmesinde emek ve katkı sunan tüm arkadaşlarımıza, Birlik çalışanlarımıza, etkinlik kapsamında değerli fikirlerini ve araştırmalarını bizlerle paylaşacak olan tüm akademisyen ve uzmanlara, TMMOB örgütlülüğü adına şükranlarımızı sunuyorum.

Değerli Katılımcılar,

Bugün burada, birbirinden ayrı gibi görünse de aslında toplumsal yaşamın ve kamu politikalarının en temel iki eksenini oluşturan iki kavramı birlikte düşünmek ve tartışmak üzere bir aradayız: K*amu yönetiminde değişim* ve enerji.

Çünkü biliyoruz ki, enerji politikaları yalnızca teknik bir planlama meselesi değildir; aynı zamanda kamusal kaynakların kullanımı, toplumsal yararın gözetilmesi ve ekolojik dengenin korunması gibi hayati alanları doğrudan etkileyen bir kamu yönetimi sorunudur.

Bu nedenle kamu yönetimindeki dönüşümleri, yalnızca idari düzenlemeler ya da yönetim teknikleri olarak değil; aynı zamanda enerji politikalarının nasıl üretildiği, kimin yararına işlediği ve neye hizmet ettiği sorularıyla birlikte ele almak zorundayız.

Emperyalist merkezlerin 1970'lerin sonlarından itibaren neoliberal programları yürürlüğe soktuğunu ve özellikle azgelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere bu programları dayattığını hepimiz biliyoruz.

Devletlerin sosyal sorumluluklarından arındırılmasını, ekonomik alandan çekilmesini, kamusal varlık ve yatırımların özelleştirilmesini, üreticileri korumaya yönelik uygulamaların terk edilmesini, ücretli kesimlerin düşük

maaş ve kötü çalışma koşulları altında çalıştırılmasını, uluslararası sermaye hareketleri önündeki tüm engellerin kaldırılmasını, kamusal hizmetlerin ticarileştirilmesini hedefleyen bu programların ülkemizde de 12 Eylül faşist darbesi eşliğinde uygulamaya sokulan 24 Ocak Ekonomi Kararlarından itibaren kesintisiz bir şekilde devrede olduğunu yine hepimiz biliyoruz.

Bu çerçevede Anayasada, birçok yasada ve binlerce mevzuatta yapılan köklü değişiklerle tüm ülke kaynak ve birikimleri ölçüsüz ve denetimsiz bir şekilde sermaye kesimlerinin talanına açıldı. Kamu idari yapısı da bu dönüşüme uygun olarak yeniden biçimlendirildi.

Ülkede sanayi yatırımları tamamen dururken, ülke ekonomisi arazi rantı üzerine temellendirildi. Ülkemizde ne kadar kamu girişimi ve işletmesi varsa hepsi haraç mezat elden çıkarıldı.

Ülkenin dört bir tarafına yayılmış KİT yatırımlarının tasfiyesi, bunların yöresel ölçekte beslediği özel sektöre ait küçük ve orta boy işletmelerin de tasfiyesini de beraberinde getirdi.

Ülke topraklarının tamamının, tarım alanları, ormanlar, yaylalar, meralar, milli parklar ayrımı gözetmeksizin meta olarak değerlendirildiği, rant ve yağma ekonomisinin egemen olduğu bir süreç yaşadık ve yaşamaya devam ediyoruz.

Sevgili Katılımcılar,

2002 yılından itibaren tek başına iktidar olan AKP'li yıllarda daha da ivmelenen bu sürecin bizi getirdiği yer, yarattığı açlık, yoksulluk, işsizlik, güvencesizlik toplumsal yıkım bir yana, sanayiden tarıma, madencilikten enerjiye tüm üretim alanlarında dışa bağımlılığın daha da pekişmesi ve üretim yeteneğimizin aşındırılması oldu.

Bu yağma ve talan sürecine ülke yönetiminin giderek otoriterleşmesi, muhafazakârlık ve islamiyetin itaatkâr ve kanaatkâr bir toplum inşa etmek kullanılması, yolsuzlukları, ülke kaynaklarının peşkeş çekilmesini, iş cinayetlerini, ırkçı-gerici politikaları sorgulamayacak bir toplum yaratılması girişimleri eşlik etti.

Geldiğimiz aşamada ekonomisi tamamen çökertilmiş, hukukun siyasallaştığı, parlamentonun etkisizleştirildiği, anayasa ve yasaların anlamsızlaştırıldığı, tek adamın buyruğuyla yönetilen, aklın ve bilimin yerini hurafelerin, liyakatin yerini parti ve din devleti anlayışının aldığı, her alanda çeteleşen bir ülke tablosuyla karşı karşıyayız.

Bu baskıcı, gerici ve piyasacı politikaların yarattığı yıkım ve tahribatı enerji alanında da tüm yakıcılığıyla hissediyoruz.

Bildiğimiz üzere enerji, toplumsal yaşamın ve ekonomik faaliyetlerin en temel girdisidir.

Bu hayati önemi nedeniyle, uluslararası siyaset, çelişki ve çatışmalarda da stratejik bir boyuta sahiptir, kamusal tekel alanlarından biridir.

Enerji kaynaklarının kullanımı ve bu kaynaklar üzerindeki hâkimiyet kavgası doruk noktaya ulaşmış, ülkelerin egemenlik ve bağımsızlıklarıyla iç içe geçmiştir.

Yalnızca Afganistan ve Irak işgallerini, Suriye ve Libya'daki gelişmeleri, İran'a yönelik saldırıları, Rusya Ukrayna savaşının arka planını anımsamak bile bu açıdan yeterlidir.

Ülkemizde de nüfus artışına ve sanayileşmeye bağlı olarak enerji talebimiz hızla artmaktadır.

Ülkemiz enerji temini açısından yüksek oranda dışa bağımlıdır. Artan enerji ihtiyacımızın ucuz, sürekli ve güvenli bir şekilde karşılanmasında yaşanan sıkıntılar ülkemizin en önemli problemlerinden biridir...

Elektrik arz eksiği olmamasına karşın, sürekli yapılan zamlar nedeniyle elektrik ve doğalgaz faturalarını ödeyemeyen milyonlarca yurttaş söz konusudur.

Bu gerçeğe karşın kamu kaynaklarından özel elektrik üretim ve dağıtım şirketlerine milyarlar aktarılmakta, bankalara kredi borçlarını ödemeyen enerji şirketlerine sürekli destekler verilmektedir.

Sorunun bu boyutlara ulaşmasının temel nedeni, kamusal bir hizmet olan enerji üretiminin basit bir piyasa faaliyeti olarak görülmesi, stratejik bir planlama anlayışının olmamasıdır.

Kamunun enerji yatırımlarından çekilerek, bu alanlara gerekli yatırımları yapmamasıdır. Yerli yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızın yeterince değerlendirilememesidir.

Uygulanan özelleştirme ve serbestleştirme politikaları ile enerji alanlarındaki kamu kuruluşlarının parçalanması, küçültülmesi, işlevsizleştirilmesi ve özelleştirilmesidir.

Cumhuriyet tarihimizin bu denli stratejik kurumlarının özelleştirilmesi, enerji arz güvenliği açısından ciddi bir tehdit ve ülke ekonomisi açısından büyük bir risktir.

Enerji sektörünün özel şirketler elinde tekelleşmesi, üretim ve dağıtımın kâr-zarar hesabına indirgenmesi ülkenin ortak geleceğini de riske atmaktadır

Değerli Arkadaşlar,

Daha fazla kâr uğruna yalnızca insan emeğini değil, doğal kaynaklarımızı da insafsızca sömüren küresel kapitalizm, bütün dünyayı büyük bir çöküşe doğru sürüklemektedir.

Kıtlık, enerji krizi, çevre felaketleri, göç ve savaş gibi küresel çaplı krizlerin önüne geçmenin yegâne yolu; rant hırsının yerine kamusal çıkarı, kontrolsüz tüketim anlayışı yerine ise kamucu politikaları öne çıkarmaktır.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de insanların, aydınlatma, ısınma, soğutma gibi temel amaçlarla kullandığı enerji kaynakları, çağdaş ve insanca bir yaşamın vazgeçilmez unsurudur.

Toplumun her kesiminin ucuz, kaliteli, sürekli ve kesintisiz bir şekilde enerjiye erişme hakkı vardır.

Bu hakkın sağlanması kamu otoritesinin öncelikli görevidir.

Enerji yoksunluğu çeken, yoksul ailelere yeterli ve gerekli miktarda enerji bedelsiz sağlanmalıdır.

Dolayısıyla enerji sektöründe üretimden tüketime kadar her aşaması bütüncül olarak kamusal planlanma ile yönetilmelidir.

Dışa bağımlılığın azaltılması, sürdürülebilirlik, yenilenebilirlik ve arz güvenliği ilkeleri bu kamusal planlamanın temelinde yer almalıdır.

Değerli Arkadaşlar,

Enerji başlıklı tüm sempozyumlarımızda, kongrelerimizde, yayınladığımız tüm raporlarda ısrarla altını çizdiğimiz üzere, enerjiye ulaşmak, bir ayrıcalık değil, herkes için temel bir yaşam hakkıdır.

Enerjiyi kamusal bir hak olarak savunmak, yalnızca teknik ya da ekonomik bir tercih değil; doğayı koruyan, emeği gözeten, gelecek kuşakların yaşam hakkını savunan, demokratik, adil ve eşit bir ülkenin de teminatıdır.

İşte tam da bu noktada, kamucu bir anlayışın yeniden inşası hayati bir gereklilik olarak karşımıza çıkıyor.

Enerjiyi bir meta olarak değil, yaşam hakkının bir parçası olarak gören bir yönetim anlayışı için, kamu yönetimindeki değişimin yönü bizler için açık ve nettir:

Piyasa odaklı modellerin terk edildiği, kamu yararının esas alındığı, demokratik, katılımcı ve halkçı-kamucu bir enerji politikası mümkündür ve gereklidir.

Bu hedefe ulaşmanın yolu, kamusal aklın yeniden örgütlenmesinden, bu yönde toplumsal bir bilinç oluşturulmasından geçmektedir.

Bugün açılışını yaptığımız sempozyumumuzda yapılacak sunumların ve yürütülecek tartışmaların böylesi bir toplumsal bilincin inşasına önemli katkılar sunacağına olan inancımla, etkinliğimizin başarılı geçmesini diliyor, hepinize bir kez daha hoş geldiniz diyor, yönetim kurulumuzun saygılarını sunuyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB BURDUR KENT SEMPOZYUMU

13.10.2025

Sayın Vali, Sayın Belediye Başkanım, Saygıdeğer Konuklar,
Değerli Meslektaşlarım,
Kıymetli Katılımcılar,

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Bu sempozyumun Burdur'da; Burdur İl Koordinasyon Kurulumuz aracılığıyla düzenleniyor olmasını, kentimiz ve bölgemiz açısından son derece değerli bir fırsat olarak görüyorum.

Etkinliğin sekreteryasını üstlenen Burdur İKK'ya, odalarımızın yöneticilerine, çalışanlarına, düzenleme kurulunda emeği geçen tüm arkadaşlarıma ve bu buluşmaya katkı sunacak tüm bilim insanlarına ve katılımcılara içtenlikle teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

TMMOB olarak kent sempozyumlarını yalnızca meslek insanlarının bir araya gelip teknik meseleleri tartıştığı etkinlikler olarak görmüyoruz.

Kent Sempozyumları TMMOB örgütlülüğünün en önemli ve en yaygın etkinliklerinden biridir. Birliğimize bağlı odaların, kentlerin sorunlarına ilişkin kendi meslek disiplinleri ışığında düzenledikleri faaliyetler, 2006 yılında gerçekleştirilen 39. Genel Kurulumuzda alınan kararla birlikte, İl Koordinasyon Kurullarımız bünyesinde yürütülen ortak faaliyetler haline dönüştürülmüştür.

Bu sempozyumlarda bugüne kadar alt yapı hizmetlerinden kentsel dokuya, afetlerden çevre düzenlemesine, turizmden kent suçlarına, ulaşımdan konut projelerine kadar pek çok farklı konuda şehirlerimizin sorunları irdelenmiş ve çözüm önerileri geliştirilmiştir.

Mesleki bilgi ve birikimlerimiz ışığında, kentlerimizin nasıl daha iyi yönetilebileceği konusunda ortak bir fikri faaliyet yürütülmüştür. Bu platformlar, yaşadığımız kentlerin geleceğini birlikte tartıştığımız, sorunları teşhis edip çözüm yolları ürettiğimiz, kamu yararı ve toplumsal fayda temelinde ortak akıl geliştirdiğimiz birer mücadele zeminidir.

Bu faaliyetler TMMOB örgütlülüğünün mesleki ve toplumsal sorumluluğunun bir gereğidir. Türkiye çapında 705 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının mesleki örgütü olan TMMOB, sadece meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmeyi değil, aynı zamanda bu mesleki birikimimizi ülkemizin ve toplumumuzun çıkarları doğrultusunda kullanmayı da şiar edinmiş bir örgüttür.

Bu bilinçle, meslek alanlarımızla ilgili gelişim ve değişimlerin, politik, sosyal, ekonomik ve kültürel boyutlarının derinlemesine kavranması, yorumlanması, toplumun bilgilendirilmesi daha da önemlisi yönetim politikalarının bu çerçevede belirlenmesi doğrultusunda çalışmalar yapıyoruz.

Değerli Konuklar,

Bugün burada Burdur özelinde yaşanan kentleşme sorunlarını ele alırken, ülke genelindeki benzer süreçlere de ışık tutma fırsatı bulacağız.

Burdur; doğal güzellikleri, tarihi dokusu ve üretime dayalı yaşam biçimiyle büyük bir potansiyele sahip. Ancak bu potansiyel, kontrolsüz müdahaleler nedeniyle ciddi tehdit altındadır.

Özellikle Burdur Gölü'nde yaşanan kuruma, yalnızca bir çevre felaketi değil; aynı zamanda bir yaşam hakkı ihlalidir. Gölü besleyen su kaynaklarının kontrolsüz kullanımı ve plansız tarımsal sulama faaliyetleri, havzanın ekolojik dengesini geri dönülmez biçimde bozmaktadır.

Buna ek olarak, mermer ve taş ocaklarının kırsal alanlarda hızla yayılması; doğaya, köy yaşamına ve geçim kaynaklarına büyük zararlar vermektedir. Burdur Gölü Havzası'nda sürdürülen madencilik faaliyetleri, kontrolsüz ve kuralsız uygulamaların yarattığı çevre felaketlerinin çarpıcı örneklerinden biridir.

TMMOB olarak, bu süreci yakından takip ettik. Kurduğumuz heyetler aracılığıyla bölgede saha çalışmaları gerçekleştirdik, raporlar hazırladık.

Hepinizin bildiği gibi, TMMOB bugüne kadar madencilik konularında hazırladığı değişik raporlarda kontrolsüz madenciliğe ilişkin yaklaşımını açıkça ortaya koymuştur.

Ülkemizde izlenen neoliberal politikaların sonucu olarak ormanlarımız, kıyılarımız, suyumuz, toprağımız gibi madenlerimiz de piyasa koşullarına terk edilmiştir. Madenciliğin serbest piyasa koşullarına terk edilmesi ile özellikle ormanlar, su havzaları, sulak alan gibi doğal alanlarda ortaya çıkan kontrolsüz madencilik uygulamalarının yol açtığı olumsuzluklar giderek artmaktadır.

Bu faaliyetler yöre halkının toprağını, suyunu, havasını ve sağlığını tehdit ederken; denetimsiz maden politikalarının kent yaşamını nasıl olumsuz etkilediğini gözler önüne sermektedir.

Denetimsiz politikalar ve kaynakların kontrolsüz kullanımı bununla sınırlı değildir. Özellikle içme suyu kaynaklarının bilim dışı kullanımı, diğer kentlerimizde olduğu gibi Burdur ilimiz için de adeta alarm vermektedir. On binlerle ifade edilen kaçak sondajlar, içme ve sulama sularının verimli kullanılmaması gibi nedenler, zaten sınırlı olan içme suyu rezervlerimizin hızla azalmasına, hatta tükenmesine neden olmaktadır. İklim krizini de göz önüne aldığımızda, Burdur ilimiz için "su yönetimi acil eylem planı"nın hayata geçirilmesi, yaşamsal önemde bir görev olarak önümüzde durmaktadır.

Öte yandan, özgün karakteri nedeniyle sadece ülkemizin değil tüm insanlığın gözbebeği olan Salda Gölü, TMMOB olarak üzerinde çalıştığımız, bilimsel raporlar hazırladığımız konulardan biridir. Bilimin ışığından uzaklaşıldığında, sadece ekonomik bir kazanç kapısı olarak görüldüğünde, bir doğa harikası ve yakın çevresinin, yanlış kararlarla, nasıl bozularak kullanıldığını bize gösteren acı örneklerden biridir.

Buradan bir kez daha belirtmek isterim: Doğal varlıklarımızın sınırsız ve denetimsiz biçimde sermayenin insafına bırakılmasına kesinlikle karşıyız. Toplumun ortak mirası olan suyumuzun, toprağımızın, ormanlarımızın ve havamızın; sadece kâr odaklı rant çevrelerinin çıkarları uğruna feda edilmesine karşıyız.

Bizler; bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları olarak, havamıza, suyumuza, ormanımıza ve toprağımıza sahip çıkmayı bir yurttaşlık sorumluluğu olarak görüyor; rant hırsının toplumun geleceğini ipotek altına almasına inatla karşı duruyoruz.

Değerli Konuklar, Kentleşme politikası demek; insanı, doğayı ve üretimi gözeterek, o kentin yalnızca fiziksel büyümesini değil, merkezine insanı, toplumsal adaleti, ekolojik duyarlılığı ve kamu yararını koyarak; kültürünü, emeğini ve geleceğini de korumak demektir.

TMMOB olarak bizler, kentlerimizde var olan sorunların aşılması, sağlıklı kentsel çevrelerin oluşturulması ve kentsel yaşam kalitesinin iyileştirilmesi için kent halkının, emek ve meslek örgütlerinin demokratik katılımını ve denetimini sağlayacak bir anlayışın geliştirilmesini, öncelikli ve temel gereklilik olarak görmekteyiz.

Bunu gerçekleştirebilmenin yollarından biri de "toplumcu demokratik ve halkçı bir yerel yönetim" anlayışına sahip yerel yönetimlerin oluşturulmasıdır.

Bizler TMMOB olarak kent yaşamını ilgilendiren tüm konularda ve alınacak kararlarda halk egemenliğinin ve toplumsal yarar ilkesinin belirleyici olmasını savunuyoruz.

Kente yönelik politika ve uygulamalarda insan hakları, kentli hakları, toplumsal barış, birlikte yaşama, engelli, hasta, çocuk ve kadın duyarlı planlama, hizmetlere eşit erişim, insan ve çevre sağlığı gibi kriterlerin temel referanslar olması gerektiğini savunuyoruz.

Bu çerçevede yerel yönetimlerin aktif halk katılımı ile yeniden yapılandırılmasını, hizmet üretimi ve dağıtımında, kentsel mekanların tasarımında, kent planlamalarında sermaye kesimleri ve rant çevrelerinin öncelikleri yerine toplumsal yararın öne çıkarılmasını savunuyoruz.

Tam da yeri gelmişken; Burdur'un deprem gerçeğini ve ivedilikle izlenmesi gereken yol haritasını değerlendirmenize sunmak istiyorum. "Dirençli Kent; Burdur" hedefi salt bir belediyenin, valiliğin, üniversitenin ya da TMMOB ve bağlı odaların tek başlarına ele alarak başarabilecekleri bir konu değildir.

Oysa, tarihsel döngü istatistiğine göre Burdur depremi uzak bir gelecekte olmayacaktır. Belki de önümüzdeki sayılı yıllar içinde deprem gerçeğiyle karşı karşıya kalacağız.

Artık hepimiz biliyoruz; "Deprem değil, çürük yapılar öldürür." Ve yine hepimiz biliyoruz ki depreme karşı bir kentin dayanıklı hale getirilmesinin maliyeti, önlem alınmadığı için yıkılan bir kentin ayağa kaldırılmasından her zaman daha ekonomiktir.

6 Şubat depremi bize, bu durumu en acı bir şekilde göstermiştir. O halde ivedilikle yapılması gereken; yukarıda saydığım tüm bileşenlerin bir seferberlik ruhuyla bir araya gelmeleridir.

Belediye, Valilik, Üniversite ve TMMOB başta olmak üzere konuyla ilgili tüm kurumlar "Dirençli Kent Burdur'u Yaratma Merkezi"ni birlikte oluşturmalı, bu amaçla gerekli tüm iş birliği protokolleri acilen imzalanarak mevcut yapı stoğunun envanteri çıkartılmalı, tüm yapıların adeta röntgeni çekilmelidir.

Bu bilimsel raporlar ışığında, ada ölçeğinden tekil yapıya kadar kentsel dönüşüm planlama ve projelendirme çalışmaları tamamlanmalıdır. Vatandaşı müteahhitle baş başa ve yalnız bırakmayacak şekilde finans olanakları yaratılmalı ve etaplar halinde uygulamaya geçilmelidir.

Sonuç olarak; Burdur'un geleceği tüm kurumlar olarak sizlerin elindedir.

Değerli Konuklar,

Sözlerimi bitirirken…Bu sempozyumun sonunda ortaya çıkacak önerilerin yalnızca birer metin olarak kalmamasını; izlenen, takip edilen ve Burdur'un geleceğine yön veren belgeler haline gelmesini ve en kısa sürede hayata geçirilmesini temenni ediyoruz.

Bu inançla, sempozyumumuzun başarılı geçmesini diliyor, emeği geçen herkese bir kez daha teşekkür ediyor, sizleri yürekten selamlıyorum.

Arif Balkanay
TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi

TMMOB MMŞP GÜNCEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ KURULTAYI

18.10.2025

Sevgili Meslektaşlarım,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulumuz adına hepinizi dostlukla, dayanışmayla, mücadele kararlılığıyla selamlıyorum.

Bugün burada bu dönem gerçekleştireceğimiz en önemli etkinliklerimizden biri için bir aradayız.

Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayına hepiniz hoş geldiniz.

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu olarak bu kurultayı, mesleğimizin ve meslektaşlarımızın sorunlarının tespiti ve çözüm önerileri üretmenin yanı sıra üyelerimizin harekete geçirilmesi, Oda-üye ilişkilerinin güçlendirilmesi ve ortak mücadele zeminimizi genişleterek örgütsel yapımızın tahkim edilmesi açısından da hayati önemde görüyoruz.

Bu nedenle 2024 yılı mayıs ayının sonunda toplanan 48. Birlik Genel kurulumuzda kararını aldığımız bu etkinliğe 29 ayrı İKK etkinlik alanımızda gerçekleştirdiğimiz yerel kurultaylarla hazırlandık.

Yerel kurultaylardaki tartışmalara altlık oluşturması düşüncesiyle gerek çalışma dönemimizde ve gerekse de geçmiş dönemlerde düzenlenen çalıştay, sempozyum, kongre ve kurultaylardan süzülen görüşler ışığında "Güncel Sorunlarımız ve Çözüm Önerilerimiz" başlıklı bir broşür hazırlayarak bu broşürü örgüt birimlerimiz aracılığıyla sizlerle paylaştık.

Tüm yerel kurultaylara mutlaka en az bir yönetim kurulu üyemiz katılarak sürece doğrudan destek sundu.

Yerel kurultaylar sürecinde ülkenin dört bir yanından meslektaşlarımızla bir araya geldik, konuştuk, tartıştık, paylaştık. Bugün bu salon, o buluşmaların sesi, sözü, iradesiyle dolmuş durumda.

Şimdi yerelde kabul edilen önerileri burada tartışarak örgütümüzü, örgütlülüğümüzü geliştirici kararlar haline getireceğiz.

Sözlerimin başında, Yerel Kurultaylarımızın gerçekleştirilmesini sağlayan İl Koordinasyon Kurullarımıza, kurultay katılımcısı siz değerli meslektaşlarımıza, merkezi kurultayımızın sekreteryasına ve TMMOB çalışanı arkadaşlarımıza Yönetim Kurulumuz adına çok teşekkür ediyorum.

Emeklerine, yüreklerine sağlık diyorum.

Sevgili Meslektaşlarım,

Biz mühendis, mimar ve plancılar, bilimi ve doğal kaynakları toplumun hizmetine sunan bir mesleği uyguluyoruz.

Bu toplumcu kimliğimizden dolayı örgütümüz TMMOB, kuruluş mevzuatı gereği üyelerinin hak ve çıkarlarını korumanın yanı sıra, kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında, yurdun doğal kaynaklarının bulunmasında, korunmasında ve işletilmesinde, çevre ve tarihi değerlerin ve kültürel mirasın korunmasında, tarımsal ve sınai üretimin artırılmasında, ülkenin sanatsal ve teknik kalkınmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak görevleri ile donatılmıştır.

Anayasadan ve kuruluş yasamızdan aldığımız bu görev çerçevesinde 70 yıllık tarihimizin tamamı boyunca bilimi rehber alan, üreten, sanayileşen, kalkınan, tarımda kendi kendine yeten, ürettiklerini de hakça bölüşen, bağımsız ve demokratik bir ülke özlemiyle mücadele ettik; mücadele etmeye de devam ediyoruz.

Örgütümüzün ve mesleğimizin bu toplumcu niteliği kaçınılmaz olarak hem mesleğimizi hem de meslek örgütümüzü rant ve çıkar çevreleri ile onların güdümündeki siyasi iktidarların hedefine oturtmaktadır.

Bir yandan bir çok mevzuatta yapılan yeni düzenlemelerle örgütümüzün mesleki denetim yetkileri kısıtlanıp, gelir kaynakları budanırken, TMMOB ve bağlı Odaları üzerinde hiyerarşik vesayet kurulup işlevsiz kılınmaya çalışılırken, asgari ücret belirleme yetkimiz elimizden alınarak ve SGK ile yaptığımız protokol tek yanlı olarak fes edilerek üyelerimiz piyasa aktörlerine karşı tümüyle savunmasız bırakılırken, diğer yandan da meslek uygulama alanlarımız da yaşama geçirilen ticarileştirme ve serbestleştirme uygulamaları ile mesleğimizin kamusal niteliğinin içi de boşaltılmaktadır.

Yani ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancıları hem örgütlü yapılarıyla hem de meslek mensubu kimlikleriyle çifte bir saldırı altında yaşamaktadır.

Meslek alanımıza yönelik saldırıların temelinde 1980'li yıllardan itibaren uygulanan neoliberal ekonomi politikaları yatmaktadır.

Devletin sosyal sorumluluklarından arındırılmasını, ekonomik alandan çekilmesini, kamusal varlık ve yatırımların özelleştirilmesini, üreticileri korumaya yönelik uygulamaların terk edilmesini, ücretli kesimlerin düşük maaş ve kötü çalışma koşulları altında çalıştırılmasını, uluslararası sermaye hareketleri önündeki tüm engellerin kaldırılmasını kamusal hizmetlerin ticarileştirilmesini hedefleyen bu politika ve uygulamalar meslek alanlarımızda yaşanan sorunların

da ana kaynağıdır.

Özelleştirmeye, piyasalaştırılmaya ve kuralsızlaştırmaya dayalı bu politika ve uygulamalarla, biz teknik elemanların varlık nedeni olan kamu mülkiyetindeki sanayi tesisleri, enerji santralleri, petrokimya ve demir-çelik tesisleri, tarımsal üretime dayalı kuruluşlarımız haraç mezat elden çıkarılarak bütün bu alanlarda ithalata, fason üretime, taşeronlaşmaya, kamu ve halka ait arazi ve mülklerin yağmalanmasına dayalı rant eksenli bir ekonomi inşa edilmiştir.

2002 yılından itibaren tek başına iktidar olan AKP'li yıllarda daha da ivmelenen bu sürecin bizi getirdiği yer yarattığı toplumsal yıkım ve toplumsal yoksulluk bir yana, sanayiden tarıma, madencilikten enerjiye tüm meslek uygulama alanlarımızda dışa bağımlılığın daha da pekişmesi, üretim yeteneğimizin ve mühendislik alt yapımızın aşındırılması, yapı denetiminden iş güvenliğine kadar birçok mesleki faaliyetimizin piyasalaştırılması olmuştur.

Bu süreçte, mühendislik, mimarlık ve planlama eğitiminin de içi boşaltılmış; istihdam boyutu gözetilmeden, hiçbir gereksinime dayandırılmadan, gerekli alt yapı oluşturulmadan seçim yatırımı ve ticari rant hesabıyla açılan bölüm ve fakültelerle bir yandan teknik eğitimin kalitesi düşürülürken, diğer yandan da işsizliğe, düşük ücretlere, esnek güvencesiz çalışmaya zemin yaratılmıştır.

Sevgili Arkadaşlar,

Geldiğimiz aşamada; iş güvencesine sahip olmamak, çalışma koşullarının giderek ağırlaşması, yetersiz ücret, işsizlik tehlikesi, sigortasız çalıştırılma, fazla çalıştırma, iş saatleri ihlali; sosyal hak ve özlük hakkı ihlalleri, insan onuruna yaraşır emeklilik sürecini yaşayamama ortak sorunumuz haline gelmiştir.

Kamuda çalışan meslektaşlarımız düşük ve eşitsiz ücret, sözleşmeli istihdam, özlük hakkı kayıpları ve liyakatsiz atamalar gibi sorunlarla yüz yüzedir.

Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın tamamına yakını yatırımların durması, projelerin iptal edilmesi, reel sektörün tıkanması gibi sorunlardan etkilendiler.

Serbest çalışan, küçük büro ve atölye sahibi meslektaşlarımızın pek çoğu artan maaliyetler, iş hacminin azalması, artan borç yükü nedeniyle iş yerlerini kapatmak zorunda kalmaktadır.

Genç meslektaşlarımız büyük oranda işsizlikle, umutsuzlukla ve gelecek kaygısıyla baş başadır.

İş bulabilen üyelerimizin ezici bir çoğunluğu meslek alanları dışında çalışmak zorunda kalmakta, görece iyi eğitim alan köklü üniversitelerden mezun olan genç meslektaşlarımızın önemli bir kısmı ile deneyimli birçok meslektaşımız geleceğini yurt dışında aramaktadır.

TMMOB'ye kayıtlı üye sayısı 2024 sonu itibariyle 700.000'i aşmıştır. Ülkemizde 86 farklı mühendislik mimarlık ve şehir planlama disiplinine yönelik eğitim veren bölüm ve fakültelere her yıl 80 binin üzerinde yeni öğrenci de kayıt yaptırmaktadır.

Her yıl alınan öğrenci kadar mezun verildiğini varsayarsak yılda ortalama 80.000 yeni mühendis iş hayatına atılıyor demektir.

Odalarımızın yapmış olduğu çalışmalara da yansıdığı üzere bugün en az dört meslektaşımızdan biri işsizdir ya da kendi mesleği dışındaki alanlarda çalışmaktadır.

Ülke ihtiyaçlarına uygun ciddi bir kalkınma, eğitim ve istihdam politikası oluşturulması gerekirken bu yapılmadığı, ülkemiz kaynaklarının sömürüsüne dayanan politikalarda ısrar edildiği için, bir yandan işsiz meslektaşlarımızın sayısı çığ gibi artarken, diğer yandan da, az sayıdaki nitelikli işgücümüzün gelişmiş ülkelere ihracına zemin yaratılmaktadır.

Gelecek hem ülkemiz mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmetleri açısından, hem de mühendis, mimar ve şehir plancıları açısından kaygı vericidir.

Sevgili arkadaşlar,

Biz mühendis, mimar ve plancılar, tarımsal ve sanayi üretiminin ve ülke kalkınmasının itici gücüyüz.

Ülke imarında, enerji üretim ve dağıtımının tüm aşamalarında, iletişim sektöründe, madenlerimizin bulunup işletilmesinde ciddi görevler üstleniyoruz.

Ülke sanayisinin, tarımının, doğal çevrenin, ormanlarımızın, tarihi kültürel varlıklarımızın korunması, geliştirilmesi ve gelecek kuşaklara taşınması asli sorumluluğumuz.

Bu boyutuyla bakıldığında, bilimi, tekniği, mühendisliği, mimarlığı, plancılığı, üretimi yatırımı, insanı doğayı dışlayan, dışa bağımlı piyasacı politika ve uygulamaların yıkıcı sonuçları yalnızca biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşam koşullarını kötüleştirmekle sınırlı kalmıyor.

Özelleştirme ve serbestleştirme politikaları ile ülkemizin üretim alt yapısının bitirilmesinin bedeli tüm topluma işsizlik, pahalılık yoksulluk ve yoksunluk geri dönüyor.

Ülkemizin sanayileşme hedefinden uzaklaşmasından ve özelleştirme uygulamalarından dolayı ekonomik krizlere karşı savunmasız hale geliyoruz.

Rantiyeye dayalı kentleşme ve yapılaşma uygulamaları nedeniyle afetlere kaşı savunmasız hale geliyoruz.

Kar hırsı nedeniyle alınmayan tedbirler nedeniyle iş cinayetlerine, işyeri felaketlerine karşı savunmasız hale geliyoruz.

Tarım ve hayvancılık alanında izlenen dışa bağımlı politikalar nedeniyle gıda krizi, kıtlık ve açlık tehlikesiyle boğuşuyoruz.

Geldiğimiz noktada ülkemizin hali içler acısıdır. Ülkemizin kalkınma hedeflerinden bilim ve teknolojiden uzaklaşması tüm alanlarda karşılığını bulmuş mafyatik, oligarşik bir rant ağı ülkeyi sarmıştır.

Geçtiğimiz aylarda ortaya çıkan ortak geleceğimizi ve kamu idaresine olan güveni dinamitleyen sahte diploma skandalı bu durumun en bariz örneği olarak karşımızda durmaktadır.

Yıllardır vurguladığımız gibi, liyakatin hiçe sayıldığı, meslek odalarının anayasal yetkilerinin gasp edildiği ve kamusal denetimin bilinçli olarak zayıflatıldığı bir sistemin bizi getirdiği nokta budur.

Ekonomisi tamamen çökertilmiş, hukukun siyasallaştığı, parlamentonun etkisizleştirildiği, anayasa ve yasaların anlamsızlaştırıldığı, tek adamın buyruğuyla yönetilen, aklın ve bilimin yerini hurafelerin, liyakatin yerini parti ve din devleti anlayışının aldığı, her alanda çeteleşen bir ülke tablosuyla karşı karşıyayız.

Bu acı tablonun yaratıcısı olan siyasi iktidarsa bu ülkenin en acil sorunları olan işsizlik, açlık, güvencesiz gelecek, her geçen gün artan borç yüküyle yüzleşmek ve çözüm aramak şöyle dursun toplumsal muhalefet unsurlarını baskı ve zor politikalarıyla sindirmek susturmak istiyor.

Demokratik seçimlerle ele geçiremediği belediyelere kayyumlarla el koyuyor.

Grevleri, festivalleri, konserleri yasaklıyor. Siyasallaştırdığı ve araçsallaştırdığı yargı eliyle parti kongrelerini iptal ediyor.

Seçilmiş belediye başkanları tutuklu, siyasiler tutuklu, bürokratlar, gazeteciler, öğrenciler tutuklu.

AKP'li olmak ya da tutuklu olmak arasındaki tercihte saklı olan "ileri demokrasi" elbette seçme hakkı da sunmaktadır! Vaziyet aslında ya bendensin ya bana karşısın durumundadır.

Ancak meydanlarda her geçen gün sayısı artan kalabalıklardan da görüldüğü üzere ne yaparlarsa yapsınlar, gelecekleri ve emekleri için mücadele eden milyonlarca yurttaşımızı teslim alamazlar.

Bugün sokaklarda büyüyen protesto dalgası her şeye rağmen birleşik bir sese dönüşmüştür ve en önemlisi AKP'nin 23 yılda inşa ettiği korku duvarı, geniş

halk kesimlerinin isyanıyla yıkılmış durumdadır.

Bu toplumsal dalga, ülkemizin içinden geçtiği zorlu koşulları ortaya sermekle sınırlı kalmamış, halkımızın ve onun içinde özellikle gençlerin öncülüğünde gelişen direniş ve yükselen mücadele eşit, özgür ve adil gelecek umudumuzu daha da büyütmüştür.

Buradan siyasi iktidara bir kez daha sesleniyorum:

Hiç kimsenin bu halkın iradesine, demokratik geleceğine ipotek koymaya hakkı yoktur.

TMMOB 70 yıllık tarihinin hiçbir evresinde baskıya ve karanlığa boyun eğmedi.

Hani Sabahattin Ali o meşhur şiirinde diyor ya:

"Biz istiyoruz ki, bu memlekette yapılan her iş,

Üç beş kişinin çıkarına değil, bu toprakları dolduran milyonların yararına olsun,

Biz istiyoruz ki bu topraklar üzerindeki insanlar,

Fikirlerinden dolayı değil bu yurdun bu halkın yararına veya zararına yaptıkları işlerden

dolayı hesap versinler"

TMMOB işte 70 yıllık tarihi boyunca böylesi bir sorumluluk ve bilinçle davrandı.

70 yıllık tarihimiz ülkemizin, mesleğimizin ve halkımızın yararına mücadeleyle geçti.

70 yıldır ne yaptıysak bundan sonra da öyle yapmaya, bilim ve tekniğin ışığında halkımız için çalışmaya devam edeceğiz.

Meslek alanımızı, meslektaşlarımızı ve ülkemizin geleceğini tehdit eden uygulamalar karşısında sessiz kalmayacağız.

İnanıyor ve biliyorum ki doğup büyüdüğümüz bu coğrafyada, emek emek büyüttüğümüz bu mücadele mutlaka ama mutlaka boy verecek, eşitliğin, özgürlüğün, emeğin, barışın, bilimin ve hakça paylaşımın egemen olduğu gelecek güzel günleri mutlaka ama mutlaka kazanacağız.

Bu inanç ve coşkuyla sizleri en içten duygularımla bir kez daha selamlıyorum. Başarılı bir etkinlik diliyorum.

Yaşasın TMMOB örgütlülüğü!

Yaşasın mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

XII. ULUSAL İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ KONGRESİ

22.10.2025

Değerli Konuklar, Sevgili Dostlar, Mücadele Arkadaşlarım, Değerli Meslektaşlarım, Kıymetli Basın Emekçileri,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına sizleri saygıyla, dostlukla selamlıyorum. İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanında ülkemizin en köklü ve kapsamlı etkinliği olan Kongremizin on ikincisinde bir aradayız. Hepiniz hoş geldiniz.

Bu önemli kongreyi büyük bir emek ve titizlikle hazırlayan Makina Mühendisleri Odamızın değerli Yönetim Kuruluna, kongre düzenleme ve yürütme kurullarına, bilim kurulumuza ve emeği geçen tüm dostlarımıza, TMMOB örgütlülüğü adına teşekkür ediyorum.

Bu vesileyle, Makina Mühendisleri Odamızın, işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında sergilediği öncü rolün, yayınladığı raporların, düzenlediği sempozyum ve eğitimlerin, bu alandaki kamusal bilincin oluşmasında ne denli hayati bir görev üstlendiğini özellikle belirtmek isterim.

Odamız, bu meselenin teknik olmanın ötesinde emek mücadelesinin de ayrılmaz bir parçası olduğunu her platformda cesaretle savunmuştur. Kendilerine bu kararlı duruşları için TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına şükranlarımı sunuyorum.

Sevgili Arkadaşlar;

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği olarak bizler meslek alanlarımıza ilişkin tüm konularda bilimsel ve teknik gelişmeler doğrultusunda, toplumun genel çıkarını gözeterek politikalar üreten, bu politikaları meslektaşlarımızla ve halkımızla paylaşan bir örgütüz. Enerjiden sanayiye, ulaşımdan tarıma kadar gündelik hayatın her alanında hepimizi yakından ilgilendiren pek çok konuda etkinlikler düzenliyoruz.

Tüm bu sorun alanları içerisinde en fazla yoğunlaştığımız konuların başında İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği gelmektedir. Bu iki sorun halkımızın can güvenliğini yakından ilgilendirdiği için bu alanları bizler de yakından takip ediyoruz. Hem odalarımız hem de Birlik olarak bu iki alanda sürekli olarak halkı bilinçlendirmeye, sorumluları uyarmaya çalışıyoruz.

Ne yazık ki bizlerin tüm uyarı ve çağrılarına rağmen gereken adımlar atılmıyor. Uyarılarımız ve önerilerimiz siyasi üst yapıda karşılığını bulmuyor.

Aksine Cumhurbaşkanlığı genelgesiyle yeniden kurulan Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyinden, bu konuda en yetkin en birikimli iki kuruluş olan TMMOB ve TTB dışlanıyor. Bu tutumu bir kez daha şiddetle kınıyorum.

Siyasi iktidarın bu ve benzeri tutum ve tercihlerinin nedenini bizler ve herkes çok iyi biliyor.

Çünkü bizler, iş kazalarına "fıtrat" demeyi reddediyoruz. Çünkü bizler, denetimsizliği, kuralsızlığı, liyakatsizliği ve emek düşmanlığını meşrulaştıran her türlü adıma karşı çıkıyoruz.

İstedikleri kadar görmezden, duymazdan gelsinler. Buradan bir kez daha ifade ediyorum.

Gerçekleşen iş cinayetleri ve iş kazalarının büyük çoğunluğunun önlenebilir olduğu bilinmektedir.

Bilimsel ve teknik ölçütler doğrultusunda atılacak adımlar ile göz göre göre "geliyorum" demekte olan facialara son vermek mümkündür.

İş kazaları ve meslek hastalıklarının temelinde, sermayenin azami kar hırsı ve emek aleyhine politikaları yatmaktadır.

Taşeronlaştırma, özelleştirme, sendikasızlaştırma, denetimsizleştirme, esnek istihdam politikaları, ağır çalışma koşulları ve kayıt dışı istihdam iş kazaları ve meslek hastalıklarının artmasına neden olmaktadır.

Mevcut yasal çerçeve, işçiyi korumak, iş güvenliğini sağlamak ve meslek hastalıklarını önlemekten çok sermaye çıkarlarını gözeten konumda bulunmaktadır.

Siyasi iktidar, mevzuatı ve çalışma koşullarını iyileştirici ve geliştirici adımlar atmaktan sürekli olarak kaçınmaktadır. Çünkü insan hayatını değil, rantı odağına almakta; çalışandan değil, işverenden yana taraf olmaktadır.

Soma'dan Ermenek'e, İliç'ten Amasra'ya, Hendek'ten Mecidiyeköy'e, Gayrettepe'den Kartalkaya'ya kadar iş cinayetlerinde ve denetimsizlik kaynaklı yaşanan facialarda yaşamını kaybedenler "kader kurbanı" değil, bu vahşi düzenin kurbanlarıdır.

Anıları önünde saygıyla eğiliyorum. Onları unutmayacağız, unutturmayacağız ve her düzeydeki sorumlularının hesap vermesi için mücadele etmekten vazgeçmeyeceğiz.

Sevgili katılımcılar,

Her yıl binlerce kişi işyerlerinde hayatını kaybediyor, on binlerce kişi ise iş kazaları ve meslek hastalıkları nedeniyle yaralanıyor ya da sakat kalıyor.

Türkiye, güncel verilere göre iş kazalarında en fazla insanın yaşamını yitirdiği ülkeler arasında Avrupa'da ilk sırada yer alıyor. Yeterli önlemler alınmadığı için kazalar ve ölümler her yıl artıyor.

Bu durum mevcut yasal düzenlemelerin iş kazalarını ve ölümlerini önlemekteki yetersizliğinin, ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda köklü ve yapısal sorunlar olduğunun en açık göstergesidir.

Bu kapsamdaki tek yasa olan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, sorunun merkezine inen ve ona göre çözümler üreten bir yasa değildir.

Yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iş cinayetleri ve ölümler artarak devam etmektedir.

Mevcut yasal çerçeve, işçiyi korumak, iş güvenliğini sağlamak ve meslek hastalıklarını önlemekten çok sermaye çıkarları ve neoliberal politikaları gözeten konumda bulunmaktadır.

Oysa, sosyal hukuk devletinin temel işlevi, güvenli bir çalışma ortamı oluşturmak, çalışanları çalışma ortamından kaynaklanan sağlık ve güvenlik risklerine karşı korumak, çalışanların güvenlik, sağlık ve refahını sağlamak ve geliştirmektir.

Tüm yasal çerçeve bu ana eksene oturtulmak zorundadır.

Bu yasadaki en önemli sıkıntılardan biri iş yerinde "kaza" olduğunda, sorumlu tutulacak kişilerin yine aynı işyerinde ücretli olarak çalıştırılan meslektaşlarımız olmasıdır.

İktidar, kamusal denetimi ortadan kaldırıp alanı tamamen piyasanın insafına terk etmiştir. Ortak Sağlık Güvenlik Birimleri sistemi, işverenin asli sorumluluğunu üzerinden atmasını sağlayan, İSİG hizmetlerini kamusal bir görev olmaktan çıkarıp tamamen ticarileştiren, meslektaşlarımızı işveren karşısında güvencesiz bırakan bir yapıya dönüşmüştür.

Devletin işçi sağlığı ve iş güvenliği alanındaki bu çarpık konumlanışı nedeniyle, devletin ve işverenin sorumluluğunda olması gereken pek çok şey İş Güvenliği Uzmanlarının omuzlarına yüklenmektedir.

İş güvenliği uzmanlarının tüm uyarılarına rağmen işverenlerin almadığı önlemler sonucu yaşanan ölüm, kaza gibi durumlarda dahi meslektaşlarımız günah keçisi ilan edilmekte, kazaların asli suçlusu olarak yargı önüne çıkartılmakta, hatta hapis cezaları verilebilmektedir.

Yapılması gereken şey, bu çarpıklığın düzeltilerek, işçi sağlığı ve iş güvenliğine kaynak ayırmayan, tedbirleri almaktan imtina eden, bu tedbirlere işgücü ve maliyet hesabıyla yaklaşan işverenlerin de yaşanan kazalardan ve meslek hastalıklarından asli sorumlu tutulacağı bir işleyişe geçilmesidir.

Sermayenin kâr hırsını gizlemek ve yükümlülüğünü üzerinden atmak için, meslektaşlarımızın bu vahşi sistemin 'günah keçisi' haline getirilmesi asla kabul edilemez!

Sevgili katılımcılar,

Bu çarpıklığa ek olarak söz konusu yasada mühendislik kavramı göz ardı edilerek, "iş güvenliği uzmanı" tanımı getirilmiş, mühendislik ile teknik elemanlık birbiriyle eşdeğer tutulmuş, iş güvenliği mühendisliği şekli bir yapıya dönüştürülmüştür.

İş güvenliği alanında mühendislere de teknik elemanlara da ihtiyaç vardır, ancak bu ihtiyaç "iş güvenliği mühendisliği" ve "iş güvenliği teknik elemanı" olarak ayrı ayrı tanımlanmalı ve bu yapı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar belirlenmelidir.

Bu sistem, İSİG uzmanını işverenin bir alt elemanı, bir maliyet unsuru olarak konumlandırmıştır. Oysa iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi, meslek etiğinin gereği olarak bağımsız ve kamusal denetimi önceleyen bir konumda olmalıdır.

TMMOB olarak, mesleğimizin ve meslektaşlarımızın itibarsızlaştırılmasına, kamusal denetim anlayışının yok edilmesine ve İSİG hizmetlerinin ticarileştirilmesine karşı mücadele etmeye kararlılıkla devam edeceğiz.

Bugün burada on ikinci kez toplanıyor olmamız, TMMOB'nin bu alandaki mücadelesinde ne denli kararlı ve ısrarlı olduğunun en somut göstergesidir.

Çeyrek asra yaklaşan bu kongreler serisi, yalnızca akademik bir bilgi paylaşım platformu değil, aynı zamanda emekten ve halktan yana kamusal politikalar üretmenin de zeminidir.

Bu yıl kongremizin ana teması "Dünyada ve Türkiye'de Değişimler, İSİG'de Örgütlenme" olarak belirlendi.

Bu tema, günümüzün yakıcı gerçekliğine doğrudan işaret etmektedir.

Dijitalleşme gibi teknolojik dönüşümlerin çalışma yaşamını yeniden şekillendirdiği, esnek ve güvencesiz çalışma biçimlerinin kural haline geldiği bir çağdayız.

Bütün bu değişimler, işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında da yeni mücadele başlıkları ve yeni örgütlenme biçimlerini zorunlu kılmaktadır.

Unutmayalım ki, iş kazaları ve meslek hastalıkları, sadece teknik bir eksiklik değil, temelde bir örgütlenme eksikliğinin de sonucudur!

Yeni teknolojiler üretim süreçlerini hızlandırırken, bu hızlanma beraberinde daha yoğun bir sömürüyü, yeni ergonomik ve psikososyal riskleri de beraberinde

getirmektedir. Bu nedenle, İSİG alanındaki mücadelemiz artık sadece fiziki riskleri değil, çalışma psikolojisini, mobbingi ve güvencesizliğin yarattığı stres yükünü de kapsamak zorundadır.

Bu zorluklar karşısında elimizdeki en güçlü araç, emekçilerin ve meslektaşlarımızın birleşik gücüdür.

Sermaye, bireysel sözleşmelerle bizi bölmeye çalışırken, biz bu yılki Kongremizin ana temasıyla bu bölünmüşlüğe örgütlü bir yanıt vermenin yollarını arıyoruz.

Kongremiz bu yeni dönemin risklerini ve olanaklarını bütünlüklü bir bakış açısıyla ele almayı hedefliyor.

Umuyor ve inanıyorum ki, dört gün boyunca yapılacak sunumlar ve tartışmalar, yalnızca mevcut sorunları tespit etmekle sınırlı kalmayacak, aynı zamanda geleceğin çalışma ortamını insan onuruna yakışır bir şekilde kurmanın yollarını da ışık tutacaktır.

Sevgili Dostlar,

Hepimiz yaşayarak görüyoruz.

Bugün ülkemize hâkim olan düzen, bir avuç ayrıcalıklı zümrenin emeğin ve doğanın kanını emdiği, geleceğimizi ipotek altına alan bir sömürü düzenidir.

Hukukun üstünlüğünün değil, üstünlerin hukukunun işlediği bu düzende cezasızlık adeta teşvik edilir hale gelmiştir.

Adaletin, demokrasinin, hukukun ve liyakatin bu denli aşındırıldığı bir ülkede ne iş yerinde güvenlikten ne de sokakta huzurdan bahsedilebilir.

Bu acımasızlık, sadece iş cinayetleri tablosunda değil; tarım alanlarının talanında da ormanların ranta açılmasında da endüstriye yaklaşımda da kentleşme politikalarında da ülkenin teknik ve bilimsel birikiminin heba edilmesinde de kendini göstermektedir.

Bu nedenle bizim için çözümün adresi bellidir:

Çözüm, emekten, halktan, demokrasiden ve bağımsızlıktan yana bir toplumsal düzenin kurulmasından geçmektedir.

Yeni bir yaşamı kurma mücadelemizde, örgütlenmenin ve dayanışmanın gücüne inanarak, Kongremizin başarılı geçmesini diliyor; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yaşasın Örgütlü Mücadelemiz! Yaşasın TMMOB!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB SANAYİ KONGRESİ'NE GİDERKEN: AR-GE VE YATIRIM TEŞVİK SÜREÇLERİ ETKİNLİĞİ

01.11.2025

Sevgili Meslektaşlarım,
Makina Mühendisleri Odamızın ve TMMOB'ye bağlı Odalarımızın Değerli Başkanları, Yöneticileri,
Ülkemizin bilimsel birikimine yön veren saygıdeğer akademisyenler, araştırmacılar ve değerli konuklar;
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu ve şahsım adına hepinizi saygı, sevgi ve dostlukla selamlıyorum.

Bu yılın sonunda yirmi beşincisini düzenleyeceğimiz TMMOB Sanayi Kongresi öncesinde, "Sanayi Kongresi'ne Giderken / Ar-Ge ve Yatırım Teşvik Süreçleri" başlığıyla düzenlenen bu anlamlı etkinlikte sizlerle bir arada olmaktan büyük mutluluk duyuyorum.

Ülkemizin uzun süredir sanayisizleştirme politikaları, kamusal varlıkları ve toplumsal birikimlerin tasfiyesi ile karşı karşıya bırakıldığı bir dönemde; sanayileşmeyi, Ar-Ge'yi, üretimi ve kalkınmayı birlikte tartışmak büyük önem taşımaktadır.

Böylesi bir etkinlik, yalnızca teknik bir değerlendirme değil, aynı zamanda ülkemizin bilimsel, teknolojik ve toplumsal geleceği üzerine hep beraber düşünmenin zeminini yaratmaktadır.

Bu etkinliğin hem sanayimizin gerçek ihtiyaçlarını hem de Ar-Ge'nin planlı kalkınmadaki yerini yeniden tartışmaya açması bakımından son derece değerli olduğuna inanıyorum.

Sanayi ve kalkınmayı çok yönlü olarak tartıştığımız bu etkinlikler kapsamında Nisan ayında İstanbul'da TMMOB Sanayi Kongresine Giderken Dünyada Ve Türkiye'de Sanayi Politikaları üzerine ve Ekim ayında Ankara'da, Sanayi Kongresine Giderken Savunma Sanayii üzerine çok kıymetli görüş ve değerIendirmeler sunuldu.

Bugün aynı şekilde, bu etkinliğimizde ortaya çıkacak görüşlerin, Aralık ayında Ankara'da gerçekleştireceğimiz "Emperyalizmin Yeni Biçimleri ve Sanayileşme Stratejileri" temalı TMMOB Sanayi Kongresi'ne önemli katkılar sunacağına inanıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Bugün dünyada insanlık tarihinin en hızlı teknolojik dönüşümüne tanıklık ediyoruz. Yapay zekâdan kuantum hesaplamaya, sürdürülebilir malzemeden

otonom sistemlere kadar pek çok yenilik yalnızca sanayiyi değil, toplumsal yaşamın tüm alanlarını yeniden şekillendiriyor.

Ancak bu teknolojik dönüşüm, küresel ölçekte eşitsiz biçimde ilerlemektedir. G7 ülkeleri dünya ekonomisinin büyük bölümünü kontrol ettiği gibi, teknoloji üretimi ve patent alanında da belirleyici konumdadır.

Yaşanan her teknolojik gelişme, üreten ve tüketen ülkeler arasındaki bağımlılık ilişkisini derinleştirmekte; gelişmekte olan ülkeleri teknoloji tüketicisi konumuna hapsetmektedir.

Türkiye gibi sanayileşmesini tamamlayamamış ülkelerde teknoloji politikaları, maalesef uzun vadeli bir kalkınma vizyonundan yoksun şekilde, günlük siyasi ve rantçı çıkarlar doğrultusunda şekillendirilmektedir.

Bizler biliyoruz ki, bir ülkenin bilim ve teknoloji politikası, kalkınmanın pusulasıdır. Sanayi devriminden bugüne kadar yaşanan her ekonomik sıçrama, teknolojik atılımı merkezine alan planlı kalkınma stratejileri sayesinde gerçekleşmiştir.

Ne yazık ki ülkemizde 1980'li yıllardan itibaren uygulanan rant temelli ekonomi politikaları, üretimi, sanayiyi, mühendisliği ve bilimi geri plana itmiş; ülke ekonomisini inşaat ve finans rantına bağımlı hale getirmiştir.

Değerli Arkadaşlar,

Ar-Ge, bir ülkenin sanayileşmesinin, kalkınmasının, nitelikli emeğin ve teknolojik ilerlemenin en temel bileşenidir.

Ancak ülkemizde bu alan, kamusal planlamadan koparılmış; kısa vadeli teşvik politikalarına, yabancı sermaye odaklı yatırımlara ve dışa bağımlı üretim süreçlerine indirgenmiştir.

Hepinizin bildiği gibi, sanayileşmenin temel dinamikleri artık yalnızca üretim kapasitesiyle değil, bilimsel bilgi, teknoloji üretimi ve Ar-Ge yetkinliğiyle belirlenmektedir.

Bugün Ar-Ge'ye ayrılan kaynakların sınırlı düzeyde artmış olması, tek başına bir başarı göstergesi değildir. Asıl belirleyici olan, bu kaynakların nasıl, kimler için ve hangi amaçla kullanıldığıdır.

Ülkemizde Ar-Ge politikaları, çoğu zaman sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda kar ve rant üzerinden şekillenmektedir. Oysa Ar-Ge'nin toplumsal yarar yaratabilmesi için, yalnızca teşviklerle değil; kamucu politikalarla, planlı kalkınma anlayışıyla yürütülmesi gerekir.

Yerli sanayiye, kamu işletmelerine, KOBİ'lere, mühendislik birikimimize dayalı

bütünlüklü bir Ar-Ge stratejisi ise ne yazık ki geliştirilmemiştir.

Ar-Ge faaliyetlerinin üretimden kopuk yürütülmesi, ülkemizin teknoloji düzeyini yükseltmek yerine dışa bağımlılığı artırmakta; "yüksek teknoloji" diye sunulan birçok üretim süreci, ithal girdi ve lisans bağımlılığı içinde sürdürülmektedir. İşte bu tablo, kalkınma hedeflerimizi zayıflatmakta, ülkemizi küresel tedarik zincirlerinin taşeronu konumuna itmektedir.

Oysa biz biliyoruz ki, bilimsel bilgi ve teknik, ancak kamusal planlamayla, toplumsal ihtiyaçlara göre ve bağımsız bir sanayileşme politikasıyla bütünleştiğinde gerçek anlamda ilerleme yaratır.

TMMOB olarak biz, Ar-Ge'yi yalnızca ekonomik rekabetin bir unsuru değil; kalkınmanın ve sanayileşmenin temel dayanağı olarak görüyoruz. Toplumun ihtiyaçlarına yanıt veren, emeği önceleyen, doğayı ve yaşamı koruyan üretim modellerinin bir parçası olarak görüyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Ar-Ge'nin gelişmesi yalnızca laboratuvar, teşvik ya da bütçeyle sınırlı değildir. Bir ülkenin en büyük sermayesi, özgür düşünen, sorgulayıcı ve üretken insan gücüdür.

Ne var ki ülkemizde liyakatten uzak, bilimi değersizleştiren politikalar; mühendisler, mimarlar, şehir plancıları başta olmak üzere okumuş, yetişmiş insanlarını, gençleri umutsuzluğa ve geleceğini yurt dışında aramaya itmektedir.

Bu kaybın bedelini yalnızca bireyler değil, bütün bir ülke olarak ödemekteyiz.

Bilimsel üretimi geliştirmek istiyorsak, eğitimden başlayarak planlı, kamusal, laik ve özgür bir bilim ortamı yaratmak zorundayız.

Üniversiteleri susturarak, bilimi metalaştırarak, araştırmacıyı değersizleştirerek Ar-Ge yapılamaz; teknoloji geliştirilemez; kalkınma sağlanamaz.

Sanayileşmenin başarısı, bilimsel bilgi, nitelikli mühendislik, kamusal planlama ve demokratik yönetim bütünlüğüyle mümkündür.

Bu bütünlüğü yeniden inşa etmeden, ne üretimde nitelikli bir sıçrama yapılabilir ne de Ar-Ge ülkenin refahına hizmet edebilir.

Bugün Türkiye'nin yaşadığı ekonomik, siyasal ve toplumsal krizler işte bu anlayışın; üretimden koparılmış bir ekonomi modelinin, planlamanın ve kamuculuğun tasfiyesinin doğal sonucudur.

Biz mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları olarak; bilimden, akıldan, emekten, doğadan, bağımsızlıktan ve adaletten yana bir kalkınma anlayışını savunmaya devam edeceğiz.

Kaynakların halkın yararına kullanıldığı, üretimin planlı biçimde örgütlendiği, Ar-Ge'nin üreten, kalkınan, hakça bölüşen bir ülke anlayışıyla bütünleştiği bir gelecek mümkündür.

Bizler, "rekabet için Ar-Ge" değil; "kalkınma için Ar-Ge, halk için üretim" anlayışını savunuyoruz.

Eminim ki bilimin, emeğin, dayanışmanın ve aklın ışığında, ülkemiz hak ettiği aydınlık, üretken ve bağımsız geleceğe mutlaka kavuşacaktır.

Değerli Arkadaşlar,

Sözlerime son verirken, bu etkinliği büyük bir özveriyle hazırlayan Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu'na, İzmir Şubemizin değerli yöneticilerine, bilim, düzenleme ve yürütme kurullarına, katkı sunan tüm hocalarımıza ve çalışan arkadaşlarımıza içtenlikle teşekkür ediyorum.

Etkinliğimizin başarılı geçmesini diliyor; bilimin, aklın, emeğin, barışın ve toplumsal gönencin egemen olduğu bir Türkiye umuduyla hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Esen Leyla İmren
TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu Üyesi

KAYNAK TEKNOLOJİLERİ ULUSAL KONGRE VE SERGİSİ

07.11.2025

Değerli Konuklar, Değerli Hocalarım, Değerli Meslektaşlarım, Sevgili Öğrenciler ve Sevgili Basın Mensupları,
Makina Mühendisleri Odamız tarafından bu yıl on dördüncüsü düzenlenen Kaynak Teknolojileri Ulusal Kongre ve Sergisi'ne hepiniz hoş geldiniz. TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına sizleri saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Kongrenin düzenlenmesinde emekleri bulunan Danışma, Düzenleme, Yürütme Kurullarımıza, Makina Mühendisleri Odamızın Genel Merkez ve Ankara Şube yöneticilerine, kongre sekreterleri, Oda çalışanları ve görüşlerini bizlerle paylaşacak uzmanlarımıza teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Teknolojik gelişmelerin giderek hızlanması, sanayinin ve her teknik alanın özgül gereksinimleri, bu tür bilimsel kongre ve sergilerin önemini daha da artırmaktadır.

Kaynak teknolojileri alanındaki yeni gelişmeler ve yaklaşımlar ile bu alanda üretilen bilgi ve teknolojileri paylaşma amacıyla ilkini 1997 yılında gerçekleştirdiğimiz Kaynak Teknolojisi Kongreleri, oluşturduğu bilgi birikimiyle sektörün en önemli bilimsel-teknik platformlarından biri haline gelmiştir.

Konunun farklı alanlardaki uzmanlarını ve uygulayıcılarını bir araya getirerek bilginin yaygınlaşmasını, ihtisaslaşmasını ve toplumsallaşmasını sağlayan Odamızın bu önemli çabasını yürekten kutluyorum.

Değerli Konuklar,

Kaynak teknolojisi, tasarım, imalat, bakım ve montaj gibi çok geniş bir alanda kullanılan; sanayileşme sürecimizle birlikte hızla gelişen bir üretim yöntemidir.

Üretim teknolojilerindeki ilerlemelerle birlikte kontrol yöntemleri, kalite güvence sistemleri, eğitim ve belgelendirme süreçleri de yenilenmektedir.

Dolayısıyla kaynaklı imalatı yalnızca bir üretim aracı olmaktan çıkarıp, ülkemizin küresel rekabet gücünü belirleyen stratejik bir unsur haline getirmiştir.

İmalata yönelik, özel süreçler gerektiren kaynaklı üretim, yüksek dikkat ve standartlar ister.

Uygun yapılmayan işlemler kısa vadede fark edilmese de ciddi maliyetlere ve

risklere yol açabilir. Bu nedenle kaynaklı imalatın her aşamasında denetim, eğitim ve kalite kontrolü büyük önem taşımaktadır.

Endüstri 4.0 uygulamalarıyla birlikte robotik ve mekanize kaynak sistemlerinin yaygınlaşması, hataları azaltarak verimliliği artırmakta, üretimin geleceğini yeniden şekillendirmektedir.

Bu dönüşüm süreci, kaynak teknolojilerinde yenilikçi uygulamaların ve standardizasyonun geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Ülkemizin küresel rekabette güçlü bir konuma gelebilmesi için, teknolojik gelişmelerin üretime aktarılması ve bu alandaki çalışmalara gereken desteğin verilmesi gerekmektedir.

Değerli Konuklar,

Kaynaklı imalat teknolojilerindeki ilerlemeler, ülkelerin sanayi rekabet gücünü, ihracat kapasitesini ve üretim kalitesini doğrudan belirlemektedir.

Artan küresel rekabet, ülkeleri yalnızca üretici değil, aynı zamanda teknoloji geliştirici bir konuma yöneltmektedir.

Ülkemizin bu dönüşüme yalnızca kullanıcı olarak değil, katılımcı ve üretici bir ülke olarak dahil olması stratejik bir zorunluluktur.

Bu süreç, aynı zamanda ülkeler arasındaki bağımlılık ilişkilerini de yeniden şekillendirmektedir.

Türkiye'nin kaynaklı imalat alanında araştırma, yenilik ve eğitim kapasitesini güçlendirmesi, küresel pazarda rekabetçi kalabilmesi için hayati önem taşımaktadır.

Bu durum hem sanayi üretimimizi hem de ülkemizin küresel rekabet gücünü doğrudan etkileyecektir.

Bu nedenle, kaynaklı imalat alanındaki her gelişmeyi yalnızca teknolojik bir ilerleme olarak değil, ülkemizin üretim gücünü, sanayileşmesini ve toplumsal refahını büyütecek bir kamusal değer olarak görmek zorundayız.

Değerli Konuklar,

Ülkemizdeki 700 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının meslek örgütü olan TMMOB, meslektaşlarımızın mesleki, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimleri kadar mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarını da amaç edinmiştir.

Bu nedenle meslek alanlarımızla ilgili tüm konularla yakından ilgilenerek ülkemiz, sanayimiz ve halkın çıkarlarının bütünü doğrultusunda görüş

oluşturmaya çabalıyoruz.

Bu çabamız, en yurtsever duygularımızın dışavurumudur.

Mesleğimizin ve meslektaşlarımızın çıkarının halkımızın ortak çıkarından ayrıştırılamayacağına olan inancımız, ülkemizin eşit, özgür ve aydınlık geleceğine dair umudumuzun dışavurumudur.

Mücadelemizin de ta kendisidir.

Çünkü biliyoruz ki, içinden geçtiğimiz çoklu kriz koşullarında ülkemizin geleceğine ilişkin umudumuzu büyütmek istiyorsak aklın ve bilimin yönlendiriciliğine daha fazla başvurmamız gerekiyor.

Aklı ve bilimi bir kenara itip hurafelere teslim olduğumuz anda, bu topraklar bizler için bir bataklık olacaktır.

Yıllarca uygulanan rant temelli politikalar, üretimi, yatırımı, sanayileşmeyi, bilimi, teknolojiyi, mühendisi ve insanı ikincilleştiren bir ekonomik yapı oluşturmuştur.

Bugün içinden geçtiğimiz sürecin nedenini biraz da burada aramamız gerekiyor.

Yaşayamaz hale gelmemizin, açlığın, yoksulluğun, güvencesizliğin, demokrasinin ve hukukun ayaklar altına alınmasının; siyasilerin, seçilmiş belediye başkanlarının, öğrencilerin, sanatçıların, gazetecilerin hapsedilmesinin nedeni işte bu düzendir.

Yağmanın, talanın, ülke zenginliklerimizin satılmasının nedeni bu düzendir.

Bu tablo karşısında tavrımız açıktır;

Bilim ve teknolojide yetkinleşmeli, bunu ülke ölçeğinde refah sağlayıcı toplumsal-ekonomik faydaya dönüştürmeli ve bu amaçla kapsamlı bir ulusal strateji belirlenmelidir.

40 yılı aşkındır süren özelleştirme, serbestleştirme, kuralsızlaştırma, finans ve rant uygulamalarıyla tahrip edilen ekonomik ve sosyal yapı, kamusal bir anlayışla yeniden ayağa kaldırılmalıdır.

Üretimden yana kamucu politikalar hayata geçirilmeli; üreten, sanayileşen ve hakça bölüşen bir ekonomik anlayış benimsenmelidir.

Doğaya ve insan yaşamına saygı gösteren bir yaklaşımla üretim, sanayileşme, kalkınma, tam istihdam ve toplumsal refah perspektifi benimsenmelidir.

Topraklarımız, yeraltı ve yerüstü kaynaklarımız, mühendislerimiz ve emekçilerimiz ülkemizin gelişmesi için seferber edilmelidir.

Bizler TMMOB olarak 1970'li yıllardan bu yana sahip olduğumuz bilimsel-teknik aklı, sömürgenlerin değil halkın çıkarları için kullanmanın mücadelesini verdik, veriyoruz, vermeye devam edeceğiz.

Bu inançla, biliyoruz ki aklın ve bilimin ışığında aydınlık bir geleceği hep birlikte kuracağız.

Bu duygu ve düşüncelerle kongremizin hepimiz adına verimli geçmesini diliyor, TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına hepinizi bir kez daha saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TAKSAV 32. YIL KOKTEYLİ

24 Eylül 2025

Değerli dostlar, sevgili konuklar

Bugün burada, çok kıymetli bir mirasın, Toplumsal Araştırmalar Kültür ve Sanat için Vakıf'ın 32. kuruluş yıldönümünü kutlamak için bir aradayız.

Hepinizin bildiği gibi Vakfımız, Oğuzhan Müftüoğlu'ndan Can Yücel'e, Rıfat Ilgaz'dan Korkut Boratav'a, Fikret Başkaya'dan Muzaffer Erdost'a, Emil Galip Sandalcı'dan Halit Çelenk'e kadar bu ülkenin tarihinde önemli yerleri olan çok sayıda ismin katkısı ve emeğiyle kuruldu.

12 Eylül Darbesi'yle kesintiye uğratılan ülkemizin sol-sosyalist birikiminin yeniden canlandırılması; yaratıcı-yenilikçi fikirlerin geliştirilmesi; liberalizmin tahakkümü altına girmiş kültür ve sanat hayatının özgürleştirici bir zeminde yeniden üretilmesi; başka türlü bir ülkeye özlem duyanların yan yana gelebilmesi vakfın kuruluşun en önemli amaçlarıydı.

TAKSAV kuruluşundan itibaren, ülkenin önde gelen aydınlarının, sanatçılarının, akademisyenlerinin, uzun süre cezaevlerinde kalmış devrimcilerin bir araya geldiği, fikirlerini paylaştığı önemli bir entelektüel üs oldu. 1990'lı yıllar sonrasında solun, sosyalistlerin ortaya çıkardığı pek çok değer, pek çok fikir, pek çok kurum TAKSAV'da yürütülen geniş ve katılımcı tartışmaların ürünü oldu.

Bilimden sanata, edebiyattan siyasete uzanan geniş bir alanda; yaratıcı, özgürlükçü ve demokratik bir anlayışla üretimi destekledi. "Susup izlemek" yerine "birlikte konuşmayı, birlikte yaratmayı" esas aldı. Zor zamanlarda sözün, tiyatronun, sinemanın, şiirin, edebiyatın gücüyle nefes aldı.

32 yılda vakfımız bünyesinde yüzlerce panel, atölye, seminer, söyleşi, buluşma ve sempozyumlar gerçekleştirdik. Düşünce hayatını zenginleştiren ve akademik tartışmaları besleyen çok sayıda yayının basılmasını sağladık. Temas ettiğimiz gençlere fikir ve cesaret aşılayarak başka dünyaların kapılarını aralamalarına vesile olduk.

1996'dan bu yana düzenlediğimiz Uluslararası Ankara Tiyatro Festivali ve 2012'den beri düzenlediğimiz Uluslararası İzmir Tiyatro Festivali ile binlerce oyunun izleyicilerle buluşmasını sağladık. Hayatları boyunca hiç Tiyatro görmemiş yoksul halk kesimlerinin tiyatroyla, tiyatrocularla buluşmasını sağladık.

Son olarak geçtiğimiz yıl başlattığımız TAKSAV Arşiv Projemiz ile arşivimizde

bulunan yayınları dijital ortama taşıyarak, 1970'li yıllar boyunca toplumu etkileyen, yönlendiren tarihsel belgeleri erişilebilir hale getirdik.

Tüm bu çalışmalar, tek tek bireylerin değil, ortaklaşa bir emeğin, bir dayanışmanın ürünüdür. Bize öğretilen çalışma ve paylaşma kültürünün sonucudur.

TAKSAV, Ankara'daki genel merkez faaliyetlerinin yanı sıra, İstanbul Kadıköy'de, İzmir'de, Bursa'da, Edirne'de, Gaziantep'te, Bodrum'da ve Didim'de şube ve temsilcilikler aracılığıyla faaliyetlerini sürdürüyor. Çok yakın zamanda Akçay'da da bir temsilciliğimiz açılacak. Bu çalışmalara katkı veren, TAKSAV'ın kuruluş amacının ve iddialarının yaygınlaşması için emek veren tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Bugün 32. yılımızı kutlarken, geçmişin değerli birikiminin bugünlere taşınmasına vesile olan tüm arkadaşlarımıza minnet duygularımızı iletiyor, geleceğe dair inancımızı yineliyoruz: Biz biliyoruz ki, özgürlükçü, dayanışmacı, yaratıcı bir dünya, ancak birlikte üreterek ve birlikte direnerek kurulabilir.

TAKSAV'ı var eden tüm kuruculara, bugüne taşıyan tüm emekçilere ve bizlerle omuz omuza yürüyen herkese şükranlarımızı sunuyorum. Daha uzun yıllar TAKSAV bünyesinde yapacağımız çalışmalarda yan yana olmak dileğiyle nice yıllara, nice ortak düşlere…

Hepinize hoş geldiniz, teşekkür ederim.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

13. İZMİR TİYATRO FESTİVALİ AÇILIŞ KONUŞMASI

28 Kasım 2025

Sayın Konuklar, Festivalimizi Destekleyen Kurum ve Kuruluşların Değerli Temsilcileri, Sevgili Sanatseverler, Değerli Sanatçılar, Sevgili Basın mensupları,

Hepiniz İzmir'e ve bu yıl onüçüncüsünü büyük bir gurur ve umutla gerçekleştirdiğimiz Uluslararası İzmir Tiyatro Festivali'nin açılış galasına hoş geldiniz.

Sizleri TAKSAV Yönetim Kurulu adına saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Açılış filmimizden de izlediğiniz üzere, Vakfımızın amacı, en özet şekliyle, toplumun kültürel ve sanatsal yönden gelişimine bilimsel, özgürlükçü ve demokratik bir anlayışla katkıda bulunmak, yaratıcı ve araştırmacı düşüncelerin gelişmesine yardımcı olmaktır.

Kuruluş amacımızdan da anlaşıldığı üzere, bizler, kültür ve sanatı toplumsallaşmanın, birlikte eşit, özgür bir şekilde ve barış içinde yaşamanın temellerinden birisi olarak değerlendiriyoruz. Bu çerçevede bir dizi çalışma yürütüyoruz.

Bu doğrultuda 1996 yılından bu yana Ankara'da düzenlediğimiz Uluslararası Ankara Tiyatro Festivali ile 2012 yılından bu yana İzmir'de düzenlediğimiz Uluslararası İzmir Tiyatro Festivali vakfımızın en önemli etkinlikleri arasında yer almaktadır.

Artık gelenekselleşen ve Türkiye'nin en büyük, en kapsamlı ve en uzun soluklu tiyatro etkinliği haline gelen Uluslararası Ankara Tiyatro Festivalinin 28. sinin açılış galasını geçtiğimiz hafta sonu gerçekleştirdik.

On gün sürecek olan festivalimiz "**yaşanabilir bir dünya için sanat**" ana temamızla Ankaralı sanatseverleri tiyatro heyecanıyla buluşturmaya devam ediyor.

Şimdi İzmir'deyiz.

Bu gece buradan EGE'nin incisi İzmir'den tüm tiyatroseverlere, yüreği iyilikten, eşitlikten ve özgürlükten yana atan tüm dostlara onüçüncü kez bir kez daha merhaba demenin mutluluğunu yaşıyoruz.

Bu coşku ve heyecanı bizlerle paylaşan sizlere, yürekten teşekkür ediyoruz.

İyi ki varsınız, iyi ki bir aradayız.

Değerli Konuklar,

Hepinizin yakından bildiği gibi sanat açısından özellikle de tiyatrolar açısından çok zor dönemlerden geçiyoruz.

Ülke olarak yaşadığımız derin ekonomik kriz bir yandan tiyatro oyunlarının ve salonlarının maliyetlerini yükseltirken, diğer yandan da halkın tiyatro oyunlarına ilgisini azaltıyor.

Yoksul halk kesimleri, özellikle de gençler ve öğrenciler temel ihtiyaçlarını karşılamakta bile zorlanırken ilk olarak sinema, tiyatro, konser gibi sanatsal etkinliklerden feragat ediyorlar.

Vakfımızın yaptığı bu festivaller, geniş halk kesimlerini tiyatro oyunlarıyla buluşturmak açısından büyük bir olanak sunuyor.

Festivalimize bu yıl İzmir Büyükşehir, Manisa Büyükşehir, Bornova, Konak, Karabağlar ve Narlıdere Belediyeleri ile TMMOB, KESK, TTB ve Birgün Gazetesi başta olmak üzere sanatın, bilimin ve kültürün gücüne inanan birçok kurum destek veriyor.

Verdikleri katkılarla festivalimizin yaşam bulmasına destek olan tüm kurum ve kuruluşlara özellikle de Belediyeler üzerinde baskının bu denli arttığı, belediyelerin tüm sosyal-kültürel harcamalarının tehdit olarak görüldüğü böylesi bir dönemde bizlere katkılarını sürdüren Belediyelerimize şükranlarımızı sunuyorum.

Sevgili Dostlar

Ülke olarak çok zorlu bir dönemden geçiyoruz. Bir yandan yıllardır süregelen derin ekonomik sile kriz, diğer yanda hukuksuz uygulamalar hepimizin hayatını çekilmez kılıyor.

Açlığın yoksulluğun, işsizliğin, güvencesiz bir geleceğin içerisine hapsolmuş durumdayız.

Ekonomisi tamamen çökertilmiş, hukukun tamamen siyasallaştığı, parlamentonun etkisizleştirildiği, anayasa ve yasaların anlamsızlaştırıldığı, aklın ve bilimin yerini hurafelerin, hukuk devleti anlayışının yerini kişi ve parti

devleti anlayışının aldığı bir ülke tablosuyla karşı karşıyayız.

Bu acı tablonun yaratıcısı olan siyasi iktidarsa yaşanan sorunlarla yüzleşmek ve çözüm aramak şöyle dursun toplumsal muhalefet unsurlarını baskı ve zor politikalarıyla sindirmek susturmak istiyor.

Demokratik seçimlerle ele geçiremediği belediyelere kayyumlarla el koyuyor.

Grevleri, festivalleri, konserleri, sanatsal etkinlikleri yasaklıyor. Seçilmiş belediye başkanları tutuklu, siyasiler tutuklu, sanatçılar tutuklu, meslek odası yöneticileri tutuklu, bürokratlar, gazeteciler, yazarlar, çizerler öğrenciler tutuklu.

Yaşamın her alanına sirayet eden bu karanlık tablo, tüm halk kesimlerinin yanı sıra genç kuşakların omuzlarına da ağır bir yük bindirmektedir.

Gençlerimiz geçinemiyor. Eğitimden kültüre, sanattan bilime uzanan tüm alanlarda hak ettikleri imkânlara erişemiyor.

Üniversite kampüslerinde, sokaklarda, işyerlerinde ifade alanları daraltılıyor.

Ancak gençlerimiz bu zorlu koşullar altında dahi, üretme, direnme ve umut etme cesaretini gösteriyor. Onların bu inatları, onların bu dirençleri tüm topluma ve hepimize örnek oluyor.

İşte tamda da bu nedenle, her yıl bir tema etrafında düzenlediğimiz İzmir Tiyatro Festivali'nin bu yılki temasını GENÇLİK olarak belirledik.

Amacımız, gençlerin sesini, estetiğin gücüyle birleştirerek, hep birlikte daha güzel yarınlara olan inancımızı tazelemek.

Çünkü gençlik, salt bir yaş aralığı değil, bir arayış, bir sorgulama, dünyayı olduğu gibi kabullenmek yerine onu dönüştürme iradesidir.

Çünkü gençlik; karanlığa karşı aydınlığın, baskıya karşı cesaretin, yılgınlığa karşı umudun, suskunluğa karşı direnişin sembolüdür.

Önümüzdeki 10 gün boyunca, yurt içinden ve farklı ülkelerden gelen tiyatro toplulukları gençlik temalı oyunlarıyla sahnelerimizde olacak.

Farklı diller konuşacak, farklı kültürlerden hikâyeler anlatacaklar.

Ancak hepsinin ortak bir paydası var: İnsan olmanın, genç olmanın, dünyayı değiştirme arzusunun evrensel dilini konuşmak.

Kıymetli Misafirler,

Sözü fazla uzatmadan festivalimizi destekleyen tüm kurum ve kuruluşlara bir kez daha teşekkür ediyorum.

Festivalimizi şekillendirmek için yoğun bir uğraş veren Vakfımız İzmir Temsilciliği Yönetim Kurulu Üyelerine, Festival Komitesi ve Festival Danışma Kurulu üyelerimize, farklı ülkelerden dostlarımıza, bilet satışından sahne dekorasyonuna kadar festivalde görev alan bütün sanat emekçilerine, sanatçılarımıza ve sanat dostlarına şükranlarımızı sunuyorum.

Bugün burada ödül alacak olan birbirinden kıymetli sanatçı ve dostlarımıza sevgi ve saygılarımızı sunuyorum. Kendilerini yürekten kutluyorum.

Emeklerine, yüreklerine sağlık diyorum

Sözlerimi, bir umut cümlesiyle noktalamak istiyorum: **"Susmadık, susmayacağız. Sözün bir anlamı olduğu, insanın insanca yaşayabileceği, gençlerin özgürce hayal kurabileceği günlere kadar, birlikte konuşmaya, birlikte itiraz etmeye, birlikte üretmeye ve birlikte mücadele etmeye devam edeceğiz."**

Bu inançla, hepinize bir kez daha hoş geldiniz diyor, tyatrolu, danslı, barış dolu, sevgi dolu, dostluk dolu bir dünya diliyorum.

Unutmayın, tiyatro sizlerin desteğiyle, sizlerin nefesiyle yaşayacak ve var olacaktır.

Alkışlarımız, bu geceyi anlamlı kılan, sanata ve hayata gönül veren siz değerli konuklarımıza olsun!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 9. KADIN KURULTAYI "EŞİTLİK İÇİN ÖRGÜTLEN, DİREN, DEĞİŞTİR"

06.12.2025

Sayın Konuklar, Değerli Katılımcılar,

TMMOB'nin aydınlık yüzlü, direngen, dayanışmacı kadınları;

Gericiliğe, yoksulluğa, sömürüye, ayrımcılığa, baskıya ve her türlü eşitsizliğe meydan okuyan; yaşamın her alanında emeğini ve haklarını savunarak direnen sevgili meslektaşlarım…

TMMOB'nin aydınlık yüzlü kadınları;

Hepinizi TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına sevgi, saygı ve dayanışmayla selamlıyorum.

Bugün burada, 9. TMMOB Kadın Kurultayı'nda buluşmanın gururunu ve coşkusunu yaşıyoruz. Bu salonda yalnızca bir kurultayın değil, yıllardır süren kadın mücadelesinin, omuz omuza büyüttüğümüz örgütlülüğün, dayanışmanın, bilginin ve inadın birikimi var.

Yerel kurultaylarla döşediğimiz bu yol, bugün hepimizi ortak bir sözde, ortak bir mücadelede buluşturuyor.

Bu nedenle bugün burada yalnız değiliz; ülkenin dört bir yanında düşünen, tartışan, üreten ve direnen tüm kadın arkadaşlarımızın sesi, umudu ve iradesi bizlerle.

Sözlerimin başında, aramızdan ayrılan tüm meslektaşlarımızı, meslek alanlarımızda, odalarımızda, birliğimizde emek vermiş, mücadele etmiş tüm kadın arkadaşlarımızı saygıyla anmak istiyorum.

Ve yine bu topraklarda, her yeni gün ölüm haberini aldığımız, adı bir haber satırında kaybolan; Bazen "düştü" denilerek, bazen "sevgi bahanesiyle", bazen de bir mahkemenin tutanak cümlesine sığdırılarak yaşamdan koparılan o kadınlar…;

Bir gazetenin alelade bir sayfasında karşımıza çıkan sıradan isimler değillerdi elbette. Hiçbiri sıradan bir istatistik, alelade bir başlık değildi. Her biri bir hikâyeydi, bir nefesti, bir yarın ihtimaliydi.

Her biri bir hayattı, bin tane umuttu.

"Bir kadının yokluğu, bir dünyanın eksilmesidir."

Biz o eksilen dünyaların hesabını sormaya, onların bıraktığı yerden yürümeye devam edeceğiz.

Onları asla unutmayacağız; adalet mücadelesini, eşitlik mücadelesini, yaşam hakkını her şeye rağmen büyüteceğiz.

Unutmayacağız, Unutturmayacağız ve Vazgeçmeyeceğiz.

Sevgili Arkadaşlar,

Kadın politikalarının oluşturulması, örgütlenmemizin güçlendirilmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğinin TMMOB örgütlülüğü içinde somut ve kurumsal bir temele oturtulması amacıyla, mimar, mühendis ve şehir plancısı kadınların sorunlarına ve çözüm önerilerine yönelik olarak, iki yılda bir düzenlediğimiz TMMOB Kadın Kurultayını hep birlikte gerçekleştirileceğiz.

Önceki dönemlerde olduğu gibi, bu dönemde de ülkenin dört bir yanında mücadele eden, kadın mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının sözlerini, itirazlarını, deneyimlerini ve taleplerini buraya taşıyan tüm kadınlara içtenlikle teşekkür ediyorum.

Bu kurultay yalnızca bir buluşma değil; **yerelden merkeze uzanan örgütlü kadın iradesinin en görünür halidir.**

Hep birlikte yürüttüğümüz bu süreçte emek veren tüm *İKK ve oda Kadın Çalışma Gruplarına,* TMMOB 48. Dönem Kadın Çalışma Grubuna ve katkı sunan tüm arkadaşlarıma ayrıca teşekkür ediyorum.

Değerli Arkadaşlar,

İçinden geçtiğimiz dönem, önceki hiçbir döneme benzemiyor.

Her alanda derinleşen krizler…;

Artan işsizlik, hayat pahalılığı, geçim zorluğu, gençlerin umutsuzluğu, demokratik haklarımıza yönelen sistematik saldırılar, haksızlıklar, hukuksuzluklar…

Toplumsal cinsiyet eşitliğini hedef alan politik baskılar, kadınların yaşamına ve bedenine yönelik sistematik müdahaleler…

Ekonomik krizin bütün yükünü en çok taşıyanlar yine biz kadınlar… İşsizlikte, güvencesizlikte, kayıt dışı çalışmada, düşük ücrette her zamanki gibi ezilen yine biz kadınlar…

Ve bir yandan da bakım yüküyle, artan yoksullukla, dijital şiddetle, sosyal medya linç kültürüyle, işyerindeki mobbingle boğuşan milyonlarca kadın…

Bütün bu olumsuzluklar, kadınların yaşamını her zamankinden daha fazla zorlaştırıyor, ağırlaştırıyor.

İktidar, yıllardır sürdürdüğü gerici ve kadın düşmanı politikalarla kadınların eşitlik taleplerini bastırmaya, haklarımızı görünmez kılmaya devam ediyor.

Diğer yandan da 2025 yılını "Aile Yılı "ilan edip, ekonomiyi düzeltmek yerine aileyi düzeltmekten bahsedip, "aileyi güçlendirmeye" odaklanılıyor ama güvenli kreş, güvenceli iş, , eşit işe eşit ücret listede değil.

İlk olarak 2008 yılında yapılan 3 çocuk önerisi anlaşılan o ki; 2025'te enflasyonla birlikte "beş çocuk" seviyesine güncellendi.! Nüfus politikası bile TÜFE'den hızlı artıyor.!

Artık slogan net: *"Bir çocuk az, iki yetmez, üç fena değil, dört güzel, beş tam kıvamında!"*

Kadınların haklarını değil, aileyi merkeze alan bu anlayış; kadınları görünmez kılıyor, eşitsizliği derinleştiriyor, kadınlar ve LGBTİ+ bireylerin varlığını yok sayarak toplumu karanlık bir çizgiye sürüklüyor.

Türkiye'de yalnızca 2025 yılının ilk 6 ayında bile erkekler tarafından 136 kadın öldürüldü, 145 kadın şüpheli şekilde ölü bulundu...

Kadınların öldürülme biçimleri, faillerin cesareti, cezasızlık ikliminin yarattığı pervasızlık, "haksız tahrik" indirimleri, mahkemelerin erkek şiddeti karşısındaki sessizliği, şiddeti daha da büyütüyor; kadınların yaşam hakkını sistematik biçimde gasp ediyor.

Kadın cinayetlerinde her yıl artan rakamlar ortada.

Ama ne yazık ki failin kravat takması hâlâ mahkemede büyük indirim sebebi olmayı sürdürüyor.

Demek ki yıllardır yanlış yere bakmışız…

Meğer adaletin anahtarı hukuk değil, **aksesuar**mış!

Her yeni dosya, her yeni adli karar bize şunu hatırlatıyor: Devlet yükümlülüklerini yerine getirmedikçe kadınların can güvenliği yoktur.

Oysa hep söylüyoruz: İstanbul Sözleşmesi uygulanmış olsaydı, bugün hayatta olacak kadınlar vardı.

Bu yüzden bir kez daha ve yüksek sesle dile getiriyoruz:

İstanbul Sözleşmesi yaşatır!

Ve çok önemli bir başka başlık daha.

İnanıyorum ki her fırsatta altını tekrar tekrar çizmeliyiz: Türkiye, hâlâ ILO'nun 190 sayılı "İşyerinde Şiddet ve Taciz Sözleşmesi"ni onaylamamıştır.

Oysa ILO 190, çalışma hayatında şiddet ve tacizin önlenmesi için uluslararası düzeyde en güçlü mekanizmadır. Kadınların işyerinde güvenli, eşit ve onurlu

çalışma hakkı için hayati önemdedir.

Biz TMMOB'li kadınlar, bu sözleşmenin onaylanması için, İstanbul sözleşmesi için toplumsal cinsiyet eşitliği için, nafaka hakkımız için, 6284'ün etkisizleştirilmemesi için, LGBTİ+'ların yok sayılmaması için mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğiz.

Bu ülkenin kadınları için, gençleri için, emeklileri için, emekçileri için, bütün çalışma yaşamı için haklarımızın takipçisi olmaya devam edeceğiz.

Çünkü, "***Biz güçsüz ve yalnız değiliz; biz sistem tarafından güçsüzleştirilmeye ve yalnızlaştırılmaya çalışılanlarız."***

Sevgili Arkadaşlar,

Bizler TMMOB'li kadınlar olarak, yalnızca kendi meslek sorunlarımız için değil; ülkenin içine sürüklendiği bu karanlığa karşı da mücadele etme sorumluluğu taşıyoruz.

Çünkü biz biliyoruz ki mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının sorunları toplumun sorunlarından ayrı değildir.

Kadınlara yönelen saldırı ile emeğin güvencesizleştirilmesi arasında, laikliğe yönelik kuşatma ile kamusal alanın tahribi arasında;

Şiddetin artışı ile toplumsal çürüme arasında doğrudan bir bağ vardır.

TMMOB'nin ilerici, toplumcu, kamucu çizgisi, bu saldırılara karşı biz kadınlara güçlü bir dayanışma, güçlü bir mücadele ve güçlü bir söz zemini sunuyor

Yerelden merkeze kurduğumuz bu dayanışma ağı, yalnızca kadınların değil TMMOB'nin bütünlüğünü de güçlendiriyor.

Sizlerin de bildiği gibi, TMMOB örgütlülüğü içinde kadın mücadelesinin kurumsallaşması için uzun yıllardır büyük bir emek veriyoruz.

Gerçekleştirdiğimiz her kurultay, aldığımız her karar, her toplantı, her eylem kadınların söz hakkını, karar hakkını, iradesini büyüten bir zemindir.

Kadın mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının yaşadığı sorunları görünür kılan; bu sorunlara çözüm üreten, eşitlik mücadelesini güçlendiren bir zemin.

Ülkenin içinde bulunduğu baskı ortamına, gericileşmeye, tek adam rejimine karşı TMMOB'nin laik, kamucu, demokratik çizgisini kadınların sesinden yükselten bir zemin.

Ve bizler, kadın düşmanı politikalara, gerici dayatmalara, şiddeti meşrulaştıran düzenlere karşı durmanın yolunun, örgütlü kadın mücadelesinden geçtiğini çok iyi biliyoruz.

Bu nedenle bir kez daha yüksek sesle söylüyoruz:

Haklarımızdan, eşitlikten, özgürlükten vazgeçmiyoruz.

Emeğimizden, bedenimizden, kimliğimizden elinizi çekin diyoruz.

Ve hangi şart altında olursa olsun mücadelemizi sürdüreceğimizi ilan ediyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Bu kurultayın tartışmaları, yerellerden yükselen deneyimlerle birleşerek TMMOB'de kadın mücadelesini daha da büyütecek.

Dayanışmamız güçlenecek, örgütlülüğümüz pekişecek, sözümüz daha gür çıkacak.

Bu inançla hepinizi tekrar sevgi, saygı ve dayanışmayla selamlıyorum.

Eşitlik için örgütlen, diren, değiştir.!

Yaşasın kadın dayanışması!
Yaşasın örgütlü mücadelemiz!
Yaşasın TMMOB, Yaşasın Kadın Örgütlülüğü!

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına
Yürütme Kurulu üyesi Hanze Gürkaş

TMMOB 9. KADIN KURULTAYI: EŞİTLİK İÇİN ÖRGÜTLEN, DİREN, DEĞİŞTİR- KİTLESEL BASIN AÇIKLAMASI

06.12.2025

Değerli Basın Emekçileri, Değerli Arkadaşlar,

TMMOB 48. Dönem Kadın Çalışma Grubu olarak hepinizi içtenlikle selamlıyoruz.

TMMOB olarak kadınların eşitlik ve özgürlük mücadelesini büyütmek amacıyla gerçekleştirdiğimiz 9. Kadın Kurultayımızdan kamuoyuna sesleniyoruz:

Bu ülkede kadınlar her gün artan bir şiddetin, yoksulluğun, güvencesizliğin ve ayrımcılığın hedefi haline gelmektedir. Siyasal iktidarın yıllardır sürdürdüğü cinsiyetçi politikalar; kadınları aile içine hapseden, emeğini görünmez kılan, özgürlüklerini yok sayan bir düzeni tahkim etmektedir.

Kadına yönelik şiddet, münferit olaylar değil; bu politik çizginin sistematik sonucudur.

Kadına yönelik her türlü hak gaspının olağanlaştırılmaya çalışıldığı, Medeni Kanun'un hedef alındığı, nafaka ve boşanma haklarının tartışmaya açıldığı bu dönemde iktidara sesleniyoruz: Artık yeter!

Şiddeti görmezden gelen, cezasızlığı büyüten, kadın düşmanı politikaları gerici bir toplumsal düzen kurmak için araçsallaştıran, laikliği yok eden tek adam rejiminin karşısında sesimiz bir, mücadelemiz ortaktır.

Kadınların yaşam hakkını koruyan İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılması kadınları daha kırılgan hale getirmiş; şiddet failleri için cezasızlık adeta bir kural haline gelmiştir.

Bu yıl yalnızca ilk altı ayda dahi 300'den fazla kadın erkek şiddeti sonucu hayatını kaybetmiş, yüzlercesi kayıp ya da "şüpheli ölüm" olarak kayıtlara geçmiştir.

Medyada geniş yer bulan Rojin Kabaiş'in ölümü, tıpkı daha önce Rabia Naz'da, Güleda Cankel'de, Şule Çet ve sayısız kadın cinayetinde olduğu gibi, gerçeği gizleyen, failleri koruyan, adaleti geciktiren bu çürümüş düzeni bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Kayıplarımızın isimleri bir istatistik değil; her biri bir yaşam, bir umut, bir gelecekti. Hiçbir kadın ölümü kader değildir. Faillerden, sorumlulardan, bu düzeni sürdürenlerden mutlaka hesap soracağız.

Tüm bu karanlık tablo, kadınların yaşam hakkını koruması gereken siyasi iktidarın sorumluluklarını yerine getirmediğinin en açık göstergesidir.

Bu nedenle yasal süreçlerde yapılan her değişiklik kadınlar açısından hayati önem taşımaktadır.

Son dönemde gündeme gelen 11. Yargı Paketi, kadınların ve LGBTİ+ bireylerin

haklarını hedef alan maddeler içerdiği için toplumdan büyük tepki görmüş; bunun sonucunda bazı ayrımcı düzenlemeler geri çekilmiştir.

Ancak biliyoruz ki haklarımıza ve yaşamlarımıza yönelik tehdit ortadan kalkmış değildir.

Kadına yönelik şiddet özel bir mesele değil, toplumsal ve politik bir sorundur. Kadınların medeni haklarına, nafaka hakkına, özgürlüklerine yönelik hiçbir meşrulaştırılamaz.

Gerici politika ve uygulamalar kadınların hayatını daraltmakta; laik ve eşit yurttaşlık ilkesini hedef almaktadır. Toplumu kutuplaştıran ve nefret siyasetine alan açan söylemler bu ülkenin kadınlarına yönelmiş doğrudan bir tehdittir.

Değerli Arkadaşlar,

Rakamlar ortadadır.

ILO verileri, kadınların iş yaşamında çok yönlü eşitsizliklere maruz kaldığını açık biçimde ortaya koymaktadır.

Kadınların ve LGBTİ+ bireylerin güvenceli ve eşit çalışma koşullarına ulaşabilmesi için Türkiye'nin ILO'nun 190 sayılı "İşyerinde Şiddet ve Taciz Sözleşmesi"ni derhal onaylaması gerekmektedir.

Eşit işe eşit ücret, kreş hakkı, toplumsal cinsiyet temelli ücret farklarının ortadan kaldırılması ve sendikal örgütlenme özgürlüğünün güvence altına alınması; kadınların hem istihdamda hem de kamusal yaşamda eşit temsil edilebilmesinin temel koşullarıdır.

Bu saldırıların bir diğer ayağı iktidarın "Aile Yılı" adı altında yürüttüğü politik çerçevedir.

Aile Yılı kapsamı genişletilerek kadınların bireysel haklarını, özgürlüklerini ve toplumsal varlığını aile kurumu içinde yeniden tanımlamayı hedefleyen uygulamalar devreye sokulmaktadır. Kadınları bakım emeğine mahkûm eden, istihdamdan uzaklaştıran, boşanmayı zorlaştıran, şiddeti yok sayan bu yaklaşım; ataerkil aile yapısının ve onu düzenli üreten neoliberal düzenin ihtiyaçlarına göre şekillendirmektedir.

Aile adı altında haklarımızın daraltılmasına, özgürlüklerimizin kısıtlanmasına ve yaşamlarımızın denetlenmesine izin vermeyeceğiz!

Biz mühendis, mimar ve şehir plancısı kadınlar da ne yazık ki bu düzenin yarattığı eşitsizlikten payımızı fazlasıyla almaktayız. Meslek alanlarımızda türlü ayrımcılıklarla karşı karşıyayız: İşyerlerinde mobbing, taciz, ücret eşitsizliği, esnek ve güvencesiz çalışma, yönetim kademelerinden dışlanma; kadınların karşılaştığı yapısal sorunların başında gelmektedir.

Bakım yükünün kadınların sırtına bırakılması ise hem çalışma yaşamını hem toplumsal eşitliği derinden zedelemektedir.

Bu tablo, kadınların iş yaşamında ve kamusal alanda maruz kaldığı eşitsizliklerin yalnızca ekonomik ve sosyal koşullardan ibaret olmadığını; aynı zamanda ideolojik ve siyasal saldırılarla pekiştirildiğini göstermektedir.

Kadın emeğini ucuzlaştıran, özgürlüğünü daraltan, eşit yurttaşlık hakkını yok sayan bu saldırılar; ülkeyi adım adım gerici bir karanlığa sürüklemektedir.

İşte bu nedenle, her türlü gerici saldırı ve faşizan politika karşısında yaşamlarımızın en temel güvencesi olan laikliği ısrarla savunacağız.

Ve bir kere daha haykırıyoruz:

Kadına yönelik şiddetin her türlüsüne karşı sıfır tolerans istiyoruz.

- İstanbul Sözleşmesi'ne geri dönülmesini ve etkin uygulanmasını talep ediyoruz.
- 6284 sayılı yasanın budanmasına yönelik her girişimin karşısında olacağız.
- Medeni Kanun'u zayıflatmaya yönelik her türlü müdahaleyi reddediyoruz.
- Gerici saldırılara karşı laikliği, eşit yurttaşlık ilkesini ve kadınların özgürlüğünü savunuyoruz.
- Meslek alanlarımızda eşit temsil, güvenceli çalışma ve tacizden arındırılmış işyerleri istiyoruz.
- ILO 190'ın onaylanması, eşit işe eşit ücret ve kreş hakkının güvence altına alınması kadınların temel talebidir.

Bilinmelidir ki:

Yaşamlarımıza, emeğimize, geleceğimize sahip çıkmaktan vazgeçmeyeceğiz.

Eşitlikten, özgürlükten, kazanılmış haklarımızdan vazgeçmiyoruz.

Gerici karanlığı kabul etmiyoruz; laik, eşitlikçi, özgür bir ülke istiyoruz.

Birlikte, omuz omuza direniyoruz. Kadınların korkmadan yaşadığı bir ülke istiyoruz.

Yaşamak istiyoruz: adil, eşit, özgür ve korkusuz.

Kadınların özgürlüğü olmadan toplumun özgürleşmesi mümkün değildir.

Emeğin özgürleşmediği yerde hiçbir yurttaşın geleceği güvende değildir.

KADIN DAYANIŞMASI YAŞATIR!
YAŞASIN KADIN DAYANIŞMASI!
YAŞASIN TMMOB KADIN ÖRGÜTLÜLÜĞÜ!
YAŞASIN TMMOB!

TMMOB 15. ENERJİ SEMPOZYUMU

11.12.2025

Saygıdeğer Katılımcılar, Değerli Hocalarım, Sevgili Meslektaşlarım,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

"Enerji ve Kamusallık" ana temasıyla düzenlediğimiz 15. TMMOB Enerji Sempozyumu'nun açılışında sizlerle bir arada olmaktan büyük onur duyuyorum.

Bu anlamlı buluşmaya hepiniz hoş geldiniz.

Birliğimiz adına bu önemli etkinliğin hazırlanmasında sorumluluk üstlenen Elektrik Mühendisleri Odamız yönetim kuruluna, sempozyumumuzun düzenleme ve yürütme kurullarına, etkinliğin düzenlenmesinde emek sunan tüm arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyorum.

Üç gün boyunca bilgi, birikim ve değerli fikirlerini bizimle paylaşacak olan değerli akademisyenlerimize, araştırmacılarımıza ve etkinlik katılımcılarımıza , TMMOB örgütlülüğü adına şükranlarımızı sunuyorum.

Sevgili Katılımcılar,

Bugün burada enerji alanını, yalnızca mühendislik perspektifinden tartışmak için değil; ülkemizin geleceğini, toplumsal haklarımızı, doğal varlıklarımızın korunmasını ve bu alanda izlenen politikaları bütünlüklü bir şekilde tüm boyutlarıyla değerlendirmek için bir aradayız.

Sempozyumumuzun ana temasını "Enerji ve Kamusallık " olarak belirlememizin ardında yatan neden, içinden geçtiğimiz bu kritik tarihsel dönemde, enerji meselesini salt arz-talep dengesi, piyasa fiyatları veya teknik verimlilik gibi dar kalıplara hapseden anlayışı kökten sorgulamak ve onun toplumsal yaşamdaki hayati önemine vurgu yapmaktır.

Çünkü enerji, tarımsal üretimden sanayinin çarklarına, ulaşım ağlarından iletişim sistemlerine, konutlarımızın ısınmasından, aydınlatılmasına, hastanelerimize, okullarımıza kadar yaşamın her alanının temel girdisi ve can damarıdır.

Dolayısıyla enerjiye erişim, bir lütuf, bir piyasa malı ya da siyasi bir ihsan değil, **evrensel, temel ve vazgeçilmez bir insan hakkı**, çağdaş ve onurlu bir yaşamın olmazsa olmazıdır.

Bu hayati önemi nedeniyle, enerji uluslararası ilişkilerde de stratejik bir boyuta sahiptir.

Sanayi devriminden bu yana katlanarak artan enerji ihtiyacı, sınırlı kaynaklar üzerindeki hegemonya ve kontrol mücadelesini de küresel ölçekte şiddetlendirmiş, bu mücadele uluslararası ilişkilerin ve çatışmaların temel dinamiği haline gelmiştir.

Ortadoğu'da, Afrika'da, Kafkasya'da ve Latin Amerika'da yaşanan savaşların, işgallerin, istikrarsızlıkların ve toplumsal yıkımların arka planında, enerji kaynakları ve onları küresel pazarlara taşıyan koridorlar üzerinde denetim kurma çabası yatmaktadır.

Enerji, artık yalnızca ekonomik bir maliyet kalemi değil, aynı zamanda doğrudan siyasi iktidar, jeopolitik nüfuz ve ulusal egemenlik meselesidir.

Yalnızca Afganistan ve Irak işgallerini, Suriye ve Libya'daki gelişmeleri, İran'a yönelik saldırıları, Rusya Ukrayna savaşının arka planını anımsamak bile bu açıdan yeterlidir.

İşte bu küresel karmaşa ve rekabet tablosu içinde, ülke olarak kendi enerji politikalarımızı "kamusallık" ilkesi etrafında, özgür irademizle ve toplum yararını merkeze alarak tartışmanın, şekillendirmenin önemi ve aciliyeti her geçen gün katlanarak artmaktadır.

Sevgili Katılımcılar,

Bildiğiniz gibi kamu kavramı insana ait olan her şeyi kapsayan çok genel bir içeriğe sahip. Bu geniş içeriği nedeniyle de herkesin, her kesimin kendi ihtiyaçlarına göre, kendi anlayışına göre şekillendirebildiği bir kavram.

Tarihsel gelişim göz önünde bulundurulduğunda, gelişmiş kapitalist ülkelerle kıyaslandığında, kamu kavramının ülkemiz açısından hem daha karmaşık hem daha önemli bir yere sahip olduğunu görebiliyoruz.

Bunun nedeni ülkemizde kapitalizmin büyük oranda yukardan aşağıya devlet eliyle inşa edilmiş olmasıdır. Gerek cumhuriyetin kuruluş yıllarındaki sermaye birikiminin yapısı gerekse İkinci Dünya Savaşı sonrasında dünyadaki egemen hale gelen refah devleti anlayışı, ülkemizde kapitalizmin ve devletin kendine özgü biçimde yapılanmasına neden oldu.

80'li yıllara gelene kadar ülkemizde devlet ile kamu neredeyse birbiri yerine kullanılan kavramlardı. Bu kavramsal örtüşme, bir yandan toplumun geniş kesimlerinin ekonomik ve sosyal anlamda desteklenmesi bakımından cumhuriyet projesini destekleyen olumlu bir yana sahipken, diğer yandan da devletin sınıfsal içeriğinin göz ardı edilmesine neden olan olumsuz bir yana da sahipti.

1980'li yıllardan itibaren uygulanmaya başlayan neoliberal politikalar, bu kavramsal örtüşmeyi de değiştirdi. Neoliberal kapitalizm, devletin kamusal sorumluluklarını ve faaliyetlerini tamamen dışlayan bir yönetim anlayışını hakim kıldı.

Bugün içinde yaşadığımız tek adam rejimi ve inşa edilen parti devleti anlayışı, kamuyla örtüşen devlet anlayışının adeta tersyüz edilmiş biçimidir.

Bugün ülkemizde devlet, kamuyla ve kamusal olanla adeta savaş halinde olan bir devlettir.

Özallı yıllardan itibaren iktidara gelen tüm hükümetlerin öncelikli programı "özelleştirmelerin ve piyasalaştırmanın tamamlanması" olmuştur.

Başlangıçta "verimsizlik", "zarar eden kitleri elden çıkartma" ve "devletin sırtındaki kamburdan kurtulma" söylemiyle ilerleyen özelleştirme uygulamaları, 2000'li yıllardan itibaren en karlı kuruluşların en önce satıldığı bir yağmaya dönüşmüştür.

Kamu kaynakları ve olanaklarıyla inşa edilen kurumlarımız, fabrikalarımız, enerji santrallerimiz, petro-kimya tesislerimiz, madenlerimiz, tarımsal işletmelerimiz tümüyle sermayeye aktarılmış, eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik gibi kamu hizmetleri de ticarileştirilerek birer rant kapısı haline getirilmiştir.

Ülke topraklarının tamamının, tarım alanları, ormanlar, yaylalar, meralar, milli parklar ayrımı gözetmeksizin meta olarak değerlendirildiği, rant ve yağma ekonomisinin egemen olduğu bir süreç yaşadık ve yaşamaya devam ediyoruz.

Sevgili Katılımcılar,

2002 yılından itibaren tek başına iktidar olan AKP'li yıllarda daha da ivmelenen bu sürecin bizi getirdiği yer, yarattığı açlık, yoksulluk, işsizlik, güvencesizlik toplumsal yıkım bir yana, sanayiden tarıma, madencilikten enerjiye tüm üretim alanlarında dışa bağımlılığın daha da pekişmesi ve üretim yeteneğimizin aşındırılması oldu.

Ülke topraklarının tamamının, tarım alanları, ormanlar, yaylalar, meralar, milli parklar ayrımı gözetmeksizin meta olarak değerlendirildiği, rant ve yağma ekonomisinin egemen olduğu bir süreç yaşadık ve yaşamaya devam ediyoruz.

Bu yağma ve talan sürecine ülke yönetiminin giderek otoriterleşmesi, muhafazakârlık ve islamiyetin itaatkâr ve kanaatkâr bir toplum inşa etmek kullanılması, yolsuzlukları, ülke kaynaklarının peşkeş çekilmesini, iş cinayetlerini, ırkçı-gerici politikaları sorgulamayacak bir toplum yaratılması girişimleri eşlik etti.

Geldiğimiz aşamada ekonomisi tamamen çökertilmiş, hukukun siyasallaştığı, parlamentonun etkisizleştirildiği, anayasa ve yasaların anlamsızlaştırıldığı, tek adamın buyruğuyla yönetilen, aklın ve bilimin yerini hurafelerin, liyakatin yerini parti ve din devleti anlayışının aldığı, her alanda çeteleşen bir ülke tablosuyla karşı karşıyayız.

Bu baskıcı, gerici ve piyasacı politikaların yarattığı yıkım ve tahribatı enerji alanında da tüm yakıcılığıyla hissediyoruz.

Kamuya ait elektrik üretim santralleri, bölgesel dağıtım şirketleri, stratejik madenler ve enerji nakil hatları birer birer, çoğu zaman usulsüz ve şeffaf olmayan yöntemlerle özel sektöre devredilmiş; kamusal kaynaklar "Yap-İşlet-Devret" gibi modellerle, nesiller boyu süren yükümlülükler ve garantiler karşılığında özel tekellerin insafına terk edilmiştir.

Kamunun elektrik kurulu gücündeki ve üretimindeki payı bugün %15 lere %16 lara düşmüş durumdadır. Daha da vahimi, elektrik sisteminin beyni, planlayıcısı ve operatörü konumundaki TEİAŞ'ın dahi özelleştirme kapsamına alınması, bu sürecin vardığı kritik ve geri dönüşü çok zor bir eşiği göstermektedir.

TMMOB olarak, her bir özelleştirme adımında, her bir yasal düzenlemede bu süreci şiddetle eleştirdik, uyardık, hukuki ve toplumsal mücadele araçlarımızla karşı durmaya çalıştık.

Ancak ne yazık ki, kamusal aklın, mesleki birikimin ve toplum yararının sesi ciddiye alınmadı.

Bugün yaşadığımız arz güvensizliği, fahiş fiyat artışları, derinleşen enerji yoksulluğu ve yaşamsal altyapılarımızın kırılganlığı gibi çok boyutlu krizlerin bedelini, en ağır şekilde, toplumun en savunmasız kesimleri ödemekte, hep birlikte bu yangının içinde kalmaktayız.

Somut ve yakın tarihli örnekler, bu politikaların yıkıcı sonuçlarını tüm çıplaklığıyla gözler önüne seriyor. Geçtiğimiz yıllarda Isparta'da yaşanan kar yağışının ardından, özelleştirilmiş bir dağıtım şirketinin yetersiz bakım, plansızlık ve kaynak ayırmama nedeniyle bir ilimiz günlerce elektriksiz kalmış, yurttaşlarımız kış koşullarında temel ihtiyaçlarını karşılayamaz, iletişim kuramaz hale gelmişti. Yine bu yıl dağıtım hatlarında gerekli bakımların yapılmaması sonucu elektrik kaynaklı birçok orman yangını yaşadık. Bu yaşananlar tekil olaylar değildir. Benzer altyapı çöküşlerini deprem, sel gibi doğal afetlerde de görüyoruz.

Bu olaylar, stratejik sektörlerin kamu denetiminden ve planlamasından çıkartılmasının, sadece bir "verimlilik" veya "maliyet" meselesi değil, aynı zamanda bir "ulusal güvenlik", "toplumsal yaşam güvencesi" ve "insani kriz" meselesi olduğunu acı bir şekilde göstermiştir.

Peki, bu karanlık tabloya karşı TMMOB olarak önerdiğimiz, savunduğumuz, mücadele ettiğimiz alternatif model nedir? Bu sorunun yanıtı, sempozyumumuzun da ruhunu oluşturan birkaç temel ilkede somutlaşıyor:

Öncelikle, **enerji kamusal bir haktır.** Tüm yurttaşların bu haktan eşit,

ucuz, kaliteli, sürekli ve kesintisiz bir şekilde yararlanabilmesi, devletin asli ve vazgeçilmez görevidir. Enerji tıpkı hava, su ve gıda gibi, piyasanın dalgalanmalarına ve tekellerin kar hırsına bırakılamayacak kadar yaşamsaldır. Enerji yoksulluğu çeken ailelere, asgari yaşam standartları için gerekli enerji bedelsiz olarak sağlanmalıdır.

İkincisi, **enerji sektörü, üretimden iletim ve dağıtıma, tüketimden fiyatlandırmaya kadar tüm aşamaları kapsayan bütüncül bir kamusal planlama ile yönetilmelidir**. Bu planlamanın temel ilkeleri; dışa bağımlılığın azaltılması, arz güvenliği, sürdürülebilirlik ve yenilenebilir kaynaklara öncelik verilmesi olmalıdır. Petrol, doğalgaz, kömür, hidrolik, rüzgâr, güneş, jeotermal gibi tüm enerji türlerinde, konunun uzmanları, bilim insanları ve meslek örgütlerinin etkin katılımıyla hazırlanacak bütünleşik strateji belgeleriyle, ülkemizin enerji geleceği kamusal çıkar ekseninde şekillendirilmelidir.

Üçüncüsü, **bu yeni kamucu düzenin inşası, özel sektöre devredilmiş kamu varlıklarının, kamu yararı gözetilerek yeniden kamulaştırılması sürecini de içerme**lidir.

"Yeniden Kamulaştırma" talebimiz, bir nostalji değil, yaşanan felaketlerin ve krizlerin ışığında ortaya çıkan zorunlu bir toplumsal gerekliliktir. Enerji başta olmak üzere tüm stratejik sektörlerde özelleştirme politikalarına derhal son verilmelidir.

Değerli Konuklar,

TMMOB, kuruluşundan bu yana, sermayenin dar ve bencil çıkarları karşısında kamunun ortak çıkarını, toplum yararını ve bilimin ışığını savunmuştur.

Bu nedenledir ki, kamucu olan her şeye karşı açılan sistematik savaşta, bizler de hedef haline gelmiş bulunuyoruz. Özerk ve kamusal kuruluş kimliğimiz, merkezi yapımız, iktidarların yağma projelerinin önünde bir engel olarak görülmektedir.

Ancak biz, bu kararlı duruşumuzdan asla taviz vermeyeceğiz. Ülkenin neresinde olursa olsun, enerjiyi bir meta değil bir hak olarak savunmaya, doğayı ve emeği koruyarak, gelecek nesillerin yaşam hakkını güvence altına alan demokratik, adil ve bağımsız bir Türkiye için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Bu sempozyum, işte bu mücadelenin fikri ve bilimsel zeminini güçlendirmek amacıyla düzenlenmiştir.

Önümüzdeki üç gün boyunca, enerjinin teknik, ekonomik, ekolojik ve toplumsal boyutlarını "kamusallık" merceğinden derinlemesine masaya yatıracağız.

Yapılacak sunumlar, tartışmalar ve ortaya çıkacak sonuçların, sadece bir meslek örgütünün görüşleri olarak kalmayıp, toplumun geniş kesimlerinde kamucu bir enerji bilincinin filizlenmesine, politika yapıcılara ışık tutacak somut önerilere dönüşmesine katkı sunacağına yürekten inanıyorum.

Sözlerime son verirken, bir kez daha bu değerli buluşmaya katılan herkese teşekkürlerimi sunuyor, sempozyumumuzun verimli, aydınlatıcı ve umut verici geçmesini diliyorum.

Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB ŞANLIURFA KENT SEMPOZYUMU

13.12.2025

Saygıdeğer Konuklar,
Değerli Meslektaşlarım,
Kıymetli Katılımcılar,

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Bugün, insanlık tarihinin en eski yerleşimlerinden biri olan bu kadim kentte, Urfa'da bir aradayız.

Göbeklitepe'nin binlerce yıllık bilgeliğini, Harran Ovası'nın bereketini, Balıklıgöl'ün kültürel hafızasını ve Mezopotamya'nın ortak mirasını taşıyan bu kent, yalnızca Türkiye'nin değil tüm insanlığın geçmişine ışık tutan eşsiz bir merkezdir.

Böylesi bir tarihsel zenginliğin ortasında kentimizin bugününü ve geleceğini bilimsel bir zeminde tartışacak olmak, sempozyumumuzu çok daha anlamlı kılmaktadır.

Bu etkinliğin Urfa İl Koordinasyon Kurulumuzun ev sahipliğinde gerçekleşiyor olmasını değerli buluyor; İKK sekreteryasına, odalarımızın yöneticilerine, çalışanlarına, düzenleme kurulundaki tüm arkadaşlarıma ve sempozyuma katkı sunacak tüm bilim insanlarına içtenlikle teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar, Kıymetli Meslektaşlarım,

TMMOB olarak kent sempozyumlarını yalnızca teknik bilgilerin paylaşıldığı toplantılar olarak görmüyoruz.

Bu sempozyumlar, kentlerin sorunlarını bütünlüklü bir yaklaşımla ele aldığımız, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı birikimini toplum yararı doğrultusunda ortaklaştırdığımız önemli platformlardır.

Çünkü bizler, mesleki birikimini kamusal sorumluluk olarak gören bir örgüt geleneğinin temsilcileriyiz.

Kent sempozyumları, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanlarının yalnızca teknik meselelerini değil; kentlerin sosyal, ekonomik, kültürel ve çevresel bütünlüğünü ele aldığımız ortak üretim zeminleridir.

Bizler bu sempozyumlarda, "nasıl bir kentte yaşamak istiyoruz?" sorusuna yanıt ararken, aynı zamanda "nasıl bir geleceği birlikte kurabiliriz?" sorusunu da tartışıyoruz.

Çünkü TMMOB örgütlülüğü için kentler yalnızca yapılar bütünü değil; toplumsal yaşamın, adaletin, dayanışmanın ve ortak hafızanın mekânıdır.

Urfa'nın güçlü tarihsel kimliği, tam da bu nedenle bizim için özel bir anlam taşımaktadır.

İnsanlık tarihinin en eski yerleşimlerinden biri olan bu bölge; tarımın, yerleşik hayatın, üretimin ve kültürel etkileşimin ilk biçimlerine ev sahipliği yapmıştır.

Ancak böylesine köklü bir hafızanın üzerine kurulan bugünün kenti; hızlı nüfus artışı, düzensiz göç, denetimsiz yapılaşma, ekonomik dönüşüm ve iklim krizi gibi çok boyutlu baskılarla karşı karşıyadır.

Son yıllarda artan nüfus, kent merkezinde ve çeperlerinde yoğun yapılaşma baskısı yaratmış; barınma ihtiyacının büyümesi plansız konut alanlarını tetiklemiştir.

Göç hareketleri sosyal hizmetlerin kapasitesini zorlamakta; altyapı, ulaşım, eğitim ve sağlık gibi temel alanlarda ciddi yetersizliklere yol açmaktadır.

Hizmetlere erişimdeki eşitsizlik ise mekânsal parçalanmayı ve toplumsal kutuplaşmayı artırmaktadır.

Tüm bu tabloyu yalnızca demografik değişimle açıklamak mümkün değildir. Urfa'nın yaşadığı dönüşüm, 1980 sonrası uygulanan neoliberal politikaların doğrudan bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Kamu planlamasının geri çekilmesi, üretim odaklı politikaların terk edilmesi ve doğal kaynakların ticarileştirilmesi; kentin hem ekonomik yapısını hem de çevresel sürdürülebilirliğini derinden etkilemektedir.

GAP'ın başlangıçta öngördüğü kalkınmacı hedeflerin tamamı hayata geçirilememiş; bölgesel eşitsizlikleri azaltma yönündeki amaçlar zamanla geri plana itilmiştir.

Bugün Harran Ovası'nda karşı karşıya kaldığımız su krizi; tarımın sürdürülebilirliğini tehdit etmekte, üreticiyi yoksullaştırmakta ve kırsal göçü artırmaktadır.

Kaçak sondajlar, yanlış sulama teknikleri, yeraltı su seviyesindeki düşüş ve iklim krizinin etkileri bu coğrafyanın geleceğini ciddi biçimde risk altına almaktadır.

Değerli Konuklar,

Urfa yalnızca tarım ve üretim kenti değildir.

Aynı zamanda eşsiz bir kültürel miras alanıdır. Göbeklitepe, Haleplibahçe mozaikleri, Balıklıgöl havzası ve tarihi Urfa evleri; kontrolsüz projeler, yanlış

planlama kararları ve rant baskısı nedeniyle tehdit altındadır.

Kültürel mirasın korunması bir lüks değil, bu kentin tarihsel sorumluluğudur.

Ancak turizmin ekonomik getirisine indirgenen yaklaşımlar, binlerce yıllık hafızayı geri dönüşü olmayan biçimde tahrip etme riski taşımaktadır.

Tüm bu örnekler bize şunu göstermektedir: Kentin kültürel mirası nasıl plansız müdahaleler karşısında kırılgansa, aynı plansızlık ve rant baskısı kentin tamamını da benzer biçimde savunmasız bırakmaktadır.

Kent bütünlüğünü gözetmeyen, bilimsel temelden uzak kararlar yalnızca kültürel dokuyu değil; yaşam alanlarımızı, yapılarımızı ve güvenliğimizi de tehdit etmektedir.

Bunun en yıkıcı sonuçlarını 6 Şubat depremlerinde gördük ne yazık ki…

6 Şubat depremleriyle birlikte yılların rant odaklı politikalarının, imar aflarının, denetimsizliğin ve bilimsiz planlamanın acı sonuçlarını çok daha görünür hâle getirmiştir.

Urfa, bu büyük yıkımın etki alanında yer alan kentlerden biridir.

Hepiniz hatırlarsınız; 6 Şubat depreminin hemen ardından yaşanan sel felaketinde 21 yurttaşımızı yitirdik.

Peş peşe yaşanan bu acı tabloya karşı yaptığımız tüm açıklamalarda ve hazırladığımız raporlarda ısrarla vurguladık: Bu felaketin temel nedeni, çarpık ve rant odaklı kentleşme politikalarıdır.

Tam da bu nedenle özellikle bir kez daha vurgulamak isterim:

TMMOB, sağlıklı, yaşanabilir ve güvenli kentler yaratılmasını; kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesini ve kent halkı ile emek–meslek örgütlerinin karar alma süreçlerine demokratik katılımını sağlayacak bir anlayışın geliştirilmesini temel bir gereklilik olarak görmektedir. Bugün kentlerimizin her zamankinden fazla toplumcu, demokratik ve halkçı bir yerel yönetime ihtiyacı vardır.

Bu anlayış; katılımcılığı güçlendiren, toplumun farklı kesimlerine karar alma, uygulama ve denetleme süreçlerinde söz hakkı tanıyan politika ve uygulamaların hayata geçirilmesi demektir.

Kentlerin geleceği ancak bilimsel planlama, kamusal denetim, toplumsal katılım ve kamu yararı temelinde şekillenebilir.

Bu nedenle dirençli bir Urfa için, merkezi ve yerel yönetimlerin TMMOB ve bağlı odalarla birlikte, aklın, bilimin ve tekniğin izinde kamucu politikalar

doğrultusunda ortak hareket etmesi zorunludur.

Değerli Konuklar,

Sempozyum vesilesiyle bugün attığımız her adım, ortaya koyacağımız her öneri, alacağımız her karar Urfa'nın geleceğine doğrudan etki edecektir.

Bu sempozyumun çıktılarının yalnızca raporlara, arşivlere ya da seminer notlarına dönüşmesini değil; kentin geleceğini şekillendiren yol haritalarına, uygulama planlarına, politika önerilerine dönüşmesini diliyoruz.

Sözlerimi tamamlarken; Urfa'ya yaraşır sağlıklı, güvenli, adil, dirençli ve kültürel mirasını koruyan bir kent düzeni için birlikte mücadele edeceğimizi bir kez daha vurguluyor, sempozyumumuzun başarılı geçmesini diliyor, hepinizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Arif Balkanay
TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi

2. İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI

14.12.2025

Değerli Meslektaşlarım,
Saygıdeğer Hocalarım,
Kurultayımızın Kıymetli Katılımcıları,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu ve şahsım adına hepinizi sevgi ve dostlukla selamlıyorum.

İnşaat mühendisliği mesleğinin içinde bulunduğu durumun, yaşanılan derin sorunların tartışılacağı ve bunlara dair somut, kamucu çözüm önerilerinin geliştireceği bu anlamlı kurultayda sizlerle birlikte olmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum.

Bu toplantıyı, sadece bir meslek grubunun iç hesaplaşması değil, ülkemizin geleceğine, kentlerimize, yapılı çevrimize ve nihayetinde halkımızın can ve mal güvenliğine dair tarihi bir sorumluluğu yerine getirme çabası olarak görüyorum.

Bu anlamlı etkinliğe katkı sunan, emek veren tüm örgüt yöneticilerimizi, çalışanlarımızı ve meslektaşlarımı yürekten kutluyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi, benzer bir kolektif değerlendirme sürecini TMMOB olarak biz de geçtiğimiz ekim ayında tamamladık.

"Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri" başlığı altında, 29 ilde düzenlediğimiz yerel kurultaylarda, farklı disiplinlerden binlerce meslektaşımızla buluştuk. Onların sesini, kaygısını, önerisini dinledik.

Ardından Ankara'da gerçekleştirdiğimiz merkezi kurultayda, bu birikimi ortaklaştırarak, mesleğimizin kamusal niteliğine, bilimsel temeline ve toplumsal sorumluluğuna dair güçlü bir irade ortaya koyduk.

Bugün burada, İnşaat Mühendisleri Odası'nın düzenlediği bu kurultay, o büyük buluşmanın doğal ve çok önemli bir uzantısı, inşaat mühendisliği disiplininin kendi özgünlüğü içinde daha derinlemesine bir eleştiri, özeleştiri ve çözüm arayışıdır.

Bu tartışmaların, yalnızca İMO için değil, tüm TMMOB camiası için de son derece değerli sonuçlar üreteceğine yürekten inanıyorum.

Ancak, bu umut ve kararlılık dolu buluşmayı, mesleğimiz ve ülkemiz adına tarihi bir kırılmanın, derin bir yıkımın eşiğinde gerçekleştiriyoruz.

Konuşmamın temel tezini en baştan ifade etmek isterim: **İnşaat mühendisliğinde ve genel olarak tüm mühendislik-mimarlık hizmetlerinde yaşadığımız kriz, teknik veya idari bir kriz değildir. Bu kriz, seksenli yıllardan itibaren sistematik olarak uygulanan siyasi ve iktisadi tercihlerin, doğrudan bir sonucu ve yansımasıdır.**

2002 sonrasında hız kazanan ve bugün ülkeyi uçurumun kenarına sürükleyen bu sürecin ana dinamiği, her şeyin metalaştırıldığı, piyasalaştırıldığı neoliberal ekonomik modeldir.

Devletin sosyal sorumluluklarından arındırılmasını, ekonomik alandan çekilmesini, kamusal varlık ve yatırımların özelleştirilmesini, üreticileri korumaya yönelik uygulamaların terk edilmesini, ücretli kesimlerin düşük maaş ve kötü çalışma koşulları altında çalıştırılmasını, uluslararası sermaye hareketleri önündeki tüm engellerin kaldırılmasını kamusal hizmetlerin ticarileştirilmesini hedefleyen bu politika ve uygulamalar meslek alanlarımızda yaşanan sorunların da ana kaynağıdır.

Özelleştirmeye, piyasalaştırılmaya ve kuralsızlaştırmaya dayalı bu politika ve uygulamalarla, biz teknik elemanların varlık nedeni olan kamu mülkiyetindeki sanayi tesisleri, enerji santralleri, petrokimya ve demir-çelik tesisleri, tarımsal üretime dayalı kuruluşlarımız haraç mezat elden çıkarılarak bütün bu alanlarda ithalata, fason üretime, taşeronlaşmaya, kamu ve halka ait arazi ve mülklerin yağmalanmasına dayalı rant eksenli bir ekonomi inşa edilmiştir.

Mühendislik, mimarlık ve şehir planlama ise, bu yağma düzeninin önündeki en büyük teknik ve ahlaki engellerden biri olarak görülmüş, sistematik bir şekilde devre dışı bırakılmak, etkisizleştirilmek ve itibarsızlaştırılmak istenmiştir.

Çünkü bizler, bilimi, planlamayı, hesap verilebilirliği, kamusal yararı ve nihayetinde halkın güvenliğini savunuyoruz.

Oysa iktidarın tercihi, toplumsal olandan yana değil rant kesimlerinden yanadır.

Bu nedenle, Anayasal mesleki denetim yetkilerimiz gasp edilmiş, kamusal denetim bilinçli olarak zayıflatılmıştır.

Bu sürecin bugün bizi getirdiği yer, yarattığı toplumsal yıkım ve toplumsal yoksulluk bir yana, sanayiden tarıma, madencilikten enerjiye tüm meslek uygulama alanlarımızda dışa bağımlılığın daha da pekişmesi, üretim yeteneğimizin ve mühendislik alt yapımızın aşındırılması, yapı denetiminden iş güvenliğine kadar birçok mesleki faaliyetimizin piyasalaştırılması olmuştur.

Oda başkanımızın da altını çizdiği üzere bu tahribatın en vahim boyutu, hiç kuşkusuz eğitim alanında yaşanmıştır.

Hiçbir gereksinime dayandırılmadan, gerekli alt yapı oluşturulmadan seçim

yatırımı ve ticari rant hesabıyla açılan bölüm ve fakültelerle bir yandan teknik eğitimin kalitesi düşürülürken, diğer yandan da işsizliğe, düşük ücretlere, esnek güvencesiz çalışmaya zemin yaratılmıştır.

İş bulabilen genç meslektaşlarımın ezici bir çoğunluğu meslek alanları dışında çalışmak zorunda kalmakta, görece iyi eğitim alan köklü üniversitelerden mezun olan genç meslektaşlarımızın önemli bir kısmı ile deneyimli birçok meslektaşımız geleceğini yurt dışında aramaktadır.

Bu durum ülkenin beyin gücünün, emeğinin ve umudunun heba edilişinin acı bir göstergesidir.

Mesleklerini icra etme olanağı bulabilen meslektaşlarımız ise, insan onuruna yakışmayan koşullara mahkûm edilmiştir.

Kamuda liyakatsiz atamalar, sözleşmeli çalıştırma, düşük ücretler ve özlük haklarındaki erozyon can yakıcı boyuttadır.

Özel sektörde ise taşeronlaşma, güvencesizlik, kayıt dışı çalıştırma, uzun ve insanlık dışı mesai saatleri, baskı ve hatta şiddet olayları sıradanlaşmıştır.

Serbest çalışan, kendi bürosunu, atölyesini ayakta tutmaya çalışan meslektaşlarımız ise artan maliyetler, azalan iş hacmi ve ağır borç yükü altında ezilmekte, vicdanlı ve ilkeli duruşları nedeniyle iş bulmakta zorlanmaktadır.

Ve ne yazık ki, bu sistematik çürümenin, mühendislik gereklerinin dışlanmasının acı sonuçlarını yalnızca biz meslek erbapları değil, tüm toplum, canlarıyla, evleriyle, hayalleriyle ödemektedir.

6 Şubat depremleri, bu yağma ve talan rejiminin, bu mühendislik ve bilim düşmanı politikaların yol açtığı toplumsal yıkımın, adeta bir laboratuvar sonucu gibi karşımıza çıkan en acı, en yakıcı, en utanç verici belgeselidir.

Aslında, herkes çok iyi biliyor ki, eğer TMMOB ve başta İMO olmak üzere Birliğimize bağlı Odaların uyarıları, önerileri, hazırladığı onlarca rapor dikkate alınsaydı, mühendislik, mimarlık ve plancılık hizmetleri bir prosedür haline getirilmeseydi, kentsel dönüşüm adı altında yürütülen süreç rantsal dönüşüme kurban edilmeseydi, kentleşme ve barınma politikaları kamucu bir anlayışla oluşturulsaydı, kaçak yapılaşmaya göz yumulmasaydı, her seçim döneminde imar afları gündeme getirilmeseydi, TMMOB ve bağlı Odaları yapı tasarım, üretim ve denetim süreçlerinden dışlanmasaydı, yapı denetimi bir piyasa faaliyeti haline getirilmeseydi, yaşadığımız acıların boyutu bu düzeyde olmazdı.

Ancak gözünü rant hırsı bürümüş iktidar çevreleri, sadece gözlerini değil, kulaklarını da bilime, akla ve vicdana kapamış durumdadır. Ve daha da acısı, her felaketin ardından sorumlular değil, görevini yapmaya çalışan meslektaşlarımız hedef gösterilmekte, günah keçisi ilan edilmekte, haksız yargılamalara maruz

kalmaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

Yaşadığımız kriz sadece ekonomik veya mesleki değil, aynı zamanda ekolojik, demokratik ve toplumsal bir krizdir.

Ülke, tek adam yönetimi altında, hukukun üstünlüğünün rafa kaldırıldığı, parlamentonun işlevsizleştirildiği, liyakatin yerini yandaşlık ve tarikat ağlarının aldığı, bilimin yerini hurafelerin aldığı, doğanın, tarım arazilerinin, ormanların, kıyıların metalaştırılarak talan edildiği bir noktaya sürüklenmiştir.

Muhafazakârlık ve dini değerler, itaatkâr ve sorgulamayan bir toplum inşa etmek için araçsallaştırılmış; yolsuzluk, kayırmacılık ve çetecilik devlet sisteminin içine nüfuz etmiştir.

İşte meslektaşlarımızın içinde debelendiği bataklık, bu genel çürümenin ta kendisidir.

Bu nedenle, mesleki taleplerimiz, aslında ülkenin yeniden ayağa kalkması, demokratikleşmesi, bilimsel ve kamucu politikalara dönmesi için olmazsa olmaz taleplerdir.

Mesleki sorunlarımıza dair her analiz ve çözüm önerisi, kaçınılmaz olarak bu genel tablonun eleştirisi ve alternatif bir ülke tasavvuru üzerine inşa edilmek zorundadır.

TMMOB olarak bizler, yıllardan beri her platform da sanayiden eğitime, üretimden planlamaya, kentleşmeden çevreye, beslenmeden sağlığa, enerjiden tarıma kadar her alanda kamucu, toplumcu politikaların öneminin altını çizmeye çalışıyoruz.

Bizler, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları:

Bilimi ve teknolojiyi esas alan, üreten kalkınan, sanayileşen, tarımda kendi kendine yeten hakça bölüşen bir ülke istiyoruz.

Dış girdilere bağımlı olmayan, kamunun ekonomideki yönlendiriciliğini toplumsal yararlar doğrultusunda artıran, sosyal refah-sosyal hukuk devleti anlayışını benimseyen, erişilebilir, nitelikli, ücretsiz sağlık, eğitim, sosyal güvenlik hizmetlerini öngören, doğayla, tarihle ve insanla barışık; istihdam, emek ve halk odaklı bir kalkınma planlamasının yaşama geçirilmesini istiyoruz.

Adil bir gelir dağılımı istiyoruz.

İşsiz üyelerimize istihdam alanları açılmasını istiyoruz.

Ücret ve hak kayıplarımızın giderilmesini istiyoruz. Güvenli ve güvenceli

çalışma koşulları istiyoruz.

Mühendis, mimar ve şehir plancısı istihdamında, almış olduğumuz eğitim, vermiş olduğumuz hizmet ve üstlenmiş olduğumuz sorumluluğun niteliğine uygun ve insanca yaşanacak bir asgari ücret belirlenmesini istiyoruz.

TMMOB ve Odaların elinden alınan mühendis, mimar ve şehir plancısı asgari ücreti belirleme yetkisi ile kamusal ve mesleki denetim yetkilerinin geri iade edilmesini istiyoruz,

Özelleştirme uygulamalarına son verilmesini, kamucu politikalara dönülmesini, kamu yatırımlarının ve kamuda istihdamın artırılmasını istiyoruz, Kamu çalışanı üyelerimizin ek göstergelerinin ve özel hizmet tazminatlarının eşdeğer kadrolara uygun olarak güncellenmesini ve yükseltilmesini istiyoruz.

Liyakate dayalı bir kamu yönetimi istiyoruz.

Açlık sınırında yaşamaya mahkum edilen tüm emekliler gibi emekli maaşlarımızın yükseltilmesini istiyoruz.

Mühendislik, mimarlık ve şehir planlamayı yok sayan, bilime ve tekniğe aykırı mevzuat ve uygulamalara son verilmesini istiyoruz,

Sadece kendimiz için değil tüm halkımız için insan onuruna uygun bir yaşam istiyoruz.

Ve böylesi bir gelecek için mücadele ediyoruz.

Bizler, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları:

Yaşadığımız sorunların, ülkemizin ve halkımızın sorunlarından bağımsız olmadığının da bilincindeyiz.

Tüm toplum olarak, el ele dayanışma içerisinde mücadele etmezsek yaşadığımız sorunların daha da büyüyeceğini çok iyi biliyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Sözlerimi tamamlarken, bu kurultayın yalnızca sorunlarımızı dile getiren bir toplantı değil; mesleğimizin, meslek alanlarımızın ve ülkemizin geleceğini birlikte kurma iradesini güçlendiren önemli bir adım olduğuna inanıyorum.

Kim ne derse desin, nereden ve nasıl saldırırlarsa saldırsınlar, çok açık bir gerçek var; bu ülke bir avuç zenginin, rantçının ülkesi değil, bu ülke bizim ülkemiz.

Nasıl ki bu ülke kurulurken harcına karışan alın terimiz var, geleceğinde de meslektaşlarımızın emeği, bilgisi ve özverisi olacaktır.

İnanıyor ve biliyorum ki doğup büyüdüğümüz bu coğrafyada, emek emek

büyüttüğümüz bu mücadele mutlaka ama mutlaka boy verecek, eşitliğin, özgürlüğün, emeğin, barışın, bilimin ve hakça paylaşımın egemen olduğu gelecek güzel günleri mutlaka ama mutlaka kazanacağız.

Ne yaparlarsa yapsınlar, nasıl saldırırlarsa saldırsınlar bu umudu bizden asla söküp alamayacaklar.

Katkı sunan tüm arkadaşlarımıza ve katılımcılara bir kez daha teşekkür ediyor, verimli bir etkinlik diliyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB SANAYİ KONGRESİ

20.12.2025

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

TMMOB Sanayi Kongresi 2025'in açılış oturumuna hepiniz hoş geldiniz.

İlki 1962 yılında düzenlenen ve 1987 yılından bu yana da TMMOB adına Makina Mühendisleri Odamız tarafında düzenli olarak gerçekleştirilen bu kongreler sanayileşmeye salt sermaye odaklı bir gözlükle bakmayan; insanı, emeği, doğayı ve kamusal çıkarı merkeze alan bir kalkınma anlayışının sesi, nefesi ve aklı olmuştur.

Ne yazık ki, bugün ülkemizde bu anlayışın tam karşısında duran bir tercih hâkim:

Planlı sanayileşmeden bilinçli bir şekilde vazgeçilmiş; kamu iktisadi teşebbüsleri özelleştirme adı altında tasfiye edilmiş; üretim ekonomisi yerine rant, talan ve yağma üzerine kurulu bir ekonomik model ikame edilmiştir.

Bu süreç, yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda toplumsal dokuyu parçalayan, teknik alt yapımızı, mühendislik birikimimizi, üretim yeteneğimizi aşındıran ve ülkeyi teknolojik bağımlılık sarmalında daha derinlere çeken bir yıkım sürecidir.

İşte tam da bu nedenle, "Halk için sanayi, barış için teknoloji, yaşam için üretim" şiarıyla böylesi kongreleri ısrarla ve kararlılıkla gerçekleştirmek bir fikir alışverişi zeminini yaratmanın yanı sıra, halktan yana bir alternatif arayışının da somut bir ifadesidir.

Bu vesileyle, bu önemli ve anlamlı etkinliğin örgütlenmesinde büyük emekleri olan Makina Mühendisleri Odamızın Yönetim Kurulu'na, çalışanlarına, kongremizin tüm kurul üyelerine, kongre sekreterlerimize, bilgi ve birikimlerini bizlerle paylaşacak değerli bilim insanlarına ve konuşmacılarımıza, katkı sunan herkese en içten teşekkürlerimi sunuyorum**.**

Sevgili Katılımcılar,

Kongremizin bu yılkı temasını son derece kritik ve güncel bir konu olan "Emperyalizmin Yeni Biçimleri ve Sanayileşme Stratejileri" olarak belirledik.

Oda Başkanımız, kongremizin ruhunu ve güncel önemini son derece net bir şekilde ortaya koydu.

Ben de TMMOB'nin tarihsel perspektifinden ve kamucu duruşundan hareketle, içinde bulunduğumuz tarihsel dönemeci, bu dönemecin Türkiye sanayiine ve

toplumuna dayattığı ağır bedelleri ve çıkış yollarımızı daha detaylı bir şekilde ele almak istiyorum.

Evet, arkadaşlar, emperyalizm artık yepyeni, çok daha sinsi, çok boyutlu ve iç içe geçmiş bir evreye girmiş durumda.

Karşımızda artık sadece geleneksel askeri işgaller veya açık ekonomik sömürü yok. Şimdi, dijital çağın olanaklarıyla donanmış, çok daha sofistike bir tahakküm mekanizmasıyla karşı karşıyayız.

ABD'nin 2025 Ulusal Güvenlik Stratejisi'nin de açıkça ilan ettiği gibi, neoliberal küreselleşme dönemi kapanmış, yerini devletlerin doğrudan teknoloji ve askeri-sanayi rekabetine dahil olduğu yeni bir "stratejik rekabet" dönemi almıştır.

Bu rekabetin odağında ise birkaç temel eğilim var:

Birincisi, teknolojik ve dijital tekelciliktir. Artık az sayıda dev küresel şirket, yapay zekâ, büyük veri, dijital platformlar, bulut bilişim ve ileri yarı iletken teknolojiler üzerinden neredeyse mutlak bir kontrol kurdu.

Bu kontrol, sadece piyasaları değil, bireylerin özel hayatını, ulusların siber güvenliğini, toplumsal algıyı ve siyasi tercihleri şekillendiren devasa bir güce dönüştü. Bu, 'veri sömürgeciliği' dediğimiz yeni bir emperyalizm biçimidir.

İkincisi, 'yeşil ekonomi' ve 'iklim değişikliği' kisvesi altında kurulmak istenen yeni sömürü düzenidir. İklim krizi elbette gerçek ve ciddi bir tehdittir.

Ancak emperyalist merkezler, bu haklı kaygıyı, gelişmekte olan ülkelerin sanayileşme olanaklarını kısıtlamak, onlara yüksek teknoloji transferini engellemek ve karbon vergileri gibi araçlarla yeni bir finansal sömürü mekanizması yaratmak için kullanmak istiyor. Bu, 'yeşil emperyalizm' olarak adlandırılabilecek bir yaklaşımdır.

Üçüncüsü, 'değer zincirleri' adı altında örgütlenen yapısal bağımlılıktır. Küresel üretim, son derece kırılgan ve kontrol edilebilir 'değer zincirleri' halinde parçalanmış durumda.

Türkiye gibi ülkeler, bu zincirlerin genellikle düşük katma değerli, emek-yoğun, ara işlem basamaklarına sıkıştırılıyor. Yüksek teknoloji, marka değeri ve asıl kârı yaratan kritik uçlar ise emperyalist merkezlerde tutuluyor. Bu, kalıcı bir orta gelir tuzağı ve dış ticaret açığının yapısal nedenidir.

Ve dördüncüsü, en tehlikelisi, savaş ve militarizmin kalıcı bir olgu haline getirilmesidir. Yeni emperyalist rekabetin en belirgin ve kanlı tezahürü, küresel düzeyde yeniden hız kazanan silahlanma yarışı ve bölgesel savaşlardır.

Ukrayna'da, Filistin'de, Sudan'da, Afrika'nın çeşitli bölgelerinde yaşanan trajediler, kaynak ve etki alanı paylaşım mücadelesinin acımasız yüzüdür.

Dikkatle analiz ettiğimizde, bu çatışmaların basit "bölgesel anlaşmazlıklar" olmadığı, aksine küresel güç dengelerini yeniden şekillendirmeye yönelik planlı müdahaleler olduğu görülecektir.

ABD'nin dilinin açıkça "stratejik rekabet" ve "devletler arası çatışma "ya dönmesi, Avrupa'da ülkelerin toplu halde savaşa hazırlık açıklamaları yapması, bu durumun resmi itirafıdır.

ABD'nin Orta Doğu temsilcisinin "ulus-devletlerin engel olduğu" ve "yeni bir bölgesel düzenleme zamanının geldiği" yönündeki sözleri, bizim için çok net ve ürkütücü bir uyarı işaretidir. Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) hayali bitmemiş, yalnızca araçları ve kılıfları değişmiştir.

Sevgili Arkadaşlar,

Ülkemiz bu çok boyutlu tabloda, yanlış tercihler ve derin bağımlılıklar nedeniyle emperyalizmin bu yeni biçimlerine karşı tümüyle savunmasız bırakılmakta , ve maalesef bu tehlikeli oyunun bir parçası haline getirilmeye çalışılmaktadır.

Bugün "yerli ve milli" söylemiyle meşrulaştırılmaya çalışılan silahlanma politikaları aslında emperyalist sistemin ve imzalanan askeri angajmanların Türkiye'ye biçmiş olduğu taşeronluk rolünün bir parçasıdır. Irak, Libya, Suriye gibi ülkelerde yaşanan yıkıma verilen destek; Suriye'nin rejim değişiminde oynanan rol, İsrail'le sürdürülen ilişkiler, NATO bağlamındaki askeri angajmanlar ve en son Cumhurbaşkanı'nın Trump'la buluşmasında ele alınan konular ve verilen tavizler bu durumun en açık göstergeleridir**.**

Ülke sanayisinin durumu da içler acısıdır. GSYH içinde imalat sanayii ve tarımın payı sistematik olarak düşürülmüş, ekonomimiz inşaat, ithalat, finans ve düşük katma değerli hizmetlere dayalı kırılgan bir yapıya evrilmiştir.

Sanayide istihdam edilen nitelikli işgücünün oranı gerilemektedir. Kaynaklar, üretken yatırımlar yerine, spekülatif alanlara ve hiçbir toplumsal gereksinime dayanmayan ve artık bir soygun düzeneği haline gelen Kamu-Özel İş birliği (KÖİ) projelerine aktarılmaktadır.

İlaç hammaddesinden yazılıma, ileri mühendislik ürünlerinden yarı iletkenlere kadar hemen her yüksek teknoloji alanında dışa bağımlılığımız katlanarak artmaktadır.

Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) harcamalarının GSYH içindeki payı ve niteliği, gerçek bir teknolojik atılım için son derece yetersizdir.

Dahası, üniversitelerimiz ve araştırma merkezlerimiz, piyasanın kısa vadeli ve çoğu zaman taklitçi taleplerine mahkûm edilerek, temel ve uzun vadeli bilimsel araştırma kapasitelerinden, eleştirel düşünceden ve toplumsal fayda üretme misyonundan uzaklaştırılmaktadır.

Bu durum , emperyalizmin yeni teknolojik tahakkümüne karşı en büyük ve en tehlikeli zaafımızdır.

Peki, TMMOB olarak bu karanlık tabloya karşı bizler ne öneriyoruz? Nasıl bir yol haritası çiziyoruz?

Bizim savunduğumuz model, salt teknik ve ekonomik bir programın çok ötesinde, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti çerçevesinde kurgulanmış kapsamlı bir toplum sözleşmesidir. Bu modelin temel taşlarını ve somut adımlarını şöyle özetleyebiliriz:

Her şeyden önce, tam bağımsızlık ekseninde, katılımcı ve bilimsel bir ulusal planlamaya acilen ihtiyacımız var.

Beş yıllık kalkınma planlarını yeniden etkin, bağlayıcı ve yönlendirici ana araçlar haline getirmeliyiz. Bu planlar, katılımcı demokrasi anlayışıyla; sendikaların, meslek odalarının, , üniversitelerin, üretici ve tüketici kooperatiflerinin ve demokratik kitle örgütlerinin etkin katılımcısı olduğu bir süreçle hazırlanmalıdır.

Planlamanın stratejik odağına ise, geleceği şekillendirecek ileri teknoloji alanları ile (sağlık, eğitim, gıda, barınma, ulaşım, enerji gibi) halkın temel ve ertelenemez toplumsal ihtiyaçlarına yönelik üretimler yerleştirilmelidir.

Ulusal kaynaklar, verimlilik, sürdürülebilirlik ve toplumsal fayda kriterleriyle, üretken ve katma değeri yüksek yatırımlara , nitelikli eğitime ve ülkenin bilim ve teknoloji alt yapısının güçlendirilmesine, kanalize edilmelidir.

Bu planlamanın omurgasını ise, kamu mülkiyeti ve kamu girişimciliğinin yeniden ve güçlü bir şekilde inşası oluşturmalıdır.

(Enerji, maden, iletişim, ağır sanayi, bankacılık gibi) stratejik sektörlerde özelleştirme politikaları derhal durdurulmalı, tasfiye edilen kamu varlıkları yeniden kazanılmaya başlanmalıdır.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri, salt kâr amacı gütmeyen, ülkenin teknolojik gelişimine öncülük eden, bölgeler arası dengesizliği gideren, stratejik fiyat istikrarı sağlayan ve toplumsal refahı artıran kurumlar olarak yeniden yapılandırılmalıdır.

Bu yapıyı yeşertecek olan ise, bilim ve teknolojide benimseyeceğimiz kamucu, açık, özgür ve barışçıl modeldir.

“Açık Bilim” ve “Açık İnovasyon” ilkeleri temel politika haline getirilmeli, kamu tarafından finanse edilen tüm araştırmaların sonuçları şeffaf bir şekilde toplumun erişimine açık olmalıdır.

Üniversite-sanayi-kamu iş birliği, uluslararası tekellerin çıkarlarına değil, öncelikle ülkenin toplumsal ihtiyaçlarına, çevre dostu teknolojilere ve insanı

merkeze alan çözümlere odaklanmalıdır.

Tüm bu süreçlerin kalbinde de emeğin ve doğanın haklarını merkeze alan, adil bir üretim ve bölüşüm düzeni yer almalıdır.

Sanayileşme, güvenceli, sendikalı, insan onuruna yakışır ücretli, sağlıklı ve demokratik çalışma koşullarında istihdam yaratmalıdır.

Taşeronlaşma, kayıt dışılık ve her türlü esnek-güvencesiz çalışma modeli terk edilmelidir.

Üretim süreçleri ve teknolojik tercihler, ekolojik sınırlara saygılı, döngüsel ekonomi ilkelerini benimsemiş, su ve enerji verimliliğini maksimize eden, doğayı metalaştırmayan bir anlayışla tasarlanmalıdır.

"Yeşil dönüşüm", dışarıdan dayatılan bir finansal yük değil, yerli teknoloji, nitelikli istihdam ve yeni sanayi dalları yaratan, toplumsal adaleti gözeten bir kalkınma ve bağımsızlık fırsatına dönüştürülmelidir.

Tüm yatırım ve altyapı projeleri, çevresel, sosyal, ekonomik ve teknik etki değerlendirmelerine tabi tutulmalı, bu değerlendirme süreçleri şeffaf, katılımcı ve bilimsel verilere dayalı olmalıdır. Karar alma mekanizmalarında liyakat, bilim ve kamu yararı tek ölçüt olmalıdır.

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Dostlar,

Tüm bu anlattıklarım, mevcut siyasi iktidar yapılanmasının temel tercihleri, politikaları ve dayandığı sınıfsal ittifaklarla köklü bir çelişki ve mücadele içindedir.

Bu nedenle, bu kapsamlı, tarihsel ve toplumsal dönüşümü gerçekleştirebilmek için **demokratik, laik, halkçı, emekten ve bilimden yana toplumcu bir siyasi iktidar değişimi** kaçınılmaz bir gerekliliktir, olmazsa olmaz bir ön koşuldur.

TMMOB, kuruluşundan bu yana olduğu gibi, aydınlanmanın, bilimin, emeğin, bağımsızlığın ve demokrasinin yanında saf tutmaya, bu mücadelenin teknik, bilimsel ve örgütlü gücü olmaya devam edecektir.

Sözlerimi, mesleki kimliğimizin ve toplumsal sorumluluğumuzun özünü oluşturan temel ilkemizi bir kez daha, bu kez daha yüksek bir sesle tekrarlayarak bitirmek istiyorum: **Halk için sanayi, barış için teknoloji, yaşam için üretim.**

Kongremizin bu yönde kamusal-toplumsal bilinç oluşumuna katkılar sunmasını diliyor, hepinize bir kez daha Yönetim Kurulumuzun saygılarını sunuyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BÜTÇEDE, VERGİDE ADALET, YAŞAMDA ADALET VE İNSANCA YAŞANABİLECEK BİR ASGARİ ÜCRET MİTİNGİ

23.12.2025

DİSK ANKARA BULUŞMASI

Sevgili Dostlar,
Sevgili Mücadele Arkadaşlarım,
Sevgili Basın Emekçileri,

TMMOB 48. Dönem Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ve dayanışmayla selamlıyorum.

İnsanca bir yaşam, gelirde ve vergide adalet için İstanbul'dan yola düşen, bu meydanı dolduran tüm emekçilere hoş geldiniz diyorum.

Bu haklı ve onurlu yürüyüşünüzün son durağında, sizlerle bir arada olmaktan büyük bir gurur duyuyorum.

DİSK'in uzun süredir yürüttüğü; "bütçede, vergide adalet, yaşamda adalet ve insanca yaşanabilecek bir asgari ücret" mücadelesi, yalnızca DİSK üyesi işçilerin değil, tüm emekçilerin, tüm hak arayanların ortak davasıdır.

Sizin sesiniz, aynı zamanda , fabrikalardan şantiyelere, tersanelerden madenlere, santrallerden limanlara, tarım alanlarından ormanlara, kamu kurumlarından ofislere kadar üretimin olduğu her yere hayat katan biz Mühendis, mimar ve şehir plancılarının da sesidir.

Sevgili Dostlar,

Ülkemiz derin bir ekonomik krizden geçiyor.

Hayat pahalılığı, işsizlik tehdidi, gelecek endişesi, düşük ücretler, insan onuruna yaraşır bir emeklilik süreci yaşayamama emeğiyle geçinen tüm kesimlerin ortak sorunu haline geldi.

Ekonominin çökertildiği, hukukun rafa kaldırıldığı, halkın iradesinin gasp edildiği, gençlerin geleceğinin çalındığı, çocukların işçi sıfatıyla ölüme terk edildiği bir Türkiye gerçeğiyle karşı karşıyayız.

Bu tablo tesadüf değildir.

Bugün yaşadıklarımız, 23 yıldır adım adım kurulan bu düzenin; halkı yoksulluğa mahkûm eden, emeği değersizleştiren, ülkeyi bir avuç sermayedarın çıkarına göre yöneten politikalarının sonucudur.

Hepiniz şahitsiniz;
"Geçinemiyoruz" haykırışı bu ülkenin dört bir yanından yükseliyor.

Bu ses, geleceği olmadığı için ülkesini terk etmek zorunda kalan gençlerin öfkesinde büyüyor. Yaşam hakları gasp edilen kadınların isyanında yükseliyor. Emeklilerin onurlu bir yaşam mücadelesinde karşılık buluyor.

Karşımızda açıkça adil olmayan bir düzen var. Hem elde edilen gelirde adaletsizlik var, hem de alınan vergide büyük bir eşitsizlik var.

Bu ülkede her şeyin fiyatı artıyor; artmayan tek şey emekçilerin ve emeklilerin ücretleri.

Biz çok iyi biliyoruz ki bir ülkede demokrasinin, adaletin ve sosyal devletin en temel şartı adil bir vergi sistemidir.

Az kazanandan az, çok kazanandan çok vergi alınması; gelir ve servet eşitsizliklerini azaltmanın en temel yoludur.

Ama Türkiye'de yıllardır bunun tam tersi yapılmaktadır. Vergi yükü; emeğiyle yaşayan işçilerin, kamu emekçilerinin, emeklilerin ve dar gelirlilerin sırtına yıkılmıştır. Ücretliler bordrodan vergilendirilirken, servet ve rant korunmaktadır.

Asgari ücret, açlık sınırının çok altında kalmış, bir ailenin dört ferdi çalışsa dahi yoksulluktan kurtulamadığı bir düzeye indirgenmiştir.

Tüm bu politikaların acı sonuçları emeğiyle geçinen tüm toplumsal kesimler gibi biz teknik elemanların da yaşamını cehenneme çeviriyor.

Bu nedenle, "asgari değil, insanca yaşanacak ücret" bir ücret talebi hepimizin ortak talebidir.

"Gelirde ve vergide adalet" arayışınız, bizim de arayışımızdır.

"Sosyal diyalogun dışlanmasına" karşı çıkışınız, bizim de demokratik duruşumuzun gereğidir.

Bu mücadele yalnızca bir ücret mücadelesi değil; aynı zamanda demokrasi, adalet ve insan onuru mücadelesidir.

Bu topraklarda, insanca bir yaşamı hak eden herkesin mücadelesidir.

Bizler TMMOB olarak, 71 yıldır olduğu gibi bugün de emeğin, bilimin ve halkın yanında durmaya; emekten, eşitlikte, özgürlükten yana bir ülke için sınıf kardeşlerimizle birlikte mücadele etmeye devam edeceğiz.

DİSK'in Ankara yürüyüşünün, tüm emekçiler için yeni bir umut, yeni bir mücadele dinamiği yaratmasını diliyor, sizleri bir kez daha saygı ve dayanışmayla selamlıyorum.

Yaşasın Sınıf Kardeşliği,

Yaşasın Mücadelemiz

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ; DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE MEVCUT DURUM VE GELECEK SENARYOLARI SEMPOZYUMU

10.01.2026

Değerli Konuklar,
Saygıdeğer Bilim İnsanları,
Değerli Meslektaşlarım,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Ülkemiz ve dünyamız için son derece kritik bir başlığı, **"Nadir Toprak Elementleri - Dünyada ve Türkiye'de Mevcut Durum ve Gelecek Senaryoları"**nı ele aldığımız bu sempozyumda sizlerle bir arada olmaktan büyük memnuniyet duyuyorum.

Bu anlamlı etkinliği özveriyle hazırlayan Metalurji ve Malzeme Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu'na, çalışanlarına, sempozyumun tüm kurul üyelerine, bilgi ve birikimlerini bizlerle paylaşacak değerli bilim insanlarına ve katkı sunan herkese, TMMOB ve üyeleri adına en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Bugün burada yalnızca bir maden grubunu veya teknolojik bir girdiyi tartışmayacağız.

Sempozyumumuzun alt başlığında da belirtildiği gibi, **"Dünyada ve Türkiye'de Mevcut Durum ve Gelecek Senaryoları"** üzerinden; enerji dönüşümünü, yüksek teknoloji üretimini, küresel güç ilişkilerini, emperyalist bağımlılık mekanizmalarını ve bunların emek, doğa ve toplum üzerindeki etkilerini bütünlüklü bir şekilde ele alacağız.

Geleceğimizi doğrudan etkileyen bu kritik konuları tartışmaya açmış olacağız.

Değerli Arkadaşlar,

Bu salondaki pek çok meslektaşımız hatırlayacaktır; geçtiğimiz ay Birliğimiz adına Makina Mühendisleri Odamızın yürütücülüğünde düzenlediğimiz Sanayi Kongremizin ana teması **"Emperyalizmin Yeni Biçimleri ve Sanayileşme Stratejileri"** idi.

Oldukça verimli tartışmaların ve sunumların gerçekleştiği kongremizde de ısrarla altını çizdiğimiz gibi, emperyalizm artık yepyeni, çok daha sinsi, çok daha saldırgan, çok boyutlu ve iç içe geçmiş bir evreye girmiş durumda.

Karşımızda artık sadece geleneksel askeri işgaller veya açık ekonomik sömürü yok. Şimdi, dijital çağın olanaklarıyla donanmış, çok daha sofistike bir tahakküm mekanizmasıyla karşı karşıyayız.

Bugün Venezuela'da yaşananlar, bu yeni emperyalist evrenin en çıplak

örneklerinden biridir.

Yıllardır süregelen kuşatma, yaptırım ve müdahalelerle yetinilmemiş bir ülkenin Başkanı tüm dünyanın gözü önünde askeri müdahaleyle başka bir ülkeye kaçırılmıştır.

Bu saldırı, yalnızca bir ülkenin siyasal liderliğine değil, aynı zamanda bir halkın iradesine, ulusal egemenliğine ve uluslararası hukuka yönelmiş açık bir saldırıdır.

Venezuela'da yaşanan, basit bir rejim tartışması veya uyuşturucu ile mücadele konusu değildir.

Asıl mesele, **petrol ve diğer stratejik kaynaklar üzerindeki denetim mücadelesidir.**

Siyasi liderliğe yönelik tasfiye girişimleri de dâhil tüm müdahaleler, bu emperyalist hedefin birer parçasıdır. Yeraltı zenginlikleri, küresel güç mücadelesinin temel hedefi haline getirilmektedir.

Benzer şekilde Trump'ın açık bir tehditle dile getirdiği; Grönland'da Arktik bölgedeki stratejik konum ve yeraltı kaynakları; Meksika'da enerji, emek ve göç rejimi; Kolombiya'da ise askeri üsler, doğal kaynaklar ve bölgesel kontrol hedefi aynı emperyalist hattın parçalarıdır.

Tüm bu örnekler, ABD emperyalizminin son yıllarda açıkça kurumsallaştırdığı**, kaynaklara ve jeopolitik alanlara doğrudan müdahaleyi esas alan** yeni stratejik yönelimin sahadaki yansımalarıdır.

İşte tam da bu noktada, nadir toprak elementlerinin stratejik önemi katbekat artıyor.

Çünkü bu elementler, çağımızın yüksek teknolojili üretiminin vazgeçilmez girdileridir.

Savunma sanayinden yenilenebilir enerji teknolojilerine, rüzgâr türbinlerinden elektrikli araçlara, dijital cihazlardan iletişim altyapılarına kadar pek çok alanda bu elementlere olan ihtiyaç hızla artmaktadır.

Tam da bu sebeple, ABD ile Çin arasındaki küresel hegemonya mücadelesinin en kritik cephelerinden birini oluşturmaktadır.

Özellikle Çin'in bu alandaki hâkimiyeti, yalnızca ekonomik bir üstünlük değil; tedarik zincirleri üzerinden şekillenen, siyasal ve jeopolitik sonuçlar doğuran bir güç aracına dönüşmüştür.

Bu yoğunlaşma, yalnızca piyasa koşullarının değil; **küresel rekabetin emperyalist karakterinin, aralarındaki hegemonya mücadelesinin ve**

hammaddeye erişim üzerinden kurulan bağımlılık ilişkilerinin doğrudan bir sonucudur.

Batılı ülkelerin yıllar önce çevresel maliyetleri gerekçe göstererek bu üretim ve işleme süreçlerini kendi ülkelerinden uzaklaştırmaları; kirli, riskli ve emek yoğun aşamaları çevre ülkelere ihraç etmeleri, bugün yaşanan tedarik krizlerinin ve tekelleşmenin temel nedenleri arasındadır.

Bu tercihler, çevresel ve toplumsal bedelleri başka coğrafyalara yıkan; nadir toprak elementlerini ise küresel güç mücadelesinin merkezine yerleştiren bir **emperyalist iş bölümünü** yeniden üretmektedir

Değerli Arkadaşlar,

Ülkemiz, bu çok boyutlu tabloda; yıllardır sürdürülen yanlış tercihler ve derinleştirilen bağımlılık ilişkileri nedeniyle, emperyalizmin güncel ve daha karmaşık biçimlerine karşı neredeyse bütünüyle savunmasız hale getirilmiştir.

Ülkemiz, bugün yalnızca ekonomik ya da yönetsel bir krizle değil; **siyasal iktidarın toplumsal meşruluğunu yitirdiği derin bir rejim kriziyle** karşı karşıyadır.

İçeride tükenen bu meşruiyet, dışarıda kurulmaya çalışılan yeni rıza kanallarıyla telafi edilmek istenmektedir.

Tam da bu bağlamda, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından Eskişehir–Beylikova ve Sivrihisar çevresinde nadir toprak elementlerinin tespit edildiğine ilişkin açıklamalar gündeme getirilmiştir.

Rezervin niteliği, miktarı, işletilebilirliği, çevresel ve toplumsal etkileri kamuoyuna bilimsel ölçütlerle açıklanmamış olmasına rağmen; söz konusu bulgu, iktidara yakın medya aracılığıyla **"stratejik atılım", "küresel güç olma" ve "enerji bağımsızlığı"** söylemleriyle pazarlanmıştır.

Burada dikkat çekici olan, bu söylemin içeriğinden çok, **kime ve neye hitap ettiğidir**.

Siyasal iktidar, içeride yitirdiği toplumsal rızayı yeniden üretemediği için; bu tür açıklamaları, ABD ile Çin arasındaki küresel güç mücadelesi bağlamında konumlandırarak, başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere emperyalist merkezlerden **siyasal onay ve rıza devşirmeye** yönelmektedir.

Nadir toprak elementleri söylemi, bu anlamıyla, bir kalkınma programının değil; **meşruiyet arayışının diplomatik ve jeopolitik aracıdır**.

İktidar, kendisini küresel güç dengeleri içinde "vazgeçilmez", "stratejik ortak" ve "kritik tedarikçi" olarak sunarak; içeride sorgulanan varlığını dış politikada

tahkim etmeye çalışmaktadır.

Bu yaklaşım, ülkenin doğal varlıklarını kamusal yararın konusu olmaktan çıkarıp; emperyalist güçler arası pazarlıkların nesnesi haline getirmektedir.

Oysa biliyoruz ki bir ülkenin gerçek gücü; emperyalist merkezlerden alınan onayla değil, toplumun rızasıyla, emekçilerin yaşam koşullarıyla, kamusal hizmetlerin niteliğiyle ve demokratik işleyişle ölçülür.

Bilimsel veriden, toplumsal faydadan ve demokratik denetimden yoksun her "stratejik atılım" söylemi; ülkeyi güçlendirmez, onu daha derin bir bağımlılık ilişkisine sürükler.

Değerli Arkadaşlar,

Bu kirli hesaplar ve pazarlıklar içerisinde TMMOB'nin tavrı açık ve nettir.

Nadir toprak elementlerinin çıkarıldığı ülkelerde yaşanan deneyimler son derece açıktır. Bu ülkeler çoğu zaman çevresel yıkım, su kaynaklarının kirlenmesi ve tarım alanlarının tahribiyle baş başa bırakılmakta; yüksek katma değerli üretim ve gerçek kazanç ise merkez ülkelere aktarılmaktadır. Bunun günümüzdeki adı **sömürge madenciliğidir.**

Bu nedenledir ki tıpkı altın madenciliği konusunda olduğu gibi TMMOB olarak nadir toprak elementleri meselesini de dar anlamda bir maden işletmeciliği konusu olarak ele almayacak, **kamu yararını esas alarak, sömürge madenciliğine karşı mücadele etmeye devam edeceğiz.**

Çünkü söz konusu olan; ülkemizin doğal varlıkları üzerindeki tasarruf hakkıdır.

Çünkü söz konusu olan; bu kaynakların kimlerin denetiminde, hangi amaçlarla ve hangi toplumsal önceliklerle kullanılacağı meselesidir.

Çünkü söz konusu olan **bağımsızlık ve kamusal egemenlik meselesidir.**

TMMOB olarak 70 yılı aşkın tarihimizde olduğu gibi, bundan sonra da madenlerimizin uluslararası hammadde savaşlarının bir aracı haline getirilmesine, sermaye ve tekellerin çıkarları doğrultusunda pazarlık konusu yapılmasına karşı durmaya, hepimizin ve gelecek nesillerin ortak zenginliği olan doğal varlıklarımızın toplumun genel çıkarı için kullanılması ve ülkenin tüm ortak zenginliklerinin hakça paylaşılması için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

Sözlerimi bitirirken şunu tekrar vurgulamak isterim: Yaşadığımız dünyanın ve ülkenin koşullarını tam olarak anlayamazsak, geleceğini de kuramayız.

Bu nedenle bu sempozyumdaki tartışmaları ve açığa çıkacak fikirleri oldukça

önemsiyoruz.

Bu buluşmanın; bilimsel bilginin güçlenmesine, toplumsal farkındalığın artmasına ve ülkemiz için **gerçekten kamucu, gerçekten sürdürülebilir bir yol haritasının** oluşmasına katkı sunacağına inanıyorum.

Sempozyum boyunca söz alacak tüm bilim insanlarına, meslektaşlarıma ve katkı sunan herkese teşekkür ediyor; tartışmaların ülkemiz, mesleğimiz ve geleceğimiz adına verimli sonuçlar üretmesini diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB YEREL YÖNETİMLER VE DEMOKRASİ SEMPOZYUMU

10.01.2026

Değerli Konuklar, Belediyelerimizin Değerli Başkanları ve Yöneticileri, Değerli Akademisyenler, Değerli Meslektaşlarım,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Mimarlar Odamızın yürütücülüğünde düzenlenen TMMOB Yerel Yönetimler ve Demokrasi Sempozyumu'na hoş geldiniz.

Bu anlamlı etkinliği özveriyle hazırlayan Mimarlar Odası Yönetim Kurulu'na, çalışanlarına, sempozyumun tüm kurul üyelerine, bilgi ve birikimlerini bizlerle paylaşacak değerli bilim insanlarına ve konuşmacılarımıza, katkı sunan herkese, TMMOB ve üyeleri adına en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

İki gün sürecek sempozyumumuzda, yerel yönetimlerde yaşanan değişim ve dönüşümlerin ekonomiye, toplumsal yaşama, kentlerimize ve meslek alanlarımıza etkilerini tüm boyutlarıyla ele alacağız.

Ancak konuyu yalnızca teknik bir başlık olarak değil; ülkenin içine sürüklendiği **derin bir demokrasi ve meşruiyet kriziyle doğrudan bağlantılı bir siyasal mesele olarak** değerlendirdiğimizi özellikle vurgulamak isterim.

Bu nedenle, sonda söyleyeceğimi başta ifade etmek istiyorum: TMMOB olarak bizler, bugüne kadar yayımladığımız tüm raporlarda, yerel seçim bildirgelerinde ve açıklamalarımızda altını çizdiğimiz gibi; **eşit, doğrudan demokrasi ile toplumcu ve kamucu bir yerel yönetim anlayışını**, ülkemizin demokratik geleceği açısından vazgeçilmez görüyoruz.

Yerel yönetimler, piyasa ve rant ilişkilerinin değil, toplumun ortak ihtiyaçlarının esas alındığı, kamusal yararın, bilimin ve halkın doğrudan katılımının belirleyici olduğu alanlar olmalıdır.

Bu sebeple, bu sempozyumda yürüteceğimiz tartışmaların yalnızca sorunları tespit etmekle sınırlı kalmayıp; **demokratik, eşitlikçi ve laik bir yerel yönetim perspektifini birlikte düşünmek ve üretmek açısından** son derece önemli olduğuna inanıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Ülkemizin son yirmi üç yılına baktığımızda, karşımıza çıkan tablo ne yazık ki son derece ağırdır.

Merkezileşmenin kurumsallaştığı, hukukun siyasallaştırıldığı, parlamentonun etkisizleştirildiği; anayasa ve yasaların fiilen askıya alındığı bir rejimle karşı

karşıyayız.

Bugün Türkiye'de yaşanan sorun, ne tek başına bir ekonomik kriz ne tek başına bir yönetim krizidir; **siyasi iktidarın toplumsal meşruiyetini yitirmesiyle derinleşen bir demokrasi krizi de karşımızda durmaktadır.**

Bu meşruiyet kaybı, iktidarın halktan aldığı rızayı; **hukuku, yargıyı ve idari mekanizmaları kendi lehine araçsallaştırarak** ayakta kalmaya çalışmasıyla sonuçlanmıştır.

Aklın ve bilimin yerini keyfiliğin aldığı, liyakatin tasfiye edildiği, kamu yönetiminin toplumsal yarar üretme kapasitesinin bilinçli biçimde ortadan kaldırıldığı bir rejim gerçekliği içindeyiz.

2017 referandumuyla ilan edilen Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'yle derinleştirilen merkezileşme politikaları, idari bir tercih olmanın çok ötesine geçmiş; **meşruiyetini kaybetmiş bir iktidarın varlığını sürdürme aracı** haline gelmiştir.

Merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasındaki ilişki, demokratik vesayet sınırlarını aşarak açık bir **hiyerarşik tahakküm ve denetim rejimine** dönüştürülmüştür.

Ülkemizde uzunca bir süredir, talimatlı yargı kararlarıyla halk iradesine ipotek konulmakta, seçilmiş belediye başkanları görevlerinden alınarak yerlerine kayyımlar atanmaktadır.

Bu uygulamaların hukuki değil, siyasi olduğunu artık hepimiz biliyoruz.

Özellikle doğu ve güneydoğu illerimizde, adaylık aşamasında hiçbir yasal engelle karşılaşmayan birçok muhalif belediye başkanının, seçildikten hemen sonra, haklarındaki soruşturma ve davalar bahane edilerek görevden alınması ve ardından belediye meclislerinin de devre dışı bırakılarak, bu görevlere Cumhurbaşkanı tarafından atanmış vali veya kaymakamların kayyım olarak atanması, bu durumun en bariz örnekleridir.

19 Mart'tan sonra bu uygulamalar adeta bir cadı avına dönüşmüştür. Tek adamın safına geçen muhalif belediye başkanları tutuklanmaktan, gözaltına alınmaktan, görevden alınmaktan kurtulurken, diğer belediyelere neredeyse her gün yeni bir operasyon düzenlenmektedir.

Bütün bu yaşananlar, sadece halk iradesine değil, halkın demokrasiye ve seçimlere olan inancına da ağır bir darbe vurmaktadır.

Ülkemizin demokratik, eşit, bir arada ve barış içinde yaşayabileceği bir geleceği tehdit etmektedir.

Halkla hiçbir bağı olmayan, halka karşı hiçbir sorumluluk duygusu taşımayan kayyımlar, sadece demokrasiye değil, atandıkları yerel yönetimlere de büyük ve kalıcı zararlar vermektedir.

Buradan siyasi iktidara bir kez daha sesleniyorum:

Seçimle ortaya çıkan iradenin, siyasi tasarruflarla bertaraf edilmesi, **hukuksuzluğun kurumsallaştığı** bir yönetim anlayışının en çarpıcı göstergesidir. Benzer şekilde, seçilmiş yerel yöneticilerin yerine kayyum atanması ise bu sürecin kurumsallaşmış biçiminin bir ilanıdır.

Bizler, bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları olarak ne bu hukuksuz düzeni ne de antidemokratik dayatmaları kabul ediyoruz.

Hiç kimsenin ülkemizdeki asgari demokrasi işleyişini yok etmeye, insanların demokratik iradesine ipotek koymaya hakkı yoktur.

Yaşanan bu demokrasi ayıbından, halk iradesine vurulan bu darbeden derhal vazgeçilmelidir. Hukuk dışı yollarla, baskı ve zor yöntemleriyle muhalif siyasetçileri etkisizleştirme anlayışı terk edilmelidir.

Siyasi gerekçelerle hukuksuz biçimde cezaevinde tutulan tüm siyasetçiler serbest bırakılmalı, seçilmiş belediye başkanları derhal görevlerine iade edilmelidir.

Değerli Arkadaşlar,

Bütün bu yaşananların arka planında, halkın yönetime katılma hakkını, yerinden yönetim ilkesini ve demokratik yerel yönetim anlayışını sistematik biçimde tasfiye etme anlayışı yatmaktadır.

Yerel yönetimler, halkın denetiminden koparılarak merkezi iktidarın siyasal ve ekonomik tercihlerinin uygulama aygıtlarına dönüştürülmektedir.

Bu anlayış, yerel yönetimleri halkın ihtiyaçlarına göre değil; merkezin siyasal hesaplarına göre biçimlendirmekte, yerel iradeyi yok sayarak demokratik yaşamın en temel dayanaklarını ortadan kaldırmaktadır.

Dolayısıyla, meselenin özü, kentlerimizin **nasıl, kimler için ve hangi mekanizmalarla** yönetileceği konusudur.

Bugün ülkemizin tüm kentlerinde barınma, altyapı, ulaşım, enerji, sağlık, eğitim, kültür ve çevre gibi temel alanlarda ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Ayrıca kentlerimiz deprem, sel, heyelan ve yangın gibi afetlere karşı da hazırlıksızdır.

Lafı dolandırmadan söylemek gerekiyor.

Bugün içinde yaşadığımız kentlerin mekansal ve çevresel bağlamda, niteliksiz yapılaşmasının, sağlıksız büyümesinin ardında piyasa

güçlerini kent politikalarının belirlenmesinde tek hakim güç olarak gören siyasal yaklaşımlar yatmaktadır. Bilimsel planlama, mesleki denetim ve kamu yararı bilinçli biçimde devre dışı bırakılmaktadır.

Bu yaklaşım sadece kentlerin afet riskini büyütmekle kalmamakta, sağlıklı bir kentleşme anlayışını da dinamitlemektedir.

Temel kentsel altyapı hizmetlerinin piyasalaştırılması ve ticarileştirilmesi nedeniyle kentlerde yaşayanların önemli bir kısmı barınma, eğitim, sağlık ve beslenme gibi temel haklardan yeterince faydalanamamaktadır.

Emekçilerin, yoksulların ve ezilenlerin sosyal, ekonomik ve siyasal yaşamdan tümüyle dışlandığı yıkıcı bir ortamda yoksulluk ve yoksunluk giderek derinleşmektedir.

Sadece arazi rantına endekslenmiş, bir kent ekonomisi anlayışının ortaya çıkardığı sürekli ve plansız büyüme, teknik altyapı hizmetlerinin ve sosyal-kültürel olanakların yetersizliği gibi sorunları daha da büyütmektedir.

Kentsel dönüşümün amacından saptırılarak rant dağıtma aracına dönüştürülmesi ise bir başka sorunlar yumağını beraberinde taşımaktadır.

Kent merkezlerindeki değerli araziler ve kentsel ortak mekanlar, "kentsel dönüşüm" adı altında, içinde yaşayanlardan bağımsız, yeni imar hakları verilerek sermaye çevrelerine pazarlanmakta, buralara lüks konut alanları, alışveriş merkezleri inşa edilmektedir.

Bu uygulamalarla, kentleri bir arada tutan unsurlar, kent ve kentli kimliği ve ortak kullanım alanları ortadan kaldırılmaktadır.

Bunun sonucunda kentler, giderek artan biçimde bütünlüğünü yitirerek birbirinden bağımsız ve ilişkisiz parçacıklara bölünmektedir.

Varsıl ve yoksul kesimler arası ayrışma ve uzaklaşma fiziksel mekana da yansımaktadır.

Bu durum sosyal kutuplaşmayı ve kentsel gerilimi de arttırmaktadır.

Kent, kentli ve vatandaş kimliğinin yok edildiği, herkesin sadece kendisi gibi düşünenlerle, sadece kendisi gibi yaşayanlarla temas ettiği, toplumun farklı kesimleri arasında görünmez duvarların örüldüğü bir kentsel yaşama doğru hızla yol alıyoruz.

Bu nedenle**, "Nasıl bir kent istiyoruz?"** sorusu, **"Nasıl bir demokratik toplum istiyoruz?"** sorusundan bağımsız değildir.

TMMOB olarak bizler, kentlerimizdeki sorunların aşılmasının; sağlıklı, yaşanabilir, güvenli ve **insan odaklı kentsel çevrelerin üretilmesinin**; kamu

yararının, bilimin, tekniğin ve hukuk üstünlüğünün rehberliğinde, toplumun doğrudan katılımını esas alan bir yerel yönetim anlayışıyla mümkün olacağını savunuyoruz.

Bu anlayış, kent halkının karar süreçlerine özne olarak katıldığı, katılımcı mekanizmaların—mahalle komiteleri, kent meclisleri gibi—işlevsel hale getirildiği ve denetimin şeffaflaştırıldığı bir yönetim modelidir.

Kentlerimizin bugün her zamankinden daha fazla **halkçı, toplumcu, katılımcı ve demokratik bir yerel yönetim anlayışına ihtiyacı vardır; bu bir tercih değil, demokrasi, eşitlik ve yaşam hakkı mücadelesinin zorunlu bir parçasıdır.**

Değerli Arkadaşlar,

Sözlerimi bitirirken, bu sempozyumun yerel yönetimler ve demokrasi mücadelesine önemli katkılar sunacağına yürekten inanıyorum.

Sempozyumun hazırlanmasında emeği geçen Mimarlar Odası başta olmak üzere tüm odalarımıza, düzenleme kuruluna, katkı sunan akademisyenlere ve siz değerli katılımcılara tekrar teşekkür ediyor; iki gün boyunca verimli ve ufuk açıcı tartışmalar diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI TARIM VE GELECEK SEMPOZYUMU

14.01.2026

Sayın Konuklar, Değerli Arkadaşlar,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu ve şahsım adına sevgiyle, dostlukla selamlıyorum.

Ziraat Mühendisleri Odamızın, tarımsal eğitimin 180. yılı anısına düzenlediği "Tarım ve Gelecek" temalı bu anlamlı sempozyumda sizlerle bir arada olmaktan büyük bir onur ve mutluluk duyuyorum.

1846'da kurulan Mekteb-i Zirai Şahane'den günümüze uzanan bu uzun soluklu yolculuk, yalnızca bir mesleki eğitim tarihi değil, aynı zamanda bu toprakların üretim kültürünün, bilimsel emeğinin ve toplumsal sorumluluk bilincinin de tarihidir.

O ilk çekirdekten bugüne ülkemizde tarımsal üretim, eğitim ve öğretime katkı veren tüm kurum, kuruluş ve kişileri saygı ve minnetle anıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Konuşmamın içeriğinde, bugünün anlamına ithafen iki hayati konunun altını özellikle çizmek istiyorum.

Bunlarda ilki, diğer mühendislik alanlarında olduğu gibi ziraat mühendisliği eğitiminde de giderek derinleşen yükseköğretim kalitesi sorunudur.

Bugün her ne kadar tarımsal öğretimin **180. yılını** kutluyor olsak da, ne yazık ki ziraat fakültelerimizdeki eğitim, **bu uzun birikimi ve teknik gelişmeleri yeterince yansıtmamaktadır.**

Bunun en önemli nedenlerinden biri, **plansız ve kontrolsüz biçimde artırılan fakülte, program ve öğrenci sayısıdır.**

Ülkemizin yükseköğretim altyapısı, toplumsal örgütlenmesi, sınai ve zirai yapısı, bu kontrolsüz genişlemeyi **nitelikli ve üretken bir güce dönüştürmekten uzaktır.**

Gerekli teknik, fiziksel ve akademik alt yapı ile istihdam boyutu gözetilmeden çoğunlukla **seçim yatırımı** olarak, politik önceliklerle hayata geçirilen *"Her İle Bir Üniversite"* projeleriyle ülkemizde yükseköğretimin en temel sorunlarından biri olan **eğitim kalitesi ve standardı sorunu daha da yaygınlaştırılmış**, üniversiteler arasındaki nitelik farkları giderek derinleşmiştir.

Bu durum, teknik eğitimin üretime katkısını ve sektörün ihtiyaçlarını karşılayacak

kapasitesini ciddi biçimde zayıflatmıştır.

Ülke ihtiyaçlarıyla, tarım ve sanayi politikalarıyla bağdaşmayan bu yükseköğretim planlaması kaçınılmaz olarak derin bir işsizlik sorununu da beraberinde getirmiştir.

Bugün aralarında çok sayıda **ziraat mühendisinin de bulunduğu yüzbinlerce mühendis**, **mimar ve şehir plancısı** işsizlik tehdidiyle boğuşmakta, iş bulabilen meslektaşlarımızın büyük bir çoğunluğu ise mezun olduğu alan dışında çalışmak zorunda bırakılmaktadır.

Görece iyi eğitim alan, köklü üniversitelerden mezun olan genç meslektaşlarımızın önemli bir kısmı ile deneyimli birçok meslektaşımız ise **geleceğini yurtdışında aramaktadır.**

Eğitimin niteliksizleştirildiği, mühendisliğin değersizleştirildiği bir ülkede ne tarımsal üretimi ne de gıda güvencesini sürdürülebilir kılmak mümkündür.

180 yıllık tarımsal eğitim geçmişimize rağmen bugün yaşadığımız eğitim, öğretim ve istihdam sorunları, **bu köklü gelenekten uzaklaşmanın bir sonucu** olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu nedenle tarım ve yükseköğretim politikaları, yalnızca bugünü değil, çocuklarımızın yarınını da belirleyen bir **gelecek meselesi** olarak ele alınmak zorundadır.

Değerli Arkadaşlar,

Altını çizmek istediğim ikinci önemli husus ise, **tarımsal üretim, gıda ve beslenme** konularıdır.

Bu başlıklar artık yalnızca teknik veya sektörel meseleler değil; doğrudan yaşamla ilgili, hayati ve evrensel sorun alanları haline gelmiştir.

Bu başlıklar, günümüzde yalnızca **teknik ya da sektörel meseleler olmaktan çıkmış;** doğrudan yaşamla ilgili, **hayati ve evrensel sorun alanları haline gelmiştir.**

Beslenme, her canlı gibi insanın da en temel ihtiyacıdır; **sağlıklı ve yeterli gıdaya erişim** ise tartışmasız bir insan hakkıdır.

Ancak günümüzde hem küresel ölçekte hem de ülkemizde açlık ve yetersiz beslenme alarm verici düzeydedir

Bu tabloyu yalnızca istatistikler üzerinden değil, gündelik yaşamın içinden okumak zorundayız.

Biliyorsunuz, ülkemizde bugün yalnızca bir ekonomik darboğazdan

değil, **geleceği tehdit eden çok boyutlu bir yaşam krizinden** söz ediyoruz.

Tarımın ve gıdanın geleceği, Türkiye'de milyonlarca insan için artık ertelenebilir bir tartışma olmaktan çıkmıştır.

Bugün çocukların önemli bir bölümü yeterli ve sağlıklı beslenememekte; yoksulluk, kuşaklar boyunca devredilen kalıcı bir sorun haline gelmektedir.

Anne babalar, çocuklarının en temel beslenme ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanmakta; açlık ve güvencesizlik gündelik hayatın sıradan bir parçası haline gelmektedir.

İlkel çağlardan günümüze tarımsal üretim metotlarındaki değişim ve bu alandaki bilimsel gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda, açlık ve beslenme sorununun bugün hâlâ insanlar için büyük bir tehdit oluşturuyor olması gerçekten düşündürücüdür.

Akla yatkın olan; gelişen teknoloji ve ziraat teknikleri sayesinde ürün verimliliğinin artması ve insanların bu ürünlere erişiminin kolaylaşmış olmasıdır.

Ne var ki, dünya çapında yaşanan gerçeklik bu beklentinin çok dışında olup, bugün yaklaşık **830 milyon insan** açlıkla mücadele etmektedir.

Etkilerini göz ardı etmemekle birlikte, bu tabloyu yalnızca "iklim değişikliği" gibi doğal nedenlerle ya da "savaş" ve "göç" gibi siyasal gelişmelerle açıklamak mümkün değildir.

Sorunun kaynağı çok daha derin ve yapısaldır. Bugün açlık denildiğinde Afrika, Asya ve Orta Doğu'nun akla gelmesinin nedeni; gelişmiş kapitalist ülkelerin bu bölgelerin kaynaklarını yüzyıllar boyunca sistematik biçimde sömürmüş olmasıdır.

Kapitalizmin eşitsiz gelişimi, uzun yıllar boyunca eşitsizliğe ve sömürüye maruz kalan bu coğrafyaların açlık ve sefaletle yüz yüze kalmasına yol açmıştır.

Bu açıdan bakıldığında, dünyada yaşanan açlığın ve yetersiz beslenmenin nedeni **üretim yetersizliği değil**; üretimin ve tüketimin **adil, planlı ve kamusal bir biçimde örgütlenememesidir**.

Tam da bu noktada, tarımın yalnızca bir üretim mekanizması olmadığı gerçeği bütün açıklığıyla ortaya çıkmaktadır.

Tarım; aynı zamanda **sosyal adaletin**, **ekolojik sürdürülebilirliğin**, **ulusal bağımsızlığın** ve **toplumsal refahın** en temel unsurlarından biridir.

Açlık sorunu, esas olarak kamusal politikaların geri çekilmesinden, tarımın piyasaya terk edilmesinden ve neoliberal yönetim anlayışlarının egemen

kılınmasından kaynaklanmaktadır.

Dünya çapında yaşanan bu süreç, uluslararası finans kuruluşlarının tarım ve gıda alanında kamusal üretimi ve denetimi ortadan kaldırmaya yönelik dayatmalarıyla doğrudan ilişkilidir.

IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü gibi kurumların piyasacı politikaları, üreticiyi savunmasız bırakmış; **gıda egemenliğini** ciddi biçimde tehdit eder hale gelmiştir.

Bu nedenle biz TMMOB olarak, yıllardır sanayiden eğitime, üretimden planlamaya, beslenmeden sağlığa, enerjiden tarıma kadar her alanda **tam bağımsızlık** şiarıyla politika üretiyor; kamucu yaklaşımları kararlılıkla savunuyoruz. Tarımın ve gıdanın geleceği, piyasanın değil toplumun ihtiyaçları doğrultusunda belirlenmelidir.

Bu çerçevede daha önce de çeşitli vesilelerle dile getirdiğimiz bazı temel önlemlerin altını bir kez daha çizmek isterim:

• IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü'nün ülkemiz tarımı ve kırsal yaşam üzerindeki genel düzenleyici işlem yapma yetkileri kaldırılmalı; her türlü neoliberal dayatma reddedilmelidir.
• Avrupa Birliği kapsamında önerilen "Ortak Tarım ve Gıda Politikası" gibi Türkiye'nin tarım ve gıda alanını piyasalaştıran düzenlemeler kaldırılmalı; köylüden ve tüketiciden yana kamucu yasalar yürürlüğe sokulmalıdır.
• Yükseköğretimde, üretici ile mühendisin bağımsız bir tarım-besin modeli altında dayanışma içinde çalışacağı bir zemin yaratılmalı; yerli ekim, yerli üretim ve istihdamı esas alan bir yeniden yapılanma sağlanmalıdır.

Bu başlıklar, yalnızca bugüne dair acil sorunları değil; **tarımın, gıdanın ve yaşamın nasıl bir geleceğe taşınacağını da doğrudan ilgilendirmektedir**

Bugün tarım alanında alınmayan her kamucu karar, yarın gıda güvencesi, toplumsal eşitlik ve sürdürülebilirlik açısından daha ağır sonuçlar doğuracaktır

Bu nedenle tartıştığımız her başlık, aslında nasıl bir gelecekte yaşamak istediğimiz sorusuna verilen bir yanıt niteliği taşımaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

Sempozyumumuzun ana teması olan **"Tarım ve Gelecek"** tartışmalarını; savaşın, açlığın, yoksulluğun ve derin eşitsizliklerin insan yaşamını kuşattığı günümüz dünya koşullarında son derece değerli buluyorum.

Açlığın kader olmadığına, yoksulluğun bu topraklar başta olmak üzere dünyanın hiçbir yerinde yazgı olmadığına inanıyorum...

Bu düşüncelerle, tarımsal eğitimin 180. yılı kapsamında düzenlenen bu

Bu duygu ve düşüncelerle, sempozyumumuzun tarımın, gıdanın ve yaşamın geleceğine dair ortak bilincimizi ve mücadele birliğimizi güçlendirmesini diliyor, emeği geçen herkesi yürekten kutluyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI 50. DÖNEM 3. DANIŞMA KURULU

17.01.2026

Değerli Arkadaşlar,

Odamızın toplumcu, yurtsever geleneğinin taşıyıcısı ve güvencesi olan Danışma Kurulumuzun siz değerli üyelerini sevgiyle selamlıyorum.

Hepinizin bildiği gibi, Danışma Kurulları, örgütümüzün ilerici birikimini geleceğe taşımak ve kolektif aklımızı harekete geçirmek açısından vazgeçilmez bir işleve sahiptir.

Burada üreteceğimiz fikirlerin, yalnızca mesleki politikalarımıza değil, ülkemizin geleceğine ilişkin mücadele ve söylemimize de yön vereceğine yürekten inanıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Bugünü anlamak için, ülkemizde ve dünyada yaşananları, yalnızca gündelik gelişmeler üzerinden değil, daha geniş bir tarihsel ve siyasal çerçeve içerisinde değerlendirmek zorundayız.

Çünkü bugün karşı karşıya olduğumuz sorunlar, geçici dalgalanmaların değil; **emperyalist sistemin derinleşen krizinin ve yeniden yapılanma arayışlarının ürünüdür.**

Dünya, uzun süredir yeni bir paylaşım sürecinin içindedir.

Bugün Venezuela'da yaşananlar, bu yeni emperyalist evrenin en çıplak örneklerinden biridir.

Yıllardır süregelen kuşatma, yaptırım ve müdahalelerle yetinilmemiş bir ülkenin Başkanı tüm dünyanın gözü önünde askeri müdahaleyle başka bir ülkeye kaçırılmıştır.

Bu saldırı, yalnızca bir ülkenin siyasal liderliğine değil, aynı zamanda bir halkın iradesine, ulusal egemenliğine ve uluslararası hukuka yönelmiş açık bir saldırıdır.

Bu olay, meselenin basit bir "rejim" tartışması olmadığını, petrol ve diğer stratejik kaynaklar üzerinde denetim kurma mücadelesi olduğunu tüm çıplaklığıyla göstermektedir.

İran, Kolombiya ve Meksika başta olmak üzere, Trump'ın açıkça tehdit ettiği pek çok ülkenin yaşadıkları da ; bu kaynakların denetimi için yürütülen emperyalist müdahalelerden bağımsız değildir.

Aynı mantık, Ortadoğu'yu bir kan ve yıkım coğrafyasına dönüştürmeye, mezhepçi ve etnik gerilimleri kışkırtarak bölgeyi kalıcı bir istikrarsızlığa mahkum etmeye devam etmektedir.

Afganistan, Filistin ve Lübnan'ın ardından Suriye'nin de kaderi emperyalist ülkelerin beslediği İslamcı çetelerin insafına terk edilmiştir.

Halep'te Alevi ve Kürt yerleşimlerini hedef alan saldırılar bu yıkımın mezhepçi ve etnik kırımlar üzerinden nasıl derinleştirildiğini bir kez daha göstermiştir.

Saray iktidarı ve onun güdümündeki medya şakşakçıları, beklenildiği üzere Suriye'deki iktidar değişiminden mutlu görünüyorlar.

Ancak son gelişmelerin de açıkça gösterdiği üzere, bölgede asıl kazananlar ABD-İngiltere-İsrail ve onların desteğindeki siyasal İslamcı çetelerdir.

Saray rejimi de mezhepçi siyasal İslamcılığıyla esasen emperyalizmin taşeronu konumundadır.

Bu tablo, siyasal iktidarın içeride yaşadığı derin meşruiyet kaybının doğrudan bir sonucudur. Toplum nezdinde rıza üretme kapasitesini büyük ölçüde yitirmiş tek adam rejimi, varlığını sürdürebilmek için meşruiyetini halktan değil, dışarıdan kurmaya yönelmiştir.

Emperyalist merkezlerle kurulan ilişkiler, verilen tavizler ve sürdürülen pazarlıklar; bir dış politika tercihi olmaktan çıkmış, içeride yaşanan **siyasal ve ekonomik çözülmeyi dengelemenin aracı haline gelmiştir.**

Bizler, TMMOB olarak yıllardır emperyalizmin ve onların elinde büyüyen İslamcı faşist çetelerin saldırgan, yayılmacı, sömürgeci politikalarına karşı barışı, halkların kardeşliğini ve bir arada yaşamı savunduk.

Sadece yurtta değil, bölgemizde ve dünyada da barışı savunduğumuzu her ortamda dile getirdik.

Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da savaşa karşı barışı, faşizme karşı özgürlükleri, dinci gericiliğe karşı aklı ve bilimi savunmaya devam edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

Bu küresel tablonun yansımalarını ülkemizde de yakıcı bir şekilde hissediyoruz.

Ülkemizin içinde bulunduğu manzara, gerçekten de derin bir acı ve endişe kaynağıdır.

Kalkınma, üretim, bilim ve teknoloji hedefleri tamamen rafa kaldırılmış, yerini her alana sinmiş mafyatik ilişkilere, yandaş kayırmacılığa dayalı devasa bir rant ve talan düzeni almıştır.

Halkın çıkarları, kamusal yarar fikri tamamen unutulmuş; kentlerimiz,

kıyılarımız, ormanlarımız, su kaynaklarımız ve tarihi mirasımız, bu acımasız yağmanın hedefi haline getirilmiştir.

Bu yağma ve talan süreci, ülke yönetiminin giderek otoriterleşmesiyle birlikte yürütülmektedir.

Muhafazakârlık ve din, itaatkâr ve kanaatkâr bir toplum yaratmak için kullanılmakta; böylece yolsuzluklar, ülke kaynaklarının peşkeş çekilmesi, iş cinayetleri ve ırkçı-gerici politikalar sorgulanamaz hale getirilmektedir.

Geldiğimiz aşamada, ekonomisi temelinden sarsılmış, hukukun siyasallaştığı, parlamentonun işlevsizleştirildiği anayasa ve yasaların anlamsızlaştırıldığı, tüm karar alma mekanizmalarının tek bir merkezde toplandığı, aklın ve bilimin yerini hurafelerin ve batıl inançların, liyakatin yerini sadakat ve yandaşlığın aldığı, her kurumda ve sektörde çeteleşmenin yaygınlaştığı bir ülke gerçekliği ile yüz yüzeyiz.

19 Mart süreci, bu otoriter yapılanmanın önemli bir dönüm noktası olmuş; yargı ve güvenlik güçleri, açıkça siyasi alanı yeniden şekillendirmenin, muhalif sesleri tasfiye etmenin birer aracı olarak konumlandırılmıştır.

Seçilmiş belediye başkanlarının görevden alınarak yerlerine kayyımların atanması uygulaması, artık yalnızca ülkemizin güney doğusuyla sınırlı kalmamış, sosyal demokrat belediyeleri de hedef alarak, rejimin temel karakterini oluşturan bir uygulamaya dönüşmüştür.

Tüm bu gelişmeler, ülkenin sadece kötü yönetildiğini değil, artık demokratik ve hukuki anlamda yönetilemez bir krize sürüklendiğini göstermektedir**.**

Meydanlarda her geçen gün artan kalabalıklar, gençlerin, kadınların, emeklilerin, işçilerin, işsizlerin, tarım emekçilerinin sokaklara taşan isyanları bu durumun en açık göstergeleridir.

Sevgili Arkadaşlar,

Bu siyasal krizin bedeli ağır bir ekonomik yıkımla ödenmektedir. Yıllardır uygulanan rant temelli politikalar, üretimi çökertmiş, dışa bağımlılığı zirveye taşımış, enflasyonu ve işsizliği kontrolden çıkarmıştır.

Bu yoksullaşma süreci, sadece gelirlerin erimesiyle de sınırlı değildir.

Güvencesizlik, toplumsal dokuyu parçalayan, gelecek umutlarını yok eden bir kanser gibi yayılmaktadır.

Bu durumun en trajik yansıması ise çocuk emeğinin sömürüsüdür.

MESEM'ler (Mesleki Eğitim Merkezleri) gibi kurumlar, "meslek öğretme" maskesi altında, çocukları ucuz, sigortasız, her türlü haktan yoksun bir işgücü olarak çalıştırmanın aracı haline getirilmiştir.

Denetimsiz koşullarda, ağır işlerde çalıştırılan çocuklar, iş kazalarında hayatlarını kaybetmekte, bu ülkenin en temel insani değerlerinin nasıl ayaklar altına alındığını gözler önüne sermektedir.

Sevgili Arkadaşlar,

Ülkemizin dört bir yanında binlerce üyemizin katılımıyla düzenlediğimiz Mühendislerin Mimarların, Şehir Plancılarını Güncel sorunları ve Çözüm Önerileri Yerel Kurultaylarımızda ve 18 Ekimde bu salonda yaptığımız merkezi kurultayımızda da ısrarla altını çizdiğimiz üzere:

Ülkenin içinden geçtiği bu karanlık tünel, biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki pratiğini, çalışma koşullarını, toplumsal statüsünü ve gelecek beklentilerini de derinden etkilemektedir.

Bir zamanların saygın, aranan ve ülke kalkınmasının lokomotifi olarak görülen mesleklerimiz, ne yazık ki bugün kronik işsizlik, düşük ücretler, meslek dışı alanlarda istihdam ve güvencesiz çalışma ile anılır hale gelmiştir.

Günümüzde bir mühendisin veya mimarın kazancı, artık bir aile geçindirmek, çocuk okutmak, temel sosyal ihtiyaçları karşılamak için yeterli olmaktan bile oldukça uzaktır.

Dahası, mesleğimizin özüne aykırı bir şekilde, mühendislik ve mimarlık bilgisi, toplum yararını gözeten kamusal bir sorumluluk olmaktan çıkarılmakta; piyasanın kısa vadeli çıkarlarına, siyasi iktidarın keyfi projelerine ve rant mekanizmalarına hizmet eden bir teknik araç haline getirilmek istenmektedir.

Plansızlık, denetimsizlik, liyakatsizlik, meslek alanlarımızı tahrip ederken; mühendislik ve mimarlık emeği sistematik olarak değersizleştirilmekte, itibarsızlaştırılmaktadır.

İstihdam boyutu düşünülmeden gerekli fiziksel ve akademik alt yapı oluşturulmadan açılan bölüm ve fakültelerle bir yandan teknik eğitimin içi boşaltılırken diğer yandan da işsizlik tırmandırılmaktadır.

Genç meslektaşlarımız, mezun olduklarında parlak bir kariyer umuduyla değil, işsizlik ve belirsizlik korkusuyla yüzleşmektedir.

İşte tam da böylesine kritik ve zorlu bir dönemde, önümüzdeki genel kurul süreçlerinin taşıdığı anlam ve sorumluluk her zamankinden çok daha ağırdır.

Bildiğiniz üzere 7-8 Şubat'ta Şube genel kurullarımızı yapacağız. Odamızın Genel Kurulunu ise 4-5 Nisan'da gerçekleştireceğiz. Ardından 5-6 Haziran tarihinde TMMOB Genel Kurulu'nu toplayacağız.

Önümüzdeki dönemde Odamızda ve Birliğimizde görev alacak arkadaşlarımızı, ülkemizin içinde bulunduğu siyasal, ekonomik ve toplumsal koşullar nedeniyle

son derece zor bir çalışma süreci bekliyor olacak.

Ancak Makina Mühendisleri Odası'nın tarihi, tam da böylesi dönemlerde sorumluluk almaktan geri durmayan, baskılar karşısında geri çekilmeyen, mesleğine ve ülkesine sahip çıkan kadroların tarihidir.

Odamız yıllardır Birlik çalışmalarına ve mesleki demokratik mücadelemize verdiği destekle TMMOB'nin amiral gemisi olmuştur.

Bu mirasa güveniyorum; görev alacak tüm arkadaşlarımızın bu sorumluluğun altından yüzlerinin akıyla kalkacağına inanıyorum.

Sevgili arkadaşlar, bu süreci**, yalnızca bir takvim meselesi olarak değil; örgütümüzü birlikte daha da güçlendireceğimiz, geleceğimizi birlikte kuracağımız çok önemli bir fırsat olarak görüyorum.**

TMMOB'nin bizlere en büyük mirası **birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme anlayışıdır.**

Bu anlayış, kâğıt üzerinde kalan bir ilke değil; bugün burada bir arada olmamızı sağlayan örgütlü gücümüzün ta kendisidir.

Geride bıraktığımız çalışma döneminde, tüm baskılara, engellemelere ve zor koşullara rağmen TMMOB örgütlülüğü mesleğine, ülkesine ve halkına karşı sorumluluğunu yerine getirmiştir. Üyelerimizin haklarını korumak, mesleki ilkelerimizi savunmak ve bilimsel doğruları toplum yararına hayata geçirmek için hep birlikte büyük bir emek verdik.

Odalarımızda, şubelerimizde, İl Koordinasyon Kurullarımızda yürütülen çalışmalarla; meslek alanlarımızdaki bilgi birikimini toplumla buluşturduk.

Kentlerimizin, doğal ve kültürel varlıklarımızın yağmalanmasına karşı açılan davalarla önemli kazanımlar elde ettik. Sempozyumlarla, kongrelerle, kurultaylarla, raporlarla TMMOB'nin sözünü büyüttük; meslektaşlarımız arasındaki dayanışmayı güçlendirdik.

Ama şunun altını özellikle çizmek istiyorum:
Bu mücadele, yalnızca yönetim kurullarının değil; şubelerde, temsilciliklerde, işyerlerinde, komisyonlarda sorumluluk alan **binlerce TMMOB üyesinin ortak emeğiyle** yürütüldü.

Zamanından, emeğinden, hatta özel hayatından feragat ederek bu örgütü ayakta tutan tüm arkadaşlarıma, Birlik Yönetim Kurulumuz adına ve aynı zamanda Odamızın bir üyesi olarak yürekten teşekkür ediyorum.

Şubelerimizin yeni çalışma döneminde görev alacak tüm arkadaşlarıma başarılar diliyorum.

Önümüzdeki genel kurullar sürecinin; TMMOB'nin eşitlikten, özgürlükten,

laiklikten, demokrasiden ve barıştan yana toplumcu mücadele çizgisini daha da güçlendireceğine yürekten inanıyorum.

Bu süreci, kişisel hesapların ya da dar grup çıkarlarının değil; TMMOB'nin birikiminin, ortak hafızasının ve ortak geleceğinin konuşulduğu bir zemin olarak hep birlikte öreceğiz.

Bu salondaki her bir arkadaşımın, bulunduğu her yerde bu sorumlulukla hareket edeceğine; örgütümüzün ilerici ve kamucu çizgisine sahip çıkacağına sonsuz güveniyorum.

Bu inanç ve kararlılıkla, hepinizi dostlukla kucaklıyorum.

Hepimize kolaylıklar diliyorum. Danışma Kurulumuzun başarılı geçmesini diliyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

6 ŞUBAT DEPREMLERDE SORUMLULUK ZİNCİRİ VE KENTSEL POLİTİKALAR PANELİ / ADANA

05.02.2026

Değerli Milletvekillerim, Değerli Konuşmacılar,
Değerli Meslektaşlarım,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına dostlukla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, Zeydan Başkanımızın, Oya Başkanımızın ve Kadir Başkanımızın şahsında, siyasi iktidarın "muhalif belediyeleri silkeleme" operasyonu kapsamında hukuksuz ve mesnetsiz bir biçimde aylardır cezaevinde tuttuğu tüm belediye başkanlarımıza, yöneticilerimize ve çalışanlarına da bir selam göndermek istiyorum.

Bu vesileyle, siyasi iktidara bir kez daha sesleniyorum: Bu demokrasi ayıbına, halk iradesine vurulan bu darbeye derhal son verilmeli, hukuk dışı yollarla, baskı ve zor yöntemleriyle muhalif siyasetçileri etkisizleştirme anlayışı terk edilmelidir.

Haklarında kesinleşmiş mahkeme kararı olmayan tüm başkan, yönetici ve çalışanlar derhal serbest bırakılarak görevlerine iade edilmeli, mahkeme süreçleri tutuksuz bir şekilde ve TRT'den de canlı olarak yayımlanarak sürdürülmelidir.

Onların yalnız olmadıkları, arkalarında onları bu göreve taşıyan milyonlarca seçmenin olduğu asla unutulmamalıdır.

Değerli Arkadaşlar,

Yarın 6 Şubat. Kahramanmaraş merkezli depremlerin ve ardından yaşanan Hatay depreminin üçüncü yıl dönümü.

Bu depremlerde, on binlerce yurttaşımızı kaybettik, milyonlarca insan yerinden edildi, kentlerimiz büyük ölçüde yaşanamaz hale geldi. Acımız hâlâ çok taze.

Bu büyük yıkımda ve ülkemizde yaşanan tüm doğal afetlerde yaşamını yitiren yurttaşlarımızı bir kez daha saygı ve özlemle anıyorum. Yakınlarını, sevdiklerini, ailelerini kaybeden tüm yurttaşlarımıza sabır diliyorum.

Bugün burada, yaşadığımız o büyük felaketi anmanın yanı sıra, o felaketi yaratan nedenleri, sorumlulukları ve özellikle de bu ülkenin kentlerini afete açık hale getiren politik tercihleri de konuşmak için bir aradayız.

Bu nedenle panel konumuz olarak "Afetlerde Sorumluluk Zinciri ve Kentsel Politikalar" başlığının seçilmiş olmasını oldukça anlamlı buluyorum.

Etkinliği düzenleyen Adana İl Koordinasyon Kurulumuz ile Çukurova Belediyesine, katkı sunan tüm arkadaşlarımıza ve değerli görüşlerini bizlerle paylaşacak olan konuşmacılarımıza çok teşekkür ediyorum.

Bildiğiniz gibi afetler, insanlar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar yaratan, olağan yaşamı kesintiye uğran doğa veya insan kökenli olaylardır.

Salgından savaşlara, depremlerden yangınlara, sellerden toprak kaymalarına, şiddetli meteorolojik olaylardan çığ düşmesine kadar bu afetlerin pek çoğunu yakın zamanda sıklıkla deneyimliyoruz.

Bu deneyimlerin bize öğrettiği en önemli gerçek, türü ve boyutları ne olursa olsun, afetlerden ne derece etkileneceğimizi belirleyen şeyin, afete ne kadar hazırlıklı olduğumuzdur.

Bizler ülke olarak ne yazık ki bu konuda hep kötü sınavlar veriyoruz. Bütünlüklü bir afet yönetimi politikası geliştiremediğimiz için afetlerle yüz yüze kaldığımızda geçici, anlık, bireysel tepkilerle süreci yönetmeye çalışıyoruz.

Afetler sonrasında gazeteci ve koruma ordusuyla birlikte afet bölgesine gitmekle, afetzedelerin yaralarını sarmakla övünen bir yönetim anlayışının esiri olduk.

Öncesinde tüm topluma dağıtılmış ortak bir sorumluluk paylaşımı yerine, sonrasında belirli kişilerin fedakarlıklarına dayalı mücadele süreci bizim afetlerle başa çıkma stratejimizin temelini oluşturuyor.

Deprem olduğunda arama kurtarma görevlilerinin, orman yangını çıktığında itfaiye erlerinin kahramanlaştığı bir afetle mücadele stratejimiz var.

Oysa afetler nasıl ki doğaüstü olaylar değilse, afetle mücadelede de doğaüstü güçleri olan kahramanlara ihtiyacımız yok, olmamalı. Bizim ihtiyacımız olan kahramanlar değil, bilimin ve tekniğin rehberliğinde davranan kurumlardır.

Afetle mücadeleyi kahramanların sırtına yüklemek yerine afet öncesinde önleme, risk azaltma, hazırlık gibi çalışmaları da kapsayacak planlar ivedilikle yürürlüğe sokulmalı, yerel yönetimler ve devlet kurumları bu planları uygulayacak biçimde donatılmalıdır.

Sevgili Katılımcılar,

TMMOB olarak depremin 6. ve 8. Ayları ile 1. ve 2. Yıllarında yayımladığımız raporlarda; yapı stokundan planlama kararlarına, denetim mekanizmalarından yeniden inşa sürecine kadar pek çok başlıkta bilimsel uyarılar yaptık.

Ancak bu uyarılar karşılık bulmadı; bilimsel bilgi bir kez daha siyasal ve ticari tercihlere kurban edildi.

Meslek örgütlerinin kamuya yönelik karar alma süreçlerinden dışlanması sadece

afet politikalarıyla da sınırlı değil.

Bu bilim dışı anlayış o denli pervasızlaştı ve saldırganlaştı ki, geçtiğimiz günlerde TMMOB ve Türk Tabipleri Birliği Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi'nden dahi çıkarıldı.

İstedikleri kadar rahatsız olsunlar, buradan bir kez daha ifade ediyorum.

Afetlerin felaketlere dönüşmesi de, iş cinayetleri de meslek hastalıkları da kader değildir.

İnsanlık olarak sahip olduğumuz bilgi ve teknolojik olanaklar, afetlerin yol açtığı kayıpları da, iş kazalarını da, meslek hastalıklarını da azaltabilecek düzeydedir.

Bugün bilim ve teknik açısından baktığımızda; depremlere karşı daha dayanıklı yapılar üretmek, yangınlara karşı koruyucu ekipmanlar sağlamak, erken uyarı sistemleri kurmak, salgınlara karşı etkili aşılar geliştirmek, iş yerlerinde gerekli mühendislik önlemlerini alarak iş kazalarının önüne geçmek mümkündür.

Ancak buna rağmen, yaşadığımız kayıpları yeterince azaltamıyoruz.

Bunun iki temel nedeni vardır:

Bunlardan İlki, yasal mevzuatın ve kamusal kararların bilimsel gerçeklikler zemininde belirlenmemesidir.

İkincisi ve daha da vahimi ise toplumsal fayda yerine sermaye kesimlerinin çıkarlarının kılavuz haline getirilmesidir.

AKP'li yıllarda daha da netleşen bu politik tercihlerle kentlerimiz birer yaşam alanı olmaktan çıkıp birer yatırım ve rant aracına dönüştürülmüştür.

Planlama bütünlüğü parçalanmış, üst ölçekli planlar devre dışı bırakılmış, kentler piyasa taleplerine göre biçimlendirilmiştir.

İmar aflarıyla mühendislik hizmeti almamış milyonlarca yapı yasalaştırılmış, yapı denetimi kamusal bir görev olmaktan çıkarılarak ticari bir faaliyete dönüştürülmüştür.

Kentsel dönüşüm ise afet riskini azaltmak için değil, rant transferlerini hızlandırmak için kullanılmıştır.

Bu tercihler her afette binlerce can kaybı ve devasa ekonomik yıkımlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Mesele yalnızca inşaat politikalarıyla da sınırlı değildir.

Özelleştirme ve piyasalaştırma politikaları; eğitimden sağlığa, sosyal güvenlikten, çalışma yaşamına, gıda güvencesinden afet yönetimine kadar her

alanda kamusal yapıyı zayıflatmış, toplumu bir bütün olarak savunmasız hale getirmiştir

Tam da bu nedenle Nasıl bir kent istiyoruz? Sorusunun yanıtı aslında gayet basit ve açıktır.

Biz, imar aflarıyla çürütülmüş, denetimsiz ve kaderine terk edilmiş kentler istemiyoruz.

Biz, afetlere dirençli ve hazırlıklı kentler istiyoruz.

Biz, rantın değil, yaşamın; tevekkülün değil, bilimin; kârın değil, kamusal yararın merkeze alındığı kentler istiyoruz.

Böylesi kentler yaratmanın yolu, kentsel hizmetlere kamucu, toplumcu bir bakışla yaklaşmaktan geçmektedir.

Barınmanın temel bir insan hakkı olduğu, hizmetlere eşit erişim; sağlıklı çevre; insan odaklı mekanlar, insan hakları-kentli hakları, katılım, yaşanabilirlik, toplumsal barış, birlikte yaşama; engelli, hasta, çocuk ve kadın duyarlı planlama; bu yaklaşımın odağında yer almalıdır.

Yerel yönetimlerin asli işlerinden olan sağlıklı ve güvenli yapı üretim ve denetim sürecini ticari bir alan olarak sermayeye teslim eden anlayışa son verilmelidir.

Yapı denetiminde imar planlarına, mimarlık ve mühendislik projelerine uygun, gerekli şantiye organizasyonunun sağlandığı bir kamusal denetim anlayışı etkin kılınmalıdır.

Kent planlarında sanayi, tarım, enerji, kültür ve çevre gibi tüm unsurlar birbiriyle uyumlu bir şekilde planlanmalı, doğal ve tarihi sit alanları, tarım arazileri, zeytinlikler gibi yerler hiçbir koşulda yapılaşmaya açılmamalı ve mutlak biçimde korunmalıdır.

Yenileme ve sağlıklaştırma süreçlerinde yerinde dönüşüm esas alınmalı, bu projeler hiçbir koşulda yaşayanlar açısından sosyal ayrışmaya/toplumsal kırılmaya/sosyal bir yıkıma neden olmamalıdır.

Ve en acil talebimiz: İmar afları tarihe gömülmelidir. Teknik gerçekleri yok sayan, toplumda adalet duygusunu zedeleyen ve ölümcül riskleri normalleştiren bu uygulama, bir daha gündeme gelmemek üzere son bulmalıdır. Unutmayalım; affedilen her kaçak yapı, ötelenen bir faciaya davetiye çıkarmaktadır.

Sevgili Katılımcılar,

TMMOB olarak yıllardır mesleki birikimimizin ülkemiz ve halkımız yararına kullanılması için, insanca yaşanacak bir ülke ve insanca yaşanacak kentler için yoğun bir mücadele sürdürüyoruz.

Bugüne kadar Birlik ve bağlı odalarımızla birlikte kamu zararı doğuracak düzenleme ve uygulamalara karşı binlerce dava açtık; çok sayıda bilimsel etkinlik ve kitlesel kampanya örgütledik.

Yüzlerce raporu kamuoyuyla paylaştık.

Bu mücadeleyle halk düşmanı, emek düşmanı, bilim ve doğa düşmanı politikalara karşı yeterli direnç oluşturamadıysak da, en azından bu politikaların tüm toplumu yıkıma sürükleyen bir afete dönüşmesine de engel olduk.

Kentlerimizde bugün hala ortak kamusal mekanlar, yeşil alanlar, kültürel ve tarihsel varlıklar, bostanlar korunabiliyorsa, bu durumda Birliğimize bağlı odaların hukuki ve toplumsal mücadelesinin katkısı büyüktür.

TMMOB Örgütlülüğü olarak toplumsal olanı ve kamucu politikaları savunmaya devam edeceğiz.

Kim ne engel koymaya kalkarsa kalksın; bizler bu ülkenin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları olarak üzerimize düşen her türlü sorumluluğu yerine getirmekte kararlıyız.

Halkın çıkarı için çalışmayı bir görev değil, bir sorumluluk olarak görüyoruz. Bu, bizi yetiştiren ve sınırlı kaynaklarını eğitimimiz için seferber eden topluma karşı en temel borcumuzdur; aynı zamanda mesleğimizin kamusal niteliğinin gereğidir.

Bu panelin; afetlerde sorumluluk zincirinin görünür kılınmasına ve nasıl bir kent istediğimiz sorusuna ortak yanıtlar üretilmesine katkı sunmasını diliyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI 50. DÖNEM 4. DANIŞMA KURULU

07.03.2026

Sayın Birlik Başkanlarım, Birliğimizin ve Odamızın değerli Yönetim, Onur ve Denetleme Kurulu üyeleri, Sevgili Şube Yöneticilerimiz,

Odamızın halktan, emekten yana , yurtsever geleneğinin taşıyıcısı ve güvencesi olan danışma kurulumuzun siz değerli üyelerini sevgiyle selamlıyorum.

Geride bıraktığımız çalışma döneminde görev alan, içinde bulunduğumuz tüm zorluklara rağmen ,şube faaliyetlerimizin başarılı ve uyumlu biçimde yürütülmesini sağlayan ve bu dönem görevi yeni arkadaşlara teslim eden tüm şube yöneticilerimize yürekten teşekkür ediyorum.

Onların fedakarlıkları ve yaratıcılıkları sayesinde mesleki ve toplumsal sorumluluklarımızı aksatmadan yürüttük, üyelerimizin tüm ihtiyaçlarını eksiksiz biçimde karşıladık.

Yeni seçilen kurul üyelerimizi de böylesine önemli, meşakkatli ve zorlu bir göreve talip olma özverisini gösterdikleri için kutluyor, başarılı bir çalışma dönemi diliyorum.

Bu Danışma Kurulumuzda yürüteceğimiz tartışmaların, içinden geçtiğimiz bu zor günlerde Odamızın faaliyetleri açısından yol gösterici olacağına inanıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Oda Başkanımızın da belirttiği üzere bugün ülkemizde ve dünyada yaşananları, gündelik gelişmelerin dar çerçevesine sıkıştırarak değerlendiremeyiz.

Her toplantıda, her sempozyumda altını ısrarla çiziyoruz.

İçinden geçtiğimiz dönem, emperyalist sistemin giderek derinleşen krizinin ürünüdür. Dünya uzun süredir yeni bir güç ve paylaşım dengesi arayışı içindedir.

Enerji kaynakları, ticaret yolları, stratejik geçiş hatları ve jeopolitik konumlar üzerinden yürütülen mücadele, bölgesel çatışmaları daha geniş ve daha tehlikeli bir zemine taşımaktadır.

Ortadoğu'da artan gerilim ve en son İran'a dönük saldırganlık, bu sürecin en kritik başlıklarından biridir.

ABD ve İsrail'in yürüttüğü saldırgan politika; yıllardır bölge halklarını savaşa, yıkıma ve istikrarsızlığa mahkûm eden anlayışın devamıdır.

"Güvenlik" ve "tehdit" söylemleriyle meşrulaştırılmaya çalışılan bu müdahaleler gerçekte Ortadoğu'nun enerji kaynakları ve stratejik geçiş hatları üzerindeki hâkimiyet mücadelesidir.

Petrolün, doğalgazın, enerji koridorlarının denetimi için yürütülen bu politikalar; halkların yaşam hakkını, ülkelerin egemenliğini ve bölgesel barış ihtimalini hiçe saymaktadır.

İran'a dönük saldırganlık yalnızca sadece İran'la sınırlı olmayıp, tüm bölgeyi daha büyük bir savaşın eşiğine sürükleyebilecek tehlikeli bir adımdır.

Aynı emperyalist müdahale mantığını Latin Amerika'dan Afrika'ya, Doğu Avrupa'dan Asya'ya kadar pek çok coğrafyada görmek mümkündür.

Bizler TMMOB olarak, tarihimizin her döneminde olduğu gibi bugün de bu emperyalist saldırganlığa karşı çıkmaya, savaşa karşı barışı, sömürüye karşı bağımsızlığı, gericiliğe karşı aklı ve bilimi savunmayı sürdüreceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

Cumhuriyet'in bir asrını geride bıraktığımız tarihsel bir dönemdeyiz.

Cumhuriyet; halkın kendi geleceği hakkında söz sahibi olduğu, bağımsızlık, demokrasi, laiklik ve çağdaşlaşma yolunda atılmış en büyük adımdır.

Ancak hepimiz görüyoruz ki; bir asır önce büyük umutlarla kurulan Cumhuriyet, son çeyrek yüzyılda adım adım aşındırılmıştır.

Kurumlarıyla, laik ve bilimsel değerleriyle ters yüz edilen bir yönetim anlayışı egemen kılınmıştır. Kalkınma, üretim, bilim ve teknoloji hedefleri rafa kaldırılmış; yerini yandaş kayırmacılığına, rant ve talan düzenine bırakmıştır. Kentlerimiz, kıyılarımız, ormanlarımız, su kaynaklarımız sistemli bir yağmanın konusu haline getirilmiştir.

Bu dönüşüm, 24 yıldır artan otoriterleşmeyle birlikte ilerlemektedir.

Muhafazakârlık ve din, itaatkâr bir toplum yaratmanın aracı haline getirilmekte; hilafet ve şeriat çağrılarına karşı çıkmak ve laikliği savunmak dahi suçlama konusu yapılabilmektedir.

Bunun en yakın örneği, laiklik konulu bir pankart astıkları için bir parti mensuplarının ev hapsi cezasına maruz bırakılması, bu duruma tepki göstererek "Laikliği Birlikte Savunuyoruz" başlıklı bildiriyi kamuoyuyla paylaşan , aralarında bizlerin de bulunduğu 168 meslek odası yöneticilerine, sanatçılara, aydınlara, yazarlara ve akademisyenlere devletin en yetkili ağızları tarafından ağza alınamayacak hakaretlerle saldırılması ve hakkımızda soruşturma başlatılmasıdır.

Bu karanlığın en somut biçimde hissedildiği alanlardan biri de , hiç kuşkusuz kadınların yaşamıdır. Laiklik, bu ülkede en çok kadınların yaşam mücadelesi için hayati bir güvencedir. Kadınların eğitim hakkının, çalışma hakkının, yaşam hakkının ve eşit yurttaşlık talebinin teminatıdır.

Sosyal devletin yerini, kamu kaynaklarıyla palazlandırılan tarikat ve cemaatlerin aldığı bu düzen, yalnızca Cumhuriyet'in laik ve kamucu birikimini aşındırmakla kalmıyor; her gün kadınların yaşamlarını da bir bir teslim almaya çalışıyor.

Hepimizin hafızasında, bir tarikata karşı kendisini ve kızını korumaya çalışırken yaşamlarını yitiren Fatmanur Çelik ve kızının acı hikayesi vardır.

Bu olay, tarikat ve cemaat düzeninin yarattığı karanlığın ve cezasızlık ikliminin nelere mal olabileceğini acı bir biçimde gözler önüne serdi.

Üstelik bu olayın ardından adalet duygusunu güçlendirecek bir yargı süreci işletilemedi; sorumluların hesap verdiği bir tablo ortaya çıkmadı.

Bu durum, kadınların yaşam hakkını tehdit eden bu gerici örgütlenmelerin nasıl bir dokunulmazlık alanı içinde büyütüldüğünü açıkça ortaya koyuyor.

Bu vesileyle, yarın emekleri, hakları ve gelecekleri için sokağa çıkacak olan tüm kadınları selamlıyor; eşit, özgür ve laik bir yaşam mücadelesi veren herkesin 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyorum.

Sevgili Arkadaşlar,

Kadınların yaşam hakkını tehdit eden bu gerici dalga, yalnızca sokaklarda ve tarikat yapılanmalarında değil, meslek odalarımızın içinde bile kendini göstermeye başlamıştır.

Son dönemde İMO İstanbul Şubesi seçimlerinin ardından sergilenen tekbirli görüntüler, meslek örgütlerimizin hangi anlayışla dönüştürülmek istendiğinin çarpıcı bir örneğidir.

Tekbirlerle verilen mesajlar, meslek odalarını ideolojik bir gösteri alanına çevirme çabaları, TMMOB'nin tarihsel kimliğiyle asla bağdaşmaz.

Bu durum, laiklik ilkesinin ne denli derin bir saldırı altında olduğunu ve bu ilkeyi savunmanın artık meslek odaları için dahi ne denli hayati bir mücadele konusu haline geldiğini göstermektedir.

Buradan bir kez daha ifade ediyorum.

Anayasal bir ilkeyi savunduğumuz için geri adım atmayız. Laik, eşit ve aydınlık bir Türkiye mücadelesinden asla vazgeçmeyiz.

TMMOB ve bağlı odalar hiçbir siyasi partinin arka bahçesi değildir. Bu odalar

mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının bilimi ve tekniği halkımızın hizmetine sunma mücadelesiyle büyümektedir.

Bu kürsüler rant çevrelerinin ve gerici yapılanmaların değil; bilimin, tekniğin, kamuculuğun ve kamu yararına yapılan faaliyetlerin kürsüleridir.

Hiç kimse TMMOB'yi gerici bir hattın parçası haline getiremez. Hiçbir anlayış, bu örgütün laik, demokratik ve toplumcu çizgisini değiştiremez.

Sevgili Arkadaşlar,

Ülke ve ülke halkı olarak geçekten zor zamanlardan geçiyoruz.

Ekonomisi temelinden sarsılmış, hukukun siyasallaştığı, parlamentonun işlevsizleştirildiği anayasa ve yasaların anlamsızlaştırıldığı, tüm karar alma mekanizmalarının tek bir merkezde toplandığı, her kurumda ve sektörde çeteleşmenin yaygınlaştığı bir ülke gerçekliği ile yüz yüzeyiz.

Özellikle, 19 Mart süreci, bu otoriter yapılanmanın önemli bir dönüm noktası olmuş, yargı ve güvenlik güçleri, açıkça siyasi alanı yeniden şekillendirmenin, muhalif sesleri tasfiye etmenin birer aracı olarak konumlandırılmıştır.

Seçilmiş belediye başkanlarının görevden alınarak yerlerine kayyımların atanması uygulaması, artık yalnızca ülkemizin güney doğusuyla sınırlı kalmamış, sosyal demokrat belediyeleri de hedef alarak, rejimin temel karakterini oluşturan bir uygulamaya dönüşmüştür.

Tüm bu gelişmeler, ülkenin sadece kötü yönetildiğini değil, artık demokratik ve hukuki anlamda yönetilemez bir krize sürüklendiğini göstermektedir.

Bu siyasal krizin bedeli de kaçınılmaz olarak, ağır bir ekonomik yıkımla ödenmektedir. Yıllardır uygulanan rant temelli politikalar, üretimi çökertmiş, dışa bağımlılığı zirveye taşımış, enflasyonu ve işsizliği kontrolden çıkarmıştır.

Bu yoksullaşma süreci, sadece gelirlerin erimesiyle de sınırlı değildir.

Güvencesizlik, toplumsal dokuyu parçalayan, gelecek umutlarını yok eden bir kanser gibi yayılmaktadır.

Emekliler açlığa mahkûm edilmiş, gençler ya güvencesiz işlerde köle gibi çalışmakta ya da bu toprakları terk etmenin yollarını aramaktadır.

Sonuç ortadadır: Ülke, uluslararası kara para ve yolsuzluk endekslerinde zirvelerde, eğitim, bilim ve insani gelişmişlikte ise diplerde sürünmektedir.

Bizler, TMMOB bileşenleri de bu tablonun dışında değiliz.

Ülke genelinde düzenlediğimiz Mühendislerin, Mimarların ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları Merkezi Kurultayı'nda da ortaya koyduğumuz gibi, bu karanlık

tablo meslek alanlarımızı da derinden etkilemektedir.

Bir zamanların saygın, aranan ve ülke kalkınmasının lokomotifi olarak görülen mesleklerimiz, ne yazık ki bugün kronik işsizlik, düşük ücretler, meslek dışı alanlarda istihdam ve güvencesiz çalışma ile anılır hale gelmiştir.

Günümüzde bir mühendisin veya mimarın kazancı, artık bir aile geçindirmek, çocuk okutmak, temel sosyal ihtiyaçları karşılamak için yeterli olmaktan bile oldukça uzaktır.

Dahası, mesleğimizin özüne aykırı bir şekilde, mühendislik ve mimarlık bilgisi, toplum yararını gözeten kamusal bir sorumluluk olmaktan çıkarılmakta; piyasanın kısa vadeli çıkarlarına, siyasi iktidarın keyfi projelerine ve rant mekanizmalarına hizmet eden bir teknik araç haline getirilmek istenmektedir.

Plansızlık, denetimsizlik ve liyakatsizlik meslek alanlarımızı tahrip ederken emeğimiz sistematik olarak değersizleştirilmektedir.

Gerekli fiziksel ve akademik altyapı oluşturulmadan, istihdam boyutu düşünülmeden açılan bölümlerle bir yandan teknik eğitimin içi boşaltılırken diğer yandan da işsizlik tırmandırılmaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

İşte tam da böylesine kritik ve zorlu bir dönemde, Genel Kurul süreçlerine giriyoruz. Bildiğiniz üzere Odamızın Genel Kurulunu 4-5 Nisan'da gerçekleştireceğiz. Ardından 5-6 Haziran tarihlerinde TMMOB Genel Kurulu'nu toplayacağız.

Önümüzdeki dönemde Odamızda ve Birliğimizde görev alacak arkadaşlarımızı, ülkemizin içinde bulunduğu siyasal, ekonomik ve toplumsal koşullar nedeniyle son derece zor bir çalışma süreci bekliyor olacak.

Ancak Makina Mühendisleri Odası'nın tarihi, tam da böylesi dönemlerde sorumluluk almaktan geri durmayan, baskılar karşısında geri çekilmeyen, mesleğine ve ülkesine sahip çıkan kadroların tarihidir.

Odamız yıllardır Birlik çalışmalarına ve mesleki demokratik mücadelemize verdiği destekle TMMOB'nin amiral gemisi olmuştur.

Bu mirasa güveniyorum; görev alacak tüm arkadaşlarımızın bu sorumluluğun altından yüzlerinin akıyla kalkacağına inanıyorum.

Daha önce Ankara Şube seçimi öncesinde belirtmiştim; Genel Kurullar sürecimizi yalnızca bir takvim meselesi olarak değil; örgütümüzü birlikte daha da güçlendireceğimiz, geleceğimizi birlikte kuracağımız çok önemli bir fırsat olarak görüyorum.

Zamanını, emeğini ve hatta özel yaşamını ortaya koyarak bu örgütü ayakta tutan tüm arkadaşlarıma, Birlik Yönetim Kurulumuz adına ve aynı zamanda Odamızın bir üyesi olarak içtenlikle teşekkür ediyorum.

Önümüzdeki Genel Kurul sürecinin, TMMOB'nin eşitlikten, özgürlükten, laiklikten, demokrasiden ve barıştan yana toplumcu mücadele çizgisini daha da güçlendireceğine olan güvenim tamdır.

Bu inanç ve kararlılıkla, Türkiye'nin içinden geçtiği bu karanlık dönemde, ülkemize, mesleğimize ve değerlerimize sahip çıkmak konusunda en ufak bir tereddüt yaşamadan mücadele eden tüm arkadaşlarımızı dostlukla kucaklıyorum.

Danışma Kurulumuzun başarılı geçmesini diliyorum

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

1 MAYIS 1996'DA KADIKÖY'DE YİTİRDİKLERİMİZİ ANMA KONUŞMASI

30.04.2026

Sevgili Dostlar, Sevgili Basın Emekçileri,

Hepinizi bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları adına sevgiyle, dostlukla ve dayanışmayla selamlıyorum.

Bu topraklar ne yazık ki toplumsal hafızamıza kazınmış derin acılarla dolu. Tarihimiz boyunca, toplumsal muhalefetin yükselişini bastırmak, için kitle katliamlarının bir yöntem olarak kullanıldığı bir ülkede yaşıyoruz.

Emeğe, emekçiye, devrimcilere, demokratlara ve yurtseverlere düşmanlık; bu düzenin sürekliliğini sağlayan temel araçlardan biri haline getirilmiş durumda.

Sömürünün çarkları dönsün diye emeğin sesi bastırılmakta, sermaye iktidarını korumak adına ölümler olağanlaştırılmaktadır.

Bu nedenle on yıllardır katlediliyoruz.

Bugün de bu acının izini sürerek yollardaydık. Sabah 1977 1 Mayıs'ında yitirdiğimiz arkadaşlarımızı, yoldaşlarımızı anmak için Kazancı Yokuşu'ndaydık.

Ardından 1989 1 Mayıs'ında Taksime yürümek isterken Şişhane'de polis kurşunuyla katledilen 17 yaşındaki tekstil işçisi Mehmet Akif Dal'ı karanfillerimizle andık.

Ve şimdi Kadıköy'deyiz…

Aynı acının, aynı karanlığın ve aynı mücadelenin içinden geçerek buraya geldik.

1996 yılının 1 Mayıs'ında henüz yirmili yaşlarında yitirdiğimiz , Hasan Albayrak, Yalçın Levent ve Dursun Odabaş'ı saygıyla anıyorum. Anıları önünde bir kez daha saygıyla eğiliyorum.

Bugün burada katledilen üç arkadaşımızı anarken, aynı zamanda bu düzenin yarattığı sonuçlarla da yüzleşiyoruz.

Hepimiz hatırlıyoruz. 1990'lı yıllar; faili meçhul cinayetlerin, gözaltında kayıpların ve kontrgerilla faaliyetlerinin sıradanlaştırıldığı; hukukun askıya alındığı, yaşam hakkının yok sayıldığı bir dönemdi.

Devletin açık ve örtük mekanizmalarıyla yürütülen bu süreçte hedef alınan yalnızca insanlar değil; örgütlü toplum, yükselen muhalefet ve devrimci mücadeleydi.

Bu karanlık, emeğin ve özgürlüğün sesini bastırmak için sistemli bir biçimde işletildi.

İşte 1996 1 Mayıs'ı, bu kuşatmanın ortasında gerçekleşti.

1977'de Taksim'de, 1989'da Şişhane'de ortaya çıkan tabloyla birlikte düşünüldüğünde; Kadıköy'de yaşananlar aynı tarihsel hattın, aynı saldırganlığın, aynı karanlığın devamıdır.

Aradan geçen yıllar boyunca bu katliamlarla tüm boyutlarıyla yüzleşilmesini engelleyenler, sorumlularını açığa çıkartmayanlar, sonraki yıllarda yaşanan katliamların da üzerlerini örtenlerdir.

Sivas'ın, Gazi'nin, Suruç'un, 10 Ekimin üzerini örtenlerdir. Ülkemizde yıllardır kendini muhafaza eden kirli ve derin ilişkiler ağıdır.

Ancak şu iyi bilinsin ki, bizler kaybettiğimiz arkadaşlarımızı unutmadığımız gibi, katilleri de asla unutmayacağız, ve bir gün mutlaka hesabını soracağız.

Sevgili Dostlar, Yine, herkes bilsin ki, katliamlarla arkadaşlarımızı bizden koparabilirler, sevdiklerimizi ellerimizden alabilirler ama bizlerin gelecek güzel günlere olan inancını asla yok edemezler.

Gelecek güzel günlere olan inancımızı ve umudumuzu korumak, bu umudu büyütmek aramızdan ayrılan arkadaşlarımıza en büyük borcumuzdur.

Aramızdan kopartılan arkadaşlarımız, katledildikleri gün hangi duygularla 1 Mayıs kutlamalarında yerlerini almışlarsa, bizlerde aynı duygularla 1 Mayıs 2026 Cuma günü Türkiye'nin dört bir yanındaki 1 Mayıs alanlarında ve İstanbul'da Kadıköy'de olacağız.

Emperyalizmin, faşizmin ve gericiliğin karanlığına karşı, eşit, özgür, bağımsız, laik ve demokratik bir Türkiye özlemini haykıracağız.

Emek sömürüsüne, ülkemizin, doğamızın, kamu kaynak ve varlıklarımızın yağmalanmasına, rant imparatorluğuna ve diktaya hayır diyeceğiz.

Hayatımız boyunca çalınan ve sömürülen emeğimizin hesabını soracağız.

Tüm emekçileri, tüm mühendisleri, mimarları, şehir plancılarını, ülkemizin demokratik geleceğine inanan herkesi ve tüm halkımızı; 1 Mayıs günü alanlarda buluşmaya, emeğin, özgürlüğün ve eşitliğin sesini birlikte yükseltmeye çağırıyorum

1 Mayıslarda katledilen canlarımızı ve bu topraklarda bağımsızlık, emek ve demokrasi mücadelesinde yitirdiğimiz tüm yoldaşlarımızı bir kez daha sonsuz saygıyla, sevgiyle anıyor, TMMOB adına, bu mücadelede hepimize kolaylıklar diliyorum.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

1 MAYIS 2026 KADIKÖY MİTİNG KONUŞMASI

01.05.2026

Sevgili Dostlar, Mücadele Arkadaşlarım, Yoldaşlarım,

Hepinizi bu ülkedeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının örgütlü gücü olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına sevgiyle ve dostlukla selamlıyorum.

Selam olsun Kadıköy'ü dolduranlara, alanları umutla, kararlılıkla büyütenlere!

Selam olsun emeğine, alın terine, geleceğine sahip çıkanlara!

Selam olsun bu ülkenin karanlığına teslim olmayanlara!

Selam olsun adalet, barış, demokrasi ve eşitlik mücadelesini büyütenlere!

Selam olsun işçilere, emekçilere, emeklilere, gençlere, kadınlara!

Selam olsun bu ülkenin dört bir yanında "birlik, mücadele ve dayanışma" diyerek alanları dolduran herkese!

Sevgili Dostlar,

Sürekli söylediğimiz bir gerçek var: bizler gücümüzü emeğimizden, alın terimizden, üretimden alıyoruz.
Ama bir gerçek daha var: bizler gücümüzü birlikteliğimizden, yan yana gelmemizden alıyoruz.

Bugün burada Kadıköy'de kurduğumuz bu birlik, bu ortak irade, bu ortak ses; ülkenin dört bir yanında büyüyen direnişin, itirazın ve değişim isteğinin en güçlü ifadesidir.

Tarihin en karanlık günlerinden geçiyor olabiliriz.
Ama aynı zamanda, bu karanlığı yarıp çıkan bir direniş hattı da büyüyor.

Kampüslerde gençler direniyor; gelecekleri için, özgür bir yaşam için ayağa kalkıyorlar.

Kadınlar direniyor; hayatları, hakları ve eşitlik için mücadeleyi büyütüyorlar.
İşçiler direniyor; emeğinin hakkı için, insanca yaşamak için iş bırakıyorlar.

Madenciler, yerin yedi kat altından çıkarak, alın terlerinin karşılığı için yürüyüşe çıkıyorlar.

Bu ülkenin dört bir yanında, farklı alanlarda ama aynı taleple yükselen bir ses var: Adalet, eşitlik, özgürlük ve insanca yaşam!

İstanbul'un bütün sokakları, meydanları, caddeleri;
en kalabalık anlarımıza da, en zor zamanlarımıza da, en kararlı direnişlerimize de tanıklık etti.

Bugün Kadıköy'de kurulan bu irade,
işte o birikimin, o hafızanın, o mücadele geleneğinin devamıdır.

İktidar sahipleri işte bu yüzden korkuyorlar.

Çünkü biliyorlar ki bu ülkeyi artık yönetemiyorlar.
Çünkü biliyorlar ki bu düzen sürdürülebilir değil.
Çünkü biliyorlar ki devirleri kapanıyor.

Korkuyorlar çünkü bu ülkenin gerçekleri artık gizlenemiyor.

Derinleşen yoksulluk gizlenemiyor.
Adaletsizlik gizlenemiyor.
Gençlerin geleceksizliği gizlenemiyor.
Emeğin değersizleştirilmesi gizlenemiyor.

Korkuyorlar çünkü kaybedecek çok şeyleri var.

Sarayları, saltanatları çökecek diye korkuyorlar.
Yağma düzenleri son bulacak diye korkuyorlar.
Ballı ihaleleri, vurgun projeleri, torpilli düzenleri sona erecek diye korkuyorlar!

Yağmalayıp yok ettikleri kamu işletmelerimizin, ormanlarımızın, kıyılarımızın, madenlerimizin, tarım alanlarımızın, kentlerimizin hesabını sormamızdan korkuyorlar.

Bunun için her geçen gün daha da saldırganlaşıyorlar.

Ama bilsinler ki;
asla susmayacağız,
asla yılmayacağız,
asla geri adım atmayacağız!

Bu ülkenin aydınlık ve umutlu geleceğini mutlaka kazanacağız.
Emeğin, bilimin ve kamusal yararın esas alındığı bir düzeni mutlaka kuracağız.
Barışın, eşitliğin, özgürlüğün, adaletin egemen olduğu, laik, demokratik ve bağımsız bir Türkiye'yi mutlaka kuracağız.

Şimdi bizden çalınanları geri alma zamanıdır!

Sevgili Dostlar,
Bugün Kadıköy'den yükselen bu ses,
yarının demokratik, eşit ve özgür Türkiye'sinin habercisidir.

Örgütüm TMMOB adına, 730 bin mühendis, mimar ve şehir plancısı adına hepinizi bir kez daha selamlıyorum.

Yaşasın 1 Mayıs!
Yaşasın sınıf dayanışması!
Yaşasın mücadelemiz!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

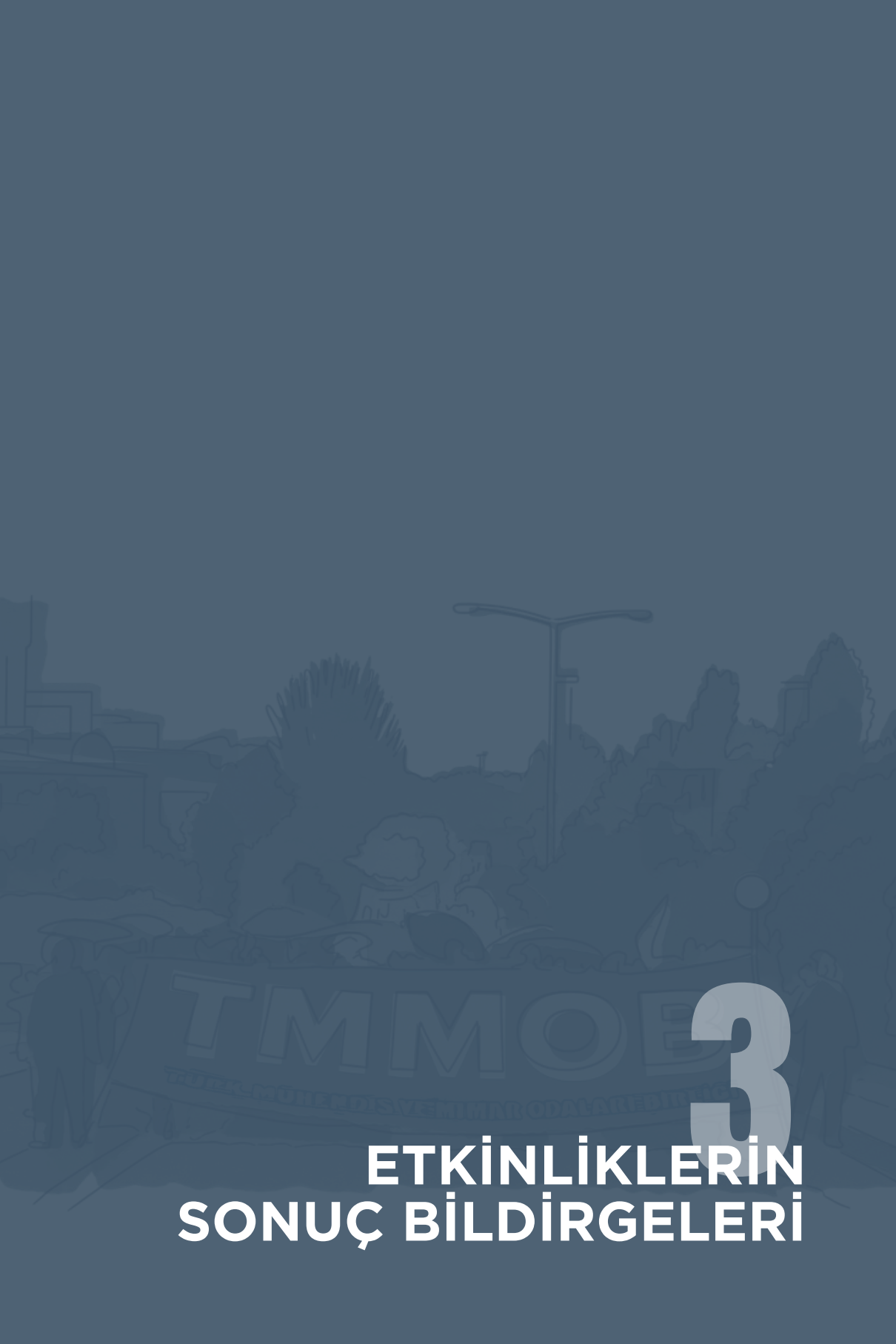

3
ETKİNLİKLERİN SONUÇ BİLDİRGELERİ

- 1 -

TMMOB 48. OLAĞAN GENEL KURULU SONUÇ BİLDİRGESİ: "CUMHURİYETİN İKİNCİ YÜZYILINDA, EMEĞİN VE BİLİMİN AYDINLATTIĞI BAŞKA BİR TÜRKİYE İÇİN YAŞASIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELEMİZ!

31 MAYIS - 2 HAZİRAN 2024

*

CUMHURİYETİN İKİNCİ YÜZYILINDA, EMEĞİN VE BİLİMİN AYDINLATTIĞI BAŞKA BİR TÜRKİYE İÇİN YAŞASIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELEMİZ!

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) 48. Olağan Genel Kurulu, TMMOB'nin 70. yaşını kutladığı 2024 yılında, 31 Mayıs–2 Haziran 2024 tarihlerinde, 24 bağlı Oda ve 677 bin 242 mühendis, mimar, şehir plancısı üyeyi temsil eden delegelerle Ankara'da toplanmıştır.

Genel kurulumuz, Cumhuriyetin ikinci yüzyılında, Odalarımızın genel kurullarında ortaya çıkan demokratik irade temelinde gerçekleştirilmiştir.

Genel kurulumuz, 2013 yılındaki büyük Gezi direnişinin yıldönümüne denk düşen günlerde toplanmıştır. Temellerinde TMMOB'ye bağlı Odalarımızın da bulunduğu bu tarihi direniş 27 Mayıs'ta başlayıp kitleselleşmiş, barışçı, demokratik büyük bir halk hareketine dönüşmüş ve komünal bir dayanışma toplumsal ölçekte yaşanmıştı. Gezi, ülkemizin en güzel günlerindendi, toplumun demokrasi haykırışı idi.

Genel kurulumuzda, "Gezi'de olmak suç değil, bir onurdur ve hepimiz oradaydık" denildi. O şanlı direnişin ve direnişi temsil ettikleri için mahkûm edilen arkadaşlarımızın toplumsal hafızamızdan silinemeyeceği ifade edildi. Arkadaşlarımız ve o büyük kitlesel harekete katılan milyonlarca yurttaşımız selamlandı. Gezi Direnişi sırasında polis şiddetinin hedefi ve kurbanı olan gencecik kardeşlerimiz özlemle, sevgiyle, saygıyla anıldı.

Ülkemizdeki rejimin karakteristik özellikleri

AKP iktidarında, emperyalizm tarafından desteklenen, Cumhuriyetin ve toplumsal gelişme süreçlerinin bütün olumlu yanlarını tasfiye eden karşı-devrimci bir rejim değişikliği olmuştur. Laiklik, modern toplumsal yaşam, demokrasi, kuvvetler ayrılığı, yargı bağımsızlığı, hukukun üstünlüğü, sosyal hukuk devleti, 150 yılı aşan Anayasal birikim, temel hak ve özgürlükler ile kamunun ekonomi ve topluma yönelik üstlendiği olumlu işlevlerin tasfiyesi, yoğun dinselleştirme, parti devleti, tek kişi egemenliği ve kuralsızlaşma, bu rejim değişikliğinin karakteristik öğeleridir.

Karşımızda tarihimizin tüm usulsüzlük ve yolsuzluklarını, borçlanma ve faiz ödeme düzeylerini, rant politikalarını, vergi adaletsizliklerini kat kat aşan, halkın yaşamını hayat pahalılığı, işsizlik, yoksulluk ile mahveden bir kötülükler ve felaketler iktidarı vardır. Siyasal İslam'ın totaliter karanlığı ile kapitalizmin yeni tip faşizmlere yönelimi, bu iktidarda cisimleşmiştir.

Türkiye birçok uluslararası ölçüm endeksinde, narkotrafik, kara para aklama, enflasyon gibi konularda önlerde, eğitim, sağlık, yaşam koşulları gibi konularda ise çok gerilerdedir. Çünkü ülkemiz mafyatik-oligarşik finans, rant ve suç ağlarının istilası altındadır.

Kürt sorununda "açılım", "çözüm" gibi oyalama adımları, yerini militarist politikalara, seçilmiş yasal temsilcilerin hapse gönderilmesine, halkın oylarının yok sayılmasına bırakmış, inkâr ve asimilasyon politikaları devam ettirilmiştir. Ana dilin eğitim ve yaşamda kullanımı önündeki yasal engellerin kaldırılması, sorunun demokratik ve barışçıl yöntemlerle çözüme kavuşturulması, emek ve demokrasi mücadelesinin önemli bir parçası olmaya devam ediyor.

Sanayi, tarım, enerji, madencilik, dijital altyapı, denizcilik, doğal çevre yeni sömürgecilik kıskacı altındadır. AKP'nin "yerli ve milli teknoloji" söylemi bu bağımlılık ilişkilerini gizlemeyi amaçlamaktadır. Serbestleştirme ve özelleştirmeler, üretim ile ihracatın ithal girdilere bağımlılığı, emperyalizmin belirlediği uluslararası işbölümünün dayattığı fason üretim, finansallaşma ile iktidarın kuralsızlaştırma ve rant uygulamaları ülkemizi sanayisizleştirmiş, tarım ürünlerinde kendimize yeterliliği bitirmiş ve ithalata bağımlı kılmıştır.

Pandemiler, depremler, orman yangınları, işyeri yangınları, seller; iş, kadın, trafik, tren cinayetleri ve tüm diğer felaketler "takdiri ilahi, fıtrat" vb. çağdışı nedenlere bağlanmaktadır.

Birçok afet ve işçi sağlığı-iş güvenliği alanıyla ilgili alınmayan önlemlerin toplumsal yıkım, cinayet ve adeta toplu katliamlara dönüşmesine neden olan kamusal hizmet ve denetimlerin tasfiyesi, fason ve esnek üretim ile rant eksenli sermaye birikimi düzenlemeleri, mühendisliği, mimarlığı, şehir plancılığını ve dolayısıyla meslek örgütlerimizi doğrudan etkilemektedir. Mesleklerimiz eğitimden başlayarak niteliksizleşme, meslektaşlarımız ise yoksullaşma ve

işsizlik kıskacındadır. İlk ve ortaöğretimden başlayarak eşit, laik ve bilimsel eğitimin tasfiyesi, sıbyan mekteplerinin yaygınlaşması, plansız programsız yeni üniversite, fakülte ve bölümlerin açılması, eğitim ve uygulamada niteliksizleşme sorununu derinleştirmiştir.

Neoliberal ve gerici değişim-dönüşüm sürecine itiraz eden halk muhalefeti, TMMOB ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, mevzuat düzenlemeleri ve her türlü antidemokratik uygulama ile etkisiz hale getirilmeye çalışılmaktadır.

IMF'ci kemer sıkma siyasetini öngören son Orta Vadeli Program ve 12. Plan, neoliberal dönüşümle aşındırılmış olan sosyal güvenliği neredeyse tümüyle ortadan kaldırmanın yeni halkalarıdır. Diğer yandan iktidarın alacağı her borç, yapacağı her kredi anlaşması, faiz yükleriyle birlikte yine halkımızın ve gelecek kuşakların sırtına yüklenecektir.

Yüksek enflasyonun gerçek nedenleri gizlenmektedir. İthal girdilere yüksek bağımlılıkla oluşan maliyetler ve maliyet üstü fiyat artışlarına yol açan tekel kârlarını gizleyerek nedeni ücret artışlarına ve temel ihtiyaçların tüketimine bağlamak; asgari ücreti sefalet düzeyindeki genel ücret haline getirmek ve artışını yılda bir ile sınırlamak, emek ve halk düşmanı iktidarın sömürücü doğasına uygundur.

Ancak işçi, çiftçi, emekçi, emekli, kadın ve çeşitli toplum kesimlerinin tepkilerinde görüldüğü üzere Türkiye bu rejime teslim olmayacaktır. Ömrünü zorbalıkla, hukuk dışılıkla sürdüren, ülke ve halkı yoksullaştıran iktidara karşı halk, son seçimlerde önemli bir set çekmiştir. Yapılan seçimlerin sonuçları, iktidarın desteğinin eridiğini göstermiştir.

Fakat neoliberal ve totaliter siyasal İslamcı rejim değişikliğinin, parlamenter muhalefet tarafından bütünlük içinde ele alınmaması, anayasa konusunun iktidar tarafından tam da 31 Mart seçim hezimetinin ardından "*Türk siyasetinde yumuşama dönemini başlatma*" söylemi ile yeniden gündeme getirilmesine yol açmıştır. Bu aldatıcı söylem, iktidara yönelik tepkileri yumuşatmayı, zaman kazanmayı, hareket zeminini ve ittifak ağını genişletmeyi amaçlıyor.

Halkın yıllarca bedelini ödeyeceği emek düşmanı kemer sıkma programı söz konusu olduğunda "yumuşama" yoktur. Tarihi 1 Mayıs Taksim yasakları, tutuklamaları ve devlet şiddetinde "yumuşama" yoktur. L**aiklik düşmanı, aklı, bilimi ve tekniği dışlayan dinsel bir eğitim-öğretim modeli** olan "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" ve "ÇEDES" uygulaması, "yumuşama" vs. bir yana, iktidarın "fıtratına" uygun toplum tasarımının yeni bir adımıdır.

Birliğimiz anayasa değişiklikleri ve ihlallerinin adresi olan iktidarın "sivil anayasa" tuzağına düşmeyecek, tüm gerici saldırılara karşı kararlılıkla mücadele edecektir.

Dünya durumu ve Türkiye'nin konumu

Genel kurulumuzda ülkemiz ile bağlantılı olarak dünyadaki ekonomik, siyasi, jeopolitik sorun ve önemli gelişmeler de değerlendirilmiştir.

Kapitalizmin 1970'lerde içine girdiği krizle birlikte devreye soktuğu, 1990'larda doruklarına ulaşan küreselleşme ve neoliberalizmin dünyayı ihya edeceği iddiasının çökmesi, neoliberalizmin yıkıcı sonuçlarının ortaya serilmesi ve 2008/2009'dan itibaren süren bunalım ve durgunluk, yeni ekonomik, sosyal, siyasi, jeopolitik sorunların eklenmesiyle büyümüştür.

İkinci Dünya Savaşının bitimiyle oluşan iki kutuplu dünya dengesi Sovyetler Birliği'nin çözülüşünün ardından değişmiş, oluşan tek kutuplu dünya düzeninin hâkimi ABD ve onun öncülüğündeki emperyalist sistem, işbirlikçileriyle birlikte Yugoslavya'nın parçalanmasından Afganistan, Irak, Libya, Suriye, Yemen, Filistin ve Afrika'ya kadar birçok örnekte görüldüğü üzere, işgallere, savaşlara ve iç savaşlara neden olmuş, bu durum mutlak yoksulluk ve göç-mülteci hareketliliğinde büyük artışlara yol açmıştır.

Emperyalizmin İkinci Dünya Savaşı sonrası Orta Doğu'da izlediği istikrarsızlaştırma siyaseti, özellikle İsrail yayılmacılığı ile sürmüştür. Afganistan, Irak, Libya işgallerinden sonra ABD ve müttefiklerinin bölgedeki hedefleri Yemen, Suriye ve İran olmuştur. İktidar bu konularda açık veya örtük, çeşitli biçimlerde emperyalizmin yanında yer almıştır.

Emperyalizmin yayılmacı siyasetinin bir başka boyutu, savaş aygıtı 14 üyeli NATO'nun bugün 32 ülke ile Avrupa ve Balkanları tamamen kapsama, Rusya'yı kuşatma ve hatta İsrail ile NATO arasındaki ilişkiler üzerinden Orta Doğu'ya uzanır boyutlara ulaşmasıdır. Uzak Doğu'da, Asya-Pasifik'te NATO ile eşgüdümlü yönelimler de söz konusudur. Saray iktidarı, Ukrayna'nın NATO'ya katılımı da dâhil olmak üzere NATO'nun genişletilmesinden yanadır.

Emperyalizmin NATO'yu genişletme, Rusya ve Çin'i kuşatma çabaları ve ikinci-üçüncü ülkelere de yönelik kapsamlı ambargo ve yaptırımlar uygulaması, nükleer füzeler dâhil silahlanmanın çok büyüyen boyutları, İsrail'in Gazze/Filistin'deki soykırımı ve Orta Doğu haritasında yapılmak istenen değişiklikler, İsrail ile İran ve diğer bölge ülkeleri arasındaki gerilimler ve dünya çapında finans, tedarik, ticaret ve emek zincirlerinde yaşanan kırılma ve değişimler etkileri önümüzdeki dönemde artacak olan önemli gelişmelerdir.

Çin-Rusya ve müttefikleri soğuk-sıcak savaş, ekonomik ve diğer ambargo yöntemleriyle engellenmeye çalışılmakta ise de ABD'nin başını çektiği tek kutuplu dünya düzeni dönemi artık sona ermiştir, yeni uluslararası kamplaşma ve dizilişler söz konusudur.

Bu gelişmeler dünya ekonomisi, siyaset ve gelecek perspektiflerini etkileyecek

boyutlardadır. Şimdi iki veya çok kutuplu bir dünya söz konusudur. Teknoloji, sanayi, ticari rekabet, korumacı ulusal politikalar, bölgesel gerilim ve savaşların öne çıkacağı bir döneme girilmiştir.

Ekonomi, teknoloji, enerji, doğal kaynaklar, istihdam, gıda, iklim-çevre, salgınlar, sağlık, savaşlar, uluslararası hukukta aşınma, büyük güçler arası rekabet, göçler, yoksulluk ve neofaşizmlerin yükselişi boyutlarıyla çok katmanlı, toplu bir bunalım/kriz durumu vardır.

Bu süreçte kamucu, korumacı ulusal politikalar gerekliliğiyle birlikte aktif sanayi politikaları tekrar gündeme gelmektedir. Ülkemizdeki iktidar ise neoliberal kemer sıkmacı, rantçı, talancı, ülkemizi ve halkımızı yoksullaştıran politikalara ve dinselleştirme ile ömrünü uzatmaya çalışmaktadır.

Mevcut dünya durumu halklar açısından sosyal hak kayıpları, işsizlik, yoksullaşma, açlık, toplumsal parçalanma, mülteci akınları, insanlık dışı yaşam koşulları, kitlesel ölümler ve halklar arasında kuşaklar boyunca sürecek düşmanlıklara yol açmaktadır. Türkiye'nin izlediği iç ve dış politika da bu insanlık dışı genel durum içindedir.

Ancak karşıt bir dinamik de vardır. Bu olumsuzluklar geniş kitleler tarafından sorgulanmakta ve başka bir dünya özlemi de oluşmaktadır. Dünya durumu kamucu, sömürüsüz, savaşsız, barışçı seçeneği halkların önüne koymaktadır. TMMOB, ülkemizde ve dünyada bu tek doğru insani alternatifin yanındadır.

Genel Kurulumuz, son gelişmeler bağlamında, İsrail hükümetlerinin Filistin halkına onlarca yıldır onulmaz acılar çektiren insanlık dışı uygulamaları ile onun baş destekçileri olan emperyalist devletleri kınar ve Filistin halkının son derece haklı istemlerinin yanında olduğunu ilan eder.

İktidar bu konuda ikiyüzlü bir politika izlemektedir. İsrail ile ticaretin sürdürülmesi tepkiler üzerine sınırlandırılmış ise de yeterli değildir. İsrail ile yapılan tüm ekonomik, siyasi, askeri, diplomatik ilişki ve anlaşmalar derhal feshedilmelidir.

İktidarın dış politikası, bir yandan emperyalizme ekonomik, siyasi, askeri bağımlılık; bir yandan da toplumsal muhalefeti baskı altında tutma, toplumu ırkçı-milliyetçi-şoven, mezhepçi, militarist eksenlerde kutuplaştırma, halklar-ülkeler arası düşmanlıkları körükleme içeriklidir.

Emperyalizme bağımlılığa, gerici Körfez ülkelerine mali bağımlılık eklenmiştir. Varlık Fonu'ndaki ulusal varlıklar, borç, ipotek, hisse verme, takas vb. yollarla bölge gericiliğine sunulmaktadır. Saray iktidarının, emperyalistler ve büyük güçler arası çelişkilerden yararlanma şekli ülkemizin dışa bağımlılığını artırmaktadır. Yüksek dış borç bağımlılığı ülkemizi yeni bir tür kapitülasyon cenderesine sokmaktadır.

Türkiye emperyalizm ve ekonomik, finansal, teknolojik bağımlılık zincirleri

ile göreli özerklik arasında sıkışarak, nihai planda ABD ve NATO tarafından belirlenen bir ülke konumundadır.

Türkiye emperyalizm ideologlarının tanımıyla "ılımlı", gerçekte ise emperyalizm ile "uyumlu İslam" politikasıyla ve bir süreç içinde ümmet, hilafet, şeriat övgü ve gösterilerinin yapıldığı, din devleti uygulamalarının yaygınlaştığı bir ülke haline dönüştürülmüştür. İktidarın totaliter faşizan ve dinci karakteri, dünyadaki çok katmanlı bunalım ve neofaşizmlerin yükselişte olduğu konjonktür ile de uyum içindedir.

Türkiye, Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından emperyalizmin Avrasya, Orta Doğu ve Afrika'ya yönelik taşeronluğu misyonunu üstlenmiştir. FETÖ'nün açtığı okulları ve bu yolla ulaştığı ekonomik kaynakları AKP iktidarı devralmıştır. Neoliberalizmin serbest ticaret kutsaması bu ilişkilere eşlik etmektedir. Türkiye, emperyalizmin istikrarsızlaştırdığı Orta Doğu'ya ve yoksul bırakılan Afrika'ya yönelik özel siyasi, ideolojik-kültürel ve ekonomik misyonlar üstlenmiştir.

Genel kurulumuz doğru dış politikayı, tam bağımsızlık doğrultusunda emperyalist devletler ve onların finans ve ticaret kuruluşlarıyla yapılan tüm ekonomik, siyasi ve NATO dâhil tüm askeri anlaşmaların iptali, ülkemizdeki NATO üslerinin kapatılması, Türkiye'nin aleyhine olan Gümrük Birliği ve Avrupa Birliği anlaşmalarının iptali, ülkelerin bağımsızlık ve egemenliklerine saygı duyma, halkların kardeşliği ve ülkede, bölgede, dünyada barışın tesis edilmesine yönelik politikalar bütünü olarak görür. Bunların gerçekleşmesi için siyasi iktidar/siyasi irade değişimi gerektiğini ve bu yönde mücadele edeceğimizi ilan eder.

Başka bir Türkiye için mücadele

Genel ekonomik ve toplumsal durum ile karşıt toplumsal tepkiler, Türkiye'nin yeni bir yöne gereksinimi olduğunu göstermektedir. Bu noktada TMMOB'nin önemli bir yeri var. TMMOB ve bağlı Odalarının yaşamın bütününe yönelik yurtsever kamucu faaliyetleri pratikte doğrulanmış ve son seçim sonuçlarına da yansımıştır. Hemen her konu, TMMOB'nin yıllardır yürüttüğü haklı, onurlu, özverili mücadeleyi sürekli olarak doğrulamaktadır. TMMOB yoluna, mücadelesine bu çerçevede devam edecektir.

TMMOB önümüzdeki dönemde toplumsal muhalefetin asgari bir program çerçevesinde buluşması ve birleşik bir güce dönüşmesi için çabalarına devam edecektir.

Kadın meslektaşlarımızın çalışma yaşamında karşılaştığı zorluk ve engeller, şiddet, cinsiyet eşitsizliği ve yıldırma politikalarına karşı mücadele görevimiz olmaya devam edecektir.

Ülkemizde 5-17 yaş arasındaki yaklaşık bir milyon çocuk, işçi olarak çalıştırılmaktadır. TMMOB çocuk işçiliğine karşı mücadele etmeye devam edecektir.

Birliğimiz kadınlara yönelik şiddete ve cinayetlere, yok saymaya, değersizleştirmeye, toplumsal cinsiyet ayrımcılığına ve nefret söylemine karşı adalet, eşitlik ve özgürlük için mücadeleye, "İstanbul Sözleşmesi yaşatır" demeye devam edecektir.

Dünya egemenliğinin en büyük aracı olan ve son dönemde önemli bir ekonomik büyüklüğe ulaşan denizciliğin stratejik sektör ilan edilerek Denizcilik Bakanlığı'nın kurulması ülke yararına olacaktır.

Birliğimizin bütün çalışmaları, kamucu, yurtsever geleneğimiz ve genel kurul kararları temelinde yürütülecektir.

Ülkemizi ve halkımızı yoksullaştıran neoliberal sömürü ve yağma politikalarına karşı kamu yararını, toplumsal gereksinimler için planlı kalkınmayı, siyasal İslamcı gericiliğe, tarikat-cemaat örgütlenmelerinin etkinliklerinin artmasına karşı bilimi, aydınlanma değerleri ve laikliği, tek adam yönetimine karşı halk egemenliğini, emperyalist işgal ve müdahalelere, ülkemizin NATO üssü olmasına, emperyalizme bağımlılığa karşı tam bağımsızlığı savunmaya kararlılıkla devam edilecektir.

TMMOB'nin meslek-meslektaş yararını ülke ve halk yararı ile birleştiren geleneksel çizgisi, titizlikle sürdürülecektir.

Ekolojik yıkıma, doğal, kültürel ve tarihi zenginliklerimizin tahribatına, ülkemizin jeoçeşitliliğinin ortadan kaldırılmasına karşı mücadelemiz sürecektir.

Kamuda ve özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın temel özlük haklarını geliştirme, mühendis, mimar şehir plancısı asgari ücreti belirleme yetkilerimiz iade edilmelidir. Tüm meslektaşlarımızın maruz kaldığı düşük ücret ve sömürü uygulamaları ortadan kaldırılmalıdır.

Emeklilerin ve emekli meslektaşlarımızın büyük çoğunluğu mutlak yoksulluk içinde ekonomik ve sosyal yaşamın dışına itilmiştir. Emeklilerin örgütlü olarak haklarını koruma ve geliştirme hakkı teslim edilmeli, ekonomik ve sosyal güvenlik haklarının geliştirilmesi için örgütlenmelerinin önündeki engeller kaldırılmalıdır. Sorunlarını yetkililere anlatma ve çözüm üretme haklarını kullanabilecekleri yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

Genel kurulumuz, emperyalizme, kapitalizme, neoliberalizme, faşizme, militarizme ve şeriat özlemli siyasal İslamcı iktidara karşı birlik, mücadele, dayanışma, demokrasi platformu ve Cumhuriyetçi, laik, demokratik, halkçı, toplumcu, yurtsever bir yanıt olmuştur.

Genel kurulumuz, emek ve demokrasi güçlerinin bu zeminde birliğine; sömürü-zulüm iktidarı ve düzeninden kurtuluşun toplumsal gereksinimleri esas alan kamucu politikalar temeli üzerinde kurulacak başka bir Türkiye için mücadele ile sağlanabileceğine işaret etmiştir.

Genel kurulumuz, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve TMMOB Yasası'nın değiştirilmesinin sürekli gündemde tutulduğu koşullarda özerk demokratik yapımızın korunarak sürdürülmesi için mücadeleyi tarihi bir sorumluluk olarak tekrar önümüze koymuştur.

Almışolduğumuzbilimselteknikeğitimvemeslekitoplumsalsorumluluklarımızın gereği olarak yurdumuzu, insani değerleri, kentlerimizi, kırlarımızı, bilim ve sanayi altyapımızı, doğal ve kültürel varlıklarımızı sahipleniyoruz.

Daha fazla kâr ve rant uğruna ülke kaynaklarının talan ve tahrip edilmesine karşı çıkıyor, toplumsal gereksinimler için üreten, kalkınan, paylaşarak büyüyen bir ülke istiyoruz.

Emekten ve halktan yana tüm demokratik güçlerle dayanışma içinde olacak, emeğin, barışın, özgürlüklerin, çağdaş değerlerin, bilimin egemen olması için mücadele edeceğiz.

Tüm baskılara göğüs gerecek, demokrasiden, özgürlükten, bağımsızlıktan, laiklikten, toplumculuktan ve barıştan yana duruşumuzdan ödün vermeyeceğiz.

Meslektaşlarımızın ve tüm çalışanların ekonomik, demokratik, mesleki özlük haklarının korunması ve geliştirilmesi için mücadeleye devam edeceğiz.

Gezi mahkûmu arkadaşlarımız ve başta Kobane davası olmak üzere, hukuk dışı siyasi kararlarla özgürlüklerinden mahrum bırakılan tüm ilerici, demokrat, toplumcu, yurtsever güçlerle dayanışma içinde olmaya devam edeceğiz.

Teoman Öztürk ve arkadaşlarının bizlere devrettiği geleneği geleceğe taşımaya kararlıyız.

Cumhuriyetin ikinci yüzyılında, emeğin ve bilimin aydınlattığı başka bir Türkiye için yaşasın örgütlü mücadelemiz! Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü!

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
48. OLAĞAN GENEL KURULU

- 2 -

GELECEĞİN TEKNOLOJİLERİ VE TEKNOLOJİ POLİTİKALARI SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ YAYIMLANDI

25.06.2025

*

Geleceğin Teknolojileri ve Teknoloji Politikaları Sempozyumu Sonuç Bildirgesi

TMMOB adına Bilgisayar Mühendisleri Odası (BMO) ve Elektrik Mühendisleri Odasının (EMO) yürütücülüğünde 9-10 Mayıs 2025 günlerinde Ankara`da gerçekleştirilen "Geleceğin Teknolojileri ve Teknoloji Politikaları" sempozyumunda; Yapay Zekâ, Nesnelerin İnterneti, Otonom Araçlar, Robotlar, Teknoloji Politikaları, Uzay Teknolojileri, Uzay Madenciliği, Akıllı Kentler, Sağlık ve Afet Uygulamaları, Malzeme Bilimi ve Mühendisliğinin Rolü, Biyomedikal ve Tıbbi Teknolojiler konuları başta olmak üzere çok önemli konular tartışmaya açılmıştır.

Yurtiçinden ve yurtdışından her biri alanında uzman olan katılımcılar; geleceğin teknolojilerine dair çeşitli projeksiyonlar yapmış, güncel teknoloji politikalarını tartışmış ve teknolojik gelişmelere yön veren gelişmeler hakkında konuşmuştur.

Sempozyumda çerçeve sunuşlar, paneller, forumlar ve çağrılı konuşmacıların tebliğleri olmak üzere farklı formatlar yer almıştır. Arif Koşar ve Özgür Taburoğlu, yaptıkları uzun konuşmalar ile Yapay Zekânın tarihsel gelişimini, geleceğini ve felsefesini ortaya koymuştur. Cemil Hakan Gür yaptığı sunuşta, malzeme biliminin tarihsel gelişimini, teknolojinin geleceğinde malzemenin önemini açıkça ortaya koymuştur. Sempozyuma yurtdışından online katılan Hakan Girgin ve Çağhan Kızıl; kendi çalışma alanlarından güncel konularda sunuşlarını yapmıştır. Mehmet Teoman Pamukçu`nun teknoloji politikaları hakkında yaptığı çerçeve sunuş üzerinden, salondaki izleyicilerin katılımı ile Forum yapılmıştır.

EMO ve BMO üyeleri dışında farklı odalardan da çok sayıda katılımcının takip ettiği iki günlük etkinlikte; teknolojinin etik sorumluluğunu taşıyan kamu temsilcileri olan mühendislerin, üyesi oldukları Odalarının kamusal bakış açısından yanıtlar üreterek teknoloji politikalarını tartıştıkları bir ortam oluşmuştur. TMMOB`un toplumcu mühendislik anlayışı ile, yeni teknolojileri

insanlığın hizmetine nasıl sunulacağına dair sorulara ortak yanıtlar aranmıştır.

Teknoloji politikalarının en önemli yanının, onun genel toplum yararına kullanılması gerektiğine vurgular yapılmıştır. Teknoloji ve toplum ilişkisinde, Marx`ın teknoloji kavramsallaştırmasının önemine dikkat çekilmiş, teknolojinin salt araç ve ürünlerden ibaret olmadığı, insandan ve toplumdan da bağımsız olmadığına işaret edilmiştir.

Ülkemizin kalkınma yolculuğunun pusulasının teknoloji olduğu hatırlatılarak, Sempozyumda bu açıdan bir yaklaşım bütünlüğü geliştirilmeye çalışılmıştır.

Yapay Zekâ`nın yaygınlaşmasının üç temel sonucu; işlerin ortadan kalkması, yeni işlerin yaratılması ve mevcut işlerin görev ve bileşiminde değişim yaşanması olmuştur.

Yeni teknolojiler, neoliberal dönüşümün tahribatını derinleştirmekteyse de; düşen ücretler, emeğin denetimi, iş yoğunlaşması ve genel güvencesizlik eğilimleri kaçınılmaz bir son değildir. Dijital teknoloji şirketlerinin vaat ettiği özgürlük ortamına rağmen, her bir şirket faaliyet gösterdiği alanda tekelleşmektedir.

Giderek daha fazla uygulama alanı bulan ve gündelik hayatı kolaylaştırarak dönüştüren nesnelerin interneti (Internet of Thing) (IoT) topladığı büyük veri ile zafiyetleri giderek artmaktadır.

Doğanın ekosistemin ve evrenin korunması için Yapay Zekâ ve Robotik uygulamaların desteklenmesi ve yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bu tarz projelerde biyoloji başta olmak üzere temel bilimlerin rolü çok önemlidir.

Yapay Zekâ destekli robotik projeler ve araştırmaların sanayiye ulaşması için, kâr amacı gütmeyen araştırma merkezlerinin çoğalması ve buralarda bilim insanlarının özgürce çalışma koşullarının yaratılması gerekmektedir. Endüstriye yönelik olmayan, insanların da kullanımına yönelik robot projeleri ile insanların robot kullanımına alıştırılmasının, çağın gerekliliğidir.

Genellikle akıllı sistemlerle karıştırılan Yapay Zekâ kullanımının yaygınlaşmasına verilen ölçüsüz tepkiler, Yapay Zekâ`nın Bilgisayar Bilimi ile ilişkisinin unutulmuş olmasından kaynaklanmaktadır. Temel metinlerin ve özellikle de Alan Turing`in eserlerinin tekrar okunması bu açıdan oldukça faydalı olacaktır.

Son 20-25 yılın teknoloji politikalarındaki yaşanan değişimle beraber, devletin rolü giderek daha fazla artmış ve yatırım tercihlerinde kamu alımları belirleyici olmuştur. Destek ve danışmanlıkların iyi tasarlanması ve iyi uygulanması için daha katılımcı ve şeffaf süreçlerin inşa edilmesi gerekmektedir.

Uzay teknolojilerinde küçük uydu yapımının öne çıktığı görülmekte ve bir zamanlar eğitim amacıyla yapılmaya başlanan küçük uydular, artık gezegen araştırmalarında da kullanılmaya başlanmıştır. Derin Uzay araştırmalarında

ve Gezegen Keşif teknolojilerinde, çok uzun yıllara yayılan büyük ölçekli dev yatırımların yerini, maliyet avantajı nedeniyle düşük bütçeli küçük uygulamalar almaktadır. Yapımı giderek yaygınlaşan küçük uyduların misyonlarını tamamladıktan sonra uzay çöpüne dönüşmelerine karşı çeşitli önlemler alınması gerekmektedir.

Türkiye`de henüz bir fırlatma yeri olmaması, ülkemiz için bir dezavantaj gibi görünse de; Türkiye, kendine ait bir fırlatma yeri yapmakla uğraşmak yerine Türkiye`nin fırlatma süreçlerinde ortaya çıkan sorunları çözmeye yönelik araştırma ve geliştirmeler yapmalıdır.

Bilimsel gelişme ve ilerlemelerin olması için, şu an mümkün olmadığı açık olsa da, farklı platformlardan yapılabilecek fırlatma operasyonları için araştırmalar yapılmasının desteklenmesi gerekmektedir.

Uzayın keşfi için, keşif heyecanını insanlara bulaştıracak faaliyetler yaygınlaştırılmalıdır.

Sağlık verileri biriktirildiğinde, çok sistemli kayıtlar alınacağı için Yapay Zekâ sağlık açısından çok önemli bir uygulama alanıdır. Sağlık teknolojilerinin yurtdışından getirilmesi ve Türkiye`nin sağlık verilerinin dijitalleşmesinde yaşadığı sorunlar; toplanan verilerin, Yapay Zekâ ile kullanılmasını zorlaştırmaktadır. Sağlık teknolojilerinin ülke içinde üretilmesi için çaba harcanması ve Yapay Zekâ uygulamalarının kullanabileceği şekilde verilerin toplanması talep edilmelidir.

Şehirlere "akıllı" demekle, şehirlerin akıllı olmadığı gibi, riskli binaların dönüşümünde ucuz çözümler aramak sorunları çözmemektedir. Yapı stokumuzun kullanımında işin merkezinde her zaman insan bulunmaktadır. Afetlerden sonra yapılan kriz yönetimlerinde; yeni teknolojiler en etkin şekilde kullanılacak ve en güncel veriler toplanacaktır. Bu nedenle kriz yönetimini kolaylaştıracak ve tüm kamuoyunu ilgilendiren verilerin hızla kamusal alanda paylaşılması için gerekli girişimler yapılmalıdır.

Teknoloji ilerledikçe yeni malzemeler ortaya çıkmaktadır. Ağır sanayiden çok ince nano ürünlere geçişin teknolojinin ilerlemesindeki rolü göz ardı edilmemelidir. Yeni ürünler, hızla gündelik hayatımıza girmekte ve ticarileşmektedir. Bu nedenle daha verimli, etkili ve sürdürülebilir malzemeler seçilerek, yeni teknolojilerin herkes için ulaşılabilir olması gerekmektedir.

Yakın zamanda ortaya çıkan ve yeni yeni uygulama alanı bulan CRISPR adlı gen düzenleme teknolojileri, biyoloji ve mühendislik alanlarının birlikte ortak çalışmalarıyla gelişmektedir. Bu tarz çığır açıcı genetik uygulamaların ve teknolojilerin, denetleme ve düzenlemeye ihtiyacı vardır.

Sağlıkta Yapay Zekâ uygulamalarının biyomedikal mühendisliği alanında, çok

önemli değişiklikler getirmesi nedeniyle, disiplinler arası ortak çalışmaların lisans eğitimlerinden başlayarak yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bu alanda farklı disiplinlerin yapacağı iş birliklerinin kolaylaştırılması için gerekli sorumlulukları odalar üstlenmelidir.

Sempozyumu TMMOB adına düzenleyen BMO ve EMO, teknolojinin etik sorumluluğunu taşıyan kamu temsilcileri olan mühendislerin örgütleri olarak, Türkiye`nin teknoloji politikalarının belirlenmesinde toplum yararının hedeflenmesi için faaliyetlerini yürütmektedir. Bu perspektifin yaygınlaşması için hazırlanan sempozyum, Ankara`da bir araya gelen katılımcıların iki gün boyunca geleceğin teknolojilerini tartışmalarına önemli bir zemin oluşturmuştur. Sempozyum boyunca gündeme getirilen konuların odalarımızın üyeleri başta olmak üzere tüm yurttaşlarımızın, ilgili kurum ve kuruluşların ve bilim insanlarının daha etkin olarak katılacağı tartışmalarla derinleştirilerek, tüm toplum kesimlerini; Türkiye`nin demokratikleşmesinde, kamucu ve toplumcu bir eksende ülke çıkarlarını öne çıkaran ve toplum yararını gözeten bilim politikalarının oluşturulmasına davet etmektedir.

- 3 -

TMMOB 8. COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ YAYIMLANDI

18.08.2025

*

1. TMMOB ve CBS Kongreleri

TMMOB; mesleki, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda Türkiye'deki mühendisleri, mimarları ve şehir plancılarını temsil eden bir demokratik mesleki kitle örgütüdür. Bu örgüt, üyelerinin hak ve çıkarlarını halkın ve doğanın yararı temelinde koruyup geliştirmeyi, mesleki ve sosyal gelişimlerini desteklemeyi ve toplum yararına bilgi paylaşımı ile katılımcı bir toplumsal bilinç oluşturmayı amaçlamaktadır.

Bu kapsamda TMMOB, mesleki ve bilimsel etkinlikler düzenlemekte ve toplum yararına politikalar geliştirerek bu politikaların uygulanması için mücadele etmektedir. Bu etkinliklerden biri olan Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) Kongresi, ilk kez 2007 yılında Trabzon'da "Ortak Veri, Ortak Bilgi, Ortak Dünya" temasıyla gerçekleştirilmiştir. Daha sonraki yıllarda sırasıyla:

- 2009'da İzmir'de "Yaşanabilir Dünya",
- 2011'de Antalya'da "Ortak Aklın Adresi",
- 2013'te Ankara'da "Bugünü Anlamak, Yarını Kurmak",
- 2017'de Adana'da "Özgür Veri, Özgün Bilgi, Özgür Dünya",
- 2019'da Ankara'da "Akıllı Şehir ve Akıllı Kırsal ",
- 2022'de Ankara'da "Önce Zarar Verme" öğretisi ile "Dijital Dönüşen Dünyada Toplum Yararı İçin Mekânsal Etkileşim" temalarıyla düzenlenmiştir.

Bu kongreler, CBS'nin mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı disiplinlerini kapsayan bir platform olarak TMMOB çatısı altında, toplumsal faydaya yönelik kolektif üretimlerin yapılması için önemli bir adım oluşturmuştur. 2022 yılında 7. CBS Kongresinin temel ilkesi olarak kabul edilen "Önce Zarar Verme", 8. CBS Kongresinin de temel yapı taşı ve nihai hedeflerinin en önemlilerinden

biri olarak benimsenmiş ve tüm tartışmaların temel çerçevesini oluşturan bir yaklaşım olarak sürdürülmüştür. Tarihte Hipokrat'la birlikte anılan bu ilke, etik bir prensip olarak, kararların toplumsal fayda sağlarken doğal ve sosyal çevreye zarar vermemesini esas alır.

7. CBS Kongresi aynı zamanda CBS'nin toplum yararına daha etkin bir şekilde kullanılabileceği konusundaki farkındalığı artırmıştır. Kongrede ortaya çıkan tartışmalar, CBS'nin yalnızca teknik bir araç değil, aynı zamanda toplumsal sorunlara çözüm üretebilen bir platform olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Bu sürecin devamı olarak 2023 yılında, TMMOB bünyesinde "Coğrafi Bilgi Sistemleri Çalışma Grubu" kurularak 13 Temmuz 2023 tarihinde ilk toplantısını gerçekleştirmiş ve bugüne kadar toplamda 14 toplantı yapmıştır. Bu toplantılarda, TMMOB çatısı altındaki 24 odanın CBS ile ilgili çalışmaları hakkında bilgilendirmeler yapılmış ve odaların mekânsal veri, CBS ve mekânsal bilişim konularına ilişkin farklı bakış açıları değerlendirilmiştir.

CBS Çalışma Grubu, bu farklı yaklaşımları bütünleştirmek ve daha etkin üretimler gerçekleştirmek amacıyla bir yol haritası belirlemiştir. Grup, mesleki uzmanlık alanlarının sahip olduğu bilgi, deneyim ve uygulamaların toplum yararına daha etkili kullanılmasını sağlamak amacıyla mekânsal düşünme yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütmüştür. Ayrıca, dünya ve Türkiye ölçeğindeki sorunlara çözüm önerileri sunmak için hızlı ve etkili bilgiye ulaşabilecek bir veri altyapısının oluşturulması tartışılmıştır. Çalışma Grubu tarafından düzenlenen TMMOB CBS Çalıştayı'nda, odaların CBS'ye yönelik mevcut yaklaşımları tartışılmış ve ortak bir anlayış oluşturulması amacıyla öneriler geliştirilmiştir. Bu süreç, TMMOB'nin CBS alanındaki ilerlemeleri kaydettiğini ve kongrelerin bu sürece önemli katkılar sağladığını bir kez daha vurgulamıştır. TMMOB Coğrafi Bilgi Sistemleri Çalışma Grubu'nun çalışmaları ve TMMOB CBS Çalıştayı sonuçları çerçevesinde; önceki Kongrelere göre 8. CBS Kongresinde daha fazla meslek odasından ve farklı disiplinlerden katılım ve katkı gerçekleştiği görülmüştür.

2. TMMOB 8. CBS Kongresi'nin Genel Değerlendirmesi

TMMOB, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası yürütücülüğünde ve 12 odanın katkılarıyla 20-22 Kasım 2024 tarihlerinde Ankara'da 8. Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi'ni düzenlemiştir. Dünya CBS Günü'nde başlayan kongre, "Uzamsal Zekâ ile Kolektif Bilinç" temasıyla gerçekleştirilmiş, CBS teknolojilerinin toplumsal sorunların çözümünde sunduğu potansiyellerin kapsamlı bir şekilde ele alındığı bir platform oluşturmuştur. Kongrenin teması, CBS'nin sadece teknik bir araç olmanın ötesine geçerek, toplumsal sorunların çözümünde etkin bir mekanizma olma potansiyeline odaklanmıştır.

Kongrenin temel amacı, coğrafi bilgi teknolojilerinin toplum yararına etkili

kullanımını teşvik etmek ve mekânsal düşüncenin karar alma süreçlerine entegrasyonunu güçlendirmek olmuştur. Bu kapsamda, CBS'nin farklı alanlarda kullanımını yaygınlaştırmak, toplumsal dayanıklılığı artırmak ve disiplinler arası işbirliğini teşvik etmek ana hedefler arasında yer almıştır. Kongre, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı gibi çeşitli disiplinlerin CBS aracılığıyla nasıl toplumsal fayda üretebileceğini tartışmaya açmıştır. Ayrıca, CBS'nin kamu kurumları, özel sektör ve akademi arasındaki işbirliğini güçlendiren bir araç olarak benimsenmesi ve toplum yararına çözümler geliştirilmesi yönünde somut öneriler sunulması hedeflenmiştir.

8. CBS Kongresi; 19 farklı meslek disiplini, 46 üniversiteden 196 akademisyen katılımcı, 30 farklı belediyeden 117 katılımcı, 87 farklı kamu kurumundan 313 katılımcı, 155 özel sektör firmasından 345 katılımcı, 590'ı HKMO üyesi 680 harita mühendisi katılımcı, 8 farklı üniversiteden 70 harita mühendisliği öğrencisi olmak üzere 1179 kayıtlı katılımcı ile tamamlanmıştır.

Katılımcı sayısının yanı sıra çeşitliliği, 8. CBS Kongresi programında vurgulanan CBS'nin disiplinler arası bir araç olarak toplumsal fayda sağlayabilme potansiyelinin giderek daha fazla kabul gördüğünün bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

TMMOB 8. Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi, bilimsel ve teknik oturumların yanı sıra, toplumsal farkındalığı artırmayı ve CBS'nin geniş uygulama alanlarını tanıtmayı amaçlayan çeşitli etkinliklere de ev sahipliği yapmıştır. Bu etkinlikler, kongrenin çok yönlü yapısını ve katılımcı çeşitliliğini vurgulamıştır.

Kongre kapsamında düzenlenen *Mekânsal Bilgi Teknolojileri Sergisi*, CBS teknolojilerindeki son yeniliklerin ve uygulamaların katılımcılarla paylaşılması açısından önemli bir platform olmuştur. Sergiye, 2 öğrenci topluluğu, 2 kamu kurumu ve 12 özel sektör kuruluşu katılım sağlamıştır. Teknoloji sergisi, akademi, kamu ve özel sektör arasındaki bilgi alışverişini güçlendirmiş ve CBS'nin farklı alanlardaki uygulama potansiyelini geniş bir kitleye tanıtmıştır.

Çocuk Haritaları Resim Sergisi, CBS'nin toplumsal boyutunu öne çıkaran ve "Gündelik Hayatta Haritalar" temasıyla düzenlenen bir başka önemli etkinlik olmuştur. Sergide, çeşitli yaş gruplarından çocuklar tarafından hazırlanan 25 eser sergilenmiştir. Bu etkinlik, çocukların mekânsal düşünme yeteneklerini ve yaratıcı bakış açılarını ortaya koyarak harita okuma-yazma alışkanlıklarının geliştirilmesine katkı sağlamayı hedeflemektedir. Önceki kongrelere kıyasla daha geniş bir katılımın sağlandığı sergi, mekânsal farkındalığın artırılması açısından önemli bir fark yaratmıştır.

Kongreyi takip eden 23 Kasım 2024 tarihinde düzenlenen *CBS Kongresi Sonrası Yapay Zekâ Eğitim Kampı*, CBS'nin yapay zekâ ile entegrasyonunu ele alan

teorik ve uygulamalı bir eğitim kampı olarak öne çıkmıştır. Yapay zekâ eğitimine 2 jeoloji mühendisi, 3 şehir ve bölge plancısı ve 24 harita mühendisi olmak üzere toplam 29 kişi katılmıştır. Katılımcılara, yapay zekâ destekli CBS uygulamaları konusunda derinlemesine bilgi ve deneyim kazandıran bu etkinlik, CBS'nin yenilikçi teknolojilerle birleştirilmesine yönelik önemli bir adım olmuştur.

Bu etkinlikler, CBS'nin teknik boyutlarının yanı sıra, toplumsal, eğitimsel ve yenilikçi yönlerini de vurgulamış ve kongreye geniş bir katılımcı kitlesinin ilgisini çekmiştir.

Kongre boyunca, CBS'nin farklı alanlardaki uygulamaları ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Afet yönetimi, çevre koruma, kültürel mirasın korunması, sağlık hizmetleri, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı ve akıllı şehir projeleri gibi çeşitli konular, CBS'nin karar alma süreçlerindeki etkinliği bağlamında değerlendirilmiştir. Bu tartışmalarda CBS'nin mekânsal verilerin toplanması, analiz edilmesi ve anlamlandırılması yoluyla bilinçli kararlar alınmasını sağlayan ve yazılı, grafik ve harita(lar) aracılığı ile paylaşılan güçlü bir araç olduğu yönünde önemli vurgular yapılmıştır. Ancak, CBS'nin toplumsal faydayı maksimize edebilmesi için Türkiye'nin zengin veri kaynaklarının entegrasyonu, açık veri politikalarının yaygınlaştırılması ve yenilikçi teknolojilerin daha etkin bir şekilde kullanılması gerektiği ifade edilmiştir.

Kongrenin ana teması olan "Uzamsal Zekâ ile Kolektif Bilinç," mekânsal verilerin fiziksel, zamansal ve kavramsal boyutlarıyla değerlendirilerek toplumsal dayanışmayı güçlendiren bir araç haline dönüştürülebileceğini vurgulamıştır. Disiplinler arası işbirliği ve kolektif bilinç temelinde, çevresel, sosyal ve ekonomik sorunların çözümü için daha geniş bir katılımcı çerçeve sunulması gerektiği tartışılmıştır. Bu süreçte, CBS'nin toplumsal dayanışmayı artıran ve ortak çözümler geliştirilmesini sağlayan bir araç olarak önemi bir kez daha ortaya konmuştur.

Üniversitelerin, kamu kurumlarının, özel sektör temsilcilerinin ve sivil toplum kuruluşlarının değerli katkılarıyla desteklenen kongre, zengin bir içerik ve güçlü bir paylaşım platformu sunmuştur. Bu bağlamda, kongre, CBS'nin teknik ve bilimsel yönlerinin yanı sıra, toplumsal sorunlara yenilikçi çözümler üretebilecek bir araç olarak potansiyelini daha ileriye taşımak için önemli bir fırsat sunmuştur.

3. TMMOB 8. CBS Kongresinde Ele Alınan Ana Konular

TMMOB 8. Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi, mekânsal zekâ ve kolektif bilinç ekseninde geniş bir tematik yelpazede konuların ele alındığı bir platform olmuştur. CBS'nin farklı disiplinlerdeki uygulamaları, toplumsal sorunlara çözüm üretebilecek potansiyeli ve bu potansiyelin toplum yararına daha etkin bir şekilde kullanılabilmesi kongrenin ana gündem maddeleri arasında yer almıştır.

Kongrede ele alınan ana konulardan biri, Türkiye'nin doğal afetlerle mücadelede CBS teknolojilerinden yararlanma kapasitesidir. Deprem riski yüksek bir bölgede yer alan Türkiye'de, CBS'nin afet yönetimindeki rolü hayati önem taşımaktadır. CBS tabanlı risk analizi, erken uyarı sistemleri ve afet sonrası müdahale planlaması gibi uygulamalar sayesinde, doğal afetlerin etkilerinin azaltılması ve toplumların daha dirençli hale getirilmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda, AFAD gibi kurumların CBS'yi etkili bir şekilde kullanmasının önemi vurgulanmış, aynı zamanda mevcut CBS uygulamalarının daha yenilikçi yaklaşımlarla güçlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Toplumsal dayanıklılık oluşturma konusu, CBS'nin toplumsal dayanışmayı güçlendirme potansiyeli bağlamında ele alınmıştır. Katılımcı CBS uygulamalarıyla farklı kesimlerden gelen veriler, zenginleştirilmiş bir altyapı oluşturulmasını sağlamaktadır. Bu altyapı, karar alma süreçlerine halkın doğrudan katılımını kolaylaştırarak, sorunların daha hızlı ve etkin bir şekilde çözülmesini mümkün kılmaktadır. Ayrıca, kolektif bilinç temelinde halkın mekânsal bilgiye erişimi ve bu bilgiyi zenginleştirmesiyle daha kapsayıcı ve sürdürülebilir çözümler üretebileceği vurgulanmıştır. Bu süreç, afet yönetimi, çevre koruma ve şehir planlama gibi alanlarda toplumsal dayanışmayı artıracak politikaların geliştirilmesi için CBS'nin stratejik bir araç olduğunu ortaya koymaktadır.

Kongre, disiplinler arası işbirliğinin CBS uygulamalarındaki kritik rolünü bir kez daha ortaya koymuştur. Mekânsal veri kullanımı ve analiz süreçlerinde, çevre bilimleri, şehir planlama, mühendislik ve sosyal bilimler gibi farklı disiplinlerin bir araya geldiği projelerin geliştirilmesi önerilmiştir. Bu tür işbirliklerinin, entegre ve sürdürülebilir çözümler üretme kapasitesini artıracağı vurgulanmıştır.

Sağlık yönetimi, CBS'nin etkin kullanımıyla toplum sağlığına katkı sağlayabilecek önemli bir alan olarak öne çıkmıştır. Atık su izleme ve salgın hastalıkların erken tespiti gibi yenilikçi uygulamalar, CBS'nin sağlık hizmetlerine entegrasyonunun faydalarını açıkça göstermektedir. CBS tabanlı otomatik karar destek sistemleri, kriz süreçlerinde sağlık hizmetlerinin hızlı ve eşit şekilde sunulmasına katkıda bulunurken, aynı zamanda sağlık hizmetlerinin genel etkinliğini artırmaktadır. Bu sistemlerin geliştirilmesinin, hem kamu sağlığına hem de hizmetlerin kalitesine önemli ölçüde katkı sunacağı vurgulanmıştır.

Kongrede tartışılan bir diğer önemli konu, kültürel mirasın korunması ve geleceğe aktarılmasıdır. CBS, kültürel miras alanlarının izlenmesi, korunması ve sürdürülebilir yönetimi açısından yenilikçi çözümler sunmaktadır. Mekânsal analizlerin disiplinler arası işbirliği ile desteklenmesi, kültürel mirasın daha etkin bir şekilde korunmasını sağlamaktadır. Bu kapsamda, CBS'nin tarihi ve kültürel değerlerin korunması için sunduğu olanaklar detaylı bir şekilde tartışılmıştır.

Doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı ve çevre yönetimi, kongrenin bir diğer önemli başlığı olmuştur. Özellikle su kaynaklarının etkin yönetimi, çevresel kirliliğin izlenmesi ve orman yangınları gibi krizlere karşı alınabilecek önlemler, CBS tabanlı analizler ve uygulamalarla desteklenmiştir. Bunun yanı sıra, tarımsal üretimde verimliliği artırmaya yönelik CBS'nin sunduğu yenilikçi yaklaşımlar da kongre gündeminde geniş yer bulmuştur. Bu tartışmalar, doğal kaynakların korunması için CBS'nin vazgeçilmez bir araç olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur.

CBS'nin yapay zekâ ile entegrasyonu ve yenilikçi uygulamalar da kongrede yoğun şekilde ele alınmıştır. GeoAI olarak adlandırılan bu yaklaşımlar, mekânsal analizlerin hızını ve doğruluğunu artırarak, büyük veri setlerinin yönetiminde devrim yaratmaktadır. Özellikle afet yönetimi, şehir planlaması ve sağlık sektöründe yapay zekâ destekli CBS uygulamalarının stratejik karar süreçlerine katkı sağlayabileceği ifade edilmiştir. Ancak, bu uygulamaların etik ve veri gizliliği gibi konularda karşılaştığı zorluklar da ele alınmış ve bu zorlukların üstesinden gelmek için öneriler geliştirilmesi konusunda çalışılmalıdır.

Son olarak, akıllı şehirler ve katılımcı yönetim modelleri kongrenin önemli tartışma konularından biri olmuştur. CBS'nin şehir planlama, enerji yönetimi, trafik düzenlemesi ve altyapı geliştirme gibi alanlarda sunduğu çözümler, şehirlerin daha yaşanabilir ve sürdürülebilir hale gelmesi için kritik bir araç olarak öne çıkmıştır. Katılımcı yönetim modelleri, şehirlerdeki sosyal ve çevresel sorunlara çözümler üretilmesinde CBS'nin nasıl daha etkin kullanılabileceğini göstermektedir.

Kongrede yapılan tartışmalar, CBS'nin farklı alanlarda sağlayabileceği katkıları ve toplumsal faydayı artırma potansiyelini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Bu sistemlerin teknik kapasitelerinin yanı sıra disiplinler arası işbirliğiyle zenginleştirilmesi gerektiği ve toplumsal sorunlara çözüm üretebilecek bir araç olarak daha etkin kullanılmasının önemi vurgulanmıştır.

2000'li yılların başında, altyapı ve inşaat sektöründeki büyüme ile birlikte mekânsal veri ve CBS alanında önemli bir genişleme yaşanmış, kamu kurumlarının coğrafi veriyi iş süreçlerine entegre etmesiyle sektör hızla büyümüştür. Ancak, 2010'ların ortalarından itibaren, aşırı genişlemenin etkisiyle sektör duraklama sürecine girmiş, 2020'lere gelindiğinde ise küresel ekonomik faktörlerin etkisiyle daralma başlamıştır. Bu daralma, sektördeki istihdam kayıpları, araştırma-geliştirme faaliyetlerinin yavaşlaması ve kapasite gerilemesine yol açmıştır. Bu gelişmeler, CBS alanındaki yatırımların sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir. Bu nedenle, mevcut kapasitenin korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması ve geliştirilmesi için HKMO başta olmak üzere TMMOB'ye bağlı ilgili odalar, tüm sektörel paydaşlar ve akademinin katılımıyla kapsamlı bir değerlendirme ve çözüm önerileri geliştirilmesi üzerine çalışmaların yapılması

önem arz etmektedir.

4. TMMOB 8. CBS Kongresinin Temel Çıktıları

TMMOB 8. Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi, CBS'nin toplumsal faydayı artırma ve disiplinler arası işbirliğiyle daha kapsayıcı çözümler üretme konusundaki potansiyelini bir kez daha ortaya koymuştur. Kongrede yapılan tartışmalar, CBS'nin yalnızca teknik bir araç değil, aynı zamanda toplumsal dayanıklılığı artıran stratejik bir mekanizma olduğunu göstermiştir. Bu bağlamda, toplumsal sorunlara yönelik etkili çözüm önerileri geliştirilmesi kongrenin temel hedeflerinden biri olmuştur.

Afet Yönetimi: Kongre, CBS'nin afet yönetimi süreçlerinde sunduğu olanakların daha etkin kullanılmasına yönelik çözüm önerileri geliştirmiştir. Afet yönetimi amacıyla kurumların kendi içlerinde, kurumlar arası ve üniversiteler ile toplum arasında veri ve bilgi paylaşımını destekleyecek adımların atılması ve gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Bu doğrultuda, CBS tabanlı altyapıların, farklı kurumlar tarafından geliştirilen sistemlerin birlikte çalışabilirliğini destekleyecek şekilde bütüncül bir yapıya entegrasyonunu sağlayacak çalışmalara öncelik verilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca, mekânsal karar destek sistemlerinin afet yönetim süreçlerine entegre edilerek, Demokratik Kitle Örgütleri ve toplumla daha kolektif çalışmayı teşvik eden bir anlayışla yönetim mekanizmalarının geliştirilmesi önerilmiştir. CBS'nin afet yönetimindeki rolü, kurumların daha etkin işbirliği içinde çalışması gerektiğini ortaya koymuştur. Kurum içi, kurumlar arası ve toplumla işbirliği süreçlerinin mekânsal karar destek sistemleriyle bütüncül bir yapıya entegrasyonu kongrede vurgulanmıştır. Farklı kurumların çatısı altında üretilen CBS tabanlı altyapıların birlikte çalışabilirliğini destekleyecek düzenlemelerin yapılması ve bu sistemlerin kolektif bir anlayışla yönetilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Sağlık Yönetimi: Sağlık alanında, CBS'nin mevcut sistemlere entegrasyonu ile hızlı ve etkili müdahale olanakları sağlanabileceği vurgulanmıştır. Bu bağlamda, Sağlıkta Dönüşüm Projesi kapsamında hayata geçirilen sağlık bilgi sistemlerinin, uzamsal zekâ destekli müdahale araçlarıyla birleştirilmesi ve diğer CBS tabanlı sistemlerle entegre edilerek aktif hale getirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Sağlık hizmetlerinin daha eşit ve hızlı dağıtımını sağlayacak bu sistemlerin geliştirilmesi, kriz durumlarında sağlık müdahalelerinin daha etkili bir şekilde gerçekleştirilmesine olanak tanıyacaktır. CBS'nin yapay zekâ teknolojileriyle entegrasyonu, afet yönetimi ve şehir planlama gibi alanlarda stratejik karar süreçlerini güçlendirebilecek potansiyel taşımaktadır. Ancak kongrede, etik, veri gizliliği ve güvenilirlik gibi zorlukların çözümüne yönelik olarak veri standardizasyonu ve şeffaf yönetim modellerinin geliştirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Açık Veri Politikaları: Kongrede, Türkiye'nin zengin mekânsal veri kaynaklarının entegrasyonu ile CBS tabanlı uygulamaların daha etkili bir şekilde kullanılabileceği ifade edilmiştir. Açık veri politikalarının yaygınlaştırılması, veri paylaşımı ve standardizasyonunun sağlanması, CBS'nin kamu kurumları, üniversiteler, özel sektör ve toplum arasında bir köprü görevi görmesi açısından kritik öneme sahiptir. Bu süreçte, veri güvenliği ve erişilebilirlik dengesinin gözetilmesi gerektiği de vurgulanmıştır. Açık veri politikalarının yaygınlaştırılması, kongrede özellikle vurgulanan başlıklar arasındadır. Türkiye'nin Ulusal Coğrafi Veri Portalı'nın etkin çalışmasının sağlanması ve açık veri altyapısının desteklenmesi, kurumlar dışında veri/bilgi paylaşım haklarının/sınırlarının geliştirilerek, CBS uygulamalarının toplumsal faydayı en üst düzeye çıkarması kritik bir gereklilik olarak değerlendirilmiştir. Açık veri politikalarının benimsenmesi, veri erişimini kolaylaştıracak, inovasyonu teşvik edecek ve kurumlar arası işbirliğini artıracaktır.

Veri Kalitesi ve Standardizasyonu: Kongrede, veri kalitesi ve standardizasyonu konularının önemine özellikle dikkat çekilmiştir. Türkiye'nin coğrafi veri altyapısının standartlara uygun bir şekilde güncellenmesi ve düzenli olarak iyileştirilmesi gerekmektedir. Ulusal bir veri standardizasyon çerçevesinin oluşturulması, CBS tabanlı sistemlerin birlikte çalışabilirliğini destekleyecek en önemli adımlardan biri olarak ifade edilmiştir.

Ulusal CBS Politika ve Stratejiler: CBS'nin ulusal düzeyde etkili bir şekilde kullanılması için, TUCBS (Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi) ve CBS Yasası çerçevesindeki düzenlemelerin etkinliğinin artırılması gerektiği belirtilmiştir. Bu amaçla mevcut yapıdaki aksaklıkların ve eksiklerin katılımcı ve kapsayıcı bir yaklaşımla bilimsel ve teknolojik gelişmeler ışığında giderilmesi için gerekli süreçlerin ivedilikle başlatılmasının önemine dikkat çekilmiştir. Kongrede, bu kapsamda veri paylaşımı ve koordinasyon eksikliklerinin giderilmesi ve ulusal CBS stratejisi kapsamında daha güçlü bir işbirliği mekanizması kurulması önerilmiştir.

Doğal Kaynaklar ve Çevre Yönetimi: Doğal kaynakların korunması ve çevre yönetiminde CBS'nin sunduğu katkılar, kongre tartışmalarında geniş yer bulmuştur. Su kaynaklarının korunması, orman varlığımızın muhafaza edilerek geliştirilmesi yönündeki çalışmaların planlanması ve bu kapsamda orman yangınlarının izlenmesinin yanı sıra çevresel kirliliğin kontrol altına alınması gibi konularda CBS tabanlı analizlerin yaygınlaştırılması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, tarımsal verimliliği artırmaya yönelik CBS uygulamalarının daha fazla desteklenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Kültürel Mirasın Korunması: Tarihi ve kültürel mirasın izlenmesi, yönetimi ve korunması için CBS'nin sunduğu çözümler, kongrenin önemli gündem maddelerinden biri olmuştur. CBS tabanlı analizlerin, kültürel mirasın

sürdürülebilir yönetimine entegre edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu süreçte, disiplinler arası işbirliği, kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılması için kritik bir faktör olarak öne çıkmıştır.

Yapay Zekâ ve CBS Entegrasyonu: CBS sektörü, bilişim temelli teknolojilerle dönüşüm sürecine girerken, bu durum başta harita mühendisliği olmak üzere TMMOB'ye bağlı birçok meslek disiplinini etkilemektedir. Özellikle son yıllarda, Doğal Dil İşleme ve Büyük Dil Modeli tabanlı Üretken Yapay Zekâ uygulamaları yaygınlaşmış ve görünürlük kazanmıştır. Yapay zekâ (YZ) teknolojileri, mekânsal analiz ve görüntü işleme gibi alanlarda hızla kullanılmakta ve verimliliği artırma potansiyeli taşımaktadır. Bununla birlikte, etik, veri gizliliği ve güvenilirlik gibi riskler barındırdığı unutulmamalıdır. ABD'nin 2019'da, AB'nin 2023'te yaptığı yasal düzenlemeler, Türkiye'de 2021'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Dijital Ofisi YZ Strateji Dokümanı ve 2024'te kurulan Yapay Zekâ Araştırma Komisyonu ile karşılık bulmuş, ancak hukuki altyapının eksiklikleri nedeniyle YZ'nin kamu hizmetlerinde yaygın kullanımı sınırlı kalmıştır. CBS ile YZ entegrasyonu, mekânsal analiz süreçlerini hızlandırmak ve doğruluğu artırmak açısından büyük bir potansiyele sahiptir. GeoAI uygulamalarının afet yönetimi, şehir planlama ve sağlık gibi alanlarda karar alma süreçlerine stratejik katkılar sunabileceği değerlendirilmektedir.

CBS ve YZ entegrasyonunun yalnızca teknolojik bir dönüşüm değil, aynı zamanda bireysel ve kolektif bilinç ile ele alınması gereken bir süreç olduğu öne çıkmıştır. Bu kapsamda, uzamsal verinin etik kullanımı, veri gizliliğinin korunması ve toplum yararına hizmet edecek karar destek sistemlerinin geliştirilmesi öncelikli hedefler arasında yer almalıdır. Kolektif bilinçle hareket ederek, YZ destekli CBS uygulamalarının toplumsal dayanıklılık, eşitlik ve sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmada kritik bir rol oynayacağı görülmektedir.

TMMOB bünyesinde 2024 yılında (48. Dönem) kurulan Yapay Zekâ Çalışma Grubu ile 2023'te (47. Dönem) çalışmalarına başlayan CBS Çalışma Grubu arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi ve gerektiğinde eşgüdüm sağlanması, sektörde hızlı ve isabetli reflekslerin geliştirilmesine katkıda bulunacaktır. Aynı zamanda, etik ve veri güvenliği kaygılarını dikkate alan etkili bir süreç yönetiminin hayata geçirilmesi için bu işbirliği stratejik önem taşımaktadır. Ayrıca, yapay zekâ gelişmelerinin CBS sektörüne etkilerini değerlendirecek bir çalışmanın, başta HKMO olmak üzere ilgili odaların, sektör paydaşlarının ve akademinin katılımıyla yürütülmesi gerekmektedir.

Kent Yönetiminde Uzamsal Zekâ ile Çevresel ve Sosyal Fayda Sağlayan Çözümler: Kent yönetiminde uzamsal zekâ kullanımı, çevresel kaynakların korunması ve kentliye daha kaliteli hizmet sunulması açısından kritik bir araç olarak değerlendirilmiştir. Kongrede yapılan tartışmalarda, mekânsal veri/bilgi üreten belediye birimlerinin, birlikte çalışma kültürüne dayalı etkin

koordinasyonunun önemi vurgulanırken su kaynaklarının doğru kullanımı ve yönetiminde CBS temelli yaklaşımlar, kentsel altyapının sürdürülebilirliği açısından bir diğer öncelikli konu olarak öne çıkmıştır. Ayrıca kent içi ulaşım yöntemi olan toplu taşıma hizmetlerinin planlanmasında, kentlilerin zaman planlamalarına ve sosyal refaha olan etkileri dikkate alındığında, kent ve kentli psikolojisinin etmenlerinden biri olarak çevresel ve sosyal boyutları ile kapsayıcı ve katılımcı bir yaklaşımla ele alınmasının gerekliliği sürdürülebilir ulaşım altyapılarının oluşturulması bağlamında vurgulanmıştır.

Tüm bunlara ek olarak Kongre oturumlarında, kent yönetiminde doğru analiz edilmiş uzamsal verilerin bütünleştirildiği stratejik karar destek sistemlerinin etkin kullanımı; kentsel dönüşüm süreçlerinde daha bilinçli adımların atılarak sürdürülebilir sonuçlar elde edilmesinin teminatı olarak önerilmiştir.

Eğitim ve Bilinçlendirme: CBS teknolojilerinin etkin kullanımı için, kamu ve özel sektöre yönelik sürekli eğitim ve sertifika programlarının yaygınlaştırılması gerekmektedir. Ayrıca, her ve eğitimdeki yaştaki paydaşların CBS teknolojileri konusunda bilinçlendirilmesi amacıyla eğitim projeleri ve atölye çalışmaları düzenlenmesi önerilmiştir. Toplumun her kesiminde CBS farkındalığını artırmak için medya kampanyalarının ve sosyal etkinliklerin düzenlenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, TMMOB 8. Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi, CBS'nin toplumsal dayanıklılığı artıran, katılımcılığı güçlendiren ve disiplinler arası işbirliğini destekleyen bir araç olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur. Kongreden çıkan öneriler, CBS'nin toplumsal faydayı esas alan çözümler geliştirilmesi ve etkinliğinin artırılması için somut adımlar atılması gerektiğini vurgulamaktadır.

5. Kapanış Değerlendirmesi ve Geleceğe Yönelik Hedefler

TMMOB 8. Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi, CBS'nin teknik kapasitesinin ve toplumsal fayda sağlamadaki potansiyelinin kapsamlı bir şekilde ele alındığı bir platform olmuştur. Kongre boyunca yapılan tartışmalar, CBS'nin disiplinler arası iş birliğini güçlendiren ve toplumsal sorunlara yenilikçi çözümler sunan bir araç olarak kullanımının önemini bir kez daha ortaya koymuştur.

Kapanış oturumunda, kongre teması olan "Uzamsal Zekâ ile Kolektif Bilinç" kavramının önemi bir kez daha vurgulanmıştır. Tema ekseninde elde edilen sonuçlar değerlendirilmiş ve taslak sonuç bildirgesi katılımcılarla paylaşılmıştır. Bildirgede, CBS'nin yalnızca mekânsal analiz ve teknik uygulamalarda değil, aynı zamanda toplumsal dayanışmayı güçlendiren, katılımcılığı teşvik eden ve disiplinler arası işbirliğini artıran bir araç olarak benimsenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Kongre boyunca, CBS'nin toplumsal fayda üretmedeki rolünü artırmak adına

afet yönetimi, sağlık hizmetleri, çevre koruma, kültürel mirasın korunması ve akıllı şehir projeleri gibi alanlarda ortaya konulan çözüm önerilerinin önemi vurgulanmıştır. Bu çerçevede, CBS'nin toplum yararına daha etkin bir şekilde kullanılmasını destekleyecek düzenlemelerin yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Kapanış değerlendirmelerinde, TMMOB'nin CBS alanındaki bilgi ve birikimlerini artırmaya yönelik çalışmalarının gelecekteki etkinliklerle sürdürüleceği belirtilmiştir. Kongre teması çerçevesinde elde edilen sonuçlar, CBS'nin disiplinler arası bir araç olarak toplum ve doğa yararına katkı sağlama misyonunun güçlendirilmesi adına bir referans noktası oluşturacaktır.

8. Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi'ne katılan ve destek sağlayan tüm kurum ve kişilerin, farkındalık yaratma sürecinin önemli birer öznesi olacaklarına ve toplantı sonucunda ortaya konulan hedeflerin gerçekleştirilmesi için etkin bir çaba harcayacaklarına yürekten inanıyoruz. Kamuoyuna saygıyla duyurulur

HKMO Kongre Yürütme Kurulu
8. Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi

- 4 -

TMMOB 48. DÖNEM MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ GÜNCEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

18.10.2025 - ANKARA

*

1. Sunuş

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği 48. Dönem Genel Kurulu, ülkemizdeki ekonomik, toplumsal ve siyasal krizlerin meslektaşlarımıza ve meslek alanlarımıza etkilerinin ve bu bağlamda yaşanan sorunların meslektaşlarımızca tartışılarak saptanması ve çözüm önerileri üretilmesi gereğini ortaya koymuştur.

TMMOB, düzenlediği çalıştaylar, kurultaylar ve sempozyumlarla, gerçekleştirdiği kampanyalarla meslektaşlarımızın sorunlarını dile getirmiş; sorunları, üyelerinin ve meslek alanların bizzat sorumlularının katkı ve öneriyle kolektif olarak çözmek yolunda çaba göstermiştir. Yapılan etkinliklerin sonuçları, TMMOB üyelerinin elbirliğiyle ürettiği bilimsel ve mesleki çalışmalar kamuoyuyla paylaşılmış; çözüm önerilerinin yaşama geçirilmesine yönelik adımlar atılmıştır.

Bu çalışmaların devamı niteliğinde "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı" örgütlenmiştir. Merkezi Kurultay öncesi 2025 Mayıs-Eylül ayları içerisinde İl Koordinasyon Kurullarımız (İKK) aracılığıyla 29 yerde Yerel Kurultaylar gerçekleştirilmiştir.

Yerel Kurultaylar öncesinde yine tartışmalara altlık oluşturması düşüncesiyle gerek çalışma dönemimizde gerek geçmiş dönemlerde düzenlenen çalıştay, sempozyum, kongre ve kurultaylardan süzülen görüşler ışığında "Güncel Sorunlarımız ve Çözüm Önerilerimiz" başlıklı bir broşür hazırlanarak örgüt birimlerimizle ve kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Yerel Kurultaylardan iletilen 527 önerge/saptama/görüş, Kurultay Sekreteryası tarafından gözden geçirilmiş, aynı amaca sahip önergeler birleştirilerek genişletilmiş, Merkezi Kurultayın görüşüne 34 adet önerge olarak sunulmuştur.

“TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı”, meslektaşlarımızın çalışma yaşamlarında ve sosyal hayatta uğradıkları hak kayıplarını ve değersizleştirilmeyi görünür kılmak, mesleklerimizin ülkemiz için önemini gündeme getirmek için İKK’larımızca düzenlenen Yerel Kurultaylarda saptanan sorunlara karşı üretilen çözüm önerilerinin görüşülmesi ve değerlendirilmesi amacıyla 18 Ekim 2025 tarihinde Ankara’da merkezi olarak toplanmıştır.

2. Giriş

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütüdür. Birliğimiz, meslek mensuplarımızın hak ve yetkileri kadar, toplumun genel çıkarlarının korunması için de çalışmakla yükümlüdür.

Birliğimizin kuruluşunu ilan eden 1954 tarihli Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu, bizlere kamu ve ülke çıkarları için gerekli gördüğü bütün girişim ve faaliyetlerde bulunma sorumluluğunu vermiştir.

Kuruluş kanunumuzun bizlere vermiş olduğu bu kamusal sorumluluk, 1961 Anayasasıyla birlikte anayasal bir statüye kavuşmuştur. Bu anayasal statü, halen yürürlükte olan Anayasamızın 135. Maddesinde de korunmuştur.

Anayasaya göre Birliğimiz, meslektaşlarımızın ortak ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel (kamusal) menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumakla yetkilidir.

Anayasada ve yasada açık biçimde yer aldığı gibi, Birliğimizin görev ve sorumlulukları, sadece üyelerimizin sicil kayıtlarının tutulması ve mesleki faaliyetlerinin düzenlenmesiyle sınırlı değil, ülkemizin, mesleğimizin ve halkımızın ortak çıkarına ilişkin her konuda kamu adına faaliyet yürütülmesini gerektirecek kadar geniştir. Birbiriyle yakından bağlantılı bu ikili doğayı kavramadan TMMOB’nin ülkemiz ve mesleğimiz açısından önemini anlamak mümkün değildir.

Birliğimiz, kuruluşundan bu yana, mesleki ve toplumsal konulara bu kamusal sorumluluk ve bilinçle yaklaşmaktadır. Özellikle 1970’li yıllardan itibaren ülkenin içinde bulunduğu durum ve halkın sorunlarıyla çok daha yakın bir bağ kuran birliğimiz, toplumun genel çıkarlarını önceleyen kamusal yönünü çok daha öne çıkarmıştır. Birliğimiz, siyasal iktidarların ölçüsüz güç ve yetkilerine karşı sadece ülke varlıklarının ve toplumsal çıkarın değil, aynı zamanda meslektaşlarımızın da koruyucusu durumundadır.

Birliğimiz, meslek alanımızdaki tüm faaliyetlerin mesleki dayanışma ilişkileri esasına bağlı olarak sürdürülmesinin güvencesidir. Meslek alanımızdaki

dayanışma ilişkisini ve kamusal denetimi ortadan kaldırarak tümüyle rekabete dayalı bir sistem kurmak, ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının acımasız piyasa koşulları altında çokuluslu şirketlerin ve ulusal tekellerin boyunduruğu altında ezilmesine neden olacaktır. Birliğimiz kurulduğu günden bu yana mesleğin her alanında, mesleki kariyerin her aşamasında rekabete karşı dayanışmanın, piyasaya karşı kamusal yaklaşımın, bireysel keyfiyete karşı ortak kararların savunucusu ve güvencesi olmuştur.

Bizler, bu ülkenin imarından sanayisine, tarımından enerjisine kadar tüm süreçlerinde yer alan ve üretilen değerlerin tümünde özel katkıları bulunan, hayatı yaşanabilir kılan mühendisleri, mimarları, şehir plancılarıyız.

Bizler, tarım ve sanayiden planlamaya, kadastrosundan mülkiyetine, kentleşmeden enerjiye, gıda güvenliğinden ormanlara, çevre politikalarından yapı denetimine, işçi sağlığından madenciliğe, ulaşımdan bilişime ve iletişime, küresel iklim değişikliğinden doğa kaynaklı afetlere kadar her alanda emeğimizle, alın terimizle, fikrimizle değer yaratanlarız.

Bizler, ülkemizin sanayisini, tarımını, ormanlarını, doğal varlıklarını, kültürel mirasını koruyanlarız. Bizler, kalkınmanın, üretimin, sanayileşmenin, büyümenin, gelişme ve ilerlemenin öncüleriyiz.

Bizler, mesleki bilgi ve birikimimizi emekten, halktan, ülkemizden ve meslek alanımızın yana kullananlarız.

Bizler, cinsiyet ayrımcılığına karşı mücadele eden, her türlü ayrımcılığa, şiddete dur diyenleriz.

Bizler, Cumhuriyetimizin kuruluşundaki zor şartlarda görev alarak ülkemizin imar ve inşasında yer alan, günümüzdeki olumsuzluklara direnerek mesleklerini icra eden, gelecek kuşaklar için, ülkemizin yarınları için mücadele edenleriz.

Ve bu ülkenin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları olan bizler bugün her zamankinden çok daha büyük sorunlarla yüz yüzeyiz!

Bu sorunları tespit etmek ve çözümü konusunda irade oluşturmak amacıyla, "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı" çağrısı yapılmıştır.

Ülkemiz, halkımız, mesleklerimiz ve geleceğimiz için çıkış yolu, tespit edilen sorunlara birlikte düşünüp tartışarak ortak dayanışmayla çözümler üretmekten geçmektedir.

Yerel Kurultayların ve Merkezi Kurultayın düzenlenmesinde emeği geçen ve katkıda bulunan tüm meslektaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

3. Merkezi ve Yerel Kurultaylarda Görüşülen Temel Sorunlar Üzerine Saptamalar

- Kamuda işe alımlar planlı yapılmamaktadır. Kamu kurumlarında yeterli sayıda meslektaşımızın istihdam edilip edilmediği belirsizdir; personel rejimi, teknik hizmetler sınıfına mensup kişileri ilgili alanlara yerleştirmekte yetersizdir.

- Kamu kurumlarında işe alımlar, liyakat yerine yandaşlığa göre yapılmaktadır. Kamu kesiminde yeterli sayıda ve nitelikte meslektaşımız istihdam edilmemekte, teknik hizmetler sınıfı görmezden gelinmektedir. Kamu görevlerinden vazgeçilerek girişilen özelleştirme yağması yalnızca işsizliği ve yoksulluğu artırmakla kalmamakta, toplum sağlığını tehlikeye atmanın yanında ülkemizin geleceğini de karartmaktadır.

- Kamu çalışanları arasındaki meslektaşlarımız, hak ettikleri sosyal güvenceden mahrum bırakılmıştır. Siyasi iktidarın uyguladığı ayrımcı politikalarla "eşit işe eşit ücret" ve "eşit statü" ilkeleri ayaklar altına alınmıştır. Kurumlar arasında ve en düşük-en yüksek ücretlerdeki uçurum derinleşmiş, ücret adaleti tamamen ortadan kalkmıştır. Çalışma yaşamı, iktidarın güdümündeki sendikalarla örgütsüzleştirilerek meslektaşlarımız temel özlük haklarından yoksun bırakılmaktadır.

- Bu ülkeye yıllarca hizmet etmiş emekli mühendis, mimar ve şehir plancıları da siyasi iktidarın TÜİK eliyle manipüle ettiği enflasyon oranları üzerinden belirlenen emekli maaş zamları nedeniyle açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm edilmektedir. Emeklilikte onurlu bir yaşam sürme hayalleri, bu iktidar tarafından acımasızca çalınmaktadır.

- Emekli meslektaşlarımızın aldıkları nitelikli eğitime ve çalıştıkları dönemde üstlendikleri sorumluluklara karşın emekli maaşları son derece düşüktür. Bunun en büyük nedeni, siyasi iktidarın görmezden geldiği ek gösterge adaletsizliğidir.

- Emeklilik, sosyal güvenlik temel yurttaşlık hakkıdır. Meslektaşlarımız kamusal sosyal güvenlik haklarından, emeklilik güvencesinden giderek uzaklaştırılmaktadır. Sosyal güvenliğin yerine ikame edilen sosyal yardımların bir hak olarak düzenlenmemesi, sosyal yardım ve hizmetlerin yeterli olmaması, yoksulluk ve sosyal dışlanmayla mücadelede ulusal bir stratejinin eksikliği, sorunların artarak devam etmesine neden olmaktadır.

- Siyasi iktidarın tüm kamusal hizmetleri ticarileştiren, piyasacı politikaları ve mühendislik, mimarlık ve şehir planlama hizmetlerine verdiği önemin azalması sonucu mesleklerimiz toplum nezdinde değersizleştirilmektedir.

- Siyasi iktidarın ekonomi politikaları ve rant odaklı yaklaşımları sonucunda işsizlik, halkımızın ve meslektaşlarımızın en yakıcı sorunudur. Ücretli çalışan her birimiz ve henüz öğrenim gören genç arkadaşlarımız, bu düzenin potansiyel işsizleri olarak geleceğe umutsuzlukla bakmaktadır. Emek, bu acımasız sermaye düzeninin ve iktidarın ekonomik politikalarının insafına terk edilmiştir. İşsizliğin büyüyen bir tehdit olarak yansıdığı çalışma yaşamında işsiz kalma korkusu ücretli çalışan meslektaşlarımızı güvencesiz çalışma ve özlük haklarına yönelik kesintiler ve sosyal haklarda yaşanan ihlallere karşı sessiz kalmaya itmektedir. Örgütsüzlük, ayrıca başlı başına bir sorundur ve meslektaşlarımızı yalnızlaştırmaktadır.

- Gittikçe artan işsizlik tehdidi altındaki ücretli meslektaşlarımız, işlerini kaybetme korkusuyla güvencesiz çalışma koşullarına, özlük haklarında pervasızca yapılan kesintilere ve sosyal hak gasplarına karşı ses çıkaramaz hale getirilmiştir. İktidarın desteklediği örgütsüzlük politikaları ise meslektaşlarımızı yalnızlaştırmakta ve direncini kırmaktadır.

- Siyasi iktidarın meslek alanlarımızı bilinçli bir şekilde daraltması sonucu genç işsizliği, tahammül sınırlarını aşmıştır. Bir zamanların saygın meslekleri bugün değersizleştirilmekte, genç meslektaşlarımızın çalışma yaşamına ve toplumsal hayata katılması sistematik olarak engellenmektedir. Bu durum, ülkemizin geleceği için telafisi mümkün olmayan bir kayıptır.

- Kamu ve özel sektördeki istihdam politikaları, engelli meslektaşlarımızın mesleki yaşama etkin ve eşit biçimde katılımını sağlamaktan uzaktır. İstihdam kotaları çoğu zaman uygulanmamakta, çalışma koşulları erişilebilir düzenlemeler içermemektedir. Fiziksel, dijital ve sosyal erişilebilirliğin sağlanmaması nedeniyle meslektaşlarımızın hakları sınırlanmakta, mesleki bilgi ve birikimleri görmezden gelinmektedir. TMMOB'nin örgütlü gücüne rağmen engelli meslektaşlarımızın kurumsal temsiliyeti, karar alma süreçlerine katılımı ve mesleki dayanışma olanakları yetersiz kalmaktadır.

- Engelli bireyler eğitim, sağlık, barınma, ulaşım, istihdam gibi temel haklara erişimde ciddi kısıtlarla karşılaşmaktadır. Kamusal alanlar erişilebilir değildir; sosyal hizmetler sistematik değil, keyfi biçimde yürütülmektedir. Engelliliğe ilişkin politikalar hak temelli değil, yardım odaklı geliştirildiği için, engelli yurttaşların bağımsız ve eşit bir yaşam sürmesi olanaksız hale gelmektedir. Ayrımcılıkla mücadele edilmemesi, toplumun geniş kesimlerinde önyargıların yeniden üretilmesine neden olmaktadır.

- Siyasi iktidarın Birliğimize yönelik düşmanca tutumu ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı (SGK) ile yapılan işbirliği protokolünün tek taraflı sonlandırılması, kayıtdışı istihdamın artmasına ve meslektaşlarımızın ücret ve özlük haklarının gaspedilmesine zemin hazırlamıştır. Bu durum, genç

meslektaşlarımızın sömürülmesine ve düşük ücretlerle çalıştırılmasına yol açmaktadır. Birliğimiz ile SGK arasında mühendis, mimar ve şehir plancılarının ücretli çalıştıkları sektörlerde kayıtdışı istihdamı önleme amacıyla 31 Temmuz 2012'de imzalanan "SGK ile TMMOB Arasında İşbirliği Protokolü" SGK tarafından 9 Haziran 2017'de tek taraflı olarak feshedilmiştir. Bu fesih, temel ücretlerde olduğu gibi özlük haklarında da gerilemelere neden olmuştur. Asgari ücretin takibi, meslektaşlarımızın mesleklerini yapıp yapmadığının da takip edilebilmesine imkân verirken bu olanak da ortadan kalkmıştır. Krizde yoğunlaşan işsizlik tehdidi sonucunda yeni mezunların tecrübesizliği kolayca suistimal edilmekte, iş yaşamındaki meslektaşlarımız daha düşük ücretlerle çalışmak zorunda kalmaktadır.

- İş güvenliği uzmanı meslektaşlarımız, siyasi iktidarın umursamazlığı nedeniyle haklarını koruyacak yasal düzenlemelerden yoksundur; açlık sınırında ücretlerle çalıştırılmakta ve her geçen gün işsizlik tehdidiyle karşı karşıya kalmaktadırlar.

- Bir kamu hizmeti olan bilirkişilik, yargılamanın adil gerçekleştirilmesi için temel ve alt uzmanlık alanlarındaki bilimsel ve teknik bilgilerin tarafsızlık ilkesiyle aktarılmasıdır. Oysa günümüzde siyasi yandaşların ve ehliyetsiz kişilerin bilirkişi olarak atanmasıyla adaletin sağlanmasını engellemektedir.

- Toplumun güvenliği için yaşamsal önem taşıyan kamusal ve mesleki denetimler, siyasi iktidarın özelleştirme sevdasıyla ticarileştirilmekte ve halk sağlığı hiçe sayılmaktadır.

- İktidarın meslek örgütlerinin denetim yetkilerini kısıtlaması sonucunda meslek alanlarımızda etkin denetim mekanizmaları yetersiz kalmakta, bu durum mesleklerimizin itibarını zedelemektedir.

- Ülkemizde tüm kadınların gündeminde olan yaşam ve yaşama katılma hakkı meslek alanlarımızda da eşitsiz bir şekilde aleyhte artmaktadır.

- Cinsiyetçi politikalar sonucu meslektaşlarımız çalışma yaşamlarında ücret eşitsizliği ve cinsiyet ayrımcılığı gibi birçok engelle karşılaşmaktadır. Cinsiyet temelli farklı ücret uygulamalarının kaldırılması, eşit işe eşit ücret politikasıyla üretim süreçlerindeki konumlarına, sorumluluklarına ve eğitim düzeylerine uygun bir ücretin yaşama geçirilmesi gerekmektedir.

- Siyasi iktidar, muhalif sesleri susturmakta, meslek örgütlerinin demokratik faaliyetlerini engellemekte ve yasal haklarını törpülemektedir.

- Siyasi iktidarın dayattığı gerici ve piyasacı politikalar sonucu teknik eğitimdeki nitelik her geçen gün azalmaktadır. Plansız açılan üniversiteler ve yetersiz altyapı, genç meslektaşlarımızın geleceğini karartmaktadır. Eğitim, iktidarın rant ve oy hesaplarına kurban edilmektedir.

- Teknik eğitimin niteliği ülkemizde sürekli tartışılır hale gelmiştir. İktidarın dayattığı gerici dalga karşısında eğitim kurumları güvenilirliğini yitirmiştir. Öğrencileri -devlet ya da vakıf üniversitesi ayırmaksızın- potansiyel müşteri ve istatistiki birer veri olarak gören kurum ve kuruluşlar, ülkemizde bilimsel ve teknik eğitim başta olmak üzere niteliklerini kaybetmiştir.

- Siyasi iktidarın uyguladığı ayrımcı politikalar nedeniyle nitelikli eğitime erişimde büyük eşitsizlikler yaşanmaktadır. Emekçi ailelerin çocukları nitelikli eğitimden yoksun bırakılmakta ve geleceğe yönelik umutlarını yitirmektedir.

- Eğitim; üretim, yatırım ve istihdam planlamasından kopuk bir şekilde örgütlenmektedir. Yeterli altyapıya sahip olmayan, akademik kadrosu oluşturulmadan açılan üniversitelerde kontenjanlar boş kalmaktadır. Genç meslektaşlarımız üniversite hayatları boyunca öğrenme mücadelesi vermektedir. Genç mezunlar üniversite eğitimlerinin ardından uzun süreli işsizlik dönemleri ile karşı karşıya kalmaktadır. Her alanda olduğu gibi planlamadan yoksun bir şekilde uygulanan istihdam politikaları, ülkemizin ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz, yetişmiş nitelikli genç teknik elemanların istihdam edilmesinde başarısızdır.

- Hızla gelişen teknoloji ve dijitalleşme, mühendislik, mimarlık ve şehir planlama alanlarında yeni beceri ve yetkinlikler gerektirmektedir. Meslektaşlarımızın bu değişimlere ayak uydurabilmesi için sürekli mesleki gelişim olanaklarına erişimi kısıtlıdır.

- Küreselleşen dünyada mühendis, mimar ve şehir plancılarının ülke ekonomisinin kalkınmasında ve yaşam alanlarının geliştirilmesinde etkin rol alması iktidarın eğilimleri ile engellenmektedir.

- Şeffaf olmayan ihale süreçleri, keyfi uygulamalar ve denetimsizlik, meslek alanlarımızda yolsuzluğun ve haksız kazancın artmasına neden olmaktadır. Ancak demokratik bir hukuk devleti meslektaşlarımızın özgürce çalışabileceği, mesleki etik ilkelerini koruyabileceği ve ülke kalkınmasına etkin bir şekilde katkıda bulunabileceği bir ortamı sağlayabilir. Bu nedenle, demokrasi mücadelesi meslektaşlarımızın en temel sorunlarından biridir.

- Genç işsizliği, meslek alanlarımızın daraltılmasıyla tahammül edilemeyecek düzeye ulaşmıştır. Mesleklerimiz bugün değersizleştirilmekte ve genç meslektaşların çalışma yaşamına ve toplumsal hayata katılması giderek zorlaşmaktadır.

- Ülkemizde iş güvenliği uzmanlarının haklarını koruyacak mevzuat bulunmamaktadır. Çalışma süresi, izinler, ücretlerin belirlenmesi, mesleki gelişim, eğitimlerin yenilenmesi, atamalar, uzmanlaşma gibi temel

sorunların aşılması yönündeki adımlar zorlukla atılmakta, Çalışma Bakanlığı bu duruma kayıtsız kalmaktadır. İş güvenliği uzmanı olarak görev yapan meslektaşlarımız, âdeta bir "günah keçisine" dönüştürülerek açlık sınırında ücretlerle çalıştırılmakta ve bu alanda işsizlik her geçen gün artmaktadır.

- Proje Müelliflerinin/Sorumlularının Mesleki Faaliyet Denetimleri, Araç Muayeneleri, LPG-CNGLNG Sızdırmazlık Denetimleri, Asansör Kontrolleri, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği, Yapı Denetimi gibi farklı alanları kapsayan denetim hizmetleri giderek kamusal niteliklerinden kopartılarak ticarileştirilmektedir.

- Türkiye'nin giderek demokrasiden uzaklaşması, hukukun üstünlüğünün yok sayılması, temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanması, meslek örgütlerinin faaliyetlerini engellemekte, meslektaşlarımızın ifade özgürlüğünü kısıtlamaktadır.

- Ülkemiz tek adam rejimi altında bir uçuruma sürüklenmiştir. Tarikat ve cemaatler ülkenin sokaklarında şeriat sloganları atmakta, gün geçtikçe zenginleşmekte, sokaklar, mahalleler onların miras kavgalarına şahitlik etmektedir. Devletin kamusal hizmetlerden çekildiği her alanı tarikat ve cemaatler doldurmaktadır. Başta kadınlar ve çocukların geleceği olmak üzere ülkemiz ciddi bir gericilik tehdidiyle karşı karşıyadır.

- Bu gericilik sarmalı kadınlara şiddet, dışlama, ikincilleştirme olarak dönüyor. Katillere cezalar verilmiyor, adil yargılama yapılmıyor. Türkiye bir kadın mezarlığı haline çevrilmiş durumdadır. Aile, eğitim, çalışma yaşamı, istihdam ve bütün toplumsal yaşamda açıkça görülebilen olumsuzluklar sonucunda kadınlar "ikinci sınıf meslektaş", "ikinci sınıf yurttaş" olarak yeniden yapılandırılmaktadır.

- Ülkede mevcut iktidara muhalif her ses susturulmaya çalışılmaktadır. Gazeteciler, öğrenciler, siyasiler, belediye başkanları, sendika başkanları ve en geniş toplumsal kesimlerden siyasi iktidara muhalif olanlar, hapishanelerde ağır cezalara mahkûm edilmiştir. Meslek örgütleri de bu baskıdan payını almaktadır; yasaklanan grevler, izin verilmeyen eylemler ya da yasal hakların törpülenmesiyle sistematik bir saldırıya maruz kalmaktadır.

4. Ülkemizdeki Gelişmelerin Mesleklerimize ve Örgütümüze Yansımaları

Cumhuriyet kazanımlarının birer birer tasfiye edildiği piyasacı dönüşümden, tüm yaşam alanlarımızın yanı sıra mühendislik-mimarlık uygulamaları, mühendislerin, mimarların ve plancıların sosyal konum ve koşulları da doğrudan olumsuz biçimde etkilenmiştir.

Günümüzde mühendislik, mimarlık ve şehir planlama başta olmak üzere birçok alanda büyük ve köklü sorunlar hayatımızı kuşatmıştır. Plansızlık, üretimsizlik,

işsizlik, yoksulluk, güvencesizlik, açlık ve sefalet koşulları ülkemizi teslim almıştır. 1980'li yıllardan itibaren imalat sektöründe başlayan özelleştirme dalgasıyla, kamuya ve halka ait olan varlıklarımız devletin elinden çıkarılarak sermayenin dizginsiz sömürüsüne ve yağmasına açılmıştır. Sanayi, tarım, enerji, madencilik, bilişim, iletişim altyapısı, denizcilik, doğal çevre yeni sömürgecilik kıskacı altındadır. AKP'nin "yerli ve milli teknoloji" söylemi bu bağımlılık ilişkilerini gizlemeyi amaçlamaktadır. Serbestleştirme ve özelleştirmeler, üretim ile ihracatın ithal girdilere bağımlılığı, emperyalizmin belirlediği uluslararası iş bölümünün dayattığı fason üretim, finansallaşma ile iktidarın kuralsızlaştırma ve rant uygulamaları ülkemizi sanayisizleştirmiş, tarım ürünlerinde kendimize yeterliliği bitirmiş ve ithalata bağımlı kılmıştır.

Pandemiler, depremler, orman yangınları, işyeri yangınları, seller, toprak kaymaları, madenlerdeki göçükler; iş, kadın, trafik, tren cinayetleri ve tüm diğer felaketlere "fıtrat" denerek, ülkenin yetişmiş mühendisleri, mimarları ve plancıları göz ardı edilerek çağdışı nedenlere bağlanmaktadır.

Bir afet ülkesi olmamıza karşın daha fazla önem verilmesi gereken mühendislik, mimarlık ve planlama hizmetleri birer prosedür haline getirilmiştir. Merkezi politikalardan yerel uygulamalara kadar birçok alanda bilim ve teknik dışlanmış, mesleklerimiz yok sayılmıştır. Ülkemizin temel sorunlarının çözümünün de afetlere karşı dirençli kentleşmenin, tarımsal ve sınai üretimin, tarihi, kültürel ve doğal alanların korunmasının, toplumsal kalkınmanın da anahtar gücü olan mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı meslekleri âdeta gözden çıkarılmıştır.

Birçok afetin ve işçi sağlığı-iş güvenliği alanıyla ilgili alınmayan önlemlerin toplumsal yıkım, cinayet ve âdeta toplu katliamlara dönüşmesine neden olan kamusal hizmet ve denetimlerin tasfiyesi, fason ve esnek üretim ile rant eksenli sermaye birikimi düzenlemeleri, mühendisliği, mimarlığı, şehir plancılığını ve dolayısıyla meslek örgütlerimizi doğrudan etkilemektedir. Mesleklerimiz eğitimden başlayarak niteliksizleşme, meslektaşlarımız ise yoksullaşma ve işsizlik kıskacındadır. İlk ve ortaöğretimden başlayarak eşit, laik ve bilimsel eğitimin tasfiyesi, plansız programsız yeni üniversite, fakülte ve bölümlerin açılması, eğitim ve uygulamada eşitsizlikle vasıfsızlaşma sorununu derinleştirmiştir.

Ülkemiz, toplumsal yaşamın her alanını kuşatan çoklu krizlerin etkisi altındadır.

Bir yandan hepimizin yaşamını derinden etkileyen ağır ekonomik kriz koşulları, diğer yandan hukukun siyasallaştığı, parlamentonun etkisizleştirildiği, Anayasa'nın askıya alındığı, aklın ve bilimin yerini hurafelerin; liyakatin yerini ise parti sadakati anlayışının aldığı, her alanda çeteleşmenin yaygınlaştığı bir tabloyla karşı karşıyayız.

Derinleşen yoksulluk ve işsizlik artık istisna değil, milyonların gündelik yaşamının bir parçası haline gelmiştir. Sağlık, eğitim, barınma, beslenme,

ısınma gibi en temel haklara zorlukla erişilirken açlık sınırının altında yaşayan yurttaşlarımızın sayısı her geçen gün artmaktadır.

Bu acı tablodan mühendis, mimar ve şehir plancıları da payını fazlasıyla almaktadır. Mesleklerimizin kamusal niteliği yok sayılmakta; bilimsel bilgi ve tekniğin yerini kâr ve rant politikaları almaktadır.

Kentlerimiz plansızlıkla, doğamız talanla, emeğimiz güvencesizlikle karşı karşıyadır.

Bir dönemin en gözde mesleklerinden olan mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı artık diplomalı işsizliğin, zorunlu yurtdışı göçünün sembolü haline gelmiştir. Oysa ürettiğimiz bilgi ve teknik, ülkemizin kalkınması, halkımızın gönenci ve mutluluğu için vazgeçilmezdir. Demokratik, eşit ve adil bir düzende mesleğimizin toplum için taşıdığı değer daha da anlamlı hale gelecektir.

Enerjiden madenciliğe, iletişimden altyapıya, sanayiden tarıma, doğal ve kültürel varlıkların korunmasına kadar birçok alanda gelecek kuşaklara karşı sorumluluk taşıyoruz. Unutulmamalıdır ki mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı birikimini göz ardı eden bir ülke, geleceğini de göz ardı etmiş demektir.

Bugün artık iş güvencesine sahip olmamak, çalışma koşullarının giderek ağırlaşması, yetersiz ücret, işsizlik tehlikesi, sigortasız çalıştırılma, fazla çalıştırma, iş saatleri ihlali, sosyal hak ve özlük hakkı ihlalleri, insan onuruna yaraşır emeklilik sürecini yaşayamama ortak sorunumuz haline gelmiştir.

Kamuda çalışan meslektaşlarımız düşük ve eşitsiz ücret, sözleşmeli istihdam, ekonomik, sosyal ve özlük hakkı kayıpları ve liyakatsiz atamalar gibi sorunlarla yüz yüzedir.

Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın tamamına yakını yatırımların durması, projelerin iptal edilmesi, reel sektörün tıkanması gibi sorunlardan etkilenmektedir.

Teknik eleman emeğinin niteliksizleşmesi, emeğine yabancılaşma gibi ana başlıklar günümüzün teknik eleman alanında önemli bir sorunu haline gelmiştir.

Kapitalist üretim ilişkileri, emek süreçlerini dönüştürerek işçi sınıfının farklı kesimlerinde yabancılaşmayı derinleştirmektedir. İşçi sınıfının bir parçası olan ücretli çalışan meslektaşlarımızda bu süreçten muaf değildir. Teknolojik gelişmelerin hızlanması, emeğin metalaşması ve meslek alanlarımızda uzman tanımlamalarıyla iş bölümünün değişmesi meslektaşlarımızın yaratıcılıklarını ve mesleki özerkliklerini kaybetmesine yol açmaktadır.

Serbest çalışan, küçük büro ve atölye sahibi meslektaşlarımızın pek çoğu artan maaliyetler, iş hacminin azalması, artan borç yükü nedeniyle işyerlerini kapatmak zorunda kalmaktadır.

Genç meslektaşlarımız büyük oranda işsizlikle, umutsuzlukla ve gelecek kaygısıyla baş başadır. İş bulabilen üyelerimizin ezici bir çoğunluğu meslek alanları dışında çalışmak zorunda kalmaktadır.

İktidarların yarattığı bu keşmekeşe karşı kamuculuk, laiklik, emek, bilim, teknik ve bağımsızlıktan yana bir mücadele hattı başta TMMOB olmak üzere tüm emek ve meslek örgütlerinin sorumluluğundadır. Ülkemize yaşatılan tüm olumsuzluklar geniş kitleler tarafından sorgulanmakta ve başka bir dünya özlemi de oluşmaktadır. Kamucu, sömürüsüz, savaşsız, barışçı seçenek ve yaşam ortadadır. TMMOB, ülkemizde ve dünyada bu tek doğru insani alternatifin yanındadır.

Yıllardır yaşamın her alanıyla ilgili, Birliğimizin ve meslektaşlarımızın ürettiği kamucu yaklaşımlar toplumda büyük bir karşılık bulmaktadır. Şimdi bu etkiyi büyütme zamanıdır. TMMOB örgütlülüğü tüm bu süreçlerde toplumsal konumu ve mesleki-teknik birikiminin gereğini yerine getirecek biçimde sorumluluk üstlenmekten kaçınmayacaktır.

TMMOB, faaliyetlerini, ülke, halk, meslek, meslektaş sorunları ile genel olarak siyaset arasındaki ilişki bütünlüğünü gözeterek yürütecektir. Ülkedeki ekonomik krizden çıkmak, meslektaşlarımızın maruz kaldığı sorunları çözmek, mesleklerimizin saygınlığını artırmak için bütünlüklü bir mücadele çizgisi izleyecektir.

TMMOB çalışmalarını, 1970'lerde Teoman Öztürk ve arkadaşlarının elbirliğiyle yarattıkları antiemperyalist, demokratik, halkçı, toplumcu gelenek ile Birliğimizin sonraki ve yakın dönemlerde geliştirdiği bütün değerlerin ifadesi olan demokratik duruşumuzun kararlılığıyla, örgüt iradesinin yol göstericiliğinde yürütecektir.

TMMOB çalışmalarını, dünyanın, ülkemizin, insanımızın, mesleklerimizin ve meslek örgütlerimizin içinde bulunduğu yeni koşullarda, kamu kurumu niteliğinde kamusal hizmet ve denetim işlevli özerk bir meslek kuruluşuna, mesleki demokratik bir kitle örgütüne düşen mesleki-toplumsal görevlerin büyüklüğü ve sorumluluklarının bilinciyle olarak sürdürecek ve aşağıdaki alanlarda çalışmalar yaparak mühendislerin, mimarların şehir plancılarının mücadelesini yükseltecektir.

5. Eğitim, Staj ve Meslek İçi Eğitim

5.1) Akademik Eğitim

Ülkemizde eğitimin köklü, yapısal ve politik sorunları olduğu saptaması hem Birliğimiz tarafından hem de eğitim emekçileri tarafından yapılmakta, çocuklarımızın ve gençlerimizin geleceğini şekillendiren eğitim kurumlarının niteliği ve eğitim kurumlarındaki gericileşme herkesi kaygılandırmaktadır.

Sanayide, kentleşmede ve tarımda planlı kalkınmadan, bilimin ve teknik bilginin kamu çıkarları için kullanılmasından yana olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, bilimin ve bilginin üretildiği yer olan üniversitelerin ve teknik eğitimin verildiği mühendislik, mimarlık ve şehir planlama bölümlerinin durumunu yakından takip etmektedir.

Yükseköğretimin kalkınma hedefli bir planlamayla yapılandırılmaması, özellikle mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı bölümlerinin sayısının ve ilgili programlardaki kontenjanların kontrolsüz artışı, nitelikli eğitimden uzaklaşmanın yanında işsizlik sorununun da katlanarak büyümesine yol açmaktadır. Genç işsizliği, yalnızca bir mesleki sorun değil, ülkenin genel ekonomi ve istihdam politikalarının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, mesleki istihdamın kalıcı olarak artırılması için yalnızca kamuda kadro açmak değil, aynı zamanda eğitim planlamasını merkezi bir düzene oturtmak, meslek odalarının yetkisini güçlendirmek ve katma değeri yüksek AR-GE yatırımlarını teşvik etmek zorunluluk haline gelmiştir.

MMŞP eğitiminin niteliği, ülkemizin sanayileşmesi ve kalkınmasında temel unsurlardan biridir. Doğal kaynakların daha verimli kullanımı, ülkenin üretim modelleri ve buna bağlı olarak üretilen ürünlerin niteliği ile ekonomik değerinin artması, MMŞP hizmetlerinin sağlanmasında doğanın korunması ve toplum yararının öncelenmesi, ancak bu hedefleri gözeten bir eğitim ortamında yetişmiş, çağın gerektirdiği bilimsel-teknik bilgi ve becerilerle donanmış nitelikli öğretim görmüş kişilerce gerçekleştirilebilir.

Yükseköğretimde giderek yaygınlaşan nicelik odaklı anlayış, öğretim yerine öğrenim odaklı bir yaklaşımın gelişmesini engellemektedir. Üniversitelerdeki teknik, sosyal ve kültürel altyapı eksikleri, çağın gereklerine uygun yeterli sayıda laboratuvarların olmayışı MMŞP eğitiminin niteliğinde ciddi kayıplara yol açmaktadır.

Akademik özerklik ve bağımsızlığın zayıflatılması, akademik kadroların nitelik ve sayıca yetersizliği, liyakate dayalı olmayan ünvanların dağıtılması da bu sorunu derinleştirmektedir. Sonuç olarak genç meslektaşlarımız, yeterli bilimsel ve teknik bilgiye sahip olmadan mezun edilmekte; üniversite ve fakülteler arasındaki nitelik farkları, meslektaşlarımızı hem iş arama dönemlerinde hem de çalışma yaşamında olumsuz etkilemektedir.

Üniversite ve bölüm sayısının plansız biçimde artırılması, eğitim niteliğinin düşmesine ve mesleki yeterliliklerin zayıflamasına yol açmıştır. Her yıl on binlerce MMŞP mezun olmakta, ancak istihdam alanları bu mezunların çok gerisinde kalmaktadır. Bu çelişki, yalnızca yeni mezun meslektaşlarımızın iş bulma süresini uzatmakla kalmamış, genç meslektaşlarımızı düşük ücretli, güvencesiz ve meslek dışı işlere mahkûm etmiştir. Sonuç olarak meslektaşlarımızın

emeği değersizleşmekte, genç kuşakların umutları ve mesleki motivasyonları örselenmektedir.

Eğitim politikaları nicelik yerine niteliği önceleyen bir anlayışla yeniden düzenlenmelidir.

İstihdam ve eğitim politikalarının birbirinden bağımsız yürütülmesine son verilerek, bu iki alan merkezi bir planlama dahilinde bütüncül olarak ele alınmalıdır.

Bu planlama çerçevesinde istihdam alanları ve sayıları bilimsel metotlarla ve bütünlüklü olarak saptanmalı; mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı programlarının kontenjanları buna uygun olarak tanımlanmalıdır. Üniversitelerde yeni bölümlerin açılmasında, bölüm kontenjanlarının ve YKS taban puanlarının belirlenmesinde TMMOB ve bağlı Odalarının görüşleri alınmalıdır. Bölüm, program ve kontenjan planlaması ile uygulamaya ve gerçekleşmeye ilişkin bilgiler, şeffaf ve sayısal verilerle desteklenmiş dönemsel raporlarla kamuoyuna açıklanmalıdır.

Araştırma ve Geliştirme faaliyetlerine bütçeden ayrılan payın uluslararası standartlara uygun olarak ciddi ölçüde artırılması, yeni mezunlar başta olmak üzere meslektaşlarımıza daha fazla AR-GE yapma fırsatları yaratılmasını ve istihdam alanlarının genişletilmesini sağlayacaktır.

Üniversite ve bölümlerin akademik kadroları ve çalışma koşulları, teknik altyapı ve laboratuvar olanakları çağın gerektirdiği bilimsel ve teknik ölçütlere koşut biçimde iyileştirilmelidir.

Akademik kadroların nitelik ve sayıca artırılmasının yanı sıra akademik çalışmalarda, atamalarda, yükseltmelerde ve ünvanlarda yeterlilik ve liyakat esas alınmalıdır.

Öğretim ortamlarında öğrencilerinin çalışma yaşamında kullanacağı güncel bilişim uygulamalarına ve yazılımlara, meslek alanlarıyla ilgili uygulama ve üretim araçlarına erişiminin kolaylaştırılması sağlanmalıdır.

Meslek alanlarımızla ilgili lisans ve lisansüstü programlarının akreditasyonunda Odalarımızın temsiliyeti artmalı ve akreditasyon süreçlerinde Odalarımız da söz sahibi olmalıdır.

Yeterli sayıda ve nitelikte öğretim kadrosu, çağdaş teknik altyapısı ve laboratuvarları olmayan fakülteler/bölümler kapatılmalıdır.

Üniversitelerde kalite denetiminin zorunlu tutulması; mesleklerimizle ilgili bölümlerde/programlarda meslek alanlarımızın yetkili kuruluşlarınca (MÜDEK, ZİDEK, MİAK, TAPLAK) akreditasyonu zorunlu hale getirilmelidir.

Mesleklerimizi doğrudan etkileyen hızlı teknolojik gelişmeler, bilişim ve iletişim alanındaki yenilikler, yeni malzemelerin ortaya çıkışı, meslek alanlarımızın eğitimini ve uygulama alanlarını kökten dönüştürmekte; üniversite eğitimi ile saha uygulamaları arasındaki farklılıklar mesleki yeterliliği olumsuz etkilemektedir. Bu bağlamda, öğretim izlenceleri (müfredat) kamusal hizmet bakışıyla çağın gereklerine ve toplumsal gereksinimlerine uygun olarak ve TMMOB'ye bağlı Odaların görüşleri alınarak belirlenmelidir. Öğretim izlenceleri, meslek alanlarının özgünlükleri gözetilerek etik değerler ve meslek etiği, afet yönetimi, meslek alanıyla ilgili güncel yasal düzenlemeler, sürdürülebilirlik, toplumsal cinsiyet eşitliği, güncel teknolojik gelişmeler ve güncel teknolojilerin meslek alanında kullanımı, dijital dönüşüm ve dijital üretim, ekonomik okuryazarlık, mesleki hukuk, özlük hakları gibi konuları içerecek biçimde güncellenmelidir.

TMMOB ve bağlı Odaları, mühendis-mimar-şehir plancılarının yetiştiği üniversitelerin bilimsel, demokratik, özerk, katılımcı, planlamaya dayanan, halkın gereksinimleri ve çağdaş teknolojik gelişmeler temel alınarak niteliği ve müfredatı geliştirilmiş, aralarındaki eşitsizlikleri olumlu yönde giderilmiş, teknik elemanların teknik eğitim gereksinimlerini yaşam boyu sağlayacak ve yalnızca kamusal bir hizmet verecek biçimde yeniden yapılandırılmasının mücadelesini vermektedir.

Eğitimini almadığı halde sahte diploma kullanımı, kiralık diploma kullanımı ve liyakatsiz şekilde işe alımlar nedeniyle toplumumuzun büyük bir çoğunluğunda kamu kurumlarına güvensizlik oluşmuştur. TMMOB tüm bu süreçlerin takipçisi olmaya, meslektaşlarımızın onurunu korumak amacıyla gerekli çalışmaları yapmaya ve halkı bilgilendirmeye devam edecektir.

TMMOB ve bağlı Odaları, mesleklerimizin geleceğini güvence altına almak ve MMŞP hizmetlerinde toplum yararını gözetmek hedefiyle mesleğinde yeterli, liyakat sahibi mühendis, mimar ve şehir plancılarının yetişmesi için üniversite, sanayi ve hizmet kesimleri ve ilgili kamu kurumlarına yönelik girişimlerde bulunmaya devam edecek ve ilgili sorunları gündemde tutarak çalışmalar yürütecektir.

TMMOB ve bağlı Odaları, mühendislik-mimarlık-şehir planlama mesleklerinin geleceğini şekillendirmek için teknolojik, toplumsal, kültürel ve demografik değişimlere uygun öngörülü bir duruş sergileyerek sanayi, eğitim ve istihdam politikalarının yapıcıları ve ülke yöneticilerinin bütünlüklü yaklaşımı benimsemesi için mücadelesini sürdürecektir.

TMMOB ve bağlı Odaları, meslektaşlar arasındaki yüksek genç işsizliği oranının, ülkenin köklü yapısal, ekonomi ve istihdam politikalarının bir sonucu olduğunu görünür kılmak üzere mücadelesini kararlılıkla sürdürecektir.

Bu mücadele, mesleklerimizin toplumsal yarara uygun, nitelikli ve bağımsız bir

zeminde geleceğe taşınması için zorunludur.

5.2)Staj

Öğrencilerin derste kazandığı teorik bilgilerin özümsenmesi, üretim-eğitim ilişkisinin belirli ölçülerde de olsa sağlanması, öğrencilerin henüz okurken üretimle ve uygulamayla tanışması, beceri odaklı yetkinliklerin kısmen de olsa kazanılması, edinilen bilginin pratik yaşama ve uygulamaya geçirilmesi açısından mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı eğitiminde stajın önemli bir yeri olduğu bilinmektedir.

Ancak mühendis, mimar ve şehir plancısı adayları, eğitimlerinin zorunlu bir parçası olan staj süreçlerinde ciddi hak kayıplarıyla ve sömürüyle karşı karşıya kalmaktadır. Öğrenciler çoğu zaman ücret almadan, bazen yalnızca yol ve yemek desteğiyle, bazense hiçbir maddi karşılık almadan çalıştırılmakta, mesleki gelişimlerine katkısı olmayan angarya işlere yönlendirilmektedir. Bunlara ek olarak işyerlerindeki iş güvenliği önlemleri yetersiz kalmaktadır. Tüm bunlar, genç meslektaşlarımızın meslek onuruyla bağdaşmayan koşullarda staj görmesine neden olmaktadır.

Üniversite ve bölüm sayısının, öğrenci kontenjanlarının hızla artmasına karşın staj yeri olanaklarının aynı ölçüde gelişmemesi, öğrenci üyeler için ciddi bir sorun haline gelmiştir. Öğrenciler staj yapacak yer bulmakta zorlanmakta, bu zorluğa bir de staj yeri ararken torpil ve insan kayırma eklenmektedir. Stajların amaçlandığı ölçüde yararlı ve verimli olmaması, işyerlerindeki staj sorumlularının ilgisizliği ya da bilgi ve deneyim bakımından yetersizliği öğrencilerin nitelikli deneyim edinmesini engellemekte; mesleğe adım atarken güvensizlik duygusunu artırmaktadır.

Tüm bunlar öğrencilerin mesleki gelişimlerini olumsuz etkilemekte, öğrencilerin mesleğe hazırlığını zayıflatmaktadır.

Üniversiteler, sanayi, meslek alanlarımızla ilgili kamu kurumları ve ilgili bakanlıklar staj süreçlerini saydam, nitelikli ve öğrencilerin haklarını koruyacak biçimde düzenlemekle yükümlüdür. Staj uygulamaları, meslek odalarıyla işbirliği yapılarak kâğıt üzerinde kalmayacak biçimde güçlendirilip zorunlu hale getirilmeli, meslek alanlarımızdaki staj süreleri en az 60 işgünü olacak biçimde yapılandırılmalıdır.

İşyerleri, stajyerlerin özlük haklarını eksiksiz sağlamalı, stajyerlere çalışma ortamının gerektirdiği İSG ekipmanlarını vermelidir. Devlet, işyerlerinin bu yükümlülüklerini yerine getirdiğini izleyen ve denetleyen mekanizmaları işletmelidir.

Stajyerlere nitelikli çalışma koşulları ve eğitim sağlayan kuruluşlara ilgili kurum/kuruluşlar tarafından vergi indirimi ya da teşvikler sağlanmalı; teşvik

uygulamalarının ticari fayda olarak değil, öğrencilerin yararına işletilmesinin takibi yapılmalıdır.

Odalarımızca meslektaş adayı öğrencilere staj yerleri ilanlarının duyurulacağı iletişim ortamları kurulmalı. Oda üyeleriyle ve üyelerin firmalarıyla protokoller yapılarak düzenli staj kontenjanı oluşturulması konusunda çalışmalar yürütülmelidir.

TMMOB, Mühendislik, Mimarlık ve Şehir Plancılığı Eğitimi ve Staj Çalışma Grubu'nu sürdürerek görüşleri ve katkılarıyla stajyer haklarının güvence altına alınması için gerekli yasal ve kurumsal düzenlemelerin yapılması, denetimlerin artırılması, öğrencilerin staj yeri bulmada yaşadığı zorluklara çözüm getirilebilmesi ve kamuoyunun bu konuda bilgilendirilmesi amacıyla çalışmalar yürüterek girişimlerde bulunmaya devam edecektir.

5.3) Meslek İçi Eğitim ve Belgelendirme

Meslek içi eğitim, meslek sahibi bir bireyin mesleki gelişimini sağlamak, gereksinimlerini ve taleplerini karşılamak amacıyla düzenlenen eğitimlerin bütünüdür.

TMMOB, meslek içi eğitimin önemine her koşulda dikkat çekerek, toplumun çağdaş uygarlığın gerisinde kalmasının engellenmesi için eğitim sistemlerinin değişen ve gelişen koşullara ayak uydurması ve bireylerin sürekli kendini yenilemesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Birliğimiz, meslek içi eğitimin çerçevesini "TMMOB ve Mesleki Odaları bu bilinçten hareketle mesleğin uygulanmasında kasıtlı veya kasıtsız; yanlış, kusurlu, yetersiz ürün ve uygulamaların ortadan kaldırılması veya en aza indirilmesi konusunda gerekli tüm çabayı gösterir, bu hususta gerekli her türlü yasal, idari, mesleki, eğitsel girişimleri düzenler, gerekli kurumları ve mekanizmaları oluşturur" şeklinde belirlemiştir.

Gelişen bilim ve teknik; mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı mesleklerinin tekdüze bir biçimde icra edilmesinin olanaklı olmadığını ortaya çıkarmıştır. Meslektaşların, adil ve eşit olmayan sistem içinde, bilgi ve donanım açısından yetersiz kalabildiği saptamasıyla TMMOB'nin meslek içi eğitimde kamu yararını gözetme anlayışına dikkat çekilir. Birliğimizin, meslektaşlarının bu tür olumsuzluklardan etkilenmemesi için meslek içi eğitimler düzenlemesi, meslektaşlar ve meslek odası arasındaki dayanışmayı geliştirmesi açısından da bir kamusal sorumluluktur.

Mesleklerimizi doğrudan etkileyen hızlı teknolojik gelişmeler, bilişim ve iletişim alanındaki yenilikler, yeni malzemelerin ortaya çıkışı, meslek alanlarımızın eğitimini ve uygulama alanlarını kökten dönüştürmektedir. Türkiye'de üniversiteler ile sanayi ve çalışma yaşamı arasındaki kopukluk, bu değişime

uyum sağlamayı zorlaştırmaktadır. Gerek eğitimde vizyon eksikliği gerekse de toplumsal çıkarları gözeten planlı kalkınma ve istihdam anlayışının olmayışı, eğitim ve sanayi politikalarının kamusal denetimden uzak olması, meslek alanlarımızın çağa uygun gelişimini kısıtlamakta, üniversite eğitimi ile saha uygulamaları arasındaki farklılıklar mesleki yeterliliği olumsuz etkilemektedir.

Bilim ve teknoloji hızla gelişirken meslek alanlarımızla ilgili bilgilerimiz de hızla eskimekte özellikle bilişim ve iletişim teknolojileriyle gelen değişime uyum sağlamakta zorluklar yaşanmaktadır. Bir yandan mesleki bilgilerimizin güncel tutulması gerekirken öte yandan mesleklerimizi ilgilendiren yasal düzenlemeler (mevzuat) sürekli değişmekte, meslektaşlarımız bu değişiklikleri yeterince izleyememekte, düzenlemelerin gerektirdiği uygulamalarda aksaklıklar olabilmektedir.

Birliğimizin bu konulara ilişkin bütünlüklü bir bakış açısı geliştirmesi ve kamuoyunu bu konularda bilinçlendirmesi zorunludur. Bilgi birikimi toplum yararına yönlendirilerek meslek alanlarımızın geleceği, piyasanın dar çıkarlarına terk edilmemeli, kamusal gereksinimler ve demokratik planlama anlayışı doğrultusunda güvence altına alınmalıdır.

TMMOB ve bağlı Odaları, üyelerinin mesleki gelişimini ve güncel teknolojilere uyumunu desteklemekte ana sorumluluk sahibidir; ancak son yıllarda mesleki yeterlilik ve akreditasyon süreçleri Odaların rolünü daraltmakta, bunun sonucunda üyeler bağımsız meslek örgütlerinden değil, piyasadaki dış kurumlardan belgeler almaktadır. Bu yaklaşım, üyelerin sürekli eğitim gereksinimlerini karşılamada yetersiz kalmanın ötesinde mesleğin özerkliğini de zedelemektedir.

TMMOB ve bağlı Odaları, hem mesleklerimizin geleceğini güvence altına almak hem yeni mezunları mesleğe hazırlamak hem de toplumun nitelikli mühendis, mimar ve şehir plancılığı hizmeti almasını sağlamak üzere meslek içi eğitimlerin sağlanmasında ve bu eğitimlere dayalı belgelendirmede etkin olmak zorundadır. Meslek odalarımızın kendi meslektaşlarını yetkinliklerine göre belgelendirme ve yetkilendirme hakkı vardır.

Mesleki ve teknik bilgiye erişime Odalarımız tarafından sağlanan kolaylığın, meslek alanlarına ve meslektaşa yansımasının ölçütü, alınan eğitimin bir ölçümleme uygulamasına tabi tutularak belgelenmesidir.

TMMOB ve bağlı Odaları, meslek içi eğitimlerin çağın gerektirdiği yöntemlerle ve güncel gereksinimleri karşılayacak içerikte sürekli kılınmasını sağlarken üyelerinin mesleki yeterliliklerinin kanıtı olan belgelendirme işlemlerini de yerine getirir.

Odalarımızda teorik sınav veya uygulama sınavı gibi ölçme uygulamaları her eğitim programında olmasa da çoğunda yapılmaktadır. Ölçümleme

yapılan meslek içi eğitimlerin belgelendirilmesiyle meslektaşların nitelikleri Oda sicillerine işlenebilmekte, Odaların tuttuğu kayıtlar çalışma yaşamında kullanılabilmektedir.

Günümüzde öğrenmenin doğası değişmiştir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin sağladığı olanaklarla çevrimiçi öğrenme platformlarının gelişimi, dijital içeriklerin yaygınlaşması gibi etmenler, öğrenmenin doğasını etkilemektedir. Her bireyin öğrenme tarzı farklıdır ve öğrenme gereksinimleri kişiseldir. Bu nedenle, öğretim yöntemleri ve öğrenme ortamları, bireylerin farklı gereksinimlerine uygun olarak esnek olmalıdır.

Meslek içi eğitimlerde daha etkin rol üstlenilerek eğitim kapsam ve içeriklerinin güncel gereksinimlere uygun olarak geliştirilmesi ve eğitimlerin yaygınlaştırılması sağlanır. Meslek içi eğitimlerin, kapsam ve içeriklerine göre şube ve temsilciliklerde yüz yüze olmasının yanı sıra çevrimiçi ortamlarda ya da öğretim yönetim sistemleriyle gerçekleştirilmesine önem verilir.

Meslek içi eğitimler aracılığıyla mesleki etik ve standartlara uygunluk denetimlerinin düzenli ve belgelenmiş biçimde sürdürülmesi konusunda çalışmalar yürütülmelidir.

Meslek alanlarını etkileyen yeni teknolojiler ve eğilimlerle ilgili eğitimler ve seminerler düzenlenerek meslektaşlarımızın meslek alanlarımızla ilgili güncel gelişmeleri takip etmesi sağlanır.

6.Çalışma Yaşamı

Ülkemizdeki çoklu kriz ortamında iş güvencesine sahip olmamak, çalışma koşullarının giderek ağırlaşması, yetersiz ücret, işsizlik tehlikesi, sigortasız çalıştırılma, fazla çalıştırma, iş saatleri ihlali; sosyal hak ve özlük hakkı ihlalleri, insan onuruna yaraşır emeklilik sürecini yaşayamama ortak sorunumuz haline gelmiştir.

Mesleklerimizi uygulama alanları gün geçtikçe daraltılmakta, mesleklerimizin kamusal içeriği boşaltılmaktadır. Ülkemizin mühendislik altyapısı ve üretim yeteneği aşındırılmaktadır.

Kamuda çalışan meslektaşlarımız düşük ücret, ekonomik, sosyal ve özlük hakkı kayıpları, sözleşmeli istihdam ve liyakatsiz atamalar gibi sorunlarla yüz yüzedir.

Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın tamamına yakını yatırımların durması, projelerin iptal edilmesi, reel sektörün tıkanması gibi sorunlardan etkilenmektedir. Güvencesizlik ve mobbing altında çalışmaktadırlar.

Serbest çalışan, küçük büro ve atölye sahibi meslektaşlarımızın pek çoğu artan maliyetler, iş hacminin azalması, artan borç yükü nedeniyle işyerlerini kapatmak zorunda kalmaktadır.

Genç meslektaşlarımız büyük oranda işsizlikle, umutsuzlukla ve gelecek kaygısıyla baş başadır.

İş bulabilen üyelerimizin ezici bir çoğunluğu meslek alanları dışında çalışmak zorunda kalmakta, görece iyi eğitim alan köklü üniversitelerden mezun olan genç meslektaşlarımızın önemli bir kısmı ile deneyimli birçok meslektaşımız geleceğini yurtdışında aramaktadır.

Yıllarca kamusal hizmet üretmiş olan meslektaşlarımız, emekli olduklarında insan onuruna yakışmayan maaşlarla yaşam mücadelesi vermektedir. Emekli meslektaşlarımızın deneyimlerinden yararlanmak yerine, onları sistem dışına iten bir anlayış hâkim durumdadır.

İşsizlik, esnek çalışma, güvencesizlik, sağlıksız çalışma koşulları ve reel ücret kaybı gibi sorunlar ise tüm meslektaşlarımızı tehdit ediyor.

Tüm bu tablo gösteriyor ki bilimi, planlamayı ve kamusal üretimi dışlayan, emeği değersizleştiren politikalar sürdükçe mesleki sorunlarımız daha da büyüyecektir.

6.1) Ücretli Çalışan MMŞP

Emek ve insan odaklı, güvenceli bir çalışma yaşamı ve güvenceli bir gelecek; mühendis, mimar ve şehir plancıları dahil bütün emekçiler için temel haktır.

Ücretli çalışan meslektaşlarımız, her geçen gün acımasızlaşan, sömürünün ve baskının arttığı koşullar altında hizmet üretmeye çalışmaktadır. Çalışma alanları esnek, güvencesiz ve kuralsız hale getirilmiş, örgütlenme hakları engellenmiştir. Açlık sınırı ve civarında ücretlerle çalışmaya zorlanan meslektaşlarımız, yaşamlarını sürdürmekte ve mesleklerini icra etmekte zorlanmaktadır.

Ülkemizde mühendis, mimar ve şehir plancısı (MMŞP) meslek alanlarında artan güvencesiz, parçalı ve düşük ücretli istihdam biçimleri, özellikle genç meslektaşlarımızın meslek hayatına başlangıç koşullarını zorlaştırmakta, mesleki etik ve teknik sorumlulukları tehlikeye atmaktadır. "Kayıtdışı" ve standart dışı çalışma koşulları yaygınlaşmış olup bu durum hem kamu hizmetlerinin hem de özel sektördeki teknik hizmetlerin kalitesini düşürmektedir.

Özel sektördeki ucuz işgücü çalıştırma eğilimi, mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımızı düşük ücretlere mahkûm etmekte, bu durum hem meslek onurunu zedelemekte hem de nitelikli hizmet sunumunu engellemektedir.

MMŞP hizmetleri, ilgili uzmanlık eğitimlerinden geçen ve deneyimli kişilerce sağlanmalıdır. Mesleklerimizin saygınlığı ve güvenilirliğini olumsuz etkileyen, meslektaşlarımız arasında yetki kargaşası yaratan yaklaşımlardan kaçınılmalıdır.

MMŞP'lerin güncel bilgilerle ve saha deneyimiyle uzmanlaşmaları, mesleki yeterlilikleri izlenmeli ve denetlenmelidir. Bu nedenle meslektaşlarımızın mezun

olmalarının ardından güncel mesleki gelişmelerin gerektirdiği farklı uzmanlıklar için Odalarımızca meslek içi eğitimlerin düzenlenmesine ve bu yolla üyelere yeterlilik kazandırılmasına devam edilmelidir.

TMMOB Serbest Müşavirlik Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliğinin her meslek grubunun mesleki çalışma alanları ve yeterliliklerine göre güncel akademik ve teknik yönleriyle ele alınıp çağın gereklerine göre düzenlenmesi konusunda çalışmalar yürütülmelidir.

Odalarımız aracılığıyla meslek dışı çalışan MMŞP'lerin kendi adlarına büro açmaları ve uygulama yapmaksızın imza atarak faaliyet göstermelerine izin verilmemeli ve denetimini sağlamaya yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Meslektaşlarımız özellikle tüm yapı üretimin sürecinde; inşaatlarda, şantiye sahalarında ve ofislerde, projelendirme, kontrol etme, onay ve denetim sürecinde sabit bir imalat yerinin olmaması, şantiyelerin belirli sınırlılıklar ve yüksek riskler içermesi, her projenin geçici olması nedeniyle sürekli bir belirsizlik ve güvencesizlik içinde çalışmaktadır.

Teknik elemanların, taşeron çalışmanın hüküm sürdüğü şantiyelerde, haftanın altı günü geç saatlere kadar süren mesailer ve karşılıksız kalan emekle yoğrulan yaşamları, iş-yaşam dengesini bozmakta, aşırı stres ile de fiziksel ve ruhsal açıdan sağlıklarını olumsuz etkilemektedir.

Kamusal hizmetlerin niteliğinin korunması ve meslektaşlarımızın insanca çalışma koşullarına kavuşması için, güvenceli istihdamın güçlendirilmesi ve mesleki standartların belirlenerek etkin denetim altına alınması zorunludur.

Birliğimiz ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı (SGK) Başkanlığı arasında, mühendis, mimar ve şehir plancılarının ücretli çalıştıkları sektörlerde kayıtdışı istihdamı önleme amacıyla 31 Temmuz 2012 tarihinde imzalanan "SGK ile TMMOB Arasında İşbirliği Protokolü" SGK tarafından 9 Haziran 2017 tarihinde tek taraflı olarak feshedilmiştir. Protokole göre Birliğimiz, ücretli çalışan mühendis, mimar ve şehir plancıları için belirlediği asgari ücreti her yıl Aralık ayında Sosyal Güvenlik Kurumu'na iletmekte ve kamuoyuna duyurmaktaydı.

Protokolün esasını oluşturan yükümlülükleri tarif eden hükümler, SGK tarafından önce protokolden çıkarılmak istenmiş, Birliğimizin sistemin sağlıklı işlemesi için mevcut protokolün aynen korunması gerektiği yönündeki ısrarı üzerine protokol hukuka aykırı bir biçimde tek taraflı olarak feshedilmiştir.

Bu fesih, temel ücretlerde olduğu gibi özlük haklarında da gerilemelere neden olmuştur. Asgari ücretin takibi, meslektaşlarımızın mesleklerini yapıp yapmadığının da takip edilebilmesine imkân verirken, bu imkân da ortadan kalkmıştır. Protokol, iktidarın emekçilere dönük sömürü politikalarının sonucu olarak SGK tarafından tek taraflı olarak feshedilmiştir. Bu durum

meslektaşlarımızın düşük ücretlerle kayıtdışı çalıştırılmasına ve aynı zamanda kamunun vergi/prim kaçağıyla zarara uğratılmasına neden olmaktadır.

Mühendis, mimar ve şehir plancı asgari ücretinin ayrımsız olarak her düzeyde uygulanması gerekmektedir. TMMOB, meslektaşlarımız için asgari ücret mücadelesini, ilgili kamu kurumlarıyla görüşerek ve kamuoyu oluşturarak eylemlilikler, imza kampanyaları ve bilgilendirme çalışmalarıyla büyütmeye ve sürdürmeye devam edecektir.

Meslektaşlarımızın maruz kaldığı uzun çalışma saatleri, yaşam kalitesini ciddi ölçüde düşürmekte ve mesleki tükenmişliğe yol açmaktadır. "Gönüllü iş ilanı" gibi etik dışı uygulamalar, ucuz ve güvencesiz çalışmayı körüklemektedir. Bu ilanlar yasaklanmalı ve ilan veren işyerleri hakkında yasal mücadele yürütülmelidir.

Özel sektörde esnek çalışma saatlerinin kötüye kullanılmasının önüne geçilmeli, yaşam kalitesini olumsuz etkileyen düzensiz ve belirsiz çalışma saatleri yasal düzenlemelerle disiplin altına alınmalıdır. Yapılan fazla mesailerin kayıt altına alınması ve adil olarak ücretlendirilmesi ve diğer hakların tam olarak verilmesi sağlanmalı, meslektaşların bu haklarından feragat etmeye zorlanması uygulamalarına karşı etkin denetim ve yaptırım mekanizmaları geliştirilmelidir. Çalışanların ücret kaybı olmaksızın haftalık çalışma sürelerini kısaltma mücadelesi yürütülmeli ve meslektaşlarımızın hak ihlallerine karşı örgütlü mücadelesi dayanışmayla sürdürülmelidir.

Yüzbinlerce meslektaşımız ücret güvencesinden yoksundur. Krizde yoğunlaşan işsizlik tehdidi ile yeni mezunların tecrübesizliği daha kolay suistimal edilmekte ve çalışma hayatına devam eden meslektaşlarımız daha düşük ücretlerle çalışmak zorunda kalmaktadır. İçinden geçtiğimiz kriz, yaşadığımız sorunların hayatımıza etkilerini daha da büyütmektedir.

Aklını ve emeğini ülkemizin gelişmesi ve kalkınması için kullanan, insanca bir yaşam uğruna alın teri döken yüzbinlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının düşük ücretlerle kayıt dışı istihdam edilmesi engellenmelidir.

Ülkemiz, halkımız, mesleğimiz ve geleceğimiz için çıkış yolu bellidir. Öncelikle ve ivedilikle ülkemiz kaynaklarının rant ve talan ekonomisiyle heba edilmesine artık daha güçlü bir şekilde "dur" demek gerekmektedir.

Ülkemizin kaynakları, küresel güçlerin baskısından bağımsız bir şekilde değerlendirildiğinde, bilimi ve teknolojiyi esas alan, AR-GE ve inovasyona ağırlık veren, yerli yatırımcıyı özendiren ve koruyan, devletin ekonomideki yönlendiriciliğini artıran, dış girdilere bağımlı olmayan, merkezine sosyal devlet anlayışını oturtan, istihdam odaklı ve planlı bir kalkınmayı öngören politikalar uygulandığında, durum değişecektir.

Planlama, sanayileşme ve kalkınmada halkçı, toplumcu bir model ve bağımsız bir siyasi irade ile bunu gerçekleştirmek olanaklıdır.

TMMOB, emek ve insan odaklı bir çalışma yaşamı temelinde esnek, güvencesiz, kuralsız çalışma biçimlerine karşı mücadeleyi gündeminde tutacak ve emek düşmanı düzenlemelere karşı aktif mücadelesini büyüterek sürdürmeye devam edecektir.

6.2) Kamuda Çalışanı MMŞP

Bir ülkenin kalkınmışlık düzeyinin ölçüsünün, bir kamu hizmeti olan MMŞP hizmet alanlarındaki gelişmişlik düzeyi ve bu meslek mensuplarından o ülkenin hak ettiği hizmetleri almasıyla doğru orantılı olduğu açıktır.

Bu gerçekliğe karşın özellikle son 25 yılda, kamuda çeşitli statülerde çalışan ve farklı ücretler alan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ekonomik ve sosyal koşulları, üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir düzeye geriletilmiş, kamudaki mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki iş alanları farklı ve/veya yardımcısı sayılabilecek branştaki alt grup teknik elemanların görevlendirilmesiyle daraltılmış, kamu çalışanı üyelerimizin gerek ücretleri gerekse özlük hakları açısından içine düşürüldükleri durum kriz aşamasına gelmiş ve meslek onurlarını koruma sınırlarını zorlamaya başlamıştır.

Kamu personel rejimi Devlet Memurları Kanunu ile günümüze kadar çeşitli değişikliklere uğrayarak sürdürülmüş, ancak aksaklıkları istenilen düzeyde aksaklıkları giderilememiş ve ekonomik-politik sebeplerle eşitlik ilkesi zarar görmüştür.

Kamuda aynı veya benzer görevleri yerine getiren kamu personelinin farklı güvence ve özlük haklarına sahip olması, eşitlik ilkesi açısından da önemli bir problem oluşturmaktadır. Personel rejimindeki düzenlemelerin kalıcı çözümler yerine, günü kurtaran çalışmaların ötesine gidemediği görülmektedir.

Bu sebeple liyakat, kariyer ve sınıflandırma kavramları yozlaştırılmıştır. Kamu personelinin bu yönüyle devletle kurduğu ilişki pragmatik bir ücret politikası ilişkisine dönüşmüştür.

Ayrıca teknik hizmetler sınıfındaki kamu çalışanları kendi içlerinde de ayrıştırılmış, büyük yatırım projelerinde çalışanlar ile açık alanlarda fiilen çalışanlara yönelik ayrımcı tavır sergilenmiş ve bunlara farklı özel hizmet tazminatı oranları belirlenmiştir.

Özellikle 2011 yılından itibaren kamu personel sisteminde "kariyer uzmanları" istihdamı yaygınlaşmıştır. Bu durum, kamuda aynı görev ve yetki alanında çalıştığı halde farklı bir ücretlendirmeye tabi tutulan mühendis, mimar ve şehir plancıları ile kariyer uzmanları arasında ciddi bir adaletsizlik yaratmıştır.

Bu bağlamda kamu personel rejimindeki kargaşanın giderilmesi amacıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda değişiklikler yapılması için önerilerde bulunulmalı ve kamuoyu oluşturulmalıdır.

Kamu kurum ve kuruluşlarında, taşeronlaştırma uygulamalarına son verilerek, daimi ve güvenceli kamu istihdamının ivedilikle artırılması yönünde merkezi idare nezdinde girişimlerde bulunulmalıdır. Kamu personel rejiminde yapılacak değişikliklerle pozitif görünümlü kıdem-ücret farkının mağduriyet yaratmayacak ve eşitlik ilkesi yaklaşımıyla yenilenmesini sağlayacak çalışmalar yürütülmelidir.

Ücret/maaş talebine sıkışmış olan kamu personel rejiminin kamusal, planlı kalkınma, modernleşme ve sosyal yönünü ön plana çıkaracak söylemler sahiplenilerek kamuoyu oluşturulmalıdır.

Belediyeler ve il özel idareleri başta olmak üzere yerel yönetim birimlerinde, ilgili belde/ilçe/ilin nüfus büyüklüğü, coğrafi alanı ve hizmet hacmi gibi nesnel kriterlere göre belirlenecek asgari sayıda mühendis, mimar ve şehir plancısı istihdamının yasal düzenlemeyle zorunlu hale getirilmesi için gerekli çalışmalar geliştirilerek sürdürülmeye devam edilmelidir.

Belediyelerde çalışan ve sendikalı olmayan kapsam dışı MMŞP'nin yasal tanım ve sınırlarının netleştirilmesi ve toplu sözleşme kapsamına alınarak sosyal haklar, ek ödemeler ve ikramiyeler gibi haklardan mahrum kalmalarının önüne geçilmelidir. Özellikle mahalli idarelerde şirket elemanı olarak taşeron biçimde istihdam edilen tüm MMŞP meslektaşlarımız kadrolu memur statüsüne geçirilmeli ve "Mühendislik Hizmetleri Sınıfı" içerisinde değerlendirilmesi yönünde yasal düzenleme yapılmalıdır.

Son yıllarda kamuda yaşanan personel düşüşü, özellikle MMŞP meslektaşlarımızın istihdam oranlarındaki gerileme, kamu hizmetlerinin kalitesini, kentlerin gelişimini ve şekillenmesini olumsuz yönde etkilemektedir.

Kamuda istihdamın artırılmasına ek olarak ülke ekonomisinin gelişimini ve meslektaş istihdamını destekleyecek biçimde, sanayi ve teknolojiye yönelik kamu yatırım ve teşviklerinin artırılması ve geliştirilmesi için çalışmaların kamuoyu baskısı oluşturularak sürdürülmesine devam edilmelidir.

Kriz koşulları ve istihdam problemlerinin gölgesinde meslektaşlarımızın temel bir zorlukla daha baş etmeleri gerekmektedir. Bu zorluğun adı Kamu Personel Seçme Sınavıdır(KPSS). İşsizlik, düşük ücretle çalıştırma politikası, güvencesiz ve esnek çalışma koşulları sebebiyle kamuda istihdam bir umut kapısı olarak sunulmaktadır.

Kamuda teknik eleman olarak istihdam edilebilmek için milyonlarca kişinin katıldığı bu sınava girip başarılı olmak da maalesef yeterli bir kriter değildir. Kurumlara girişte sonuçlar çoğu zaman keyfi ve istismara açık mülakatlarla

belirlenmektedir.

Kamu çalışanı sayısının ihtiyacı karşılayabilmesi için atama bekleyen mühendis mimar ve şehir plancılarının istihdamının sağlanmasına yönelik kamuoyu baskısı yapılmaya devam edilmeli, merkezi idare nezdinde girişimlerde bulunulmalıdır.

Kamu çalışanlarının işe alım ve görevde yükselme aşamalarında her türlü cinsiyetçi, mezhepçi, ırkçı ve diğer ayrımlara son verilmeli, süreçlerin yasal mevzuatla güvence altına alınması amacıyla girişimlerde bulunulmalıdır.

Kamuda çalışabilmek için yeterlilik ve liyakat ilkelerinin işe girişten emekliliğe kadar ölçülebilir somut ölçütlere bağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmalı. Görevde yükselme ve ünvan değişikliği süreçlerinin somut süre aralıklarıyla şeffaf yürütülmesi konusunda kamuoyu baskısı yapılarak ilgili yasal düzenlemelerin oluşması sağlanmalıdır.

Kamuda uygulanan düşük ücret politikası, meslektaşlarımızı ekonomik olarak geride bırakmış, mesleki motivasyonu ve kamu hizmetlerinin kalitesini olumsuz etkilemiştir. Ek ödeme ve ek göstergelerdeki yetersizlik, emeklilik haklarını zedelemekte; taşeron ve kapsam dışı istihdam biçimleri ise ücret adaletsizliğini ve sosyal güvence eksikliğini derinleştirmektedir.

Ek gösterge oranı kıdem ile birlikte artarak 5400'ü geçmeli ve 1. derecenin 4. kademesindeki mühendis, mimar, şehir plancısı için ek gösterge 6400 olmalıdır. Teknik Hizmetler Sınıfı kapsamında ödenen Özel Hizmet Tazminatının tavan oranı artırılarak en az %260 olmalıdır ve bu oran emekli aylık ücretlerine de yansıtılmalıdır. Teknik Sorumluluk Ödemesi olarak her ay memur aylık katsayısının yirmi beş bin (25.000) ile çarpılması sonucunda bulunan tutarda ilave ödeme yapılmalıdır. Çalışma dönemlerinde ücret kalemlerden biri olan ek ödeme emekliliğe yansıtılmalıdır. Meslektaşlarımızın Ek Ödeme oranları, %180 ile %200 seviyesine yükseltilmeli ve emekli keseneğine yansıtılmalıdır.

Büyük sorumluluklar üstlenen kamu çalışanı meslektaşlarımız için "risk ve sorumluluk tazminatı" adı altında ek bir ödeme kalemi oluşturulmalı ve Mesleki Tazminat ve Ödeneklerin iyileştirilmesi gerekmektedir.

Kamuda "eşit işe eşit ücret" ilkesinin hayata geçirilmesi; kadrolu, taşeron ve yerel yönetimlerde işçi statüsünde çalışan MMŞP arasındaki ücret, sosyal haklar ve ek ödeme farklılıklarının derhal giderilmesi gerekmektedir.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının ücretlerinin ve özlük haklarının iyileştirilmesi yolundaki mevcut talepleri ve sorunun çözümüne ilişkin önerileri ilgili kurumlara, kamuda örgütlü sendika konfederasyonlarına ve TBMM'de siyasi partilere iletilerek dönemsel kampanyalarla gündemde tutulmaya devam edilmelidir.

Kamuda çalışan MMŞP'nin maaşlarının, üstlendikleri sorumluluk ve mesleki yeterlilik düzeylerine uygun, insanca yaşam düzeyine çıkarılması için, sorunların çözümü için köklü yasal düzenlemeler yapılmalı, Birliğimizin görüş ve değerlendirmeleri dikkate alınmalıdır.

Meslektaşlarımızın kamudaki sorunlarına ve haklarına yönelik rapor, broşür gibi yazılı materyaller üretilip kamuoyunu ve meslektaşlarımızı bilgilendirerek güçlü bir mücadele zemini yaratılmalıdır.

TMMOB, kamuda çalışan üyelerinin özlük haklarını, çalışma koşullarını ve emeklilik haklarını hak ettikleri seviyeye taşımak için kamuoyu oluşturmaya ve meslektaşlarımızın taleplerinin takipçisi olmaya devam ederek mücadeleyi her alanda büyütecektir.

6.3) Emekli MMŞP

Uzun yıllar mesleki birikim ve emekleriyle ülkenin kalkınmasına hizmet etmiş olan emekli mühendis, mimar ve şehir plancılarının maaşları, güncel ekonomik koşullarda açlık ve yoksulluk sınırının altına gerilemiştir.

Bu durum, yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda emeklilerin toplumsal yaşam içinde değersizleştirilmesi ve haklarına el konulması anlamını taşımaktadır. Emeklilik sorunları politik olup toplumsal sorumluluk gerektiren sağlık, bakım ve sosyal güvence haklarının yeniden tesis edilmesi, Anayasa ve uluslararası hukuka uygun, insanca ve onurlu bir yaşama hakkının temel gereğidir.

Sosyal güvenlik, devletin en temel görevi, yurttaşın da en öncelikli hakkıdır. Sosyal güvenliğin temel amacı, bireyleri karşılaşacakları sosyal risklere karşı korumak ve bu risklerle karşılaştıklarında riskin etkilerini en aza indirmektir. Bunun için çalışanların maaşlarından sosyal güvenlik primi tahsil edilmekte ve bu primler devlet tarafından kullanılmaktadır. Sosyal güvenlik mekanizmasının temel mantığı toplumun bütününün, her bir parçasına ve geleceğine ortaklaşa sahip çıkmasıdır. Ancak emeklilik, bir tür toplumsal dışlama mekanizması olarak işlev görmekte, devletin ve toplumun sırtında bir yük olarak görülmektedir. Emek ile emekli arasındaki bağ koparılmak, görünmez kılınmak istenmektedir.

Toplumun dar ve sabit gelirli diğer kesimleri gibi, emekli meslektaşlarımız da büyük sıkıntılar içinde yaşamaktadır. Kriz dönemiyle birlikte artan yaşam maliyetleri bu sıkıntıları sürdürülemez boyutlara taşımıştır.

Emeklilerin aylığı yeniden hesaplanmalı, ülkenin büyüme hızı ve gerçek enflasyon baz alınarak güncellenmelidir. Tüm emekliler için en düşük emekli aylığı, en düşük kamu çalışanı aylığı kadar olmalıdır.

Emeklilerin bedelini çalışırken ödediği güvenli, erişilebilir ve ücretsiz sağlık

hakkı teslim edilmeli, tedavi bedelleri Merkezi Bütçe'den karşılanmalıdır. İhtiyacı olan emeklilere bakımevi ve rehabilitasyon merkezlerine ulaşma olanağı sağlanmalı; bakım alanlarında eğitimsiz elemanlar ve taşeron işçiler çalıştırılmamalı, denetim sıklaştırılarak ihmal, suistimal ve şiddet önlenmelidir.

Ekonomik güvence, sağlık ve bakım hizmeti hakkı sağlayan emeklilik sistemi yeniden tesis edilmelidir. Emeklileri itibarsızlaştıran, birikimini ve deneyimini inkâr eden, negatif ayrımcılığı körükleyen yasal düzenlemelerden kesinlikle vazgeçilmelidir.

Anayasa, Belediye/Yerel Yönetimler Yasası ve uluslararası düzenlemelerdeki tüm hakları kullanarak yaşamı kolaylaştıracak yöntemler bulunmalı ve insanca onurlu yaşama hakkını tehdit eden plan, program ve politikalara karşı çıkma ve durdurma çabası içinde olunmalı ve bu mücadele örgütlenmelidir.

TMMOB tarafından yürütülen "Emekli Çalışma Grubu" uygulaması bağlı Odalara yaygınlaştırılarak mühendis, mimar ve şehir plancılarının emeklilik haklarında ve aylıklarında iyileştirme yapılması, emek ve emekli arasındaki bağın güçlendirilmesi, dayanışma kültürünün geliştirilmesi, mesleki bilgi ve deneyimin hem genç meslektaşlarımıza hem topluma yönelik çalışmalara aktarılmasını sağlamak için çalışmalar geliştirilerek sürdürülecektir.

6.4) İşsizlikle Mücadele

İktidarın politikaları mühendis, mimar ve şehir plancılarının emeğini değersizleştirmekte, sermaye için esnek ve ucuz işgücü yaratmaya odaklanmaktadır. Birliğimiz buna karşın genç işsizliğinin, ülkenin ekonomi ve istihdam politikalarının sonucu olduğunu görünür kılmak üzere mücadelesini sürdürmektedir.

Neoliberal politikalar yüzünden kamusal yatırımların yapılmaması, sosyal devlet uygulamalarının yok edilmesi, kamusal hizmetlerin ticarileştirilmesi ve sınırsız bir sömürü düzeninin yaratılmasıyla ekonomik krizin toplumsal sonuçları her geçen gün ağırlaşmaktadır.

Ekonomik krizin faturası emekçi sınıflara kesilmektedir. Resmi kurumlar tarafından yayımlanan rakamların gerçekleri örtmek için birbiriyle çeliştiği; açıklanan verilere güvenin tamamen yitirildiği bir dönemden geçiyoruz. İşsizlik oranları her geçen gün artmakta, istihdam daraltılmakta, çalışma koşulları zorlaşmaktadır.

Uzun yıllardır devam eden ve giderek derinleşen ekonomik kriz, tüm halkımızın olduğu gibi emeğiyle geçinen mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşamlarını da olumsuz etkilemektedir. Uygulanan ekonomi ve istihdam politikaları sonucu meslektaşlarımızın işlerine son verilmekte ve çoğunlukla tazminat, kıdem gibi hakları gasp edilmektedir.

Giderek zorlaşan yaşam koşulları altında işsizlik, hayat pahalılığı, düşük ücretler, güvencesizlik, özlük hakları ve örgütlenme sorunları ülkemizde çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının öncelikli sorunları olmaya devam etmektedir.

Ekonomik kriz ve sermayenin insafına bırakılmış çalışma yaşamı nitelikli işgücünün istihdama katılmasını engellemektedir. Tecrübeli meslektaşlarımızın bile işsiz bırakıldığı ya da işsizlikle tehdit edildiği bu dönemde, genç meslektaşlarımızın sorunları çok daha büyük boyutlara ulaşmıştır. Karşılarına çıkan işsizlik bariyerinin yanında deneyim koşulu, yoğun ve esnek-güvencesiz çalışma, düşük ücret, iş saatleri ihlali, fazla mesai ücreti alamama, sigortasız çalıştırma, mobbing, meslek dışı işlerde çalışma, yetersiz personel sayısı nedeniyle iş yükünün artması ve çalışma koşullarının ağırlaşması, meslektaşlarımıza insan onuruna yaraşır bir çalışma yaşamı ve emeklilik koşulları sunmaktan çok uzaktır.

Tüm bu olumsuzlukların sonucu olarak mesleğini yapamayan gençlerimiz çözüm yolunu ya hizmet sektörü ağırlıklı olmak üzere meslek dışı işlerde çalışmakta ya da ülkeyi terk etmekte aramaktadırlar. Bu durum, nitelikli insan gücünün ülke dışına itilmesi ve toplum yararına üretilecek bilginin kaybedilmesi anlamına gelmektedir.

Oysa mühendis, mimar ve şehir planlama meslekleri ülkemizin kalkınmasının, halkımızın refah içinde yaşamasının koşullarını yaratmak için tasarım, planlama, üretim ve uygulama süreçlerinde ilk sırada önem arz eden meslek gruplarıdır. Ancak iktidar uygulamaları, mesleklerimizin halkımız ve ülkemizin geleceğiyle olan bağlantısını kesmektedir.

İşsizliğin büyüyen bir tehdit olarak yansıdığı çalışma yaşamında işsiz kalma korkusu ücretli çalışan meslektaşlarımızı da güvencesiz çalışma ve özlük haklarına yönelik kesintiler ve sosyal haklarda yaşanan ihlallere karşı sessiz kalmaya itmektedir.

Mevcut ekonomi ve istihdam politikaları değişmeden işsizlik sorununa kalıcı bir çözüm getirilemeyeceği açıktır.

Ülke sanayisi ve tarımını bitiren, meslek alanlarını yok eden ranta dayalı ekonomi politikaları terk edilmeli; üretime, sanayileşmeye, istihdama ve kalkınmaya dayalı ekonomi politikaları benimsenmelidir. Tüm çalışanlara sendikalaşma, güvenceli çalışma, güvenceli iş ve toplusözleşme hakları sağlanmalıdır.

Kamu adına yürüttüğümüz mesleki hizmetlerimiz kamusal hizmet olarak tanınmalı, bu hizmetlerin piyasaya açılması durdurulmalıdır.

Sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşam hakkının sağlanması, nitelikli kamusal hizmet ve denetimin verilmesinde yaşanan zafiyetin giderilmesi için bütün yerel yönetimlerde yeterli sayıda mühendis, mimar ve şehir plancısı istihdam

edilmelidir.

Kamu istihdamı planlı olarak artırılmalı, mesleklerimizin ve meslektaşlarımızın kamudaki ağırlığı yeniden tesis edilmelidir. Meslek alanları geliştirilerek, istihdam üretime dayalı olarak artırılmalı ve işsizlik yok edilmelidir.

Yeni mezun mühendislerin mesleğe sağlıklı bir başlangıç yapabilmesi ve deneyim kazanması amacıyla Odalar tarafından organize edilen mesleki eğitim ve mesleki dayanışma programları artırılmalıdır.

Birliğimiz, meslek alanlarımızdaki tüm faaliyetlerin mesleki dayanışma ilişkileri esasına bağlı olarak sürdürülmesinin güvencesidir. Birlik ve Odalarımız üzerinde hâkimiyet ve tahakküm kurmak üzere yapılan tüm düzenlemeler geri alınmalıdır. Dayanışma ve örgütlülük ilişkisini ve kamusal denetimi ortadan kaldırarak tümüyle rekabete dayalı bir sistem kurmak, ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının acımasız piyasa koşulları ve çokuluslu şirketlerin ve yerli tekellerin boyunduruğu altında ezilmesine neden olacaktır.

TMMOB bünyesinde, meslektaşların işsizlik sorununa karşı yönetim kurulunun çalışmalarını desteklemek amacıyla Ücretli Çalışan ve İşsiz Mühendis, Mimar, Şehir Plancıları Çalışma Grubu'nun her dönem kurulması aracılığıyla dayanışma ve mücadele geliştirilecektir.

TMMOB ve bağlı Odaları, işsizliğe karşı emek ve meslek örgütleriyle ortak mücadeleyi güçlendirerek sürdürecektir, işsiz meslektaşlarımızın sorunlarını ülke gündemine taşıyarak çözüm yolları aranması için kamuoyu oluşturmaya devam edecektir.

6.5) Mobbing ve Cinsiyet Eşitsizliği

Kadın ve LGBT+ mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımız, iş yaşamında cinsiyet ayrımcılığı, eşit olmayan koşullar ve bakım hizmetlerine erişim eksikliği gibi yapısal sorunlarla karşı karşıyadır.

İş ilanlarında ve çalışma alanlarında cinsiyet ayrımcılığına kesinlikle son verilmelidir. İşyerlerinde cinsiyet ayrımcılığının önüne geçilmesi için yasal çerçeve güçlendirilmeli. İşyerlerinde "Bağımsız Taciz ve Ayrımcılık Önleme Birimleri" kurulması yasal zorunluluk haline getirilmeli; cinsiyet eşitliği ve farkındalık eğitimleri tüm çalışanlara zorunlu hale getirilmelidir.

Kreş, doğum ve yaşlı bakım hizmetlerinin sosyal devlet anlayışıyla güvence altına alınması ve bu hizmetlerin çözümü için kamu bütçesinden gerekli payın ayrılması zorunludur.

Kümelenmiş işyerlerinin bulunduğu yerleşkelerde, özellikle kadın meslektaşların işgücüne katılımını desteklemek amacıyla, yeterli sayıda kreş ve yaşlı bakımevinin kamu tarafından açılması sağlanmalıdır.

Kadın ve LGBTİ+ mühendis, mimar ve şehir plancılarının eşit koşullarda çalışabilmesi için devletin, ilgili bakanlıkların, işverenlerin ve üniversitelerin toplumsal cinsiyet eşitliğini güvence altına alacak politikaları hayata geçirmesi zorunludur.

Kadın mühendis, mimar ve şehir plancılarının eşit koşullarda çalışabilmesi için devletin, ilgili bakanlıkların, işverenlerin ve üniversitelerin toplumsal cinsiyet eşitliğini güvence altına alacak politikaları hayata geçirmesi zorunludur.

Meslek alanlarımızda yaşanan sorunlar yalnızca fiziksel değildir, iş güvencesi olmayan ve ağır şartlar altında çalışan teknik elemanların yaşadıkları sorunlar kapitalist üretim ilişkileriyle doğrudan ilgilidir. Baskıcı, rekabetçi ve cinsiyetçi üretim sistemi hakimdir.

Erkek egemen düzen ve iş kültürü, kadın emeğini değersiz görmekte, düşük ücrete tabi kılmakta, kadınları iş yaşamının dışına itmeye çalışmaktadır. Şantiye sahası gibi çalışma alanlarının ve kişisel koruyucu ekipmanların erkeklere göre dizayn edilmesi, kadınlar için hijyen alanlarının oluşturulmaması da iş güvenliği ve sağlık açısından yüksek riskler doğurmaktadır.

Yasa koyucular ve işverenler, işyerlerinde mobbingin önlenmesi için etkin yasal ve idari düzenlemeleri hayata geçirmeye, denetim mekanizmalarını güçlendirmeye ve çalışanların hakları konusunda bilgilendirici uygulamalar geliştirmeye çağrılmalıdır.

TMMOB; mühendis, mimar ve şehir plancılarının onurunu, emeklerini ve psikolojik bütünlüklerini korumayı, toplumun her alanında şiddet ve yıldırma karşıtı kültürün yerleşmesine katkıda bulunmayı temel bir sorumluluk olarak görmektedir.

Meslektaşlarımızı bilgilendirmek ve farkındalık yaratmak amacıyla düzenli seminerler, atölye çalışmaları ve kamuoyu bilgilendirme etkinlikleri düzenlenmeye devam edilecektir.

TMMOB, kadınlara ve LGBTİ+ bireylere yönelik yapılan her türlü taciz (fiziksel, cinsel, psikolojik, ekonomik vb.), her türlü şiddet (fiziksel, cinsel, psikolojik, ekonomik vb.), mobbing ve cinsiyet ayrımcılığı iddialarının takip edilmesi, hukuksal ve psikolojik destek verilmesinin sağlanması amacıyla oluşturulan Cinsiyet Ayrımcılığı Takip Sekretaryasıyla işyerlerinde de mobbing (psikolojik yıldırma ve taciz) ile fiziksel taciz ve her türlü psikolojik şiddete karşı mücadelesini kararlılıkla sürdürecektir.

Meslektaşlarımızı bilgilendirmek ve farkındalık yaratmak amacıyla düzenli seminerler, atölye çalışmaları ve kamuoyu bilgilendirme etkinlikleri düzenlenmeye devam edilecektir.

7.Kentleşme ve Yerel Yönetimler

Nüfus artışıyla belli noktalarda yoğunlaşan insan toplumları zanaat ve ticaretle gelişip farklılaşması, çeşitlenmesi, sanat ve eğitimle değişmesi, örgütlenme ve uzmanlaşmanın yaygınlaşması, etik, kimlik, kavram ve kurallarının oluşumu kenti tanımlar. Kent, bu davranışları kentliye ve çevresine sunulan yaşam alanıdır.

Bilimsel teknik gelişme ve sanayileşme kentleşmenin artmasına, kenti tanımlayan özelliklerin yoğunlaşmasına neden olur. Toplumların kültürel, siyasi, ekonomik ve toplumsal yaşamlarında, ilişki biçim ve türlerinde köklü değişimler yaratır. Bu özellikleriyle kentleşme, gelişmişlik düzeyinin önemli bir göstergesidir.

Toplumların ekonomik, siyasi, kültürel ve sosyal yaşamlarında ortaya çıkan ve köklü değişmeleri içeren kentleşmeye paralel olarak ekonominin kaynak dağılımında bir değişim, gelişme, sanayileşme, ekonomik büyüme ve benzeri olgularda karşılıklı etkileşim gözlenmektedir.

Kentlerin yaşadıkları sorunları tanımlama, bu sorunları kavrama, sorunların çözüm yollarının bilincine varma ve çözümü için uğraş verme sürecinin başarılı olabilmesi insanların toplumsal örgütlülükler içinde aktif olarak yer almaya yöneltilmesiyle sağlanabilir.

Kentin planlanmasını ve yaşanacak bir yer haline gelebilmesi sorununun yanıtını, temelde halkın talep ve istekleri belirleyecektir. Ancak kentin planlaması, mevcut ve ileride olabilecek sorunların malzeme ve çözümünde mesleki bilgi ve deneyimin belirleyici bir özelliği vardır. TMMOB'nin bilim ve tekniğin ışığında liyakatli yaklaşımıyla bu alandaki bilgi birikimi önemlidir.

Merkezi yönetimin yanlış politikalarına paralel olarak yerel yönetimlerin yükümlü olduğu kamusal hizmetlerde de kamu yararı önceliği ihmal edilmektedir. Planlama hizmetlerinde bütünlüklü yaklaşımdan, kamu yararı anlayışından vazgeçilerek serbestleştirme, özelleştirme ve ticarileştirmenin önü açılmıştır. Rant odaklı projelere teslim edilen kentlerde plansızlık ve denetimsizlik egemen kılınmıştır.

Birçok yerel yönetimin öncelikli icraatı, kamusal hizmetlerin pervasızca özelleştirilmesi olmakta, bunun sonucunda planlama, imar, kentsel altyapı, yeşil altyapı ve ulaşım hizmetlerinde yolsuzluklar artmakta, kentin rantı yandaş ve varsıl kesimler lehine yönlendirilmektedir.

Varsıl ve yoksul kesimler arası ayrışma ve uzaklaşma fiziksel mekâna da yansımıştır. Kentlerimiz, giderek artan biçimde bütünlüğünü yitirerek birbirinden bağımsız ve ilişkisiz parçacıklara bölünmüştür. Gelinen noktada kent parçaları, "kentsel dönüşüm" adı altında yeni imar hakları verilerek sermaye çevrelerine pazarlanmaya devam edilmektedir. Bu süreç, gelir eşitsizliğini,

sosyal kutuplaşmayı, mekânsal ayrışmayı, kentsel gerilimi artırmaktan başka işe yaramamaktadır.

Sağlıklı kentleşme, kentsel hizmetlerin kamusal hizmet kapsamında ele alındığı; barınma, çevre, eğitim, sağlık, kültür hizmetlerinin insan hakkı olarak görüldüğü; kamu yararı öncelikli bütünlüklü planlama, çevre, enerji, sanayi ve tarım politikalarının benimsendiği ve yerli mühendislik, yerli kaynak kullanımıyla; bağımsızlık, planlama, sanayileşme ve kalkınmayla olanaklıdır.

TMMOB, kentlerimizde var olan sorunların aşılmasını; sağlıklı, yaşanabilir ve güvenli kentsel çevrelerin üretilmesini; kentsel yaşam kalitesinin iyileştirilmesini; kent halkının, emek ve meslek örgütlerinin demokratik katılımı ve denetimini sağlayacak bir anlayışın geliştirilmesini, öncelikli ve temel gereklilik olarak görmektedir.

Bugün, kentlerimizin ve toplumun her zamankinden daha çok "toplumcu, demokratik ve halkçı bir yerel yönetim" anlayışına ihtiyacı vardır. Bu anlayış, katılımcılığın önünü açan, toplumun değişik kesimlerine karar alma, uygulama ve denetleme süreçlerinde söz hakkı tanıyan politika ve uygulamaların hayata geçirilmesidir.

TMMOB, toplumsal gelişme ve çağdaş yaşamın gerektirdiği yaşam niteliğine ulaşılabilmesi yönündeki sorumluluğunu yerine getirme anlayışıyla mevcut politika ve uygulamalardan farklı bakış açıları sunmayı hedeflemektedir.

Bu hedef doğrultusunda TMMOB, doğrudan mesleki uygulama alanına giren kent sorunlarıyla ilgili olarak yerel yönetimler, planlama, kentleşme, kamu kaynaklarının dağılımı, yapı denetimi, risk-afetler, çevre, temel altyapı, enerji, kentsel koruma, kentsel dönüşüm, kent demokrasisine ilişkin sorun tespitlerini ve çözüm önerilerini şimdiye dek olduğu gibi bugün de kamuoyuyla paylaşmayı görev bilmektedir.

Kentlerimiz için atılması gereken somut adımlara kamu yararı ilkesi gözetilerek acilen başlanmalıdır.

Siyasi iktidar, belediyelere kayyum atama, istifaya zorlama veya açığa alma gibi antidemokratik uygulamalardan; yerel idarenin yetkisini daraltan tek hesap düzeni, merkezi idareye alınan imar ve planlama yetkileri, imar affı gibi vesayetçi uygulamalardan vazgeçmelidir.

Su, orman, mera, yaylak, kışlak, tarım alanları, sulak ve kıyı alanlar gibi doğal varlıklar ve çevre, planlama, enerji, kültürel varlıklar, bayındırlık, ulaşım gibi kent topraklarının kullanım kararlarını doğrudan etkileyen konularda merkezi idarenin sınırsız yetkisi kaldırılmalı, belediyeler ve bakanlıklar arasındaki yetki kargaşası giderilmeli, yerel yönetimlerin ve kent sakinlerinin de söz sahibi olacağı yeni bir yapı kurgulanmalıdır.

Kentsel kamu hizmetlerini ticarileştiren özelleştirmeler ve taşeronlaştırmaları reddeden, belediye emekçilerinin kadrolu ve güvenceli istihdamını esas alan, liyakatten ödün verilmeyen, sendikaları tahakküm altına almaya çalışmadan eşit ilişkiyi hedefleyen bir yönetim anlayışı sergilenmelidir.

Siyasi bir araç haline getirilen planlama mevzuatındaki merkezi idare vesayeti kaldırılmalı, planlamanın kademeli birlikteliği ilkesi çerçevesinde üst ölçekli mekânsal plan kararları yerel idarelerin yetkisine bırakılmalıdır.

Mekânsal planlamada bütünlüklü bakış açısı geliştirilmeli, sektörel yaklaşımdan vazgeçilmelidir.

Planlama, mimarlık ve kentleşmenin bir kültür olgusu olduğundan hareketle doğal ve kültürel varlıkların/ mirasın korunması için bütünsel bir koruma ve kültür politikası belirlenmelidir.

Afet risklerini azaltmak için ekosistemlerin sürdürülebilir kullanımı ve yönetimine yönelik hazırlanan uluslararası eylem kılavuzları, ulusal ve yerel ölçeklerde ülkemiz için de hazırlanmalıdır.

Depremlerden ve diğer bütün doğal ve toplumsal afetlerden korunma; güvenli, sağlıklı ve yaşanabilir bir çevrenin her yurttaş için temel insan hakkı olduğu ana ilke olarak kabul edilmelidir.

Afet tehlikesi karşısındaki tek önlemin "yapı düzeyinde" güçlendirme ve yenileme olduğu düşüncesinden vazgeçilmelidir. Yapılar, kentsel ve/veya bölgesel düzeyde ele alınarak afete duyarlı planlanma yaklaşımı esas olmalıdır. İmar planları, risk azaltma önlemlerini kapsayacak şekilde yeniden yapılandırılmalıdır.

Yerel yönetimlerin asli işlerinden olan sağlıklı ve güvenli yapı üretim ve denetim sürecini ticari bir alan olarak sermayeye teslim eden anlayış reddedilmeli; yapı denetimde imar planlarına, mimarlık ve mühendislik projelerine uygun, gerekli şantiye organizasyonunun sağlandığı bir kamusal denetim anlayışı etkin kılınmalıdır.

Sağlıklı kentleşmenin olmazsa olmaz koşulu yeterli ve nitelikli şehir plancı, mimar ve mühendis istihdamıdır. Planlama, projelendirme, tasarım, uygulama, denetim ve değerlendirme aşamalarının bilime, tekniğe ve hukuka uygunluğunun sağlanmasında, doğal ve kültürel varlıkların korunmasında şehir planlama, mimarlık ve mühendislik disiplinlerinin önemi ortadadır. Yerel yönetimlerde mühendis, mimar ve şehir plancısı istihdamı bu bağlamda ele alınmalı, yeni mezunları da kapsayacak şekilde kadroları artırılmalıdır.

Merkezi ve yerel yönetim düzeyindeki kamu kurum ve kuruluşlarında, yürütülen kamusal hizmetlerin teknik çeşitliliği gözetilerek, ilgili her mühendislik mimarlık alanından en az bir teknik uzman kadrolu olarak istihdam edilmelidir.

Ülkemizin deprem ve iklim krizinden kaynaklanan afet riskleri karşısında güvenli ve sürdürülebilir bir kentleşme modeline geçmesi zorunludur.

Mevcut plansız kentleşme, rant odaklı projeler ve imar affı gibi uygulamalar, bu riskleri artırmaktadır. Güvenli yapılaşmanın temelini oluşturan jeolojik ve jeofizik verilerin yetersizliği, kamu-özel tüm yapıların envanterinin şeffaf olmaması ve kentsel dönüşüm süreçlerinin sosyal adaletten uzak, kar odaklı yürütülmesi, halkımızın can güvenliğini tehdit etmektedir. TMMOB, kamu yararını esas alan, katılımcı ve bilimsel planlama anlayışının yasal zorunluluk haline getirilmesini talep etmektedir.

Tüm illerde, kamu ve özel mülkiyetteki tüm yapıların depreme dayanıklılık ve zemin özelliklerinin hızlı, bilimsel ve şeffaf biçimde kayıt altına alınarak Ulusal Yapı Stoku Envanteri tamamlanmalıdır. Bu veriler TMMOB'ye bağlı ilgili meslek odalarının yetkili teknik birimlerinin erişimine ivedilikle açılmalıdır.

Kamu yapıları ve altyapı projelerinin de yapı denetim mekanizmasına dahil edilerek teknik standartlara uygunluğu sağlanmalıdır. Kentleşmenin, yenilenebilir enerji ve ileri teknoloji sistemleriyle desteklenen akıllı ve sürdürülebilir kentler perspektifiyle geliştirilmesi gerekmektedir. Kamu yararını esas alan, katılımcı, bilimsel ve ekolojik planlama anlayışı benimsenmelidir.

Birliğimizce ülkemiz ve meslek alanlarımız üzerinden sunulan toplumcu, demokratik ve halkçı bir yerel yönetim anlayışı başta meslektaşlarımız olmak üzere yerel yönetimlerdeki tüm kadrolar tarafından sorumluluk ve etik çerçevesinde sahip çıkılmalı ve hayata geçirilmeye çalışılmalıdır.

8.Mesleki Mevzuat Çalışmaları ve Yasal Girişimler

Toplumsal yaşamın belirli bir düzen içerisinde sürdürülebilmesi için insan ilişkileri ve devletin kurumsal işleyişi anayasaya uygun biçimde hazırlanmış yasa ve yönetmeliklerle düzenlenir. Birliğimiz meslek alanımıza ilişkin yasa ve yönetmeliklerin bilime ve tekniğe uygun biçimde, ülkemizin çıkarları ve mesleki değerlerimiz doğrultusunda yapılması için mücadele vermektedir.

TBMM gündemine gelen her yasa, bakanlıklar tarafından hazırlanan her yönetmelik, yürütmenin tüm icraatları, yerel yönetimlerin tüm kararları Birliğimiz ve bağlı Odalarımız tarafından ciddiyetle takip edilmektedir. Meslektaşlarımızın, bilim insanlarının, uzmanların ve hukukçuların katkılarıyla oluşturulan görüşler çerçevesinde gerekli hukuksal girişimlerde bulunulmakta, kamu yararına aykırı her yasal düzenlemeye karşı mücadele verilmektedir.

TMMOB madenlerden enerjiye, ormanlarımızdan denizlerimize, imar projelerinden kamu ihale kanununa, çevreden gıda düzenlemelerine kadar meslek alanlarımıza ilişkin tüm konularda mesleki ve teknik bilgisini halkın genel çıkarı için kullanmaktadır.

Bu doğrultuda Birliğimizin yasa ve yönetmeliklerle gerçekleştirilmek istenen uygulamalara yaklaşımının temelinde, meslektaşlarımızın mesleki faaliyetlerinin her aşamasında etkin özneler olarak sorumluluk alması ve Odalarımızın kamu adına denetim görevini yerine getirmesi anlayışı yatmaktadır.

Sermaye kesimleri için rant alanları yaratılması çabasının bir diğer aracı da kentleşme, imar ve yapı mevzuatlarında yapılan değişikliklerdir. Mevcut plansız kentleşme, rant odaklı projeler ve imar affı gibi uygulamalar, bu riskleri artırmaktadır. Ülkemizin afet riskleri karşısında güvenli ve sürdürülebilir bir kentleşme modeline geçmesi zorunludur.

Mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin niteliği ve güvenliği, mesleki görev tanımı ve yetki alanlarının net bir şekilde korunmasına bağlıdır. Meslektaşlarımızın görev alanına giren işkollarında yetkisiz veya liyakatsiz teknik personelin çalıştırılması, teknik kalitenin düşmesine ve meslektaşlarımızın istihdam haklarının ihlaline neden olmaktadır.

TMMOB, kamu yararını esas alan, katılımcı, teknik ve bilimsel planlama anlayışının yasal zorunluluk haline getirilmesini talep etmektedir.

TMMOB, tüm ekonomik, sosyal ve özlük hakların emek eksenli olarak yasal güvenceye alınmasını savunmaya devam edecektir.

9. Sanayi ve Planlı Kalkınma

TMMOB kurulduğu günden bu yana üretimden, sanayileşmeden ve kalkınmadan yana olmuştur. Birliğimiz, bilimi ve teknolojiyi esas alan, AR-GE, ÜR-GE ve inovasyona ağırlık veren, ekonomik büyümeyi toplumsal tabana yayan, geniş kesimler için istihdam yaratan, doğa ve tarihle barışık bir sanayileşme ve kalkınma politikasını savunmaktadır.

Türkiye ekonomisi çok uzun yıllardır üretim yerine ranta, teknoloji altyapısını geliştirme yerine inşaata, istihdam yerine sıcak para dolaşımına dayalı olarak işlemektedir. Övünülerek söz edilen büyüme oranları, sanayi ve tarımsal üretime ve bu alanlardaki yatırımlara değil, sıcak para akımına bağlı mali aracılık hizmetleri, ulaştırma, depolama, haberleşme, inşaat ile toptan ve perakende ticaret hizmetlerinden kaynaklanmaktadır.

Emek ve halk eksenli bir sanayileşmeye yönelik planlama ve kalkınma, teknolojik gelişmelerin gıda, sağlık, eğitim, enerji, ulaşım, gelir bölüşüm politikaları ve çevresel yaşanabilirlikle birlikte tanımlanmasını kapsamalıdır. Türkiye'nin toplumsal gereksinimlerini; kamu mülkiyeti, kamu işletmeciliği, kamusal hizmet ve denetimleri, kamucu yaklaşımla ele alan, yeni ve başka bir planlama, sanayileşme, kalkınma, tam istihdam ve toplumsal refah bütünlüğü, başka bir Türkiye gerekliliği açısından zorunludur.

Neoliberal, rantçı, usulsüz, yolsuzluk ve kuralsızlaşmaların sıradanlaştığı, gelir dağılımının her geçen gün giderek daha da bozulduğu, üretim, mühendislik, sanayi, tarım, kent ve çevre koşullarının önemli değişim-dönüşüm geçirdiği ülkemizde, mevcut durumdan çıkış için emperyalizmden bağımsız siyasi bir iradeyle, yeniden planlama, sanayileşme, kalkınma atılımı için halkçı-kamucu-toplumcu bir yaklaşım ve bu temellerdeki bir kalkınma planlamasına ivedi ihtiyaç vardır.

Bunun için öncelikle emperyalizmden ve piyasa güçlerinden bağımsızlığı sağlayacak bir siyasi iradenin oluşumu gereklidir. Kamucu/toplumcu planlama-kalkınma politikaları esas alınmalıdır. Her alanda katılım ve kamusal denetim ağları olmalıdır. Bu temellere dayalı bir demokratikleşme ve nihayet halk egemenliği tesis edilmelidir.

Savunduğumuz kamucu/toplumcu bütüncül planlama, sosyal adaleti ve sosyal değişimi hedeflemeli; bu kapsamdaki ekonomi, sanayi, teknoloji ve kalkınma politikaları doğa, toplum, siyaset, devlet ilişkilerini yeniden düzenleyen uzun erimli bir toplumsal dönüşüm içeriği taşımalıdır.

Özetle sanayileşme, planlı ve uzun erimli bir toplumsal kalkınma ve demokratikleşmeyle bir bütündür. Kamu mülkiyetinin yaygınlığı, kamu ekonomisinin kapsamı, kamusal ve sosyal hizmet alanının genişliği-etkinliği, planlamanın başarılı olmasında ve toplumsal gönencin oluşturulmasında yararlanılacak en etkin araçtır.

10.Emek Mücadelesinin Büyütülmesi ve Örgütlü Mücadele

TMMOB, bugün bağlı 24 Odası, 231 Şube, 673 İl Temsilciliği, 399 İlçe Temsilciliği, 48 İl Koordinasyon Kurulu ve 122 farklı disiplinden 705 bini aşkın üyesiyle yaşamın her alanında yer alan bir örgüttür.

Bundan tam 71 yıl önce ilk genel kurulumuzla başlayan örgütlü mücadelemizin yıllar içerisinde emek ve demokrasi mücadelesiyle kaynaşması Birliğimizi bugünkü kurumsal kimliğine taşıdı.

Bu kimlik, ülkemizin kalkınma ve sanayileşmesinde bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, kamu yararı ve hakça paylaşımdan yana, barıştan yana, yurtsever, devrimci, ilerici ve toplumcu geleneğimizdir.

Birliğimiz ve bağlı Odalarımız, sanayiden planlamaya, kentleşmeden enerjiye, gıda güvenliğinden ormanlara, çevre politikalarından yapı denetime, işçi sağlığından madenciliğe, ulaşımdan iletişime kadar insana ve topluma ilişkin her alanda mesleki bilgi ve birikimimizi emekten, halktan, ülkemizden, meslek-meslektaş çıkarlarından yana kullanmaktadır.

Çünkü TMMOB, mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının sorunlarının

halkın sorunlarından ayrı tutulamayacağı, sorunlarımızın çözümünün büyük ölçüde emekçi sınıfların sorunlarının çözümünde yattığının bilincindedir. Bu yüzden mesleğin ve meslektaşlarının sorunlarını, ülke sorunlarıyla birlikte ve bütünlüklü olarak ele alır.

Bu, TMMOB'nin mücadele diyalektiğidir.

TMMOB ve bağlı Odaları, demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Antiemperyalisttir, ırkçılığın ve gericiliğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel-teknik çalışmalardan alır.

TMMOB meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağı bilinciyle politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkeziyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır.

TMMOB, demokratik kitle örgütleriyle ilkeli ve demokratik işbirliği içerisindedir.

TMMOB ve bağlı Odalar toplumdan soyutlanmış "seçkin" mühendis, mimar ve plancıların örgütü olmayı değil, tam tersine toplumun içinde yer alan, onun bir parçası olarak toplumla etkileşim içinde bulunan, temsili demokrasi alanının daraltılması ve biçimsel uygulamalar yerine birlikte düşünme birlikte üretme ve birlikte yönetme mekanizmalarını güçlendirici çabalara yönelen, rant gruplarının otoriter, sınanamayan, hesap vermeyen yönetimlerinin aksine, örgüt içi demokrasisi güçlendirilmiş, seçim dışında da katılım mekanizmalarını yaşama geçiren bir yol izler.

Hiçbir üyesinin sorununu dışlamayan, ancak üyesinin büyük çoğunluğunu oluşturan ücretli çalışan mühendis, mimar ve plancıların konumları gereği, ücretli çalışan kesimlerle ve onların örgütleriyle ilişkilerini güçlü hale getiren, örgütün uluslararası ilişkilerini güçlendiren, dünyayı, ülkeyi ve yaşamı tanıyan, anlayan ve ona göre politikalar üreterek yaşama geçiren bir çalışma anlayışı içerisindedir.

TMMOB çalışma yaşamında mühendis, mimar ve plancılarla birlikte diğer çalışanların sosyal güvenlik ve iş güvenliğinin sağlanması, grevli ve toplusözleşmeli sendikal hak ve özgürlüklerin edinilmesi mücadelesinde emekten, demokrasiden ve özgürlükten yana kamu emekçileri ve işçi sendikalarıyla birlikte ortak hareket eder.

Örgütsüzlük, her alanda meslektaşlarımızı yalnızlaştıracaktır.

Mühendis, mimar ve şehir plancı meslektaşlarımıza üyelik ve örgütlenmeyle

ilgili bilgilendirmeler yapılması mücadele gerekliliği ve sorumluluğu olarak birincil görevimizdir.

Odalar, Şubeler ve Temsilcilikler aracılığıyla işyeri temsilcilikleri kurulmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.

Gücünü örgütlü üyesinden alan Birlik ve bağlı Odalar için üye ilişkilerinin geliştirilmesi ve pekiştirilmesi amacıyla katılımcılık mekanizmalarını, örgütsel bütünlük anlayışını, örgüt içi demokrasiyi geliştirmek ve meslek alanlarına yönelik çalışmaları güçlendirmek üzere işyeri temsilciliklerinin kurulması ve yaygınlaştırılması için çalışmalar yürütülmesi ve bu çalışmaların merkezileştirilmesi hayati önemdedir.

11.Sonuç

TMMOB ve bağlı Odaları kamu kurumu niteliğinde mesleki demokratik kitle örgütüdür.

TMMOB bir yandan mesleğimizin ve meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını ülkemiz ve halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek için mücadele verirken, diğer yandan da mesleki birikimlerimizin toplum yararına kullanılmasının zeminini yaratmak için mücadele etmektedir. Bu ikili doğa, TMMOB'nin yasal sorumlulukları ile toplumsal sorumluluklarının bileşkesidir.

Teknik elemanların sorunlarının, ülkenin ve ülkede yaşayan emekçi kesimlerin sorunlarından bağımsız olarak ele alınamayacağının bilincinde olan Birliğimiz, ülkemizdeki eşitlik, özgürlük ve demokrasi mücadelesinin en önemli taşıyıcılarından biri olmuştur.

TMMOB mücadelede gücünü, bilimden, yüreğindeki insan sevgisinden, mesleğin toplumcu özünden, tüm saldırılara karşı Birliğine sahip çıkan üyelerinden ve halkımızdan almaktadır.

TMMOB, sermayenin sınırsız sömürü isteğine karşı emeği savunur.

TMMOB, neoliberalizmin piyasayı mutlaklaştıran anlayışına karşı, kamusal mal ve hizmetleri savunur.

TMMOB, emperyalizmin her türden tahakkümüne karşı, bağımsızlığı savunur.

TMMOB, gericiliğin hurafelerine karşı bilimi ve ilerici değerleri savunur.

TMMOB, iktidarın faşizan baskılarına karşı özgürlükleri savunur.

TMMOB, derelerin, kıyıların, ormanların, madenlerin yağmalanmasına karşı doğayı ve doğal varlıkları savunur.

TMMOB, güvencesiz, güvenliksiz istihdam politikalarına karşı herkes için

güvenceli iş, güvenli geleceği savunur.

TMMOB, toplumsal yaşamın her alanının dinsel buyruklar uyarınca şekillendirilmek istenmesine karşı laikliği savunur.

TMMOB, ayrımcı politikalar karşısında eşitliği ve demokrasiyi savunur.

TMMOB, her türden savaş ve şiddet politikalarına karşı barış içinde bir arada yaşamı savunur.

TMMOB, toplumu savunur, mesleğimizi savunur, meslektaşlarımızı savunur, geleceğimizi savunur.

Hemen her konu, TMMOB'nin yıllardır yürüttüğü haklı, onurlu, özverili mücadeleyi sürekli olarak doğrulamaktadır. TMMOB yoluna, mücadelesine bu çerçevede devam edecektir.

Kadın meslektaşlarımızın çalışma yaşamında karşılaştığı zorluk ve engeller, şiddet, cinsiyet eşitsizliği ve yıldırma politikalarına karşı mücadele, görevimiz olmaya devam edecektir.

Birliğimiz kadınlara yönelik şiddete ve cinayetlere, yok saymaya, değersizleştirmeye, toplumsal cinsiyet ayrımcılığına ve nefret söylemine karşı adalet, eşitlik ve özgürlük için mücadeleye, "İstanbul Sözleşmesi yaşatır" demeye devam edecektir.

TMMOB çocuk işçiliğine karşı mücadele etmeye devam edecektir.

Ekolojik yıkıma, doğal, kültürel ve tarihi zenginliklerimizin tahribatına, ülkemizin jeoçeşitliliğinin ortadan kaldırılmasına karşı mücadelemiz sürecektir.

Birliğimizin bütün çalışmaları, kamucu ve yurtsever geleneğimiz temelinde yürütülecektir.

Ülkemizi ve halkımızı yoksullaştıran neoliberal sömürü ve yağma politikalarına karşı kamu yararını, toplumsal gereksinimler için planlı kalkınmanın; siyasal İslamcı gericiliğe, tarikat-cemaat örgütlenmelerinin etkinliklerinin artmasına karşı bilimi, aydınlanma değerleri ve laikliği, tek adam yönetimine karşı halk egemenliğinin; emperyalist işgal ve müdahalelere, ülkemizin NATO üssü olmasına, emperyalizme bağımlılığa karşı tam bağımsızlığın savunulmasına kararlılıkla devam edilecektir.

TMMOB'nin meslek-meslektaş yararını ülke ve halk yararıyla birleştiren geleneksel çizgisi, titizlikle sürdürülecektir.

Kurultayımız, emperyalizme, kapitalizme, neoliberalizme, faşizme, militarizme ve şeriat özlemli siyasal İslamcı iktidara karşı birlik, mücadele ve dayanışma içerisinde demokratik, halkçı, toplumcu, yurtsever bir yanıt olmuştur.

Kurultayımız, emek ve demokrasi güçlerinin bu zeminde birliğine; sömürü-zulüm iktidarı ve düzeninden kurtuluşun, toplumsal gereksinimleri esas alan kamucu politikalar temeli üzerinde kurulacak başka bir Türkiye için, mücadeleyle sağlanabileceğine işaret etmiştir.

Kurultayımız, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve TMMOB Yasası'nın değiştirilmesinin sürekli gündemde tutulduğu koşullarda özerk demokratik yapımızın korunarak sürdürülmesi için mücadeleyi tarihi bir sorumluluk olarak tekrar önümüze koymuştur.

Daha fazla kâr ve rant uğruna ülke kaynaklarının talan ve tahrip edilmesine karşı çıkıyor, toplumsal gereksinimler için üreten, kalkınan, paylaşarak büyüyen bir ülke istiyoruz.

Emekten ve halktan yana tüm demokratik güçlerle dayanışma içinde olacak, emeğin, barışın, özgürlüklerin, çağdaş değerlerin, bilimin egemen olması için mücadele edeceğiz.

Tüm baskılara göğüs gerecek, emekten, demokrasiden, özgürlükten, bağımsızlıktan, laiklikten, toplumculuktan ve barıştan yana duruşumuzdan ödün vermeyeceğiz. Meslektaşlarımızın ve tüm çalışanların ekonomik, demokratik, mesleki özlük haklarının korunması ve geliştirilmesi için mücadeleye devam edeceğiz.

Bıkmadan, usanmadan söylemeye devam edeceğiz:

Bilimin ışığını, toplumsal sorumluluğu ve kamusal yararı savunmaktan; meslektaşlarımızı ve meslek alanlarımızı savunmaktan; emeğimize, mesleğimize ve ülkemizin geleceğine sahip çıkmaktan asla vazgeçmeyeceğiz!

Yaşasın TMMOB! Yaşasın Örgütlülüğümüz!

- 5 -

TMMOB 9. KADIN KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

06.12.2025 - 07.12.2015 / ANKARA

*

TMMOB 9. Kadın Kurultayı, 6-7 Aralık 2025 tarihlerinde Ankara'da MMO Eğitim ve Kültür Merkezi Toplantı Salonunda **"Eşitlik için Örgütlen, Diren, Değiştir"** başlığıyla, 281 kadın mühendis, mimar ve şehir plancı delegenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Kurultay öncesinde Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Mardin ve Trabzon olmak üzere toplam 8 İKK Kadın Çalışma Grubu tarafından yapılan Yerel Kurultaylarda aşağıda belirtilen konu başlıkları çerçevesinde mühendis, mimar ve şehir plancı kadınların toplumsal ve mesleki sorunları tartışılmış ve merkezi kurultaya taşınmıştır.

Kurultay Konu Alt Başlıkları:

» TMMOB'de Kadın Örgütlülüğü

» TMMOB'li Kadınların Laiklik, Eğitim, Özgürlük ve Eşitlik Mücadelesi

» Yerel Kurultaylarda yerellerdeki kadın sorunları üzerinden başlıklar oluşturulması,

» Dijital Çağda Kadınlar: Teknoloji, Yapay Zekâ, Dijital Şiddet ve Yeni Tehditler

Olarak belirlenmiştir.

Kurultayımızı hukukun siyasallaştırıldığı, parlamentonun etkisizleştirildiği, anayasa ve yasaların anlamsızlaştırıldığı, aklın ve bilimin yerini hurafelerin, liyakatin yerini parti ve din devleti anlayışının aldığı bir iklimde; ekonomisi tamamen çökertilmiş olan ülkemizde özelleştirme ve serbestleştirme politikaları ile ülkemizin üretim altyapısının bitirilmesinin bedelinin, önce kadınlara sonra tüm topluma işsizlik, pahalılık, yoksulluk ve yoksunluk olarak ödetildiği bir dönemde gerçekleştiriyoruz.

Bu olumsuz koşullara ek olarak iktidarın baskıcı politikaları, hukuku ve adaleti yok sayan uygulamaları da hayatımızı yakından ilgilendiriyor.

Kayyım pratiğini doğu ve güneydoğu illerinden başlatarak metropollere kadar dalga dalga büyüten ve seçme seçilme hakkının ortadan kaldırılmasına yönelik girişimlerini adeta öğrenilmiş çaresizliğe dönüştüren iktidar, yargı eliyle parti kongrelerini iptal ederek, seçilmiş belediye başkanlarını, siyasileri, bürokratları, gazetecileri, öğrencileri tutuklatarak, sosyal medyada yapılan paylaşımları, uzatılan bir mikrofona yapılan yorumları dahi suç sayarak toplumu sindirmeye, susturmaya çalışıyor.

Bir yandan toplumsal barışın inşası için yeni bir süreç yürütülürken diğer yandan yürütülen bu baskıcı politikalarla mevcut sorunlar derinleştiriliyor.

Kadın haklarına yönelik çok boyutlu saldırılar her geçen gün artıyor. 2025 yılı, yargı paketleri, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın hutbeleri, kamu görevlilerinin tutum ve davranışlarıyla kadınların temel hak ve özgürlüklerinin sistemli biçimde hedef alınmaya devam edildiği, eşitsizliğin ve kadın düşmanlığının daha da derinleştiği bir yıl oldu. Yıl boyunca kadınların siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlardaki temel hak ve özgürlüklerinin sınırları daha da daraltıldı.

Medeni Kanuna, nafaka hakkına, soyadı hakkına, boşanma sürecindeki yasal güvencelere yönelik yasa hazırlıkları ile kadınların eşit yurttaşlık statüsünü oluşturan tüm hukuki temele yönelik saldırılar hız kazandı.

İçeriği iç hukukun parçası olan, ulusal ve uluslararası hukuk ve içtihat gereği uygulanması gereken, tek kişinin hukuka aykırı işlemiyle çekildiğini duyurduğu İstanbul Sözleşmesi bu dönem de uygulanmadı. Sadece İstanbul Sözleşmesi'nin değil, CEDAW'ın ve 6284 sayılı kadına karşı şiddetin önlenmesi yasasının gerekleri de yerine getirilmedi.

Yargı paketleri ve Diyanet İşleri Başkanlığı'nın hutbeleriyle kadınların kıyafet özgürlüğü, miras hakları ve yaşam tarzları hedef alındı.

31 Temmuz 2023 tarihi ve öncesinde suç işleyenlere infaz indirimi adı altında *"af"* getiren 11. Yargı Paketindeki kadınlara ve çocuklara karşı işlenen bazı suçlar tepkiler sonucu kapsam dışı bırakılsa da istisnalar dışındaki kasten öldürme ve yaralama suçları, yağma, hırsızlık, dolandırıcılık, uyuşturucu ticareti gibi birey ve toplum güvenliğini ortadan kaldıran suçları işleyen failler serbest bırakıldı.

Şimdi de gündemde 12. Yargı Paketi bulunmaktadır. Paket kapsamında gündeme getirilen nafaka sınırlamaları, kadınların boşanma sonrasında ekonomik şiddet karşısındaki tek güvencelerinden birini hedef almaktadır.

12. Yargı Paketi ile Medeni Kanun ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır. Neredeyse 100 yıllık kazanımımız olan Medeni Kanun laikliğin, eşit yurttaşlığın ve aile içi ilişkilerde kadın lehine bir asgari güvencenin temelidir.

Öte yandan "aile arabuluculuğu" söylemleri, şiddet içinde yaşayan kadınları faille masaya oturmaya zorlayacak tehlikeli bir adımdır. "Hızlı boşanma" diye sunulan değişiklik önerisi erkeklerin lehine olurken kadınların aleyhine işleyecektir. Hızlı yargılama vaadi çoğu zaman usul güvencelerinin ortadan kaldırılması anlamına gelir.

Oysa kadınların adalete erişimi için hız değil, güvenceye ihtiyaç vardır. Hızlandırılmış yargılama adı altında yapılmaya çalışılan değişiklikler, kadınların boşanma sürecinde ve sonrasında güvenli ve şiddetten uzak bir yaşam sürdürme hakkını, maddi ve manevi varlıklarını ve ekonomik haklarını tehdit etmektedir.

Bu yıl yalnızca ilk altı ayda dahi 300'den fazla kadın erkek şiddeti sonucu hayatını kaybetti yüzlercesi kayıp ya da "şüpheli ölüm" olarak kayıtlara geçti.

Medyada geniş yer bulan Rojin Kabaiş'in ölümü, tıpkı daha önce Rabia Naz'da, Güleda Cankel'de, Şule Çet ve sayısız kadın cinayetinde olduğu gibi, gerçeği gizleyen, failleri koruyan, adaleti geciktiren bu çürümüş düzeni bir kez daha gözler önüne serdi.

Kayıplarımızın isimleri bir istatistik değil, her biri bir yaşam, bir umut, bir gelecekti.

Siyasi iktidarın rant odaklı politikaları gereği mühendislik, mimarlık ve şehir planlama hizmetlerine verdiği önemin azalması sonucu mesleklerimiz toplum nezdinde değersizleştirilmektedir. Meslek alanlarımızın bilinçli bir şekilde daraltılması nedeniyle genç işsizliği ve kadın işsizliği genel işsizliğe oranla kat kat artmıştır. Bu atmosferde kadın meslektaşlar işe alım süreçlerinde daha çok ayrımcılığa uğrarken, kadınlar ilk işten çıkarılanlar olmaktadır.

Cinsiyetçi politikalar kadın meslektaşlarımızı çalışma yaşamlarında ücret eşitsizliği ve ayrımcılık gibi birçok engelle karşı karşıya bırakmakta, kadın meslektaşlarımız çalışırken yalnızca fiziksel zorluklarla değil, iş yerlerinde karşılaştıkları ayrımcılık, mobbing ve eşitsizlikle de mücadele etmek zorunda kalmaktadır.

Esnek ve güvencesiz çalışma biçimlerinin yaygınlaştırılması, kamu istihdamında liyakat alanlarının daraltılması, bakım hizmetlerinin kamusal sorumluluk olmaktan çıkarılıp kadınların omuzlarına bırakılması, kadınların işgücüne katılımını sınırlayan temel sorunlar olarak derinleşmektedir.

Sendikal hakların geriletilmesi, bakım emeğinin tamamen görünmez bırakılması ve kamusal istihdamın daraltılması; kadınların istihdamdaki varlığını daha kırılgan hale getirmektedir.

İstihdam politikalarında kadına yönelik ayrımcılık halen devam etmektedir. TMMOB ve bağlı Odaların üyeleri başta olmak üzere, toplumun tüm kesimlerine

yönelik cinsiyet ayrımcılığına karşı bilinçlendirme, toplumsal cinsiyet eşitliği ve farkındalığının içselleştirilmesi yönünde çalışmalara devam edilmelidir.

Kadın öğrencilerimiz staj yeri bulamama sorununun yanı sıra bir de işyerlerinin cinsiyete dayalı stajyer seçimi sorunuyla uğraşıyor. İhmalkârlık ve kayıtsızlık nedeniyle KYK yurtlarının bakımsızlığı gündemdeki yerini korurken, sayıca yetersizliği nedeniyle kadın öğrencilerin çoğu barınma sorunu yaşamaktadır. Gerek ekonomik zorluklar gerekse barınma sorunu kadın öğrencilerin eğitim hayatına devam etmesini engelleyen etkenlerdir.

TMMOB'li kadınlar olarak talep ediyoruz:

- Kamu ve özel sektör istihdam oranlarında ve yönetim kademelerinde cinsiyet eşitliğini sağlayacak önlemler derhal devreye sokulmalıdır.
- Ücret eşitsizliği ortadan kaldırılmalı, eşit işe eşit ücret politikaları hayata geçirilmelidir.
- İşyerlerinde şiddet, mobbing, cinsel taciz ve ayrımcılığı ortadan kaldırmaya yönelik zorunlu işyeri politikaları hayata geçirilmeli ve bunların takibi için bağlayıcı mekanizmalar oluşturulmalıdır.
- Kadınların ve LGBTİ+ bireylerin güvenceli ve eşit çalışma koşullarına ulaşabilmesi için çalışma yaşamında şiddet ve tacize son vermeyi amaçlayan ILO'nun 190 sayılı **"İşyerin**de **Şiddet ve Taciz Sözleşmesi"**ne bir an önce taraf olunmalıdır.

Aile meselesi kadınlar, gençler, çocuklar, LGBTİ+'lar için daima bir sorunsal olarak yüzlerce yıldır ataerki tarafından tartışma konusu edilmiştir. Günümüzde aile, sömürünün, baskı ve şiddetin, itaatkâr öznelerin üretilmesinin bir alanı olarak iktidarın önemli aygıtlarından biridir.

İstanbul Sözleşmesinden çekilme, 2025 yılının "Aile Yılı" ilan edilmesi, 15 Nisan'da Sağlık Bakanlığının, tıbbi zorunluluk bulunmadıkça sezaryen doğumların önlenmesini amaçlayan "Normal Doğum Eylem Planı"nı hazırlaması ve yeni bir yönetmelikle tıp merkezlerinde planlı sezaryen uygulamalarının yasaklanması, biyolojik cinsiyet dışındaki kavramların kullanımına sınır getirilmesi, LGBTİ+'ların varlığının yok sayılması gibi söylemler aslında ailenin kutsallığı üzerinden yürütülen, beden politikalarını güçlendirmeye yönelik tahakküm uygulamalarıdır.

2006 yılında sermayedarların ''meslek lisesi memleket meselesi'' projeleri kapsamında meslek liselerinin sayıları hızla arttırılmıştı. 2016 da çıraklık merkezlerinin MESEM adıyla zorunlu eğitim merkezleri kapsamına alınmaları da yine sermayedarların talepleriyle gerçekleşmiş ve MESEM'ler çocuk işgücü sömürüsünün kılıfı haline getirilmişti.

Gelinen noktada MESEM uygulaması ve genel olarak mesleki eğitim politikaları, çocukların eğitime erişimini ve gelişim hakkını korumak yerine onları erken yaşta, düşük ücretle ve güvencesiz biçimde çalışmaya zorlayan bir mekanizmaya dönüşmüştür. Bu sistem, sermaye çevrelerinin ucuz işgücü ihtiyacını karşılamakta; çocuk işçiliğini yaygınlaştırmakta; ağır çalışma koşulları, iş kazaları ve ölümlerle sonuçlanan ciddi hak ihlallerine yol açmaktadır.

Bu nedenle MESEM'in tüm sonuçlarıyla birlikte kaldırılması, çocuk işçiliğine karşı etkin mücadele edilmesi ve kamusal, nitelikli, bilimsel bir eğitim sisteminin yeniden inşa edilmesi gerekmektedir.

Kısa bir süre önce Milli Eğitim Bakanlığı tarafından zorunlu eğitimin 11 yıla düşürülmesine yönelik bir çalışma yapıldığı açıklandı. MEB'in zorunlu eğitimi kısaltma planı, lise eğitimini 3 yıl ya da 2 yıl zorunlu hâle getirecek modeller içeriyor ve çocukların daha erken okuldan ayrılmasını mümkün kılıyor. Ülkemizde halen zaten 611 bin çocuğun zorunlu eğitime rağmen okula devam etmediği düşünülürse bu değişikliğin çocuk işçiliğini artırabileceği, özellikle kız çocuklarının okullaşma oranını düşürebileceği, eğitim eşitsizliğini büyütebileceği ve okulun çocuklar için sağladığı sosyal–psikolojik korumayı zayıflatabileceği kaygılarını taşıyoruz.

TMMOB'li kadınlar olarak BM Çocuk Hakları Sözleşmesi ve ILO Sözleşmesine taraf olan ve çocukları korumakla, onlara en iyi eğitim olanaklarını sunmakla yükümlü devleti yükümlülüklerini yerine getirmeye çağırıyoruz.

Ahmet Mattia Minguzzi'nin öldürülmesi, Türkiye'de çocuk politikalarının nasıl çöktüğünü çocukların güvenliğinin, çocuklara yönelik destek mekanizmalarının ve sosyal politikaların yıllardır nasıl ihmal edildiğini, örgütlü suç ağlarının çocukları nasıl hızla yuttuğunu hepimize en çarpıcı şekilde gösterdi. Ancak tartışmalar bilinçli olarak yanlış adreslere yöneltildi ve devletin yasal yükümlülüklerini yerine getirmediği gerçeği görünmez kılındı. Bilinmelidir ki çocukların suça sürüklenmesi yoksulluk, eşitsizlik, sokak şiddeti, eğitime ve sosyal hizmetlere erişememe, örgütlü suç ağlarının kontrol alanlarının genişlemesi, denetimsiz çalışma koşulları gibi yapısal nedenlerle ilgilidir. Bu nedenlere çözüm üretilmeden cezaları artırmak suçu değil, çocuğu hedef almaktır.

Yerel Kadın Kurultaylarımızdan merkezi kurultayımıza taşınan konular aşağıda özetlenmiştir:

Bölgesel ekonomik koşullar kadın mühendis, mimar ve şehir plancılarını olumsuz etkilemektedir. Örgütlülüğün zayıflaması, şiddet türlerinin görünmezliği, kadın temsiliyetinin azalması başlıca sorunlar olarak öne çıkmakta, TMMOB ve Odalardan bu bağlamda çözüm odaklı çalışmalar beklenmektedir.

TMMOB kadın örgütlülüğü 2011 yılında güçlü bir başlangıç yapmış, çok sayıda

kadın yönetici ve başkanın bulunduğu bir dönem yaşanmıştır. Ancak 2025 yılına gelindiğinde ekonomik kriz ve göç nedeniyle kadınların büyük kısmı ofislerini kapatmış, işsiz kalmış ve kent değiştirmiştir. Bu durum kadın örgütlülüğün güçlenmesine engel olmuş kurultay çalışmalarının devamlılığına zarar vermiştir.

Kurultaylarda alınan kararlar takip edilmediği için yeterince hayata geçirilememektedir. Bu durum TMMOB ve bağlı Odalarına yönelik "çalışmaların sonuçsuz kaldığı" eleştirisini güçlendirmektedir. Kadın örgütlülüğümüzün gelişerek büyümesi için gerek TMMOB ve bağlı Odalarına gerekse TMMOB örgütlülüğün bir unsuru olan TMMOB'li kadınlara önemli sorumluluklar düşmektedir. TMMOB ve bağlı Odaları kadın üyelerin bilgi edinme hakkını önemsemeli, Kadın Çalışma Gruplarının etkinlik ve duyurularını zamanında kadın üyelere ulaştırmalıdır.

Psikolojik şiddet iş yaşamında normalleştirilmektedir. Kadınlar çoğu zaman şiddet failinin "meslektaş" olması nedeniyle yalnızlaşmaktadır. TMMOB içi mekanizmalar şiddetle mücadelede yeterli değildir. CATS teorik olarak var ama pratikte işlememektedir. Bu durum TMMOB'de kadına yönelik suçların çözümüne ilişkin mekanizmaların dönüşüm ihtiyacını ortaya koymaktadır. Her yılın sonunda Cinsiyet Ayrımcılığı Takip Sekreteryasına yapılan başvurulara ilişkin istatistiki veriler (başvuru sayısı, süreçler, yapılan işlemler) yayımlanmalı, CATS dışında doğrudan Odalara yapılan başvurular ve sonuçları da rapora eklenmelidir.

Devlet kurumları şiddet verilerini açık ve şeffaf olarak paylaşmamaktadır. Bu nedenle politika üretimi engellenmekte, STK'lar kendi sayaç ve gözlem sistemlerini kurmak zorunda kalmaktadır.

Başta yapay zekâ uygulamaları olmak üzere dijitalleşme de kadınlar için yeni bir tehdit alanıdır.Dijitalleşme taciz ve zorbalığa zemin yaratır. Yapay zekâ kadınları hem güçlendirebilir hem de yeni eşitsizlikler yaratabilir. Bu tespitler dijital çağda kadınların iki yönlü risk–fırsat ilişkisini ortaya koyar.

Dijital şiddet türleri olarak sıralanabilecek siber taciz, ısrarlı takip, kişisel bilgileri toplamak ve açık etmek (doxing), derinsahte (deepfake) araçlarıyla yanıltıcı içerikler oluşturmak, pornografi, gizlilik ihlali, çevrimiçi nefret, kimlik hırsızlığı gibi durumlarda hukuksal süreçlere başvurulabilmelidir.

TMMOB'nin tüm kadın etkinliklerinin belgelenmesi gerekmektedir. TMMOB'nin kadın MMŞP'lere yönelik geçmiş tüm etkinlikleri derlenerek bir arşiv oluşturulmalı ve oluşturulan arşiv temel alınarak odalarda kadınlara yönelik etkinliklerde kullanılacak eğitim materyalleri hazırlanmalıdır. Bu eğitimleri vermek üzere eğitici eğitimleri planlanmalıdır. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimi ilkokuldan başlayarak eğitim müfredatına zorunlu ders olarak eklenmelidir. İKK'lar bünyesinde Kadın öğrenciler için çalışma grupları kurulmalıdır.

Barış, anadili, kadın emeği, ekokırım, kayyım rejimi, savaş politikaları gibi pek çok başlık kadın mücadelesi içinde değerlendirilmelidir.

Barış, yaşamın temelidir. Bu temelin dinamikleri eşitlik, adalet, özgürlük ve demokrasidir.

Herkesin anadiliyle, kültürüyle ve doğasıyla özgürce yaşayabildiği bir düzen barışın vazgeçilmez koşuludur.

Kadınlar yaşamın sürekliliğini temsil eden doğayı simgeler; buna rağmen erkek egemen zihniyet tarafından oluşturulan ve devlet-sermaye eliyle yeniden üretilen sistemler, kadınları yalnızlaştırmış, güçsüzleştirmiş ve görünmez kılmıştır.

Kentsel çatışmalar, toplumsal dokuyu, kültürel hafızayı ve kimlikleri derinden tahrip ederken kadınların yaşam alanlarıyla olan bağını da kesintiye uğratmıştır.

Tüm bu baskı ve yıkıma rağmen kadınlar kendi öz güçleriyle mücadelelerini sürdürmüş; tekçi sisteme, erkek egemen yapılara ve kapitalist sömürü düzenine karşı güçlü bir özgürlük ve varoluş hattı oluşturmuştur.

Mimar, mühendis ve şehir plancılarının sorumluluğu yalnızca teknik üretim yapmak değil toplumun ihtiyaçlarını ve kimliklerini gözeten katılımcı bir planlama anlayışını savunmaktır. Bu bağlamda, anadilinin kamusal alanda tanınması, yerel halkla sağlıklı iletişim kurulması ve projelerin toplumsal kabulü için hayati öneme sahiptir.

Barış süreçlerinin başarılı olabilmesi için tarihsel yüzleşme, hukuki ve siyasi adımlar ve toplumun çözüm iradesinin güçlendirilmesi gereklidir. Kürtlerin kolektif kimlik hakkı olan anadillerinin önündeki engeller, barışın inşasında aşılması gereken temel meselelerdendir. Dilin ideolojik boyutu da hesaba katıldığında gruplar arası ilişkilerde "barış dili"nin kullanılması; dışlamayan, önyargısız ve karşı tarafın perspektifini anlamaya çalışan bir yaklaşımı zorunlu kılar.

Bizler, TMMOB'li kadınlar olarak tüm gücümüzle haykırıyoruz:

Barışın sadece talepçisi değil yürütücüsüyüz.

Barış olmadan kent olmaz.

Eşitlik olmadan güvenlik olmaz.

Ekoloji olmadan yaşam olmaz.

Bizler yaşamı kuran elleriz. İnsanları birbirine bağlayan köprüleriz.

Yaşamlarımıza, emeğimize, geleceğimize sahip çıkmaktan vazgeçmeyeceğiz.

Feminist mücadelemizden vazgeçmeyeceğiz.

Eşitlikten, özgürlükten, kazanılmış haklarımızdan vazgeçmeyeceğiz.

Gerici karanlığı kabul etmiyoruz; laik, eşitlikçi, özgür bir ülke talebimizden vazgeçmeyeceğiz

Hep birlikte başaracağız.

Özgür, eşit ve barış içinde bir geleceği hep birlikte kuracağız...

EŞİTLİK İÇİN ÖRGÜTLEN DİREN DEĞİŞTİR...

YAŞASIN KADIN DAYANIŞMASI!

YAŞASIN TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜ!

4
GAZETE YAZILARI VE SÖYLEŞİLER

ŞİMDİ, BİZDEN ÇALINANLARI GERİ ALMA ZAMANIDIR

BirGün Gazetesi 29.10.2024

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, 29 Ekim 2024 tarihli Birgün Gazetesi'ndeki köşesinde "Cumhuriyet'imizin 101. yılı" üzerine yazdı.

Emperyalizme karşı bağımsızlık düşüyle verilen mücadeleden doğan Cumhuriyet'in 101 yılındayız.

İkinci yüzyılının hemen başında olan Cumhuriyet, hiç şüphe yok ki insanlık tarihinin en büyük kazanımlarından biridir. Sadece bir yönetim biçimi olarak değil, aynı zamanda halk iradesinin, demokrasinin, eşit, hukuktan yana, bağımsız, laik, kalkınan, barış içerisinde bir ülkenin de teminatıdır. Geri kalmışlığa, sanayisizliğe, plansızlığa, dışa bağımlı ekonomiye karşı, her alanda bağımsızlık için atılan tarihsel bir adımdır.

Ancak ne acıdır ki bugün bildiğimiz anlamda Cumhuriyet'ten geriye hiçbir şey kalmamıştır.

Biliyoruz ki Cumhuriyet'in bir asırlık 'dün'ü talan edilen varlıkları ve değerleriyle doludur. Bu tarih aynı zamanda ülkemizde kapitalist ilerlemenin, dışa bağımlılığının, piyasalaşmanın, yağma ve talanın da tarihine eşlik etmektedir.

Özellikle 1980'li yıllardan itibaren imalat sektöründe başlayan özelleştirme dalgasıyla, kamuya ve halka ait olan varlıklarımız devletin elinden çıkarılarak sermayenin dizginsiz sömürüsüne ve yağmasına açılmıştır. Fabrikalarımız, limanlarımız, santrallerimiz, kamu arazilerimiz ve kamu işletmelerimiz sermaye gruplarına aktarılmıştır.

Özelleştirmelerin ardından yaşanan ekonomik krizlerle birlikte Türkiye ekonomisi üretime dayalı bir ülke olma modelini terk etmiştir.

Hiç şüphe yok ki bu saldırıların en sistematik hali AKP iktidarı döneminde yaşanmıştır.

Sürekli tekrarladığımız gibi AKP, iktidara geldiği günden bu yana neo-liberal özelleştirme politikalarının en sadık ve saldırgan temsilcisi olmuştur. Bu yağma düzenini ise ekonomik bir başarı hikayesi olarak sunmuştur.

22 yıldır inşa edilen islamcı faşist rejim yalnızca kamu kaynaklarımızı ve varlıklarımızı özelleştirerek değil, bir asırlık Cumhuriyet'in kamusal her değerini, ilerici her birikimini talan etmiş; anti demokratik, hukukun ayaklar altına alındığı, emperyalizme göbekten bağımlı, laikliğin ortadan kaldırıldığı bir hale getirmiştir.

Artık ne kimsesizlerin kimsesi olma iddiasıyla yola çıkan bir Cumhuriyet ne de emekçiler için yaşanacak bir ülke var.

Öyle bir ülke düşünün ki doğdunuz gün aldığınız nefesten para alınıyor.

Kadınlar her gün tacize tecavüze uğruyor, katlediliyor. Gençlerin en coşkun çağında hayalleri, tek bir umudu yok. Emekliler ölüme terkediliyor. Emekçilerin boğazından geçen tek bir lokma dahi fazlalık görünüyor.

O halde bugün artık ülkenin geleceği için "Nasıl bir Cumhuriyet? Kimin için Cumhuriyet" sorularına cevap arayacaksak, bu aynı zamanda kurucu bir iradeyi açığa çıkarmak zorundadır. Düzene yama olacak reformlarla, düzen muhalefetinin değişen liderleriyle, anayasa tartışmalarının hesaplı vaatleriyle değil; emekten, haktan, hukuktan, eşitlikten, özgürlükten, bağımsızlıktan, laiklikten, halkların kardeşliğinden yana ve gerçekten demokratik bir ülkenin mücadelesini açığa çıkarmalıdır.

Bu kurucu irade, emperyalist bağımlılık ilişkisi ve ona bağlı şekillenmiş sömürü yapısıyla, anti-demokratik baskı aygıtları ve kökleşmiş olan gericilikle ideolojik-politik düzeyde hesaplaşacak devrimci demokratik bir cumhuriyeti hedeflemelidir.

Kadınların, gençlerin özgürlük ve hak mücadeleleri, işçilerin, köylülerin, biz mühendislerin, mimarların, şehir plancıların ve tüm emekçilerin yükselen sosyal talepleri yeni bir cumhuriyet fikrinin yegane kurucu zemini ve gücü olmalıdır.

Şuna sonsuz inanıyorum; nasıl ki bu ülke kurulurken harcına karılmış alın terimiz var, yarının kurulacak güzel günlerinde, mücadele eden bizlerin, emeği, özverisi ve bilgisi olacaktır.

Şimdi, bizden çalınanları geri alma zamanıdır…

İslamcı faşist rejimin tüm saldırılarına karşı Cumhuriyet'in ilerici değerlerini omuzlayarak yola çıkmalıyız. Kamucu bir toplum için mücadele etmeliyiz. İnsandan, doğadan, çevreden yana bir toplum için mücadele etmeliyiz.

Bir arada yaşam için eşit yurttaşlık için barış için mücadele etmeliyiz. Önümüzde kazanmak zorunda olduğumuz bir gelecek; üreten, kalkınan, hakça bölüşen ülke için kurmak zorunda olduğumuz Cumhuriyet var.

Doğup büyüdüğümüz bu gökyüzünün altında, çocuklarımızın yaşayabileceği, eşit, özgür, laik bir ülke umuduyla...

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

UNUTMADIK, UNUTTURMAYACAĞIZ! SORUMLULARI ASLA AFFETMEYECEĞİZ!

BirGün Gazetesi 10.10.2025

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, 10 Ekim 2025 tarihli Birgün Gazetesi'ndeki köşesinde "10 Ekim Ankara Gar Katliamı" üzerine yazdı:

Ankara Garı önünde, barış talebinin kana bulandığı o kara günün üzerinden tam on yıl geçti. Bu on yılda ne yaralarımız iyileşti ne yitirdiğimiz kardeşlerimize özlemimiz azaldı ne de adalet arayışımız son buldu. Acımız hâlâ taze ve tarifsiz… Aradan geçen 10 yılda yaşananlar ve bugün geldiğimiz süreç, iktidar tarafından sürekli karartılmak istenen 10 Ekim Katliamı'nın arkasında yatan gerçekleri daha açık hale getirmiştir. Şurasını artık herkes biliyor ki, bugün ülkemizde hüküm süren tek adam rejiminin ve Orta Doğu'nun içine sürüklendiği kan denizinin milâdı 10 Ekim Katliamı'dır. Katliamın arkasındaki güçler, ülkemizde ve bölgemizde yaşanan tüm kötülüklerin de mimarıdır.

Bilindiği gibi, IŞİD üyesi 2 canlı bombanın hedef aldığı 10 Ekim Mitingi, AKP'nin tek başına iktidar çoğunluğunu yitirdiği 7 Haziran 2015 seçimleri sonrasında ülkemizin içine itildiği şiddet ve kaos bataklığına karşı, topluma ekilmek istenen kin ve nefret tohumlarına karşı barışın ve kardeşliğin sesini yükseltmek için düzenlenmişti.

AKP'nin Suriye politikası ve Suriye iç savaşının taraflarıyla kurduğu ilişkilerle bir arada değerlendirilmesi gereken bu dönemde yaşanan şiddet, birbiri ardına yaşanan patlamalarla ülkemizi kana boğduğu gibi, sonrasındaki siyasal gelişmelerin de hazırlayıcısı oldu.

Aradan geçen on yılda ne katliamın arkasındaki karanlık güçler ortaya çıkarılabildi, ne de katliamın gerçekleşmesinde payı olan devlet görevlileri yargılandı. Katliamı gerçekleştiren sanıkların istihbarat birimlerinin takibinde oldukları, Gaziantep başta olmak üzere bölge illerinde örgütlenme faaliyeti yürüten IŞİD üyelerine göz yumulduğu, canlı bombaların adeta ellerini kollarını sallayarak Gaziantep'ten Ankara'ya kadar geldikleri mahkeme süreçlerinde açıkça ortaya konulmasına rağmen bırakınız siyasi sorumluları bir tek kamu görevlisi dahi mahkeme huzuruna çıkartılmadı.

Tam aksine, bu gerçekleri ortaya çıkarmak isteyenler, katliamın hesabını sormak isteyenler her anmada, her davada polis şiddetinin hedefi haline getirildi. Kamu görevlilerinin görev suiistimalleri açıkken, dosyaya giren belgelerde açıkça yazmaktayken buna ilişkin hiçbir işlem yapılmamış olması, bu katliamı karartmak, tüm yönleriyle açığa çıkartmamak için özel bir çaba harcandığını göstermektedir.

Esasen, 1 Mayıs 1977, Çorum, Maraş, Sivas, Suruç ve birçok katliamın tanığı olan bizler bu sorunun yanıtını yaşadıklarımızla biliyoruz. Sadece 10 Ekim Katliamı'nın değil, ülkemizde yaşanan kitle katliamlarının neredeyse tamamının arkasında, açığa çıkmış ya da çıkartılmamış devlet ilişkileri bulunmaktadır. Bu durum, katliamların tüm boyutlarıyla ortaya çıkartılmasına, sorumlularla hesaplaşılmasına ve toplumsal hafızamızda duygu birliğinin oluşmasına engel oluyor. Geçmişi unutturmaya, bulanıklaştırmaya, tahrif etmeye yönelik sistematik politikalar, toplumsal belleği canlı tutma görevini de -çoğunlukla katliamların hedefi olan toplum kesimlerine yüklüyor.

Bu görev ve sorumluluk bilinciyle, bir kez daha ifade ediyorum. Bundan 10 yıl önce, barışa ses olmak için bir araya geldiğimiz Gar Meydanı'nda, aramızdan koparılan dostlarımızı, kardeşlerimizi çocuklarımızı asla unutmayacağız. Unutturulmalarına asla izin vermeyeceğiz. Bu katliamın yaşanmasında her düzeyde sorumluluğu ve ihmali bulunanları da asla unutmayacağız, asla affetmeyeceğiz.

Bizler yaralı arkadaşlarımıza yardım etmek için seferber olurken üzerimize TOMA'larla, biber gazlarıyla saldıranları asla unutmayacağız. İktidarlarını korumak için toplumu kaos ve şiddet sarmalına sürükleyenleri asla unutmayacağız. "Kokteyl örgüt" açıklamalarıyla ortamı bulandıranları, gerçeği gizleyenleri, kardeşlerimizin hayatlarından, bizlerin acılarından oy devşirenleri asla affetmeyeceğiz.

10 Ekim katliamı, insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur. 10 Ekim Katliamı, insanlığın en yüce değerleri olan barışa, emeğe ve demokrasiye karşı işlenmiş bir suçtur.

Bu insanlık suçuna ortak olan herkes hak ettikleri cezayı alana kadar mücadelemizi sürdüreceğiz. "Eşitlik, özgürlük, demokrasi ve barış" mücadelesi yitirdiğimiz arkadaşlarımızın bizlere en büyük emanetidir. Bizler bu emanete sahip çıkacağız.

Barış için, eşitlik için, özgürlük için canı toprağa düşenler, barışa, eşitliğe ve özgürlüğe can olsunlar!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB EMEĞİ, BİLİMİ, KAMUSAL SORUMLULUĞU SAVUNUYOR: KRİZLER ÇAĞINDA EMEĞİN HAKKI İÇİN ORTAK İRADE ŞART

BirGün Gazetesi 17.10.2025

Ülkede mühendis, mimar ve şehir plancıları; ekonomik kriz, düşük ücretler, güvencesizlik ve işsizlik tablosunun içinde ayakta kalma mücadelesi veriyor. TMMOB, bu koşullara karşı meslektaşlarının sesini büyütmek, çözüm önerilerini birlikte üretmek amacıyla ülke genelinde başlattığı "Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı" sürecini tamamlamaya hazırlanıyor.
Yerel kurultaylarda binlerce meslektaşın katılımıyla yürütülen tartışmaların ardından 18 Ekim'de Ankara'da düzenlenecek merkezi kurultay öncesinde, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz ile hem kurultayın çıkış noktasını hem de meslek örgütünün bu dönemde yürüttüğü mücadeleyi konuştuk.

TMMOB ülkenin içinde bulunduğu bu derin kriz döneminde "Mühendis Mimar Ve Şehir Plancıları Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı" gerçekleştirecek. Bu kurultay fikri nasıl açığa çıktı?

Günlerimiz ne yazık ki ağır ekonomik koşulları altında yaşam mücadelesi vermekle geçiyor. Hayat pahalılığının, artan fiyatların, yaşanan zamların konuşulmadığı tek bir ortamımız kalmadı. Açlık ve yoksulluk her bir emekçi için neredeyse olağan hale geldi. Giderek zorlaşan yaşam koşulları altında işsizlik, hayat pahalılığı, düşük ücretler, güvencesizlik, özlük hakları ve örgütlenme sorunları ülkemizde çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının da öncelikli sorunları olmaya devam etmektedir. Meslektaşlarımızın işsiz kaldığı çalışanların iş güvencesinin olmadığı ve düşük ücretlerle geçim sıkıntısı yaşadığı bir dönemden geçmekteyiz. Tam da bu nedenle, ekonomik ve sosyal haklarımız için 48. Dönem Genel Kurulumuzda aldığımız bir kararla "Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Kurultayı" fikri TMMOB'nin örgütlü yapısı içinde yaşamsal bir ihtiyaç olarak ortaya çıktı. Biz bu kurultayı, sadece sorunlarımızı tartışmak için değil, aynı zamanda çözüm yollarını birlikte üretmek, mesleğimizin ve ülkemizin geleceğine dair kamusal sorumluluğumuzu yeniden hatırlamak için düzenliyoruz.
Mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak, bizler, bilimi ve doğal kaynakları insanlığın hizmetine sunan bir mesleği uyguluyoruz. Tarımsal ve sanayi üretiminin itici gücüyüz. Ülke imarında, enerji üretim ve dağıtımının tüm aşamalarında, iletişim sektöründe, madenlerimizin bulunup işletilmesinde ciddi görevler üstleniyoruz. Ülke sanayisinin, tarımının, doğal çevrenin, ormanlarımızın, tarihi kültürel varlıklarımızın korunması, geliştirilmesi ve gelecek kuşaklara taşınması asli sorumluluğumuz. Meslek itibarımıza, ülkemizin ve halkımızın geleceğine sahip çıkmak zorundayız.

TMMOB, Kurultay sürecini nasıl örgütledi?

TMMOB'nin gücü, ülkenin dört bir yanına yayılmış örgütlü yapısından geliyor. TMMOB bugün bağlı 24 Odası, 231 Şube, 673 İl Temsilciliği, 399 İlçe Temsilciliği, 48 İl Koordinasyon Kurulu ve 122 farklı disiplinden 705 bini aşkın üyesiyle yaşamın her

alanında yer alan bir örgüttür.
Bu süreçte de öncelikle İl Koordinasyon Kurullarımız aracılığıyla bir çok ilde binlerce üyemizin katıldığı yerel kurultaylar düzenledik. Bu toplantılarda meslektaşlarımız meslek alanlarında yaşadıklarını sorunlarını, istihdam koşullarını, geçim dertlerini, kamu politikalarının yarattığı tahribatı doğrudan dile getirdiler.
Yerel kurultaylar, aslında her bir üyemizin, meslektaşlarımızın sesini duyurabildiği, sözümüzü büyütebildiği; birlikte üretme, birlikte yönetme temel ilkesini ve demokratik merkeziyetçi çalışma anlayışının da taşıyıcısı oldular.
Yerel Kurultaylardan delege olarak gelen meslektaşlarımızın katılımıyla da 18 Ekim'de Ankara'da Merkezi Kurultayımızı gerçekleştireceğiz.

Yerel kurultaylarda yürütülen tartışmalarda açığa çıkan en önemli sorunlar neler oldu?

Meslektaşlarımız birçok konuyu ele aldı. Bunların arasında ne yazık ki en öne çıkan mesleklerimizin ve meslek alanlarımızın özellikle 23 yıllık AKP iktidarıyla ivmelenen neoliberal politikalarla değersizleştirilmesi olmuştur.
Meslek uygulama alanlarımız gün geçtikçe daraltılıyor. Mesleğimizin kamusal içeriği boşaltılıyor. Ülkemizin mühendislik alt yapısı ve üretim yeteneği aşındırılıyor.
Kamuda çalışan meslektaşlarımız düşük ve eşitsiz ücret, sözleşmeli istihdam, özlük hakkı kayıpları ve teknik personel istihdamı yapılmaması gibi sorunlarla yüz yüze.
Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın tamamına yakını yatırımların durması, projelerin iptal edilmesi, reel sektörün tıkanması gibi sorunlardan etkilendiler. Güvencesizlik ve mobbing altında çalışıyorlar. Serbest çalışan, küçük büro ve atölye sahibi meslektaşlarımızın pek çoğu artan maliyetler, iş hacminin azalması, artan borç yükü nedeniyle iş yerlerini kapatmak zorunda kalıyor. İşsizlik, esnek çalışma, güvencesizlik, sağlıksız çalışma koşulları ve reel ücret kaybı gibi sorunlar tüm meslektaşlarımızı tehdit ediyor. Birliğimiz ile SGK arasında yapılan asgari ücret protokolünün SGK tarafından tek taraflı olarak feshedilmesi, meslektaşlarımızın düşük ücretlerle sınırsız biçimde sömürülmesine zemin hazırladı. Yeni mezun meslektaşlarımızın yüzde 40'ı işsiz. Birçok genç meslektaşımız, mesleki, maddi ve sosyal tatminsizlik nedeniyle geleceğini yurt dışında arıyor. Gelecekte meslektaşımız olacak öğrenci arkadaşlarımızsa yoğun bir gelecek kaygısı yaşıyor. Bununla birlikte niteliksiz ve eşitsiz koşullarda teknik eğitim almaya çalışıyor.
İstihdam boyutu düşünülmeden plansız bir şekilde yeterli alt yapı ve öğretim kadrosu oluşturulmadan seçim yatırımı olarak neredeyse Türkiye'nin her iline açılan mühendislik mimarlık fakülte ve bölümleriyle ihtiyacın çok üzerinde mühendis ve mimar mezun edilerek mevcut işsizler ordusuna yaklaşık 80 bin mimar mühendis ve şehir plancısı ilave ediliyor. Gelinen aşmada bu durum kontrol edilemez düzeye erişmiştir.
Hal böyleyken ticarileştirme uygulamalarıyla bilirkişilik, iş güvenliği, yapı denetim gibi bir çok kamusal mesleki hizmetimiz piyasalaştırılmakta ,çalışma alanlarımız daraltmaya devam etmekte kamu adına, denetim yapan şirketlerimiz her türlü şiddet ve baskıya karşı korumasız bırakılmaktadır.
Emekli meslektaşlarımız açısından da tablo iç açıcı değil. Yıllarca kamusal hizmet üretmiş olan meslektaşlarımız, emekli olduklarında insan onuruna yakışmayan maaşlarla yaşam mücadelesi veriyor. Emeklilerimizin deneyimlerinden yararlanmak

yerine, onları sistem dışına iten bir anlayış hâkim durumda.
İşsizlik, esnek çalışma, güvencesizlik, sağlıksız çalışma koşulları ve reel ücret kaybı gibi sorunlar ise tüm meslektaşlarımızı tehdit ediyor.
Tüm bu tablo, bize şunu gösteriyor: Bilimi, planlamayı ve kamusal üretimi dışlayan, emeği değersizleştiren politikalar sürdükçe mesleki sorunlarımız daha da büyüyecektir.

Gerçekleştirmeyi planladığınız Merkezi Kurultayın ardından TMMOB önüne nasıl bir hedef koyacak?

Merkezi Kurultay, yalnızca sorunları sıralamakla yetinmeyeceğimiz; çözüm önerilerini ortak akılla somutlaştıracağımız bir dönemeç olacak.
Kurultaydan çıkan sonuçlar kamuoyu ve ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla paylaşılırken, TMMOB'nin gelecek dönemlerdeki çalışmalarına da ışık tutacaktır. TMMOB, bu taleplerin hayata geçmesi için hem kendi örgütlü gücünü hem de toplumsal mücadeleyi büyütecektir.

İktidar baskısına rağmen mesleki mücadelenin öneminden bahseder misiniz?

Bugün Türkiye'de yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda demokratik bir kriz yaşanıyor. 23 yıldır adım adım inşa edilen tek adam rejimi, kamusal alanı daraltarak demokratik haklarımızı gasp ederek, meslek örgütlerini etkisizleştirmeye, bilimin ve planlamanın sesini kısmaya çalışıyor.
TMMOB, bu saldırıların uzun bir süredir hedefinde; mesleki yetkilerimiz kısıtlanmakta, yasa ve mevzuatlardaki haklarımız törpülenmektedir.
Ancak 70 yıldır olduğu gibi, bu süreçte de toplumun çıkarlarını savunmaktan bir an bile geri durmayacağız. Mesleğimizin ve meslektaşlarımızın sorunları halkın sorunlarından bağımsız olmadığının bilinciyle mücadele ediyoruz. Verdiğimiz mücadele yalnızca meslektaşlarımız için değil, aynı zamanda ülkemizin eşit, özgür ve demokratik bir geleceği içindir.
Bizim mücadelemiz, ülkenin kaynaklarının halk yararına kullanıldığı, bilimin ışığında üreten, kalkınan, hakça bölüşen bir ülke mücadelesidir. Unutmayalım, mühendislik, mimarlık ve plancılık birikimini gözden çıkaran bir ülke geleceğini de gözden çıkartmış demektir. Mesleğimizin kamusal sorumluluğunu, yurtsever çizgisini var olduğumuz her alanda korumaya devam edeceğiz.

ANAYASA MAHKEMESİ KARARINA UYULMALI: TAYFUN KAHRAMAN DERHAL SERBEST BIRAKILMALI

BirGün Gazetesi 08.11.2025

Anayasa Mahkemesi, kamuoyunda "Gezi Davası" olarak bilinen davada geçmiş dönemlerde Birliğimize bağlı TMMOB Şehir Plancıları Odasında çeşitli kurullarda görev yapmış olan Tayfun Kahraman yönünden ihlal kararı vermiştir. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, Anayasa Mahkemesince verilmiş bir ihlal kararı bulunmasına rağmen karara uymamıştır.

Anayasa Mahkemesi kararları diğer Mahkemeler de dahil olmak üzere herkes tarafından uyulması zorunlu ve bağlayıcı kararlardır. Yakın zamanda çokça şahit olduğumuz üzere Anayasa Mahkemesi kararlarına bir kez daha uyulmaması, bu durumun sıradanlaştırılmaya ve normalleştirilmeye çalışıldığını göstermektedir.

Ancak Anayasa hükümleri açıktır. Anayasa Mahkemesi kararları kesindir ve bağlayıcıdır. Aksi davranışta bulunan kim olursa olsun Anayasa'yı ihlal suçu işlemektedir.

Anayasa Mahkemesi'nin ihlal kararı açıkça göstermiştir ki Tayfun Kahraman yıllardır haksız ve hukuka aykırı olarak mahkum edilmiştir. Mahkemece yapılması gereken Tayfun Kahraman'ın derhal tahliyesine karar vermek olmalıyken bu yapılmamış; aksine Anayasa Mahkemesi'nin "yetki gaspı" yaptığı ileri sürülerek karara uyulmamıştır. Hiçbir demokratik ülkede benzerine rastlayamayacağımız türden bir karar verilmiştir.

Anayasal güvenceler kapsamında bir bireysel başvuru gerçekleştirilmiş, Anayasa Mahkemesi de görev ve yetkileri kapsamında bu incelemeyi gerçekleştirerek ihlali saptamıştır. Tayfun Kahramanın adil yargılanmadığına hükmeden Anayasa Mahkemesi kararına uyulmaması yeni bir ihlal yaratmıştır.

Geçtiğimiz günlerde Yargıtay başkanı dahi bir konuşmasında "Anayasa Mahkememiz bir ihlal kararı verdiği zaman tüm yargı organlarının, hepimizin buna uyması ve gereğini yerine getirmesi gerekir" demiş olmasına rağmen İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nin Anayasa Mahkemesi kararına uymaması kabul edilebilir değildir.

Her fırsatta "sivil anayasa" çağrıları yapanlar, bugün yaşadığımız keyfiliğin yaratıcılarıdır. Anayasa Mahkemesi kararlarına uyulmamasının norm haline getirilmeye çalışılması, yargının siyasallaşmasının bir ürünüdür. Başta İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi olmak üzere Anayasa Mahkemesi kararlarına uymayan kişiler hakkında ilgili makamlarca soruşturmaların başlatılması gerekmektedir.

Yine başta Tayfun Kahraman ve Can Atalay olmak üzere Anayasa Mahkemesi veya Türkiye'nin yargı yetki yetkisini tanıdığı uluslararası Mahkemeler tarafından ihlal kararı verilmiş herkes derhal salıverilmeli ve yaşanan hak ihlallerine son verilerek özgürlüklerine kavuşturulmalıdır.

Anayasa'da yer verildiği şekliyle demokratik bir hukuk devleti olmak; ancak Anayasa Mahkemesi kararlarına uyulduğu, yargıya talimat verilmediği, yargının bağımsız ve tarafsız olduğu bir düzende mümkündür.

Buradan bir kez daha ifade ediyoruz. Ülkemizin en kitlesel, en yaratıcı, en masum, en meşru halk hareketi olan Gezi Direnişi'ni ve o direnişin parçası olmuş arkadaşlarımızı karalamaya yönelik hiçbir girişim toplum vicdanında meşru değildir.

Şehir Plancıları Odamızın Onur Kurulu Üyesi Tayfun Kahraman ve Mimarlar Odamızın Hukuk Danışmanı Can Atalay'ın da aralarından bulunduğu Gezi Tutukluları toplum vicdanında ve tarih önünde tertemiz ve masumdur.
Bu ülkenin güzel yarınları için mücadele eden arkadaşlarımıza bedel ödetmeye çalışmaktan vaz geçilmeli tüm arkadaşlarımız derhal salıverilmelidir.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMEK VE MESLEK ÖRGÜTLERİNE GÖRE İŞÇİ BAYRAMI POLİTİK BİR DÖNÜŞÜM EŞİĞİ: EMEKÇİLER TEK SES OLACAK!

Cumhuriyet Gazetesi /Görüş

06.04.2026

Geçtiğimiz 1 Mayıs'tan bugüne Türkiye, yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda derinleşen bir siyasal kriz sürecinden geçiyor. Demokratik hak ve özgürlüklerin sistematik biçimde daraltıldığı, hukukun üstünlüğünün aşındırıldığı bu dönemde; Cumhuriyet tarihimizin en karanlık ve en kritik eşiklerinden birindeyiz. Bir asrını geride bıraktığımızın Cumhuriyetin temel kazanımlarının adım adım aşındırıldığı, laikliğin ve kamusal yaşamın bilimsel temellerinin tahrip edildiği bu süreç, içinde bulunduğumuz krizin boyutlarını daha da derinleştiriyor.

Seçilmiş belediye başkanlarının, siyasetçilerin, bürokratların ve gazetecilerin hedef haline getirilmesi; görevden almalar ve tutuklamalar yoluyla halk iradesinin fiilen ortadan kaldırıldığını gösteriyor. Yargının siyasal bir araç haline getirilmesi ise toplumsal adalet duygusunu derinden sarsıyor.

Bu siyasal tablo, ekonomik krizle birleşerek emekçiler açısından daha ağır bir yaşam gerçekliği yaratıyor. Yüksek enflasyon ve hayat pahalılığı karşısında ücretler hızla eriyor, geniş halk kesimleri yoksulluğa itiliyor. Geçim koşulları her geçen gün zorlaşırken, krizin faturası bir kez daha emeğiyle geçinen tüm toplumsal kesimlere ödetiliyor.

TMMOB olarak bu sürecin meslek alanlarımız üzerindeki etkilerini de doğrudan yaşıyoruz. Bir dönem ülkenin kalkınmasının güvencesi olarak görülen, gençler için gelecek umudu olan mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanları bugün ne yazık ki işsizliğin, güvencesizliğin ve değersizleştirmenin en görünür alanlarından biri haline gelmiş durumda. Meslektaşlarımız ya işsizlikle ya da düşük ücret ve güvencesiz çalışma koşullarıyla karşı karşıya bırakılıyor.

Öte yandan bilimin ve tekniğin dışlandığı, planlamanın yerine rantın esas alındığı politikalar; kentlerimizi, doğamızı ve yaşam alanlarımızı tahrip ediyor. Bu anlayış yalnızca meslek alanlarımızı değil, ülkemizin geleceğini de tehdit ediyor.

"1 Mayıs'a ağırlaşan sorunlarla ama büyüyen bir umut ve mücadeleyle gidiyoruz

1 Mayıs, emeğin sömürülmesine, halk iradesinin yok sayılmasına ve hukuksuzluğa karşı sözümüzü yükselttiğimiz; insanca yaşam, güvenceli çalışma ve demokratik bir ülke talep lerimizi güçlü biçimde ifade ettiğimiz bir gündür.

Bu koşullar altında 2026 yılı 1 Mayıs'ına, siyasal ve ekonomik krizin yarattığı ağır tabloyla gidiyoruz; ancak aynı zamanda ülkenin dört bir yanında büyüyen emek, demokrasi ve adalet mücadelesinin yarattığı umudu ve değişim iradesini de görüyoruz. Farklı toplumsal kesimlerin hakları için yan yana gelmesi, itirazın ve dayanışmanın güçlenmesi, bu karanlık tabloyu değiştirecek gücün halkın ortak mücadelesinde olduğunu açıkça ortaya koyuyor.

Bu nedenle bu yıl 1 Mayıs'ın anlamı daha da belirgindir: Yan yana gelmenin, hep beraber mücadeleyi büyütmenin, emek, adalet ve demokrasi taleplerini güçlendirmenin günüdür. Ülkemizin aydınlık yarına bir çağrıdır

TMMOB olarak tüm meslektaşlarımızı, emekçileri, haklarımıza ve geleceğimize sahip çıkmak için 1 Mayıs alanlarında omuz omuza olmaya çağırıyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TÜRKİYE, ÖLÜMLÜ İŞ KAZALARINDA AVRUPA'DA BİRİNCİ, DÜNYADA ÜST SIRALARDA YER ALIYOR: GÜVENLİK DEĞİL YAS GÜNÜ

Cumhuriyet Gazetesi /Görüş

28.04.2026

Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Günü, Türkiye'de yıllardır süregelen ve artık süreklilik kazanmış olan iş cinayetleri gerçeğini bir kez daha hatırlatmaktadır.

Türkiye'de çalışma yaşamı, işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından derin bir yapısal kriz içindedir. Emeğin sistemli biçimde değersizleştirildiği, güvencesizliğin yaygınlaştırıldığı ve kamusal denetimin zayıflatıldığı bu tabloda, iş kazaları ve meslek hastalıkları sıradanlaşmış; yaşam hakkı ihlalleri olağan bir durum haline getirilmiştir. Bizler her yıl, her iş cinayetinin ardından aynı uyarıları yapıyoruz, aynı gerçekleri dile getiriyoruz: İş kazaları ve meslek hastalıkları kader değildir; bilimin ve tekniğin gereği yerine getirildiğinde tamamı önlenebilir. Buna rağmen değişmeyen bir tabloyla karşı karşıyayız. Her gün ortalama beş emekçinin yaşamını yitirdiği, meslek hastalıklarının ise büyük ölçüde kayıt dışı bırakıldığı bir ülkede, sorun artık tekil olaylar değil, bir sistem sorunudur.

Bugün yürürlükte olan 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu başta olmak üzere çalışma yaşamını düzenleyen mevzuat, işçi sağlığı ve iş güvenliğini bir hak ve kamusal sorumluluk alanı olarak değil, piyasa ilişkileri içinde ele alan bir çerçeveye dönüştürülmüştür. Her ne kadar 6331 sayılı yasa bu alanın temel düzenlemesi olarak sunulsa da, 4857 Sayılı İş Kanunu, 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve 6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu gibi düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde ortaya çıkan bütünlük; esnek, güvencesiz ve uzun çalışma sürelerini esas alan, taşeronlaştırmayı ve ödünç işçiliği yaygınlaştıran, örgütlenme özgürlüğü önüne engeller koyan bir yapıya işaret etmektedir. Bu süreçte iktidarın uzun yıllara yayılan neoliberal politikaları, emekçilerin en temel haklarını aşındırmış; işçi sağlığı ve iş güvenliği alanını piyasa mekanizmalarına terk etmiştir Bununla birlikte, başta TMMOB olmak üzere meslek örgütlerinin ve ilgili kurumların yetkileri kısıtlanmış, bilimsel ve kamusal denetim süreçlerinden dışlanmaları bu alandaki sorunları daha da derinleştirmiştir. İşçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinin Ortak Sağlık Güvenlik Birimleri aracılığıyla piyasaya devredilmesi, önlem alma yükümlülüğünü zayıflatmış; kamusal denetimin geri çekilmesi ise iş cinayetlerinin olağanlaşmasına neden olmuştur.

TMMOB olarak Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Günü'nde bir kez daha vurgulamak isteriz: İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanı kamusal bir hizmet olarak yeniden yapılandırılmalıdır. Bağımsız ve etkin bir denetim sistemi kurulmalı; sendikaların, meslek örgütlerinin ve bilimsel kurumların sürece doğrudan katılımı

sağlanmalıdır. Güvencesiz ve esnek çalışma biçimleri ortadan kaldırılmalı, taşeronlaştırma son bulmalı ve işverenlerin yükümlülükleri açık, bağlayıcı ve caydırıcı yaptırımlarla güvence altına alınmalıdır. İşçi sağlığı ve iş güvenliği, maliyet değil, kamusal sorumluluk alanı olarak ele alınmalıdır.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KURTULUŞUN TEK YOLU BİRLEŞİK BİR MÜCADELE: 1 MAYIS'TA KOL KOLA ALANLARA

BirGün Gazetesi/Görüş

30.04.2026

1 Mayıs, tarih boyunca insanca yaşam, adil ücret, güvenceli çalışma ve demokratik haklar için verdiği mücadelenin simgesidir. Bu yönüyle yalnızca bir anma ya da kutlama günü değil; eşitlik, özgürlük ve adalet taleplerinin en güçlü biçimde ifade edildiği tarihsel bir mücadele günüdür.

Bugün Türkiye, emeğin sistemli biçimde değersizleştirildiği; yoksulluğun kalıcılaştığı, güvencesizliğin yaygınlaştığı çok yönlü bir darboğazdan geçmektedir. Hayat pahalılığı milyonlarca insan için yaşamı sürdürülemez hale getirirken, kamusal kaynaklar toplum yararına değil, bir avuç sermayedarın daha da zenginleşmesi için kullanılmaktadır. Bilimin ve aklın dışlandığı, laikliğin aşındırıldığı, hukukun zayıflatıldığı bu tablo; aynı zamanda Cumhuriyet tarihimizin en derin toplumsal ve siyasal gerilemelerinden birine işaret etmektedir.

Böylesi dönemlerde 1 Mayıs meydanları, yarınları kuracak iradenin açığa çıktığı alanlara dönüşür. Bu meydanlar; bir arada mücadelenin, yan yana durmanın ve örgütlü bir toplum olma iradesinin en güçlü ifadesidir.

Birlikte mücadele etmenin ve dayanışmanın neleri değiştirebildiğini yakın zamanda hep birlikte gördük.

Doruk Madencilik işçilerinin yürüttüğü kararlı direniş; güvencesizliğe, düşük ücretlere ve kötü çalışma koşullarına karşı örgütlü mücadelenin nasıl somut kazanımlara dönüştüğünü açıkça ortaya koymuştur. Yerin yüzlerce metre altında alın teri döken madencilerin dayanışma içinde büyüttükleri bu mücadele, yalnızca kendi haklarını değil, tüm işçi sınıfı adına umudu büyütmüştür. Bu deneyim, en zor koşullarda dahi örgütlü emeğe geri adım attırılamayacağını bir kez daha göstermiştir.

Bugün yapılması gereken; bu birikimi büyütmek, farklı alanlarda verilen mücadeleleri ortak bir hatta buluşturmak ve emeğin sözünü daha güçlü söylemektir. Bizler, bu ülkenin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları olarak sorunlarımızı görüyor; ülkemizin sürüklendiği bu karanlığa karşı sesimizi yükseltiyoruz. Doğup büyüdüğümüz bu topraklarda çocuklarımızın yaşayacağı eşit, özgür ve adil bir ülkeyi kurmak hepimizin ortak sorumluluğudur.

TMMOB olarak; mühendisler, mimarlar ve şehir plancılarıyla birlikte tüm emekçileri bu düzene karşı sözünü yükseltmeye, 1 Mayıs'ta alanlarda buluşarak ortak mücadelemizi büyütmeye çağırıyoruz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

5
TMMOB GÖRÜŞLERİ

- 1 -

2025 YILI CUMHURBAŞKANLIĞI YILLIK PROGRAMINDAKİ ENERJİ VE MADENCİLİK BÖLÜMLERİ ÜZERİNE TMMOB GÖRÜŞÜ

25.12.2024*

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Enerji Çalışma Grubu, 25 Aralık 2024 tarihinde 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programındaki Enerji ve Madencilik Bölümleri Üzerine TMMOB Görüşünü yayımladı.

Basına ve Kamuoyuna

"2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programının Onaylanması Hakkında Karar" ve karar ekinde yer alan "2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı" 30 Ekim 2024 Tarihli ve 32707 Sayılı (Mükerrer) Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Aynı gün, T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın web sitesinde aşağıdaki ifadeler ile "2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nın Resmî Gazete'de yayımlandığı duyurulmuştur.

"2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında makroekonomik, mali ve sektörel politikalar ile bunların hayata geçirilmesine yönelik uygulama adımları belirlenmiştir.

Yıllık Programda, On İkinci Kalkınma Planında yer alan "İstikrarlı Büyüme, Güçlü Ekonomi", "Yeşil ve Dijital Dönüşümle Rekabetçi Üretim", "Nitelikli İnsan, Güçlü Aile, Sağlıklı Toplum", "Afetlere Dirençli Yaşam Alanları, Sürdürülebilir Çevre", "Adaleti Esas Alan Demokratik İyi Yönetişim" eksenlerinde ülkemizin kalkınması ve insanımızın refahının artışı temel amacı doğrultusunda belirlenen hedef, politika, tedbir ve performans göstergeleri yer almaktadır.

Somut, ölçülebilir ve bir yıllık zaman diliminde tamamlanabilecek faaliyet, proje, iş ve işlemlerden oluşan Yıllık Program tedbirleri üçer aylık dönemler halinde izlenip değerlendirilecek, politikaların somut bir çerçevede hayata geçirilmesi etkin şekilde takip edilecektir."

TMMOB 48. Dönem Enerji Çalışma Grubu'nun, 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nın Enerji ve Madencilik ile ilgili bölümlerine ilişkin değerlendirmelerini ekte kamuoyunun dikkatine sunuyoruz.

TMMOB ve bağlı meslek odaları, bugüne kadar olduğu gibi enerji ve madencilik

alanında kamu kaynaklarının ve kamu varlıklarının toplum yararına etkin şekilde kullanılması, çevreye ve halkın yaşam alanlarına verilecek zararların önlenmesi, enerjideki dönüşüm sürecinin ve yapılacak yatırımların maliyetlerinin yoksullaşan halk kesimlerinin üzerine yüklenmemesi ve yeni mağduriyetler oluşturulmaması yönündeki konuların takipçisi olmaya devam edecektir.

Raporun Tamamı:

1 - ENERJİ

GENEL DEĞERLENDİRME

TMMOB, uluslararası sermaye kuruluşlarının yapısal uyum programları sonucunda ülkemizde

1980'lerden beri etkili olan piyasa bazlı, özelleştirmeye dayalı neoliberal politikalara yıllardır karşı

çıkmaktadır.

2024-2028 yıllarını kapsayan 12. Kalkınma Planından hareketle oluşturulan 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı yıllık Programı ise piyasa esaslı bir enerji sektörü tanımlamakta olup bu politikalar bazında ele alıns bile kâğıt üzerinde yazılı olanlarla bugüne kadar yaşanan pratiğin arasındaki tutarsızlık açıktır. Enerjiyle ilgili resmi belgelerde, sürdürülmekte olan enerji politikaları için kullanılan ve Yıllık Programda da yer alan "Enerji sektöründe rekabete dayalı yatırım ortamı geliştirilecek ve mali açıdan güçlü, istikrarlı, şeffaf, öngörülebilir, tüketicinin korunduğu ve sürdürülebilirliği de dikkate alan bir enerji piyasasının sürekliliği gözetilecektir" ifadesi sözde kalmıştır ve sözde kalmaya da mahkûmdur. Yaşananlar ve gelinen durum şeffaflık ve tüketicinin korunması konularında tam tersini göstermektedir. Şeffaflık kavramını ve uygulanmasını, denetim ve hesap verebilirlikten ayrı düşünmek mümkün değildir. Kamu faaliyetlerinde, enerjiyle sınırlı kalmamak üzere siyasi, idari, mali denetimin ve kamuoyunun bilgilenme hakkının ve yönetimlerin hesap verebilirliğinin engellerle karşılaştığı bir ortam ve yönetim tarzında şeffaflıktan söz etmek olanaklı değildir. Önceki yıllarda enerji sektöründe küçük hidrolikler konusunda "çantacılar" diye tanımlanan firmaların ortaya çıktığı bilinen bir konudur. Şimdi de medyadaki köşeyazılarında yer aldığı üzere piyasayı düzenlemekten doğrudan sorumlu olan EPDK tarafından Resmi Gazetede duyurulan yönetmelik değişiklikleriyle yatırım yerine lisans ticareti yapanlara alan açılması "rekabet ve şeffaflığa dayalı piyasa" iddialarını boşa çıkaran örneklerdendir. Kaldı ki, güçlü ve istikrarlı olmayan, küresel piyasalardaki dalgalanmalara açık, kötü yönetilen bir ekonomide ve sürekli değişiklik yapılan düzenlemelerle "mali açıdan güçlü, istikrarlı ve öngörülebilir olmak" ifadesi de içi boş söylemden öteye gitmemektedir.

ENERJİDE MEVCUT DURUM ve HEDEFLER

30 Ekim 2024 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programının enerji ile ilgili bölümü, 449 sayfalık programda 10 sayfayla %2,23'lük bir yere sahip olup bu on sayfanın beşinde saptama ve öngörüler, birinde veri tablolarına yer verilmiş, dört sayfa da tedbirlere ayrılmıştır. Programda, birincil enerji talebiyle ilgili 2022 yılına ilişkin veriler bulunmaktadır. 2025 Programının yayımlanmasından kısa bir süre sonra Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB) tarafından açıklanan 2023 birincil enerji arzı verilerine göre 2023'te enerji arzı %0,44 gibi küçük bir oranda artmıştır. 2023 verileri, birincil enerji arzında fosil yakıtların başat olduğunu orta koymaktadır. Aşağıdaki tablo ve grafikte görüldüğü gibi fosil yakıtların payı %83 civarındayken yenilenebilir kaynakların payı yaklaşık %17'dir. Arz kaynakları içinde her biri büyük ölçüde ithal edilen fosil kaynaklar olan petrol (%30,2), doğalgaz (%26,2) ve kömür (%25,3) ilk üç sıradadır.

BİRİNCİL ENERJİ ARZ DAĞILIMI	**ENERJİ ARZI (Bin TEP)**	**%**
FOSİL YAKITLAR		
Petrol	47.830	30,2
Doğalgaz	41.524	26,2
Kömür	40.026	25,3
Geleneksel Biyoyakıt (Odun vb.)	1.407	0,9
FOSİL YAKITLAR TOPLAMI	**130.786**	**82,6**
YENİLENEBİLİR KAYNAKLAR		
Jeotermal	12.384	7,8
Hidrolik	5.504	3,5
Rüzgâr	2.933	1,9
Güneş	2.768	1,7
Modern Biyoyakıtlar	3.701	2,3
YENİLENEBİLİR KAYNAKLAR TOPLAMI	**27.290**	**17,2**
Elektrik İthal-İhraç Farkı	346	0,2
GENEL TOPLAM	**158.422**	**100,0**

2023 Enerji Arzında Fosil ve Yenilenebilir Kaynaklar

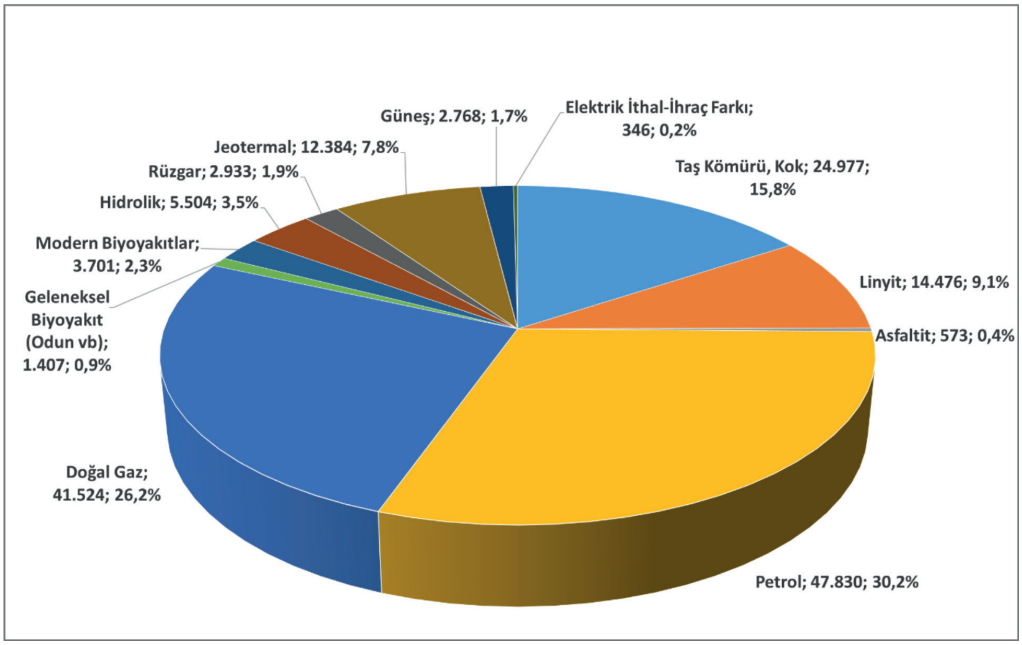

2023 Birincil Enerji Arzının Kaynaklara Göre Dağılımı

Enerji arzı içinde yerli kaynakların payı %31, ithal kaynakların payı %69'dur. Her yıl 45 milyon ton ham petrol ve petrol ürünleri, 50 milyar m^3 doğalgaz, 4 milyon ton LPG ve 40 milyon ton taşkömürü ithalatına milyarlarca dolar ödenmektedir**.**

Gerek Covid-19 salgını nedeniyle kayda değer talep artışının olmaması, gerekse petrol fiyatlarındaki düşüş nedeniyle enerji hammaddeleri ithalat faturası 2020'de yüzde 30 azalmış ve 28,8 milyar dolar olmuştur. Ancak 2021'de petrol, doğalgaz ve kömür fiyatlarındaki hızlı artış sonucu ithalat 50,5 milyar doları geçmiştir. 2022'de ise artan enerji ithalatı faturası 96,549 milyar dolarla rekor kırmış ve toplam ithalat bedelinin %26,5'ini oluşturmuştur. 2023'te enerji girdileri ithalatı faturası, 2022'ye göre %28,1 azalmış ve 69,15 milyar dolar olmuştur. İthalat içindeki payı da %26,5'ten %19,1'e gerilemiştir.

2024 yılında ekonomide soğutma uygulamaları sonucu enerji tüketiminde kayda değer bir artış olmamıştır. 2024'ün enerji girdileri ithalatı faturasının 2023'ten %10-15 daha düşük olması söz konusudur.

Ukrayna Savaşı gerekçesiyle uygulanan ambargolar sonrasında Türkiye, Rusya Federasyonu'nun (RF) en önemli ihraç pazarlarından biri olmuş; Türkiye, RF'nin doğalgaz (%42), petrol (%51) ve taşkömürü (%70) ithal ettiği ülkeler arasında ilk sırada yer almıştır. Bu yüksek ölçekte bağımlılık, bir RF devlet kuruluşu olan Rosatom'un yatırımcı, yapımcı ve işletici olduğu ve tam kapasitede çalıştığında Türkiye'nin bugünkü elektrik ihtiyacının yaklaşık %10'unu karşılayacak düzeyde üretim kapasitesine sahip, yüksek fiyatlı alım garantili Akkuyu NGS'nin devreye girmesiyle katlanacaktır.

Programda 2025 yılı sonu için yer alan kurulu güç hedefine ve RES ve GES'lerin kurulu güç artışına ilişkin öngörüler, gerçekleşmesi olası seviyelerdedir. Diğer yandan, yüksek hedefler belirlemek ve gerçekleşebilmeleri için yapılması gereken çalışmalar, atılması gereken adımlar vb. konularda hiçbir somut girişimde bulunmadan bu hedeflerle övünmek enerji yönetiminin standart davranış kalıbı olmuştur. ETKB'nin hazırlattığı ve bakanlığın İnternet sitesinde erişime açık Ulusal Enerji Planı'nın, ETKB çalışmalarında temel bir referans belgesi olması beklenir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının, henüz bakanlığın resmi belgelerinde yer almamasına karşın açıkladığı Yenilenebilir Enerji Eylem Planında hedef, bugün mevcut 30.000 MW kapasiteli RES ve GES kurulu gücünün 11 yıl içinde dört katı artırılarak 2035'te 120.000 MW'a çıkarılmasıdır. Bu hedefe ulaşmak için her yıl 8.000 MW kurulu gücün devreye girmesi gerekmektedir. Bu boyutta bir yatırım için herhangi bir hazırlığı ve planlaması olmayan enerji yönetimi tarafından bu iddialı hedeflere ulaşmak için yatırımcılara kâr ve satış garantili YEKA'ların tahsis edileceği bildirilmektedir. Oysa bugüne değin birçok YEKA ihalesi iptal edilmiş, bazıları da hâlâ sonuçlanmamıştır.

Bu konuda, Programda "*Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) modeli kapsamında bugüne kadar toplam 3.000 MW kurulu güce sahip güneş enerjisine dayalı yarışmalar ile toplam 2.850 MW kurulu güce sahip rüzgâr enerjisine dayalı yarışmalar tamamlanmıştır. 1.000 MW kurulu güce sahip YEKA RES-2 ve 1.000 MW kurulu güce sahip YEKA GES-4 kapsamında santral kurulumlarına başlanmış olup YEKA GES-4'ün 2024 yılı sonuna kadar, YEKA RES-2'nin ise 2025 yılı sonuna kadar devreye alınması planlanmaktadır"* denmektedir. Bu ifade, 2017 yılından bugüne yalnız 2 güneş (devreye alınmış olan 1.000 MW kurulu güçte YEKA GES-1 dahil) ve 1 rüzgâr YEKA projesinin sonuçlanabildiğini doğrulamaktadır.

KB, 11 yıl boyunca yılda 8.000 MW kapasitede yeni RES ve GES kurulması için 80 milyar dolar yatırıma ihtiyaç olduğunu, bu ölçekte yatırımı yabancı sermayeye cazip kılmak için yatırımcılara kâr ve kazanç garantisi verileceğini, yatırım izin süreçlerinin kısaltılacağı ve kolaylaştırılacağını bildirmektedir. Bunun anlamı, ülke kaynaklarının uluslararası, yabancı ve yerli sermaye şirketlerine altın tepsi içinde sunulmasıdır.

Programda "*Hızla artan enerji ihtiyacı göz önüne alındığında arz güvenliği tehlikeye atılmadan yerli enerji kaynaklarının kullanımının ve enerji verimliliğinin artırılması ile nükleer dahil yeni teknolojilerin üretim portföyüne dahil edilmesi öncelik arz etmektedir*" denmektedir.

Son yıllarda elektrik enerjisi talebi çok düşük oranlarda artmaktadır. Resmi verilere göre 2023 yılında kurulu gücün ortalama üretim kapasitesinin %62'si, güvenilir üretim kapasitesinin %70'i brüt elektrik talebini karşılamaya yetmektedir. Kurulu güç 110.914 MW iken, en fazla elektrik talebinin olduğu durumu gösteren ani puant 55.150 MW, saatlik puant ise 54.075,9 MW olup kurulu gücün yarısı düzeyindedir. **Üretim kapasitesi ile üretim arasındaki makasın açılması ve atıl kapasitenin oluşması** bir süredir devam eden bir durumdur. Kurulu güç içinde GES ve RES'lerin payının artması gibi gerekçeler bu durumu yeterince açıklamamakta, baz yük santrallarının ve barajlı HES'lerin kurulu gücün içinde hâlâ önemli bir payı olduğu dikkate alındığında, özellikle

finansman sıkıntısı çekilen bir ülkede kötü yönetilen bir elektrik sektörünü işaret etmektedir. Ayrıca, güvenilir üretim kapasitesi üretimin çok üzerindeyken ve enerji depolama seçenekleri oluşmaktayken arz güvenliğini tehlikeye atmamak için yüksek maliyetli ve risk taşıyan nükleer santral yapılmasını önermek gerçeklerle bağdaşmamaktadır.

NET SIFIR HEDEFİ ve "KÖMÜRE DEVAM" TUTARSIZLIĞI

Programda "*Enerji sektörü politikaları net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda belirlenmektedir*" denmektedir. Bilindiği gibi, toplam sera gazı emisyonlarının yaklaşık %72 oranındaki en büyük bölümü enerji kaynaklı olup bu kapsamda fosil yakıtlı elektrik üretim tesisleri ve özellikle kömür santralları öne çıkmaktadır. Bu durum bilinmekteyken Tedbir 509.2'nin gerekçesinde "*Enerji arz güvenliğinin sağlanması kapsamında çevresel etkiler azami ölçüde göz önünde bulundurularak yerli kömürün kullanımına devam edilecektir*" denmektedir. Amaç ile yapılması planlananlar arasındaki bu çelişki, enerji politikalarının net sıfır hedefinin dikkate alınmayacağını açık bir biçimde göstermektedir.

DOĞALGAZ DEPOLAMA

14 yıl önceki Yıllık Programdan başlanarak 2011 (s.116), 2012 (s.118), 2013 (s.114) Yıllık Programlarında "*Tuz Gölü Doğalgaz Depolama tesisi ivedilikle gerçekleştirilecektir*" ifadesi yinelenmektedir.

2019-2023 yıllarını kapsayan 11. Kalkınma Planı kapsamında "*Tedbir 490.1. Tuz Gölü Doğalgaz Yeraltı Depolama Projesi ile Kuzey Marmara Doğalgaz Depolama Tevsii Projesi tamamlanarak toplam doğalgaz yeraltı depolama kapasitesi 10 milyar metreküpe çıkarılacaktır"* denmektedir.

12. Kalkınma Planı kapsamındaki 2025 Yılı Programında ise doğalgaz arz güvenliği ve mevsimsel dalgalanmalardan dolayı doğalgaz depolama kapasitesinin artması gerekliliğine işaret edilerek "(…) *AB ülkelerinin depolama kapasitelerinin yıllık tüketimi karşılama oranı 2022 yılında yaklaşık yüzde 27 düzeyindeyken, ülkemizde bu oran aynı yıl için yaklaşık yüzde 11 seviyesinde gerçekleşmiştir. 4,6 milyar m^3 depolama ve 75 milyon m^3/gün geri üretim kapasiteli Kuzey Marmara Doğalgaz Yeraltı Depolama Tesisine ilave olarak 5,4 milyar m^3 depolama ve 80 milyon m^3/gün geri üretim kapasiteli Tuz Gölü Doğalgaz Yeraltı Depolama Projesinin 2026 yılında tamamlanmasıyla birlikte toplam yeraltı doğalgaz depolama kapasitesinin 10 milyar m^3'e ulaşması öngörülmektedir"* ifadesi yer almaktadır.

Bu bilgilerden hareketle, mevcut siyasal iktidar döneminde "*ivedilikle gerçekleştirileceği*" ifade edilen Tuz Gölü Doğalgaz Depolama Tesisinin yapımında çok ciddi gecikme olduğu, doğalgaz depolama kapasitesiyle ilgili olarak önceki Kalkınma Planında yer alan hedefin tutturulamadığı, "10 milyar m^3 depolama kapasitesi" hedefinin ise en erken 2026 yılı için öngörülebildiği anlaşılmaktadır. Öte yandan Kuzey Marmara Depolama Projesi de büyük ölçüde gecikmelerle sonuçlanmıştır.

SAKARYA GAZ SAHASI

Programdaki Tedbir 51.3.1'de "*Karadeniz'deki Sakarya gaz sahasında keşfedilen doğalgaz rezervinin ekonomiye kazandırılması amacıyla sahanın geliştirilmesi ve üretim kapasitesinin artırılmasına yönelik faaliyetler sürdürülecektir*" denmekte, faaliyet ve projeler kapsamında "*Sakarya Doğalgaz Sahasında 10 kuyuda sondaj, 7 kuyuda alt tamamlama, 5 kuyuda üst tamamlama faaliyetleri tamamlanacaktır*" ifadesi yer almaktadır.

Gaz keşfi sonrasında, bugün bile kesinleşmemiş olan rezerv miktarını âdeta açık artırmaya sokan, bulunan gazın Türkiye'nin gaz ihtiyacının tamamını karşılayacağını, ilave olarak Türkiye'nin enerji sorununu çözeceğini iddia edenlerin sesi çıkmamaktadır. Günde 10 milyon m^3 ile başlayıp üretimi kademeli olarak 20, 30, 40 milyon m^3 çıkaracaklarını söyleyenlerin suskunluğu dikkat çekicidir. EPDK'nın Eylül 2024 Doğalgaz Raporuna göre saha üretimi günlük 6 milyon m^3 olmuştur. İktidar temsilcileri, Kasım 2024'te üretimin günde 7 milyon m^3'e yükseldiğini, 2025 için 9 milyon m^3'e çıkacağını belirtmektedir. Bu proje için yapılan yatırım bütçeden karşılanmakta ve bütçenin gelir kaynağı da halkın ödediği vergilerken, harcamalar "ticari sır" diye halktan saklanmaktadır.

KAMU BİNALARINDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ

Ölçme ve değerlendirmenin olmadığı siyasal bir yapıda Kalkınma Planları ve Yıllık Programlarda yerine getirilmemiş hedeflere ait tekrarlar aynı veya benzer cümlelerle yer almaktadır. Örneğin, kamu binalarında enerji verimliliğinin iyileştirilmesi yıllardan beri gündemde olan bir konudur. 10. Kalkınma Planı kapsamındaki 2015 Yılı Programında "K*amu binalarında enerji verimliliği etütlerinin yapılmasına devam edilecektir*", 2016 Yılı Programında "*Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından etütleri tamamlanan kamu binalarının enerji verimli hale getirilmesine başlanacaktır*" denmesine karşılık**,** 2025 Yılı Programındaki Tedbir 508.1'de hâlâ "*Dokuz ilde toplam 190 kamu binasında enerji verimliliği uygulamaları için inşaat ihalelerine yönelik sözleşmeler imzalanarak enerji verimliliği uygulamalarına başlanacaktır"* ve *"Kamu binalarında 2030 yılı için tanımlanan yüzde 30 tasarruf hedefi kapsamında*

2.500 binada izleme faaliyeti yürütülecektir" türünde ifadeler yer almaktadır. Enerjide ithalat bağımlılığının yüksek olduğu bir ülkede, kontrolü ve yönetimi en kolay olan kamu binalarında geçen bunca yıla ve bakanlıklar ile diğer kamu kurumlarının merkezlerinin yeni ve gösterişli binalara taşınmasına karşın hâlâ bu konuda yeterli adım atılmamış olması, çalışmaların yeterince etkin ve hızlı yürütülmediğini göstermektedir.

2025 Yılı Programında, enerjinin her alanda verimli kullanımına yönelik çalışmalar için 2023 yılı programındaki Tedbir 508.1, 2, 3 ve 6 neredeyse aynı cümlelerle yinelenmiş, enerji verimliliğine verilecek desteklere ilişkin Tedbir 508.5 ve nitelikli personel istihdam edileceğine ilişkin Tedbir 508.7 çalışma programından çıkarılmıştır. Buradan anlaşılan, enerjinin verimli kullanılması için havanda su dövülmeye devam edilecektir. Türkiye'de var olan binlerce kamu binası içerisinde yalnızca 8 ilde 190 kamu binası için enerji verimliliği uygulamaları için ihaleye çıkılacağı yönündeki madde 2024 Yılı Programında mevcutken 2025 yılında Tedbir 508.1'de aynı sayıda bina için 9 ilde ihale

gerçekleştirileceğine ilişkin hedef trajikomik olmaktadır. Birleşmiş Milletlerin dünyada sıcaklık artışına karşı mücadelede en önemli iki ayaktan birisi olarak enerjinin verimli kullanımını kabul ettiği günümüzde bu konunun bu biçimde hafife alınması, ilan edilen hedefler için söylenenlerle yapılanların uyuşmadığının açık bir göstergesi olmaktadır.

NÜKLEER ENERJİ

Nükleer enerjinin elektrik üretimine eklenmesine ilişkin 510 sayılı tedbirde nükleer enerjinin elektrik üretiminde daha fazla kullanılması için iktidarın çok istekli olduğu görülmektedir. Tedbir 510.2'de yeni bir nükleer enerji santralının devreye alınması için milletlerarası yapılan anlaşmalardan birinin tamamlanacağı yazılıdır. Bu cümle muhtemelen Rus şirketi Rosatom ile Sinop Nükleer santralı için yapılan görüşmeleri işaret etmektedir. Sinop'ta bir nükleer santral yapılmasının gereksizliği ve ülkeye vereceği zararlar bir yana, bu santralın Akkuyu NGS'nin devreye girmesiyle ülke elektrik enerjisinin yaklaşık %10'unu temin eder duruma gelecek olan Rusya Federasyonu'nun elektrik üretimindeki payını daha da artırması, büyük bir ulusal güvenlik sorunu doğuracaktır. RF ile Sinop'ta NGS kurulmasına yönelik yapılan görüşmeler derhal sonlandırılmalıdır.

Ayrıca, Akkuyu NGS'de, RF'ye uygulanan ambargolar dolayısıyla başta belirlenmiş olan ekipman imalatçılarından temin edilemeyen ekipmanların başka kaynaklardan sağlanması yoluna gidilmiştir. Bu ekipmanların menşei, niteliği, yeterliliği ve kalitesi kamuya açıklanmalıdır. Nükleer santral bir an önce devreye girsin diye kritik bazı ekipmanların alelacele bulunabildiği yerlerden karşılanması çok büyük teknik sorunlara ve felaketlere yol açabilir. Akkuyu NGS'deki tüm işlemler saydam ve kamuya açık olmalıdır.

Tüm dünyada nükleer enerji santrallarının en pahalı ilk yatırım ve üretim maliyetine sahip olduğu bilinmektedir. Ayrıca herhangi bir savaş durumunda nükleer santralların bulunduğu ülke için büyük tehlike yarattığı Rusya-Ukrayna Savaşında tüm dünya tarafından görülmüştür. Nükleer enerji yerine alternatif kaynaklar Türkiye'de vardır ve daha düşük maliyetli ve tehlikesizdir. Bunlar güneş ve rüzgâr gibi doğal kaynaklardır. Bu olanaklar dururken nükleer enerji santrallarına bu şekilde yönelmek ülke için yapılacak en büyük yanlışların başında gelmektedir. Bu ısrarın nedenlerini anlamak mümkün değildir. İktidar, bu ısrarının nedenlerini kamuoyuna açıklamalı ve gerekliliğini bilimsel olarak kanıtlamalıdır.

Üstelik henüz dünyada işletmeye alınmış bir örneği bulunmayan, mevcut nükleer enerji santrallarından daha düşük güce sahip olmaları dışında teknolojik olarak hiçbir farkı olmayan, oran olarak yüksek güçlü santrallara göre daha fazla atık yakıt ve radyoaktif atık çıkaran, birim elektrik üretim maliyeti yüksek güçlü santrallardan daha fazla olan kısaca SMR (küçük modüler reaktörler) tip santrallara neden ilgi gösterildiği anlaşılır değildir. Eğer 100-200 MW gücünde santrallara gereksinim varsa bu santrallar doğal kaynaklar kullanılarak çok daha ucuza Türkiye'nin her yerinde kurulabilir.

YEŞİL HİDROJEN KONUSUNDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Yeşil hidrojen konusunda, teknoloji açısından gelişmiş ülkelerin pazarı ve onların plan ve programlarının sadece bir aktörü haline gelmemek için Ar-Ge çalışmalarının etkin hale getirilmesi, bu alanda teknolojik ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ve ekipman bileşenlerinin yerli imalatı konuları önem kazanmaktadır. Yeşil hidrojene ilişkin olarak uzun erimli bakış açısıyla planlanma yapılması, bu süreçte kamu kurum ve kuruluşlarının etkin olarak yer alması gerekli olup yeşil hidrojen üretiminde,

- yenilenebilir kaynaklardan elde edilen elektriğin ülke içinde üretken olarak kullanımını sekteye uğratmayacak,

- öncelikle sanayi dahil ülke içindeki karbondan arındırma uygulamalarına hizmet edecek bir strateji benimsenmelidir.

TÜKETİCİLERE GİZLİ ZAM

Tedbir 507.1'de "elektik ve doğalgazda maliyet bazlı fiyatlandırmaya geçileceği, belirli gelir seviyesinin altındaki tüketici gruplarının desteklenmesine devam edileceği" belirtilmektedir. Bu bildirimi yok sayan EPDK, "çok tüketen zengindir" kurgusuyla yılda 5.000 kWh'dan fazla elektrik tüketen kalabalık ailelerin ve ortak yararlandıkları hidrofor, kazan dairesi, merdiven ve kapı önü aydınlatmalarının elektrik tüketiminin sınırı geçmesi halinde çok katlı sosyal konutlarda oturanların belirli gelir seviyesinin altında olup olmadıklarına bakılmaksızın yüksek tarife üzerinden faturalandıracaktır.

DENİZ ÜSTÜ RES'LER

Tedbir 511.1'de en az bir adet deniz üstü rüzgâr santralı alanı belirleneceği belirtilmektedir. Deniz üstü rüzgâr santralları ülkemizin önemli enerji kaynaklarındandır. Ancak etütleri bilimsel yöntemlerle yapılmalı ve bu kaynaktan etkin şekilde yararlanılması hedeflenmelidir. Bu tür santrallar kamu denetiminde ve kamu tarafından yapılmalıdır.

SONUÇ

2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı, elektrik enerjisi açısından yeni bir şey söylemeyen, ülke gerçekleriyle örtüşmeyen, bugüne kadar uygulanan politikaların devam ettiği, enerji verimliliği gibi önemli bir konuyu göz ardı eden, nükleer santrallar gibi çok pahalı ve tehlikeli elektrik üretim tesislerini teşvik eden bir program görünümündedir.

Tüm dünyada enerjinin **karbonsuzlaşması politikaları** hız kazanmıştır. İklim değişikliğine karşı uygulamaya konan karbonsuzlaşma süreci de sorunsuz işlemeyecek; ekonomik, toplumsal ve ekolojik maliyetleri olacaktır. Uluslararası belgelerde bu sürece eşlik eden "adil dönüşüm" olgusunun içeriği ve ülkemizde nasıl yaşama geçirileceği de soru işaretlidir. Ar-Ge açısından yoğun olan bu dönüşüm sürecinde ülkelerin teknolojik ve sınai altyapılarının gelişkinliği önem kazanmaktadır. Dünyada bu açıdan gelişmiş olan ülkelerin bile uluslararası rekabette korumacılık önlemlerini öne çıkardıkları görülmektedir. Birden fazla

alanı ve kurumu ilgilendiren, uzun erimli bir bakış açısıyla ele alınması gereken enerjide dönüşüm politikalarının toplumsal yarar sağlaması için kamu kurum ve kuruluşlarının etkin olması ve kendi aralarında işbirliği yapması zorunludur. Bu süreç ekonomik, toplumsal ve ekolojik maliyetleri en aza indirgenecek biçimde yürütülmeli, kamu kaynakları en etkin şekilde kullanılmalıdır.

Buna karşılık, neoliberal politikaların siyasal, toplumsal, ekolojik ve insani açıdan iflas ettiği, yoksulluğu ve eşitsizliği artırdığı artık tüm dünyada görülmektedir. Neoliberal politikaların hâkim olduğu süreçte ülkemiz bugüne kadar kazanılan kamu varlıklarının heba edilmesi, kamu yönetiminin ve kurumlarının geriletilmesi, sosyal adaletin tamamen geri plana itilmesi, halkın geçim koşullarının, sosyal güvenlik uygulamalarının zayıflatılması gibi sonuçlarla karşı karşıya kalmıştır. Bu olumsuz koşullar altında, teknolojik-sınai altyapının gelişkinliği ile kamu müdahalesi ve aynı zamanda önemli finansman gerektiren, hakkaniyetli bir dönüşümün nasıl gerçekleşeceği önemli bir mesele olarak durmaktadır. Yine bu süreçte maliyetlerin artmaması için kamu kaynaklarının yerinde ve etkin kullanılması zorunludur.

Küresel düzeyde yaşanan sorunların karşısında enerji konusu, gıda-beslenme ihtiyacının karşılanması ve su kaynaklarının yeterliliğiyle tümleşik olarak ele alınmak zorundadır. Ülkemizde ise yürütülmekte olan yanlış politika ve uygulamalar sonucunda enerji ve madencilik ekolojik tahribatın önemli nedenleri haline gelmiştir.

Bugüne kadarki piyasacı uygulamaların gösterdiği üzere, planlamayı göz ardı eden "bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler" anlayışıyla enerjide dönüşüm sürecinin ekonomik, toplumsal ve ekolojik maliyetlerinin daha da artması ve bu maliyetlerin halk kesimlerinin sırtına yüklenmesi kaçınılmaz olacaktır. Nitekim, temiz enerji olarak öne çıkan (küçük hidrolikler, jeotermal, güneş ve rüzgâr gibi) enerji yatırımları ve uygulamaları ile yer seçimlerinin planlama dahilinde yapılmamasının tarım arazileri, ormanlar, su kaynakları ve özellikle yerel halkın yaşam alanları üzerinde yarattığı/yaratacağı tahribat göz ardı edilemez.

I- MADENCİLİK

Enerjide karbonsuzlaşma hedef ve uygulamaları sonucunda gündeme gelen teknolojik değişiklikler, aynı zamanda dünyada madenlere ve malzemeye olan talebi artıran bir dönüşümü işaret etmektedir. Söz konusu süreçte, ülkeler tarafından küresel tedarik zincirlerinin güvenilirliği, ithalat bağımlılığı gibi konular dikkate alınarak kritik ve stratejik madenler konusunda politikalar geliştirilmektedir. Bu durum, ülkemizde toplumun ortak varlıkları olan madenlerin arama ve işletilmesinde toplum yararının, çevrenin ve insanların yaşam alanlarının korunmasını dikkate alan kamucu politika ve uygulamaların yaşama geçirilmesinin önemini artırmaktadır.

GENEL

AKP iktidarı döneminde yapılan kuralsız ve denetimsiz özelleştirmeler nedeniyle artan çevre felaketleri ve iş cinayetleri sonucunda toplumun madenciliğe bakış açısı olumsuz şekilde değişmiştir. Madenciliğe rant kapısı gözüyle bakan yandaş

firmalara karşı yöre halkı savunmasız bırakılmış; siyasal iktidar, verdiği acele kamulaştırma kararları, ÇED ve yargı süreçlerindeki uygulamalarıyla hakları gaspedilen halkın değil, yandaş firmaların yanında yer almıştır.

Anayasanın 168. maddesi şöyledir: "*Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için gerçek ve tüzelkişilere devredebilir.*" Anayasa metninden açıkça görüldüğü gibi madenlerin aranması ve işletilmesinin öncelikle devlet tarafından yapılması anayasal bir zorunluluk, bunun özel sektöre devri ise istisnai bir durumdur. Bu Anayasa hükmü yürürlükteyken AKP iktidarı tarafından yapılan özelleştirmelerle bu konuda çalışan TKİ, TTK, EÜAŞ, ETİMADEN gibi kamu kurumlarının işlevsizleştirilmesi, en hafif deyimle Anayasa ihlalidir.

Ülkemizin maden üretimine gereksinimi olduğu bir gerçektir. Bu nedenle madenciliğin Anayasa hükmüne uygun biçimde, gerçekten kamucu bir anlayışla yeniden ele alınması zorunludur. Bunun için de mevzuatın buna uygun şekilde yeniden hazırlanması; üretici, düzenleyici ve denetleyici kamu kurum ve kuruluşlarının anayasal görevlerini eksiksiz yapacak şekilde yeniden yapılandırılması; gerekli araç-gereç ve insan kaynağının temin edilmesi gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen politika değişikliğinin yanı sıra toplumun madenciliğe bakış açısını değiştirmek için topluma madenciliğin önemi ve gerekliliği anlatılmalı, yöre halkına uygulanacak projeler hakkında doğru ve şeffaf bilgilendirme yapılmalı, projenin yürütümünde ve sonrasında yöre halkı ve toplumun yaşam kalitelerinin artacağı konusunda güven oluşturulmalı, en kapsamlı çevresel önlemlerin alındığı, evrensel iş güvenliği standartlarının en katı şekilde uygulanacağı konusunda yöre halkına, topluma ve çalışanlara güvence verilmelidir.

2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında "Madencilik" başlığı altında "Madencilik ile İlgili Temel Göstergeler" tablosunda Madenciliğin GSYH içindeki payının 2021 yılında %1,3, 2022 yılında %1,4, 2023 yılında %1 ve 2024 yılı Ocak-Temmuz dönemi için %1,2 olduğu; "Hedefler" başlığı altındaki tabloda da 2025 hedefinin %1,5 olduğu belirtilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın çalışma programlarının bulunduğu İnternet sayfasında yer alan 2003 yılı çalışma programının açıklandığı "2001-2005 yıllarını kapsayan 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı"nda madenciliğin ülke ekonomisindeki yeri anlatılırken *"2001 yılı verilerine göre madencilik sektörü GSYİH içinde yüzde 1,2, ihracatta yüzde 1,1 ve yatırımlarda yüzde 1,3 paya sahiptir"* denmektedir.

Kendileri tarafından hazırlanan bu belgeler göstermektedir ki programda yazılan süslü ve içi boş cümlelere, AKP döneminde yapılan çok sayıda özelleştirme ve kaynak transferine karşın madencilik sektöründe 2001-2024 dönemleri arasında kayda değer bir gelişme sağlanamamıştır.

POLİTİKA VE TEDBİRLER

2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında "Madencilik" başlığı altında yer verilen politika ve tedbirlerle ilgili görüşlerimiz aşağıda sıralanmıştır.

Tedbir 595.2. *Tüm tabii kaynak yönetim sistemlerinin birbiriyle uyumlu bir kurumsal yapılanmaya kavuşturulmasını teminen orman, su, maden, jeotermal, petrol ve doğalgaz gibi tabii kaynak alanlarında izin süreçlerinin tek elden yönetilebilmesi ve bürokratik süreçlerin azaltılması için üst düzeyde kurumsal mekanizma oluşturulması sağlanacaktır.*

Görüş: Madencilik sektörünü rant ve kaynak transferi aracı olarak gören siyasal iktidar, 23 yıllık iktidarı süresince belirttiği kurumsal mekanizmayı oluşturamadığını itiraf etmiştir.

Tedbir 596.2. *Jeotermal kaynaklarımızın aranması ve işletilmesine yönelik faaliyetler artırılacaktır.*

Yürütülecek Faaliyetler: *1) Jeotermal kaynak aramaları kapsamında 14.500 metre sondaj yapılacaktır.*

Görüş: Jeotermal Kanunuyla jeotermal kaynakların özel sektörün arama ve işletmesine açılması ve jeotermal kaynaklardan elektrik üretiminin yüksek alım fiyatlarıyla desteklenmesi sonucunda jeotermal elektrik santrallarının sayısı hızla artmış ve 1.691 MW kurulu güce ulaşılmıştır. Ancak jeotermal kaynakların özel sektör firmaları tarafından vahşi bir şekilde işletilmeleri birçok çevre sorununa yol açmış, yöre halkının haklı tepkisine neden olmuştur. Bu anlayışla jeotermal kaynaklardan halkın çıkarına bir sonuç elde edilmesi mümkün değildir.

Jeotermal kaynakların değerlendirilmesi konusunda kamu yararına politika değişikliği yapılmalı, düşük ve orta sıcaklıklı sahaların doğrudan kullanımı için yerel yönetimleri destekleyecek mekanizmalar kurulmalı ve bu sahaların yöre halkının yararına olacak şekilde konut ısıtma, jeotermal sera, kaplıca, sebze-meyve kurutma gibi alanlarda kullanımı sağlanmalıdır.

Tedbir 597.1. *Çevre ve iş güvenliği mevzuatına uyum bilinci artırılacaktır.* ***Sorumlu/İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:*** *Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (S), MAPEG.* ***Yürütülecek Faaliyetler:*** *1) Çevre ve iş güvenliği alanında gerekli bilincin oluşturulmasına yönelik 200 kişiye eğitim verilecektir.*

Görüş: Her yıl yüzlerce çalışanın yaşamını yitirdiği madencilik sektöründe sınırlı sayıda ETKB ve MAPEG çalışanına eğitim verilmesiyle iş güvenliği sorununun giderileceğini öngörmek madencilikte iş güvenliğinin ne kadar hafife alındığının göstergesidir. Madencilik mevzuatına göre iş güvenliği konusunda tek yetkili ve sorumlu kamu kurumu olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na (ki Soma faciası sonrasında 2015 yılında çıkarılan 6592 sayılı yasayla ETKB ve MİGEM'in iş güvenliği yönündeki sorumluluğu kaldırılarak bu konudaki bütün yetki ve sorumluluk Çalışma Bakanlığı'na geçmiştir) görev verilmemesi, siyasal iktidarın 23 yıllık iktidarına karşın bu konudaki gerçek muhatabın kim olduğunu bilmediğini göstermesi açısından ibretlik bir durumdur.

Tedbir 598.2. *Yatırım güvencesini sağlamaya yönelik izin süreçleri basitleştirilerek yatırım süreçleri hızlandırılacak ve yatırımcı üzerindeki idari ve mali yükler azaltılacaktır.*

Görüş: Tedbirdeki ifadeden "yatırımcı" adı altında yandaşlara kaynak aktarmaya devam edileceği, kuralsız ve denetimsiz özelleştirme uygulamasının artarak sürdürüleceği anlaşılmaktadır. Siyasal iktidar, yatırım süreçlerinin hızlandırılması bahanesiyle acele kamulaştırma kararları alarak halkın mülkiyet ve temiz çevrede yaşama haklarını hiçe saymakta, ÇED ve yargı süreçlerinde yandaş firmalarının yanında yer alarak yöre halkını çaresiz bırakmakta, uyguladığı rant ve talan politikasıyla sektörün imajını olumsuz yönde değiştirmektedir.

Tedbir 599.1. *Stratejik ve kritik madenlerin güvenli teminine yönelik yol haritası hazırlanacaktır.*

Yürütülecek Faaliyetler: *1) Türkiye Kritik ve Stratejik Hammaddeler Stratejisi tamamlanacaktır.*

Görüş: Bir önceki yılın programında kritik ve stratejik mineraller raporunun ve mevzuatının hazırlanacağı yer almasına karşın bu çalışmaların yapılmadığı, ulusal öncelikler dikkate alınarak kritik ve stratejik minerallerin belirlenmediği, bu konuda kayda değer bir çalışmanın yürütülmediği anlaşılmaktadır. Bu durum, siyasal iktidarın konuya yeterli önemi vermediğini göstermektedir.

Tedbir 600.1. *Sektördeki firmaların teknik ve mali yapılarının güçlendirilmesine yönelik tedbirler alınacaktır.*

Görüş: Madencilik sektöründe faaliyet gösteren kamu kurumları teknik ve mali açıdan süratle güç yitirirken özel sektör firmalarının güçlendirileceğini beyan etmek, siyasal iktidarın madencilik sektörüne bakış açısının düzeyini göstermesi açısından önemlidir.

Tedbir 600.2. *Ülkemizin kritik ve stratejik mineraller listesinde yer alacak olan maden ruhsatlarının alınmasında yeterli mali imkânlara ve teknik kapasiteye sahip olma şartı getirilmesi yönünde mevzuat değişikliği yapılacaktır.*

Görüş: AKP iktidarı, sektörde geçmişi olmayan yandaş firmalara kamu ihaleleri vererek bunları madencilik sektörüne sokmuş, teşvik ve kaynak transferleriyle bunları ihya etmiş, bu ihya sürecinde teknik ve mali kriterleri dikkate almamıştır. Madencilik sektöründe yaşanan iş cinayetlerinin nedenlerinden biri de budur. Siyasal iktidar madencilik sektörünü rant aracı olarak gördüğünden, tedbir metninden anlaşıldığı kadarıyla diğer madenlerdeki yandaş kayırma sistemini kritik minerallerde de devam ettirmek istemektedir.

Madenlerin yeterli mali ve teknik kapasiteye sahip kurumlar tarafından, kamucu bir anlayışla işletilmesi oldukça önemlidir. Bu yüzden madenlerin devlet tarafından aranması, üretilmesi ve işletilmesi yaşamsal öneme sahiptir.

Tedbir 601.1. *Maden ruhsat sahalarının ihalelerinde katma değeri yüksek ara ve uç ürün üretimine yönelik tesis kurulum şartı uygulaması yaygınlaştırılacaktır.*

Görüş: Üretilen madenlerden katma değeri yüksek ara ve uç ürün elde edilmesine ilişkin tesisleşme maden üretimi kadar önemli bir husustur. Bir önceki yorumda belirtildiği gibi siyasal iktidar bu gerçekleri çarpıtarak madenleri özel sektöre kaynak transferinin bir aracı haline getirmektedir. Bu tedbirde de ihya edilmiş yandaş firmaları koruma amacı vardır.

Bir kez daha diyoruz ki madenlerin aranması, üretilmesi ve tesiste uç ürün haline getirilmesi görevi devlete aittir. Halkın ortak malı ve uygarlığın hammaddesi olan maden varlığını süslü sözler ve çarpıtılmış gerekçelerle bir avuç yandaş firmaya veya uluslararası sermaye gruplarına peşkeş çekmeye kimsenin hakkı yoktur.

Tedbir 602.1. *Enerji ve sanayi sektörlerinin hammadde ihtiyacını karşılamak üzere yurtiçi ve yurtdışındaki arama faaliyetleri artırılacaktır.*

Görüş: Yurtiçi maden potansiyeli konusunda yeterli arama çalışmaları yapılmamışken yurtdışında arama yapılacağının beyan edilmesinin mantıklı bir açıklaması yoktur.

Tedbir 602.3. *Ülkeler ve ülke grupları tarafından belirlenen stratejik ve kritik hammaddeler ile nadir toprak elementlerinin aranması ve araştırılmasına yönelik projeler geliştirilecektir.* ***Yürütülecek Faaliyetler:*** *1) Öncelikli madenlerin yurtdışında aranmasına yönelik iki proje oluşturulacaktır.*

Görüş: Ülkemizdeki stratejik ve kritik minerallerin listesi bile yapılmamışken başka ülke ve ülke gruplarında arama ve proje yapılacağını beyan etmek ulusal kaynak israfından başka bir anlam taşımamaktadır.

SONUÇ

Sonuç olarak TMMOB ve bağlı meslek odaları, bugüne kadar olduğu gibi enerji ve madencilik alanında kamu kaynaklarının ve kamu varlıklarının toplum yararına etkin şekilde kullanılması, çevreye ve halkın yaşam alanlarına verilecek zararların önlenmesi, enerjideki dönüşüm sürecinin ve yapılacak yatırımların maliyetlerinin yoksullaşan halk kesimlerinin üzerine yüklenmemesi ve yeni mağduriyetler oluşturulmaması yönündeki konuların takipçisi olmaya devam edecektir.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Enerji Çalışma Grubu

- 2 -

İKLİM KANUNU TEKLİFİ ÜZERİNE TMMOB GÖRÜŞÜ: HAZIRLANAN İKLİM KANUNU TEKLİFİNDE İKLİME YER YOK!

18.03.2025

TBMM Çevre Komisyonu'nda kabul edilen "İklim Kanunu Teklifi"nin Meslek odaları ve ilgili uzmanlık alanlarının görüşleri alınmadan hazırlanması üzerine; TMMOB, 18 Mart 2025 tarihinde "İklim Kanunu Teklifi Üzerine TMMOB Görüşü"nü yayımladı.

HAZIRLANAN İKLİM KANUNU TEKLİFİNDE İKLİME YER YOK!

TBMM'ye sunulan ve 26 Şubat 2025 tarihinde TBMM Çevre Komisyonu'nda kabul edilen İklim Kanunu Teklifi, bilimsel olarak ele alınması gereken konulara ilişkin gerekli verileri içermeyen ve kamu yararını dışlayan bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Meslek odaları ve ilgili uzmanlık alanlarının görüşleri alınmadan hazırlanan bu teklifin, uluslararası ve yerli sermaye gruplarının önceliklerine göre şekillendirildiği görülmektedir.

Amaç, İklim Politikası Geliştirmek Değil Karbon Ticaretini Hayata Geçirmek

Teklif incelendiğinde, karbon ticareti, yeşil büyüme ve net sıfır emisyon gibi kavramlar üzerinden kurgulandığı anlaşılmaktadır. Ancak iklim değişikliği ile ilgili atmosferik olaylara yönelik somut, yapısal ve kamucu düzenlemeler içermemektedir. Net sıfır emisyon kavramı, gelişmiş ülkelerin küresel emisyon azaltım politikalarını belirlerken, gelişmekte olan ülkeleri finansal mekanizmalar aracılığıyla sermaye piyasalarına entegre etme aracı olarak kullanılmaktadır. Ülkemiz, bu sistem içerisinde karbon ticaretine dayalı bir modele yönlendirilmektedir.

Emisyonların gerçek anlamda azaltılması yerine, karbon kredileri üzerinden ticari bir yapı oluşturulmakta ve bu sistem, belirli finansal araçlar aracılığıyla şirketlere esneklik tanımaktadır.

Sera Gazı Salımlarının Azaltılmasına, Vahşi Madencilik Faaliyetlerine Yönelik Bir Hamle Yok!

Teklif kapsamında oluşturulan Emisyon Ticaret Sistemi, sanayi ve sermaye gruplarına belirli sınırlar dahilinde emisyon yapma hakkı tanımakta, böylece

çevresel etkilerin azaltılması hedeflenmek yerine, karbon ticaretine dayalı bir piyasa mekanizması oluşturulmaktadır. 1990'lı yıllarda "kirleten öder" ilkesi nasıl "parası olan kirletebilir" anlayışına evrildiyse, bu teklif de benzer bir piyasa mekanizmasını içermektedir.

Kanun teklifinde madencilik, fosil yakıt üretimi ve sanayiden kaynaklanan ekolojik tahribatın azaltılmasına yönelik herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Avrupa Birliği'nin "Yeşil Mutabakat" çerçevesindeki politikalarına uyumlulaşma hedeflenirken, doğa ve kamu yararına yönelik etkin bir düzenleme getirilmemekte; aksine, karbon ticaretine dayalı bir finansal sistem öngörülmektedir.

Kentleşme Politikaları Afetlerin Temel Nedenidir

Teklifte kentleşme politikalarının iklim değişikliği bağlamında ele alındığı ifade edilse de, kentlerde yaşanan afetlerin temel nedeninin plansız kentleşme ve doğa tahribatı olduğu gerçeği göz ardı edilmektedir. Verimli tarım arazilerinin ve dere yataklarının yapılaşmaya açılması, yeşil alanların daraltılması ve altyapı planlamalarının meteorolojik veriler dikkate alınmadan yapılması, doğal olayların afete dönüşme riskini artırmaktadır.

Tarım Politikaları Küçük Üreticiler Aleyhine Düzenlenmiştir

Teklifte yer alan "iklim değişikliğine dirençli ürünlerin yetiştirilmesi" yönündeki ifadeler, tarım sektöründe büyük ölçekli tarım şirketlerinin teşvik edilmesine yol açmaktadır. Bu durum, küçük üreticilerin tarımsal üretim yapmasını engelleyerek, geleneksel ve sürdürülebilir tarımsal üretim biçimlerini ortadan kaldıracaktır. Ülke tarımı büyük ölçekli işletmelerin tekelleşmesine açılacaktır.

Piyasa Mekanizmalarına Dayalı, Etkisiz Bir Düzenleme

Teklifin sera gazı salımlarını azaltmaya yönelik etkin önlemler içermediği, çevresel koruma yaklaşımı yerine emisyon ticaretine dayalı piyasa mekanizmalarını ön plana çıkardığı görülmektedir. Kanun teklifi, adında iklim kavramını barındırmasına rağmen, iklim değişikliği ile mücadeleye dair bütüncül ve bilimsel bir yaklaşım sunmamaktadır.

Enerji ve sanayi politikalarının kamu yararı gözeten, bilimsel ve planlı bir çerçevede ele alınmadığı sürece, doğanın ve toplumun korunması mümkün olmayacaktır. Bu teklif, iklim değişikliği ile mücadele adı altında, küresel sermaye çevrelerinin taleplerine uygun bir ekonomik düzenleme niteliği taşımaktadır.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İKLİM KANUNU TEKLİFİ ÜZERİNE TMMOB GÖRÜŞÜ

1- GİRİŞ

Meslek odalarının, çevreyle ilgili çalışma yapan kişi ve kuruluşların görüşlerine başvurulmadan, kamuoyunda tartışılmadan hazırlanan İklim Kanunu Teklifi iktidar milletvekilleri tarafından geçtiğimiz günlerde, TBMM'ye sunulmuştu. Teklif, jet hızıyla gündeme alındı ve 26 Şubat 2025 tarihinde TBMM Çevre Komisyonu'nda kabul edildi.

İklim Kanunu Teklifi içeriğinin son yıllarda meteorolojik olaylara bağlı olarak yaşanan afetler ve iklim değişimi ile ilgili olduğu öne sürülse de tasarının gerekçesi ve kamuoyuna tanıtımı yapılan içerikleri bilimsel gerçeklikle örtüşmemektedir.

Tasarı, iklimle ilgili sağlıklı bir değerlendirme yapabilmek için gereken meteorolojik veri ve istatistikleri dikkate almamaktadır. Meteorolojik olayların afete dönüşmesindeki artışın asıl nedeni, arazi rantına endeksli kent planları ile inşaat planları, projeleri ve uygulamalarında meteorolojik olaylar dikkate alınmayarak gerçekleştirilen arazi kullanımı ve sermaye odaklı faaliyetlerdir. İklim, meteorolojik olayların istatistiksel bir bütünüdür ve iklim ile ilgili tartışmalara yaklaşımda yaşanan meteorolojik olayların gerçekleşme değerleri ve olasılıkları dikkate alınmalıdır.

Bu yaklaşım dikkate alınmadığında ortada yalnızca, mevcut tasarıda olduğu gibi, bilimsel gerçeklerden uzak, yurttaş, toplum ve kamu yararı ilkesini dışlayan, uluslararası ve yerli sermaye gruplarının çıkarları doğrultusunda hazırlanmış bir manzume kalmaktadır.

2- TEKLİFİN EKONOMİK KAPSAMI

Teklifin içeriği incelendiğinde karşımıza iklimden, kamu yararından, çevre ve ekolojiden ziyade bir ticaret modeli çıkmaktadır. Tasarının Karbon Ticaret Sistemi, yeşil büyüme, karbon kredileri ve özellikle net sıfır emisyon gibi kavramlar çerçevesinde şekillendirilmiş olduğu görülmektedir. Temelini Kyoto Protokolünden alan emisyon ticareti sistemi emisyonların "reel" olarak azaltılması yerine şirketlere tanınan esneklik mekanizmalarındandır.

Gerekçesi incelendiğinde ise meteorolojik olaylara bağlı yaşanan tüm sorunların iklim değişimine bağlandığı, bu sorunların "net sıfır" hedefi ile çözüme kavuşturulacağı öngörülmektedir.

Net sıfır emisyon (salım) kavramı, gelişmiş kapitalist ülkelerin karbon azaltımına yönelik politikalarının bir parçasıdır. Bu kavram, gelişmekte olan ülkelere sağlanacak finansmanın belirlenmesinde bir araç olarak kullanılmaktadır. Aynı zamanda, diğer ülkelerin ekonomilerinin belirli sermaye gruplarına açılmasını teşvik eden bir mekanizma işlevi görmektedir.

Bu hedef, fosil yakıt kullanımının azaltılması, karbon salımlarının orman gibi doğal yutak alanları veya karbon yakalama ve depolama yöntemleri gibi teknolojik yöntemlerle dengelenmesi prensibine dayanır. Net sıfır kavramı, enerji-sanayi ve diğer ekonomik faaliyetlerden kaynaklanan sera gazı emisyonları ile teknolojik yöntemler de kullanılarak tutulan gazların denkleştirilmesi anlamına gelmektedir. "Net sıfır" ve "yeşil büyüme" kavramları çerçevesinde dünyada araştırma-geliştirme çalışmaları sürerken bu alanlarda faaliyet gösteren şirketlerin ve sektörlerin gelişmesi de hız kazanmıştır. Salımları azaltmak için gereken yüksek maliyetli yatırımları yapmaktan kaçınan şirketler ve azaltmayan işletmeler ise karbon kredileri satın alarak net sıfır hedeflerine ulaşmayı amaçlar. Yani atmosferi ticari bir yapı olarak ele alan bu yaklaşım, karbon piyasaları üzerinden yeni finansal mekanizmalar önermektedir.

Bu ticari önermenin dayanak noktası olan net sıfır salım kavramı çıkarıldığında, tasarıda iklime yönelik hiçbir önerme kalmadığı açıkça ortadadır.

İklim kanunu teklifi, "döngüsel ekonomi" ve "sıfır atık" gibi kavramları kullanarak sermaye odaklı politikaları yeşil bir söylemle meşrulaştırırken, madencilik, fosil yakıtlar ve diğer ekstraktif sektörlerdeki yıkıcı üretim biçimlerini hafifletmeye yönelik herhangi bir düzenleme içermemektedir. Bu durum, doğanın ve toplumun yalnızca ekonomik bir değer olarak ele alındığını ve yönetildiğini açıkça ortaya koymaktadır. Yaşamın her alanında her şeyin metalaştırıldığı bir düzende, şimdi de soluduğumuz hava bu sürece dahil edilmektedir.

Teklifte "adil geçiş" gibi kavramlara yer verilse de uygulama düzeyinde bu ifadeler neoliberal piyasa düzeninin çıkarlarını koruyan mekanizmalarla iç içe geçmiş durumdadır.

3- SERA GAZLARI YÖNÜNDEN YAKLAŞIM

Sera gazları yönünden yaklaştığımızda, atmosfere salınan tüm sera gazlarının azaltılmasının acil bir durum olduğunu söylemek hatalı olmayacaktır. Atmosfere yayılan her türlü kirletici gaz ve partikül maddenin yasal sınır değerler çerçevesinde düşürülmesi ve mümkünse bu sınırların da altına inilmesini sağlayacak önlemler geliştirilmelidir.

Son yıllarda, meteorolojik olaylara bağlı afetlerin doğrudan iklim değişikliğiyle ilişkilendirildiği yönündeki açıklamalar medya gündeminde geniş yer bulurken, afetlerin asıl nedenlerine dair bilimsel değerlendirmeler kamuoyuna yeterince yansıtılmamaktadır.

Özellikle arazi kullanımındaki değişiklikler, nüfus yoğunluğu ve hareketliliği, kentleşme politikaları ve yerleşim yerlerinin fiziki konumu, sel ve taşkınların etkilerinin artışı, tarımsal üretimde yaşanan değişimler, orman alanlarının azalması ve yangınların çıkış nedenleri, su kaynakları ve akış alanlarının doğal

süreçlerindeki değişimler, ulaşım yapılarının inşasında meteorolojik koşulların göz ardı edilmesi gibi konuların dikkatle, kamucu ve bilimsel bir anlayışla incelenmesi gereklidir.

Bu noktada temel olarak anlaşılması gereken salımların azaltılmasının, doğanın korunması ve tüm canlıların yaşamını sürdürebilmesi için kaçınılmaz bir gereklilik olduğudur. Bu doğrultuda, salım seviyelerinin düşürülmesi için özel çaba gösterilmelidir. Ancak şu kritik soru gündeme gelmektedir: Mevcut mevzuatta salımları azaltmaya yönelik düzenlemeler bulunmasına rağmen, neden bu düzenlemeler tam anlamıyla hayata geçirilememektedir?

4- İKLİM KANUNU VE İKLİM İLİŞKİSİ

Kanun teklifi, iklim değişikliğine yol açan kapitalist üretim süreçlerinin emek ve enerji yoğun aşamalarından biri olan madencilik ve fosil yakıt üretiminin azaltılmasına yönelik herhangi bir düzenleme içermemektedir. Bunun yerine, emeğin ve doğal kaynakların korunmasına dair kapsamlı bir çerçeve sunmaksızın, mevcut sömürü ve ekolojik tahribatın sürdürülmesine olanak tanımakta ve Avrupa Birliği'nin "Yeşil Yeni Düzen" politikaları doğrultusunda sermaye için alternatif bir alan yaratmayı hedeflemektedir. Yaşanan çevre sorunları açısından mevcut kanunlar incelendiğinde, çevrenin korunması ve geliştirilmesi bakımından var olan düzenlemelerin bile yeterince uygulanmadığı görülecektir.

Özellikle, teklifin merkezinde yer alan Emisyon Ticaret Sistemi, sanayi ve sermaye kesimine belirli sınırlar dahilinde salım yapma hakkı tanıyarak, çevresel yıkımın piyasa mekanizmalarına entegre edilmesine neden olmaktadır. Bu durum, iklim değişikliğiyle mücadelede piyasa odaklı bir yaklaşımın benimsendiğini ve doğanın korunması yerine finansallaştırılmasının ön plana çıkarıldığını göstermektedir. Bu uygulamanın bir benzeri 1990'lı yıllarda çevre ile ilgili ilk düzenlemelerde "kirleten öder" sloganı ile gündeme getirilmiş ve bu slogan "parası olan kirletebilir" olarak algılanmıştı.

"Yeşil" programlar, bu tasarı üzerinden farklı sermaye bloklarını çevresinde toplayabilecek esneklik ve manevra alanlarına sahip olup, iklim politikalarının yalnızca sermaye birikim süreçlerine entegre edilmesini kolaylaştırmaktadır.

5- GENEL ÇERÇEVE

Teklifin "Emisyon Ticaret Sistemi" ile neoliberal politikaların uygulama ve düzenlemelerine bir uyumluluk çalışması olarak ele alınabilmesi mümkündür. Türkiye'nin en büyük ihracat kanalı olan Avrupa Birliği'nin "Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması" ile bir uyum hedeflenmiştir.

Tasarı gerekçesinde, meteorolojik olaylara bağlı yaşanan tüm sorunlar iklim değişimine bağlanarak, sorunların hiç de gerçekçi olmayan "net sıfır" hedefi ile çözüleceği gibi büyük bir yanlışa dayalı yaklaşım sunulmaktadır.

İklim değişimi bir gerçekliktir. Ancak esas amacı sera gazları ticaretinin kurumsal yapısını ve kurallarının çerçevesini oluşturmak olan bir düzenlemenin adının İklim Kanunu olarak belirlenmesi kabul edilemez.

Bu kanun tasarısının özü, salımları ticari bir düzleme alana çekmekte ve bir ticari sistem önermektedir. Tasarının, uygulanmasında ülkemizin sınai durumu ile sektörlerin durumları ve etkileri çalışılarak katkılarının ya da zararlarının neler olacağının belirlenmesi gerekir. Ortaya konan ticari yaklaşım ile hangi üretim sorunları ile karşılaşacağımız ise belirli değildir. Ayrıca bu kanun tasarısı, doğal kaynakların korunması gibi bir hedefi sadece gerekçesinde belirtmektedir. Kanun tasarısı içerisinde doğal alanların korunmasına dair bir önerme söz konusu değildir. Kaldı ki kanun tasarısının önemli bir kısmını oluşturan koruma, geliştirme, ilkeler gibi kısımlar diğer kanunların kısmî tekrarı şeklindedir.

Enerji ve Sanayi

Enerji üretimi ve kullanımı toplum ve toplum yararı için kamu hizmeti anlayışı ile kamu eliyle yapılmalıdır. Toplum yararını gözeten enerji politika ve uygulamaları; çağdaş toplumlarda tüm yurttaşların ve toplumun ortak gereksinimleri olan eğitim, sağlık, ulaşım, adalet, iletişim, kültürel ve sportif hizmetlerinin, güvenli çalışma ve yaşam koşulları, beslenme, uygun barınma ihtiyaçlarının ve tüm bu hizmet ve faaliyetlerin ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde toplam ekonomik faaliyetlerin gereksineceği miktar ve nitelikte enerjinin; toplum yararını gözeten demokratik, katılımcı kamusal planlama kapsamında, kamu hizmeti olarak, doğal ve toplumsal çevreye olumsuz etkileri asgari düzeyde tutularak ve azami ölçüde yenilenebilir kaynaklara dayalı, etkin ve verimli olarak teminini, iletimini ve dağıtımını amaçlar.

Türkiye'nin enerji ve sanayi politikaları, kapitalist üretim biçiminin doğaya ve emeğe yönelik sömürü mantığına dayalı olarak örgütlenmektedir. Ekolojik yıkımı derinleştiren, enerji kaynaklarını şirketlerin denetimine teslim eden bu anlayışın iklime ilişkin kamu yararını gözeten bir tasarı hazırlamasını beklemek de doğru olmayacaktır.

Enerji, sanayi ve kentleşme politikaları piyasacı bir mantıkla sürdürüldükçe; doğayı ve toplumu koruyan bir enerji politikası mümkün olmayacaktır. Kamu yararı ve ekolojinin korunması, enerji sektörünün kamulaştırılması ve demokratik enerji programının hayata geçirilmesi ile mümkündür. Piyasaya bırakılmış enerji yönetimi, enerji verimliliğini sağlamak yerine enerji krizlerini ve yoksulluğunu derinleştirecektir.

Kentleşme

Kentleşme, doğası gereği doğal alanları dönüştürdüğü için bölgenin meteorolojik olaylar üzerindeki etkilerini de değiştirmektedir. Kentleşme bir plan kapsamında

ve planlarda meteorolojik parametreler dikkate alınmadan yapıldığı sürece, olağan meteorolojik olayların kent çapında afetlere dönüşmesi kaçınılmaz olmaktadır.

Kentlerde meteorolojik parametrelere bağlı yaşanan sorunlar iklim değişimine bağlanarak "iklim değişimine dirençli kentler" yaklaşımı ortaya konmaktadır. Yaşanan sorunların kök nedenleri bilinmesine rağmen, bu kavramın aslında kentlerin mevcut sorunlarını gizlemek amacıyla ortaya atıldığı anlaşılmaktadır. Geçmişten beri ölçülen, gerçekleşeceği öngörülen ve hatta uç değerlerde olmayan meteorolojik olaylara direnemeyen kentlerin, değişen iklim koşullarına nasıl dirençli hale getirileceği sorusu ise yanıtsız kalmaktadır.

Günümüzde kentleşme politikaları, verimli tarım alanlarına ve dere yataklarına yerleşim alanlarının inşa edilmesi, en önemli karbon yutakları olan yeşil alanların daraltılması ve yeni yerleşim bölgelerinin kuralsız şekilde gelişmesi gibi sorunlarla devam etmektedir. Bu durum göz önüne alındığında, küresel iklim modellerinin kentlerin karşı karşıya olduğu sorunlara etkili bir çözüm sunamayacağı açıktır.

Tarım

Kanun teklifinde yer alan bir diğer kritik madde, tarım sektöründe gıda egemenliğini daha da zayıflatma riski taşımaktadır. Söz konusu maddede, "İklim değişikliğinin etkilerinin doğrudan gözlemlendiği alanlardan biri de tarım sektörüdür. Bu bağlamda, iklim değişikliğine dirençli ürünlerin yetiştirilmesine ilişkin politikaların üretilmesi ve gıda güvenliğinin sağlanması uyum faaliyetlerinin en önemli araçlarındandır." şeklinde bir ifade yer almaktadır.

Bu yaklaşım, geçtiğimiz yıl yürürlüğe giren tarımda planlama yönetmelikleriyle paralellik göstermekte ve monokültür şirket tarımını teşvik eden bir yönelim ortaya koymaktadır. Böylece, küçük çiftçiler ve yoksul köylülük, büyük tarım şirketlerinin çıkarlarına uygun üretim modellerine zorlanmakta; geleneksel ve sürdürülebilir tarımsal üretim biçimleri giderek marjinalleştirilmektedir. Bu durum, tarım politikalarının ekolojik ve sosyal adaleti gözetmeyen sermaye merkezli bir yaklaşıma göre şekillendiğini göstermektedir.

Bölgesel Dinamikler ve Sermaye

Yasa teklifinin gündeme geldiği dönem incelendiğinde, küresel eğilimlere paralel olarak, makbul sermaye ile otoriter rejimler arasındaki uyum dikkat çekici hale gelmektedir. Yeni "yeşil" sömürgecilik alanları, nadir toprak elementleri ve kritik minerallerin bulunduğu ülkelerde askeri müdahaleler ve iç savaşlarla şekillenirken, bu süreç sermaye birikim rejimlerinin dönüşümüne hizmet etmektedir.

Bölgesel dinamikler açısından değerlendirildiğinde, Suriye'de cihatçı gruplar eliyle inşa edilmeye çalışılan yeni rejim ile İsrail'in soykırım politikaları sonucunda genişleyen etki alanı, Türkiye'deki sermaye çevreleri açısından bu uyumu daha da pekiştiren gelişmeler olarak öne çıkmaktadır. Burada temel mesele, söz konusu dönüşüm sürecinde paylaşımın nasıl şekilleneceğidir.

6- SONUÇ

Kanun teklifi, çevresel sorunların yalnızca teknolojik veya idari müdahalelerle çözülebileceği varsayımına dayanmaktadır. Ancak bu yaklaşım, mevcut sınıfsal güç ilişkilerini pekiştirmekten öteye gitmemekte ve yapısal dönüşüm ihtiyacını göz ardı etmektedir.

Teklifte "adil geçiş" gibi kavramlara yer verilmiş olsa da, bu kavramlar içeriğinden arındırılmış ve sermaye odaklı bir çerçevede sunulmuştur. Uygulamada ise bu yaklaşım, işçi sınıfı ve geniş halk kesimlerinin adalet perspektifini zayıflatmaktadır. Bu durum, ekolojik tahribata karşı mücadeleyi sermaye çıkarlarına tabi kılan bir düzen yaratmaktadır.

Bu teklifin Türkiye'nin çevresel sorunlarının giderilmesi için yeni bir yasal düzenleme olduğu iddia edilemez çünkü özü itibarıyla bunu yapmaya yeteneği yoktur.

Enerji üretimi, sanayi, ulaşım, su havzalarının korunması, kullanılmış sular ile baca gazlarının keyfi olarak salınamayacağı, kent planlarının ve inşaatların nasıl yapılacağı, tarım, orman ve mera alanlarının ne şekilde korunacağı, tarımsal üretimde çiftçilerin ve orman köylüsünün nasıl destekleneceği, hayvan besiciliği, su ürünleri yetiştiriciliği, konutlarda enerji verimliliği ve tasarrufu, bina ısı izolasyonu, yağmur sularının atık sulara karıştırılmayacağı, koruyucu sağlık hizmetlerinin neler olduğu, nasıl uygulanacağı, burada sayılmayan bir çok konularda hizmetler ile üretimlerin nasıl planlanacağı ve yapılacağı ulusal mevzuatta belirlenmiştir. Asıl sorun mevcut düzenlemelerin bile uygulanmamasındadır.

Bu kanun teklifi, uluslararası şirketlerin taleplerini karşılayacak şekilde emisyon piyasası oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu amaca göre "kirleten öder" ya da bulacağı pazara göre uygun regülasyonları olan bölgelerde kirlilik yaratmaya devam eder.

Ayrıca bu teklifin kanunlaşması durumunda belirlenen teknolojiyi elinde bulundurmayan birçok ülkede üretilen ürünün ülkeye girmesi engellenmiş olacaktır. Ancak bu teknolojiyi elinde bulunduran ülkeler ya da şirketlerin ürünleri ülke pazarında dolaşıma girebilecektir.

Bu kanun teklifiyle iklimi kullanarak uluslararası şirketlerin talepleri doğrultusunda yeni ticari düzenleme yapılmak istenmektedir.

Siyasi, idari, mali ve hukuki hesap verebilirliğin büyük ölçüde zarar gördüğü günümüz koşullarında, bu özelliklerden payını alan kamu yönetimi, şeffaflıktan uzak "bağımsız" kurullar ve piyasa faaliyetleri üzerinden yapılandırılan İklim Kanunu tasarısı, gerekçesinde ve yazılı metinde ne söylenirse söylensin gerek piyasa mekanizmalarına dayanan temeli gerekse potansiyel uygulama yöntemleri nedeniyle sera gazı salımlarını azaltmak, artık sıkça karşılaşılan afetleri önlemekten fazlasıyla uzaktır. Bu gidişattan bugüne kadar olduğu gibi öncelikle yaşam alanları ile yaşam ve geçim koşulları olumsuz etkilenecek olan yoksul kesimler zarar görecektir.

Bu teklif değerlendirilirken, gelişmiş kapitalist ülkelerin, karbon azaltımına yönelik gelişmekte olan ülkelere sağlanacak finansmanı, diğer ülkelerin ekonomilerini küresel sermayeye açıp açmayacaklarını tartışan ve çokuluslu şirketlerin kendi aralarında Glasgow Birleşmiş Milletler Konferansı 31 Ekim -12 Kasım 2021 (COP26) öncesi yaptığı Doğal Varlık Şirketi anlaşması dikkate alınmalıdır.

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

- 3 -

ÇEVRE, MADEN, MERA, YEKA VE ENERJİ PİYASASI KANUNLARINDA DEĞİŞİKLİK ÖNGÖREN TORBA KANUN HAKKINDA TMMOB GÖRÜŞÜ

23.06.2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" (Esas No: 2/7335) Hakkında TMMOB Görüşü 23 Haziran 2025 tarihinde yayımlandı.

ÇEVRE, MADEN, MERA, YEKA VE ENERJİ PİYASASI KANUNLARINDA DEĞİŞİKLİK ÖNGÖREN TORBA KANUN HAKKINDA TMMOB GÖRÜŞÜ

Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" (Esas No: 2/7335), yenilenebilir enerji yatırımlarında iklim hedeflerine ulaşma ve enerji yatırımlarını kolaylaştırma iddiasıyla hazırlanmıştır.

Teklif, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun yanı sıra, 2872 sayılı Çevre Kanunu, özel kanun niteliğindeki 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun, 4342 sayılı Mera Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, Turizmi Teşvik Kanunu ile 3194 sayılı İmar Kanunu, 5403 sayılı Toprak Koruma Kanunu, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kanunu dahil birçok temel yasal düzenlemede değişiklik getirmektedir.

Demokratik hukuk devletine dayalı bir düzende yasaların açık, belirli, anlaşılır ve öngörülebilir olması gerekmektedir. Ayrıca, halkın parlamentoda etkin temsili, milletvekillerinin, konuyla ilgili kuruluşların, kamuoyunun yasa tekliflerini gereği gibi inceleyebilmesi ve teklife ilişkin görüşlerini açıklayabilmesi ile mümkün olabilir. Oysa ülkemizde sıklıkla karşılaştığımız üzere bir kez daha torba kanun yoluyla değişiklik yapılmak istenmektedir. Değişikliklerin çoğunluğu, çevreyi ve doğal varlıkları etkileyecek olmasına rağmen, açmış olduğu davalar ve yapmış olduğu bilimsel çalışmalarla bugüne kadar hukuka aykırı birçok faaliyeti durduran Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden görüş alınmamıştır. Bunun yanı sıra hiçbir kurum ve kuruluştan görüş alınmadan yapılan düzenlemeler, kamuoyunun gündemin kaçırılmış ve halkın

süreçleri katılması olanaksız kılınmıştır. Oysa teklif maddeleri göz önünde bulundurulduğunda yurttaşları yakından ilgilendiren böylesi bir değişikliğin tartışılmaksızın ve torba yasa yoluyla yapılması kabul edilebilir değildir. Bütün bu Yasalaştırma sürecinin, demokratik hukuk devletinde olması gereken nitelikli yasa kavramı ve Anayasa'da var olan hukuk devleti ile bağdaşması mümkün değildir.

Bu değişiklikler, doğal, kültürel varlıkları koruma, çevre ve planlama mevzuatında öngörülen usul ve yükümlülükleri sistemli bir şekilde sermaye lehine devre dışı bırakmaya yönelik bütüncül bir politika tercihidir.

Teklifte, madencilik faaliyetlerinin her koşulda gerçekleşmesi yönünde düzenlemeler yapılmış, olumsuz görüş seçeneği zımni olarak ortadan kaldırılmıştır. Teklifin yasalaşması halinde, neredeyse ülke sathının tamamı, zeytinlik, orman, sit alanı vd. özel kanunlarla korunan alanlar da dahil olmak üzere, hiçbir ayrım gözetmeksizin madencilik faaliyet alanına/açık ocak işletmesine dönüşebilecektir. Özellikle son 20 yıldır, mevcut yasal düzenlemeler varken dahi, vahşi/sömürge madenciliğin kural tanımaz tutumu nedeniyle olumsuz çevresel ve toplumsal sonuçlarını Bergama'dan İliç'e yaşamaya devam ederken böylesine pervasız bir yasa teklifi hazırlanabilmiştir.

Teklifin iklim değişikliği hedeflerini sağlama gerekçesi Türkiye'nin "Ulusal Katkı Beyanı"nda yer verilen taahhütler ve yükümlülüklerle de çelişmekte, boşa düşmektedir. Teklifin bütününde, Ulusal Katkı Beyanında iklim değişikliği ile mücadelede önemli role sahip olduğu, korunacağı ve arttırılacağı belirtilen karbon yutak alanları olan orman alanları, tarım alanları, meralar ve koruma altına alınan ekosistem unsurlarının yok olmasına, arazi vasfının değişmesine, doğal niteliklerini kaybetmesine neden olacak enerji ve madencilik faaliyetlerine açılmaktadır.

Teklifin enerji arz güvenliğini sağlama gerekçesi, mevcut verilerle çelişmektedir. Mayıs 2025 itibarıyla Türkiye'nin 118.721 MW kurulu gücü bulunurken, gerçekleşmiş en yüksek anlık puant yük 58.172 MW'dır. Bu durum, ülkenin önemli bir enerji arz fazlasına sahip olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, "enerji ihtiyacı"nın karşılanması argümanı, aslında önerilen yasal değişiklikleri meşrulaştırmanın ve belirli sermaye gruplarının çıkarlarının önündeki engelleri kaldırmanın gerekçesidir.

Öyle ki, kurumsal varlığına aykırı olarak planlama ve imar konusunda bilimsel, hukuki ve teknik bilgi birikimi olmayan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na imar planı ve ruhsat düzenleyebilme yetkisi verilebilmiş, yanı sıra yapı güvenliği ve çevresel etkileri yok sayılarak ruhsatsız elektrik üretim tesisleri için "imar affı" getirilmiştir.

Teklif bütününde yapılan düzenlemelere rağmen bir projenin uygun bulunmaması/

kurumlar arasında ihtilaf olması halinde de "Kurul" marifetiyle uygun bulunma imkânı sağlanmıştır. Bu düzenlemeyle izin, onay ya da ÇED sürecindeki olumsuz görüşlerin dayandığı diğer mevzuat düzenlemeleri hükümsüz hale gelecektir.

EPDK'ya 2030 yılı sonuna kadar -Cumhurbaşkanı tarafından 5 yıl daha uzatılabilme imkânıyla- acele kamulaştırma yetkisinin verilmesiyle, toplumsal rızayı göz ardı eden mülkiyet hakkını ortadan kaldıran olağanüstü bir uygulama olan "acele kamulaştırma" olağan hale getirilmektedir.

Teklifin bütünü, herhangi bir projenin çevresel etkilerinin belirlenmesi için tek yasal araç olan çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) sürecini işlevsiz hale getirmekte; başta yörede yaşayanları, yerel yönetimleri ve meslek örgütlerini karar alma süreçlerinden dışlamakta; bir gurup yatırımcının haklarını, yani sermayenin çıkarlarını "üstün kamu yararı" adı altında toplumsal faydanın ve çevre hakkının da önüne koymaktadır.

Ülkemizin doğal ve kültürel varlıkları, çevresel koruma mekanizmaları, kamu mülkiyeti, planlama ilkeleri ve sosyal adalet açısından ciddi ve geri dönülmez tehditler taşımakta, doğal yaşama ve kamusal zenginliklerimize kuralsız ve kesintisiz bir saldırı anlamına gelen bu yasa teklifi;

Anayasa'nın temel maddelerine, 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun'a, 4342 sayılı Mera Kanunu'na, 6831 sayılı Orman Kanunu'na, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'na, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'na, 2872 sayılı Çevre Kanunu'na, Turizmi Teşvik Kanunu'na ve taraf olduğumuz uluslararası çevre anlaşmalarına açıkça aykırıdır.

Temel Düzenlemeler ve Etkileri

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Süreci zımni olarak ortadan kaldırılmıştır. (Madde 1)

Teklifin 1. maddesinde yapılan düzenlemeyle, halihazırda derin bir sorunlar yumağı olan ÇED süreci tüm projeler için zımni olarak ortadan kaldırılmıştır.

Çevre Kanunu'nun 10. Maddesinde yapılan değişiklik ile "ÇED Gerekli Değildir" kararı yasa metninden çıkarılmış, ilave düzenleme ile de ÇED olumlu kararı beklenmeksizin teşvik, onay, izin ve ruhsat süreçlerine başlanmasına olanak sağlanmıştır.

ÇED Gerekli Değildir" kararının yasa metninden çıkarılmasıyla ÇED Yönetmeliğinin Ek-2'de yer alan ön değerlendirmeye tabi projeler için çevresel etkilere yönelik bir karar mekanizması ÇED süreci dışında bırakılmış, bu projeler için doğrudan faaliyete başlanılabileceği fiili bir durum yaratılmıştır. Ayrıca, EK-1 Listesi'nde ÇED'e tabi projeler bakımından da ÇED olumlu kararı alınmaksızın izin, onay, teşvik ve ruhsat süreçlerine başlanabilmesine olanak

tanıyan yeni düzenleme yapılmıştır. Bu yeni düzenlemeyle halihazırda adeta evrak tamamlamaya dönüşen ÇED sürecinin de bir hükmü kalmayacaktır.

Bu durum Maden Kanununun İzinler başlıklı 7. Maddesinde yapılan değişiklikler ile de desteklenmiştir. ÇED süreci özel kanunlarla belirlenen doğal ve kültürel alanlardan sorumlu kurumların ÇED öncesi alınan izin kararlarını ÇED sürecinde değiştirmesi engellenmesi bu idarelerin ÇED sürecinde diğer çevresel etkiler ile değerlendirme olanağı ortadan kaldırılmaktadır.

Özel kanunlar ile belirlenen zeytinlik alanlar, ormanlar, doğa koruma alanları ile tarihi arkeolojik doğal sit alanları Özel Çevre Koruma Bölgeleri, Milli Parklar Kanununa göre korunan alanlar, sulak alanlar, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları, ormanlar, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, turizm merkezleri, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları, muhafaza ormanları, Kıyı Kanununa göre korunması gerekli alanlar, sit alanlarından sorumlu kurumların 3 ay içinde görüş bildirmemesi halinde bu görüşün "olumlu sayılması" (zımni onay) gibi düzenlemeler bütünsel olarak değerlendirildiğinde, yasa değişikliği teklifinde yer alan düzenlemelerle idarenin denetim sorumluluğunun ortadan kaldırılarak ÇED süreçlerinin tamamen etkisiz, bürokratik işlemlere dönüşeceği; çevresel tahribata yol açan faaliyetlerin önündeki engellerin kaldırılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır. Bu durum, çevresel denetim mekanizmalarını fiilen etkisiz hale getirmekte ve çevresel zararlara yasa eliyle olanak sağlanmaktadır.

Zeytinlik ve Mera Alanlarının Madencilik ve Enerji Faaliyetlerine Açılması (Madde 11, 14)

Teklifte yapılan düzenlemelerle, Türkiye'nin en değerli doğal varlıklarından, tarımsal ürünlerinden birisi olan zeytinliklerin ve mera alanlarının madencilik ve enerji faaliyetlerine koşulsuz açılması hedeflenmektedir.

- **Madde 11:** Tapuda zeytinlik olarak kayıtlı alanlardaki zeytin ağaçlarının, Bakanlık takdiriyle taşınarak veya eşdeğer zeytinlik tesis edilerek madenciliğe açılmasını öngörmektedir. Özellikle Muğla'daki Yeniköy-Kemerköy ve Yatağan Termik Santralleri ile Kömür Madeni Sahaları için "adrese teslim" bir düzenleme olduğu açıkça belirtilmiştir. Anayasa'nın 169. maddesi, 3573 sayılı Zeytincilik Kanunu ve yüksek mahkeme kararları, zeytinlik alanlarının mutlak koruma altında olduğunu vurgulamaktadır. Zeytin ağaçlarının "taşınması" veya "eşdeğer zeytinlik kurulması" gibi bilimsel karşılığı muğlak düzenlemenin, zeytinliğin de bir parçası olduğu ekosistemin karmaşık yapısının ve işlevlerinin göz ardı edildiği, ülke açısından olduğu kadar küresel önemde olan zeytincilikten vazgeçildiği açıktır.

- Zeytincilik faaliyetinde tarımsal kültür söz konusudur. Ne kadar zeytin ağacı, nereye, ne kadar mesafeye taşınacak, yeniden üretim koşullarının

sağlanıp sağlanmayacağı, zeytinlik sahiplerinin tarımsal faaliyetlerini nasıl sürdüreceği belli değildir.

- Zeytinliklerin taşındığı bölgelerdeki köyler de taşınacak mıdır?
- **Madde 14:** Mera, yaylak ve kışlakların Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı (YEKA) projelerine açılmasını öngörmektedir. Türkiye'nin 14.6 milyon hektarlık mera alanı halihazırda tehlike altındayken, bu durum kırsal alanları tahrip ederek gıda güvenliğini zedeleyecektir. Hayvancılığın da neredeyse dışa bağımlı hale geldiği elde kalan meraların da yok olmasına yol açacaktır. Bu hükümler de, yargı kararlarını ve yörede yaşayanları, yerel idareleri yok sayan, belirli şirketlerin çıkarları doğrultusunda tüm engelleri kaldırma ısrarıdır.

Ruhsat ve İzin Süreçlerinin Sermaye Lehine Yeniden Yapılandırılması (Madde 2, 3, 10)

Teklif, madencilik ve enerji sektöründeki ruhsat ve izin süreçlerini yatırımcılar yani sermaye lehine yeniden yapılandırmaktadır. Yasa teklifinin gerekçesinde dahi temel amacın sermayenin önündeki engellerin kaldırılması, halihazırda prosedüre dönüşen izin/lisans/ruhsat/ÇED süreçlerin sermayeye tehdit oluşturmaması olduğu açıkça ifade edilmektedir. Teklifte, gerekçelerde iddia edildiği gibi yalnızca süreçlerin basitleştirilmesi, sürelerin kısaltılması değil; esas itibariyle sermaye tarafından yapılması gereken işlemlerin, izin/onay süreçlerinin idarece tamamlanarak şirket lehine her şey dahil ruhsat düzenlenmesi öngörüldüğünü söylemek yanlış olmayacaktır.

Yürürlükteki ÇED Yönetmeliğinde izin/lisans/ruhsat/ÇED süreleri, çok kez yapılan değişikliklerle kısaltılmış, inceleme görüş oluşturma süreleri zaten formaliteye dönüştürülmüşken, hâlihazırda parçalara ayrılarak ÇED süreci dışında bırakılan madencilik faaliyetleri bu formaliteden de muaf tutulmak istenmektedir.

Teklifte yapılan düzenlemelerde ÇED süreci ile izin süreçleri "koordinasyon" gerekçesiyle eş zamanlı hale getirilmiştir.

ÇED sürecinin doğası gereği izin süreçleri, ÇED süreci içinde gerçekleşmesi gereken işlemlerdir.

Anayasal ve evrensel koruma altındaki çevresel değerlerin, ekosistem unsurlarının, koruma alanlarının, canlı yaşamının ve nihayetinde insan sağlığının korunması devletin ve tüm vatandaşların temel görevi olup çevrenin korunması tüm hakların da temelini oluşturmaktadır. Zira sağlıksız bir çevrede ne yaşam hakkının ne maddi ve manevi varlığın korunmasının ne de diğer hakların kullanılması ve korunması söz konusu olabilir. Nitekim sağlıklı bir çevre hakkının oluşması, tanınması ve gerek ulusal gerek evrensel güvenceye

kavuşturulması da bu temele dayanmaktadır.

Eksikliğine ilişkin uzmanlık alanlarımıza dayalı oluşturduğumuz raporlarla her mecrada ileri sürdüğümüz itirazlarımız saklı kalmakla birlikte; ÇED sürecinde olduğu gibi, herhangi bir faaliyete ilişkin farklı izin/ruhsat/denetim ve değerlendirme süreçlerinin öngörülmüş olması ve uzmanlık alanları itibariyle idareler nezdinde görev tanımlanmış olması da çevrenin ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının bu niteliğine dayanmaktadır.

Mevzuatta ÇED, İlgili kurumların sorumlu oldukları mevzuatlara dayanarak, kendine özgü koşulları kapsamında yapılan değerlendirme üzerine verilen izinlerin "Gerçekleştirilmesi planlanan projenin çevresel etki değerlendirmesinin yapılması için; başvuru, inşaat öncesi, inşaat, işletme ve işletme sonrası çalışmaları kapsayan süreci" ifade eder. ÇED sürecinin bu özellikli unsurları gözetilmeksizin ÇED sürecinin ayrılmaz parçası olan izin, onay süreçlerinin bağımsız olarak gerçekleştirilmesine; bu süreçte verilen izin kararının ÇED sürecinde "uygun görüş" olarak kabul edileceğine ve bu kararın değiştirilemeyeceğine ilişkin düzenlemeler ÇED'in özüne aykırıdır. Bu düzenlemelerle, ayrı bir süreç olarak öngörülen "çevresel etkilerin değerlendirilmesi" bütünüyle işlevsiz hale getirilmiş, uzmanlık alanları itibariyle ilgili diğer idarelerin mevzuatları hükümsüz kılınmıştır.

Diğer bir ifadeyle, görevli idarelerce her izin/ruhsat/denetim ve değerlendirme sürecinin, özellikli mevzuatı ile uzmanlık alanları ve temel unsurları gözetilerek sürdürülmesi öngörülmüş iken; Teklifle bir aşamada verilen izin, diğer tüm aşamalar bakımından da, kendine özgü koşulları değerlendirilmeksizin, olumlu görüş sayılmaktadır.

Bu düzenlemeleri izin, değerlendirme ve ruhsat süreçlerinde üç ay içerisinde görüş vermeyen idarelerin görüşlerinin olumlu kabul edilmesiyle birlikte değerlendirildiğinde temel gayenin çevrenin korunması değil herhangi bir biçimiyle "olumlu" görüş elde edilmesi olduğunu göstermektedir.

Orman alanları için ayrıca bir düzenleme yapılarak bugüne kadar benzeri görülmemiş izin süreci tarife dilmiştir. Orman Genel Müdürlüğü'nün (OGM) vereceği "yol geçiş" izninin dahi ÇED yönünden de uygun görüş kabul edileceği hükmü getirilmiştir.

İzin süreçlerinde alınması gereken kurum görüşleri ile ÇED izni gibi belgeler, MAPEG tarafından alınacak. OGM'nin verdiği izin, ÇED yönünden olumlu görüş olarak kabul edilecek. Bu, ÇED kararı olmadan orman izni alınabilir anlamına geliyor.

Teklif ile orman alanlarında yapılacak madencilik faaliyetlerinin izni için gerekli belgelerin MAPEG tarafından alınacağına yer verilmektedir. Orman izinlerinin

doğrudan Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) tarafından alınması, OGM'nün bağımsız değerlendirme imkânı da ortadan kaldırılmaktadır.

Oysa öngörülen usullerin kendine özgü yapısı ve unsurları, değerlendirme noktaları ve aşamaları söz konusudur. "Sürecin kısaltılması" adına, çevre ve insan sağlığı göz ardı edilerek getirilen düzenleme birbirinden özellikli süreçler öngörülmesini anlamsızlaştırmış; her işlemin bir diğerine dayanak yapıldığı fakat temeli olmayan bir yapı oluşturulmuştur.

Benzer biçimde, Ruhsat düzenlendikten sonra alanın izne tabi hale gelmesi, diğer bir ifadeyle korunması gerekliliğinin tespit edilmesi halinde de madencilik faaliyetlerine devam edileceğine yönelik düzenleme yapılmıştır. Bu durumda sadece kültür varlığına rastlanan alanlarda Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın uygunluk görüşü aranmakla birlikte, olumsuz görüş vermesi halinde, izin iptali için bakanlığın ruhsat sahibine yatırım giderleri tutarında tazminat ödemesi koşulu getirilmiştir.

Ruhsat düzenlendikten sonra alanın kültür varlığı dışında hangi durumlarda izne tabi hale geleceği açık değildir. Bu durumda 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu başta olmak üzere diğer koruma mevzuatları ile belirlenen doğa koruma alanları, doğal sit, özel çevre koruma bölgeleri, kıyılar gibi doğa koruma alanları, içme suyu havzaları ile herhangi bir koruma statüsü olmayan su kaynakları, tarım alanları ve benzeri alanlarda hiçbir koşul gözetmeksizin madencilik faaliyetleri yapılabilecektir.

Teklifle, Cumhurbaşkanlığı'na bağlı bir "Kurul" oluşturulmasıyla denetim ve teknik görüşler devre dışı bırakılmaktadır. İzin verilmeyen hallerde son kararı ayrıcalıklı yetkiyle donatılan Kurul'un vereceği öngörülerek, idareler işlevsizleştirilmekte, başta, 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun, 4342 sayılı Mera Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu olmak üzere özel kanunlar olmak üzere tüm mevzuatlar geçersiz kılınmakta ve tüm yetki bir kez daha tek merkezde toplanmaktadır. Bu durum esasında öngörülen tüm izin/ruhsat/ÇED prosedürlerini anlamsız hale getirmekte ve oluşan olumsuz görüşlerin bulunması, yaratılacak tahribat bilinmesi halinde dahi her halükârda izin verecek merkezi bir Kurul oluşturulmaktadır. Öngörülen bu Kurul yapısı ve verilen yetkiler ile diğer Kanunlarla getirilen tüm prosedürler fiilen ortadan kaldırılmaktadır.

Kurulun varlık gerekçesi olarak da, çevresel tahribatlara yol açan faaliyetlere açılan davalarda; korunması gereken alanların, çevre ve toplum sağlığının üstün tutulması için Mahkemelerce geliştirilen, ancak teklifle birlikte "şirket yararı"na dönüştürülen, "üstün kamu yararı" kavramına dayanılmaktadır.

Bir kez daha görülmektedir ki bir kısmı yabancı sermayenin oluşturduğu maden

şirketlerinin menfaati her şeyin önünde tutulmaktadır. Korunan "koruma altına alınan alan" değil; şirketlerin haklarıdır.

Rehabilitasyon Bedeli (Madde 2, 5)

Teklif ile madencilik faaliyetleri nedeniyle "madencilik faaliyetleri nedeniyle bozulan, topografyası değişen alanlara yönelik; emniyetli hâle getirme, düzenleme, duraylılığı sağlama, düzeltme, üst toprağı serme, tohum ekme, fidan dikme, arazi yapısı uygun yerlerde rekreasyon alanları oluşturma, bitkilendirme, ağaçlandırma, kimyasal ve fiziksel iyileştirme kapsamında yapılan çalışmalar" olarak tanımlanan rehabilitasyon faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine yönelik olarak ruhsat bedeli içinde yer alan miktarın ayrılarak I. Grup (a) bendi madenlerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı veya il özel idaresi adına, diğer maden grup ve bentlerinde Genel Müdürlük adına kamu bankaları nezdinde açılan, ruhsat sahiplerine ait teminatların bulunduğu özel hesap olarak rehabilitasyon bedeli hesabına yatırılması öngörülmüştür.

Oysa "rehabilitasyon" mekanizmasının, belirsiz bir geleceğe atıfla her türlü zararın verilebileceği algısını yaratan niteliğine ilişkin itirazlarımız saklı kalmakla ülkemizde yürütülen sömürge madencilik faaliyetlerinden de görüldüğü üzere rehabilitasyon süreçlerinin yürütülmemesinin tek nedeni buna ilişkin bedelin karşılanamaması olmayıp; bu noktaya getiren sürecin ve sonrasının denetimine yönelik gerekli ve geçerli denetim mekanizmalarının bulunmaması, bulunanların işletilmemesidir.

Dolayısıyla rehabilitasyon süreçlerine yönelik bir denetim güvencesi değil yalnızca ayrı bir rehabilitasyon bedeli hesabı öngörülmesi; rehabilitasyon faaliyetlerinin güvence altına alınmasına yönelik olduğu deklare edilerek sunulan teklifin merkezi idareye bir bütçe kalemi oluşturma amacıyla yaratıldığı izlenimi yaratmaktan öteye geçememiştir.

Maden sahalarının rehabilitasyonu meselesi madencilik faaliyetlerinin en önemli sorun alanlarından birisidir. Bu husus Sayıştay'ın MAPEG raporlarına da yansımıştır. Ruhsat bedelinin %20 tutarı Çevre ile Uyum Bedeli adı altında rehabilitasyon çalışmaları için depo edilirken, Sayıştay bu bedelin özellikle yetersizliği üzerine vurgu yapmıştır. Düzenleme ile rehabilitasyon bedeli olarak ayrı bir ödeme kalemi oluşturulmuş, ruhsat bedeli kadar rehabilitasyon bedeli ödeneceği düzenlenmiştir. Ancak, rehabilitasyon meselesi bir maliyet sorunu olmanın yanı sıra uygulama sorunudur. Bitki ve toprak örtüsünün yok edildiği, arazi topografyasını değiştiği, derin devasa çukurluklarla değiştirildiği madencilik uygulamalarında sonradan rehabilitasyonun mümkün olmadığı doğada kalıcı zararlar oluşturulduğu birçok örnekten bilinmektedir.

Madencilik faaliyetleri doğası gereği ağır metaller ve kimyasallar kullanılarak toprak ve su kaynaklarını kirletme potansiyeli taşır. Yeraltı suyu akiferleri,

yüzeysel su kaynakları ve tarım toprakları üzerindeki potansiyel kirlilik risklerinin ve bunların bertaraf edilmesi için gerekli önlemlerin planlanması süre kısıtlaması ve zımni onay ile sermaye lehine olumlu işlem yürütülmesi, uzun vadeli ve onarılamaz çevresel felaketlere yol açabilir.

Özellikle madencilik alanındaki faaliyetler tek başına değil, belirli bir bölgede var olan veya planlanan diğer projelerle birlikte kümülatif etkileri ile değerlendirilmelidir. 3 aylık kısa değerlendirme sürelerinin getirilmesi, bu birikimli etkilerin yeterince analiz edilmesini imkânsız kılar. Bu bakımdan madencilik faaliyetlerine verilecek izin ve onayların kolaylaştırılması, sayılan sorunların daha artmasına neden olacaktır.

Madenlere Yönelik İhale işlemleri

Teklifin 10. maddesi ile I. Grup, II. Grup (a) ve (c) bendi, III. Grup ve V. Grup maden ruhsatlarının ihale ile verileceği, yine sahayla ilgili konum, rezerv ve geçmiş bilgiler doğrultusunda Genel Müdürlük tarafından gerekliliği ortaya konulan hâllerde II. Grup (b) bendi ve IV. Grup maden ruhsatlarının da ihale ile verileceği düzenlenmiştir. Anayasa Mahkemesi kararlarında da ortaya konulduğu üzere ihaleye ilişkin yasal düzenlemelerde ihale şeklinin de belirlenmesi önemli bir yer tutmaktadır. İhale işlemleri sırasında idarenin takdir yetkisinin ölçütlerinin belirli olması, kamu yararı bakımından da zorunluluk arz etmektedir.

Oysa teklif içerisinde Cumhurbaşkanlığı'na bağlı oluşturulan Kurula, sermayenin kritik olarak tanımladığı "stratejik madenler", "nadir toprak elementleri" ve endüstriyel hammadde kapsamına giren madenlere ilişkin izinlerin verilmediği durumlarda, nihai kararı verme yetkisi tanınmaktadır.

Acele Kamulaştırmanın Süreklileştirilmesi (Madde 15, 17, 18)

Teklif, acele kamulaştırma yetkisinin kapsamını ve süresini genişletmektedir. EPDK'ya 2030 yılı sonuna kadar -Cumhurbaşkanı tarafından 5 yıl daha uzatılabilme imkanıyla, acele kamulaştırma yetkisi verilmesi, mülkiyet hakkını ve toplumsal rızayı göz ardı eden olağanüstü bir uygulamayı olağan hale getirmektedir.

Bununla birlikte teklif ile proje ve etüt aşamasındaki ölçüm ve sondaj faaliyetleri için, ilgili projenin ön lisans veya üretim lisansı almış olması şartı aranmamaktadır. Yine ekleme ile ana kuş göç yolları üzerinde olmayan rüzgâr ve güneş enerji santrallerine dayalı elektrik üretim tesisleri için hazırlanan proje tanıtım dosyası ve ÇED raporlarında ornitolojik gözlem yapılması zorunluluğunun bulunmayacağı getirilmiştir. Proje ve etüt aşamasındaki sondaj faaliyetleri "proje alanına" yönelik fiziki bir müdahale olup izinsiz biçimde orman alanlarına müdahale edilmesinin önünü açmaktadır.

Orman yangınları dolayısıyla kimi alanlara yaya girişi dahi yasaklanmışken,

bu tür bir yasal düzenlemenin proje ve etüt aşamasındaki projelerin ağır fiziki müdahalelerine izin vermesi, çevresel koruma ilkeleriyle taban tabana zıt bir durumu yaratmaktadır. Bu yaklaşım, yeni ve kalıcı ekolojik yıkımlara zemin hazırlamakla kalmayıp, doğal varlıklarımızın gelecek nesiller için yok olmasına davetiye çıkarmaktadır.

Bu yeni düzenlemeler, kısa vadeli enerji ve madencilik çıkarları uğruna uzun vadeli çevresel, sosyal ve ekonomik maliyetleri göz ardı etmektedir. Halkın sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı, mülkiyet güvenliği ve doğal varlıklarımızın korunması, sermaye gruplarının çıkar beklentileri karşısında feda edilmektedir. Bu durum, hukukun üstünlüğünü ve kamusal denetimi zayıflatarak, ülkemizin geleceği için onarılamaz zararlara yol açma potansiyeli taşımaktadır.

Planlama Yetkisinin Merkeze Devri ve İmar Affı (Ek Madde 1, Geçici Madde 34)

Kanun teklifi, yerel yönetimlerin planlama yetkilerini merkezi idareye devrederek ve ruhsatsız tesislere imar affı getirerek önemli değişiklikler yapmaktadır. Ek Madde 1 ile İmar Kanunu'na aykırı olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na imar planı ve ruhsat düzenleme yetkisinin verilmesiyle, yerel idarenin imar planı onay yetkisi, denetim yetkisi ve itiraz hakkı gasp edilmektedir.

Geçici Madde 34 ise, yapı ruhsatı veya izin belgesi olmadan kısmen ya da tamamen işletmeye alınmış elektrik üretim tesisleri için "imar affı" getirmekte, bu kaçak yapılar için statik uygunluk raporu ve fenni mesuliyet belgesi sunulması durumunda önceki idari cezaların ve yıkım kararlarının dahi iptal edilmesini sağlamaktadır. Bu düzenleme ile, bundan önceki imar aflarında da olduğu gibi, affa konu tesislerin yapı güvenliği açısından riskleri, olumsuz çevresel etkileri yok sayılmıştır.

Teklif ile kaçak yapılara ilişkin açılan davalarda karar verilmesine yer olmadığına karar verileceği ve yargılama masraflarının da taraflar üzerine bırakılacağı düzenlenmiştir. Bağımsız ve tarafsız yargı ilkesini, yargı organlarına emir ve talimat verilemeyeceği kuralını, hak arama özgürlüğünü temelden ihlal eden düzenlemeyle, bir kez daha fiiliyattaki aykırılığa uygun hukuk yaratılmaya çalışılmaktadır. Böylece hukuka aykırı uygulamaların engellenmesi ve sorumlulardan hesap sorulması yerine adeta ödüllendirilmesi söz konusu olmaktadır.

Teklifin Mevzuat ve Anayasa ile Çelişkileri

Teklif, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın ve mevcut yasaların temel maddeleriyle açıkça çelişmektedir.

- **Mülkiyet Hakkı (Anayasa Madde 35):** Acele kamulaştırma ve zeytinliklerin madencilik/enerji faaliyetlerine açılmasıyla ihlal

edilmektedir.

- **Tarım Alanlarının ve Hayvancılığın Korunması (Anayasa Madde 44 ve 45):** Zeytinliklerin ve meraların tarım dışı kullanıma açılmasıyla tehdit edilmektedir.

- **Sağlıklı Çevrede Yaşama Hakkı (Anayasa Madde 56):** ÇED süreçlerinin neredeyse devre dışı bırakılması ve doğal yaşam alanlarının tahribatıyla ihlal edilmektedir.

- **Tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması (Anayasa Madde 63):**

Kültür ve tabiat varlıkları koşulsuz olarak enerji ve madencilik faaliyetlerine açılmaktadır.

- **Ormanların korunması ve geliştirilmesi (Anayasa Madde 169):**

Üstün kamu yararı adı altında, kuralsız şekilde enerji ve madencilik faaliyetlerine açılmaktadır.

- **Yerel Yönetimler (Anayasa Madde 127):** İmar planı ve ruhsat yetkilerinin merkezi Bakanlığa devredilmesiyle yerel yönetimlerin yetkileri bir kez daha kısıtlanmaktadır.

- **Hukuk Devleti / Kanunların Genelliği İlkesi (Anayasa Madde 2):** Özellikle Muğla'daki belirli termik santraller ve maden sahaları için zeytinliklerin tahrip edilmesini öngören "ayrıcalıklı" düzenleme "adrese teslim" düzenlemelerle ihlal edilmektedir.

Ayrıca teklif, özel kanun niteliğindeki 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun, 4342 sayılı Mera Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile 2872 sayılı Çevre Kanunu, 3194 sayılı İmar Kanunu ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun gibi birçok temel yasayla da doğrudan çelişmektedir. Daha önceki benzer düzenlemelerin Danıştay tarafından iptal edilmiş olması, yargı kararlarının da kasten göz ardı edildiğini göstermektedir.

Bunlarla beraber kanun teklifi, Türkiye'nin taraf olduğu birçok uluslararası çevre sözleşmeleri hükümleriyle ve yükümlülükleriyle de açıkça çelişmektedir.

Sonuç

- Enerji ve madencilik alanındaki tüm yeni düzenlemeler, şeffaf, bilimsel ve katılımcı süreçlerle yeniden ele alınmalı, meslek örgütleri, yerel yönetimler ve demokratik kitle örgütleri etkin bir şekilde dahil edilmelidir.

- Hassas ekosistemler mutlak koruma altına alınmalı ve bu alanlarda madencilik faaliyetlerine kesinlikle izin verilmemelidir.
- Madencilik sonrası rehabilitasyon süreçleri etkin denetim altında yürütülmeli ve çevresel maliyetleri karşılayacak yeterli finansal güvenceler sağlanmalıdır.
- ÇED süreci, bağımsız, bilimsel ve bağlayıcı bir değerlendirme aracı olarak yeniden kurgulanmalı, bir formaliteye indirgenmesine izin verilmemelidir.
- Plansız ve hukuka aykırı yapılaşmalara ve "imar affı" gibi düzenlemelere son verilerek, hukukun üstünlüğü ve yapı güvenliği sağlanmalıdır.

Netice itibariyle Yasa teklifi ile ÇED Gerekli Değildir kararı yasa metninden çıkarılmış ve çevresel zararları oldukça yoğun olabilecek bazı faaliyetlerin denetimsiz bırakılmasının yolu açılmış, zeytinlik ve mera alanlarının ranta açılmasına yönelik düzenlemeler getirilmiş, izin, onay ve teşvik süreçleri için yatırımcılar bakımından kolaylaştırıcı düzenlemeler getirilmiştir.

Yasa teklifinin genel gerekçesinde "*yatırımcıların kazanılmış haklarının korunması"* şeklinde ya da teklif maddelerinin gerekçesinde *"İşletme izni alınıp alınamayacağı belli olmayan sahalar için arama ve işletme ruhsatı edinme zorunluluğu yatırımcı açısından risk teşkil etmekte, yerli ve yabancı yatırımcıların madencilik sektörüne yönelmesini güçleştirmekte*" şeklinde ifade edilmiştir. Hem genel gerekçeden ve maddelerin gerekçesinden, hem de bizzat değişikliklerin içeriğinden anlaşılan, Yasa değişiklikleri ile; yatırımcı şeklinde ifade edilen ancak aslında kamu kaynaklarının oldukça düşük bedellerle ranta açılması neticesinde zenginleşen bir kesimin çıkarları gözetilmiştir. Tüm bu değişiklikler sonucunda çevre üzerinde telafisi mümkün olmayan sonuçların ortaya çıkması kaçınılmazdır.

Bu teklif, kamu yararını, çevre sağlığını ve bilimsel gerçekleri göz ardı ederek, kısa vadeli çıkarlar uğruna ülkemizin geleceğini tehlikeye atmaktadır.

Bu kanun teklifi, içerdiği ciddi riskler nedeniyle hiçbir değişikliğe tabi tutulmadan TBMM gündeminden geri çekilmelidir.

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

- 4 -

KAMUDA ÇALIŞAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ ÖZLÜK HAKLARI VE EKONOMİK TALEPLERİ HAKKINDA YAZI SENDİKA KONFEDERASYONLARINA GÖNDERİLDİ

25.07.2025

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, başlayacak olan 8. Dönem Toplu Sözleşme görüşmeleri öncesinde kamuda örgütlü sendika konfederasyonlarına 25 Temmuz 2025 tarihinde "Kamuda Çalışan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Özlük Hakları ve Ekonomik Talepleri" hakkında TMMOB görüşünü iletti.

KAMUDA ÇALIŞAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ ÖZLÜK HAKLARI VE EKONOMİK TALEPLERİ HK.

Kamu emekçilerinin maaş ve özlük haklarının belirleneceği Toplu Sözleşme süreçleri içerisinde kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancısı üyelerimiz olması sebebiyle TMMOB, toplu sözleşme süreçlerinin doğal bir parçasıdır.

Toplu sözleşme süreçleri sadece maaş artışı pazarlığı yapılan değil, emekçilerin çalışma yaşamına ilişkin ekonomik, sosyal ve özlük sorunlarına çözüm aranan süreçlerdir. Ancak kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımız ekonomik ve sosyal haklar açısından oldukça ciddi kayıplar yaşamıştır.

Hayat pahalılığı emeğiyle geçinen tüm yurttaşlarımız gibi biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının hayatlarını da yaşanamaz bir noktaya sürüklemiş durumdadır. Meslektaşlarımızın ekonomik koşulları, üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir düzeye geriletilmiştir.

Farklı dönemlerde diğer meslek gruplarına yapılan ekonomik iyileştirmeleri kapsayan düzenlemeler ile birlikte kamudaki çeşitli meslek çalışanları ile mühendis, mimar ve şehir plancıları arasındaki ekonomik fark açılmıştır. Bu sebeple benzer iyileştirmelerin kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde özel bir önemi bulunan meslektaşlarımıza da yapılması artık zorunluluk haline gelmiştir.

Ülkemizin; sanayileşmesi, kalkınması ve gelişmesi açısından hayati öneme sahip meslekleri icra eden bizlerin ekonomik sorunlarının çözülmesi ve meslek onurumuzun korunması konusunda adımlar atılmasını beklemekteyiz.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının daha iyi koşullarda çalışma, emeğinin karşılığını alma ve hak ettiği şekilde yaşayabilme talepleri dikkate alınmak zorundadır.

Sorunlarımızın aşılması için:

- Ücretli kesimlerin omuzuna yıkılan vergi yükü hafifletilmeli, bütçe gelirleri büyük oranda kar, faiz ve servetin vergilendirilmesine dayanmalıdır. Kamu çalışanları ücretlerinde yapılan gelir vergisi dilimine bağlı mağduriyet giderilmelidir.

- Çalışma dönemlerinde ücret kalemlerden biri olan ek ödeme emekliliğe yansıtılmalıdır. Başmühendis, Başmimar, Mühendis, Mimar, Bölge Plancısı ve Şehir Plancılarının Ek Ödeme oranlarının, %180 ile %200 seviyesine yükseltilmeli ve emekli keseneğine yansıtılmalıdır.

- Kamuoyunda 3600 ek gösterge düzenlemesi olarak bilinen çalışmada kamuda çalışan meslektaşlarımızın ek göstergeleri 4200'e çıkartılmış ancak yansıtma oranları %145'te sabit kaldığı için herhangi bir fayda sağlamamıştır. Ek gösterge oranlarının mühendis, mimar, şehir plancıları için yeniden düzenlenmesi, çarpan grubu değişen diğer çalışanlar gibi bu çalışanların da emeklilikte hak ettiklerini alabilmeleri için çarpan grubunu bir üste çıkaracak yeni ek gösterge rakamlarının belirlenmesi gereklidir. Ek gösterge oranı kıdem ile birlikte artarak 5400'ü geçmeli ve 1. derecenin 4. kademesindeki mühendis, mimar, şehir plancısı için ek gösterge 6400 olmalıdır.

- Kamuda çalışan toplam personel içerisinde teknik hizmetler sınıfına tabi kamu çalışanı sayısı oldukça yetersizdir. Mühendis, mimar, şehir plancılarının kamuda istihdam, atama ve güvenceli kadro konusunda ihtiyaca uygun alım talebi yaratılmalı ve buna uygun bütçe ayrılmalıdır.

- İstihdamın artırılması için kamunun işlerinin kamu adına görev yapan devlet memurlarınca yapılması, bu kapsamda taşerona devredilen tüm sözleşmelerin iptal edilerek bu işler için kamu istihdamının sağlanması ve ücretlerin de insanca yaşam düzeyine çıkartılması zorunluluktur.

- Teknik Hizmetler Sınıfı kapsamında ödenen Özel Hizmet Tazminatının tavan oranı artırılarak en az %260 olmalıdır ve bu oran emekli aylık ücretlerine de yansıtılmalıdır.

- Meslektaşlarımızın aldıkları büyük sorumluluğun ve özverili çalışmaların karşılığı olarak risk ve sorumluluk tazminatı adı altında ödeme kalemi oluşturulmalıdır.

- Teknik Sorumluluk Ödemesi olarak her ay memur aylık katsayısının yirmi beş bin (25.000) ile çarpılması sonucunda bulunan tutarda ilave ödeme yapılmalıdır.

- Emekli olmuş mühendis, mimar ve şehir plancılarının emeklilik haklarında ve aylıklarında iyileştirme yapılmalıdır. Emekli Sandığı Kanununda yapılacak bir düzenlemeyle her ay aylıklarıyla birlikte, (20.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ek olarak ilave ödeme yapılmalıdır.

Ek gösterge, ek ödeme ve ücret iyileştirmelerine yönelik düzenlemelerin mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımıza ekonomik artış sağlayabilmesi amacıyla taleplerimize sahip çıkacağınıza ve bu konuda yapılan mücadeleyi birlikte büyüteceğimize inanıyoruz.

Konfederasyonunuzun sorunlarımızın ve taleplerimizin toplu sözleşme sürecinde ve her aşamada gündeme taşınması, çözüm önerilerimizin hayata geçirilmesi konusunda göstereceği ilgi ve destek için Birliğimiz adına şimdiden teşekkür ediyorum.

Saygılarımızla,

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

- 5 -

DÖRT YILLIK LİSANS EĞİTİMİNİN SÜRESİNİN KISALTILMASINA İLİŞKİN TMMOB GÖRÜŞÜ

17.03.2026

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Erol Özvar tarafından kamuoyuna açıklanan "dört yıllık lisans programlarının akademik takvimin yeniden düzenlenmesi yoluyla üç yılda tamamlanabilmesini hedefleyen model" konusunda Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) kapsamındaki mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı meslek alanları açısından Birliğimizin değerlendirmeleri ve görüşü, 17 Mart 2026 tarihinde kamuoyunun bilgisine sunuldu.

1. Üniversite Özerkliği ve Akademik Yetki

Anayasa'nın 130. maddesi uyarınca üniversiteler özerk kamu tüzelkişilikleridir. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu gereğince eğitim-öğretim programlarının hazırlanması ve akademik kararların alınması üniversite senatolarının yetkisindedir.

Merkezi düzeyde belirlenen ve lisans programlarının fiilen üç yıla indirilebilmesini öngören bir akademik takvim modelinin, üniversitelerin bilimsel özerkliği üzerinde baskı yaratacağı açıktır. Akademik takvim ve eğitim süresi gibi öğretimin ve öğrenimin niteliğini doğrudan etkileyen düzenlemeler, üniversite senatolarının bilimsel değerlendirmesine bırakılmalıdır.

Üniversiteler yalnızca uygulayıcı kurumlar değildir; bilimin üretildiği, araştırmanın yürütüldüğü ve eleştirel düşüncenin geliştiği özerk yapılardır. Bu çerçevede yükseköğretimin yapısına ilişkin köklü değişiklikler, merkezi tasarruflarla değil akademik topluluğun katılımıyla şekillenmelidir.

2. Mühendislik, Mimarlık ve Şehir Plancılığı Eğitiminin Yapısal Özellikleri

Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı programları;

- Güçlü bir temel bilim altyapısı,
- Birbirine zincirleme bağlı alan dersleri,
- Laboratuvar, tasarım, modelleme, atölye, proje ve saha çalışmaları,

- Çok disiplinli çözüm tanımlama, tasarım ve üretim süreçleri,
- Zorunlu staj ve mesleki uygulama deneyimi üzerine inşa edilmiştir.

Bu programlarda dersler hem eğitim bilimi açısından hem de bilimsel ve teknik gelişmelerdeki zorunluluk gereği belirli bir sırayı izlemekte, bir ders tamamlanmadan bir üst aşamaya geçilememektedir. Özellikle temel matematik ve fen bilimleri altyapısındaki -ortaöğretimin niteliğinden kaynaklanan- eksiklikler nedeniyle öğrencilerin ilk yıllarda yoğun olarak matematik ve temel bilim dersleri aldığı bilinen bir gerçektir. Öte yandan öğretim izlencelerinde teknolojik gelişmeler ve çağın gerektirdiği çok disiplinli çalışmalar, projeler ve bu bağlamda açılan çok sayıda seçmeli ders de yer almaktadır. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı programlarının üç yılda tamamlanması zordur; kaldı ki mimarlık ve denizcilik gibi meslek alanlarındaki lisans programlarının süresinin beş yıla çıkarılması istemi de gündemdedir.

Avrupa Yükseköğretim Alanı (EHEA) kapsamında tanımlanan AKTS uygulamasına göre tam zamanlı bir akademik yıl 60 krediye karşılık gelmektedir. Dört yıllık lisans programlarında toplam 240 AKTS kredisi bulunmaktadır. Bu kredilerin üç yıllık bir modele eğitbilimsel bütünlük korunarak aktarılması, öğrenme çıktılarının niteliği düşürülmeden teknik olarak mümkün görünmemektedir. Bu yapısal özellikler dikkate alındığında, eğitimin 12–14 haftalık yoğunlaştırılmış dönemlere sıkıştırılması hem öğrenme sürecinin sindirilmesi ve edinilen bilginin özümsenmesini hem de bilimsel derinliği zedeleyecektir.

3. Uluslararası Akademik Standartlar ve Mesleki Yeterlilik Çerçeveleri

Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanlarındaki lisans programları yalnızca ulusal mevzuatla değil, Türkiye'nin dahil olduğu uluslararası yükseköğretim ve kalite güvencesi çerçeveleriyle de ilişkilidir. Avrupa Yükseköğretim Alanı (EHEA) ve Bologna Süreci kapsamında lisans düzeyi; belirli öğrenme çıktıları, kredi yükü, yeterlilik düzeyi ve akademik derinlik ilkelerine dayandırılmıştır.

Lisans eğitimi, kuramsal bilgi ile uygulama becerisini bütünleştiren, analitik düşünme kapasitesi ve bağımsız karar verebilme yetkinliği kazandıran bütünlüklü bir akademik aşama olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda süre, yalnızca takvimsel bir unsur değil, öğrenme sürecinin niteliğini belirleyen yapısal bir bileşendir.

Eğitimin fiilen üç yıla indirilebilmesini olanaklı kılan yoğunlaştırılmış bir model; iş yükü dengesi, kredi karşılıkları ve öğrenme çıktılarının içselleştirilmesi bakımından yeniden değerlendirilmesi gereken sonuçlar doğuracaktır. Öğrenme sürecinin sıkıştırılması, eğitimin niteliğinin örselenmesine, özellikle uygulamalı

ve teknik alanlarda bilgi derinliğinin ve mesleki yetkinliğin zayıflamasına yol açabilecektir.

Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanlarında eğitim, yalnızca diploma verilmesini değil, bilimsel ve teknik olarak yetkin, kamu yararını gözeten meslek ve bilim insanlarının yetiştirilmesini amaçlar. Bu nedenle süreye ilişkin her düzenleme, akademik yeterlilik ve kalite güvencesi ilkeleri çerçevesinde ele alınmalıdır.

4. Kamusal Nitelik Taşıyan Meslekler Açısından Süre Kısaltmanın Yarattığı Riskler

Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı salt teknik uzmanlık alanları değil, doğrudan kamusal yaşamı, toplumsal güvenliği, çevresel sürdürülebilirliği, doğayı ve insan yaşamını doğrudan etkileyen meslek alanlarıdır. Bu mesleklerin icrası, yapı güvenliğinden altyapı sistemlerine, sanayi üretiminden kentleşme politikalarına, afet risklerinin azaltılmasından doğal ve kültürel varlıkların korunmasına kadar geniş bir kamusal sorumluluk alanını kapsamaktadır.

Bu nedenle söz konusu meslek alanlarında öğretim süresinin fiilen üç yıla indirilmesi, yalnızca eğitbilimsel bir düzenleme değildir; kamusal güvenliğin, toplum yararının ve mesleki sorumluluk mekanizmalarının zayıflatılması riskini barındıran yapısal bir müdahaledir.

Türkiye'nin deprem kuşağında yer aldığı, sanayi ve enerji altyapısının yüksek risk taşıdığı ve ülkemizde plansız kentleşmenin ciddi toplumsal sorunlar ve maliyetler doğurduğu göz önünde tutulduğunda statik, betonarme, yapı bilgisi, zemin mekaniği, ulaştırma, enerji sistemleri, altyapı planlaması ve kentsel tasarım gibi derslerin yoğunlaştırılarak yüzeyselleştirilmesi kabul edilemez.

Kamusal nitelik taşıyan bu mesleklerde bilgi ve beceri eksikliği yalnızca bireysel bir yetersizlik değil, telafisi mümkün olmayan toplumsal sonuçlar doğurabilecek bir güvenlik sorunudur. Eğitim süresinin kısaltılması, mesleki karar alma süreçlerinde bilimsel ve teknik irdelemenin yetersiz kalmasına, risk analizlerinin gereğince yapılamamasına ve kamu yararının ikinci plana itilmesine yol açabilecektir.

Mühendis, mimar ve şehir plancıları, kamusal sorumluluğu olan, hukuken ve vicdanen topluma karşı yükümlü meslek insanlarıdır. Bu sorumluluğun gerektirdiği bilimsel formasyon, eleştirel düşünme kapasitesi ve teknik yeterlilik, hızlandırılmış ve yoğunlaştırılmış bir eğitim modeliyle sağlanamaz.

Dolayısıyla eğitim süresinin fiilen kısaltılması, kamusal niteliği olan mesleklerin toplumsal işlevini zayıflatacak; uzun erimde kamu güvenliği, afetlere karşı direnç, doğanın korunması ve yaşam çevresinin niteliği üzerinde ciddi riskler yaratacaktır.

5. Akademik Kadrolar ve Araştırma Üzerindeki Etkiler

Önerilen model;

- Öğretim üyelerinin 12 ay boyunca kesintisiz ders yükü altında kalmasına,
- Araştırma, proje üretme ve bilimsel gelişim faaliyetlerinin zayıflamasına,
- Öğrencilerin sosyal, kültürel ve entelektüel gelişim alanlarının daralmasına neden olabilecektir.

Yoğunlaştırılmış üç yıllık eğitim modeli, akademik kadroların araştırma, proje gerçekleştirme ve uluslararası indeksli yayın üretme süreçlerini olumsuz etkileyecek, özellikle araştırma üniversitelerinde bilimsel üretimin zayıflamasına yol açacaktır.

Üniversite yalnızca öğretime odaklanmış ve ders verilen bir kurum değildir; araştırma yapılan, tartışma yürütülen, kültür ve sanatla beslenen bir bilim ortamıdır.

6. Staj, Uygulamalı Eğitim ve Mesleki Gelişim Süreçleri

Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı eğitiminde staj ve uygulamalı eğitim, kuramsal bilginin toplumsal üretim süreçleriyle buluştuğu en önemli aşamadır. Oysa ülkemizde mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı öğrencilerinin staj yeri bulmakta ve öğrenimlerini besleyecek düzeyde nitelikli staj yapmakta çok ciddi sorunlar yaşadığı bilinmektedir. Öyle ki günümüzde staj süreçleri, eğitimin organik bir parçası olmaktan çıkmış, öğrenciler için mezuniyet önünde bir "idari engel", işverenler için "angarya" veya "ucuz işgücü" haline gelmiştir.

Yaz dönemlerinin akademik takvime dahil edilmesi, öğrencilerin zorunlu stajlarını, saha çalışmalarını ve mesleki uygulama deneyimlerini gerçekleştirmelerini güçleştirecektir. Ayrıca yaz dönemleri; mesleki yarışmalar, atölye çalışmaları, meslektaş ilişkileri ve enformel öğrenme süreçleri bakımından öğrencilerin gelişimine katkı sağlayan önemli dönemlerdir. Bu süreçlerin ortadan kaldırılması eğitimin tamamlayıcı boyutunu zayıflatacaktır.

Öte yandan, 6 Şubat 2026'da yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretimde Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, işletmede mesleki eğitimi "Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen yükseköğretim kurumları ve programlarda en az bir dönem süreyle işletmelerde gerçekleştirilen uygulamalı eğitim" olarak tanımlamaktadır. Yönetmeliğin 12. maddesinde ise "İşletmede mesleki eğitim; programın niteliği, sektörün ihtiyaçları ve TYYÇ'de tanımlı öğrenme kazanımları dikkate alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslara göre en az bir dönem süreyle yürütülür. Bu eğitim; öğrencinin bilgi, beceri ve yetkinlik düzeyini artırmaya yönelik olarak, gerçek iş ortamında ve ilgili meslek alanına

uygun işletmelerde gerçekleştirilir" denmektedir.

Söz konusu yönetmelikle tanımlanan en az bir dönemlik işletmede mesleki eğitimin hangi lisans programlarında uygulanacağı belirsiz olmakla birlikte TMMOB kapsamındaki meslek alanları açısından değerlendirildiğinde bu durum lisans eğitimin süresinin kısalması sonucunu doğurabilecektir. Diğer yandan ülkemizde işsizliğin giderek arttığı, sanayi ve hizmet kesimlerindeki çok sayıda işyerinin kapandığı ortadayken bir dönem süreyle mesleki eğitim ortamı sağlayacak nitelikli işletmelerin bulunması ve bu işletmelerde öğrencilerin çalışmalarını yakından gözlemleyip onları yönlendirecek ilgili dalda uzman kişilerin olması olasılığı da düşük görünmektedir.

TMMOB'ye bağlı meslek odaları, staj yeri arayan öğrencilere destek olmak üzere çeşitli uygulamalar yapmakta, stajyerlerin sorunlarıyla da yakından ilgilenmektedir. Ancak yıllar içinde bölüm sayısı ve kontenjanların katlanarak artması, stajyer almak isteyen işyeri sayısının gün geçtikçe azalması, işletmelerin öğrencinin özgeçmişine, not ortalamasına ya da işyerinin verdiği ödeve dayalı eleme yöntemleriyle stajyer kabul etmesi, staj yeri bulma sorunun Odalar aracılığıyla çözülmesini de olanaksız kılmaktadır. Sonuç olarak staj ve işletmede mesleki eğitim, piyasanın insafına ve eleme düzeneklerine, öğrencilerin kişisel çabalarına ve şansına bırakılamayacak kadar stratejik bir eğitim aşamasıdır ve ülke gerçekleriyle örtüşen yasal düzenlemelerin yapılmasını zorunlu kılmaktadır.

7. Nitelik Sorunu Süre Sorunu Değildir

Türkiye'de yükseköğretime ilişkin tartışmanın merkezine eğitim süresinin yerleştirilmesi, eğitim niteliğinin ve yapısal sorunların görünmez hale gelmesine yol açmaktadır. Sorun, lisans eğitiminin dört yıl sürmesi değil, yükseköğretimin ülkenin kalkınma, üretim ve istihdam politikalarıyla bütünlüklü bir planlama çerçevesine oturtulamamış olmasıdır.

Son yirmi yılda üniversite ve bölüm sayısındaki artışa koşut olarak mezun sayısı yükselmiş; ancak bu artış, nitelikli istihdam olanaklarıyla desteklenmemiştir. Üniversite mezunları arasındaki işsizlik oranlarının genel işsizlik oranlarının üzerinde seyretmesi, buna bağlı olarak mesleklerimizin değersizleşmesi, başat sorunun süre değil, planlama ve üretim modeli olduğunu açık biçimde göstermektedir. Son zamanlarda kimi bölümlerin kontenjanlarının düşürülmesi ise herhangi bir planlamaya dayanmadığı gibi geçmişin gözde meslekleri olan mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığına ilginin azalması ve gençlerin bu dalları tercih etmemesinin sonucudur.

Bu koşullarda eğitimin süresini kısaltmak, gençlerin daha erken mezun olmasını sağlamak dışında yapısal bir çözüm üretmemektedir. Aksine, mezun arzını artırarak mevcut istihdam sorunlarını katlayarak büyütme ve mesleki emeğin değerini aşağı çekme riski taşımaktadır. Bu durum özellikle mühendislik,

mimarlık ve şehir plancılığı alanlarında uzmanlık gerektiren mesleki konumların zayıflamasına yol açabilecektir.

Yükseköğretimin temel amacı diploma vermek değil, toplumsal gereksinimleri karşılayabilecek nitelikli insan gücü yetiştirmektir. Bu hedefe ulaşmanın yolunu da ancak planlı istihdam politikaları, güçlü akademik altyapı ve bilimsel-teknik niteliği önceleyen bir yükseköğretim modeli oluşturur.

Dolayısıyla mesele, eğitimin kaç yıl sürdüğü değil, yükseköğretimin hangi toplumsal ve ekonomik perspektifle yapılandırıldığıdır. Süre tartışması, bu temel sorunun yerini alamaz.

SONUÇ

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Birliğimize bağlı meslek odaları, lisans programlarının fiilen üç yıla indirilecek biçimde yoğunlaştırılmasının yükseköğretimin bütünlüklü yapısı açısından ciddi sakıncalar barındırdığını değerlendirmektedir.

Böyle bir düzenlemenin, Türkiye'nin dahil olduğu uluslararası akademik yeterlilik ve mesleki çerçevelerle uyum bakımından sorunlar yaratabileceği, Avrupa Yükseköğretim Alanı kapsamındaki AKTS uygulaması, iş yükü dengesi ve kalite güvencesi ilkeleriyle çelişebileceği açıktır. Eğitim süresinin kısaltılması, özellikle kamu güvenliğiyle doğrudan ilişkili mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanlarında mesleki yeterlilik düzeyini zayıflatma ve uzun erimde toplumsal riskler doğurma potansiyeli taşımaktadır.

Akademik takvimin yoğunlaştırılması öğretim üyelerinin araştırma yapma, proje gerçekleştirme ve bilimsel gelişim süreçlerini olumsuz etkileyecek; üniversitelerin bilim üretme kapasitesini geriletecektir. Sürecin merkezi bir idari tasarrufla yürütülmesi ise üniversitelerin anayasal güvence altındaki özerkliğini tartışmalı hale getirecek, akademik karar alma mekanizmalarını zayıflatacaktır.

Bu nedenle Yükseköğretim Kurulu'nun söz konusu düzenlemeyi merkezi bir uygulama olarak yaşama geçirmek yerine, üniversitelerin senatolarında kapsamlı ve bilimsel değerlendirmeye açması gerektiği kanısındayız. Yükseköğretim politikalarının odağında eğitim süresinin kısaltılması değil, eğitimin niteliğinin artırılması, araştırma kapasitesinin güçlendirilmesi ve akademik özgürlüğün güvence altına alınması yer almalıdır. Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanlarında kamu güvenliği ve mesleki yeterlilik ilkeleri esas alınmadan yapılacak her düzenleme, telafisi güç sonuçlar doğurabilecektir.

Akademik eğitim, dar anlamda işgücü piyasasına uyarlanmış bir hızlandırılmış sertifikasyon sürecine indirgenemez. Türkiye'nin gereksinimi hızlandırılmış diplomalar değil, bilimsel üretim gücü yüksek, özerk yapısını koruyan, kamusal sorumluluk bilinciyle hareket eden ve nitelikli insan gücü yetiştiren

üniversitelerdir.

Saygılarımızla,
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

- 6 -

TBMM'NİN YAPAY ZEKÂ KOMİSYONU RAPORUNA İLİŞKİN TMMOB GÖRÜŞÜ

01.04.2026

TBMM'nin Yapay Zekâ Komisyonu Raporuna ilişkin TMMOB Görüşü 1 Nisan 2026 tarihinde yayımlandı.

TBMM tarafından kurulan "Yapay Zekânın Kazanımlarına Yönelik Atılacak Adımların Belirlenmesi, Bu Alanda Hukuki Altyapının Oluşturulması ve Yapay Zekâ Kullanımının Barındırdığı Risklerin Önlenmesine İlişkin Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu" çalışmalarını tamamlayarak 30 Mart 2026'da raporunu yayımladı.

Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, bilimsel olarak ele alınması gereken konulara ilişkin gerekli verileri içermeyen ve kamu yararını dışlayan bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Yayımlanan raporla ilgili yapılan hazırlık toplantılarında ve çalışmalarda komisyonda yer alan milletvekillerinin talep etmesine rağmen meslek odaları ve ilgili uzmanlık alanları komisyona çağrılmamış ve görüşleri alınmamıştır.

TMMOB Yapay Zekâ Çalışma Grubu, Bilgisayar Mühendisleri Odası'nın üyeleri milletvekilleri Utku Çakırözer (Eskişehir) ve Hasan Öztürk'ün (Bursa) bilgilendirmeleri üzerine Meclis Araştırma Komisyonunun taslak raporunu inceleyerek TMMOB görüşünü oluşturup kendilerine iletmiştir.

Aşağıda yer alan "TBMM Yapay Zekâ Komisyonu Raporuna İlişkin TMMOB Görüşü" 30 Mart 2026'da yayımlanan komisyon raporunda "Cumhuriyet Halk Partisi Muhalefet Şerhi" başlığı altında tümüyle kapsanmıştır.

TMMOB'NİN TBMM YZ KOMİSYONU RAPORUNA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMESİ

GİRİŞ

TBMM Yapay Zekâ Araştırma Komisyonunca hazırlanan rapor, YZ teknolojilerinin geliştirilmesini ve yaygınlaştırılmasını ağırlıklı olarak ekonomik büyüme, rekabet gücü ve yönetsel verimlilik bakışıyla irdelemektedir. Ancak bu yaklaşım, YZ'nin üretim araçları, emek süreçleri, mesleki özerklik, mahremiyet, toplumsal cinsiyet, barış ve kamusal denetim alanlarında yaratabileceği yapısal riskleri bütünlüklü biçimde değerlendirmemektedir.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), YZ'yi yalnızca teknik

bir ilerleme alanı olarak değil, üretim ilişkilerini, mühendislik-mimarlık-şehir plancılığı emeğini, toplumsal eşitsizlikleri ve barış ortamını doğrudan etkileyen politik ve toplumsal bir teknoloji olarak değerlendirmektedir.

TMMOB'NİN BEKLENTİSİ

TMMOB'ye bağlı Odalarının kapsadığı meslek alanları göz önünde tutulduğunda görülmektedir ki meslektaşlarımız YZ modellerinin, uygulamalarının/ürünlerinin tasarımında, geliştirilmesinde, işletilmesinde etkin görev ve sorumluluklar üstlenmektedir.

YZ sistemleri yalnızca birer yazılım değildir; fiziksel dünyayı, canlıların güvenliğini ve ekosistemlerin sürekliliğini doğrudan etkileyen dijital mühendislik-mimarlık-şehir plancılığı ürünleridir. Bu nedenle, bu sistemlerin denetimi, sistem hangi meslek alanında geliştiriliyorsa TMMOB çatısı altındaki ilgili Odanın/Odaların gözetimi ve onayı vazgeçilemez bir bilimsel ve teknik gerekliliktir.

Bu bağlamda TMMOB ve bağlı Odaları, hem mesleki denetim faaliyetlerimiz hem de mesleki ve teknik bilgi birikimimiz ve deneyimiz açısından başta meslek alanlarımızla ilgili YZ ürünleri olmak üzere her türlü YZ ürününün denetiminde ve YZ'ye ilişkin düzenlemelerde (regülasyon, yasal mevzuat) yetkili kılınmalıdır.

TBMM YZ Komisyonunun raporunun Yönetici Özetinde yapay zekâyla ilgili iki yasanın hazırlanmakta olduğu, Öneriler bölümündeki 27. öneride ise Türk Yapay Zekâ Kanununun hazırlanacağı belirtilmiştir. Söz konusu yasalarda ve ilgili düzenlemelerde, anayasal bir kurum olan TMMOB'nin bu yetkisi ve bağımsız denetçi işlevleri aşağıdakiler dikkate alınarak açıkça belirtilmelidir:

- TMMOB, YZ ürünlerinin tasarlanmasında, geliştirilmesinde ve işletilmesinde standartları ve uygunluk ölçütlerini tanımlayan, bu uygunlukların sağlandığını denetleyip onaylanan bir kurum olarak kabul edilmelidir.
- TMMOB, YZ modellerinin ve algoritmaların saydamlığı, algoritmik kararlarının açıklanabilirliği ve hesap verilebilirlik, risklerin tanımlanması ve önlenmesi, veri gizliliği, fikri haklar, etik ilkelerin belirlenmesi, YZ açısından mesleki etik gibi konularda kuralları, ölçütleri, ilgili işleyişi ve yaptırımları içerecek yasal düzenlemelerin oluşturulmasında doğrudan görev almalıdır.
- TMMOB, YZ araçlarının, ürünlerinin, sistemlerinin geliştirilmesi ve işletilmesinde kullanılan
  veri kümelerinin saptanmasında yetkili olmalı, bu veri kümelerinin uygunluğunu kontrol eden bir kurum olarak belirlenmelidir.

- TMMOB, kamu kurumlarında kullanılacak YZ uygulamalarının gereksinimlerinin tanımlanmasında, tasarımında, üretiminde/geliştirilmesinde, YZ araçlarının/ürünlerinin edinilmesinde ve işletilmesinde hem standartları ve uygunlukları belirleyen bir kurum olarak kabul edilmeli hem de bağımsız denetçi olarak yer almalıdır.

GENEL DEĞERLENDİRME

Raporun İçeriği ve Biçimsel Yapısı

1. Raporda Türkiye'nin YZ olgunluk düzeyi, şu ana dek yapılan çalışmaların sonuçları, YZ Strateji Belgesi 2021-2025'teki (YZSB) hedeflerin ne kadarının gerçekleştiğine ilişkin bir açıklama ve YZ ürünlerinin kullanımı, yaygınlaştırılması, insan gücü gereksinimimiz/açığımız gibi konularda somut verileri ortaya koyan bir durum saptamasına yer verilmemiştir. Rapor kapsamında belirlenmeye çalışılan stratejik hedeflerle var olan durum arasında bir analiz yapılmadan ileriye yönelik eylemlerin tanımlanması YZ'ye uyum süreci açısından büyük risk taşımaktadır. Öte yandan raporda sözü edilen hedeflerin ve yasal düzenlemelerin dayanakları da belirsiz kalmaktadır.

2. Raporun "Öneriler" bölümünde, yinelenen içeriklerle çok sayıda madde var; öyle ki önerilerin 100 sayısının tutturulması için yazıldığı izlenimi doğmaktadır. Çok sayıda ve yinelenen içerikli maddelerden oluşan yöntem yerine, uygulama aşamasında daha kolay takip edilebilecek, ölçülebilirliği ve denetimini olanaklı kılacak, aynı zamanda kamu kaynaklarının daha etkin kullanılmasını sağlayacak az sayıda stratejik hedef belirlenebilirdi. Böyle bir yaklaşım, komisyon çalışmalarının çıktılarının daha anlaşılır olmasının yanında ulusal hedeflerin kamuoyuna daha açık biçimde ve kolayca aktarılması bakımından da yararlı olurdu.

Yasal Düzenlemeler

3. Türkiye'deki yasa çalışmalarında ve yasal düzenlemelerde AB'nin YZ yasasının belirleyici olacağını öngörüyoruz. Burada önemli olan yalnız ulusal düzeyde bir YZ yasası oluşturmak değildir; YZ'nin küreselliğinin içselleştirilmesi ve bu konuda gerektiğinde rekabetçi gerektiğinde bazı değerleri önceleyen bir politika izlemektir. Örneğin AB'nin düzenlemelerinde AB dışında geliştirilen YZ ürünlerinin AB'ye girişi kurallara bağlanmıştır; raporda ise bu konuda herhangi bir görüş/öneri yer almamaktadır. Bu açıdan öncelikle aşağıdakiler dikkate alınmalıdır:

* Türkiye'deki teknoloji üreticilerinin (örneğin otomotiv sektörü) AB pazarına girişte yaşayacağı teknik engel riskleri analiz edilmelidir.

*Türkiye'ye girecek olan (ABD, Çin vb. kaynaklı) YZ ürünlerinin denetimi için AB'dekine benzer bir protokol tasarlanmalıdır.

4. YZ, teknik olmanın ötesinde bir dijital egemenlik konusudur. Hem donanım hem de yazılımda yurtdışına bağımlı kalmak büyük risk taşımaktadır. Raporda YZ alanındaki tekelleşme yeterince vurgulanmamaktadır. Dünya çapındaki büyük şirketlerin oluşturduğu tekellere karşı ne tür önlemler alınacağı, bu tekellerin Türkiye'deki faaliyetleri için ya da Türkiye'ye ürün satışıyla ilgili ne tür düzenlemeler yapılacağı açıkça belirtilmediği gibi yerli üreticilerin sermayenin büyük kuruluşlarına karşı korunmasını sağlayan önlemler de dile getirilmemiştir.

Kurumsal Yapı

5. Raporun "Öneriler" bölümünde değişik görevleri olan çok sayıda kurumun oluşturulacağı belirtilmektedir ki neredeyse bir kurum kargaşası ortaya çıkmaktadır. Öte yandan kurum çokluğunun önlenmesi için de "Türk Yapay Zekâ Kurumu (Başkanlığı)" kurulmasından söz edilmektedir. Çok sayıda kurum yerine tek kurumun altında işlevleri ve yetkileri tanımlanmış birimlerin olması yapısal açıdan daha uygundur; YZ gibi yatay kesitlere sahip bir olgunun kolaylaştırıcılığını üstlenen ve bünyesinde ilgili uzmanlıkları barındıran tek bir kurum yönetsel açıdan da daha sağlıklıdır.

6. Kurulması önerilen Türk Yapay Zekâ Kurumunun ne tür yetkileri olacağı, diğer kurumlar üzerinde ne tür yaptırımları olacağı raporda belirtilmemektedir. Ayrıca hazırlanmakta olan YZ yasası uyarınca hangi bakanlık veya bakanlıkların, hangi kurumların sorumlu kılınacağı da açık değildir. Kurumlar arasındaki iletişim ve veri paylaşımının hangi usullere göre olacağı da belirsizdir. Raporda önerilen yasal düzenlemeler ve kurumsal yapılanmalar tanımlanırken başta TMMOB olmak üzere ilgili meslek birlikleri ve uzmanlık örgütleriyle işbirliği yapılmalıdır.

Veri Sahipliği ve Veri Paylaşımı

7. Raporda verinin kamusallığına, veri sahipliğine, verinin özel mülkiyet konusu olmaktan çıkarılmasına ve genel olarak kamu verilerinin YZ uygulamalarında kullanılmasına ilişkin herhangi bir görüş, yorum ya da öneri açıkça belirtilmemiştir.

8. Özel kesimin geliştireceği ve/veya kullanacağı YZ araçlarında kamu verilerinin kullanılmasına ilişkin izin, onay ve yaptırımların yanı sıra özel kesimin verilerinin kamu YZ uygulamalarında devletçe hangi kurallarla (izinlerle) kullanılacağına ilişkin görüş ve düzenlemelere raporda yer verilmemiştir.

9. Raporda, YZ uygulamalarının toplumsal yarar için kullanılması, bu bağlamda kamu kurumları arasında etkin veri paylaşımın yapılmasını sağlayacak düzenlemeler ve yöntemler açıklanmamıştır. Önerimiz: Veri paylaşımı ve kullanımı konusunda CBS süreci incelenmeli ve orada yaşanan sorunların (kurumsal değişiklikler, hedeflerin gerçekleşmemesi, kurumlar arası

iletişimsizlik, görev alanı değişiklikleri vb.) tekrar edilmemesi sağlanmalı.

Destekler, Teşvikler

10. YZ üreticileri açısından rapordaki genel yaklaşım piyasacı, özel sektör girişimine ağırlık veren bir anlayışı ortaya koymaktadır. Kamu kurumlarının da YZ ürünleri/araçları geliştirmesi ve bedelsiz olarak yurttaşların erişimine/kullanımına açması sağlanmalıdır.

11. Raporda özel kesimin YZ üretimine önemli destekler (teşvikler) sağlanmasından sıklıkla söz edilmektedir. Bu desteklerin hangi ölçüt ve kurallarla sağlanacağı, sonuçlarının nasıl ölçülüp sınanacağı açık değildir ki özellikle dijitalleşme konusunda sağlanan desteklerin etki analizi yapılmaksızın bu tür adımların atılması, pek çok çöp proje olması riski doğurmaktadır.

12. Raporda YZ alanındaki yatırım ve işletme bütçeleri/hedeflerinden yeterince söz edilmemektedir ki bu durum şunları akla getirmektedir: YZ'ye ayrılan yatırım ve işletme bütçeleri ihtiyacı karşılayabilecek düzeyde olacak mıdır? Ayrılacak bütçe ve belirtilen destekler iktidar yanlısı şirketlere kaynak aktarımı amaçlı mı olacak? Yatırım ve destekler konusunda belirli aralıklarla kamuya açık raporlar yayımlanmalı ve saydam olunmalıdır.

İletişim ve Enerji Altyapımız

13. YZ üretiminde ve uygulamalarında bölgesel öncü giderek küresel güç olmaya değinilen raporda YZ için zorunlu olan İnternet altyapımızın, elektrik iletim ve dağıtım sistemlerimizin yetersizliğinin nasıl giderileceğine ilişkin herhangi bir görüş ya da hedef içerilmemektedir. Uzmanların ölçümüne göre en az 4 milyon km olması gereken fiberoptik İnternet ağımız BTK'nin 2024 Faaliyet Raporuna göre ancak 605 bin km'ye yaklaşmıştır. Elektrik iletim ve dağıtım hatlarımızdaki aksaklıkların neden olduğu kesintilerin çok sayıda il-ilçemizde günlük yaşamları bile olumsuz etkilediği bilinmektedir. Bu altyapı eksikleri göz önünde tutulduğundan raporda belirtilen hedeflerin gerçekçi olmadığı ortadadır.

14. Raporda YZ'nin geliştirilmesi ve işletilmesinde zorunlu olan veri merkezlerinin (VM) kurulacağı birkaç kez yinelenmektedir; ancak VM'ler için gereken İnternet ve enerji altyapısının nasıl sağlanacağı açıklanmamıştır. Ayrıca VM'lerin enerji tüketimi, çevreye verdiği zararlar ve bu bağlamda çevre etki değerlendirme (ÇED) incelemeleri gibi konularda ne tür düzenlemelerin yapılacağı belirtilmemiş; kaynaklarımızın olumsuz kullanımına, doğaya ve canlı yaşamına tehdit oluşturan VM'lere ve YZ uygulamalarına ilişkin yaptırımlara yer verilmemiştir.

Emek ve İnsan Gücü

15. Raporda YZ, öncelikle verimlilik artışı, maliyetlerin düşürülmesi ve uluslararası rekabet gücünün artırılması amacıyla ele alınmaktadır. Bu yaklaşım, YZ'nin çalışma yaşamı ve mühendislik-mimarlık-şehir plancılığı emeği üzerindeki etkilerini ikincil plana itmektedir. YZ uygulamaları mühendislik-mimarlık-şehir plancılığı, bilişim ve teknik hizmet alanlarında emek süreçlerini dönüştürmekte, daha az sayıda çalışanla aynı işin yapılmasını olanaklı kılmakta, istihdam daralması, ücret baskısı ve güvencesiz çalışma biçimlerini yaygınlaştırmaktadır. YZ politikaları, yalnızca verimlilik hedefleriyle değil, istihdamın korunması, mesleki özerklik ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi temelinde ele alınmalıdır.

16. Raporda, YZ modellerinin/araçlarının eğitiminde emek veren veri üreticileri, veri etiketleyicileri gibi iş alanları, bu alanlarda çalışan kişilerin istihdam olanakları ve ücretleri, çalışma koşulları, hakları ve sosyal güvencelerine yönelik düzenleme ve kurallar kapsanmamıştır.

17. Raporda kamu hizmetlerinde YZ destekli otomatik karar ve analiz sistemlerinin yaygınlaştırılması olumlu bir gelişme olarak sunulmaktadır. Ancak bu tür uygulamalar, kamu çalışanlarının mesleki takdir yetkisini daraltma, karar süreçlerini saydam olmayan algoritmalara devretme ve yurttaşların itiraz ve hak arama mekanizmalarını zayıflatma riski taşımaktadır. YZ, kamu hizmetlerinde insan kararının yerine geçen değil, insan emeğini destekleyen, denetlenebilir ve hesap verebilir bir yardımcı araç olarak kullanılmalıdır. Son karar yetkisi her koşulda insanda kalmalıdır.

YZ Uygulamaları

18. Özgür yazılım lisansları kullanan YZ araçlarının geliştirilmesi ana hedeflerden biri olmalıyken raporda özgür yazılımların kullanımından ve özendirilmesinden (desteklenmesinden, teşviklerden) hiç söz edilmemiştir.

19. Raporda, YZ uygulamalarıyla birlikte ele alınması beklenen endüstriyel robotlar ile hizmet amaçlı robotlara hiç değinilmemiş; gerek sanayi kesiminde gerekse günlük yaşamda kullanılabilecek robotların tasarımı, üretimi ve kullanımına ilişkin standartlar ve düzenlemeler konu edilmemiştir.

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ